Bundel - Raadscommissie van 5 juli 2023

Agenda bijlagen

Concept korte weergave - commissievergadering 5 juli 2023

Ondertiteling raadscommissie 5 juli 2023

1 Opening en mededelingen

2 Vaststelling agenda

Agenda raadscommissie 5 juli 2023

3 Rondvraag Publiek

4 Op verzoek VVD Texel en Hart voor Texel: bespreken brieven ondernemers op de haven
Er zijn 8 brieven binnengekomen namens ondernemers op de haven; het betreft zienswijzen in het kader van een handhavingsprocedure.
VVD Texel en Hart voor Texel willen dit onderwerp met de overige commissieleden bespreken.
(Omdat er een inspreker is, mevrouw I. Duin, is dit punt naar voren gehaald op de agenda.)

voornemen tot aanschrijving - geanonimiseerd

Geanonimiseerd voorbeeld van de ingediende zienswijzen

5 Rondvraag Commissieleden

6 Texel in de regio
Portefeuillehouders kunnen op deze plaats de gemeenteraad informeren over wetenswaardigheden die zich hebben voorgedaan in organisaties waarmee de gemeente samenwerkt via verlengd bestuur, bijvoorbeeld.

7 Informatie over Texelse onderwerpen vanuit burgemeester of college; zoals Openbare Orde en veiligheid, het stikstofdossier

8 Kerkenvisie
In opdracht van de gemeenteraad is er een kerkenvisie ontwikkeld om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen voor de kerkgebouwen op Texel. De kerkenvisie is in samenspraak met de kerkbesturen, kerkgenootschappen en kerkeigenaren opgesteld. De kerkbesturen en kerkgenootschappen hebben aangegeven dat zij voor de toekomst van de kerkgebouwen geen grote problemen voorzien in de komende 5 à 10 jaar. Er zijn wel een aantal onderwerpen in de kerkenvisie opgenomen voor een breed gedragen toekomstperspectief voor de kerkgebouwen zoals verduurzaming, kerktorens, begraafplaatsen en mogelijke herbestemming.

Dossier 1435 voorblad

Bestuurlijk advies - Kerkenvisie

Bijlage 1. Kerkenvisie

Bijlage 2. Kerkpaspoorten

9 Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede
*Vanuit de bijdrage van het Rijk voor de aanpak energiearmoede en de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede gaat de gemeente woningeigenaren en huurders met energiearmoede helpen bij het verlagen van hun energiekosten.
Dit doet de gemeente door een drietal aanpakken; Isolatieaanpak gericht op bewoner-eigenaren en voor huurders de FIXbrigade en een witgoed-omruilactie.
*
Woningeigenaren
*Isolatie is voor veel woningen de meest effectieve manier om energie te besparen. Hierdoor verlagen de energiekosten en de CO2-uitstoot. Isolatie wordt mogelijk gemaakt voor huishoudens met een laag inkomen en een eigen grondgebonden woning d.m.v. isolatievouchers. Bewoner-eigenaren die gebruik hebben gemaakt van de energietoeslag ontvangen een brief om deel te nemen aan het Isolatieaanbod. In totaal zijn er 100 isolatievouchers beschikbaar. Het isolatieaanbod bestaat uit een spouwmuurisolatie met als alternatieve optie vloerisolatie of bodemisolatie.
De essentie van de isolatieaanpak is het ontzorgen van de aanvrager. Het gehele proces vanaf het aanvragen van een offerte bij een uitvoerend aannemer tot aan het betalen van de factuur wordt uit handen genomen.
*
Huurders
*Om huurders met energiearmoede te helpen heeft de gemeente een FIXbrigade gesubsidieerd die wordt opgezet en gecoördineerd door TexelEnergie. De FIXbrigade komt bij de mensen thuis en geeft informatie en advies over energiebesparing. De Fixers voeren ook kleine energiebesparende maatregelen uit. Denk aan het dichten van naden en kieren, het aanbrengen van radiatorfolie, het plakken van tochtstrippen en het installeren van ledlampen.
*
Ook wordt er gewerkt aan het optuigen van een witgoed-omruilactie voor huurders. Voor deze aanpak wordt gezocht naar een samenwerking met de lokale witgoedhandelaren.

Dossier 1440 voorblad

Bestuurlijk advies bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Sinds 2020 biedt de gemeente de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen aan. Deze lening kan gebruikt worden om de eigen-woning te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Van deze regeling wordt nog weinig gebruik gemaakt. Dit in tegenstelling tot de Stimuleringslening zonnepanelen 0%. Om het gebruik van de lening duurzaam en langer zelfstandig wonen te stimuleren wordt aan de raad voorgesteld om de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel vast te stellen. In de nieuwe verordening zijn de bestaande stimuleringsleningen; "duurzaam en langer zelfstandig wonen" en "zonnepanelen 0%" samengevoegd tot één renteloze lening voor meerdere maatregelen. Ook is de Verzilverlening toegevoegd. De Verzilverlening is bedoeld voor de doelgroep bewoners-eigenaars 58+ waarbij het vermogen in stenen zit. De Stimuleringslening toekomstbestendig wonen wordt door het vaststellen van de nieuwe verordening gebruiksvriendelijker, flexibeler en financieel aantrekkelijker waardoor het gebruik zal toenemen. Hiervoor wordt voorgesteld om een extra krediet van € 1.000.000 beschikbaar te stellen.
In combinatie met de Rijkssubsidie ISDE, en aanstaande subsidies vanuit het Nationaal Isolatieprogramma en het nog op te zetten Gemeentelijke 4 jarig subsidiefonds van 4 x € 500.000 uit het coalitieakkoord 2022-2025 wordt het voor meer woningeigenaren financieel haalbaar om hun woning te verduurzamen.

Dossier 1423 voorblad
Bestuurlijk advies vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023
Bijlage 1. concept verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023
Bijlage 2. Advies raad verordeningen leningen SVn - Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel

11 Mandaat voor budget starterslening

De Startersregeling is een succes en de komende jaren komen er veel (nieuwbouw) starterswoningen op de markt. Om aan de vraag voor starterslening te kunnen voldoen, wordt de raad gevraagd het college te mandateren om extra budget vrij te maken voor de starterslening tot een maximum van totaal € 2.000.000,-. De kosten die gepaard gaan met extra budget kunnen meegenomen worden in de begroting van 2024.

Dossier 1432 voorblad
Bestuurlijk advies starterslening 2023

12 Nota Verbonden Partijen Texel 2023

De vorige nota Verbonden Partijen dateerde uit 2015 en was mede door nieuwe ontwikkelingen in relevante wetgeving aan vervanging toe. Deze geactualiseerde Nota verbonden partijen Texel 2023 biedt een beleidskader bij het aangaan of oprichten van verbonden partijen.

Dossier 1433 voorblad
Bestuurlijk advies
Bijlage 1. Nota verbonden partijen Texel 2023 - 29/6/2023

13 Kaders recycleplan

De rijksoverheid heeft een uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG) opgesteld om gemeenten te helpen in de transitie naar een circulaire economie van grondstoffen. De VANG-doelstelling voor 2020 combineert de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval en de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval tot een maximum van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Het vervolgprogramma streeft naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk grondstoffen van goede kwaliteit.
Op Texel werd in 2022 per inwoner gemiddeld 225 kilo fijn huishoudelijk restafval en 30 kilo grof huishoudelijk restafval ingezameld. Dit is ver verwijderd van de VANG-doelstelling van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Om deze doelstelling te bereiken is een trendbreuk nodig. Hiervoor wordt nieuw grondstoffenbeleid opgesteld in de vorm van een recycleplan. In deze kadernotitie worden de kaders vastgelegd voor het opstellen van dit recycleplan.
Bij het opstellen van deze kaders houden we rekening met het unieke karakter van het Waddeneiland. We betrekken de inwoners, de scholen, de toeristische sector, de inzamelaar en de verwerker bij het samenstellen van een pakket aan maatregelen om deze trendbreuk te ondersteunen.

Dossier 1422 voorblad
Bestuurlijk advies kadernotitie - 29/6/2023
Kadernotitie Recycleplan Texel 11.05.2023

De Auditcommissie heeft vorig jaar geadviseerd om de P&C-planning aan te passen en deze mutatie vast te leggen in de verordening. Het resultaat hiervan is dat de halfjaarrapportage is vervangen door de tussenrapportage. De besluitvorming van dit P&C-product vindt hierdoor plaats vóór het zomerreces in plaats van daarna, zoals bij de halfjaarrapportage het geval was.
Daarnaast zijn, op eerdere aanbeveling van de Auditcommissie, samenhangende onderwerpen zoveel mogelijk op één plaats gepresenteerd en is er gelet op de leesbaarheid en begrijpelijkheid van (met name) financiële passages.
Per saldo sluit de tussenrapportage met een structureel voordeel van € 159.994 en een incidenteel nadeel van € 1.093.832. Het structurele voordeel bestaat voornamelijk uit extra opbrengst toeristenbelasting en lagere kapitaallasten als gevolg van ontvangen subsidies voor de reconstructie van de fietspaden SBB. Daarnaast zijn er structureel hogere kosten voor onder andere aanschaf van een nieuw financieel pakket, vroeg- en voorschoolse educatie en aanpassingen van de verzekeringsportefeuille.
Het incidentele nadeel bestaat voornamelijk uit hogere salariskosten (nieuwe CAO), verwachte hogere kosten voor jeugdhulp en hogere kosten in verband met bodemvervuiling bij bermverharding Mienerglop/Lageveld. Daarnaast zijn er lagere kapitaallasten als gevolg van nog niet (geheel) uitgevoerde investeringen.
De tussenrapportage geeft de stand weer van de uitvoering van de programmabegroting 2023. Het is een afwijkingen rapportage op hoofdlijnen. Er wordt niet gerapporteerd over de investeringen waarbij geen afwijkingen ten opzichte van de planning, budget en resultaat zijn.
De algemene reserve is ruim € 10,5 miljoen, dit is inclusief het rekeningresultaat 2022 (na bestemming) van bijna € 3,9 miljoen en na verwerking van de financiële consequenties van deze tussenrapportage 2023.
Advies Auditcommissie bij de Tussenrapportage
· Bij opstellen Programmabegroting in november; neem alles mee dat voorzienbaar is; voorkom dat er in de Tussenrapportage geld wordt gevraagd voor dingen die naar hun aard wel voorzienbaar waren (zoals de twee verkiezingen in 2023).
· Vraag het college jaarlijks bij de Programmabegroting een lijst te verschaffen van gelden/investeringen die (dan) voor de derde keer niet zijn besteed – waarbij een goede onderbouwing nodig is om de gelden wel vast te houden - in lijn met de afspraken zoals verwoord in de financiële verordening, waarin dit staat: 'De investering waarvoor een investeringskrediet beschikbaar is gesteld moet binnen 3 jaar worden opgeleverd. Wordt de investering niet binnen deze termijn gerealiseerd, dan wordt voorgesteld het investeringskrediet in te trekken, tenzij het college hier een separaat besluit voorlegt aan de raad voor verlenging van het krediet.'
Er zijn geen technische belemmeringen om akkoord te gaan met de Tussenrapportage.

Dossier 1439 voorblad
Bestuurlijk advies
Bijlage 1. Tussenrapportage raadscommissie - 20/6 /2023

15 Actualisatie Nota Grondbeleid
De handelingen die de gemeente momenteel doet op de grondmarkt zijn gebaseerd op de Notitie Grondbeleid 2009-2012, de paragraaf Grondbeleid en een tweetal beleidsregels. Deze notitie is toe aan een actualisatie, om de regelingen te consolideren en omdat de gebiedsontwikkeling sinds 2009 is veranderd. Daarom is de Nota Grondbeleid opgesteld, waarin het grondbeleid dat de gemeente wenst te voeren is omschreven. Het vaststellen van deze nota is een bevoegdheid van de raad.

Dossier 1452 voorblad
Bestuurlijk advies nota grondbeleid - versie 20/6/2023
Bijlage 1. 20230601 Nota Grondbeleid Gemeente Texel - versie 20/6/2023
OUD - Bestuurlijk advies Nota grondbeleid
Bijlage 2. Beleidsregel Didam Snippergroen, restgrond en pacht
OUD - Bijlage 1. 20230601 Nota Grondbeleid Gemeente Texel

16 Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid
Een aantal sportverenigingen en organisaties heeft wensen aangegeven voor (nieuwe) sportvoorzieningen in en rond Sportpark Den Burg-Zuid. De ontwikkeling beïnvloeden de functies en de inrichting van het sportpark, de schoolomgeving en de ontwikkelingen op de IJsbaan. Daarom wordt geadviseerd om een onderzoek te houden naar de gewenst gebruiksmogelijkheden in het sportpark en de directe omgeving.

Dossier 1454 voorblad
Bestuurlijk advies onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

17 Ruimte voor het aankondigen van moties en initiatiefvoorstellen
Er is geen bespreekruimte aangevraagd; geen moties aangeboden voor behandeling.

18 Ruimte voor bespreken (Raadsinformatie)brieven aan de raad, 'schoten voor de boeg'
Fracties kunnen brieven of raadsinformatiebrieven agenderen voor bespreking in de raadscommissie.
Een actueel overzicht van alle ingekomen brievenen is te vinden via www.texel.nl/brievenaanderaad of via het Raadsinformatiesysteem (www.texel.nl/gemeenteraad), dan kiezen voor: Overzichten.
Een actueel overzicht van alle ingekomen raadsinformatiebrieven is altijd te vinden via www.texel.nl/RIBs of via het Raadsinformatiesysteem (www.texel.nl/gemeenteraad), dan kiezen voor: Overzichten.
'Schoten voor de boeg' zijn onderwerpen die een fractie kan agenderen om bijvoorbeeld af te tasten hoe andere fracties denken over een onderwerp.
Er is geen bespreekruimte aangevraagd (buiten de brief de brieven die bij agendapunt 4 zijn geagendeerd).

18.a Op verzoek GroenZwart: Oproep COA voor plek alleenreizende kinderen en jongeren deze zomer
GroenZwart zou graag deze brief bespreken met de leden van de raadscommissie.

Nidos - opvang voor jongeren op de vlucht - zonder handtekeningen

19 Ruimte voor bespreken van Lange Termijn Agenda
Ter bespreking wordt de Lange Termijn Planning toegevoegd, met in geel de wijzigingen/verschuivingen ten opzichte van de laatste versie.

LTP 22 juni 2023 - onderwerpen naar de raad - versie raadscommissie

Oplegger van de griffie bij het LTP-overzicht

Oplegger van de griffie bij het LTP-overzicht Was-Wordt

20 Sluiting

Gemeente Texel

.txl

Concept-Korte weergave commissievergadering

5 juli 2023

(De paarse tekst is nieuw t.o.v. de oorspronkelijke tekst in de agenda)

Locatie	Raadszaal
Aanvang	19.30 uur
Voorzitter	Mevrouw A. (Astrid) van de Wetering

1. **Opening en mededelingen**
   Dit is de laatste commissievergadering voor het zomerreces

2. **Vaststelling agenda**
   - Naar aanleiding van een verzoek van *de heer Ran (VVD Texel)* besluit de commissie dat er bij het agendapunt 14, de Tussenrapportage, meerdere commissieleden per fractie het woord mogen voren.
   - Op initiatief van *Mevrouw Koot (GroenZwart)* wordt de brief van het COA en Nidos over de noodoproep voor opvang van jongeren die op de vlucht zijn besproken bij agendapunt 18

3. **Rondvraag Publiek**
   Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

4. **Op verzoek VVD Texel en Hart voor Texel: bespreken brieven ondernemers op de haven**
   Er zijn 8 brieven binnengekomen namens ondernemers op de haven; het betreft zienswijzen in het kader van een handhavingsprocedure.

   Inspreker:
   - *Mevrouw I. Duin, namens Bruzer en 7 andere ondernemers uit de haven van Oudeschild*

   Essentie van de inspraak:
   Voelen zich niet netjes behandeld bij de handhaving op de naleving van de havenverordening. Willen hierover graag in gesprek. Hebben de haven nodig voor hun onderneming, maar zorgen tevens voor de aantrekkelijkheid van de haven. Verder is het moment van de aanschrijving ongelukkig gezien het drukke zomerseizoen.

   Resultaat/conclusie:
   - Er liggen officiële brieven van een advocaat, er is een juridisch traject ingezet, overleg moet via deze gemachtigde lopen. Het college kan op dit moment niet - bijvoorbeeld - zelf in gesprek met de ondernemers.

5. **Rondvraag Commissieleden**

   Mevrouw Visser-Veltkamp (PvdA pro Texel)
   Naar aanleiding van deze mail over het pannaveld vraagt zij of het college kan kijken of het klopt dat er geen bestemmingsplanprocedure nodig is voor het pannaveld
   Wethouder Van de Belt geeft aan dat hij bezig is met de uitvoering van de motie over het pannaveld. Voor de zomervakantie wil hij in gesprek met schooldirecteuren. Het is voorbarig om nu te reageren over het bestemmingsplan. Zoals eerder al is toegezegd, kom hij bij de raad terug zodra er meer bekend is over het pannaveldje.

De heer Van de Vlerk (D66 Texel)
Heeft van de Jeu de Boule club gehoord dat de sloten van hun terrein zijn vervangen zonder aankondiging waardoor zij niet meer op hun terrein konden. Klopt dit? En is het gebruikelijk om dit zonder samenspraak te doen?
Wethouder zegt toe hier schriftelijk op terug te komen.

De heer Hercules (PvdA pro Texel)
Krijgt signalen dat huurders van Woontij hun huis gebruiken voor B&B. Vraagt of de wethouder dit wil meenemen in het reguliere overleg met Woontij. En of we daar als gemeente ook iets aan kunnen doen.
Wethouder Van de Belt geeft aan dat dit al vaker is besproken met Woontij, dat het slechts sporadisch voorkomt, dat er boetes op liggen, dat het geen groot probleem is. De gemeente treedt al op. Voor de toeristische verhuur is een registratienummer nodig. Als men dat niet heeft riskeert men een boete, aldus Wethouder Kieft.
Sinds kort is deze digitale kaart openbaar waarop alle adressen met Bed&Breakfast staan en alle adressen waarop planologisch slaapplaatsen zijn toegekend. Dus iedereen kan zelf checken of iets geregistreerd is.

De heer Kooiman (Hart voor Texel)
Vraagt wie de eigenaar is van de grond aan het Achterom die de gemeente wil overnemen. Het raadsvoorstel hiervoor stond op de agenda maar is er op verzoek van het college weer afgehaald.
Wethouder Van de Belt gaat na of deze informatie openbaar is en of dit aan de raad gedeeld kan worden.

6. Texel in de regio
Portefeuillehouders kunnen op deze plaats de gemeenteraad informeren over wetenswaardigheden die zich hebben voorgedaan in organisaties waarmee de gemeente samenwerkt via verlengd bestuur, bijvoorbeeld.

7. Informatie over Texelse onderwerpen vanuit burgemeester of college; zoals Openbare Orde en veiligheid, het stikstofdossier

Wethouder Van de Belt vertelt over de voortgang van de motie Regenboogzebrapad. Het pad ligt er en er zitten inmiddels al strepen op. Bewust aangebracht.
Kwajongs werk, maar ook bewust op een regenboogpad wat is aangelegd voor een bepaald doel.
Dit heeft tot morele verontwaardiging geleid. Hoe nu verder?
Een feestelijke opening voelt ongemakkelijk. Het pad is er om openlijk te uiten dat iedereen erbij hoort en dat iedereen mag zijn. En schijnbaar roept dat tegenreacties op.
Belangrijk is om hierover het gesprek te voeren: Waarom gebeurt zoiets? Waar komt 't vandaan?
Het pad blijft nu liggen zoals het is: een regenboogpad met strepen.
Voor het nieuwe schooljaar komt nieuwe verf.

8. Kerkenvisie
In opdracht van de gemeenteraad is er een kerkenvisie ontwikkeld om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen voor de kerkgebouwen op Texel.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:
- Financiële steun voor het verduurzamen van kerkgebouwen.
- Uitvoeringsplan kerkenvisie.
- de interieurs van de kerken.
- Termijn van de visie.
- Beheerstichting.

Toezeggingen:

- N.a.v. een verzoek van *mevrouw Visser-Veltkamp (PvdA pro Texel)* en *de heer Schuiringa (VVD Texel)* zegt wethouder Van de Belt toe dat de kerkenpassporten voor het einde van het jaar worden aangevuld zodat de invulling gedetailleerder, uniformer is en dat ook de inventarisatie van de klokken en uurwerken wordt toegevoegd.
- Wethouder Van de Belt zegt toe dat de aanpassingen zoals die nu zijn doorgegeven (wat typefouten o.a.) zullen worden verwerkt in het stuk voor de raad. Verder vraagt hij de commissie om eventuele oneffenheden in het stuk te melden dan kan dit nog worden meegenomen in de versie die voor komt te liggen aan de raad.

VERVOLG: Hamerstuk raad 19 juli 2023.

9. Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Vanuit de bijdrage van het Rijk voor de aanpak energiearmoede en de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede gaat de gemeente woningeigenaren en huurders met energiearmoede helpen bij het verlagen van hun energiekosten.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- Hoogte van de voucher.
- Meer mensen, ook die nu niet in aanmerking komen voor deze subsidies en toeslagen, krijgen het financieel moeilijker.
- Hoe mensen bereiken die in aanmerking komen.

VERVOLG: Hamerstuk raad 19 juli 2023.

10. Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen 2023

Om het gebruik van de lening duurzaam en langer zelfstandig wonen te stimuleren wordt aan de raad voorgesteld om de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel vast te stellen.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- Doelgroep; voor wie de regelingen bedoeld zijn.
- De gestelde leeftijdgrenzen.
- Dubbele vergrijzing.
- De doorstroming van woningen.
- Communicatie.
- “Geld lenen kost geld”: Na afloop van verzileringslening moet de lening volledig worden afgelost en moet rente worden betaald.

VERVOLG: Hamerstuk raad 19 juli 2023.

11. Mandaat voor budget starterslening

Om aan de vraag voor starterslening te kunnen voldoen, wordt de raad gevraagd het college te mandateren om extra budget vrij te maken voor de starterslening tot een maximum van totaal € 2.000.000,-.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- Beheerskosten.
- Revolverend fonds t.o.v. benodigd budget.

Toezegging:

- Wethouder Van de Belt komt schriftelijk terug op de technische vraag van *mevrouw Koot (GroenZwart)* naar wat geldt als een *betaalbare woning*: het verschil tussen € 405.000 (maximale bedrag woning bij starterslening) en € 355.000 voor een betaalbare woning, die in eerdere stukken is gebruikt).

VERVOLG: Hamerstuk raad 19 juli 2023.

12. Nota Verbonden Partijen Texel 2023

De vorige nota Verbonden Partijen dateerde uit 2015 en was mede door nieuwe ontwikkelingen in relevante wetgeving aan vervanging toe.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- Geen advies van de Auditcommissie, geen opmerkingen; ook geen technische belemmeringen om het voorstel aan te nemen.

VERVOLG: Hamerstuk raad 19 juli 2023.

13. Kaders recycleplan

Op Texel werd in 2022 per inwoner gemiddeld 225 kilo fijn huishoudelijk restafval en 30 kilo grof huishoudelijk restafval ingezameld. Dit is ver verwijderd van de doelstelling zoals opgenomen in het Rijksuitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof, die 100 kilo per inwoner per jaar is. Om deze doelstelling te bereiken is een trendbreuk nodig. Hiervoor wordt nieuw grondstoffenbeleid opgesteld in de vorm van een recycleplan. In deze kadernotitie worden de kaders vastgelegd voor het opstellen van dit recycleplan.
Bij het opstellen van deze kaders houden we rekening met het unieke karakter van het Waddeneiland. We betrekken de inwoners, de scholen, de toeristische sector, de inzamelaar en de verwerker bij het samenstellen van een pakket aan maatregelen om deze trendbreuk te ondersteunen.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- Onderscheid tussen huishoudelijk afval en toeristisch afval.
- Aparte tak van dienst: bedrijfsafval.
- Solidatiteitsgedachte of betalen naar gebruik
- Rol HVC.
- Chip op afvalbak.
- Papier inzameling door clubs en verenigingen.
- Voorlichting over afvalscheiding.

Toezegging:

- N.a.v. een vraag van *de heer Berger (GroenLinks)* zegt wethouder Kieft toe dat de evaluatie van 2014-2020 wordt meegenomen bij het opstellen van het definitieve recycleplan.
- N.a.v. een opmerking van *de heer Hoogerheide (Texel Belang)* legt wethouder Kieft uit dat de oplossingsrichtingen in het ontwerprecycleplan zullen worden voorgelegd aan de raad; geen voldongen feiten.

VERVOLG: Bespreekstuk raad 19 juli 2023.

14. Tussenrapportage 2023

De tussenrapportage geeft de stand weer van de uitvoering van de programmabegroting 2023. Het is een afwijkingen rapportage op hoofdlijnen.

De voorzitter van de Auditcommissie, *mevrouw Visser-Veltkamp (PvdA pro Texel)* geeft aan blij te zijn dat het eerdere advies van de Auditcommissie is opgevolgd en dat nu de afwijkingen al in juli worden besproken, hierdoor is er meer tijd voor tussen de bespreking van de afwijking van de huidige begroting en het opstellen van de nieuwe begroting.
Verder licht zij de twee adviezen van de Auditcommissie toe.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- De Verlofsparen toelichten
- Planning

Toezegging:

Wethouder Hooijschuur komt n.a.v. de opmerkingen van de *heren Ran en Rosman (VVD Texel)* schriftelijk terug op:

- het verlofsparen (in deze Tussenrapportage maar ook al in de Perspectiefnota 2024).
- op het renteoverschot in relatie tot het achterblijven van de uitvoering van het investeringsplan, en:
- op het krediet voor het vervangen van de vrachtwagen waarvan al een bedrag van €20.000,- is uitgegeven (idem veegwagen; waarvan al circa € 11.000 is uitgegeven), terwijl voor beiden extra geld nodig is voor aanschaf. Wat is gedaan voor de € 20.000 respectievelijk € 11.000?

VERVOLG: Bespreekstuk raad 19 juli 2023.

15. Actualisatie Nota Grondbeleid

De handelingen die de gemeente momenteel doet op de grondmarkt zijn gebaseerd op de Notitie Grondbeleid 2009-2012, de paragraaf Grondbeleid en een tweetal beleidsregels. Deze notitie is toe aan een actualisatie, om de regelingen te consolideren en omdat de gebiedsontwikkeling sinds 2009 is veranderd. Daarom is de Nota Grondbeleid opgesteld, waarin het grondbeleid dat de gemeente wenst te voeren is omschreven. Het vaststellen van deze nota is een bevoegdheid van de raad.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- Ruimere handelingsbevoegdheid college/ Budgetrecht van de raad.
- Onderscheid binnen incidenteel budget.
- Voorkeursrecht.
- Snippergroen.

Toezegging:

- N.a.v. een opmerking van *de heer Kooiman (Hart voor Texel)* zegt wethouder Van de Belt toe dat de grondaankoop over het Achterom, die van de agenda van deze commissie is gehaald, in september toch op de agenda komt, ondanks dat het na deze actualisatie van het grondbeleid niet meer zou hoeven.

VERVOLG: Bespreekstuk raad 19 juli 2023.

16. Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Een aantal sportverenigingen en organisaties heeft wensen aangegeven voor (nieuwe) sportvoorzieningen in en rond Sportpark Den Burg-Zuid. De ontwikkeling beïnvloeden de functies en de inrichting van het sportpark, de schoolomgeving en de ontwikkelingen op de IJsbaan. Daarom wordt geadviseerd om een onderzoek te houden naar de gewenst gebruiksmogelijkheden in het sportpark en de directe omgeving.

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- Relatie met motie over het pannaveld bij De Skool en de procedure van Deuce voor de padelbanen.
- De kennis die er al is over de wensen en behoeften op het gebied van sport; het Sportakkoord.
- Pannaveldjes bij De Skool als verlengde van schoolplein

Toezegging:

- N.a.v. de vraag van *de heer Lely (PvdA pro Texel)* probeert wethouder Van de Belt voor de gemeenteraad terug te komen met informatie over de tijd die nodig is voordat dit plan kan worden voorgelegd aan de raad.

-

17. Ruimte voor het aankondigen van moties en initiatiefvoorstellen

Er is geen bespreekruimte aangevraagd; geen moties aangeboden voor behandeling.

18. Ruimte voor bespreken (Raadsinformatie)brieven aan de raad, 'schoten voor de boeg'

Op initiatief van *Mevrouw Koot (GroenZwart)* wordt de brief van het COA en Nidos over de noodoproep voor opvang van jongeren die op de vlucht zijn besproken.

'Op 29 juni hebben de gemeenteraden een noodoproep gehad. De vraag is om voor de zomer verblijfsplekken te zoeken voor alleenreizende minderjarigen. Op Texel ligt in de haven van Oudeschild een boot bestemd voor ook in zijn vluchtelingen. GroenZwart vraagt zich af of op deze boot wellicht nog ruimte is voorde opvang van een aantal alleenstaande minderjarigen asielzoekers en of wij op die manier daarmee een bijdragekunnen leveren.'

Onderwerpen van bespreking, inbreng en debat:

- De boot is volledig benut, dus op andere plekken kijken waar ruimte is.
- Provinciale regietafels; verzoeken aan lokale raden - Voldoen aan taakstelling.

Vervolg:

Burgemeester Van der Zwaag geeft aan dat vanwege de gewijzigde taakstelling het sowieso nodig is om het komende (half) jaar te kijken naar alternatieve locaties voor opvang.

19. Ruimte voor bespreken van Lange Termijn Agenda

Ter bespreking wordt de Lange Termijn Planning toegevoegd, met in geel de wijzigingen/verschuivingen ten opzichte van de laatste versie.

Niemand vraagt het woord.

20. Sluiting

Eindtijd vergadering: 22.20 uur

1 Opening en mededelingen

Voorzitter Raadscommissie
Goedenavond allemaal. Welkom bij de commissievergadering van 5 juli. De laatste voor het reces. Als we vanavond een beetje doorpakken hoeven we morgenavond niet. Ik hoop dat iedereen zich to the point houdt. Welkom allemaal, ook de luisteraars en de mensen op de publieke tribune. Dat was mijn opening. Is er iemand die mededelingen heeft?

2 Vaststelling agenda

Voorzitter Raadscommissie
Nee? Dan ga ik naar de vaststelling van de agenda.

Nick Ran VVD Texel
Daar heb ik al iemand gehoord die het woord wil. Meneer Ran, gaat uw gang. Dank, Voorzitter. Agendapunt veertien: de tussenrapportage. Die gaat over nogal wat onderwerpen. Ik wil de commissie vragen of we bij uitzondering op dit agendapunt meerdere sprekers mogen hebben via u, Voorzitter.

Voorzitter Raadscommissie
Ik kijk de commissie rond. Is er iemand die daar hele erge bezwaren tegen heeft? Nee. Meneer Ran, dat is in orde. Mevrouw Koot zag ik ook. Gaat uw gang.

Veronne Koot GroenZwart
Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter ik heb het verzoek om nog een brief op de agenda te behandelen. Het gaat om de brief van 29 juni van het COA en het Nidos. Met een noodoproep over huisvesting, alleenreizende kinderen

Voorzitter Raadscommissie
en jongere vluchtelingen. Ik had hem ook al doorgekregen van de griffie. Wat mij betreft kan een verzoek om een brief op de agenda te plaatsen altijd in de commissie. Dan zullen we hem op dat moment ook bij agendapunt achttien behandelen. Iemand anders? Nee? Rondvraag publiek.

4 Op verzoek VVD Texel en Hart voor Texel: bespreken brieven ondernemers op de haven

Voorzitter Raadscommissie
Ook niet. Dan gaan we in verband met een inspreker met agendapunt vier beginnen. Dit is op verzoek van VVD Texel en Hart voor Texel op de agenda gezet. Het gaat over acht brieven die zijn binnengekomen namens de ondernemers op de haven. Het betreft zienswijze in het kader van handhavingsprocedure. We moeten wel met z'n allen beseffen dat dit natuurlijk een lopende procedure is. We hebben een inspreker. Dat is mevrouw Daan.

Inspreker Raadzaal
U krijgt van mij vijf minuten. Dan zijn er waarschijnlijk of misschien niet nog wel vragen vanuit de commissie. Gaat u gang. Goedenavond geacht college en raadsleden. Mijn naam is Daan. Vanavond sta ik hier namens Bruuzer Marine Service. Het bedrijf van mijn partner en zeven andere ondernemers: JaapReina Tuitman van de Rival, Roy Boeijen De Vrijheid, Dirk Albert Blom TX25, Rutgert Oosterhuis van Het Sop, Robert Frido Boom TX10 en Herman Blom van de TX20. Erik en Karin Rossin van de TX44. Allen vanuit de haven van Oudeschild om u te informeren en kritisch te kijken naar de handelingswijze door de gemeente Texel aangaande naleving van hetgeen gesteld in de havenverordening. Namens ons allen geef ik een toelichting op recente correspondentie die wij van de gemeente hebben ontvangen. Zoals u allemaal heeft kunnen lezen, is door ons allen een brief ontvangen waarin bij de diverse ondernemers verschillende overtredingen zijn geconstateerd. Dit varieert van vlaggen, folderbakjes, vlaggenstokhouders, aangekondigde

afvaartijden op het loket, maar ook het verkleinen van een loket. In de brief wordt gerefereerd aan de havenverordening en nadere regels: Havenverordening Oudeschild 2021. Op basis van deze regels zijn de huidige vergunningen aangevraagd. Ook in 2021 afgegeven. Deze regels zijn niet nieuw, maar komen voort uit de Havenverordening van 2016. Veel van de huidige loketten bestond al voor deze regels. In sommige gevallen zijn zij al ouder dan vijftien jaar. Ze zijn tot nu altijd met vlag en folderbakje in deze vorm toegestaan. In ons geval hebben wij na het ontvangen van de vergunning in 2019, in maart 2020 ons loket geplaatst. Naar aanleiding van klachten over de grootte van reclame-uitingen hebben wij in de zomer van 2020 een gedeelte opnieuw bestickerd. Met de destijds en nog immer verantwoordelijke ambtenaar hebben wij de reclame-uitingen nagemeten. Deze zijn akkoord bevonden. Tijdens de controle die in april heeft plaatsgevonden, heb ik ook bij de betreffende aanwezige ambtenaar aangegeven dat ik me niet kon voorstellen dat afspraken die drie jaar geleden zijn gemaakt, nu niet meer zouden gelden. Hierop werd gereageerd dat dit zou worden meegenomen. Als de reactie van de gemeente wat na ruim twee maanden volgt en dit een schrijven met dwangsom betreft, voel je je niet gehoord en zeker niet serieus genomen. Er is gebrek aan een gesprek. Er wordt over de havenondernemers gesproken maar niet met. Van de gemeente als professionele partner verwacht je meer van deze communicatie. Door de projectleider havenontwikkeling inmiddels niet meer werkzaam voor de gemeente is er aan meerdere ondernemers aangegeven dat één bij één vierkante meter reclame op de loketten geen werkbare situatie was. Ik quote: "Ieder vooral zelf moest weten hoe het loket eruit zag." Hij vond de recentere loketten van Bruuzer en Het Sop een positieve verbetering. Ook door de havenmeester is destijds aangegeven dat aan de reclame op de loketten geen regels gesteld zouden worden. Gezamenlijke rondvaarten trekken zo'n 1000 gasten per dag naar de haven van Oudeschild. Deze mensen shoppen, eten en genieten in Oudeschild. De haven staat na het tragische vertrek van een groot gedeelte van de vissersvloot voor forse uitdagingen. Wij proberen met een divers aanbod deze levendig en aantrekkelijk te houden voor jong en oud. Wij als ondernemers hebben de haven nodig. Daarom is de gemeente voor ons een belangrijke partij. Andersom is de Noorder- en Zuiderhaven zonder ondernemers net zo leeg als de huidige werkhaven. Het moment en de manier van aanschrijving vinden wij zeer ongelukkig. Het seizoen staat voor de deur. We geloven dat als er gekozen was voor een gezamenlijk gesprek tussen gemeente en ondernemers, we zeker tot een werkbare situatie waren gekomen. Dit had ons allen veel tijd, irritatie en geld bespaard. Onze wens is het seizoen te kunnen vervolgen in de huidige situatie. Daarna met de gemeente op een constructieve manier in gesprek te gaan om toe te werken naar een levende haven. Bij voorkeur met wapperende vlaggen. Die wij en jullie als gekozen vertegenwoordiger van de Texelaars allemaal voor ogen hebben. Dat was het.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel voor deze inspraak. Ik kijk rond of er mensen zijn die vragen hebben aan mevrouw Daan. Ik hoor dat er vragen zijn aan het college. Meneer Oosterhof.

Fred Oosterhof Texels Belang

Dank u wel. Voorzitter. Ik heb een vraag aan mevrouw Daan. U heeft aangegeven: de stickers zijn indertijd aangepast. Er is een ambtenaar bij geweest en daarna is het aangepast. U heeft nooit een melding gehad dat het beleid is veranderd?

Inspreker Raadzaal

Nee. Na 2020 heb ik in samenspraak met de desbetreffende ambtenaar die nog steeds werkzaam is, dit aangepast. Dit was akkoord bevonden. De situatie is sinds 2020 nog steeds hetzelfde.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Iemand anders nog? Nee. Dan dank ik u voor uw inspraak. Het onderwerp wordt nu verder besproken in de commissie. Dan kunt horen wat er verder gebeurt.

Nick Ran VVD Texel

Meneer Ran, u had vragen aan het college. Gaat uw gang. Dank u wel, Voorzitter. Dank u wel, mevrouw Daan voor de duidelijke inspraak. Er is inderdaad sprake van een lopende handhavingszaak. Ik zal daar niet te veel op ingaan. We hebben van een behoorlijk aantal aanbieders van rondvaarten vanuit de haven van Oudeschild brieven ontvangen. Ik denk dat het ze allemaal zijn als we ze snel tellen. Het gebeurt ook niet zo heel vaak dat die allemaal gezamenlijk optrekken. Dat is in onze optiek best uniek. Naar aanleiding van de brieven en de inspraak van mevrouw Daan heb ik een vraag aan de portefeuillehouder. We kunnen concluderen dat alle ondernemers daar ter plekke niet goed met de situatie zoals die nu is uit de voeten kunnen. Mevrouw Duin deed de oproep: ga met ons in gesprek. De vraag aan het college is: bent u bereid om met deze ondernemers in gesprek te gaan om tot een voor alle partijen

Voorzitter Raadscommissie

werkbare oplossing te komen? Duidelijk. Iemand anders op dit moment nog vragen aan het college?

Edo Kooiman Hart voor Texel

Meneer Kooiman. Dank u wel. Hetzelfde geluid als meneer Ran. Wij hebben deze brief op de agenda gezet omdat we gisteren die acht brieven binnenkregen. Als we dat niet deden, zou het pas september worden. U had het al gezegd: "Iedereen snakt naar het reces." Dat zou drie maanden duren. Dat is de reden dat we het vandaag in de commissie wilden behandelen. De vraag die de heer Ran heeft, heb ik ook. Ik hoorde mevrouw Duin zeggen: "We willen graag een uitnodiging naar het college om constructief met ze in gesprek te gaan."

Voorzitter Raadscommissie

Onze vraag is ook: is het college daartoe bereid? Dank u wel. Dan ga ik naar het college. Wie? De burgemeester.

Rob van der Zwaag

Zoals al gememoreerd door de Voorzitter kan ik inhoudelijk op de zaak niet ingaan heb. Er liggen brieven van advocaten. Normaal is het zo dat er dan niet wordt gecorrespondeerd. Alleen via de advocaat. Dat is dan ook de gemachtigde zoals we dat mooi zeggen. De geschiedenis kan ik niet helemaal. Het traject is daarvoor ingezet. Natuurlijk het verzoek van de advocaat om uitstel van zes weken en daarnaar te kijken. Dan intern overleg voeren om te kijken: wat is het juiste moment om met de mensen in overleg te gaan? Want normaal ga je altijd met iedereen overleg. We moeten e kijken met de procedure die loopt, hoe dat dan in elkaar kan haken of elkaar verstoord. Dat is normaal ook de procedure.

Voorzitter Raadscommissie

Een verhelderende vraag, meneer Ran?

Nick Ran VVD Texel

Daar moet ik goed over nadenken, Voorzitter. Misschien

Voorzitter Raadscommissie

kan ik hem in de rondvraag stellen. Ik zit te kijken hoe ik hier nu mee verder moet. Ik proef in ieder geval een wens om wel elkaar te gaan vinden daarin. Maar de onmogelijkheid of mogelijkheid is nog niet duidelijk.

Rob van der Zwaag

Vat ik het zo goed samen? Er is een officiële brief van de advocaat. Wij kunnen ook niet zomaar een advocaat passeren. Die doet bepaalde verzoeken. Daar zullen wij aan voldoen. Dan moeten we kijken wat daarna gebeurt. Dan moet je de officiële procedures volgen. Zo zit in Nederland de rechtspraak in elkaar. Daar kun je moeilijk tussendoor gaan fietsen.

Voorzitter Raadscommissie

Ik kijk naar de commissie. Dan kan ik niet veel op dit moment met dit onderwerp. Alleen het verzoek over te brengen wat u hier in de commissie heeft vernomen.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Meneer Kooiman. Voorzitter, dan zou ik toch de portefeuillehouder willen verzoeken om daar toch zijn best voor te doen. Je kunt natuurlijk alles via de gerechtelijke wegen en via advocaten dat soort zaken doen. Dan zou ik toch willen verzoeken met klem om te kijken waar de mogelijkheden zijn. Om in gesprek te gaan met ondernemers. Want uit de praktijk leveren gesprekken veel meer op dan juridische procedures. Vandaar het verzoek. Ik denk ook van de VVD om toch te kijken waar de mogelijkheden zitten

Voorzitter Raadscommissie

en de openingen om met deze ondernemers om de tafel te gaan.

Rob van der Zwaag

Dat is duidelijk. Ik zie dat de portefeuillehouder nog wil reageren. Dan zijn wij het z'n allen erover eens dat we liever geen juridische procedures hebben.

Voorzitter Raadscommissie

Dingen zo oplossen. Meneer Soyer en daarna mevrouw Koot.

Henry Soyer GroenLinks Texel

Als ik het goed begrijp was het gesprek mogelijk geweest totdat de advocaat in beeld kwam.

Rob van der Zwaag

Klopt dat? Ik ga nooit schuldigen aanwijzen. Het proces is zo op het moment dat er brieven van advocaten liggen in bestuurlijk Nederland. Dat maakt het altijd moeilijker om zo rond de tafel te zitten, want daar liggen officiële brieven. Gebruikelijk is dan het contact ook via die advocaat te laten verlopen. Los van wat hij namens zijn cliënten wil. Zijn cliënten bepalen wat de advocaat doet.

Voorzitter Raadscommissie

Niet de burgemeester en niet de gemeente.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Ik had alleen een verhelderende vraag over het tijdspad voor de mensen die met deze vraag komen. Op welk termijn kunt u terugkomen naar de vraagstellers of u een gesprek gaat doen? Gaat dat binnen een week, vier, vijf dagen?

Rob van der Zwaag

Of gaat dat maanden duren? Dat zou ik niet durven zeggen. U ziet in de brieven, en dan ga ik niet op de inhoud in, dat de gemachtigde tot 28 juli op vakantie is. En zes weken uitstel vraagt. Dus ik ga me niet aan een datum binden. Dan ben ik afhankelijk van de tijdstippen die daar worden genoemd.

Voorzitter Raadscommissie

De advocaat is dus al op vakantie. Kijk ik naar de insprekers. Misschien hebben zij het heft in handen. Ik ga dit onderwerp op dit moment afsluiten.

5 Rondvraag Commissieleden

Voorzitter Raadscommissie

Een rondvraag commissieleden. Dat hebben we inderdaad voor het eerst. Ik vind het wel grappig. Niet meer op het eind van de avond, maar nu. Ik zie mevrouw Visser, ik zie diverse mensen.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Ik begin met mevrouw Visser. Gaat uw gang. Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een vraag inzake het pannaveld van De Skool. In een mail aan de raad die wij gisteren via de griffier van betrokken burgers hebben ontvangen staat ik citeer: "Goed om voor ogen te houden. Het kleine parkeerterrein heeft thans de bestemming verkeer, parkeerterrein. Met daarbij horend gebouwen of overkappingen uitsluitend ten behoeve van fietsenstalling en speelvoorzieningen. Een groot deel van het huidige plein is ook al op deze bestemming gerealiseerd. Dat betekent dat een pannaveld daar als speelvoorziening tot de mogelijkheden behoort. En er geen bestemmingsplanprocedure nodig is om het beoogde pannaveld te realiseren Einde citaat. Kan het college voor ons nakijken of het klopt dat er geen bestemmingsplanwijziging nodig is voor het pannaveld en de raad hierover op korte termijn uitsluitsel geven?

R. van de Belt

Ik laat gelijk de wethouder antwoorden. Meneer Van de belt, gaat uw gang. Dank u wel, Voorzitter. De brief had een andere insteek. Ik heb hem ook gelezen. Dat ging niet puur alleen maar over het bestemmingsplan, maar ging over het voorstel wat iets verderop op de agenda staat. Waar u het ook had kunnen inbrengen denk ik als onderwerp. Dat het niet elkaar in de wielen moet gaan rijden. Dus de motie pannaveld die is aangenomen dat het niet moet gaan leiden onder een groter onderzoek rondom de sportaccommodaties of velden daar in dezelfde hoek. Die motie hebben wij natuurlijk ter harte genomen. Volgende week of de week daarna spreken wij met de schooldirecteuren over de mogelijkheden die er zijn. Zoals u heeft opgeroepen in de motie. Klein, kort, korte oplossing of lange oplossing. Met de motie ben ik bezig. Om tussentijds u te gaan informeren of het bestemmingsplan wel of niet klopt zou ik een beetje voorbarig vinden. Ik heb gezegd: "Zodra ik meer weet over het pannaveldje en wat dat betekent kom ik bij u terug." Ik kan alvast op voorhand zeggen bij het agendapunt verderop: het is niet de bedoeling dat het elkaar in het vaarwater gaat zitten.

Thomas van der Vlerk D66 Texel

Dank u wel. Meneer Van der Vlerk. Dank, Voorzitter. Wij kregen te horen van de Jeu de boules vereniging dat de sloten een tijdje terug vervangen zijn van hun terrein. Dat is gebeurd zonder aankondiging of

samenspraak met de vereniging. Zij hadden daardoor geen toegang meer tot hun terrein. Mijn vraag aan het college is: klopt het dat dit gebeurd is? Is het gebruikelijk dat dit zonder aankondiging

Voorzitter Raadscommissie

of samenspraak gebeurt?

R. van de Belt

Meneer Van de Belt. Ik vermoed dat dit de wethouder Gemeentewerk zou moeten zijn. Die gaat vaker over sloten dan ik. Die zal het antwoord ook niet paraat hebben, dus dat wordt opgezocht.

Eric Hercules PvdA pro Texel

Meneer Hercules. Dank u. Ik heb een vraag over bed and breakfasts. Het gaat niet over de raadsinformatiebrief die we hebben gekregen. Het gaat wel over het volgende. Wij kregen signalen van mensen dat huurders van Woontij hun huurwoning gebruiken als bed and breakfast. Dat past niet binnen het beleid van Woontij. Mijn verzoek is of de wethouder in het gesprek met Woontij dat hij tweemaandelijks heeft met de bestuurder, of hij daar in ieder geval op tafel legt dat er constateringen zijn van het gebruik van bed and breakfast van huurwoningen van Woontij. Dat is één. Ten tweede snap ik dat het lastig is voor Woontij om daarop te gaan handhaven. De vraag is aan de wethouder of wij het in ons beleid kunnen opnemen. Omdat wij het ook niet wenselijk vinden dat sociale huurwoningen voor bed and breakfasts worden gebruikt. Waarna wij zelf als handhavende partij kunnen optreden.

R. van de Belt

Meneer Van de Belt. Dank u wel Voorzitter. Ik denk dat het een antwoord in twee delen wordt. Het eerste is: ik heb het wel eens met Woontij over dat dit voorkomt. Zij zien het wel eens zeer sporadisch. Daar wordt dan ook op aangeschreven. Want dat mag natuurlijk niet vanuit hun eigen beleid. Daar liggen ook boetes op vanuit hun. Maar ik kan het nog eens te berde brengen. Voor zover ik het weet is het niet een zeer groot probleem wat vaak voorkomt. Ze hebben het op zich in de smiezen. Uw tweede vraag gaat over of wij zelf iets kunnen doen. Dan geef ik het woord aan de heer Kieft.

R. Kieft wethouder

Dank u, Voorzitter. Huurders van Woontij die dat doen, lopen op twee manieren risico. Het mag niet van Woontij. Het is in strijd met het huurcontact. Het mag niet van de gemeente omdat iedereen die een woning toeristisch verhuurt een registratienummer dient te hebben. Als ze dat niet zouden hebben, kan dat een boete opleveren tot 9.500 euro. Dat is één. Twee is dat sinds maandag een kaart van alle adressen met bed and breakfasts en alle adressen waar planologische bedden op rusten, publiek toegankelijk is. Iedereen die een vraag heeft over een bepaald adres zou zelf kunnen checken of daar iets geregistreerd is of niet. Vermoedelijk zullen daar inderdaad wel vragen uit voortkomen, zoals deze ook. Daarmee voldoen wij dus aan een motie van anderhalf, twee jaar geleden. Daar is nog een staartje.

Voorzitter Raadscommissie

Dat kunt u lezen in die raadsinformatiebrief. Ik heb de site vandaag al bezocht. Nog anderen die iets hebben voor de rondvraag? Meneer Kooiman.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Anders had ik het gevraagd bij het onderwerp. Wat misschien vanavond op de agenda staat. Het gaat over het Achterom. Die staat er niet op, maar ik heb er toch een vraag over: de grond die gemeente wil overnemen.

Voorzitter Raadscommissie

Van wie is die? Dat is de vraag. Ik weet niet of dat in de openbaarheid kan? Er wordt al "nee" naast mij geschud. Ik denk dat die vraag misschien wel besloten schriftelijk is te beantwoorden met een slotje. Ik kijk naar de heren wethouders.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Meneer Kooiman, het wordt uitgezocht.

Voorzitter Raadscommissie

Achter slotje mag ook. Als dat mogelijk is, dan komt het achter het slotje.

6 Texel in de regio

Voorzitter Raadscommissie

Goed. Niemand meer voor de rondvraag? Dan gaan we Texel in de regio. Mededelingen vanuit de portefeuillehouders. Ik kijk naast me of die er zijn.

7 Informatie over Texelse onderwerpen vanuit burgemeester of college; zoals Openbare Orde en veiligheid, het stikstofdossier

Voorzitter Raadscommissie

Nee. Dan gaan we naar agendapunt zeven: informatie over onderwerpen vanuit de burgemeester; Openbare Orde, veiligheid en het stikstofdossier. Ook niet? Wel uit het college, meneer Van de Belt, gaat uw gang.

R. van de Belt

Dank u wel Voorzitter. Ik wilde dit punt aangrijpen om de voortgang met u te duiden van een motie die u heeft aangenomen over het aanleggen van een regenboogpad. Dat is op verzoek van de raad gebeurd. Ook in samenspraak met de leerlingen van de OSG. Het kan niemand ontgaan zijn dat er inmiddels een pad ligt. Maar het kan ook niemand ontgaan zijn dat daar inmiddels strepen op zitten. Bewust aangebracht. Hoe ga je daar dan mee om? Dat stond niet in de motie. Natuurlijk, je kunt zeggen: "Dat is kwajongenswerk, dat gebeurt bij elk zebrapad wat wordt aangelegd. Daar trekken ze allemaal een streep op met de brommer." Maar je kunt ook zeggen: "Dit is bewust aangebracht." Ook op een bewust aangelegd regenboogpad. Je zult je maar gesteund voelen door die regenboog en je ziet wat er binnen een uur ongeveer na aanleg van het pad mee wordt gedaan. Wat doet dat met je als je dat ziet? Ik kan me ook voorstellen dat er reactie ontstaat: gelijk nieuwe verf erop. Veel morele verontwaardiging. Iedereen de boom in en juichend opnieuw dat pad aanleggen. Wij betwijfelen of we daarmee de zaak die je er mee zou willen dienen, een goed doel dient. Maak je het dan niet bijvoorbeeld erger? Elke reactie blijkt in ieder geval op dit punt weer een tegenreactie op te roepen. We voelen ongemak met z'n allen. Datzelfde ongemak voelen we ook een beetje met de in de motie opgedragen feestelijke opening. Dat was de laatste zin van de motie: "En open dit pad feestelijk." Ik denk dat op dit moment niemand zit te wachten op een aantal triomfantelijke volwassenen op de foto. Die iets goeds gedaan hebben voor de samenleving. Ook de leerlingen lijken er op dit moment niet op zitten te wachten. Misschien vanwege datzelfde onbehagen. Misschien omdat het moment van feestelijke opening ook al is voorbijgegaan. Maar misschien omdat ze ook geen zin hebben om hun hoofd boven het maaiveld uit te steken. Als dat het geval is, zouden we dat buitengewoon zorgelijk vinden. In dat kader met dat ongemak op mijn rug en op onze rug misschien, zie ik op dit moment het pad inclusief die strepen. Er is publiekelijk behoefte om in het openbaar te uiten dat iedereen erbij hoort. Dat iedereen er mag zijn. Dat roept tegenreacties op. Het voelt voor sommigen misschien wel als opgedrongen. Maar goed, er waren ook al andere vlaggen die anderen weer als opgedrongen hebben ervaren. De laatste periode. Zo kunnen we met z'n allen nog wel doorgaan. Het ongemak is niet alleen negatief. Het is ook iets positiefs, Het is een onderwerp van gesprek. Daarmee roep ik ook op: heb het er dus over met elkaar. Heb het er thuis over, heb het er op school over, heb het er met je vrienden over. Vraag die vriend of vriendin met die brommer: "Waarom was het nu nodig om het op die manier te doen? Waar komt dat nu vandaan die emotie? Om het op die manier op zo'n pad af te reageren?" Want we voelen ons allemaal wel eens een keer buitengesloten toch? We zijn allemaal wel eens een keer niet in een groep opgenomen. We zijn allemaal wel eens een keer niet aan de beurt geweest. Daar gaat in onze ogen en volgens de motie die dat oproept ook dit pad over. Daarom staan er ook extra kleuren bij. Voor nu denk ik: laat het zoals het is. Een pad met strepen. Ik hoop dat er niet nog meer bijkomen. Heb het fatsoen om dat niet te doen. Als het nieuwe schooljaar begint zetten we het opnieuw in de verf. Als signaal en als boodschap. Dan kijken we op dat moment weer verder.

Voorzitter Raadscommissie

Dit lokt een reactie uit van de heer Soyer. Heel kort.

Henry Soyer GroenLinks Texel

Inderdaad heel kort: kan er een beschermingslaag overheen?

R. van de Belt

U vraagt een hele technische oplossing aan een niet technische wethouder. Ik had deze vraag ook enigszins voorzien. Hoe meer coating je erop gaat brengen, hoe gladder het wordt.

Voorzitter Raadscommissie

Daarmee ook onveiliger. Des te minder aantrekkelijk wordt het om erop te remmen. Ik laat dit onderwerp voor wat het is.

8 Kerkenvisie

Voorzitter Raadscommissie

We gaan naar agendapunt acht: kerkenvisie. In opdracht van de gemeenteraad is een kerkenvisie ontwikkeld om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen voor de kerkgebouwen op Texel. Wie van de commissieleden mag ik daarover het woord geven? Mevrouw Visser en mevrouw Koot.

Veronne Koot GroenZwart

Begin ik nu bij mevrouw Koot. Dank u, Voorzitter. De kerkenvisie gaat zowel over het herbestemmen als over het belang van behoud van de kerkgebouwen op Texel. Als aandachtspunt wordt verduurzaming van de gebouwen genoemd. Vooral door de eigen eigenaren en gebruikers. Mijn vraag aan het college is: komt er een budget voor steun van het verduurzamen van de kerkgebouwen? En komt er nog een uitvoeringsplan naar aanleiding van deze kerkenvisie?

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Dank u wel. Mevrouw Visser. Dank u wel, Voorzitter. Schriftelijk hebben wij reeds vragen gesteld. Deze zijn beantwoord door het college. Dank daarvoor. Ten aanzien van het antwoord op vraag één wil ik graag opmerken dat wij geschrokken zijn van het antwoord. Wij ervaren het als zeer onprettig als er fouten in de stukken staan die worden aangeleverd door het college. Fouten die grote gevolgen kunnen hebben indien zij niet verbeterd worden. Er is toegezegd dat de stukken aangepast worden. Daar zijn we erg blij om. Toch willen wij het college vragen om zorgvuldiger te kijken naar de stukken die zij aanbiedt aan de raad. Uit het antwoord op vraag drie blijkt dat de vraag niet geheel duidelijk is geweest. Ik wil daarom mondeling nog een keer een poging wagen. Bij het doornemen van ieder paspoort viel op dat de informatie nogal wisselt. Hierdoor kregen wij de indruk dat niet iedereen, die de formulieren heeft ingevuld, de vraag op dezelfde manier geïnterpreteerd heeft. Dat is op zich niet erg, maar soms wel jammer. We verwachten dat kerken de paspoorten ook gaan gebruiken als informatie aan geïnteresseerden. Mijn vraag is of de heer Van de Belt bereid is om op korte termijn alle vertegenwoordigers van de kerken aan te schrijven. Hun de kans te geven om nog aanvullende of meer gedetailleerde informatie aan te geven. Zodat de eerste update van die paspoorten nog aan het einde van dit jaar

Voorzitter Raadscommissie

plaats zou kunnen vinden.

Jur Schuiringa VVD Texel

Dank u wel. Meneer Schuiringa. Dank u, Voorzitter. Wij zitten een beetje op dezelfde golflengte. Toevallig zit onze Voorzitter ook in het klokkenbestuur van de kerk in Den Hoorn. Die wist ons de informatie te verschaffen dat in opdracht van Gemeentewerken meneer De Jong, in het verleden de oud beiaardier van de gemeente Utrecht een complete inventarisatie heeft gemaakt van alle klokken en uurwerken van gemeente Texel. Dus is bekend bij Gemeentewerken hoe de staat is van al deze installaties en wat er allemaal moet gebeuren. Wij zien dat graag als een bijlage zodat de paspoorten

Voorzitter Raadscommissie

in ieder geval keurig aangevuld kunnen worden. Dank u.

Niels Rutten CDA Texel

Dank u wel. Meneer Rutten. Dank u, Voorzitter. In het stuk lezen we een aantal keer de inzet van de gemeente op het behoud van monumentale kerken en monumentale kerktorens. Is daarmee dan de conclusie: als de niet monumentale op termijn wel verdwijnen, dat de sloopkogel ertegenaan gaat en dat we dat prima vinden op het moment dat we deze visie aannemen? Er wordt wel gesproken over de interieurs van de kerken en de voorwerpen. Ook over de kerkhoven. Wij missen de conclusie wat wij er als gemeente van vinden.

Willen we iets behouden of vinden we het wel best als het verdwijnt? We missen daar de politieke keuzes en de maatschappelijke discussie in.

Cees Hoogerheide Texels Belang

Dank u wel. De vraag is genoteerd. Meneer Hoogerheide. Dank u wel, Voorzitter. Er staat boven het stuk: kerkenvisie. Ik verwacht van een kerkenvisie dat er een blik in de toekomst wordt geworpen. Maar dat is zeer beperkt. Er staat de komende vijf tot tien jaar. Dan denk ik: ik verwacht iets meer van zo'n stuk. Er staan wat onjuistheden in. Bijvoorbeeld de doopsgezinde kerk in Den Hoorn. Dat was altijd een kerk. Baptistenkerk in de Julianastraat. Dat was een kleuterschool. Dat zijn oneffenheden in het stuk. Dan sluit ik bij mevrouw Visser aan: die kunnen weggewerkt worden. Dan wordt het toch een vrij aardig stukje. Daarmee is de gemeente nog niet klaar. Het zijn natuurlijk rijksmonumenten. Ze staan beeldbepalend in onze dorpen. Wat willen we op lange termijn met deze gebouwen gaan doen? Daar zullen we echt over na moeten gaan denken. Zouden we dat bijvoorbeeld met medewerking van alle kerkbesturen kunnen onderbrengen in een beheerstichting? Zodat we een handvat hebben om kerk en Staat wel gescheiden te houden. Maar de gebouwen an sich een bestemming te geven. Een beheerbestemming te geven, een onderhoudsbestemming te geven. Het vraagt dus meer. Mijn verzoek is aan het college: wilt u na gaan denken over de tijd die nog wel gaat komen, want die gaat sneller dan wij denken.

Voorzitter Raadscommissie

Nog meer vragen op dit moment? Nee. Meneer Van de Belt, gaat uw gang. Ik heb er vijf. Ik schrijf met u mee.

R. van de Belt

Dank voor het meeschrijven, Voorzitter. Een kerkenvisie. Die heeft u in 2020 de opdracht gegeven aan het college om dit te gaan uitwerken op basis van regeling van het ministerie. Het ministerie had als doel monumentale kerkgebouwen te behouden en de visie ook te betrekken op de kerkgebouwen waarvan de toekomst onzeker is. Vandaar dat de keuze is geweest om deze veertien kerken in dit stuk op te nemen. We hebben zelf nog uitgebreider gekeken. We hebben ook naar de voormalige kerken gekeken. Die bijvoorbeeld inmiddels in particulier bezit zijn. We hebben ook nog naar de kerkhoven gekeken. Is het een spannende visie geworden? Nee. Dat komt voornamelijk omdat de kerkbesturen hebben aangegeven de komende vijf tot tien jaar geen grote problemen te zien in de situatie waarin zij zitten. Behalve dan in het stuk aangegeven op het gebied van duurzaamheid. De vragen die u stelt zijn vragen waarvan ik wel hoop dat ze moeten leiden tot een beter stuk. Behalve dan het tekstuele stuk. Of dat het leidt tot een andere visie op dit stuk. Het wordt soms wat heel technisch voor mij om te kunnen beantwoorden in deze commissievergadering. Wat heeft het dan wel opgeleverd? Een spannende visie? Nee, dat is het niet. Dat was mijn eerste opmerking. Wat het wel heeft opgeleverd, is een inventarisatie op één plek van de stand van zaken met betrekking tot deze kerken en kerkgenootschappen. Het heeft tot gevolg gehad dat er een veel betere relatie is ontstaan tussen de kerken, kerkbesturen en de gemeente. Waarbij ook de afspraak is gemaakt daar jaarlijks over te gaan praten. Waarin je dus ook vervolgvragen zou kunnen doen: zijn we niet toe aan de gemeenschappelijke beheerstichting? Ik weet het niet. Zijn we niet toe aan een andere manier van financiering voor de verduurzaming van onze kerken? Nu is dat nog niet aan de orde. Het zou heel goed kunnen dat het over een jaar misschien wat meer op de agenda staat. Dat is een onderdeel van deze visie. Ga ik proberen de vragen die daarmee dan nog enigszins openstaan te beantwoorden. Komt er een budget voor verduurzaming en een uitvoeringsplan? Momenteel niet. We gaan in gesprek met de kerkbestuurders. Het zijn hun kerken. Zij hebben de verantwoordelijkheid voor hun verduurzaming. Zij geven op dit moment aan daar vragen bij te hebben. We hebben geholpen met een bijeenkomst om daar meer duidelijkheid over te krijgen. Samen kunnen we op pad gaan om daar een slag in te maken met zijn allen. Daar waar het nodig is. Maar nu al een budget en een uitvoeringsplan is nog te voorbarig. Het kan wel op basis van deze visie later een keer tot stand komen. De PvdA maakt een aantal opmerkingen over zorgvuldigheid. Dat ben ik wel met u eens. In dit tijdsperk is het voor de gemeente best ingewikkeld om personeel te vinden. Deze kerkenvisie is schreven door een Junior medewerker van ons. Ik vind dat zij buitengewoon goed werk heeft geleverd op dit punt. Dat staat los van het feit dat wij natuurlijk zorgvuldig uw stukken moeten aanleveren. Ik ben blij dat u met ons meeleest. Mocht u in het vervolg technische opmerkingen hebben over kleine dingen die in een stuk niet goed zijn, is het misschien te overwegen om dat ook technisch aan ons mede te delen. In plaats van een openbare raadsvraag. Dat maakt het namelijk veel sneller om te kunnen schakelen. Maar dank voor het meelezen. Of wij een update kunnen verwachten voor het einde van het jaar? Ik heb het antwoord op de raadsvraag niet helemaal scherp op kerkenpaspoorten. Ik denk dat dat wel mogelijk is. Het is natuurlijk aan de kerkbesturen om die vragenlijst die wij hebben ingevuld in te vullen. Dat hebben ze niet allemaal op dezelfde manier gedaan. Dat is natuurlijk via mail gegaan. Niet met een uitgebreide toelichting. Daar kunnen we nog een slag

overheen doen. Dat hebben we ook toegezegd. Ik denk dat het ook wel voor het einde van het jaar zou moeten kunnen. Dat is een toezegging. De VVD vraagt of de aanvulling met de inventarisatie van de stand van zaken en het kwaliteitsniveau van de uurwerken en de torens aan de kerkpaspoorten kan worden toegevoegd. Heb ik niet helemaal scherp wat het doel dan ook weer was van de kerkenpaspoorten. Ik kan me voorstellen dat als die inventarisatie er is en goed benaderbaar dat die op een eenvoudige wijze ook toegevoegd kan worden. In ieder geval op de achtergrond aan de kerkenpaspoorten. Het CDA vraagt: wat doen wij met de niet-monumentale kerkgebouwen? Daar is in het stuk uitgebreid op ingegaan. Wat we daar niet mee doen. Daar zijn er een aantal niet-monumentale. Overigens de meeste die in deze opsomming worden genoemd, zijn monumentaal. Er is een aantal niet monumentaal. Maar het betreft voornamelijk de kerkgenootschappen die nog zeer actief zijn en bijvoorbeeld in een voormalige kleuterschool zitten. Een niet-monumentaal pand, wel een actief kerkgenootschap. De opdracht van het Rijk was ook om daarnaar te kijken. Omdat die wellicht met leegloop te maken hebben. Wij veronachtzamen dat natuurlijk niet. Vandaar dat er ook een onderdeel in de nota staat over: wat kunnen we met een herbestemming? Zo goed als alle kerkgebouwen staan op de bestemming maatschappelijk. Daar is een aantal dingen mee te doen. We hebben in het verleden ook wel gezien dat als er individuele vragen komen van kerkbesturen als ze hem willen verkopen en de koper zegt: "Kan ik er niet want anders mee?' Dat hangt wel enigszins af van de positie van de kerk, waar die staat en in welke omgeving. Zoals dat ook is gebeurd met de kerk die momenteel in eigendom is van Woontij in Oosterend. Ik meen dat het CDA ook een vraag had over het interieur, over de kwaliteit daarvan. Of we daar dan niet een gemeentelijk visie of dergelijk op zouden moeten hebben. Eerlijk gezegd ben ik niet zo diep erin gedoken. Het interieur maakt natuurlijk onderdeel uit van de monumentale status van een gebouw. Het feit dat een kerk een monumentale status heeft zou in sommige gevallen ook wel eens ten dele voor oorzaak kunnen worden door de kwaliteit van het interieur. Dan is die daarin meegenomen. Als dat niet het geval is, dan denk ik dat ik heel kort kan zeggen: dan hebben wij daar als gemeente ook niet echt een visie op. Dan is dat aan het kerkbestuur in kwestie. Texels Belang noemde het een beperkte visie. In die zin ben ik het ook met u eens. Het is meer een inventarisatie in een reeks van afspraken en verbeterd contact. Er zaten wat oneffenheden in het stuk. Mocht u er nog meer tegenkomen mail ze. Dan kunnen wij die nog verwerken richting het stuk richting de raad of daarna. Op de lange termijn gedachten of er wel of niet een beheerstichting zou moeten komen of andere gedachtes over het behoud van kerken, daar komen we dan op in het nu inmiddels jaarlijks terugkerend gesprek

Voorzitter Raadscommissie

met de betreffende kerkbestuur. Dank u voor deze uitgebreide beantwoording van de vragen. Is er iemand die nog inhoudelijk op het stuk wil ingaan? Meneer Schuiringa.

Jur Schuiringa VVD Texel

Dank u, Voorzitter. Een korte vraag: In het verhaal wordt geschreven dat bij eventuele verkoop door de kerk, ook de toren wordt verkocht.

Voorzitter Raadscommissie

Is dat mogelijk?

R. van de Belt

Dat is niet inhoudelijk, maar nog een vraag. Meneer Van de Belt. Ik meen dat dat mogelijk is. Dat moeten we dan zeer zorgvuldig gaan bekijken. We hebben daar bijvoorbeeld dan al heel veel geld in geïnvesteerd. Dat is dan ook een andere vraag dan alleen maar een maatschappelijke vraag.

Voorzitter Raadscommissie

Een morele vraag, maar ook een financiële vraag.

Veronne Koot GroenZwart

Iemand inhoudelijk? Mevrouw Koot. Wethouder, bedankt voor uw antwoord. Kerken zijn belangrijk. Belangrijk voor de gemeente, belangrijk voor dorpen, belangrijk voor de mensen. Het zijn ijkpunten die bewaard moeten blijven. Ik ben blij dat met deze kerkenvisie daar een visie op gegeven is. Maar dat kan natuurlijk niet blijven bij: oké, we hebben mooie kerken en daar zijn we trots op. Ik denk dat er wel een vervolg met zo'n visie moet komen. Met toch een soort van een uitvoeringsplan: hoe gaan we nu zorgen dat inderdaad die kerken blijven. Dat we niet over tien of vijftien jaar tegen elkaar zeggen: jeetje. Hoe dat ook loopt. Dus ik hoop van harte dat in dat jaarlijks overleg met de diverse kerkeigenaren. Dat u een open houding heeft. En in hoeverre de gemeente zelf daar nog wat in kan bijdragen. We genieten met z'n allen van

de kerken. Niet alleen de mensen die toevallig de eigenaar zijn. Daarom hebben we ook vastgelegd dat we ze willen bewaren.

Voorzitter Raadscommissie

Dus die wens wil ik graag de wethouder meegeven. Dank u voor de wens. Ik kijk rond. Er is nog een verzoek tot een aantal kleine bijlages en verwerkingen van wat onzorgvuldigheden. Kan dit een hamerstuk worden of moeten we dat nog afwachten? Ik kijk richting de wethouder.

R. van de Belt

De aanpassingen zoals wij die nu hebben doorgekregen

Voorzitter Raadscommissie

worden verwerkt in een stuk voor de raad. Dan kijk ik naar de commissie.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Kunnen we het als hamerstuk op de agenda zetten? Mevrouw Visser. Wat mij betreft wel, omdat wij tijdens de vaststelling van de agenda een stuk ook weer kunnen onthameren.

Voorzitter Raadscommissie

Dan gaan we hem nu voorlopig wel hameren. Dan gaan we naar de volgende: bestemmingsreserve aanpak energiearmoede.

9 Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Voorzitter Raadscommissie

Vanuit de bijdrage van het Rijk voor de aanpak van energiearmoede en de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede gaat de gemeente woningeigenaren en huurders met energiearmoede helpen bij het verlagen van hun energiekosten. Dit doet de gemeente door een drietal aanpakken: isolatieaanpak gericht op bewoners- eigenaren en voor huurders, de FIXbrigade. En een witgoed-omruilactie. Heeft iemand vragen over dit onderwerp?

Nick Ran VVD Texel

Ik zie meneer Ran. Gaat uw gang. Dank u wel, Voorzitter. Het stuk op zich is duidelijk. We snappen ook waar het vandaan komt. Na het lezen van het stuk zit ik nog met één vraag. Dat is de volgende: er wordt voorgesteld 121.000 euro uit te trekken, zodat huurders vouchers kunnen krijgen waarmee ze witgoed kunnen inruilen bij lokale ondernemers. Vervolgens wordt er een alternatief gegeven. Het alternatief is om het bedrag van die vouchers te verlagen, zodat het aantal vouchers verhoogd kan worden. Er wordt alleen niet over aantallen gesproken. Dat snap ik ook wel, want er zijn wat voorwaarden natuurlijk. Maar heeft het college een idee over hoeveel vouchers

Voorzitter Raadscommissie

we hier ongeveer spreken? Genoteerd. Iemand anders nog vragen over dit stuk? Nee. Dan kijk ik naar de wethouder.

R. Kieft wethouder

Meneer Kieft. Voorzitter, het aantal weet ik niet uit mijn hoofd. Het bedrag wat ik langs heb zien komen is rond de zeven-achthonderd euro voor een voucher. Ik zal dat nog natrekken tot welke aantallen dat zal leiden.

Nick Ran VVD Texel

Dat was mijn vraag en die is beantwoord. Ik wil nog wel een vervolgvraag stellen en die inleiden. Want we snappen dat het college dit voorstel doet. Alleen het afgelopen jaar bereiken ons ook steeds meer berichten over mensen die juist niet voor al deze subsidies en toeslagen in aanmerking komen. Bij wie het steeds meer begint te knellen. Er wordt er gesproken over huurders die in een woning met een zogenaamd slecht energielabel wonen. Die mensen die net achter al die toeslagen vissen daar net achter het net vissen. Die komen steeds meer in de problemen. Ik snap dat deze toelichting wordt gegeven. Dat deze manier wordt gekozen. Ik wil portefeuillehouder vragen of het mogelijk is en ik snap dat het een hele lastige vraag is, maar of hij voor de raadsvergadering in beeld zou kunnen brengen wat het ongeveer zou betekenen als we deze

vouchers inderdaad een iets lager bedrag maken. Maar op die manier wat meer mensen daarin in kunnen betrekken. Over wat voor aantallen we dan spreken.

R. Kieft wethouder

Meneer Kieft. Voorzitter, uiteraard bereid tot een dergelijke exercitie. De hamvraag die de heer Ran in feite zelf ook achter zijn vraag heeft zitten: hoe bereiken wij die mensen? Dit voorstel is in die zin doordacht dat we hebben geprobeerd: hoe kunnen we de mensen vinden die zich niet melden, maar die het misschien wel nodig hebben? We zitten ook op de grens van wat met adressenlijsten mag van mensen die de energiebijdrage van het Rijk doorgeschoven gekregen hebben. Daar zijn de AVG-discussies over. In hoever je dat mag doen. Het wordt wel steeds moeilijker om die groep te definiëren die je dan vervolgens nog niet hebt bereikt. Ik kan me voorstellen dat het antwoord wordt: dat kunnen we niet aangeven.

Voorzitter Raadscommissie

Ik ga er wel even op in.

Nick Ran VVD Texel

Meneer Ran. Voorzitter, die uitleg is mij volkomen duidelijk. Ik wil ook geen mensen bezighouden terwijl de uitkomst nul gaat worden.

Voorzitter Raadscommissie

Die vraag hoeft niet beantwoord te worden. Dank u. Dat is dus geen vraag geworden. Iemand anders nog vragen over dit onderwerp? Wil iemand inhoudelijk hierop ingaan?

Jacquelien Dros GroenLinks Texel

Mevrouw Dros. Ik ben vooral erg blij om te horen dat de VVD zo'n sociaal geluid laat horen. Meer een opmerking dan verder inhoudelijk.

Voorzitter Raadscommissie

Dus prachtig. Meneer Ran, u krijgt een compliment.

Nick Ran VVD Texel

Hij wil er natuurlijk op reageren. Gaat uw gang. Daar wil ik zeker op reageren. Mevrouw Dros ik hoop dat u de afgelopen jaren heeft geluisterd en dat verhaal heeft u ongetwijfeld wel vaker gehoord.

Voorzitter Raadscommissie

Ik kijk of ik dit ook een hamerstuk kan maken.

10 Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen 2023

Voorzitter Raadscommissie

Ja, hamerstuk. Gaan we naar de volgende: Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen 2023. Sinds 2020 biedt de gemeente de stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen aan. Deze lening kan gebruikt worden om eigen woning te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Van deze regeling wordt nog weinig gebruik gemaakt. In tegenstelling tot de stimuleringsregeling zonnepanelen 0 procent. Om het gebruik van de lening duurzaam en lang zelfstandig wonen te stimuleren, wordt aan de raad voorgesteld om de verordening toekomstbestendig wonen Texel vast te stellen. Ik zie in ieder geval meneer Kooiman en meneer Hercules, mevrouw Koot.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Ik begin bij meneer Kooiman. Dank u wel Voorzitter. In het stuk lezen we dat de stimuleringslening ook gebruikt kan worden voor het verduurzamen van particuliere vakantiewoning op Texel. De vraag die ik aan de portefeuillehouder heb: zijn het ook vakantiewoningen op Texel die van overkantse eigenaren zijn?

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Meneer Hercules.

Eric Hercules PvdA pro Texel

Voorzitter, de eerste vraag: is dit stuk door een Junior geschreven? Dan hoef ik het blijkbaar minder goed te lezen. Ik vond het een erg slecht argument van de wethouder. Dan hoop ik niet meer te horen. Ik denk dat we dat allemaal niet hopen te horen. Ik heb een vraag die meer een doorzicht probeert te zoeken. Ik denk dat het heel goed is om deze regelingen bij elkaar te voegen. Het betreft vooral leningen. Daarnaast staat ook in het stuk dat we rijkssubsidies hebben voor allerlei duurzame oplossingen. Maar ook zegt u daarin, en daar zijn we natuurlijk heel blij mee, dat we binnenkort een voorstel krijgen voor de vier keer vijf ton aan subsidie voor duurzaamheidsverbeteringen. Als ik dit zo allemaal bij elkaar lees, vraag ik me wel af: waar ziet de wethouder ongeveer waar die subsidieregeling heen gaat? Dat is een heel brede vraag. Daar hoef ik ook geen specifiek antwoord op. Maar die gedachte kwam bij ons op. Heeft u daar ideeën voor nodig of denkt u dingen

Voorzitter Raadscommissie

te kunnen gaan combineren? Ik weet niet of de wethouder daar inderdaad

Veronne Koot GroenZwart

makkelijk antwoord op kan geven. Mevrouw Koot. Voorzitter, dit voorstel gaat over verduurzamen van eigen woningen. Natuurlijk een prima zaak. Niet alleen het klimaat, maar ook de eigenaar heeft hier profijt van. Ik wil dan ook heel graag aandacht vragen voor de huurders die heel graag aan de slag willen met verduurzamen. Ligt er al een structureel plan voor het verduurzamen van huurwoningen?

Thomas van der Vlerk D66 Texel

Dank u wel. Meneer Van der Vlerk Dank, Voorzitter. Een vraag over het toepassingsbereik. We hebben het over particulier bewoner-eigenaar of particulier eigenaar vakantiewoning. Wij vonden het onduidelijk hoe het dan zit met Texelaars die zelf wonen in een huis wat tweede woonbestemming heeft. Wat valt er allemaal onder? Ook bij de hypothecaire lening, de Verzilverlening toekomstbestendig wonen. Dan moet een aanvrager minimaal 58 jaar zijn of niet jonger dan tien jaar voor pensioengerechtigde leeftijd. Waar komt deze leeftijd vandaan? Is dat natte-vingerwerk? Dat begrepen wij niet helemaal.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel.

Martijn Rosman VVD Texel

Dan had ik meneer Rosman nog gezien. Gaat uw gang. Dank u wel. Ik wil aanhaken bij D66. Ook omdat we steeds meer vijfenvijftig plussers krijgen, steeds meer 80 plussers die ouder worden. Dus we zitten met een dubbele vergrijzing. De leeftijdscategorie waarin we nog kunnen doorstromen zit ergens tussen de 55, 65 jaar ongeveer. Door die Verzilverlening, stagneert de doorstroming dan niet>

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Iemand anders nog vragen op dit moment?

Henry Soyer GroenLinks Texel

Meneer Soyer. Dank u wel, Voorzitter. Wanneer je kijkt naar de voorwaarden is mij niet duidelijk of zelfbouwers ook in aanmerking komen voor bijvoorbeeld een Verzilverlening.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u. Dan heb ik aardig wat. Meneer Kieft aan u het woord. Gaat uw gang.

R. Kieft wethouder

Voorzitter, dank u wel mooie diverse serie vragen. De vraag van de heer Kooiman: vakantiewoning ook voor overkantse eigenaren? De regeling is: wordt opengesteld voor bewoners-eigenaren voor gewone woningen. Dat is gelijk het antwoord op de heer Van der Vlerk. Als het een tweede woning is en je woont erin, dan kan je dat één keer aanvragen. Als je het als recreatiewoning gebruikt, kun je het ook maar één keer aanvragen per bewoner. Overkantse eigenaren, de gedachtegang achter deze lening is dat het huizen op Texel zijn. Daar willen wij verduurzaam bevorderen. Van wie dat huis dan is, is eigenlijk secundair. Het gaat om het energiegebruik op dit eiland. Het gaat steeds maar om één woning per eigenaar. Dan heb ik de vraag van de heer Hercules: wat voegt die subsidieregeling van vier keer 500.000 straks nog toe aan deze regelingen?

Voorzitter Raadscommissie

Moet ik het zo zien?

Eric Hercules PvdA pro Texel

Misschien kunt u uw vraag verhelderen. Dat dat vind ik nogal negatief gesteld. Er zitten natuurlijk kansen in. Tussen al deze regelingen komt licht door. Een van de stukken licht is die mijn buurvrouw daarnet meldde. Heeft u er al over nagedacht hoe u aanvullend op deze samenvoeging van regelingen, iets kunt doen met de subsidieregeling die eraan komt? Dat hoeft niet. Als u daar nog niet over heeft nagedacht kunt u dat zeggen.

R. Kieft wethouder

Misschien is het wel een moment om daarover te gaan nadenken. Ik kan u in die zin geruststellen dat er op dit moment heel hard over nagedacht wordt. De allereerste reactie bijna een jaar geleden was: we moeten daar één regeling van maken voor de verschillende doelgroepen. Dan loop je vervolgens vast in de randvoorwaarden die de verschillende subsidies ook van het Rijk meegeven met hoe je die dan mag besteden. Uiteindelijk zijn we tot de conclusie gekomen: als wij voortgang willen maken, dan moeten we dat regeling voor regeling doen. De viermaal 500.000 euro wordt een subsidieregeling voor zowel woningeigenaren als huurders. Die daar dan ook kleine dingen uit moeten kunnen doen. Dat hebben we al eerder afgesproken. Ik hoop daar met een beetje mazelen in september iets meer zicht in te kunnen geven hoever we daarmee staan. Het komt zeker nog dit jaar. Dan heb ik daarmee tegelijk ook de vraag van mevrouw Koot beantwoord. De huurders zitten al in één van de voorstellen die we hier net besproken hebben met de witgoedregeling en de FIXbrigade. Die huurders proberen we ook weer mee te nemen in die subsidieregeling. Der Verzilverleningseisen en de leeftijdscategorie. Dat zijn regelingen die zijn gedefinieerd door stichting Volkshuisvesting Nederland, waar wij die regelingen onderbrengen. Die hebben er dat soort randvoorwaarden aan gekoppeld. Die voor ons niet onderhandelbaar zijn. Dus wij zouden voor u kunnen navragen waar zij dat op baseren, maar we kunnen het niet veranderen. Dan had ik de zelfbouwers nog. Ja, daar geldt hetzelfde voor. Ik verwacht dat dat niet kan. Omdat de Verzilverlening door de SVn, die stichting Volkshuisvesting Nederland, is vormgegeven. Dat dat een heel aparte vorm van administratie en beoordeling vraagt om te doen. Ik kan die vraag voor de volledigheid checken.

Henry Soyer GroenLinks Texel

Heel graag, want wanneer ik kijk bij de procedure toewijzing dan zie ik daar wel heel duidelijk: je moet aangeven wat je wilt doen en hoe je het wilt doen. Maar niet dat er een offerte moet zijn van een installateur of iets dergelijks.

Martijn Rosman VVD Texel

Ik zie meneer Rosman nog kijken. Gaat uw gang. Ik heb geen antwoord op mijn vraag gehad.

Voorzitter Raadscommissie

De vraag die ik beantwoord kreeg, was van de heer Van der Vlerk.

Martijn Rosman VVD Texel

Mijn vraag is: op het moment dat we mensen tussen de 55 en 65 stimuleren om langer in de woning te blijven wonen.

Voorzitter Raadscommissie

Stagneert de doorstroming dan niet?

R. Kieft wethouder

De heer Kieft. Voorzitter, die vraag is inderdaad gepasseerd. Het gaat erom dat huizen verduurzaamd worden. We weten dat er wordt gewerkt op een aantal fronten aan extra huizen waar mensen naar zouden kunnen doorstromen. Het feit dat die er nog niet zijn, betekent niet dat mensen die nu in een huis wonen wat ze levensloopbestendig willen maken of waar ze willen blijven wonen, dat je dat zou moeten vertragen. Dat zal ook niet de achtergrond van uw vraag zijn, denk ik. De vraag is eigenlijk: waar blijven de woningen

Martijn Rosman VVD Texel

waar ze naar kunnen doorstromen? Of hoe stimuleer je de doorstroming?

R. Kieft wethouder

Daarvoor gaan wij volgens mij de woonvisie actualiseren in de loop van het jaar. Om te kijken hoe we dat zouden kunnen doen. Maar dat staat los van de verduurzaming van woningen tot nu toe. Tenzij daar met andere beleidsvoorstellen voor komen. Dan wacht ik ze graag af.

Cees Hoogerheide Texels Belang

Ik zie nog een vraag bij meneer Hoogerheide. Gaat uw gang. Dank u wel Voorzitter. De wethouder heeft de vragen keurig beantwoord. Er staat een duurzaam bouwloket. Dat opereert onafhankelijk van de gemeente.

Dat is natuurlijk fantastisch. Dat ontslaat de gemeente nog niet van hun eigen verantwoordelijkheid natuurlijk. Dat mag duidelijk zijn. Daarom een verzoek min of meer om de mensen nog eens goed te informeren vanuit de gemeente. En met name het ondersteunen van de aanvragen. Ik denk dat dat ook nog een taak in de gemeente is. Om er extra aandacht aan te schenken.

Voorzitter Raadscommissie

Is de wethouder bereid om dat alsnog te doen?

R. Kieft wethouder

De heer Kieft. Voorzitter, volgens mij doet de gemeente daar al echt heel veel aan. Op de website Texel geeft energie, kunt alle informatie vinden. Recent was er een demonstratie hier bij het plein bij het gemeentehuis geweest. Die komt met een bepaalde regelmaat hier. Dat wordt in de krant aangekondigd. Dus als u mij praktische tips kunt geven welke doelgroepen wij nog actief zouden kunnen benaderen, dan hoor ik ze graag. Ik denk dat dat al tamelijk frequent en veelvuldig is gebeurd.

Cees Hoogerheide Texels Belang

Meneer Hoogerheide. Ik weet niet of het juridisch mag. Uit de basisadministratie van de gemeente is best wat informatie te halen

Voorzitter Raadscommissie

om mensen gerichter te benaderen. Ik denk dat de wethouder dat mee gaat nemen. Iemand op dit moment nog inhoudelijk over dit stuk?

Martijn Rosman VVD Texel

Meneer Rosman. Nog een stukje bij de Verzilverlening. Op een aantal plekken in het dossier staat dat er bij Verzilverlening geen aflossing en rente wordt betaald. Sterker nog, verderop in het bestuurlijk advies wordt zelfs gemeld dat er gedurende looptijd geen invloed is op wat men maandelijks kan besteden.Dat klopt natuurlijk allemaal wel. Maar het lijkt allemaal net te mooi om waar te zijn. Want bij een daadwerkelijke aflossing, bij de verkoop van een woning of het overlijden van de hoofdafnemer moet wel de volledige aflossing betaald worden en rente betaald worden. Het lijkt mij wel wel beter om dat duidelijk te vermelden.

Voorzitter Raadscommissie

Het advies: let op, geld lenen kost geld. Daar heeft u een punt. Is er nog iemand die wat inhoudelijks over dit stuk wil zeggen? Is dat een reden om dit geen hamerstuk te maken? Ja, hamerstuk. Gaan we naar het mandaat voor het budget starterslening.

11 Mandaat voor budget starterslening

Voorzitter Raadscommissie

De starterslening is een succes. De komende jaren komen er veel nieuwbouwstarterswoningen op de markt. Om aan de vraag voor startersleningen te kunnen voldoen, wordt de raad gevraagd het college te mandateren om extra budget vrij te maken voor de starterslening tot een maximum van twee miljoen. De kosten die gepaard gaan met het extra budget kunnen worden meegenomen in de begroting van 2024. Iemand vragen over dit onderwerp?

Martijn Rosman VVD Texel

Meneer Schuiringa. Dank u, Voorzitter. Vanwaar die in totaal twee miljoen? Dat vinden wij nogal vreemd. Terwijl de voorgaande miljoenen die hier al ingestopt zijn, de basis is van een revolverend fonds. Dan denk ik bij mezelf: een revolverend fonds. Dat komt iedere keer weer terug en dan kun je weer een nieuwe starterslening doen. Maar nu komt er dus weer twee miljoen bovenop. Ik vind het nogal wat.

Voorzitter Raadscommissie

Ik wil ook graag de reden waarvoor.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Ik heb twee vragen. Vooropgesteld: de starterslening heeft zich bewezen en is een heel mooi instrument om mensen te helpen te starten op de woningmarkt. Mijn vraag aan de wethouder is: in hoeverre heeft deze starterslening toch ook een prijsopdrijvend effect op de woningmarkt op Texel? Dat is de eerste

vraag. De tweede vraag is: ik meen dat het geldt voor huizen tot boven de vier ton. Ik dacht dat de betaalbare koopwoningen op 365 gesteld zijn. Klopt dat? Dat daar een verschil tussen zit?

Voorzitter Raadscommissie

Heb ik dat goed gezien? Iemand anders nog vragen?

R. van de Belt

Wethouder Van de Belt, gaat uw gang. Dank u wel, Voorzitter. Ik begin met de vraag van de VVD: waarom twee miljoen? Het is immers een revolverend fonds. Dat klopt. Het is weliswaar revolverend maar het vult zichzelf langzamer dan dat eraan onttrokken wordt. Dat betekent dat wij steeds naar beneden gaan. Om te voorkomen, die opdracht heeft u ons ook enigszins gegeven dat wij regelmatig bij u terug moeten komen, is er een bedrag tot twee miljoen ingezet. Om in ieder geval voorlopig die buffer te hebben. Die twee miljoen zou in principe toereikend moeten zijn om niet meer naar u terug te komen. Als het nu een zeer succesvol fonds blijkt te zijn, gezien het feit dat wij aardig wat betaalbare koopwoningen gaan realiseren de komende tijd, dan zal die ook weer in de buurt komen van het bedrag waarvan wij hebben gezegd: dan komen we naar u terug. Die twee miljoen is in ieder geval om een grotere buffer te creëren, dat we niet elke keer naar u terug hoeven te komen. Zodat misschien het risico bestaat dat wij geen leningen kunnen verstrekken. GroenZwart vraagt op zich een hele terechte vraag: in hoeverre is het verlenen van startersleningen prijsopdrijvend? Dat het effect bestaat is wel duidelijk. Maar in hoeverre deze specifieke lening op Texel dat prijsopdrijvend effect heeft? Dat wordt een ingewikkelde zoektocht. Dan moet je ook gaan bekijken in hoeverre mensen zelf van hun ouders bijvoorbeeld geld hebben meegekregen. Dan moet je heel veel factoren meenemen. Deze isoleren lijkt mij op het gebied van Texel ingewikkeld. Dat überhaupt startersleningen in het algemeen een vorm van prijsopdrijvend effect hebben, is duidelijk. Het verschil tussen de vier ton en 365. Excuus. Die heb ik niet opgeschreven. Die kan ik ook snel niet reproduceren. Wilt u de vraag nog een keer stellen?

Veronne Koot GroenZwart

Ik heb het ook uit mijn hoofd. We hebben het vaker over betaalbare starterswoningen gehad. In mijn hoofd is een bedrag van 365.000 blijven hangen. Het kan zijn dat ik dat mis heb. Daarom leg ik hem voor. Voor de startersleningen wordt, dacht ik, een bedrag voor huizen tot 405.000 gedaan. Dus dan denk ik: waarom zit daar een verschil tussen?

R. van de Belt

Ja, op deze technische vraag heb ik niet per definitie nu direct een heel sluitend antwoord. Wel is het zo dat er inderdaad een verschil is tussen wat het Rijk inmiddels beschouwt als een betaalbare woning. Eigenlijk beschouwen wij dat al heel lang niet meer als betaalbare woning, ook niet de prijs van daarvoor. Dus daar zitten wat verschillen in. Als u wilt kan ik daar nog een technische toelichting op geven.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Graag de bijbehorende juiste bedragen met een uitleg voor het verschil.

Voorzitter Raadscommissie

Daar is een toezegging.

Jur Schuiringa VVD Texel

Ik zie de wethouder knikken. Iemand anders nog vragen? Meneer Schuiringa. Dank u, Voorzitter. Naar aanleiding van het antwoord van de portefeuillehouder. Ik weet dat dit college toch andere regels heeft dan die wij in de vorige periode hadden. Zeker een maximum van twee miljoen voor deze hele collegeperiode. Dan is nog een andere vraag: de kosten die gepaard gaan met dit extra budget kunnen meegenomen worden in de begroting van 2024. Het mandaat voor een fonds, dan ga je toch alle kosten uit het fonds halen? Dan ga je niet in 2024 nog een keer de rentekosten bij wijze van speken van leningen nog een keer extra in de begroting halen. Dat is en-en. Ik weet niet wat voor spelregels u hiervoor heeft.

R. van de Belt

Ik hoor het graag. Dank u. Meneer Van de Belt. Dank u wel, Voorzitter. Ik vind de vraag vrij technisch van aard waar ik nu geen antwoord op heb. In principe verandert de regeling helemaal niet. Het is alleen dat wij nu een ruimer budget vragen om niet het risico te lopen dat we te vaak naar u terug moeten komen. Dat wij bijvoorbeeld vandaag constateren dat er twee ton tekort is en pas in september bij u kunnen terugkomen voor een aanvulling op het fonds. De regels van de regeling zelf zijn niet gewijzigd.

Jur Schuiringa VVD Texel

Meneer Schuiringa. U verbaast mij meneer Van de Belt. In drie maanden tijd gaat u meer dan twee miljoen

R. van de Belt

aan leningen vertrekken. Dat is knap werk. Voorzitter, nee niet meer dan drie miljoen. Tweehonderdduizend euro. Dat is de ondergrens die we tot nu toe hebben afgesproken met raad.

Mariët van der Werf Texels Belang

Goed. Mevrouw Van der Werf. Dank u, Voorzitter. Texels Belang is in ieder geval erg blij dat er weer een voorstel wordt gedaan om geld beschikbaar te stellen voor de starters. In ieder geval dat de pot weer verder aangevuld kan worden. We zijn ook blij dat er goed gebruik van wordt gemaakt. Om onze starters voorheen maar ook in de toekomst

Voorzitter Raadscommissie

aan een woning met de hypotheek te kunnen helpen. U heeft uw inhoudelijke visie al weergegeven.

Eric Hercules PvdA pro Texel

Ik zag meneer Hercules. Had u nog een vraag, meneer Hercules? Meneer Schuiringa bracht mij een beetje in de war. Ik lees op pagina vijf dat er twee miljoen extra leningsruimte komt bij SVn. Dat onze beheerskosten structureel toenemen met 80.000 euro. Daar zit het verschil. Wij gaan geen twee miljoen uit de begroting halen. Dat begreep ik uit uw conclusie? Oké. Is het allemaal

Voorzitter Raadscommissie

duidelijk voor iedereen? Goed, ik kijk rond. Zijn er nog inhoudelijke vragen? Nee. Wil iemand inhoudelijk nog op het stuk ingaan? Nee, dan heb ik een vraag richting mevrouw Koot: de kleine vraag die beantwoord krijgt via de wethouder nog, is dat reden om het geen hamerstuk te maken? Dat kan een hamerstuk worden wat u betreft. Dan kijk ik naar meneer Schuiringa: kan het hamerstuk worden? Ja. Dan hebben we er nog een.

12 Nota Verbonden Partijen Texel 2023

Voorzitter Raadscommissie

Dan gaan we naar de Nota verbonden partijen 2023. De vorige nota verbonden partijen dateerde uit 2015. En was mede door nieuwe ontwikkelingen in relevante wetgeving aan vervanging toe. Deze geactualiseerde Nota verbonden partijen is compacter en biedt beleidskaders voor het aangaan of het oprichten van verbonden partijen. Volgens mij was hier ook een advies bij. Wil mevrouw Visser daar het woord over voeren? Gaat uw gang.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

We hebben over deze nota gesproken in de Auditcommissie. Maar we hebben daar verder geen advies bij. Er zijn geen technische bezwaren wat de Auditcommissie betreft. Vandaar dat er ook niets toegevoegd aan dit besluit.

Voorzitter Raadscommissie

Dat is voor de rest van de commissie in ieder geval ook duidelijk bij deze. Iemand hier vragen over? Niemand. Iemand inhoudelijk?

13 Kaders recycleplan

Voorzitter Raadscommissie

Hamerstuk. Mooi. Kaders Recycleplan. Op Texel werd in 2022 per inwoner gemiddeld 225 kilo fijn huishoudelijk restafval en dertig kilo grof huishoudelijke restafval ingezameld. Dat is ver van de doelstelling die is opgenomen in het rijksuitvoeringsprogramma: Van Afval Naar Grondstof. We hebben allemaal het stuk gelezen. Iemand inhoudelijke vragen. Ik zie meneer Berger als eerste en diverse anderen.

Gijs Berger GroenLinks Texel

Ik begin bij de heer Berger. Dank u wel, Voorzitter. Ik heb twee vragen die ik inleid. In de kadernota wordt gesteld dat Texel nog ver verwijderd is van de VANG-doelstellingen. Tevens wordt gesteld dat dit voor een

groot deel te verklaren is door de toeristische karakter van het eiland. Hierdoor lijkt het alsof de Texelaars veel afval produceren. In werkelijkheid zijn de toeristen deels verantwoordelijk voor de relatief grote hoeveelheid afval per inwoner. In de voorgestelde kaders in hoofdstuk vier van de nota staan in paragraaf drie twee varianten waaruit gekozen kan worden: het invoeren van financiële prikkels en het aanpassen van de inzamelfrequentie. Hierover heb ik twee vragen. Beleidsmaatregelen gericht op het verminderen van restafval zouden gericht moeten zijn op specifieke afvalstromen. Dit vereist goed inzicht in de hoeveelheid bedrijfsafval, particulier, restafval afval uit de toeristische sector en hoeveel hiervan terechtkomt in het huishoudelijk afval. Is het college met mij eens en is het bereid dit zodanig uit te werken dat de financiële prikkels ook terechtkomen bij de juiste doelgroep? De tweede vraag: in de kadernota wordt niet ingegaan op de evaluatie van het grondstoffenplan 2013-2020. Hierin wordt bijvoorbeeld geconstateerd dat de doelstellingen die daarin worden gesteld niet realistisch zijn gebleken. Ook wordt geconstateerd dat van de voorgenomen maatregelen om de doelstellingen te halen maar liefst dertien van de drieëntwintig maatregelen niet zijn uitgevoerd. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld: het in de periode maart-december frequenter inzamelen van gft-afval. Het invoeren van een nieuwe werkwijze voor het afhalen van papier en karton, het uitbreiden van De Hamster en het jaarlijks evalueren van het afvalbeheer. Verder wordt er in de evaluatie diverse aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject. Mijn vraag is waarom in de kadernota niet wordt ingegaan op deze evaluatie?

Cees Hoogerheide Texels Belang

Dank u wel. Meneer Hoogerheide gaat uw gang. Dank u wel Voorzitter. Voor ons een belangrijke vraag. Ligt het stuk nu voor ter besluitvorming voor de volgende raad? Of ligt het stuk nu voor ter kennisname? Als het ter besluitvorming voorligt staan er elementen in waarvan je zegt: "Willen we dit wel?" Neem bijvoorbeeld het aanbieden van restafval maken we minder aantrekkelijk. Door tariefprikkel. We hebben een hele discussie gehad in het verleden: willen we een slot op die containers of willen we dat niet? Je kunt wel per kilo willen aanbieden, maar dan zul je moeten wegen. Daar hebben we hele discussies over gevoerd. Mij verbaast het dat ik het hier weer terugzie in deze vorm. Dan had er wat mij betreft geluisterd en gekeken moet worden wat we in het verleden gediscussieerd en uitgekristalliseerd hebben. Dat komt hier naar mijn smaak en naar onze smaak onvoldoende tot uiting. Ik kom terug op mijn vraag: als het nu ter kennisname ligt kunnen we alle kanten op. Maar ligt het hier ter besluitvorming voor, dan kunnen we als het werkelijk uitgewerkt wordt

Voorzitter Raadscommissie

geen kant meer op. Graag een antwoord hierop. Die kan ik voor u gelijk beantwoorden. Dit zijn de kaders die u ter besluitvorming gaat vaststellen. Dus de kaders waarin de denkrichting gaat volgen. Ik ga naar de volgende.

Cees Hoogerheide Texels Belang

Meneer Van der Vlerk.

Voorzitter Raadscommissie

Dan zou ik wel graag willen dat de wethouder dat bevestigt. Dat zal ik aan de wethouder vragen.

Thomas van der Vlerk D66 Texel

Dank, Voorzitter. D66 had in dezelfde trant een vraag: hoe moeten wij de stukken interpreteren? Wij vinden dat er hele verregaande maatregelen opgesomd worden, zoals de tariefprikkels. En andere maatregelen om het aanbieden van restafval al minder aantrekkelijk te maken. Een van de vragen is: is dit de kant die wij op moeten? Er nu heel erg gekeken naar de inwoners van Texel en het afval wat zij aanbieden. Maar is dat op dit moment wel het grootste probleem op het eiland? Want u zegt zelf ook dat uit cijfers blijkt dat wij heel goed scheiden. Dus moeten we niet veel beter gaan monitoren wat voor afval er aangeboden wordt vanuit de toeristische sector? En of we daar niet veel beter maatregelen op zouden moeten leggen

Voorzitter Raadscommissie

dan op de inwoners van het eiland? Dank u wel.

Eric Hercules PvdA pro Texel

Meneer Hercules, gaat uw gang. Eigenlijk wordt hier wat onder de deksel een interessante discussie gevoerd. Ten eerste zijn wij als gemeente alleen maar verantwoordelijk voor het huishoudelijk afval. Zeg ik naar D66 toe. Dus we kunnen evalueren tot we een ons wegen maar beïnvloeden gaat

Voorzitter Raadscommissie

heel erg moeilijk.We

Eric Hercules PvdA pro Texel

kunnen discussiëren wat we willen over het afval van horeca bijvoorbeeld. Maar wij hebben de plicht niet als gemeente om dat afval op te halen. Het is ook veel moeilijker dan om dat te beïnvloeden qua tarifering. Het andere is wat meneer Hoogerheide zei. Eigenlijk hebben we daar de keutel bij het juiste end. Daar gaat de discussie natuurlijk al jaren over. En zie je ook de afgelopen jaren dat veel meer plekken in Nederland over zijn gegaan tot het chippen van bakken. Dan gewoon het wegen van de bak. Volgens mij kan dat prima, technisch gezien allemaal. De vraag die wij hier ons politiek moeten stellen is één: of wij relatief hoge reinigingsrechten willen hebben hierop Texel voor alle huishoudens. Dat is de eerste vraag. De tweede vraag is: vinden we het eerlijk dat mensen die grote vervuilers zijn als huishouden, evenveel betalen als Mien drie hoog achter in een senior appartement die een heel klein afvalzakje heeft. Die betaalt net zoveel reinigingsrechten. Die vraag moet u beantwoorden als u later bij de uitvoering een voorstel krijgt: gaan we chippen in die bakken doen of niet? Ik heb het antwoord voor mijzelf al klaar. Ik ben voor Mien. Maakt u uw eigen afweging.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Ik ben ook voor de solidariteitsgedachte en ik zou denken dat de PvdA ook voor de solidariteitsgedachte is. Dat betekent dat in het kader van het ophalen van huisvuil die solidariteitsgedachte over het moet blijven staan. Dat mensen die door omstandigheden meer afval hebben niet meteen de rekening daarvoor gepresenteerd

Voorzitter Raadscommissie

krijgen. Want dat is mijn vraag aan de wethouder. Ik ga u onderbreken, want we zijn met de vragenronde bezig. Ik vind het een geweldige discussie, maar ik zou hem zo meteen willen doen.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot, had u een vraag? De vraag die hierop aansluit, want dit was een hele mooi vervolg. Zijn er inwoners die door dit voorstel van het college voor aanmerkelijk hogere kosten komen te staan? Zijn er inwoners die door omstandigheden een grotere hoeveelheid restafval hebben dan andere mensen? En daardoor dus buiten hun schuld voor grotere kosten komen te staan? Dus graag deze twee vragen.

Voorzitter Raadscommissie

Genoteerd. Ik ga naar de andere kant. Ik zag meneer Rutten.

Niels Rutten CDA Texel

Dank u, Voorzitter. In het stuk wordt de HVC genoemd als een belangrijke partner die veel kennis heeft. Die de gemeente kan adviseren bij je dit hele plan. Maar het is niet zo dat de HVC ook een bedrijfsmatig belang heeft bij het hele verhaal van afval inzamelen en verwerken? Hoe ziet het college dat belangenconflict wat wij wel een beetje zien. Dan wordt er gesproken over een inzamelsysteem dat gericht is op het voorkomen van afval. Dat klinkt hartstikke mooi met kringloopwinkels en repairshops. De arbeidskosten, personeelsschaarste worden ook al genoemd. Hoe realistisch acht u dit voornemen nu werkelijk dan? Het professionaliseren van de oud-papierinzameling daar hebben wij toch wat bedenkingen bij. Want oud papierinzameling heeft al een aantal verenigingen gedaan. Bijvoorbeeld de scouting. Zij spekken daarmee de clubkas. Ontnemen we nu verenigingen een mooie bron van inkomsten? Wij zouden dat bijzonder jammer vinden als dat het bijeffect is van dit plan. Dan de prijsprikkel. Er is al veel over gezegd, maar wij vrezen toch wel dat de mentaliteit wordt: we donderen het wel achter de dijk. Heeft de wethouder daar echt goed over nagedacht? Dat we deze kant op moeten? Onze laatste vraag: is er wel echt de strikte scheiding te maken tussen het huishoudelijk afval en het bedrijfsmatige afval?

Voorzitter Raadscommissie

Onder andere uit de toeristische sector?

Jur Schuiringa VVD Texel

Dank u wel. Meneer Schuiringa. Dank u, Voorzitter. We hebben vanmiddag antwoord gekregen van de Gemeentewerken wat nu precies in die 225 kilo afval per inwoner is. Voor het eerst. Ik ben er heel blij mee dat we dat nu weten. Jet is het totale afval die over de weegbrug gegaan is bij De Hamster gedeeld door 13.500 Texlaars. Dan kom je op 225 uit. Wij maken dan meteen als VVD even een ander sommetje: gemiddeld over het hele jaar zitten hier ruim 30.000 toeristen. Dan heb je nog het bedrijfsleven en het openbare afval. Dat schatten we ongeveer net zoveel als van de Texelaar zelf. Dan kom ik ongeveer uit dat

het afval van de Texelaar zelf een kwart is van die 225. Dan kom ik op 56 kilo per inwoner. Dan doen we het verdomd goed.

Voorzitter Raadscommissie

Daar wil ik het bij houden. Ik hoor geen vraag, meneer Schuiringa.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Meneer Kooiman. U komt straks nog terug om het inhoudelijk te behandelen, want ik zie heel veel inhoudelijke zaken. Ik heb twee korte vragen aan de portefeuille. Dat wil ik straks inhoudelijk doen. Er zijn veel mensen die bij een andere Texelse aanbieder hun vuil doen. Zit dit ook bij totaal bij die 225 kilo? Er zijn bedrijven die het bij Tata Hoven afleveren bijvoorbeeld. Zitten die erbij? Ik zie ook dat het afvalbrengstation straks alleen wordt ingezet voor huishoudelijke afvalstromen. Waar moeten mensen met bedrijfsafval dan naartoe? Of is dat geen zorg van de gemeente? Ja, u zei het niet, maar er zijn nu veel bedrijven die dat nu wel doen. Dus de vraag is: waar moeten mensen dan met bedrijfsafval naartoe?

Voorzitter Raadscommissie

Twee korte vragen. Dank u, het klopt. Het loopt een beetje door elkaar. Ik ga eerst naar de heer Kieft want ik heb er een heleboel. Een deel is inderdaad ook inhoudelijk.

R. Kieft wethouder

Gaat uw gang. Voorzitter, dank u wel. Om met de vraag van de heer Schuiringa te beginnen, wat geen vraag was, maar een stelling die op foute aannames is gebaseerd. Daarom haak ik daar op in. Hij zegt: "Alles wat over de weegbrug gaat." Die cijfers betreffen het huishoudelijk afval wat over de weegbrug gaat. Dan komt hij op een ander sommetje. Dat is één. Dan hebben we die gehad. Dan hebben we de vraag die bij meerdere sprekers terugkomt: die 225 kilo fijn huishoudelijk afval, is dat nu wel alleen van die inwoner? Die vraag is natuurlijk volstrekt terecht. Dat staat ook in het stuk zelf. Die 225 kilo is deels gewoon huishoudelijk afval van de gewone Texelaar. Deels huishoudelijk afval van de gewone Texelaar die een bed and breakfast heeft en voldoet aan de regels. Dus ondergeschikt aan de woonfunctie. Naar alle waarschijnlijkheid, anders kunnen wij dat bedrag niet zo goed verklaren, ook door die 11000 toeristen. Als je vier miljoen overnachtingen deelt door 365 kom je op 11000 toeristen die elke dag bovenop het aantal Texelaars op dit eiland aanwezig zijn. Als je dat sommetje maakt met alle voorbehouden van de precisie dan kom je niet op 325 uit, maar ergens op 160. Dus er zit een gat wat we nu op basis van voorlopige cijfers zouden kunnen toerekenen aan de toeristische sector. Bedrijfsafval gedeeltelijk. We hebben dat geagendeerd in deze kadernota. Wij willen in de Recyclenota die u aan het eind van dit jaar op tafel krijgt dit probleem ook echt adresseren in de vorm van maatregelen. Voor zover dat mogelijk is tegen acceptabele kosten. Om te zorgen dat het toeristisch bedrijfsafval ook echt afgevoerd wordt als toeristisch bedrijfsafval. En niet de huishoudelijke afvalstroom vervuilt. Met als gevolg dat de gewone Texelaar daar te veel voor betaalt. Dat probleem proberen wij te tackelen in de nota die u hopelijk in december op tafel krijgt. Daarmee heb ik denk ik een aantal vragen beantwoord van verschillende mensen. Ik ga terug naar de heer Berger: de evaluatie van 2013-2020. Hij wordt niet expliciet in deze kadernota aangehaald. U mag er echt van uitgaan dat bij het opstellen van het definitieve Recycleplan, dat wij die conclusies uit die evaluatie van het afvalplan 3013-2020 meenemen. Dat we proberen niet dezelfde fouten te maken, enerzijds door maatregelen te beloven die we niet kunnen waarmaken en anderzijds door maatregelen beloven die we niet zouden doen. In beide gevallen moeten we dat in het volgende Recycleplan goed verankeren dat dat wel gebeurt. Anders heeft het weinig zin om die afspraken te maken. Dan de vraag: zijn dit nu besluiten of is dit ter kennisname? De Voorzitter zei het al. Wij bieden op hoofdlijnen drie kaders aan in deze kadernota. De een gaat over milieu. Daar hebben we een doelstelling in geformuleerd die bijna rechtstreeks uit het coalitieakkoord komt, dat wij de hoeveelheid huishoudelijk afval willen terugdringen in deze periode. De ander gaat over service. De derde gaat over prijs, kosten. U hebt die Raadsinformatieavond gedeeltelijk ook meegemaakt. Die drie dingen hangen dus samen. Wij proberen een evenwichtig voorstel in dat definitieve plan neer te leggen. Waarin wij de balans tussen en de milieudoelstellingen en de service en de kosten in evenwicht houden. Waarbij hier al het voorschot wordt gegeven dat de kosten zullen stijgen. Alle trends gaan ervan uit dat het alleen maar duurder wordt. We proberen de stijging zoveel mogelijk te dempen. Tegelijkertijd willen we ook die milieuambitie wel overeind houden. Als u deze kadernota vaststelt dan stelt u daarmee alleen die kaders vast. Alle andere informatie die erin staat geeft zoekrichtingen waar wij straks concreet bij u terug zullen moeten komen in concrete maatregelen. Daar zult u als dan raad over moeten besluiten.

Cees Hoogerheide Texels Belang

Dit geeft een vervolgvraag. Ik geef meneer Hoogerheide het woord. Gaat uw gang. Dank u wel Voorzitter. We stellen kaders vast, dat is duidelijk. Maar er staat professionalisering van inzamelen oud-papier. Daar staat een punt, dat is één kader. Alternatieven worden niet aangedragen. Dus als je dit besluit is dat de zoekrichting. Dan staat het bijna vast. Dat is nu net niet de bedoeling. Ik weet dat scouting alternatieven heeft aangedragen. Die worden hier niet in meegenomen.

R. Kieft wethouder

Waarom niet? De heer Kieft. Omdat dat uitwerking is van de verwerking van oud-papier. De hoofddoelstelling bij dit plan is dat wij de kosten proberen te beheersen. Wat velen niet weten, is dat wij op die huidige inzameling van oud papier op jaarbasis 120.000 euro toeleggen. Daarmee subsidiëren wij de verenigingen. Dat is op zich niks mis mee. Maar misschien moeten we dat op een andere manier gaan doen. Wat ik u toezeg is dat de oplossingsrichtingen die wij gaan vinden in het komende half jaar bij u op tafel komen. U maakt daar de keuze in. Wij gaan daar geen voldongen feiten in creëren voordat u daar over heeft kunnen besluiten. Dat is dus een harde toezegging nu? Absoluut. En de toezegging is ook onder andere bijvoorbeeld aan scouting gedaan. Dat alles in goed overleg met de betreffende spelers gebeurt. Dan ga ik terug naar de vragenlijst. De heer Hercules riep terecht al: "Deze notitie gaat alleen over huishoudelijk afval." De bedrijven hebben hun eigen verantwoordelijkheid. Dus alles wat u leest gaat over huishoudelijk afval. Daarom willen wij eventueel bedrijven vanuit de toeristische sector hier ook proberen uit te zonderen. De discussie over: willen we een hoge afvalstoffenheffing of willen we dat iedereen betaalt naar afval wat hij produceert, die komt dus echt op tafel in het kader van de verschillende opties die wij straks bij u op tafel zullen leggen. Dat is ook het antwoord op de vraag van mevrouw Koot. Die solidariteitsgedachte. Dus mensen die om wat voor omstandigheden ook een hogere afvalproductie hebben. Die eigenlijk buiten hun persoonlijke schuld ligt. Neem mensen die veel verzorgingsproducten nodig hebben. Dat staat ook in de nota, dat we voor bepaalde doelgroepen willen proberen, omdat we dat probleem wel herkennen, daar uitzonderingsregels voor willen maken. Dat hangt ook samen met de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die op dit moment ook landelijk verder wordt aangescherpt. Een daarvan is bijvoorbeeld de inzameling van luiers, de inzameling van textiel. Inmiddels per 1 juli is de regel voor de inzameling van textiel wordt de sector verantwoordelijk voor gemaakt. Er komen allerlei verdere ingrijpende maatregelen in. Maar blijft staan, mevrouw Koot, dat de solidariteitsgedachte ten behoeve van die groep die om redenen die buiten hun persoonlijke schuld liggen, dat we dan gaan kijken wat we daarvoor kunnen doen, Dus in die zin ligt de solidariteitsgedachte ook in deze notitie binnen ons blikveld. Dan kom ik bij de heer Rutten: hoe ziet het college het belangenconflict met de HVC? Wij ervaren dat niet als een belangenconflict. Wij ervaren dat wel als een aandachtspunt. De suggestie die u nu doet, is dat de HVC mogelijk ons dingen zou adviseren die voor hen wel handig zijn, maar die misschien voor ons minder handig zijn. Wees er maar van overtuigd, Voorzitter, er zijn geloof ik 55 gemeentes en waterschappen lid van de HVC. Daar zitten echt een hele hoop kritische mensen in die allemaal kijken: doet HVC de goede dingen. Dus voor dat belangenconflict zijn wij niet bang. Het voorkomen van afval was ook een vraag van de heer Rutten. De landelijke doelstellingen, waar wij uiteindelijk in een afgeleide vorm ook aan moeten werken, die gaan over circulair materiaal. Dat betekent dingen zo vaak en zo lang mogelijk hergebruiken. Zorgen dat ze veel langer meegaan. Dat het veel langer duurt voordat ze in de afvalbak terechtkomen. Dat zal voor een deel voorlichting zijn. Dat zal voor een deel inzet van vrijwilligersgroepen zijn, die zeggen: "Daar willen wij best een aantal uren en jaren aan besteden om daar aandacht aan te besteden." Daarvan hopen wij in december een aantal mogelijkheden bij u te presenteren. Met eventueel een prijskaartje wat erbij hangt. Dan mag u zeggen of we dat gaan doen of niet. "We donderen het wel achter de dijk." Die uitspraak heb ik al eerder gehoord. Eerlijk gezegd geneer ik me ook een beetje voor die uitspraak. Wij als overheid moeten zorgen dat wij de dingen verantwoord doen. U als lid van de raad zou die verantwoordelijkheid die de overheid geeft om zorgvuldig met afval om te gaan, om zorgvuldig met onze wereld om te gaan, om dat soort uitspraken niet richtinggevend te laten zijn voor beleid.

Niels Rutten CDA Texel

Wat was die derde vraag? Dat was: is het wel mogelijk om bedrijfsmatig afval, bijvoorbeeld toeristische sector echt strikt te scheiden

R. Kieft wethouder

van het huishoudelijk afval? Redden we dat op Texel überhaupt wel? Dat is de vraag. Dat gaan we onderzoeken hoever we daarin komen. We zullen u laten weten hoever we daarin komen. Met welke maatregelingen en wat dat moet gaat kosten. Dan nog de vraag van de heer Kooiman over: zitten er bedrijven bij die bijvoorbeeld bij Tatenhoven storten? Wat ik net al herhaalde van de heer Hercules: "Deze nota gaat

uitsluitend over huishoudelijk afval." Bedrijven zijn echt zelf verantwoordelijk waar ze hun eigen bedrijfsafval laten. De meesten doen dat via Tatenhoven.

Edo Kooiman Hart voor Texel

U stelde nog een vraag over De Hamster. In een notitie staat dat straks De Hamster niet meer toegankelijk is voor bedrijven.

R. Kieft wethouder

Ik vroeg me af: waar moeten die naartoe? In dat geval zullen bedrijven hun bedrijfsafval via een afvoerder van bedrijfsafval afvoeren.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Ik kijk rond.

Gijs Berger GroenLinks Texel

Meneer Berger zie ik nog en mevrouw Koot. Zijn dit nog vragen of is dit inhoudelijk? Het is een korte reactie gang. Ik ben blij met de toezegging van de wethouder dat de evaluatie wordt meegenomen in het nieuwe Recyleplan. Dus dat kan ik goed mee leven met die toezegging. De 60 kilo per toerist die drukt op de 225 kilo, is ongeveer inderdaad het sommetje waar ik ook op uitkom. Als je goed naar de CBS-cijfers kijkt. Ik ben blij met dat getal. Dat geeft behoorlijk wat verduidelijking vind ik. VANG is: Van Afval Naar Grondstof. Even tussen haakjes. Ik heb altijd veel respect gehad voor de rekencapaciteit van de VVD, maar die heeft nu toch wel een kleine knauw gekregen na de opmerking van de heer Schuiringa.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Dank u wel. Wethouder, bedankt dat u op mijn eerste suggesties van de solidariteitsgedachte in hoeverre die nog overeind blijft bij de afvalverzameling huishoudelijk afval, dat u daarop heeft gereageerd. Ik wil de wethouder toch nog voorleggen: er zijn mensen door omstandigheden, maar ook puur de gezinsgrootte. Het maakt natuurlijk heel veel verschil of je een- of tweepersoonshuishouden bent die wellicht nog regelmatig uit eten gaat. Of dat je een gezin met drie opgroeiende kinderen bent waar je ook de boodschappen voor moet doen. Het feit dat dat toch een behoorlijke scheve belasting gaat geven. Is dat voor u nog een reden om nog verder te kijken? Of accepteert u dat inderdaad die scheefheid er is en dat ze het daar mee moeten doen?

Voorzitter Raadscommissie

Ik zag meneer Van der Vlerk.

Thomas van der Vlerk D66 Texel

Dank u wel, Voorzitter. Ik verbaas me een beetje over hoe makkelijk er wordt gedaan dat we er niks aan kunnen doen dat toeristisch afval nu in deze cijfers mee wordt genomen. Daar zijn ook opmerkingen over gemaakt. Ik vind het raar dat er dan een Recycleplan wordt opgesteld aan de hand van cijfers die een vertekend beeld geven van de echte situatie. Ik denk: moeten we dan niet eerst die cijfers recht krijgen voordat we überhaupt een plan op gaan stellen? Als gemeente betalen wij voor afval wat opgehaald wordt. Dus niet altijd helemaal huishoudelijk is. De baten worden door de ondernemer uit het toerisme gehaald. Dan mogen wij ook nog op onze kosten het afval ophalen. Ik vind dat een beetje een rare manier van werken.

Eric Hercules PvdA pro Texel

Eerst de cijfers goed en dan pas een plan. Meneer Hercules heb ik gezien, meneer Schuiringa en meneer Kooiman.

Voorzitter Raadscommissie

Ik heb nog twee vragen. Heeft iemand anders nog vragen? Meneer Schuiringa en meneer Rutten hebben nog vragen.

Jur Schuiringa VVD Texel

Meneer Schuiringa eerst en dan meneer Rutten. Dank u. Voorzitter. Ik kreeg een antwoord van de portefeuillehouder over dit plan. Daar hebben wij als VVD natuurlijk meteen een vraag over gesteld: schetst u de omvang van het toeristisch en het bedrijfsafval. Dan krijgen we als antwoord: "Ja, dat weten we niet helemaal zeker. Maar de genoemde cijfers betreffende de totalen over de meetbrug gegaan afkomstig van Texel. Gedeeld door het aantal inwoners. Deze cijfers worden aangeleverd aan het CBS." Duidelijk? Over de meetbrug bij De Hamster. Alles wat eroverheen gegaan is. Dan is voor ons de vraag: u geeft de schets van vier miljoen overnachtingen, maar dan vergeet u nog de forfataire regelingen. Dan heb je nog de campings

die speciale regelingen hebben. Die aantal lopen veel meer omhoog. Vandaar mijn schattig die ongeveer klopt. Vandaar dat ik uitkom op 56 kilo per inwoner netto. Dank u.

Niels Rutten CDA Texel

Ik hoor nog steeds geen vraag. Meneer Rutten. Dank u, Voorzitter. In de nota of in deze notitie wordt nu erg ingezet op beter laten scheiden. Maar waarom scheiden mensen dan niet goed op het moment dat het misgaat. Waarom gebeurt dat?

Voorzitter Raadscommissie

Heeft de wethouder daar zicht op? Dank u. Meneer Kooiman? Dan gaan we eerst naar de wethouder.

R. Kieft wethouder

Meneer Kieft. Voorzitter, de vraag van mevrouw Koot: mensen en gezinsgrootte. Ik denk dat de gemeente daar niet in kan treden. Dan ga je bijna aan inkomenspolitiek doen. Dat is verboden voor een gemeente. Ik denk dat dat het korte antwoord is. Dat is iets anders dan de solidariteit voor specifieke doelgroepen. Gezinsgrootte, gezinsgedrag en dat soort zaken, daar kunnen we hooguit met voorlichting wat aan doen. Maar niet met uitzonderingsmaatregelen. Dat is volgens mij het antwoord. De heer Van der Vlerk zegt: "Hoe kunnen we nu iets afspreken als we de cijfers niet goed kennen?" Als ik de vraag mag samenvatten. Meneer Van der Vlerk: dat is precies wat in deze nota staat. Dat wij een indicatie van die cijfers hebben, maar dat wij dus de preciezere cijfers nodig hebben voordat wij maatregelen kunnen nemen. Dat is de volgorde van de dingen. Daar gaan wij zeker achteraan. De meest precieze cijfers die wij kunnen vinden zullen bij u op tafel komen. Dan nog een reactie op de heer Schuiringa: deze nota gaat over huishoudelijk afval. Alle dingen waar wij het over hebben is huishoudelijk afval. Het gaat in het antwoord van Gemeentewerken op uw vraag alleen over huishoudelijk afval. Wat over de weegbrug gegaan is en de andere sommetjes laat ik liggen. Dan heb ik tot slot de vraag van de heer Rutten: waarom scheiden mensen niet goed genoeg? Waarom? Waarom scheiden ze niet beter? Als u nu eens probeert om die vraag voor uzelf te antwoorden, wat voor antwoord vindt u dan?

Niels Rutten CDA Texel

Meneer Rutten. Ik vraag me in sommige gevallen af of ik het wel goed heb gedaan. Ik heb geen idee of ik het goed gescheiden heb of niet.

R. Kieft wethouder

Meneer Kieft. Dat is inderdaad één van de antwoorden. Er zijn nogal wat verschillende handleidingen in omloop geweest. Wat het nu precies zou moeten zijn. Dit is nou echt zo'n proces waar landelijk ontzettend veel leerervaringen zijn opgedaan. Wij zullen in het Recycleplan de meest recente handleidingen voor de verschillende te scheiden stromen meenemen. Daar moet de Texelaar het vervolgens mee doen. Er staat niet voor niks ontzettend veel aandacht voor voorlichting, educatie participatie, nudging en al dat soort dingen om de mens zover te krijgen dat die inderdaad

Voorzitter Raadscommissie

ook de goede dingen doet. Dank u wel. We gaan naar de inhoudelijke ronde. Ik heb meneer Hercules al gezien en ik zie nog meer handen omhoog gaan.

Eric Hercules PvdA pro Texel

Meneer Hercules, aan u het woord. Wij denken dat hier een goed uitgangspunt ligt om de discussie goed te gaan voeren over het afval. Nog verder te gaan voeren dan we al waren. Want we hebben al grijze bakken, glasbakken, papierbakken, restafval. Dus we scheiden al een heleboel. Daar moesten we ook aan wennen. We zien ook meteen in discussies dat afval is emotie. Er vallen mij een aantal leuzen in: eigen afval eerst. Baas in eigen bak. Het is vooral voor de PvdA: de vervuiler betaalt. Dat hebben we de afgelopen decennia in heel de westerse wereld doorgevoerd. Voor de PvdA is het het belangrijkst dat we minder afval proberen te gaan maken. Meer grondstoffen van dat afval, maar ook minder weggooien. Vooral ook dat huishoudens zo min mogelijk betalen. In ieder geval niet te veel. Ik denk dat er voldoende kaders liggen in dit voorstel om in ieder geval dat laatste, dat we niet te veel betalen en dat we minder gaan betalen.

Voorzitter Raadscommissie

Dat die kaders daartoe kunnen leiden.

Cees Hoogerheide Texels Belang

Dank u wel. Meneer Hoogerheide. Dank u wel Voorzitter. Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om alle medewerkers van Gemeentewerken die altijd belast zijn met het ophalen van ons huisvuil een groot compliment te maken.

Voorzitter Raadscommissie

Dat is een fantastisch systeem en het functioneert goed.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Dank u voor het compliment. Meneer Kooiman. Dank u wel. Een heel ander geluid. Niet over Gemeentenwerken en ook geen complimenten. Die zijn we inmiddels al gewend van de heer Hoogerheide. Wat stellen we hier nu vast? In ieder geval geen kadernotitie Receyleplan. We stellen helemaal geen kaders vast. Ik zie hier drie doelstellingen. Een stip op de horizon. Maar de manier waarop we die doelstellingen willen bereiken doe je met kaders. Dat is waar iedereen het over heeft. We willen keuzes hebben: hoe bereiken we die doelstellingen die erin staan? Het zijn geen kaders. Het zijn doelstellingen. Dat werd vanavond ook al gezegd. Het ging over tarieven. Het ging over bedrijfsafval het ging over allerlei zaken. De portefeuillehouder zegt: " We komen straks met keuzes en oplossingen." Die had ik graag in die kaders willen zien. Dan ga je met een kadernota die notitie maken. Nu hebben we een Recycleplan die alle kanten opgaat. Waar heel veel vragen over zijn. Maar we stellen geen kaders vast. We stellen doelstellingen vast. Wij hadden graag een kadernotitie gezien waarin wij echt als raad kaders vaststellen om die doelen te bereiken.

Voorzitter Raadscommissie

Dit zijn geen kaders maar doelstellen.

Jur Schuiringa VVD Texel

Dank u wel. Meneer Schuiringa. Dank, Voorzitter. Ik ben blij dat de portefeuillehouder ook een beetje getroffen is door de cijfers. Dat er nu ook goed gekeken gaat worden: waar komt het vandaan? Waar gaat het heen? Ik hoop dat daar nog een notitie van tussendoor komt. Zoals meneer Hercules ook zei: wij zijn geen voorstander van de chip in de vuilnisbak. Dat werkt alleen maar negatief. Ik weet van zes gemeenten in West-Friesland die huilend de chip eruit gehaald hebben. Zo succesvol is dat ook niet.

Voorzitter Raadscommissie

HVC weet het.

Gijs Berger GroenLinks Texel

Dank u. Meneer Berger. Ik ga helemaal mee met wat de heer Hercules al heeft gezegd over de basis die er nu ligt voor een goed Recycleplan. Ik denk met de toezeggingen die nu gedaan zijn,

Voorzitter Raadscommissie

dat wij hier uitstekend mee kunnen leveren.

Niels Rutten CDA Texel

Meneer Rutten. Dank u, Voorzitter. Deze notitie heeft prima doelstellingen. Veel goede bedoelingen. Dat zijn dingen waar je niet tegen kunt zijn. Dus ik snap de woorden van de heren Hercules en Berger helemaal. Daar kun je niet tegen. Zijn wij ook niet. Alleen de middelen die in deze notitie genoemd zijn, daar hebben wij wel degelijk ernstige twijfels bij. Voor ons voelt het toch alsof wij de middelen, de oplossingsrichtingen die genoemd worden als kader vaststellen door in te stemmen met deze notitie. Helaas is de weg naar de hel toch echt geplaveid met goede bedoelingen.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Ik kijk of iemand nog behoefte heeft om inhoudelijk iets over deze notitie te zeggen. Ik denk het niet. Ik denk ook niet dat het een hamerstuk wordt. Ik vermoed een bespreekstuk. Dan wordt dit een bespreekstuk.

14 Tussenrapportage 2023

Voorzitter Raadscommissie

Het volgende agendapunt: de tussenrapportage van 2023. De Auditcommissie heeft vorig jaar geadviseerd om de planning en controlplanning aan te passen en deze mutatie vast te leggen in een verordening. Het

resultaat hiervan is dat de halfjaar-rapportage is vervangen door de tussenrapportage. De besluitvorming van dit planning en controlproduct vindt hierdoor plaats vóór het zomerreces in plaats van daarna. Dan hebben we een aantal bedragen waar we vandaag over gaan praten. En er is een advies uitgebracht door de Auditcommissie. Ik kijk naar mevrouw Visser en geef haar het woord. Gaat uw gang.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Dank u wel Voorzitter. Als Voorzitter van de Auditcommissie wil ik graag stilstaan bij drie zaken rond deze tussenrapportage. Niet voordat ik heb gemeld dat de commissie geen technische bezwaren heeft om akkoord te gaan met de tussenrapportage. Allereerst is de Auditcommissie blij dat haar advies om de halfjaar-rapportage om te zetten naar een tussenrapportage over vier maanden is opgevolgd. Nu kunnen de afwijkingen ten opzichte van de begroting al in juli worden besproken. Dat is prettig omdat er zo meer tijd zit tussen de bespreking van de afwijkingen van de huidige begroting en het opstellen van de nieuwe begroting. Dan heeft de Auditcommissie twee nieuwe adviezen. Allereerst hebben we uitgebreid gesproken over de drie o's die benoemd worden in de tussenrapportage: onvoorzien, onuitstelbaar en onoverkomelijk. Alleen als aan deze drie wordt voldaan, kan er in de tussenrapportage extra budget worden aangevraagd. Voor afwijkingen zijn de drie o's niet nodig. Toch zien wij graag dat er bij het opstellen van de begroting al beter gekeken wordt naar de kosten die te voorzien zijn. Dan zal er namelijk ook minder sprake zijn van afwijkingen in de tussenrapportage. In deze tussenrapportage staan enkele afwijkingen van de begroting die volgens ons geen afwijking hadden hoeven zijn. Twee voorbeelden om uit te leggen wat wij bedoelen: er is in 2023 meer geld dan begroot uitgegeven aan het organiseren van de verkiezingen. Omdat er twee verkiezingen georganiseerd moesten worden. Dat er in 2023 zowel voor de Provinciale Staten als het waterschap verkiezingen georganiseerd zouden moeten worden, was echter al ruim voor het opstellen van de begroting bekend. En er is een positieve afwijking opgenomen in verband met het niet uitgeven van subsidie voor de opgever Sportraad Texel. Bij het opstellen van de begroting bestond deze stichting al niet meer. De verwachting van de Auditcommissie is dat zorgvuldiger begroten mindere afwijkingen op zal leveren. Daarom het advies om bij de begroting beter te kijken naar de voorzienbare kosten. Verder adviseert de Auditcommissie om het college te vragen bij de jaarlijkse programmabegroting een lijst aan te leveren van gelden die voor de derde keer niet zijn besteed. En bij deze gelden een goede onderbouwing te geven waarom deze gelden nog nodig zijn. En het dus wenselijk is om deze opnieuw over te hevelen. Net zoals we al afgesproken hebben voor investeringskredieten in de financiële verordening. De Auditcommissie hoopt dat de raad zich in deze adviezen kan vinden.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Meneer Ran.

Nick Ran VVD Texel

Dank. Ik neem aan, Voorzitter, dat ik gelijk de vraag aan het college kan stellen? Dank aan de Auditcommissie voor het werk wat zij gedaan hebben. Wij kunnen die adviezen echt van harte overnemen. Door het werk wat zij gedaan hebben, heb ik vanavond een aantal minder vragen. Dat gaat ook schelen. We hebben afgesproken twee woordvoerders op dit onderwerp. Ik wil starten met mijn vragen. Voorzitter, wij hebben vorige maand de Perspectiefnota aangenomen of vastgesteld. Daar wordt al gesproken over verlofsparen. Dat is dan in 2024. Dat verlofsparen komt in deze tussenrapportage weer terug. Dus een vraag aan het college of ze dat kunnen toelichten. Daarnaast komen wij iets tegen waarvan we ons afvragen of dit wel de juiste manier van werken is. Er wordt namelijk gesproken over een eenmalig voordeel op het gebied van de toeristenbelasting. Vorig jaar was een heel goed toeristisch jaar. Daaruit wordt opgemaakt: vorig jaar was een goed toeristisch jaar, maar we kunnen tweeënhalve ton structureel extra opnemen als inkomsten toeristenbelasting. We vragen ons af of dat de juiste manier is om dat op te nemen. Het laatste punt maar ik denk niet dat we die vanavond kunnen beantwoorden. Dat we daar een ander moment voor moeten afspreken. Als ik onder het kopje rente kijk. Daar staat dat er een rekeningoverschot is. Anderzijds dat net als in andere jaren de uitvoering van het investeringsplan achterblijft bij de planning. Vorige maand hebben we de Perspectiefnota behandeld. Toen heb ik al aangegeven: college, ik wil graag met jullie om te om te zoeken naar een manier waarop we een begroting kunnen maken en een planning kunnen maken die ook daadwerkelijk uitvoerbaar is in de jaren. De Auditcommissie gaf het ook al aan: het blijft terugkomen. Het wordt nu zelfs uitgeschreven alsof het heel logisch en heel gebruikelijk is. Ik heb met de wethouder die aan mijn linkerzijde zit, een hele mooie fles wijn staan op de overhevelingen naar volgend jaar. Ik denk dat ik hem alvast kan gaan bestellen.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel, Voorzitter.

Martijn Rosman VVD Texel

Dank u wel. Meneer Rosman, gaat uw gang. Dank u wel. Ik had nog een vraag en een opmerking over programma één in de rapportage. De opmerking is: bij het vervangen van de vrachtwagen zie dat er een krediet is vastgesteld voor 23.000 euro. Waar 20.000 euro over is uitgegeven. Ik ga ervan uit dat dat een aanbetaling van die vrachtwagen is. Ik zou dat graag bevestigd zien. Waarom? Ook omdat er bij de veegmachine een budget klaar staat voor 215.000 euro. Daar is bijna 11.000 euro voor uitgegeven. Om erachter te komen dat er onvoldoende budget voor de aanschaf van de veegmachine is vraag ik me af: wat is er voor die 11.000 euro gedaan?

Thomas van der Vlerk D66 Texel

Meneer Van der Vlerk, gaat uw gang. Dank, Voorzitter. Ik had een vraag over de tabel onder drie punt één: voortgang in de realisatie van investeringen. Dan is er een kolom over de planning die gehaald is. Daar valt op dat de planning maar één keer gehaald is. Dus bij D66 is de vraag: moeten wij eens wat ruimer plannen om teleurstellingen achteraf te voorkomen? Of is dit een manier die het college wil houden?

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Nog andere vragen? Dan verzoek ik de wethouder in te gaan op de voorstellen van de Auditcommissie en de vragen. Gaat uw gang.

C. Hooijschuur wethouder

Dank u wel. Voor de Auditcommissie, dat hebben we gelezen. Dat zullen we proberen mee te nemen in het gesprek met financiën hoe we daarmee om kunnen gaan. Het is ook de bedoeling dat we daar samen een oplossing voor gaan bedenken. Dat is zeker bespreekbaar denk ik in het geheel. Dat gaan we zeker meenemen. Dan kom ik bij de vragen van meneer Ran. Ik had de eerste vraag niet helemaal goed begrepen waar die over ging.

Nick Ran VVD Texel

Meneer Ran. Dank u wel Voorzitter. We hebben de Perspectiefnota aangenomen. Vanaf volgend jaar wordt als de begroting wordt vastgesteld daar geld voor beschikbaar gesteld. Maar nu kom ik het deze maand weer tegen. Onze vraag is: hoe sluiten die twee op elkaar aan?

C. Hooijschuur wethouder

Wethouder. De Perspectiefnota is meer iets waar we zoekende in zijn. Wat wij willen bereiken. Daar kunnen nog dingen in aangepast worden. Vooral omdat we verderop in de rode cijfers stonden hebben wij aangegeven als college aangeven: we komen erop terug in september: hoe gaan we de bedragen invullen? De Perspectiefnota was nu wat eerder gekomen. Normaal gesproken komt hij na de zomer en nu voor de zomer. Dat is voor ons ook de eerste keer dat het zo ingevuld wordt. Mag ik die andere schriftelijk doen? Dan kan ik overleggen met mijn achterban. Vraag twee ging over de toeristenbelasting. Waarin wij geformuleerd hebben dat we extra geld binnengehaald hebben. Theoretisch moeten we meer geld ophalen dan we halen. Nu hebben we het toeristische geheel wat strakker neergezet. We gaan ook meer controleren en handhaven. Dat komt ook meer naar voren. Van bedden die geactualiseerd zijn. We zien wel waarde maar niet betaald of te weinig betaald. Dat is ook een stukje geld wat wij binnengehaald hebben. Vandaar uit willen we aangeven dat wij druk bezig zijn om het een beetje in balans te maken van wat de overnachtingen zijn en het geld wat we binnenhalen. Daarom geven we aan dat we meer geld binnengehaald hebben. We zijn nog steeds bezig om te kijken, volgens de berekeningen moeten er toch nog iets meer zitten in het geheel. Qua overnachtingen die er zijn en wat we binnenhalen aan geld. Dan de begroting op de investeringen. Het ging om wat we gaan uitgeven. Met die veegmachine. Ten eerste hebben we met te maken dat ze veel duurder zijn. De machines die we gaan aanschaffen. We hebben een potje voor een auto en achteraf blijkt die auto ineens een x-bedrag duurder te zijn. Zonder getallen te gaan noemen. Dat geldt voor die veegmachine ook. Wat u bedoelt: er staat een stukje 20.000 euro en iets van 13.000 euro. Waar dat vandaan komt? Dat was uw vraag eigenlijk. Dat kan ik niet zo één, twee, drie naar voren halen. Maar onderzoek zal het niet zijn. Het zal iets ergens anders mee te maken hebben. Het kan ook inschrijving zijn. Tegenwoordig schrijven we ook vaak in bij machines voor een goede machine die twee maanden gebruikt is. Daar schrijf je op in. Het kan zijn dat het daar ligt. Daar wil ik u schriftelijk antwoord op geven als u het goed vindt. Dan nog de rekeningoverschot en de uitvoering die achterblijft. Daar geef ik ook schriftelijk antwoord op. Anders geef ik misschien het verkeerde antwoord en dat is niet terecht. Die kolommen met die kleurtjes met de punten die we niet halen wat we willen doen. Daar zijn meerdere factoren voor, denk ik. Voor dat geheel. Vaak zetten we natuurlijk in met uitzetten van investeringen, wegen of wat dan ook. Dan lopen we toch vaak tegen bepaalde vergunningen aan. Of tegen leidingen in de grond die op een andere plek liggen dan we gedacht hadden. Of we moeten meerwerk

uitvoeren om iets voor elkaar te krijgen. Dat is een punt. Het andere punt is ook vaak de laatste jaren dat we niet genoeg handen hebben. Die ons kunnen helpen om het werk voor elkaar te krijgen. Dat is ook wel een punt. Het wordt nu wel een groot probleem voor veel dingen. Ook voor inschrijvingen. Dat we toch denken dat we ergens in gaan schrijven, dat er niemand inschrijft op het werk. Omdat er zoveel werk is. We lopen tegen meerdere dingen aan. Ik denk dat wat meneer Ran zegt, misschien moeten we gaan kijken: die wensen die we allemaal hebben, of investeringen, hoe we daarmee omgaan? Het moet niet zijn dat we natuurlijk alle dingen gaan overhevelen op het einde van het jaar. Dan zijn we slecht bezig. Dat is denk ik wel een punt die we met z'n allen misschien moeten gaan oppakken. Vooral in deze periode dat toch het personeel een probleem gaat worden. Ook de vergunningen die steeds strakker om die werkzaamheden

Voorzitter Raadscommissie

uitgevoerd moeten worden. Dank u wel. Iemand nog inhoudelijk vragen op dit moment? Ik denk dat dit wel een bespreekstuk blijft. Omdat er nog een aantal vragen beantwoord moet worden. Dan gaan we naar de volgende: actualisatie Nota Grondbeleid. De handelingen die de gemeente momenteel doet op de grondmarkt zijn gebaseerd op de Notitie Grondbeleid 2009-2012.

15 Actualisatie Nota Grondbeleid

Voorzitter Raadscommissie

De paragraaf grondbeleid en een tweetal beleidsregels. Deze notitie is toe aan actualisatie om de regelingen te consolideren en omdat de gebiedsontwikkeling sinds 2009 is veranderd. Daarom is de nota grondbeleid opgesteld. Waarin het grondbeleid dat de gemeente wenst te voeren is omschreven. Het vaststellen van deze nota is een bevoegdheid van de raad. Heeft iemand vragen over deze nota? Ik zie meneer Kooiman.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Dan begin ik bij u. Gaat uw gang. Twee vragen. Voorzitter. Het college wil met deze actualisatie Nota Grondbeleid een ruimere handelingsbevoegdheid. Het gaat ook over gronden die op een strategische locatie liggen. U zegt: "Dan willen we daar vijf ton aankopen door vooraf geen toestemming te vragen aan de raad." De eerste vraag is: zijn er situaties geweest waar u toestemming had moeten vragen aan de raad en waardoor deze grond aan uw neus voorbij ging? De tweede vraag is: we hebben vanavond een onderwerp van de agenda gehaald. Dat ging over grondaankoop aan de Achterom. Die was beneden de vijf ton. Op het moment dat wij deze actualisatie Nota Grondbeleid goedkeuren, betekent dat dan ook dat het advies dan niet meer naar de raad komt? Dat u daar zelf bevoegd in bent om die grond aan te kopen? Of krijgen we dan alsnog dat advies naar de raad?

Voorzitter Raadscommissie

Mijn voorkeur gaat naar het laatste.

Niels Rutten CDA Texel

Dank u wel, Meneer Rutten. Dank u, Voorzitter. In het verlengde van wat de heer Kooiman aanstipt: het budget wat u wilt hebben voor strategische grondaankopen. We snappen uw redenering. Maar als zo'n aankoop kan leiden tot planschade of -gevolgen, worden wij dan als raad voor een voldongen feit gesteld? Omdat u tot de aankoop over mag gaan? U zegt: "Alleen indien noodzakelijk willen wij het voorkeursrecht vestigen. Kunt u in grote lijnen aangeven wanneer u dat noodzakelijk acht? U stelt voor om deze verordening nu te actualiseren. Waarom is het erg om met die oude verordening door te gaan totdat de Omgevingswet van kracht is? Dat we in een geheel nieuwe situatie zitten en dan alles in één keer zouden kunnen aanpassen?

Voorzitter Raadscommissie

Zou dat niet veel efficiënter zijn?

Jur Schuiringa VVD Texel

Dank u wel. Meneer Schuiringa. Dank u, Voorzitter. Ik ben wel heel erg blij met deze actualisatie. Het is natuurlijk ook terecht: deze is 2009 vastgesteld. We zijn nu veertien jaar verder. In de tussentijd zijn er natuurlijk behoorlijk wat wettelijke regelingen bijgekomen. Een van de mooie die erin zit is de wettelijke verhaalkosten die opgeslagen moeten worden boven op de grondprijs. Je ziet iedere keer die verhaalkosten en van ambtelijke uren bij onderzoek, planologie en meer, die dekt de lading niet. Dus het gaat ook in de toekomst waarschijnlijk naar een ander prijsbeleid. Er zitten nog wel kanttekeningen aan. Dat kan de portefeuillehouder straks uitleggen. Als je bij wijze van spreken nieuwe terreinen hebt. Zoals we het nu in het

dorp hebben, die worden we opnieuw uitgezet. Als er geen overeenkomst is met een projectontwikkelaar of wie dan ook, dan moet er een exploitatieplan gemaakt worden. Als dat zo is dat het kostenverhaal gemaakt moet worden, moet het toegepast worden. Gaat u dat ook meteen doen over een maand als dit aangenomen is? Zo zitten er wel meer dingen in. Bijvoorbeeld de voorspelling is dat we bij al die bouwplannen die we nu hebben er een behoorlijk negatief bedrag uitkomt. Alleen deze gronden vallen onder de regeling van de vennootschapsbelasting. Gaat u dan ook een negatieve vennootschapsbelasting bij de Belastingdienst indienen,? Zodat we ook nog geen geld terug kunnen halen?

Voorzitter Raadscommissie

Daar wil ik het bij houden. Dank u, Voorzitter.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Dank u wel. Mevrouw Visser. Dank u wel, Voorzitter. Er wordt voorgesteld om een incidenteel budget van zeven ton beschikbaar te stellen. Die te verdelen in twee ton voor agrarische gronden en vijf ton voor overige gronden. Ik vraag me af waarom deze vaste scheidslijn tussen agrarische gronden en overige gronden wordt ingesteld? Wij denken dat deze grenzen wellicht in de toekomst beknellend gaan werken. Dus waarom is er niet voldoende aan een totaalbudget?

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Dan mevrouw Ter Borg.

Anneke ter Borg GroenLinks Texel

Dank u, Voorzitter. Ik heb wat vragen met betrekking tot het Snippergroen. In bijlage twee, de beleidsregel waarin Snippergroen, restgrond en pacht wordt uitgelegd. Wanneer je de enige serieuze gegadigde bent als koper van een stukje grond waarvan de gemeente geen toegevoegde waarde of functie meer ziet in de openbare ruimte. Het eigendom van de koper dient aangrenzend te zijn. De term Snippergroen doet al vermoeden dat het hier gaat om een klein stukje beplante grond. De beplanting kan van alles zijn en dus ook gras. Vooruitlopend op het groenstructuurplan dat omhelst beleid en beheer. Wat later dit jaar wordt ontwikkeld en wat duidelijkheid moet geven over het behoud van bestaand groen, hebben wij een aantal vragen voor de wethouder: bent u het met ons eens dat Snippergroen ook na de verkoop groen zou moeten blijven en dus niet betegeld of bebouwd mag worden? En nee, ook geen groen geverfd schuurtje of houtopslag? Twee: op welke manier denkt u dat dit gerealiseerd kan worden? Wij denken aan bijvoorbeeld het opnemen van een clausule in het verkoopcontract.

Voorzitter Raadscommissie

Dat was het.

Cees Hoogerheide Texels Belang

Dank u wel. Nog meer vragen op dit moment? Meneer Hoogerheide. Misschien een wat overbodige vraag. In onze steunfractie leefde dat wel. Budgetrecht is nu een recht van de raad. Als dit voorstel nu wordt aangenomen doen we binnen die kaders voor bepaalde bedragen afstand. Klopt die veronderstelling?

Voorzitter Raadscommissie

Dat waren alle vragen.

R. van de Belt

Dan ga ik naar de wethouder. Meneer Van de Belt. Dank u wel, Voorzitter. Er is een aantal technische vragen die ik waarschijnlijk niet op dit moment kan beantwoorden. De overige vragen zal ik zo goed mogelijk proberen te doen. Ik begin bij de eerste vraagsteller, Hart voor Texel: zijn er situaties geweest waarin wij nu niet hebben kunnen handelen als deze regel er niet was geweest? Dat durf ik niet te zeggen. Ik kan ze niet zelf reproduceren. In het verleden ongetwijfeld wel eens. Het gaat misschien ook over weifelend handelen op dat moment. Dan is het misschien niet zo expliciet dat het zo is. Maar als deze regel wordt toegepast, is er minder kans op weifelend handelen vanuit de organisatie in het college. U noemt een voorbeeld van een agendapunt wat niet meer op deze agenda staat. Dat gaat dan inderdaad om een bedrag wat hoogstwaarschijnlijk lager ligt dan dit. Ja, dat zou er dan onder gaan vallen. En daarmee antwoord geeft op uw vraag of het college daarmee dus ruimte krijgt om dit soort type gronden snel en eventueel strategisch aan te kunnen kopen. Uiteraard natuurlijk gebaseerd op een taxatie die er ligt.

Voorzitter Raadscommissie

Zoals het in de voorwaarde staat, zoals dat hier is omschreven.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Meneer Kooiman. Een korte vervolgvraag: concreet komt die dus niet meer terug op de agenda van september.

R. van de Belt

Als er dus wel een taxatierapport bij is geweest? Heel technisch gezien zou dat misschien niet moeten. In dit geval zou ik dat opmerkelijk vinden omdat die in feite al op de agenda heeft gestaan. En er afgehaald is. Dan zou ik dat opmerkelijk vinden. In dit geval komt die nog wel bij u terug op de agenda. Het CDA had wat vragen die ik niet meer heel goed heb opschreven. Dat ging wat snel. De laatste ging over planschade. Uiteraard gaan wij natuurlijk zorgvuldig om met de aankopen van dit soort zaken. Dus mochten er allerlei situaties ontstaan waarin dat veroorzaakt zou kunnen worden door deze strategische aankopen van het college met achteraf toestemming van de raad, mocht dat heel ingewikkeld zijn, dan doen we dat natuurlijk niet. Het kan niet zomaar zo zijn dat wij allerlei dingen gaan doen die achteraf leiden tot dubbele ingewikkeldheden bij de raad. Borging? Dat zit natuurlijk ook in de achteraf verantwoording die u als u dit besluit zo zou nemen. Die heeft u dan als raad achteraf. Daar kunt u het college op aanspreken. Niet alleen de Omgevingswet was aanleiding om nieuw grondbeleid vast te stellen. Daar waren diverse redenen: de actualisatie van de manier waarop we al werken was niet goed vastgelegd, Didam zat er niet in. Er was er nog een aantal omstandigheden die niet juist in het huidige grondbeleid staan. Het grondbeleid zoals we het nu hebben geformuleerd, sluit goed aan op wat wij zien hoe de wet eruit gaat zien. Dus het is niet dat er opeens een totaal nieuw grondbeleid zal moeten plaatsvinden. Wellicht op klein verordeningsniveau of dat soort zaken. Dat je dan technische termen zal moeten gaan aanpassen. Maar qua inhoud zal die dan hetzelfde blijven. De VVD had wel wat technische vragen. Als u het goed vindt laat ik die technisch antwoorden, want anders ga ik hoogstwaarschijnlijk de mist in. De PvdA stelt de vraag waarom de bedragen gesplitst zijn in twee ton en vijf ton. Ik zal eerlijk zeggen dat we het als college en organisatie al een beetje spannend vonden om dit voorstel überhaupt te doen. Om daar nog een vorm van transparantie in aan te brengen: waar gaat dat geld naartoe? Is deze splitsing aangebracht? Als u zegt: dat mag ook een bult van zeven ton zijn, dan is het uw recht om daar een amendement voor in te dienen. Maar uit het oogpunt van transparantie hadden wij het op deze manier geformuleerd. GroenLinks vroeg iets over Snippergroen. Snippergroen is in principe een beleidsregel. Dat is geen actie van de raad in feite. Hij zit hier als bijlage bij. Het is een beleidsregel en het is een college uitvoeringsregel. Uw vraag gaat concreet over: vindt u dat Snippergroen groen moet blijven? Ik heb daar geen heel stevig antwoord op. Ik zie mijn collega-wethouder die daar misschien

Voorzitter Raadscommissie

meer duiding aan kan geven.

C. Hooijschuur wethouder

Dan geef ik het woord aan de heer Hooijschuur. Dank u wel. Snippergroen, het komt vaak voor dat mensen dat al in gebruik hebben. Dat wij erachter komen dat het van ons is. Vaak is dat zo en daar gaan we wel in gesprek, vaak zijn dat ook stukjes die ze eerst mogen kopen. Er zijn ook stukjes die mogen ze pachten, omdat er leidingen en andere dingen onder zitten. Meestal zijn het hele kleine stukjes waar groen op staat. Wij proberen te zorgen dat het groen behouden blijft op dat strookje Snippergroen. Dat is verschillend wat voor Snippergroen verkocht wordt. Meestal is het bij woningen, privé-woningen waar het net langs een troittorband een stukje groen loopt wat van de gemeente is. Waarvan wij denken: we kunnen een stukje verkopen. We gaan zeker wel altijd met een soort clausule aan het werk om te kijken dat we niet alles groen gaan maken. Dat er ook struiken en bomen blijven staan op die plekken

Voorzitter Raadscommissie

die verkocht worden aan de bewoners.

Anneke ter Borg GroenLinks Texel

Dat is niet vastgelegd? Het wordt maatwerk, zegt u? Is het niet handig om dat ergens vast te leggen,

C. Hooijschuur wethouder

dat dat het streven is? Dat is bijna niet te doen, denk ik. Je weet niet waar het altijd precies uitkomt wat voor stukjes groen je verkoopt. Het zijn meestal hele kleine strookjes grond die vaak net langs een trottoir liggen, die iemand erbij getrokken heeft zonder dat wij het weten. Wij proberen nu wel in kaart te brengen dat we, voordat het verjaard is, een regeling treffen met die betreffende mensen. Het is meer maatwerk dan om in een regel te zeggen:

Voorzitter Raadscommissie

"Zo gaan we het doen." Dank u wel. Dan ligt de vraag van het budgetrecht er nog.

R. van de Belt

Ja, klopt. Ik denk dat ik al een beetje beantwoord heb in de eerdere beantwoording. Budgetrecht is uiteraard aan de raad. Heel veel budgetrecht heeft u via andere mandaatregelingen ook al aan het college overgeheveld. Dit zou er dan zo eentje worden. Met een achteraf verantwoording richting de raad.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Ik kijk rond: nog vragen? Nee. Iemand nog inhoudelijk? Mevrouw Koot.

Veronne Koot GroenZwart

Dank u wel. Een budgetrecht van 700.000 euro. Dat is best een stevig bedrag. Ik weet: grond is duur, grondprijs is duur. Ik ben niet overtuigd van de noodzaak. Om dat budgetrecht wat de raad heeft op dit gebied uit handen te geven. Dus vooralsnog heb ik mijn twijfels bij dit punt.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Dank u wel. Meneer Kooiman. Dank u wel. Een beetje hetzelfde geluid. Dat is ook waarom ik de vraag stel: is het eens een keer verkeerd gegaan? Ik weet dat er in het verleden, als er een strategische aankoop gedaan moest worden, er best wel heel snel geschakeld kon worden naar de raad. Om te vragen: is het goed als het college daarmee aan de slag gaat? Ik denk dat dat nooit in het verleden tot onoverkomelijke bezwaren heeft geleid. Plus het punt over het Achterom. Daar speelt meer dan grondaankoop. Dat is ook verkeerssituaties en dat soort dingen meer. Daar wil je als raad toch iets van vinden. En op het moment dat we hiermee akkoord gaan mag je er als raad niets meer van vinden. Ondanks dat het bedrag dus wat lager is dan de zeven ton of vijf ton. Wij zullen ook hier waarschijnlijk niet mee akkoord gaan.

Jur Schuiringa VVD Texel

Dank wel. Meneer Schuiringa. Dank u, Voorzitter. Het was mooi dat mevrouw Ter Borg kwam met het Didam- arrest. Onder het kopje van het Didam-arrest en het snippergroen en dergelijke is het wat vervlakt. Het Didam-arrest is veel groter dan alleen maar snippergroen. Voor de duidelijkheid voor: de gemeente die grond verkoopt, moet het openbaar aanmelden. Zodat iedereen het zou kunnen kopen. Dat is de onderliggende gedachte. Na de koop krijgen wij direct een melding. Dan had ik nog een slordigheidje op pagina 23. Daar staat: "De Omgevingswet start medio 2023." Dat had gecorrigeerd moeten worden. Dan ben ik blij dat de nota zegt: wij gaan in de toekomst werken met een faciliterend beleid. Dus ofwel in de midden: niet actief, niet passief. In de midden. Faciliterend klinkt me ook altijd goed in de oren. Maar om extra kosten te besparen staat er ook uitdrukkelijk in helemaal aan het eind: "Er mag geen ambtenaren betaalplanologie plaatsvinden." Ik ben heel blij dat het allemaal gemeld is. Dank u zeer.

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Ik hoorde daar toch nog een vraag: krijgen wij direct een melding na de koop?

R. van de Belt

Ja, zo snel als mogelijk.

Voorzitter Raadscommissie

Hoe direct kun je zijn.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Zo snel als mogelijk. Mevrouw Visser. Ik wil heel graag benadrukken dat het hier gaat om strategisch grondaankopen. Ik denk dat snel handelen, snel schakelen op dat moment heel belangrijk kan zijn. Om niet keer op keer de lachende derde te worden. Op het moment dat je eerst naar de raad moet voor budget, is het budget ook openbaar. Dat zou ik jammer vinden. Dat kun je voorkomen door iedere keer besloten vergaderingen te plannen. Ik denk dat dat de voortgang niet helpt.

Voorzitter Raadscommissie

Dus wij hebben minder bezwaren tegen dit plan. Dank u wel. Iemand nog inhoudelijk? Mevrouw Koot.

Veronne Koot GroenZwart

Ik wil graag reageren op wat mevrouw Visser net aankaart. Wij hebben de afgelopen jaren een paar keer zoiets gehad. Dat is volledig zonder problemen gegaan. We konden snel schakelen als raad. Ik vind het als gemeenteraadslid wel belangrijk om om het budgetrecht te houden. Dat je goed moet nadenken voordat je

het uit handen geeft en in situaties komt dat je dacht: hier waren ook nog wel andere belangen wat hadden willen gaan wegen als gemeenteraad

Voorzitter Raadscommissie
voordat het besloten werd.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel
Mevrouw Visser. Ik ben het met mevrouw Koot eens dat het belangrijk is dat het budgetrecht een recht is van de raad. U geeft aan: het is in het verleden niet echt op moeilijkheden gestuit. Wij hebben vanavond een besloten vergadering gehad waar niet iedereen bij aanwezig kon zijn. Daarop reageerde mevrouw Koot: "We kunnen nu geen besluiten nemen, want de raad is niet voltallig." Dus ik voorzie toch wel problemen.

Voorzitter Raadscommissie
Oké, een besloten vergadering is besloten. Daar gaan we het nu verder niet over hebben. Heel duidelijk. Iemand anders nog over dit punt? Ik zie niet dat dit een hamerstuk is.

16 Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Voorzitter Raadscommissie
Dan wordt het een bespreekstuk. We gaan naar agendapunt zestien: onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid. Een aantal sportverenigingen en organisaties heeft wensen aangegeven voor nieuwe sportvoorzieningen in en rond Sportpark Den Burg-Zuid. De ontwikkelingen beïnvloeden de functies en inrichting van het Sportpark, de schoolomgeving en de ontwikkelingen op de ijsbaan. Daarom wordt geadviseerd om een onderzoek te houden naar de gewenste gebruiksmogelijkheden in het Sportpark en de directe omgeving. Wie heeft hier vragen over?

Niels Rutten CDA Texel
Ik zie meneer Rutten. Gaat uw gang. Dank u, Voorzitter. Bij ons was vooral niet echt helder wat nu het doel van deze visie is. Waarom dit onderzoek? Er liggen hele heldere vragen van de verenigingen. We hebben ook al iets gezegd over een pannaveld. Waarom eerst de weg via een visie en een onderzoek? Waarom niet meteen het opstellen van een plan?

Nick Ran VVD Texel
Dank u wel. Meneer Ran. Dank, Voorzitter. Ondanks dat we snappen waar de vraag vandaan komt, hebben we toch een beetje gek opgekeken van het voorstel zoals het gedaan wordt. Ik zal uitleggen waarom. Als we bij het kopje belanghebbenden kijken. Daar staat: "Het voornemen van het onderzoek is aangekondigd bij de partners en verenigingen." We hebben nog geen drie jaar geleden het Sportakkoord afgesloten. We hebben daarin gezegd dat de coördinatie ligt bij de kerngroep. Dat is de GGD, de Sportstichting en de gemeente Texel. In het Sportakkoord staat onder andere: meer samenwerkingsverbanden rondom sport en bewegen en het versterken van de verbinding tussen de verschillende clubs, samenwerking stimuleren tussen zorgonderwijs en sportclubs, het vormen van netwerken tussen de verschillende organisaties om te komen tot gezond bewegen aan bod en delen van expertise. Als we de raadsinformatiebrief uit 2020 uit mijn hoofd erbij pakken, dan wordt er gesproken over een uitvoeringsbudget waar al geld beschikbaar is. Maar ook de services, de sportlijnen. Onder dat kopje staat: er is ook een lokale adviseur sport beschikbaar. Hij of zij ondersteunt sportverenigingen en sportaanbieders bij het uitvoeren van het Sportakkoord. En denk mee over specifieke vraagstukken. De adviseur is een verbinder in het samenbrengen van behoeftes van verenigingen en het toekennen van de juiste services gericht op ondersteuningsvoorzieningen voor verenigingen. Bijvoorbeeld door diverse trainersopleidingen. Zo worden nog wat voorbeelden aangehaald. Maar ook trajecten voor samenwerking en verduurzaming. Die adviseur is drie jaar gratis beschikbaar. Onze vraag aan het college is: waarom wordt er voorgesteld om volgens het gemeentelijk inkoop en aanbesteding reglement, een krediet voor te stellen voor ongeveer 30.000 euro? Het staat niet helemaal vast dat dat voldoende is. Terwijl als we kijken naar de samenwerkingspartijen voor het Sportakkoord wij toch best wel wat kennis en expertise

Voorzitter Raadscommissie
in onze directe omgeving hebben. Dank u wel. Iemand anders nog vragen?

R. van de Belt

Wethouder Van de Belt. Gaat uw gang. Dank u wel, Voorzitter. De reden dat dit stuk voor u ligt is dat er vanuit de sport en aanverwanten binnen datzelfde gebied in vrij korte periode diverse verzoeken kwamen. Dan wel over pannavelden dan wel over de onderwerpen die hier beschikbaar staan. Dat leidt in principe tot ruimtelijke vragen. Hoe pas je dat nu in dat gebied toe, terwijl je ook nog andere ambities hebt in aanpalende gebieden. Ga je dan geen dingen dubbel doen? Vervolgens kwam er ook nog een hele grote vraag. Die kwam bij de tennisclub vandaan. Die staat hier ook als grootste omschreven. Dat bracht een nieuwe energie in dit vraagstuk van. Stel je voor dat dit vraagstuk echt nu op tafel komt te liggen en er ligt een mogelijk een niet gebruikt C-veld bij Texel '94. Dan heb je het over ingrijpende ruimtelijke vraagstukken. Dan is het onverstandig om steeds een-op-een individuele vragen te gaan bekijken. Dan is het verstandiger om het ruimtelijk gezien goed op te pakken, inventarisatie te doen bij iedereen die daar nu mee bezig is, die ideeën bij elkaar te brengen die ook nu als wat losse dingen naast elkaar liggen, soms sneller uitgevoerd kunnen worden, soms langduriger uitgevoerd kunnen worden of op lange termijn gezet kunnen worden. Dan is het een beter idee om dat slim op te pakken als een ruimtelijk vraagstuk. Daarmee kom ik ook op de opmerking van de VVD: de genoemde adviseur die beschikbaar is voor de gemeente. Dat gaat niet over ruimtelijke vraagstukken. Ook beschikbare budgetten die eventueel daaraan gekoppeld zijn en uren. Dit is een ander vraagstuk dan praatsessies met sportclubs en andere organisaties. Dit vraagt uiteindelijk om een schets van een gebied. Ook misschien wel met kosten en met opbrengsten: wat gebeurt er in een gebied als je dingen gaat lopen verschuiven? Wat gebeurt er in een gebied als je op een ijsbaanterrein daarnaast ook allerlei ambities hebt. Als je die dingen dubbel gaat doen is dat onverstandig. Op welke plek moet het dan wel komen te liggen? Dat is niet iets wat een adviseur sport zoals hier wordt aangeboden kan doen. Dat is een soort intermediair, versneller en samenbrenger. Dit gaat over wat diepliggender onderzoek. Over ruimtelijke vraagstukken. Vandaar dat hier een ander budget voor wordt gevraagd dan dat eventueel beschikbaar zou zijn als een adviseur sport. Dat geeft misschien ook wel het antwoord op de vraag van het CDA. Vermoed ik.

Voorzitter Raadscommissie

Is dat zo? Ik kijk rond. Alle vragen naar tevredenheid beantwoord?

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Ik heb nog een vraag. De tennisvereniging zelf heeft natuurlijk al wat plannen geprobeerd te realiseren. Voor de padelbanen is een omgevingsvergunning verleend. We hebben een motie gehad van de jongeren van De Skool die een pannaveldje willen. Dat is toegezegd. Hier liggen in feite twee vergeven dingen die gerealiseerd kunnen gaan worden. In hoeverre wordt dit op de lange baan geschoven als dit voorstel

Voorzitter Raadscommissie

aangenomen wordt?

R. van de Belt

Meneer Van de Belt. Dank u wel, Voorzitter. Over de voetbalveldjes bij school heb ik al eerder iets over gezegd. Dat wordt niet door dit voorstel op de lange baan geschoven. Eigenlijk kun je dit pannaveldje zien als een verlengstuk van het schoolplein. Het zat ook in de eerste tekeningen nog van de schoolplein. Die zijn er later in de ontwerpen door de scholen zelf uitgehaald. Maar nu hebben ze een nieuw inzicht, dat ze toch wel behoefte hebben aan pannaveldjes. In ieder geval vanuit de leerlingen. Je hebt pannavelden in grote mate en in kleine mate. Dit zijn de kleintjes. Maar er is ook wel een behoefte geuit: we willen wel een plek hebben waar je misschien wat makkelijker groter kan voetballen. Dat is ieder geval bij de IJsbaan geuit. Die vraag ligt ook bij de OSG. Hebben ze dan voldoende aan die kleine pannaveldjes van De Skool? Of zeggen ze: "Daar is nog wel een ander gebied voor nodig om wat meer ruimte aan wat langere slungels te kunnen bieden. Waar moet dat dan terechtkomen of moet je er twee doen? Die vraag ligt in feite open. De vraag van het pannaveld van Deuce. Dat is aan Deuce. Daar ligt nu een procedure waar ik verder ook niets over kan melden. Zij zien natuurlijk wel, is het niet op de korte termijn dan wat op de langere termijn, een vraagstuk ontstaan rondom de mogelijkheden van hun park. Wat overigens hun eigen grond is. Daarmee ontstaat ook wel een interessanter vraagstuk in het gebied.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Ik heb begrepen dat de omgevingsvergunning verleend is door de gemeente voor de padelbanen voor Deuce. Ik heb ook heel veel brieven gezien van omwonenden en een nog en te bouwen gezondheidsplein wat problemen voorzag. Is het niet logischer om eerst de uitspraak op de bezwaren die er ingediend zijn, af te wachten voordat we dit hele spul op gaan pakken?

R. van de Belt

Meneer Van de Belt. Ik denk dat u af en toe ook van het college verwacht dat ze verder kijken dan alleen maar de hele korte termijn. Los van Deuce vraagt dit gebied om een nieuwe blik. Zeker als we kijken naar wat we willen met het terrein. We hebben als raad ook regelmatig uitgesproken dat het een meer openbaar karakter zou moeten hebben. Dat het beter gebruikt zou moeten worden. Hoe krijg je dat voor elkaar? Dat krijg je niet voor elkaar als je precies nu alles houdt zoals het is. Het onderzoek is een toekomstgericht onderzoek. Er komt hier niet direct een financieringsvoorstel uit. Het is meer een eerste schets: welke mogelijkheden zijn er? Hoe verhouden de clubs zich tot elkaar met de wensen die ze nu zien en die ze in de toekomst zien? Vandaar dit voorstel. Wachten op een uitspraak van een procedure over twee padelbanen zou ik jammer vinden. Het doet misschien ook helemaal geen recht aan de vraagstukken

Voorzitter Raadscommissie

die in het gebied liggen.

Veronne Koot GroenZwart

Mevrouw Koot. Met uw antwoord krijg ik toch een beetje een wonderlijk gevoel. Deuce heeft zelf besloten dat ze graag padelbanen willen. De omgevingsvergunning is verleend. Indirect geeft u wel aan: als we het gaan verbouwen dan het lijkt mij zo ontzettend veel duidelijker voor de planvorming als je eerst weet: zijn die padelbanen realistisch bij Deuce? Zoals zij graag willen.Zij hebben dat zelf voorgesteld. Als dat blijkt dat dat niet realistisch is, dan weet je ook beter waar je wil gaan schuiven. Als je zegt: "Laten we eens kijken of we wat dingen kunnen herinrichten." Die padelbanen zijn een essentieel onderdeel in dit gebeuren. Waar al een vergunning voor verleend is. Waar Deuce al duidelijk van heeft gezegd: "Dat willen we graag." Het lijkt mij zoveel logischer om dan eerst af te wachten: oké: worden de bezwaren toegewezen dan weten we dat we een andere oplossing samen moeten gaan zoeken voor die padelbaan. En worden de bezwaren niet toegewezen, dan weten we dat het geen punt is. Dan weten we ook hoe we met elkaar kunnen gaan praten over andere wensen die er nog liggen.

R. van de Belt

Meneer Van de Belt. Dank u wel, Voorzitter. Misschien ben ik niet helemaal duidelijk geweest. Ook zonder de vraag van de tennisvereniging Deuce lag hier al een onderliggende vraag en een verlangen om dat gebied eens op een andere manier te gaan bekijken. Er liggen veel meer vraagstukken in dat gebied. Deuce was wel de katalysator om te zeggen: "Oké, dit is wel het moment om het misschien nu toch aan de raad te gaan voorstellen

Voorzitter Raadscommissie

om het verder te gaan uitzoeken."

Cees Hoogerheide Texels Belang

Meneer Hoogerheide. Dank u wel, Voorzitter. Mevrouw Koot stelt de vragen die bij ons ook leven. Is het antwoord van de wethouder wel volledig? Het is niet alleen Deuce die een zienswijze heeft ingediend. Ik ben van mening dat er meerderen zijn die zienswijzen hebben ingediend. Daar ben ik op aangesproken. Er loopt nog een hele grote procedure. We weten totaal niet waar het eindigt. Wethouder, u bent naar mijn smaak wel wat vroeg hiermee.

R. van de Belt

Meneer Van de Belt. Voorzitter, ik vind het lastig om over een procedure met zienswijzes te praten waar ik als gemeente momenteel niet tussen zit. Dat maakt het ingewikkeld. U zegt: "We moeten wachten." Dan gaan we weer wachten op iets. Kijk, Deuce ziet ongeacht de uitkomst. Misschien willen ze nog wel meer padelbanen. Ook Deuce denkt graag verder vooruit dan alleen maar de huidige situatie waar ze in zitten. Wij denken graag met hen mee. En met alle andere opties die in het park zitten. Wij vinden het niet te vroeg. Dit is misschien wel het juiste moment om het op te pakken.

Voorzitter Raadscommissie

Ik geef eerst het woord aan de heer Lely.

Nils Lely PvdA pro Texel

Dank u wel, Voorzitter. De vragen en opmerkingen van collega-raadsleden nopen mij tot een andere vraag. Mevrouw Koot vraagt vaak om eerst een visie. Nu wordt er eerst een groot plan voorgesteld om dat te gaan doen. Nu wilt u weer stukje voor stukje ontwikkelen. Eerst dit en dat afwachten. Hoelang denkt u dat dat gaat duren als we de een na de ander doen? Hoe gaat het op elkaar inpassen? Hoe dacht u dat? Angst is een

slechte raadgever. Ik hoop dat u dat onthoudt. Want ik proef dat een beetje bij u. Dan heb ik nog wel een vraag aan de wethouder: hoelang denkt u dat u bezig bent met de basis van dit plan

Voorzitter Raadscommissie

voordat u dit voor kunt leggen?

R. van de Belt

Meneer Van de Belt. Dank u wel, Voorzitter. Dat vind ik eerlijk gezegd best wel ingewikkelde vraag. Ik heb daar geen antwoord op. Ik ga proberen daar voor de gemeenteraad een antwoord op te geven. Om daar een schets van te geven.

Veronne Koot GroenZwart

Dan ga ik naar mevrouw Koot. Hoelang moeten we wachten? Volgens mij niet zo lang. Ik had begrepen dat eind juli de uitslag is van de zienswijze. Dan weten we hoe we eraan toe zijn met de nu ingediende plannen van Deuce. Of die padelbanen inderdaad door de zienswijzes niet mogen, of dat er door de rechter gezegd wordt: "Wij hebben geconstateerd dat er eigenlijk geen problemen zijn, dus dit kan doorgaan." Dat lijkt me nogmaals een heel belangrijk punt.

Voorzitter Raadscommissie

We hoeven helemaal niet zo lang te wachten. Dank u wel iemand anders nog vragen over dit onderwerp.

Thomas van der Vlerk D66 Texel

Inhoudelijk. Meneer Van der Vlerk. Dank, Voorzitter. D66 is heel blij dat er een onderzoek gaat komen naar de gebruiksmogelijkheden van Sportpark-Zuid. Het is ook mooi dat meteen de uitslag van de zienswijze mee kan worden genomen in het onderzoek. Als het vastgesteld wordt. Wij denken dat het goed is dat er vooruit gekeken wordt. Stel ongeacht de uitslag van de padelbanen bij Deuce dat die dan meteen geplaatst kunnen worden. Dat het dan al onderzocht is.

Voorzitter Raadscommissie

Houd er een beetje vaart achter en doorpakken. Dank u wel. Dan had ik meneer Lely.

Nils Lely PvdA pro Texel

Dank u wel, Voorzitter. Wij zijn erg blij dat er een integraal plan gaat komen voor het gebruik van dat gebied. Dan weten we precies wat we daar kunnen doen. Wie, wat, welke ruimte heeft. Ik begrijp van de wethouder dat het nog even duurt voordat het plan klaar is. Dan kunnen ook meteen de padelbanen erin meegenomen worden. Zoals mevrouw Koot zegt: "Eind juli weten we dat ook." Dat zit helemaal niet in de weg. Dan kunnen we hier voortgang mee maken. Dat is prima. Weet iedereen waar hij aan toe is wat er kan gaan gebeuren. Juist omdat er van alle kanten allerlei vragen

Voorzitter Raadscommissie

om uitbreiding en verandering aankomen.

Edo Kooiman Hart voor Texel

Dank u wel. Dank u wel. Meneer Kooiman. Dank u wel. Hart voor Texel vraagt zich af wanneer u eens een keertje ophoudt om weer zoveel geld uit te trekken voor het zoveelste onderzoek. Het moet weer uit de algemene reserve. Sport ligt bij Hart van Texel na aan het hart. Maar 30.000 euro voor een klein onderzoek. We hebben hier kennis voldoende op Texel. We hebben hier een sportstichting. De heer Ran zei het ook al: "We hebben daar ook adviseurs voor." Dan weer niet met een ruimtelijke inpassing. Zet die sportclubs allemaal in één hok. Laat ze met elkaar praten. Volgens mij hebben we binnen een week oplossingen. Daar hebben we totaal geen duur onderzoek voor nodig.

Voorzitter Raadscommissie

Zeker niet voor 30.000.

Niels Rutten CDA Texel

Dank u wel. Meneer Rutten. Ja, dank u, Voorzitter. Er ligt een heel stapeltje aan vragen. Er is nu alleen gefocust op de discussie van de padelbanen van Deuce. Maar de wielersport heeft vragen, de volleybal, de atletiekvereniging. Er liggen al een paar andere ontwikkelingen bij De Skool en de IJsbaan. We snappen wel dat de wethouder het allemaal bij elkaar wil vegen. We zijn alleen een beetje teleurgesteld dat er aan het eind niet een plan ligt waar we ook mee aan de slag kunnen. Dat is wel wat wij hier missen en graag zouden zien. Die verenigingen hebben best wel concrete plannen

Voorzitter Raadscommissie

waarmee ze aan de slag zouden willen. Een vraag aan de wethouder: kan er voor die 30.000 euro

R. van de Belt

niet een concreet plan gemaakt worden? Sommige onderdelen van dit onderzoek zijn veel concreter dan de andere. Die hebben ook al een duidelijke richting. Bijvoorbeeld het opknappen van de wielerbaan. Dat is op zich een heel duidelijk idee. Die moet opgeknapt worden. Daar kun je een berekening op maken. Misschien nog een bocht hier en een bochtje daar. Dan kom je ergens uit. Maar als je het terrein op een andere manier wilt gaan benutten, bijvoorbeeld het C-veld goed bereikbaar wilt krijgen. Hoe ga je dat doen? Met een brug? Met een tunnel via Texel '94? Dat zijn vraagstukken waar je niet één, twee, drie een antwoord op hebt. Wat nogal afhangt van wat je ongeveer met de openbaarheid van het terrein wilt gaan doen. Dus ja, er zit verschil in in hoe concreet een voorstel is. Het gaat allemaal wel in samenhang. Dat doe je niet door wat verenigingen in een hok te zetten. En dan ben je er wel uit. Dat werkt niet. Er zitten uiteindelijk ruimtelijke studies aan vast en ook nog wel berekeningen.

Anneke ter Borg GroenLinks Texel

Meneer Soyer. Dank u wel, Voorzitter. Ik ben het er helemaal mee eens dat er op Texel heel veel kennis is. Op Texel zijn ook heel veel belangen. Heel veel afwegingen. Heel veel mogelijkheden. Wij zijn erg blij dat die goed op een rij gezet worden. Goed in de toekomst gekeken wordt. Ook door professionals die dit soort processen kennen.

Voorzitter Raadscommissie

Wij vinden het een goed plan.

Nick Ran VVD Texel

Dank u wel. Meneer Ran. Voorzitter, dank u wel. Meneer Soyer zal het absoluut niet zo bedoeld hebben, maar ik heb aangegeven dat de gemeente een aantal partners heeft om het Sportakkoord mee uit te voeren. Mijn vraag was: waarom stelt het college niet voor om deze te betrekken? Omdat er zoveel kennis aanwezig is. Het is een gerespecteerd partner van de gemeente. Het steekt mij een beetje dat het woord 'belangen'

Voorzitter Raadscommissie

daarin gebruikt wordt.

Anneke ter Borg GroenLinks Texel

Meneer Soyer. Dank u wel, Voorzitter. Ik zou het ongelooflijk raar vinden als bij dit onderzoek niet al die partners heel erg goed betrokken worden. Dat hun kennis en belangen gebruikt worden om tot een goed plan te komen.

Voorzitter Raadscommissie

Ik ga dit afsluiten. Ik zie duidelijk dat dit nog een bespreekstuk is. Kunt u zich daarin vinden?

17 Ruimte voor het aankondigen van moties en initiatiefvoorstellen

Voorzitter Raadscommissie

Ga ik naar agendapunt zeventien: ruimte voor het aankondigen van moties en initiatiefvoorstellen. Is er iemand die op dit moment van dit agendapunt gebruik wil maken? Nee. Gaan we naar agendapunt achttien.

18.a Op verzoek GroenZwart: Oproep COA voor plek alleenreizende kinderen en jongeren deze zomer

Voorzitter Raadscommissie

Daar hebben we: ruimte voor het bespreken van brieven aan de raad. Mevrouw Koot heeft in het begin van deze commissie aangegeven dat ze daar gebruik van wil maken. Dus ik geef het woord aan mevrouw Koot.

Veronne Koot GroenZwart

Dank u wel. Het gaat over de brief van het COA en Nidos. Met een noodoproep over huisvesting alleenreizende kinderen en jongere vluchtelingen. Op 29 juni hebben de gemeenteraden een noodoproep gehad. De vraag is om voor de zomer verblijfsplekken te zoeken voor alleenreizende minderjarigen. Op Texel ligt in de haven van Oudeschild een boot bestemd voor Oekraïense vluchtelingen. GroenZwart vraagt zich af of op deze boot wellicht nog ruimte is voor de opvang van een aantal alleengaande minderjarige asielzoekers. Of wij op die manier daarmee een bijdrage kunnen leveren. De vraag aan het college: is daar nog plek op die boot? De vraag is aan mijn mede raadscommissieleden: hoe staat u hierin om daarnaar te kijken?

Voorzitter Raadscommissie

Dank u wel. Ik zie dat burgemeester Van der Zwaag aanschuift om deze vraag van u te beantwoorden. Ik zie her en der wat vingers omhoog gaan.

Rob van der Zwaag

Ik geef eerst het woord aan de portefeuillehouder. Het is een terechte oproep om mee te beginnen: van de brief van het COA en het Nidos. Nidos begeleid de jeugd, de jongeren die daar zitten. Om uit te leggen: er wordt in Nederland aan de provinciale regietafels, die we ook hier hebben in Noord-Holland, daar worden afspraken gemaakt voor de verdeling en welke locaties beschikbaar zijn. Voor zowel de reguliere opvang en speciaal voor kinderen waar hier aandacht voor wordt gevraagd. Men vraagt ook aan het einde van de brief om extra locaties in Nederland te maken. Men spreekt volgens mij over tien locaties die men wil neerzetten. Als ik kijk naar de situatie op Texel op dit moment: de boot zit vol. Soms moet je mensen herplaatsen. Dan kunnen we iemand herplaatsen, maar dan nemen we iemand van een andere gemeente weer terug. Omdat daar ook geen plek is. Vandaar dat Ter Apel ook vol zit. En een oproep voor kinderen is speciaal. Ik weet uit mijn ervaring dat gemeenten daar nogal wat sceptisch over waren. De begeleiding van Nidos zit er ook altijd. De vraag: hebben zij genoeg personeel om die te begeleiden? Het is een terechte oproep die ze doen. Die wordt besproken op een regietafel waar dan per provincie wordt gekeken:

Voorzitter Raadscommissie

hoe gaan we het verdelen?

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Ik zie mevrouw Visser. Gaat uw gang. Dank u wel, Voorzitter. In de brief die naar de gemeenteraden is gestuurd staat dat die ook al eerder gestuurd is naar alle colleges van B&W. Ik neem aan dat wij als gemeente Texel daar ook onder vallen. Mijn vraag is: de gemeente Texel staat niet onderaan de brief. Wat is er door het college met het verzoek gedaan

Voorzitter Raadscommissie

en waarom is dat gedaan?

Rob van der Zwaag

Dat zou ik moeten uitzoeken wanneer die brief is binnengekomen. Mijn ervaring is dat die brieven allemaal in de regiegroep worden besproken. Daar durf ik wel te stellen, alle collega's positief zijn over zo'n oproep. Want we moeten ook de kinderen opvangen. Die hebben begeleiding nodig en die trekken op met Nidos. Alleen is de vraag dan: ga je per gemeente reageren of ga je zeggen: "We doen dat aan die provinciale regietafel waar ook de provincie een duidelijke rol in heeft." Ik weet van de collega's dat we allemaal natuurlijk ook deze groep willen opvangen op een fatsoenlijke manier. Het is niet zo dat wij 'nee' zeggen tegen zo'n oproep. Iedereen spant zich daarvoor in.

Anneke Visser-Veltkamp PvdA pro Texel

Het wordt wel gecoördineerd. Mevrouw Visser. Ik begrijp dat de boot in Oudeschild vol is. Zouden er wel andere mogelijkheden

Rob van der Zwaag

denkbaar zijn? Meneer Van der Zwaag. Die zijn altijd denkbaar. Ik denk dat die ook in de toekomst op ons afkomen. Dat we daar gezamenlijk over moeten nadenken. Al was het maar los van deze oproep, dat de taakstelling die we als gemeente in Nederland krijgen alleen maar vergroot. Zoals ik zei: "De boot zit al vol."

Dat betekent dat je naar andere plekken moet kijken. Wij zullen het komend half jaar en het komend jaar moeten kijken waar we nog extra ruimte hebben. Want wij moeten als Texel ook aan die taakstelling voldoen.

Voorzitter Raadscommissie
Oké. Iemand anders nog naar aanleiding van deze brief?

19 Ruimte voor bespreken van Lange Termijn Agenda

Voorzitter Raadscommissie
Niemand? Dan sluiten we dit onderwerp af. Dan heb ik nog de lange termijnagenda. Iemand daar nog iets over?

20 Sluiting

Voorzitter Raadscommissie
Nee. Een rondvraag hebben we niet meer. Ik dank u allen voor uw bijdrage aan deze vergadering. Voor uw aanwezigheid hier en de luisteraars voor het luisteren naar ons debat. Ik sluit de vergadering.

Agenda Raadscommissie

Datum	05-07-2023
Tijd	19:30 - 23:00
Locatie	Raadszaal
Voorzitter	Mevrouw A. (Astrid) van de Wetering
Toelichting	De vergadering vindt plaats in de raadzaal. Vanaf 19.00 uur is de zaal open. Verder is de vergadering ook te volgen via www.texel.nl/uitzendingraad.

1 **Opening en mededelingen**

2 **Vaststelling agenda**

3 **Rondvraag Publiek**

4 **Op verzoek VVD Texel en Hart voor Texel: bespreken brieven ondernemers op de haven**

Er zijn 8 brieven binnengekomen namens ondernemers op de haven; het betreft zienswijzen in het kader van een handhavingsprocedure.
VVD Texel en Hart voor Texel willen dit onderwerp met de overige commissieleden bespreken.

(Omdat er een inspreker zal zijn, mevrouw I. Duin, is dit punt naar voren gehaald op de agenda.)

5 **Rondvraag Commissieleden**

6 **Texel in de regio**

Portefeuillehouders kunnen op deze plaats de gemeenteraad informeren over wetenswaardigheden die zich hebben voorgedaan in organisaties waarmee de gemeente samenwerkt via verlengd bestuur, bijvoorbeeld.

7 **Informatie over Texelse onderwerpen vanuit burgemeester of college; zoals Openbare Orde en veiligheid, het stikstofdossier**

8 **Kerkenvisie**

In opdracht van de gemeenteraad is er een kerkenvisie ontwikkeld om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen voor de kerkgebouwen op Texel. De kerkenvisie is in samenspraak met de kerkbesturen, kerkgenootschappen en kerkeigenaren opgesteld. De kerkbesturen en kerkgenootschappen hebben aangegeven dat zij voor de toekomst van de kerkgebouwen geen grote problemen voorzien in de komende 5 à 10 jaar. Er zijn wel een aantal onderwerpen in de kerkenvisie opgenomen voor een breed gedragen toekomstperspectief voor de kerkgebouwen zoals verduurzaming, kerktorens, begraafplaatsen en mogelijke herbestemming.

9 **Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede**

Vanuit de bijdrage van het Rijk voor de aanpak energiearmoede en de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede gaat de gemeente woningeigenaren en huurders met energiearmoede helpen bij het verlagen van hun energiekosten.
Dit doet de gemeente door een drietal aanpakken; Isolatieaanpak gericht op bewoner-eigenaren en voor huurders de FIXbrigade en een witgoed-omruilactie.

10 **Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen 2023**

Sinds 2020 biedt de gemeente de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen aan. Deze lening kan gebruikt worden om de eigen-woning te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Van deze regeling wordt nog weinig gebruik gemaakt. Dit in tegenstelling tot de Stimuleringslening zonnepanelen 0%.

Om het gebruik van de lening duurzaam en langer zelfstandig wonen te stimuleren wordt aan de raad voorgesteld om de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel vast te stellen. In de nieuwe verordening zijn de bestaande stimuleringsleningen; “duurzaam en langer zelfstandig wonen” en “zonnepanelen 0%” samengevoegd tot één renteloze lening voor meerdere maatregelen. Ook is de Verzilverlening toegevoegd. De Verzilverlening is bedoeld voor de doelgroep bewoners-eigenaars 58+ waarbij het vermogen in stenen zit.
De Stimuleringslening toekomstbestendig wonen wordt door het vaststellen van de nieuwe verordening gebruiksvriendelijker, flexibeler en financieel aantrekkelijker waardoor het gebruik zal toenemen. Hiervoor wordt voorgesteld om een extra krediet van € 1.000.000 beschikbaar te stellen.

11 Mandaat voor budget starterslening

De Startersregeling is een succes en de komende jaren komen er veel (nieuwbouw) starterswoningen op de markt. Om aan de vraag voor starterslening te kunnen voldoen, wordt de raad gevraagd het college te mandateren om extra budget vrij te maken voor de starterslening tot een maximum van totaal € 2.000.000,-. De kosten die gepaard gaan met extra budget kunnen meegenomen worden in de begroting van 2024.

12 Nota Verbonden Partijen Texel 2023

De vorige nota Verbonden Partijen dateerde uit 2015 en was mede door nieuwe ontwikkelingen in relevante wetgeving aan vervanging toe. Deze geactualiseerde Nota verbonden partijen Texel 2023 is compacter en biedt een beleidskader voor het aangaan of oprichten van verbonden partijen.

13 kaders recycleplan

Op Texel werd in 2022 per inwoner gemiddeld 225 kilo fijn huishoudelijk restafval en 30 kilo grof huishoudelijk restafval ingezameld. Dit is ver verwijderd van de doelstelling zoals opgenomen in het Rijksuitvoeringsprogramma **Van Afval Naar Grondstof**, die 100 kilo per inwoner per jaar is. Om deze doelstelling te bereiken is een trendbreuk nodig. Hiervoor wordt nieuw grondstoffenbeleid opgesteld in de vorm van een recycleplan. In deze kadernotitie worden de kaders vastgelegd voor het opstellen van dit recycleplan.

Bij het opstellen van deze kaders houden we rekening met het unieke karakter van het Waddeneiland. We betrekken de inwoners, de scholen, de toeristische sector, de inzamelaar en de verwerker bij het samenstellen van een pakket aan maatregelen om deze trendbreuk te ondersteunen.

14 Tussenrapportage 2023

De Auditcommissie heeft vorig jaar geadviseerd om de P&C-planning aan te passen en deze mutatie vast te leggen in de verordening. Het resultaat hiervan is dat de halfjaarrapportage is vervangen door de tussenrapportage. De besluitvorming van dit P&C-product vindt hierdoor plaats vóór het zomerreces in plaats van daarna, zoals bij de halfjaarrapportage het geval was. Daarnaast zijn, op eerdere aanbeveling van de Auditcommissie, samenhangende onderwerpen zoveel mogelijk op één plaats gepresenteerd en is er gelet op de leesbaarheid en begrijpelijkheid van (met name) financiële passages.

Per saldo sluit de tussenrapportage met een structureel voordeel van € 159.994 en een incidenteel nadeel van € 1.093.832.

De tussenrapportage geeft de stand weer van de uitvoering van de programmabegroting 2023. Het is een **afwijkingen rapportage op hoofdlijnen**. Er wordt niet gerapporteerd over de investeringen waarbij geen afwijkingen ten opzichte van de planning, budget en resultaat zijn.

De algemene reserve is ruim € 10,5 miljoen, dit is inclusief het rekeningresultaat 2022 (na bestemming) van bijna € 3,9 miljoen en na verwerking van de financiële consequenties van deze tussenrapportage 2023.

Advies Auditcommissie bij de Tussenrapportage

- Bij opstellen Programmabegroting in november; neem alles mee dat **voorzienbaar** is; voorkom dat er in de Tussenrapportage geld wordt gevraagd voor dingen die naar hun aard wel voorzienbaar waren (zoals de twee verkiezingen in 2023).
- Vraag het college jaarlijks bij de Programmabegroting een lijst te verschaffen van gelden/investeringen die (dan) voor de derde keer niet zijn besteed – waarbij een goede onderbouwing nodig is om de gelden wel vast te houden - in lijn met de afspraken zoals verwoord in de financiële verordening, waarin dit staat:
  '*De investering waarvoor een investeringskrediet beschikbaar is gesteld moet binnen 3 jaar worden opgeleverd. Wordt de investering niet binnen deze termijn gerealiseerd, dan wordt voorgesteld het investeringskrediet in te trekken, tenzij het college hier een separaat besluit voorlegt aan de raad voor verlenging van het krediet.*'

Er zijn **geen technische belemmeringen** om akkoord te gaan met de Tussenrapportage.

15 Actualisatie Nota Grondbeleid

De handelingen die de gemeente momenteel doet op de grondmarkt zijn gebaseerd op de Notitie Grondbeleid 2009-2012, de paragraaf Grondbeleid en een tweetal beleidsregels. Deze notitie is toe aan een actualisatie, om de regelingen te consolideren en omdat de gebiedsontwikkeling sinds 2009 is veranderd. Daarom is de Nota Grondbeleid opgesteld, waarin het grondbeleid dat de gemeente wenst te voeren is omschreven. Het vaststellen van deze nota is een bevoegdheid van de raad.

16 Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Een aantal sportverenigingen en organisaties heeft wensen aangegeven voor (nieuwe) sportvoorzieningen in en rond Sportpark Den Burg-Zuid. De ontwikkeling beïnvloeden de functies en de inrichting van het sportpark, de schoolomgeving en de ontwikkelingen op de IJsbaan. Daarom wordt geadviseerd om een onderzoek te houden naar de gewenst gebruiksmogelijkheden in het sportpark en de directe omgeving.

17 Ruimte voor het aankondigen van moties en initiatiefvoorstellen

Er is **geen bespreekruimte aangevraagd**; geen moties aangeboden voor behandeling.

18 Ruimte voor bespreken (Raadsinformatie)brieven aan de raad, 'schoten voor de boeg'

Fracties kunnen brieven of raadsinformatiebrieven agenderen voor bespreking in de raadscommissie.
Een actueel overzicht van alle ingekomen brievenen is te vinden via www.texel.nl/brievenaanderaad of via het Raadsinformatiesysteem (www.texel.nl/gemeenteraad), dan kiezen voor: Overzichten.
Een actueel overzicht van alle ingekomen raadsinformatiebrieven is altijd te vinden via www.texel.nl/RIBs of via het Raadsinformatiesysteem (www.texel.nl/gemeenteraad), dan kiezen voor: Overzichten.

'Schoten voor de boeg' zijn onderwerpen die een fractie kan agenderen om bijvoorbeeld af te tasten hoe andere fracties denken over een onderwerp.

Er is **geen bespreekruimte** aangevraagd (buiten de brief de brieven die bij agendapunt 4 zijn geagendeerd).

19 Ruimte voor bespreken van Lange Termijn Agenda

Ter bespreking wordt de Lange Termijn Planning toegevoegd, met in geel de wijzigingen/verschuivingen ten opzichte van de laatste versie.

20 Sluiting

Gemeente Texel

.txl

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 - 362287
E gemeente@texel.nl
I www.texel.nl

Zaaknummer

Contactpersoon
Telefoonnummer
E-mailadres

Onderwerp Voornemen tot aanschrijving

Verzenddatum 19 JUN 2023

Geachte

Op 18 april 2023 hebben onze toezichthouders een controle uitgevoerd in de haven van Oudeschild te Texel. Het doel van deze controle was toezicht op de naleving van hetgeen gesteld in de Havenverordening Oudeschild 2021 (hierna: de havenverordening) en de aan u en diverse andere ondernemers verleende ligplaatsvergunning en dan met name de voorschriften met betrekking tot het plaatsen van kiosken en reclame-uitingen.

Er zijn regels verbonden aan het plaatsen van een kiosk en het voeren van reclame op, aan en nabij de kiosk of uw vaartuig. De haven in Oudeschild is een dynamisch gebied, met diverse functies. Zo is er veel bedrijvigheid en dat draagt bij aan een levendige en authentieke haven. De ter plaatse uitgeoefende activiteiten zijn beeldbepalend en hebben een grote aantrekkingskracht op toeristen. Om de beeldkwaliteit van de havens te beschermen zijn er in de havenverordening en de "Nadere regels haven Oudeschild 2021" regels gesteld aan het plaatsen van kiosken, reclame-uitingen en andere zaken als banners en vlaggen.

Bij de controle van 18 april 2023 zijn overtredingen geconstateerd, het is om deze reden dat wij u dit voornemen tot handhaving toezenden.

Leeswijzer
In deze brief leggen wij u uit waarom wij van plan zijn u aan te schrijven. Onder het kopje "constateringen" staat vermeld wat bij het bezoek is vastgesteld door de toezichthouders. Daarna staat onder het kopje "wet- en regelgeving" de van toepassing zijnde wet en regelgeving en de relevante voorschriften uit uw vergunning beschreven. Daarna staat vermeld welke wettelijke bepalingen zijn overtreden (kopje "overtredingen"). Onder "legalisatieonderzoek" geven wij aan of er een vergunning en dergelijke kan worden gegeven voor de overtredingen. Vervolgens vindt u onder "voornemen aanschrijving" het besluit wat wij van plan zijn om te nemen omschreven. Het onderdeel "belangenafweging" gaat over de afweging van uw belang ten opzichte van het algemeen belang. Onder "wat te doen" leest u wat u kunt doen om te voorkomen dat wij u echt gaan aanschrijven! Ten slotte staat onder "zienswijze" vermeld hoe u kunt reageren op deze brief.

Constateringen
Tijdens het bezoek aan de haven en uw kiosk is vastgesteld dat u op de kade een kiosk heeft met een afmeting van 2,60 bij 2.20 meter. Voorts is vastgesteld dat u een reclame-uiting van 2, 24 bij 0,94 meter (2,1 vierkante meter) en een reclame uiting van 1 bij 1,4 meter (1,4 vierkante meter) heeft bevestigt op, dan wel aan uw kiosk. Ook is vastgesteld dat u een vlag heeft bevestigd aan uw kiosk en een losstaand reclamebord aan beide zijden voorzien van reclame, met een afmeting van 0.6 bij 0,9 meter heeft geplaatst op de kade nabij uw kiosk. Voor de volledige constatering verwijzen wij u naar het bijgevoegde opnamerapport van 21 april 2023.

Wet en regelgeving
Ingevolge artikel 125, eerste lid, van de Gemeentewet is het gemeentebestuur bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang. Ingevolge het tweede lid van dit artikel wordt de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang uitgeoefend door het college, indien de last dient tot handhaving van regels welke het gemeentebestuur uitvoert.

Ingevolge artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) kan een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Artikel 5:31d van de Awb bepaalt dat onder last onder dwangsom wordt verstaan; de herstelsanctie, inhoudende:
a. Een last tot het geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
b. De verplichting tot betaling van een geldsom indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Ingevolge artikel 2.3, vierde lid van de havenverordening is het verboden zonder vergunning van het college een kiosk of een reclamebord te plaatsen op de kade.

Ingevolge artikel 2.3, vijfde lid van de havenverordening kan een vergunning voor een kiosk of en reclamebord alleen worden verleend als de kiosk of het reclamebord een functionele relatie heeft met een schip waarvoor een vergunning voor het innemen van een ligplaats is verleend.

In de Nadere regels haven Oudeschild 2021 (hierna: de nadere regels) is in artikel 5.1 sub 1 bepaald dat een kiosk een grootte van maximaal 2.50 bij 2.50 meter heeft en ten hoogste 3 meter hoog is.

In artikel 5.1 sub 2 van de nadere regels is bepaald dat een reclamebord een maximale oppervlakte van 1 m² heeft en tweezijdig bedrukt kan zijn.

Ingevolge artikel 5.2 sub 1, van de nadere regels is het niet mogelijk een reclamebord los te plaatsen als een reclamebord aan de kiosk is bevestigd.

Ingevolge artikel 5.2 sub 2 kan er uitsluitend een vergunning worden verleend voor een los reclamebord als er geen vergunning is verleend voor een kiosk.

Op grond van artikel 5.2 sub 3 van de nadere regels mogen behoudens de in sub 1. vermelde reclame-uitingen geen andere zaken - zoals vlaggen of banners - op, aan of naast de kiosk worden geplaatst of bevestigd.

Zaaknummer

Vergunning:
Bij besluit van 21 januari 2022 is aan u een ligplaatsvergunning en een vergunning voor het plaatsen van een kiosk in de Oude Havens van Oudeschild verleend. In de vergunning zijn 15 voorschriften opgenomen. De navolgende voorschriften zien op het plaatsen van een kiosk en reclame-uitingen:

Voorschrift 11 waarin is opgenomen dat bij het vaartuig een kiosk mag worden geplaatst ten behoeve van het in deze vergunning vermelde vaartuig.

a. Een kiosk wordt gebruikt voor de verkoop van plaatskaarten voor rondvaarten en dagtochten.
b. De kiosk is van hout en demontabel en meet maximaal 2,5 x 2,5 x 3m (lxbxh).

Voorschrift 12 waarin is opgenomen dat behoudens de bovengenoemde reclame-uitingen geen andere zaken - zoals vlaggen of banners - op, aan of naast de kiosk mogen worden geplaatst of bevestigd.

Voorts is in de vergunning opgenomen dat de bepalingen uit de Havenverordening Oudeschild 2021 en de Nadere regels haven Oudeschild 2021 naast de voorschriften uit de vergunning ook gelden.

Overtredingen
Op 18 april 2023 is vastgesteld dat u meer dan één reclame-uiting heeft bevestigd op aan en in de kiosk. Het bevestigen van meer dan één reclamebord op de kiosk is in strijd met artikel, 5.2 sub 1 van de nadere regels. Uw reclame-uiting op de kiosk is groter dan 1 vierkante meter, dit is in strijd met artikel 5.1 sub 2 van de nader regels. Het plaatsen van een los reclamebord op de kade wanneer u reeds reclame aanwezig heeft op uw kiosk is in strijd met artikel 5.2 sub 1. Voorts heeft u een vlag bevestigd aan de kiosk en een banner in de nabijheid van de kiosk geplaatst. Het bevestigen van andere zaken als een vlag en het plaatsen van een banner is in strijd met artikel 5.2 sub 3 van de nadere regels. Door in strijd te handelen met de nadere regels handelt u tevens in strijd met de voorschriften van de aan u verleende vergunning.

Legalisatieonderzoek
Wij zijn verplicht om te onderzoeken of de overtredingen kunnen worden gelegaliseerd. Legaliseren houdt in dat het onrechtmatig karakter van een overtreding verdwijnt door bijvoorbeeld de verlening van een vergunning. Wij kunnen op grond van voornoemde regelgeving uitsluitend een vergunning verlenen voor een kiosk met daarop een reclamevoering van maximaal 1 vierkante meter. Wij kunnen en zullen geen medewerking verlenen aan meer reclame-uitingen of zaken als banners, vlaggen en informatieborden dan toegestaan in de nadere regels.

Voornemen aanschrijving
Gelet op het vorenstaande hebben wij het **voornemen** u onder oplegging van een last onder dwangsom of bestuursdwang aan te schrijven tot het ongedaan maken van de genoemde overtredingen. Bij een dwangsom krijgt u de verplichting om een geldsom te betalen. Die verplichting vervalt als u binnen de gestelde termijn aan de last heeft voldaan. De last is wat u moet doen om de overtreding op te heffen. Bij bestuursdwang wordt de overtreding door feitelijke maatregelen op uw kosten opgeheven.

Zaaknummer

Wij zijn **voornemens** het navolgende besluit te nemen:

Gelet op artikel 125 van de gemeentewet in samenhang gelezen met artikel 5:32 van de Awb gelasten wij u, . en houder van de op 21 januari 2022 verleende ligplaatsvergunning voor het vaartuig wegens overtreding van 5.1 sub 2 en 5.2 sub 1, sub 2 en sub 3 van de Nadere regels haven Oudeschild 2021 tot het verwijderen en verwijderd houden van alle aan, op, in en nabij de aan u vergunde kiosk geplaatste reclame-uitingen, vlaggen en banners behoudens één reclame-uiting met een maximum oppervlakte van 1m2. Zulks binnen zes **weken** na verzenddatum van het besluit.

Gevolgen niet voldoen last
Indien na ommekomst van zes weken na verzenddatum van het besluit de reclame-uitingen, vlaggen, en banners niet zijn verwijderd en verwijder worden gehouden, verbeurt u een dwangsom van € 2.000,- ineens.

Onder het kopje 'wat te doen' staat aangegeven wat u kunt doen om te voorkomen dat de last onder dwangsom daadwerkelijk wordt opgelegd.

Hoogte en modaliteit
De hoogte en modaliteit van de dwangsom hebben wij als volgt bepaald. De hoogte van de dwangsom is gerelateerd aan de aard en ernst van de overtreding, potentiële schade en kosten om de overtreding ongedaan te maken. Daarnaast moet de dwangsom dusdanig hoog zijn dat er geen economisch voordeel behaald wordt door het in stand houden van de overtreding. De dwangsom moet voldoende prikkel zijn om de overtreding te beëindigen.

Het opleggen van een last onder dwangsom geschiedt in verschillende wettelijk voorgeschreven vormen (modaliteiten). Deze modaliteiten zijn vastgelegd in artikel 5:32b, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht: een bedrag ineens; een bedrag per tijdseenheid dat de last niet is uitgevoerd dan wel per overtreding van de last. Het bestuursorgaan komt beleidsvrijheid toe bij de keuze voor een van deze modaliteiten. Wij hebben gekozen voor een dwangsom ineens. Gelet op het feit dat dat de minst arbeidsintensieve modaliteit is en minste belasting legt op handhavingsorganisatie.

Wij hebben geconstateerd dat de prijs voor een gemiddeld bedrukt (reclame)bord van een gemiddelde kwaliteit, per vierkante meter zo'n € 100,- kost een de gemiddelde kosten van een vlag is € 25,- en de kosten van een banner is ook € 25,- U heeft zo'n 4,4 vierkante meter aan bedrukte borden, al dan niet in de vorm van een reclame-uiting. U heeft tevens 1 vlag hangen en een banner op de kade geplaatst. De kosten om dit alles aan te brengen hebben wij geschat op zo'n € 500,-. 440,- euro aan enkelzijdig bedrukte (reclame) borden en €50,- voor één vlag en één banner en €10,- aan bevestigingsmateriaal. Om er zorg voor te dragen dat er voldoende prikkel is om de overtreding te beëindigen en om het eventuele economische voordeel teniet te doen hebben wij dit bedrag vermenigvuldigd met een factor vier.

De begunstigingstermijn hebben wij gesteld op zes weken. Bij het bepalen van de lengte van de begunstigingstermijn is het uitgangspunt dat deze termijn niet wezenlijk langer mag worden gesteld dan noodzakelijk is om de overtreding te kunnen opheffen. Een begunstigingstermijn mag ook niet wezenlijk korter worden gesteld dan noodzakelijk is om de overtreding te kunnen opheffen. Een termijn van zes weken is voldoende lang om de overtredingen op te heffen. Wij achten dit een redelijke termijn.

Zaaknummer

Belangenafweging
Gelet op het algemene belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevergd dit niet te doen. Dit kan zich voordoen indien concreet uitzicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien. Wij hebben uw belangen afgewogen tegen het algemene belang.

Zoals opgenomen onder het kopje 'legalisatieonderzoek' is legalisatie van de geconstateerde overtreding niet mogelijk, nog daargelaten dat er geen aanvraag is ingediend voor de reclame-uitingen en andere zaken. Van concreet zicht op legalisatie is geen sprake. Uw belangen zijn gelegen in het behoud van de huidige situatie. Het algemeen belang is gelegen in het handhaven van de wettelijke regels en bepalingen zoals vervat in de havenverordening en de vergunningsvoorwaarden. Wij zijn van mening dat het algemeen belang zwaarder weegt. Van bijzondere omstandigheden om van handhaving af te zien of van een onevenredige schending van belangen is ons niet gebleken.

Wat te doen
Om te voorkomen dat wij overgaan tot het opleggen van een last onder dwangsom dient de overtreding opgeheven te zijn en te blijven door het verwijderen verwijderd houden van alle aan, op, in en nabij de aan u vergunde kiosk geplaatste reclame-uitingen, vlaggen en banners, behoudens één reclame-uiting met een maximum oppervlakte van 1m2 binnen 3 weken na verzending van dit voornemen.

Als na de termijn van drie weken na verzenddatum blijkt dat u niet bent overgegaan tot het ongedaan maken van de overtredingen, zullen wij na verloop van deze termijn definitief tot handhaving overgaan. In eerste instantie houdt dit een last onder dwangsom in maar wij kunnen daarna ook bestuursdwang toepassen.

Zienswijze
Wij stellen u in de gelegenheid om **binnen twee weken** na dagtekening van deze brief uw eventuele zienswijze kenbaar te maken (artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht). Wij geven er de voorkeur aan dat u deze zienswijze schriftelijk bij ons indient. Als wij zouden besluiten tot handhaving over te gaan, wordt uw zienswijze bij de besluitvorming betrokken.

Heeft u nog vragen?
Als u vragen heeft, bel of mail dan met de bovengenoemde contactpersoon. Uw zaaknummer is . Wilt u dit bij de hand houden of in uw mail zetten? Dan kunnen wij u sneller helpen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Texel,

teamleider Vergunningen, Toezicht & Handhaving

Bijlage: opnamenrapport van 21 april 2023

Procesverbaal van Bevindingen

Onderwerp	
Toezichthouders	aangesteld als toezichthouder Alcoholwet, ter controle op de naleving en uitvoering van het gestelde in de Alcoholwet, havenverordening Oudeschild 2021. Alsmede toezichthouder als bedoeld in artikel 5:11 van de algemene wet bestuursrecht. Tevens Buitengewoon Opsporingsambtenaar met Akte van beëdiging: 6060438 aangesteld als havenmeester, met toezicht belast op de naleving van het gestelde in de havenverordening Oudeschild 2021 van de gemeente Texel. Alsmede toezichthouder als bedoeld in artikel 5:11 van de algemene wet bestuursrecht. teamleider Gemeentewerken
Naam rapporteur	
Controledatum	

Op perceel	
Gesproken met:	Zie bevindingen
Overtreding wet / verordening	-
Bevindingen	Zie bevindingen

Op dinsdag 18 april tweeduizendendrieëntwintig omstreeks 13:17 uur was ik in uniform gekleed en ter plaatse op de haven van de Oudeschild ter controle op de naleving van het gestelde van de havenverordening, nadere regels haven Oudeschild van de gemeente Texel. Mijn collega's hadden een herkenbare gemeente Texel logo op hun jassen.

Ik verbalisant, zag dat de kiosk geplaatst stond op de kade met afmeting, 2.60 bij 2.20 meter

Ik verbalisant, zag dat de volgende reclame was bevestigd op en in de nabijheid van de kiosk met afmeting van:

Reclame uiting: 2.24 bij 0.94 meter.
Reclame uiting: 1.00 bij 1.40 meter.
Vlag: 54 bij 66 cm.

Reclamebord: 0.60 bij 0.90 meter beide kanten.
1 banner
(Zie bijlage: 1,2,3,4,5)

Op Ambtsbelofte opgemaakt en gesloten op 21-04-2023

Buitengewoon Opsporingsambtenaar

Bi

DE GROOT DOUMA VOSMEIJER & FRANTZEN ADVOCATEN

PER POST & PER FAX: 0222-362287
Burgemeester en wethouders
van de gemeente Texel
t.a.v.
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Amstelveen, 3 juli 2023

Inzake: / B&W Texel
Onderwerp: Voornemen tot aanschrijving

Geacht College,

Tot mij heeft zich gewend de besloten vennootschap , gevestigd aan de te Den Burg, met het verzoek haar bij te staan inzake uw aan haar gerichte vooraanschrijving d.d. 19 juni jl.

Op voorhand wil ik hierbij alvast melden dat uw vooraanschrijving zo aan het begin van het hoogseizoen – zowel in het binnen- als buitenland zijn de zomervakanties immers begonnen - op een hoogst ongelukkig moment komt, omdat cliënte haar werkzaamheden uitoefent in het toerisme en voltijds (7 dagen per week) bezig is en voorlopig nergens anders tijd voor heeft.

Cliënte wenst haar zienswijze mondeling naar voren te brengen, met name omdat er in het (ook recentere) verleden het nodige te doen is geweest over de havenverordening, de reclame uitingen, de omvang hiervan, en afspraken zijn gemaakt met diverse ambtenaren hierover, waardoor uw brief als een donderslag bij heldere hemel kwam voor cliënte.

Teneinde inhoudelijk een mondelinge zienswijze naar voren te kunnen brengen verzoek ik u mij – voor zover nodig met een beroep op de Wet open overheid – allereerst de volgende stukken en/of informatie te doen toekomen:

- (Een goed leesbare versie van) de vooraanschrijving van 19 juni februari 2023 met bijlagen;
- Alle (volledige) opnamerapporten van de controles in de haven van Oudeschild van de afgelopen 5 jaar met inbegrip van alle bijlagen;
- De Havenverordening Oudeschild 2021 met vaststellingsbesluit en bekendmaking;

'de Groot Douma Vosmeijer & Frantzen advocaten' dan wel 'DGDV&F' is de gemeenschappelijke handelsnaam van de Groot Douma Vosmeijer advocaten B.V. en Frantzen advocaten B.V.
de Groot Douma Vosmeijer advocaten B.V. – Kamer van Koophandel nr. 67425240 | Frantzen advocaten B.V. – Kamer van Koophandel nr. 33258936

- De Nadere regels haven Oudeschild 2021 met vaststellingsbesluit en bekendmaking;
- De volledige ligplaatsvergunning en volledige vergunning voor het plaatsen van een kiosk van 21 januari 2022 met bijlagen;
- Een kenbare en deugdelijke onderbouwing van de hoogte van het eventuele economische voordeel in relatie tot de voorgenomen hoogte van de dwangsom;
- Een kenbare en deugdelijke onderbouwing van de voorgenomen begunstigingstermijn in relatie tot de concreet uit te voeren werkzaamheden om te voldoen aan de vooraanschrijving;
- Alle correspondentie van en met in zijn functie van Projectleider Havenontwikkeling bij uw gemeente van april 2020 tot en met mei 2022;
- Alle correspondentie vanaf juni 2020 van en met in zijn functie van teamleider functioneel beheer en uitvoering Gemeentewerken over de aanwezige reclame uitingen en zijn conclusie dat de reclame uitingen vielen binnen de regels van de havenverordening;
- Ale correspondentie met havenmeester , sinds mei 2022 werkzaam als medewerker financiën bij uw gemeente, met name inzake het door haar ingenomen standpunt dat de regels omtrent afmetingen van reclame uitingen niet langer maatstaf waren;
- Alle klachten die zijn ingediend c.q. geuit over (de omvang van) de bestaande reclame uitingen;
- Een kenbare en deugdelijke onderbouwing van uw stelling waarom de gevolgen van handhaving niet zwaarder wegen dan het algemene belang ten aanzien van naleving van de havenverordening en de nadere regels, mede gelet op het feit dat de bestaande reclame uitingen geen beperkingen of belemmeringen opleveren voor derden;
- Een kenbare en deugdelijke onderbouwing dat het bestreden besluit, in het bijzonder de begunstigingstermijn en de hoogte van de dwangsommen, niet strijdig is met het evenredigheidsbeginsel, zoals de Afdeling bestuursrechtspraak dit in haar uitspraak van 2 februari 2022 inzake gemeente Harderwijk heeft uitgelegd;
- Alle correspondentie en besluitvorming omtrent de recente handhaving door uw college van horeca-activiteiten op boerenbedrijven, in het bijzonder ten aanzien van de te hanteren begunstigingstermijnen;
- De stand van zaken en de beleidsvoornemens van uw College m.b.t. het investeren in de dynamiek en de levendigheid van de haven na de sanering van maar liefst 7 kotters, waardoor de kades leeg ogen, een kaalslag heeft plaatsgehad, de ooit zo bruisende haven inmiddels een verlaten aanblik geeft en de haven door onder meer de teruglopende vissersvloot financieel niet meer rendabel is.

Indien aan toezending van bovenstaande stukken en informatie kosten zijn verbonden, dan ontvang ik graag voorafgaand aan toezending eerst een specificatie van de kosten met een overzicht van de betreffende stukken en maken cliënten thans een voorbehoud met betrekking tot dit verzoek.

Mede in verband met de erg ongelukkige keuze om in het hoogseizoen een vooraanschrijving te sturen, verzoek ik u om overeenkomstig de door u gestelde begunstigingstermijn voor de boerderijwinkels ook cliënte tot en met 31 oktober a.s. de mogelijkheid en tijd te geven om eerst het seizoen af te maken en hier later (zo nodig) gehoor aan te kunnen geven. Dit, nadat de door ondernemers samengestelde werkgroep haven ideeën en plannen heeft uitgewerkt en gebundeld en met u heeft besproken en cliënte nadien met u in gesprek heeft kunnen treden met name over de bestaande reclame uitingen in relatie tot de havenontwikkeling en de zorgen die zij hierover heeft.

Tot slot deel ik u mede dat ik vanaf vrijdag 7 juli a.s. eerst met zorgverlof en aansluitend op vakantie ben tot en met 28 juli a.s. Mocht u cliënte niet dezelfde begunstigingstermijn willen geven als de boerderijwinkels, dan verzoek ik u vriendelijk de termijn voor het naar voren brengen van een mondelinge zienswijze te stellen op ten minste zes weken nà ontvangst van bovenvermelde stukken, derhalve met inachtneming van mijn afwezigheid van 7 t/m 28 juli a.s..

Onder voorbehoud van alle rechten en weren van cliënte, vertrouw ik erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

M.L.M. Frantzen

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1435
Extern Zaak ID	3350430
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	8
Titel	Kerkenvisie
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	R. van de Belt
Aanleiding	

Bijlagen
Bestuurlijk advies - Kerkenvisie
Bijlage 1. Kerkenvisie
Bijlage 2. Kerkpaspoorten

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
B&W	30 mei 2023
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

In opdracht van de gemeenteraad is er een kerkenvisie ontwikkeld om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen voor de kerkgebouwen op Texel. De kerkenvisie is in samenspraak met de kerkbesturen, kerkgenootschappen en kerkeigenaren opgesteld. De kerkbesturen en kerkgenootschappen hebben aangegeven dat zij voor de toekomst van de kerkgebouwen geen grote problemen voorzien in de komende 5 à 10 jaar. Er zijn wel een aantal onderwerpen in de kerkenvisie opgenomen voor een breed gedragen toekomstperspectief voor de kerkgebouwen zoals verduurzaming, kerktorens, begraafplaatsen en mogelijke herbestemming.

De kerkpaspoorten worden op dit moment nog vorm gegeven, maar zullen naar verwachting ruim op de tijd voor de gemeenteraad op 19 juli 2023 klaar zijn.

Advies

Kerkenvisie

Doelenboom

Programma	**6**	**Samen beleven en bewegen**
Maatschappelijk doel	6.1	Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren
Beleidsdoel	6.1.2	Monumenten in stand houden en archeologie conserveren
Operationeel doel	6.1.2.1	Erfgoed behouden

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. de ontwikkelde kerkenvisie vast te stellen.

Toelichting

In opdracht van de gemeenteraad is er een kerkenvisie ontwikkeld om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen voor de kerkgebouwen op Texel. De kerkenvisie is in samenspraak met de kerkbesturen, kerkgenootschappen en kerkeigenaren opgesteld. In totaal heeft Texel 21 oorspronkelijke kerkgebouwen welke tot het religieus erfgoed behoren. Hiervan zijn 14 kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor religieuze diensten en 2 monumentale kerkgebouwen met een andere functie meegenomen zijn in de kerkenvisie. De kerkbesturen en kerkgenootschappen hebben aangegeven dat zij voor de toekomst van de kerkgebouwen geen grote problemen voorzien in de komende 5 à 10 jaar. Er zijn wel een aantal onderwerpen in de kerkenvisie opgenomen voor een breed gedragen toekomstperspectief voor de kerkgebouwen zoals verduurzaming, kerktorens, begraafplaatsen en mogelijke herbestemming.

Consequenties

Financieel	☐ Ja ☑ Nee	Majeure risico's	☐ Ja ☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☑ Nee	Beheer	☐ Ja ☑ Nee
Juridisch	☐ Ja ☑ Nee	Belanghebbenden	☑ Ja ☐ Nee
Beleid	☑ Ja ☐ Nee	Structuurvisie	☐ Ja ☑ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☑ Nee	Regie	
Deregulering	☐ Ja ☑ Nee	**Zaaknummer**	3350430

Bijlagen

1. Kerkenvisie
2. Kerkpaspoorten

Kerkenvisie

Samenvatting

Het college heeft besloten de raad voor te stellen de kerkenvisie vast te stellen. Op 26 mei 2020 heeft de gemeenteraad besloten een breed gedragen kerkenvisie voor Texel op te stellen. De kerkenvisie is in samenspraak met de kerkbesturen, kerkgenootschappen en kerkeigenaren ontwikkeld voor een duurzaam toekomstperspectief van de kerkgebouwen. In totaal heeft Texel 21 oorspronkelijke kerkgebouwen welke tot het religieus erfgoed behoren. Hiervan zijn de 14 kerkgebouwen welke nog in gebruik zijn voor religieuze diensten en 2 monumentale kerkgebouwen met een andere functie meegenomen in de kerkenvisie. Uit de gesprekken met de kerkbesturen en kerk eigenaren is geconstateerd dat zij geen problemen voorzien voor de kerkgebouwen in de komende 5 à 10 jaar. Er zijn wel een aantal onderwerpen in de kerkenvisie opgenomen voor een breed gedragen toekomstperspectief voor de Texelse kerkgebouwen zoals de verduurzaming van de kerkgebouwen, kerktorens, begraafplaatsen en mogelijke herbestemming. Ook zijn er in het kader van inventarisatie kerkpaspoorten opgesteld van alle kerkgebouwen om alle informatie op één plek te hebben.

Kerkenvisie

Argumenten tot advies

Op 26 mei 2020 heeft de gemeenteraad besloten een breed gedragen kerkenvisie voor Texel op te stellen. En opdracht gegeven om de decentralisatie-uitkering vanuit het OCW aan te vragen en na een participatieproces met alle belanghebbenden partijen een breed gedragen en integrale kerkenvisie te ontwikkelen voor de gemeente Texel. Voor het ontwikkelen van de kerkenvisie is door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de rol van de gemeente onderkend. De gemeente een ontwikkelbijdrage van € 25.000 toegekend gekregen als decentralisatie-uitkering.

Een kerkenvisie is een strategische visie op de toekomst van de kerkgebouwen. Het doel van deze kerkenvisie is dan ook om een visie te ontwikkelen in samenspraak met de kerkbesturen en kerkgenootschappen voor een duurzaam toekomstperspectief van de kerkgebouwen.

Landelijk wordt geconstateerd dat de ontkerkelijking in Nederland gestaag groeit en er een terugloop is van het aantal kerkbezoekers. Het is van belang dat de kerkgebouwen zoveel mogelijk worden behouden en beschermd worden, zij vormen immers een belangrijk onderdeel voor het Texels erfgoed en spelen een belangrijke rol voor de Texelse (kerkelijke) gemeenschap.

In totaal heeft Texel 21 oorspronkelijke kerkgebouwen welke tot het religieus erfgoed behoren. Hiervan zijn de 14 kerkgebouwen welke nog in gebruik zijn voor religieuze diensten en 2 monumentale kerkgebouwen met een andere functie meegenomen in de kerkenvisie. Deze keuze is gebaseerd op de doelstelling van het OCW die de decentralisatie-uitkering voor de kerkenvisie beschikbaar heeft gesteld. Het OCW heeft het primair doel om de (rijks)monumentale kerkgebouwen te behouden en de visie te betrekken op de kerkgebouwen waarvan de toekomst onzeker is. Hierom zijn in de kerkenvisie niet alleen de monumentale kerkgebouwen meegenomen maar ook de kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten. De toekomst van de kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten kan namelijk onzeker door het teruglopende aantal kerkgangers.

Voor de kerkenvisie is er dus gesproken met de betrokken kerkbesturen en kerkgenootschappen van de 14 kerkgebouwen. Uit de gesprekken is geconstateerd dat de kerkbesturen en kerkgenootschappen geen problemen voorzien voor de kerkgebouwen in de komende 5 à 10 jaar. De behoefte van de kerkbesturen zat meer in andere onderwerpen zoals de verduurzaming van de kerkgebouwen, kerktorens, begraafplaatsen en mogelijke herbestemming. Daarnaast heeft de kerkenvisie bewerkstelligd dat het contact tussen de gemeente en de kerkbesturen versterkt is. Ook zijn er in het kader van inventarisatie kerkpaspoorten opgesteld van alle kerkgebouwen om alle informatie op één plek te hebben.

Met de kerkenvisie kan er een steentje worden bijgedragen aan het waarborgen van het religieus erfgoed op Texel. Het advies is daarom om de kerkenvisie te laten vaststellen om als kader te gebruiken voor de komende jaren omdat er nog geen toekomstvisie is opgesteld voor de kerkgebouwen op het eiland.

Alternatieven

- Het alternatief is om deze kerkenvisie niet vast te laten stellen, echter wordt sterk geadviseerd dit wel te doen omdat de gemeente Texel geen toekomstvisie heeft voor de kerkengebouwen op het eiland.
- Een andere kerkenvisie op te laten stellen door een bureau met het resterende budget uit de decentralisatie-uitkering van het OCW.

Consequenties van het advies

- **Beleidsmatige consequenties**
  De kerkenvisie is een actuele visie wat betreft de kerkgebouwen op Texel en vervangt alles hetgeen is benoemd over kerken in de beleidsnota Naar een toekomstige invulling van vrijkomen maatschappelijk vastgoed onder Hoofdstuk 5.3.

Belanghebbenden

- **Externe belanghebbende(n)**
  Voor de kerkenvisie is er gesproken met de kerkbesturen en kerkgenootschappen van de kerkgebouwen welke gebruik zijn voor erediensten en de eigenaren van 2 monumentale voormalig kerkgebouwen. Daarnaast is er ook een korte inventarisatie gehouden bij de eigenaren van voormalig kerkgebouwen waarbij geïnventariseerd is naar de onderhoudsstatus evenals de toekomstvisie van de voormalige kerken.

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Kerkenvisie Texel

Doelenboom

Programma	**6**	**Samen beleven en bewegen**
Maatschappelijk doel	6.1	Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren
Beleidsdoel	6.1.2	Monumenten in stand houden en archeologie conserveren
Operationeel doel	6.1.2.1	Erfgoed behouden

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat een visievorming omtrent vrijkomende kerkgebouwen urgent is;
- dat vanuit de kerkbesturen is aangedrongen op het bespoedigen van het ontwikkelen van een kerkenvisie;
- dat een kerkenvisie een breed gedragen toekomstperspectief voor Texelse kerkgebouwen geeft.

Besluit

1. de ontwikkelde kerkenvisie vast te stellen.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-07-2023,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3350430

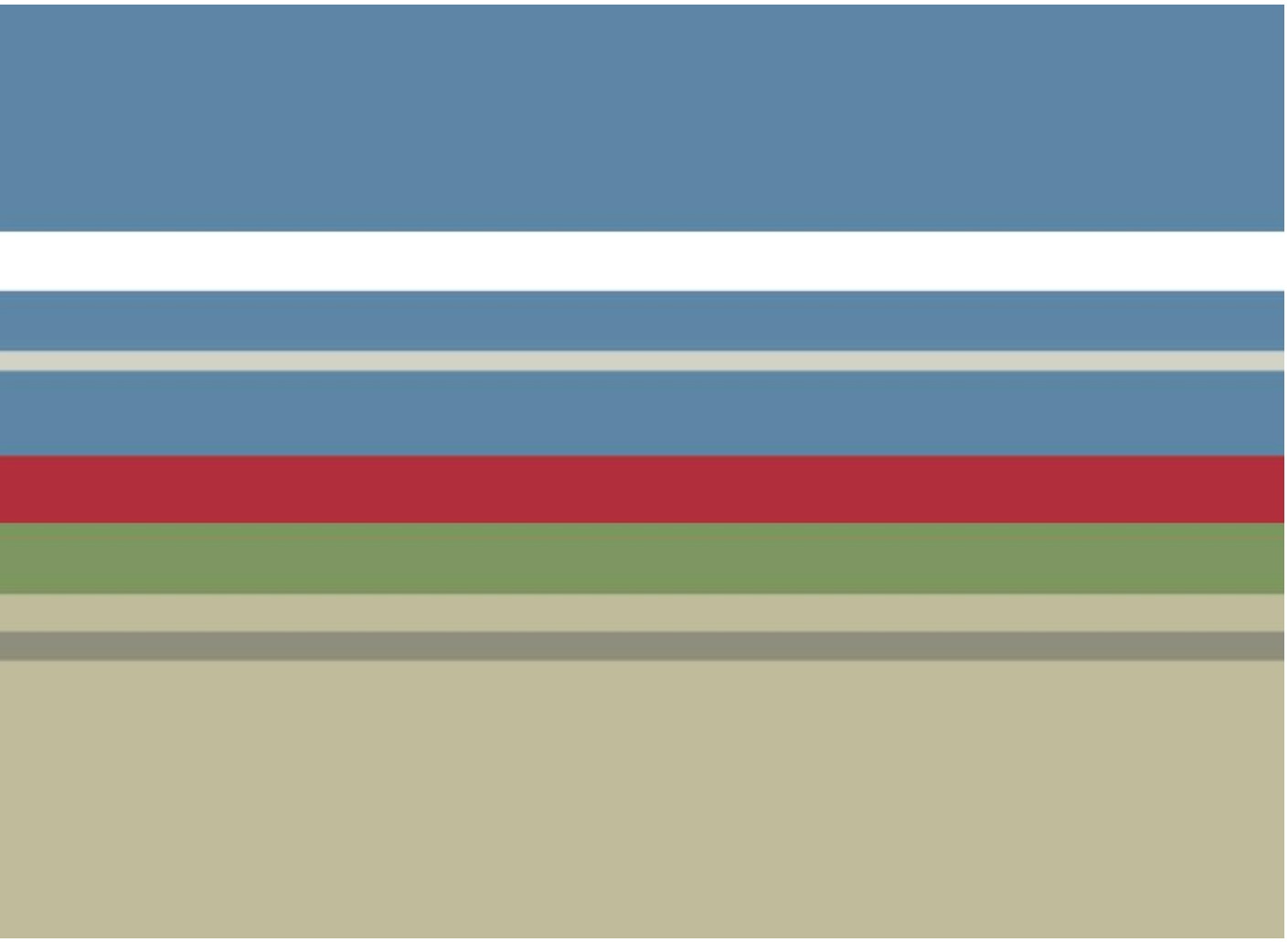
Bijlagen

1. Kerkenvisie

Gemeente Texel

.txl

Kerkenvisie

Kerkenvisie

gemeente Texel

Team **Beleid**
juli 2023
behandeling B&W juni 2023
behandeling commissie juli 2023
behandeling raad juli 2023
Zaaknummer **2058911**

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

1. Inleiding **4**
1.1 Doelstelling 4
1.2 Opdracht(geverschap) 4
1.3 Connectie tot andere beleidsdocumenten 4
1.4 Welke kerken worden meegenomen in de visie? 5

2. Doelen kerkenvisie **7**
2.1 Inventarisatie wensen, noodzakelijke behoeften en stand van zaken kerkgebouwen 7
2.2 Rol van de gemeente en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 7
2.3 Verbetering contact kerkbesturen en gemeente 7
2.4 Inspelen op huidige en toekomstige ontwikkelingen 7

3. Trends en ontwikkelingen **8**
3.1 Leegstand en herbestemming 8
3.2 Centrale rol in de gemeenschap 8
3.3 Cultureel erfgoed 8
3.4 Waarde van kerkgebouwen 8
3.5 Inventarisatie kerkgebouwen 9

4. Inventarisatie kerkbesturen en kerkgenootschappen **11**
4.1 Huidige stand van zaken 11
4.2 Duurzaamheid en energievraagstuk 11
4.3 Andere functies kerkgebouwen 11
4.4 Begraafplaatsen 12

5. Inventarisatie kerken met andere functie **13**

6. Verduurzaming kerkgebouwen **15**
6.1 Energievraagstuk 15
6.2 Duurzaamheidsbijeenkomst kerkgebouwen 15

7. Kerktorens **16**
7.1 Historische context 16
7.2 Huidige situatie 16
7.3 Toekomstvisie kerktorens 17

8. Jaarlijkse bijeenkomst kerkbesturen **18**

9. Begraafplaatsen en kerkhoven **19**
9.1 Tarieven grafrechten gemeente Texel 19
9.2 Begraafplaatsen en kerkhoven gemeente Texel 19
9.3 Ontwikkelingen en knelpunten 20

10. Mogelijke herbestemming in de toekomst **21**
10.1 Herbestemming 21
10.2 Herbestemming per kerkgebouw 21

11. Kerkpaspoorten **24**

Samenvatting

Landelijk wordt geconstateerd dat de ontkerkelijking in Nederland gestaag groeit en er een terugloop is van het aantal kerkbezoekers. Het is van belang dat de kerkgebouwen zoveel mogelijk worden behouden en beschermd worden, zij vormen immers een belangrijk onderdeel voor het Texels erfgoed en spelen een belangrijke rol voor de Texelse (kerkelijke) gemeenschap.

In opdracht van de gemeenteraad is er daarom een kerkenvisie ontwikkeld voor de kerkgebouwen op het Texel. Een kerkenvisie is een strategische visie op de toekomst van de kerkgebouwen. Het doel van deze kerkenvisie is dan ook om een integrale visie te ontwikkelen in samenspraak met de kerkbesturen en kerkgenootschappen voor een duurzaam toekomstperspectief van de kerkgebouwen.

In deze kerkenvisie zijn de doelen samengevat zoals de inventarisatie van de wensen, noodzaak en stand van zaken van de kerkgebouwen, het in kaart brengen van de rol van de gemeente en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de verbetering van het contact tussen kerkbesturen en gemeente en het inspelen op huidige en toekomstige ontwikkelingen.

In totaal heeft Texel 21 oorspronkelijke kerkgebouwen welke tot het religieus erfgoed behoren. Hiervan zijn de 14 kerkgebouwen welke nog in gebruik zijn voor religieuze diensten en 2 monumentale kerkgebouwen met een andere functie meegenomen in de kerkenvisie. Deze keuze is gebaseerd op de doelstelling van het OCW die de decentralisatie-uitkering voor de kerkenvisie beschikbaar heeft gesteld. Het OCW heeft het primair doel om de (rijks)monumentale kerkgebouwen te behouden en de visie te betrekken op de kerkgebouwen waarvan de toekomst onzeker is. Hierom zijn in de kerkenvisie niet alleen de monumentale kerkgebouwen meegenomen maar ook de kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten. De toekomst van de kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten kan namelijk onzeker door het teruglopende aantal kerkgangers.

Voor de kerkenvisie is er gesproken met de kerkbesturen en kerkgenootschappen. In deze bijeenkomst is geconstateerd dat de kerkbesturen en kerkgenootschappen geen problemen voorzien voor de kerkgebouwen in de komende 5 à 10 jaar.

Wel zijn er een aantal onderwerpen waar in deze kerkenvisie aandacht is besteedt waaronder de verduurzaming van de kerkgebouwen, kerktorens, begraafplaatsen en mogelijke herbestemming. Ook zijn er in het kader van inventarisatie kerkpaspoorten opgesteld van alle kerkgebouwen om alle informatie op één plek te hebben.

1. Inleiding

1.1 Doelstelling

Het doel is om een kerkenvisie te ontwikkelen in samenspraak met de kerkbesturen en kerkgenootschappen voor een duurzaam toekomstperspectief voor alle kerkgebouwen op Texel.

Om een beeld te krijgen hoe de kerkgebouwen er op Texel voor staan is er een inventarisatie gemaakt van de kerkgebouwen en wat de verwachtingen zijn voor de toekomst. Er is informatie rondom de kerkgebouwen verzameld en een beeld geschetst hoe de toekomst van de kerkgebouwen er op Texel uit zal zien.

De gemeente Texel heeft een kerkenvisie ontwikkeld in goede samenwerking met kerkbesturen en andere betrokkenen.

Op deze wijze kan er een steentje worden bijgedragen aan het waarborgen van het religieus erfgoed op Texel.

1.2 Opdracht(geverschap)

Het ontwikkelen van een kerkenvisie is een participatieproces waarvan de gemeente de trekker is. Voor het ontwikkelen van de kerkenvisie is door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de rol van de gemeente onderkend. De gemeente heeft hiervoor daarom een ontwikkelbijdrage van € 25.000 toegekend gekregen als decentralisatie-uitkering. Deze decentralisatie-uitkering stelt de gemeente in staat om (een deel van) de werkzaamheden uit te besteden. Het primaire doel van het OCW is het behoud van (rijks)monumentale kerkgebouwen. Om dit doel te bereiken is het echter van belang dat alle kerkgebouwen in samenhang bekeken worden: van alle tijden, van alle geloven, monumentaal en niet-monumentaal.

Op 26 mei 2020 heeft de gemeenteraad besloten een kerkenvisie voor Texel op te stellen.[1] En opdracht gegeven om de decentralisatie-uitkering vanuit het OCW aan te vragen en na een participatieproces met alle belanghebbenden partijen een breed gedragen en integrale kerkenvisie te ontwikkelen voor de gemeente Texel.

1.3 Connectie tot andere beleidsdocumenten

1.3.1 Erfgoednota 2017 – Texel is de Reede

In de Erfgoednota Texel 2017 wordt besproken hoe de gemeente Texel het behoud stimuleert van het Texels erfgoed. De gemeente wil de monumenten zoveel mogelijk in hun karakteristieke landschappelijke of bebouwde context laten functioneren, en dus ook de monumentale kerkgebouwen uit deze kerkenvisie.

Daarnaast wordt er in de Erfgoednota ingezet op de beleving van het cultureel erfgoed bij de bewoners, bezoekers en ondernemers van het eiland. Het beleid richt zich op het trekken van landelijke en lokale belangstelling voor de geschiedenis van Texel en het zichtbaar maken van deze geschiedenis, hierin spelen de kerken een belangrijke rol.

Ook wordt er gesproken over het verlies van het gebruik waarvoor de monumentale gebouwen zijn gebouwd. Hiervoor zijn nieuwe gebruikersvormen denkbaar zodat de panden in stand gehouden kunnen worden. Dit is van toepassing op de kerkgebouwen als zij in de toekomst niet meer gebruikt worden voor kerkelijke diensten.

[1] Document Texel - Raadsbesluit - Ontwikkelen kerkenvisie Texel - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

1.3.2 Cultuurvisie Texel 2017
In de Cultuurvisie Texel 2017 wordt expliciet genoemd dat onder andere kerken als cultuuraspect de leefomgeving kunnen verbeteren en bewoners gelukkiger kunnen maken. Daarnaast kan beter gebruik van de bestaande locaties zoals dorpshuizen maar ook de (vrijkomende) kerken bijdragen aan een verbetering van het geluk van bewoners en de leefomgeving. De (vrijkomende) kerken kunnen functioneren als plek voor activiteiten waar zowel jong en oud wil aanhaken.

1.3.3 Toeristisch Toekomstplan Texel: Texel in balans
In het Toeristisch Toekomstplan Texel: Texel in balans – vastgesteld 22 september 2021 - worden de kerken besproken die in de verschillende dorpen op het eiland staan. In het Toekomstplan wordt besproken dat de kerken ook een belangrijke rol spelen voor de toeristische sector. Vanuit toeristisch oogpunt is het dus van belang om de kerkgebouwen te behouden en te beschermen. Aan deze doelstelling wordt met deze beleidsnota uitvoering gegeven.

1.3.4 Texel in ontwikkeling: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2013
In het Beeldkwaliteitsplan bij het op 12 juni 2013 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied wordt de kernwaarde de Texelse identiteit omschreven die verband houdt met de kerkenvisie. Bij deze kernwaarde wordt genoemd dat de Texelse identiteit in sterke mate wordt bepaald door haar cultuurlandschap, het grasland, de oude buitendorpen, de dijken, de kerkjes, tuinwallen, stolpen, schapenboeten. Kerken zijn dus een significant onderdeel van de kernwaarde de Texelse identiteit.

1.3.5 Naar een toekomstbestendige invulling van vrijkomend maatschappelijk vastgoed
In het op 16 november 2016 vastgestelde beleidsdocument Naar een toekomstbestendige invulling van vrijkomend maatschappelijk vastgoed wordt aandacht besteedt aan de kerkelijkheid, ontkerkelijking en kerken op Texel. Er wordt gesproken over de onzekere toekomst van kerken mede door het teruglopende aantal kerkbezoekers.

De kerken zijn in de geldende bestemmingsplannen bestemd als ‘Maatschappelijk’.
In dit beleidsdocument wordt besproken dat de initiatieven om een kerk te verkopen of een nieuwe invulling c.q. bestemming te geven zeer zorgvuldig moet worden beoordeeld.

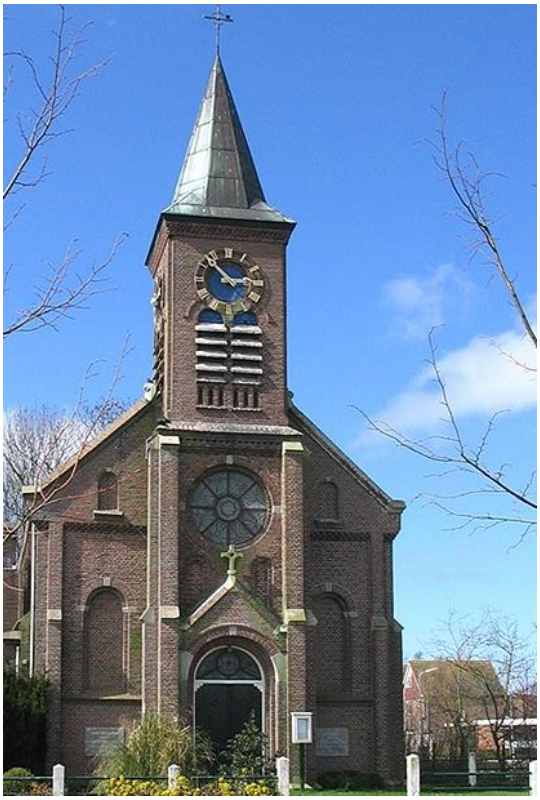
Daarnaast wordt de rol van de gemeente richting kerkgebouwen in het beleidsdocument verhelderd. De gemeente is namelijk eigenaar van de kerktorens van de protestantse kerken en verantwoordelijk voor het onderhoud. De gemeente heeft geen financiële relatie met gebouwen van andere religies, zoals de rooms-katholieken gemeenschap, de baptisten gemeente, de doopsgezinde gemeente en met (oude) kerkgebouwen die al in particulier bezit zijn. De gemeente heeft vanuit die rol daarom geen sturingsmogelijkheden. De kerkbesturen zijn eigenaar van het overige deel van het kerkgebouw en dragen zorg voor het onderhoud van het overige deel van het kerkgebouw en de bijbehorende verenigingsgebouwen.

1.3.4 Diverse bestemmingsplannen Texel
De kerken zijn in de geldende bestemmingsplannen bestemd als ‘Maatschappelijk’. Per kern kunnen de gebruiksmogelijkheden enigszins verschillen.

De hoofdlijn qua gebruik is dat de gebouwen zijn bestemd voor een maatschappelijke voorziening al dan niet in combinatie met:
- Ondergeschikt lichte horeca alsmede;
- Een kantoor;
- Dienstverlenende instellingen.

1.4 Welke kerken worden meegenomen in de visie?
De kerkenvisie is opgesteld voor de toekomst van de monumentale kerkgebouwen en de kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten. Deze keuze is gebaseerd op de doelstelling van het OCW die de decentralisatie-uitkering voor de kerkenvisie beschikbaar heeft gesteld. Het OCW heeft, zoals eerder genoemd, het primair doel om de (rijks)monumentale

kerkgebouwen te behouden. Daarnaast is de ondersteuning van het OCW opgezet met als doel om de visie te betrekken op de kerkgebouwen waarvan de toekomst onzeker is. Hierom zijn in deze kerkenvisie niet alleen de monumentale kerkgebouwen meegenomen maar ook de kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten. De toekomst van de kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten kan namelijk onzeker door het teruglopende aantal kerkgangers. Een overzicht van de kerkgebouwen die meegenomen zijn in de kerkenvisie wordt gegeven in deelhoofdstuk 3.5.

St. Francisca Romanakerk. Bron: Stichting Dorpsherstel Texel.

Voor de kerkgebouwen die al reeds een andere functie hebben gekregen is het weinig zinvol om een visie te ontwikkelen ervanuit gaande dat deze gebouwen een duurzame functie hebben gekregen waarmee het behoud van het gebouw gewaarborgd blijft. Echter is er voor de volledigheid wel bij de particulieren eigenaren van de kerkgebouwen die al reeds een andere functie hebben geïnventariseerd naar hun input, de status van de gebouwen en de vraag gesteld of de nieuwe functie bijdraagt aan het behoud van het pand. Op deze manier is er wel een compleet beeld gevormd van alle kerkgebouwen op het eiland. Deze inventarisatie wordt besproken in Hoofdstuk 5.

2. Doelen kerkenvisie

2.1 Inventarisatie wensen, noodzakelijke behoeften en stand van zaken kerkgebouwen

In de eerste plaats fungeert de kerkenvisie als middel om naar de wensen, noodzakelijke behoeften en stand van zaken van de kerkgebouwen te inventariseren. Het is belangrijk om helder te krijgen waar kerkbesturen tegen aanlopen en de gemeente eventueel in kan ondersteunen. Op deze manier kan inzicht verkregen worden welke acties door de gemeente uitgevoerd moeten worden en welke onderdelen opgenomen kunnen worden in de kerkenvisie.

2.2 Rol van de gemeente en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Daarnaast is het belangrijk om de rol van zowel de gemeente als de kerkbesturen af te bakenen. De gemeente, als overheidsinstantie, bemoeit zich in principe niet met kerkelijke zaken. De gemeente Texel heeft wel een positieve grondhouding om de kerkbesturen en eigenaren te ondersteunen en hulp te bieden waar nodig zodat de kerkgebouwen kunnen worden behouden. Het is van maatschappelijk en publiek belang dat het religieus erfgoed op Texel gewaarborgd wordt en daarin is een adviserende en ondersteunde rol voor de gemeente weggelegd.

Daarnaast vervult de Rijkdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) ook een rol in de kerkenvisie. De RCE is namelijk betrokken bij de rijk monumentale kerkgebouwen. De RCE verstrekt bijvoorbeeld subsidie voor restauratie en onderhoud van de rijk monumentale gebouwen en adviseert de gemeente bij ingrijpende wijzigingen van rijksmonumenten.

2.3 Verbetering contact kerkbesturen en gemeente

Een mooie bijkomstigheid van het ontwikkelen van een kerkenvisie is het contact dat verbeterd wordt tussen de kerkbesturen en de gemeente. Niet alleen weten de kerkbesturen de gemeente dan beter te vinden voor vragen en advies, maar ook zal het contact tussen de verschillende kerkbesturen verder onderhouden worden.

2.4 Inspelen op huidige en toekomstige ontwikkelingen

Door te inventariseren naar de wensen en noodzaak van de kerkbesturen evenals de huidige stand van zaken van de kerkgebouwen kan er beter worden ingespeeld op de huidige en toekomstige ontwikkelingen. Op deze manier komt de gemeente niet voor verassingen te staan wanneer een aanvraag binnen komt voor een bestemmingswijziging, sloopvergunning of sloopmelding voor een kerkgebouw.

3. Trends en ontwikkelingen

3.1 Leegstand en herbestemming

De ontkerkelijking in Nederland groeit gestaag. Het gevolg daarvan is leegloop van de kerken. Dit is niet alleen zichtbaar in een afnemend aantal kerkgangers bij reguliere kerkdiensten maar ook in de terugloop van gemeenteleden. Herman Wesselink, een onderzoeker die promoveerde op de toekomst van Nederlandse kerkgebouwen, benoemde zelfs in 2018 dat de verwachting is dat tot 2030 ongeveer duizend kerkgebouwen leegkomen te staan.[2] In 1968 gingen er nog wekelijks 2,7 miljoen katholieken naar de kerk, in 2016 waren dit er nog maar 173.000 en in 2030 zullen dit naar verwachting nog maar 63.000 zijn.[3] Ook steeds meer protestante kerken moeten noodgedwongen hun deuren sluiten.[4] Andere geloofsgemeenschappen hebben juist weer behoefte aan extra ruimte.[5]

De leegloop van de kerken heeft al geleid tot fusie van kerkelijke gemeentes. De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) op Texel heeft bijvoorbeeld nog drie fusiegemeentes: de Protestantse gemeente Den Burg, de Protestantse Waddengemeente en de Hervormde gemeente De Waal, De Koog, Den Hoorn. Verdere krimp van kerkgangers en gemeenteleden zal op termijn leiden tot het willen of moeten afstoten van de dure kerkgebouwen omdat de onderhoudskosten niet langer opgebracht kunnen worden. Om afstoting te voorkomen wordt gezocht naar aanvullende functies die activiteiten en inkomsten kunnen opleveren. In sommige gevallen zal naar complete herbestemming gezocht moeten worden. Zeven kerkgebouwen zijn al reeds verkocht en hebben inmiddels al een andere functie gekregen.

3.2 Centrale rol in de gemeenschap

De kerken hebben nog steeds een centrale rol in de dorpsgemeenschappen. Een aantal kerken is het trotse middelpunt van het dorp waar inmiddels ook andere activiteiten plaatsvinden. Voor doop, huwelijk en begraven hebben deze kerken nog steeds een belangrijke functie en hebben velen een emotionele binding met kerk en een aantal kerkhoven. Daarnaast bestaan er een hechte kerkelijke gemeenschappen op het eiland welke in voor- en tegenspoed voor de leden klaar staan en steun bieden voor de kerkelijke gemeente. De kerken vervullen dus ook een belangrijke sociaal-maatschappelijke rol.

3.3 Cultureel erfgoed

De kerkgebouwen maken een belangrijk onderdeel uit van de historie van de gemeenschap. De relatief oude gebouwen vertellen het verhaal van de ontwikkeling van het dorp. De gebouwen zelf behoren tot het culturele erfgoed van de gemeenschap. De gebouwen laten soms honderden jaren bouwgeschiedenis zien en hebben interieurs die bijzondere elementen bevatten zoals zeldzame orgels. Zo is bijvoorbeeld het interieur van de St. Francisca Romanakerk in de Cocksdorp aangewezen als rijk monumentaal. Ook kerken die niet zijn aangewezen als monument vertellen een belangrijk verhaal van de (geloofs-)gemeenschap.

3.4 Waarde van kerkgebouwen

Tijdens de kerkenvisie bijeenkomst in het najaar van 2022 werd door de kerkbesturen aangehaald welke belangrijke waarden de kerkgebouwen vertegenwoordigen. Niet alleen fungeren de kerkgebouwen als centrum voor de geloofsgemeenschap met haar kerkgangers, bestuurders en vrijwilligers maar ook is het kerkgebouw van waarde voor het toerisme. In de zomer is er vraag naar kerkdiensten in de badplaats De Koog waar ook speciale kerkdiensten worden gehouden. Toeristen bezoeken daarnaast graag de kerk om een kaarsje aan te steken en de kerk te bewonderen. Ook zijn kerkgebouwen belangwekkend voor cultuurhistorische liefhebbers. Zij bezoeken de kerk vanuit architectonisch en cultuurhistorisch perspectief.

[2] NOS, nieuwsuur 2018, Altijd al een kerk willen kopen? 'Door sluiting komen er steeds meer op de markt' (nos.nl)
[3] NOS, nieuwsuur 2018.
[4] NOS, nieuwsuur 2018.
[5] NOS, nieuwsuur 2018.

3.5 Inventarisatie kerkgebouwen

Texel heeft 21 oorspronkelijke kerkgebouwen welke tot het religieus erfgoed behoren. Zoals besproken in deelhoofdstuk 1.4 zijn de 14 kerkgebouwen die nog in gebruik zijn voor erediensten en de 2 monumentale kerkgebouwen met een andere functie meegenomen in deze kerkenvisie.

Veertien kerkgebouwen worden nog steeds gebruikt voor de eredienst[6]:

1. Baptisten gemeente te Den Burg
   Julianastraat 11, 1791 AK
2. De Burght te Den Burg (rijksmonument)
   Binnenburg 2, 1791 CG
3. Doopsgezinde Vermaning te Den Burg (rijksmonument)
   Kogerstraat 18, 1791 ES
4. Gereformeerde kerk te Oosterend
   Schoolstraat 29, 1794 AS
5. Kerk te De Waal (gemeentelijk monument)
   Hogereind 2, 1793 AG
6. Koninkrijkszaal te Den Burg
   Noordwester 3, 1791 HD
7. Maartenskerk te Oosterend (rijksmonument)
   Kerkplein 2, 1794 AN
8. Protestantse kerk te De Koog (rijksmonument)
   Dorpstraat 168, 1796 CG
9. Protestantse kerk te Den Hoorn (rijksmonument)
   Kerkstraat 5, 1797 AD
10. St. Francisca Romanakerk te De Cocksdorp (onderdelen kerkgebouw rijk monumentaal);
    Molenlaan 2, 1795 AM
11. St. Johannes de Doperkerk te Den Burg (alleen pastorie is gemeentelijk monument)
    Molenstraat 36, 1791 DL
12. St. Martinuskerk te Oudeschild
    De Ruyterstraat 129, 1792 AP
13. Waddenkerk te De Cocksdorp (rijksmonument)
    Kikkerstraat 85, 1795 AC
14. Zeemanskerkje te Oudeschild (rijksmonument)
    Trompstraat 60, 1792 BL

Twee voormalig kerkgebouwen hebben al reeds een andere functie hebben, maar wel een monumentale status:

1. Doopsgezinde Vermaning te Den Hoorn (atelier) (rijksmonument)
   Diek 11A, 1797 AA
2. Doopsgezinde Vermaning te Oosterend (in gebruik voor evenementen en exposities) (rijksmonument)
   Peperstraat 26, 1794 AH

Vijf voormalig kerkgebouwen hebben reeds een andere functie en geen monumentale status. Deze kerkgebouwen zijn in de kerkenvisie buiten beschouwing gelaten.

1. De Poort te Den Burg (verkocht, in ontwikkeling voor galerie/expositieruimte)
   Elemert 3, 1791 DD
2. Gereformeerde kerk te Oosterend (in bezit van Stichting Woontij)
   Peperstraat 7, 1794 AH
3. Heilige Bonifatius te De Koog (dorpshuis)
   Nikadel 11, 1796 BP

[6] In gebruik voor erediensten betekent dat de kerkgebouwen nog worden gebruikt door een geloofsgemeenschap. In deze kerkgebouwen wordt nog regelmatig een dienst georganiseerd.

4. Onze Lieve Vrouw van Altijd Durende Bijstand te Den Hoorn (woning)
   Diek 22, 1797 AB
5. St. Martinuskerk te Oosterend (verkocht, in ontwikkeling voor kantoorvestiging)
   Vliestraat 9, 1794 AT

4. Inventarisatie kerkbesturen en kerkgenootschappen

Een kerkenvisie behandeld de religieuze gebouwen en de mensen die elke dag bij de kerkgebouwen betrokken zijn. Om een beter beeld te krijgen van de huidige stand van zaken rondom de kerkgebouwen op Texel is er in het najaar 2022 een kerkenvisie bijeenkomst georganiseerd waarbij de kerkbesturen zijn uitgenodigd. De opkomst vanuit de kerkbesturen was hoog.

Bij deze bijeenkomst kwamen verschillende onderdelen aanbod zoals het aantal kerkbezoekers, de financiële middelen, het onderhoud, het energievraagstuk, de verduurzaming, de kerktorens, de begraafplaatsen en de toekomst. Dit overleg heeft een goed inzicht gegeven in de status van de verschillende kerkgebouwen.

Uit deze bijeenkomst zijn een aantal actiepunten en onderdelen voor in de kerkenvisie voortgevloeid. Een van de conclusies was dat de kerkgebouwen verschillende doeleinden beogen (archeologische liefhebbers, kerkgangers en toeristen die de kerken bezoeken) en dat er voor de Texelse kerken hoop is. De belangrijkste conclusies uit de bijeenkomst worden hieronder samengevat.

4.1 Huidige stand van zaken

De kerkbesturen hebben laten weten dat zij geen grote problemen voorzien in de komende 5 à 10 jaar als het gaat om het behoud van de kerkgebouwen. Er zijn veel kerken nog elke dag geopend waar ook elke dag nog bezoekers zijn. De kerkbesturen merken daarom dat de kerkgebouwen zeker nog een functie hebben. Wel valt kerkbesturen op dat de gemiddelde leeftijd van de bezoekers tussen de 70 tot 90 jaar ligt. Deze bezoekers zullen in de toekomst niet meer in staat zijn om te komen en er komen ook geen nieuwe jonge kerkbezoekers bij.

Opvallend is dat er zelfs een positieve ontwikkeling aan de gang is. Een kerkbestuur geeft aan dat zij zoveel bezoekers hebben dat zij juist een extra kerkgebouw nodig hebben. Deze ontwikkeling is dus tegenovergesteld van de landelijke ontwikkelingen en de eerder genoemde verwachtingen.

Vanuit de kerkbesturen is de wens wel uitgesproken om een jaarlijkse bijeenkomst in te plannen met de kerkbesturen en de gemeente om eventuele knelpunten en de huidige stand van zaken te bespreken. Mochten er in de tussen tijd zich wel problemen voor doen in het behoud van de kerkgebouwen kan dit jaarlijkse overleg fungeren als mogelijkheid om hier snel op te acteren.

4.2 Duurzaamheid en energievraagstuk

De kerkbesturen hebben tijdens de bijeenkomst aangegeven dat zij de ambitie hebben om hun kerkgebouwen te verduurzamen. Het warm stoken van de kerkgebouwen is erg duur gezien de hoge energieprijzen. Vanuit de collectes kunnen deze kosten bijna niet tot niet meer betaald worden. De monumentale status van veel kerkgebouwen beperkt de mogelijkheden tot verduurzaming. Daarom is er geopperd om een duurzaamheidsbijeenkomst op te zetten voor kerkgebouwen waarin meer informatie over verduurzaming van kerkgebouwen gegeven kan worden door een deskundige adviseur. Dit voorstel werd goed ontvangen door de kerkbesturen en kerkgenootschappen en is daarom opgenomen als onderdeel in de kerkenvisie.

4.3 Andere functies kerkgebouwen

De kerkbesturen gaven aan dat zij al veel bezig zijn met andere nevenactiviteiten om financiële middelen en bezoekers te genereren. Zo worden er regelmatig concerten gegeven in de kerkgebouwen maar dan lopen de kerkbesturen ook tegen de hoge energiekosten aan.

De kerkbesturen zijn zich er van bewust dat het belangrijk is om de toekomstige plannen voor eventuele herbestemming of uitbreiding van nevenactiviteiten in de kerkgebouwen af te stemmen met alle kerkbesturen zodat er geen overlap ontstaat.

4.4 Begraafplaatsen

Tot slot werden kort de begraafplaatsen besproken die naar inziens van de kerkbesturen ook aandacht behoeven. Er is namelijk een landelijke trend waarin minder begraven wordt waardoor verschillende begraafplaatsen in financiële nood komen. Het onderhoud van de kerkhoven wordt door vrijwilligers uitgevoerd en betaald uit de grafrechten. Ook dit onderdeel is opgenomen in de kerkenvisie.

5. Inventarisatie kerken met andere functie

Voor de volledigheid is er ook bij de eigenaren (en stichtingen) van voormalige kerkgebouwen een korte inventarisatie gehouden. Bij de eigenaren en stichtingen is de vraag uitgezet of zij nog belangrijke zaken hebben om mee te geven voor de kerkenvisie. Daarnaast is er geïnformeerd wat de onderhoudsstatus van het gebouw is. Tot slot is er geïnventariseerd of de nieuwe functie van het gebouw bijdraagt aan het waarborgen van het onderhoud en behoud van het pand. Hieronder zijn de gegevens opgeschreven van de eigenaren die een reactie hebben gegeven op de vragen die gesteld zijn vanuit de gemeente.

Doopsgezinde Vermaning te Den Hoorn (rijksmonument)

Het pand is in erfpacht van de gemeente Texel en wordt verhuurd aan een particuliere eigenaar. De huurder geeft aan dat het gebouw een keer per jaar gebruikt voor een kerkdienst van de Doopsgezinde Gemeente. De onderhoudsstaat van het pand is redelijk. Recentelijk is door zowel de huurder als de gemeente flink in onderhoud geïnvesteerd. Echter valt er wat betreft de duurzaamheid van het gebouw nog veel winst te behalen. Er zijn hoge verwarmingskosten omdat het een oud gebouw is met hoge ruimte en geen isolatie. Het gebruik van het gebouw draagt in ieder geval bij aan het behoud en onderhoud.

Voormalige Doopsgezinde Vermaning, Den Hoorn. Bron: Stichting Dorpsherstel Texel

Doopsgezinde Vermaning te Oosterend (rijksmonument)

De Doopsgezinde Vermaning is in eigendom van de Hollandse Vermaning. De Stichting Strender Vermaning is gebruiker van de Doopsgezinde Vermaning. Deze ruimte wordt gebruikt met als doel om kunstenaars van Texel en een aantal van de overkant de gelegenheid te geven om te exposeren aan bewoners en toeristen. De stichting zou willen meegeven dat er meer controle nodig is op de staat van het pand. Daarnaast geeft de stichting aan dat het pand niet goed tot slecht onderhouden is. Wel draagt de nieuwe functie van het oude kerkgebouw bij aan het onderhoud en behoud van het gebouw.

Gereformeerde kerk te Oosterend

Stichting Woontij is eigenaar van de Gereformeerde kerk te Oosterend. De stichting geeft aan voornemens te zijn om de kerk te verkopen. De stichting richt zich nu enkel nog op het reparatie-

onderhoud. De stichting plant geen meerjarige of planmatige onderhoud meer in. Voor de verkoop van het kerkgebouw in de toekomst is het relevant om te weten wat de bestemming is van het pand. Het bestemmingsplan dat op het kerkgebouw van toepassing is de bestemming ‘Gemengd’, omschreven onder Artikel 10 in Bestemmingsplan Oosterend. Terug te vinden op: Oosterend: REGELS (gemtexel.nl). De bestemming ‘Gemengd’ geeft mogelijkheden tot gebouwen en overkappingen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen, cultuur en ontspanning, dienstverlening, detailhandel, horecabedrijven categorie 1 en 2 ter plaatse van de aanduiding "horeca van categorie 2", kantoren & woningen, al dan niet in combinatie met ruimten voor een beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis, mantelzorg en/of logies met ontbijt.

St. Martinuskerk te Oosterend

De St. Martinuskerk is in eigendom van Assurantiekantoor Bremer. Het kantoor geeft aan dat de onderhoudsstaat van het pand redelijk tot goed is. De verwachting is dat de nieuwe functie van het gebouw bij zal dragen aan het onderhoud en behoud van het gebouw. Door de verbouw van het pand zal een deel van het pand geïsoleerd zijn en het hele pand worden verwarmd. Ook zal er regelmatig onderhoud gepleegd worden.

Doopsgezinde Vermaning te Oosterend. Bron: Stichting Strender Vermaning.

6. Verduurzaming kerkgebouwen

6.1 Energievraagstuk

De kerkbesturen hebben aangegeven in de kerkenvisie bijeenkomst dat zij bezig zijn met het duurzaamheidsvraagstuk voor hun kerkgebouwen. Zo wordt er bijvoorbeeld gekeken naar het zelf arrangeren van een stroomvoorziening. De energierekeningen van de kerkgebouwen dwingt de eigenaren om te kijken naar hoe een gebouw anders of al dan niet efficiënter warm gestookt kan worden.

Sommige kerkbesturen kiezen er mede door de hoge stookkosten al voor om de kerkgebouwen in de zomer alleen open en in de winter dicht te houden zodat er geld kan worden bespaard.

Ook wordt er door de kerkbesturen genoemd dat het belangrijk is om de gebouwen wind- en water dicht te houden wanneer kerkgebouwen leeglopen door een terugloop van bezoekers.

6.2 Duurzaamheidsbijeenkomst kerkgebouwen

Tijdens de kerkenvisie bijeenkomst werd een voorstel gedaan om een duurzaamheidsbijeenkomst op te zetten voor de kerkbesturen. Bij deze bijeenkomst heeft een adviseur inzicht kunnen geven in de ontwikkelingen en mogelijkheden die er zijn op het gebied van verduurzaming voor kerkgebouwen. Voor deze bijeenkomst zijn ook de eigenaren van monumentale kerkgebouwen met een andere functie uitgenodigd.

Actie: Er is een informatiebijeenkomst georganiseerd op 12 april 2023 over de verduurzaming van (monumentale) kerkgebouwen (verzorgd door de organisatie Groene Grachten). Hierbij zijn ook de monumentale kerkgebouwen met een andere functie uitgenodigd.

Ook zal er onderzocht worden of er voor de kerkgebouwen energiescans aangeboden kunnen worden, waarmee de kerkbesturen en kerkgebouwen inzichtelijk kunnen krijgen welke stappen zij kunnen zetten om hun gebouw te verduurzamen.

Actie: Er zal onderzocht worden of er energiescans aangeboden kunnen worden via de Groene Grachten voor de kerkgebouwen om de stappen uit te stippelen voor de verduurzaming van het kerkgebouw.

7. Kerktorens

7.1 Historische context

Als belangrijk onderdeel van de kerkenvisie worden ook de kerktorens kort besproken. Als gevolg van een Staatsregeling uit 1798 (Napoleontische tijd) is het eigendom van de kerktorens in Nederland overgegaan op de burgerlijke gemeentes. De kerktorens van vóór 1798 behoren toe aan de gemeentelijke overheid ondanks dat in het kadaster vaak is opgenomen dat een kerktoren in het bezit is van de kerkelijke gemeente. Jurisprudentie heeft inmiddels uitgewezen dat de Staatsregeling uit 1798 nog steeds van kracht is tenzij een toren door verjaring of overdracht op een andere eigenaar is overgegaan. Ook de gemeente Texel is eigenaar van de oude monumentale kerktorens van De Burght (Den Burg), de Waddenkerk (De Cocksdorp), het Witte kerkje (Den Hoorn), de Protestantse kerk (De Koog), de Maartenskerk (Oosterend) en het Zeemanskerkje (Oudeschild). De kerktoren van De Waal dateert van 1961 en valt derhalve niet onder de Staatsregeling van 1798. De gemeente Texel heeft deze toren sinds de bouw wel onderhouden en heeft zich op deze wijze als eigenaar gedragen.

De splitsing in eigendom tussen de kerktoren en het overige deel van het kerkgebouw waar de kerkgangers plaatsnemen (het schip) dient te worden gezien in zijn historische context. Kerktorens hadden in de 18e eeuw en ook nog daarna een belangrijke openbare functie welke losstond van de kerkdiensten. Zo werden de klokken gebruikt bij rampen, zoals brand of watersnood of om belangrijke evenementen aan te kondigen. Tevens fungeerde de toren als baken voor de scheepvaart (bijvoorbeeld de Maartenskerk in Oosterend), gevangenis of uitkijkpost. Met de Staatsregeling 1798 heeft men daarom willen bewerkstelligen dat de kerktorens eigendom zouden blijven van de burgerlijke overheid.

De Protestantse kerk in De Koog. Bron: VVV Texel.

7.2 Huidige situatie

De gemeente Texel heeft, zoals eerder genoemd, zes kerktorens in bezit en onderhoud één wederopbouwkerktoren. Het onderhoud van de kerktorens valt onder de regie en verantwoordelijkheid van de afdeling gebouwenbeheer van team Gemeentewerken. De torens zijn goed onderhouden.

De gemeente kan gebruik maken van de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM) voor de rijk monumentale kerkgebouwen. De SIM kan aangevraagd worden voor rijksmonumenten die geen woonhuis zijn. De instandhoudingssubsidie is bestemd voor reguliere onderhoudskosten op

basis van een 6-jarig onderhoudsplan. Vanaf 2022 bedraagt het subsidiepercentage 40 % voor eigenaren die hun rijksmonument bedrijfsmatig gebruiken. Voor overige eigenaren en professionele organisaties voor monumentenbehoud (POM) blijft het subsidiepercentage 60 %. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) beoordeelt de subsidieaanvragen, wijst ze toe (of af) en verdeelt het beschikbare budget. Het geld wordt uitgekeerd in jaarlijkse voorschotten.

7.3 Toekomstvisie kerktorens

Het is van belang dat het onderhoud voor de kerktorens gewaarborgd blijft in de toekomst. Wanneer een kerkgebouw te koop wordt gezet wordt het hele gebouw verkocht inclusief de toren aan de volgende eigenaar. Mede hierom is het belangrijk om goed contact te onderhouden met de kerkbesturen mochten er plannen zijn om het kerkgebouw te verkopen, omdat de gemeente een grote investering per jaar doet voor het onderhoud van de kerktoren.

Daarnaast is het belangrijk om de investering voor het onderhoud van de kerktorens vanuit de gemeente veilig te stellen en gebruik te blijven maken van de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM).

Het uitgangspunt is dat de gemeente in de toekomst de kerktorens moet blijven beschermen.

De kerktoren De Burght. Bron: VVV Texel.

8. Jaarlijkse bijeenkomst kerkbesturen

Uit de kerkenvisie bijeenkomst kwam naar voren dat de kerkbesturen het overleg met elkaar en de gemeente als prettig hebben ervaren. Vanuit de gemeente werd geopperd om een jaarlijkse bijeenkomst in te plannen met alle kerkbesturen om het contact aan te blijven houden en ideeën uit te wisselen. Het is belangrijk en nuttig als de kerkbesturen hun kennis, ervaringen en ideeën samen met elkaar kunnen bespreken en makkelijk contact kunnen leggen met de gemeente om hulp te vragen waar nodig.

Actie: Er zal elk jaar een bijeenkomst georganiseerd worden voor de kerkbesturen vanuit de gemeente Texel waarin actualiteiten en vragen kunnen worden besproken (naar behoefte van de kerkbesturen). Ook hier worden de eigenaren van de 2 monumentale kerkgebouwen (doopsgezinde Vermaning Oosterend en doopsgezinde Vermaning Den Hoorn) uitgenodigd om hun knelpunten te bespreken.

De Protestantse kerk in Den Hoorn. Bron: VVV Texel.

9. Begraafplaatsen en kerkhoven

Tijdens de bijeenkomst voor de kerkenvisie werd er door de kerkbesturen aangehaald dat de begraafplaatsen en kerkhoven ook onderdeel uit zouden moeten maken van de kerkenvisie. De landelijke trend is dat er minder begraven wordt en daardoor verschillende begraafplaatsen en kerkhoven in financiële nood komen.

9.1 Tarieven grafrechten gemeente Texel

De tarieven grafrechten gemeente Texel zijn als volgt opgesteld voor het jaar 2023:

Grafrechten

Recht dat aan u wordt verleend (wat u krijgt)	Kosten
Een graf voor een periode van 20 jaar	€ 1825,91
Een kindergraf voor een periode van 20 jaar	€ 912,33
Een urnengraf voor een periode van 10 jaar	€ 930,10
Een urnennis voor een periode van 10 jaar	€ 898,34
Verlenging van een graf met maximaal 10 jaar	€ 893,25
Verlenging van een kindergraf met maximaal 10 jaar	€ 548,90
Verlenging van een urnengraf met maximaal 10 jaar	€ 893,25
Verlenging van een urnennis met maximaal 10 jaar	€ 893,25

Figuur 1. Tarieven grafrechten gemeente Texel (2023).

9.2 Begraafplaatsen en kerkhoven gemeente Texel

De gemeente Texel kent twee algemene (openbare) begraafplaatsen. Deze zijn in eigendom van de gemeente en bevinden zich in Oosterend (bij de hoek Achtertune-Nieuweschild) en Den Burg (aan de Kogerstraat). De gemeente pleegt hier dan ook het onderhoud voor. Ook is er een aantal bijzondere begraafplaatsen die aan een kerkelijke gemeente zijn verbonden.[7] De kerkelijke besturen verzorgen hierbij het onderhoud van de kerkhoven. Elk dorp op Texel, afgezien van De Koog, heeft haar eigen begraafplaats. De gemeente Texel kent de volgende begraafplaatsen en kerkhoven:

Begraafplaatsen:
- De Cocksdorp - Algemene begraafplaats De Cocksdorp
- Den Burg – Algemene Begraafplaats (gemeentelijk)
- Den Burg - Begraafplaats De Burght
- Den Burg – Rooms-Katholieke Begraafplaats
- Oosterend - Algemene Begraafplaats (gemeentelijk)
- Oudeschild - Begraafplaats "De Hoge Berg"

[7] Er is op Texel een oud graf dat midden op een grasveld op het recreatiepark Vogelmient aanwezig is. Daar ligt de oude kastelein van het Eierlandse Huis, Hendrick Dirksz (overleden 1681), begraven. Dit graf ligt in een verblijf recreatieve bestemming en daar is planologisch niets voor geregeld. Het is de enige grafsteen die resteert op de oude begraafplaats van De Koog op de Vogelmient. Het graf is aangewezen als gemeentelijk monument en de begraafplaats is verder niet meer in gebruik.

- Oudeschild - Georgische Begraafplaats

Kerkhoven:
- De Waal - Kerkhof
- Den Hoorn - Kerkhof
- Oosterend – Kerkhof Maartenskerk

Kerkhof bij de Maartenskerk in Oosterend. Bron: VVV Texel.

9.3 Ontwikkelingen en knelpunten

Zoals eerder besproken heerst bij de kerkbesturen de zorg dat door de afname van het begraven er minder inkomsten binnen zullen komen waarmee de begraafplaatsen en kerkhoven kunnen worden onderhouden.

Andere kerkbesturen hebben al voorgesteld dat zij de tarieven van begraven zo aanpassen dat het werk uitbesteed kan worden voor hetzelfde bedrag wanneer vrijwilligers stoppen. Daarnaast is het voorstel om reële tarieven te vragen die iets onder het gemeentelijke tarief zitten. Ook is het verstandig om verplichtingen voor 20 jaar of langer te hanteren.

Het voorstel is om contact te blijven onderhouden met de kerkbesturen over de afname van het begraven. Tijdens het jaarlijkse overleg met de kerkbesturen kan er gesproken worden over de ontwikkelingen omtrent de begraafplaatsen en kerkhoven zodat hierop geanticipeerd kan worden indien nodig.

10. Mogelijke herbestemming in de toekomst

10.1 Herbestemming

Hoewel de kerkbesturen aangeven geen grote problemen te voorzien in het behoud van hun kerkgebouw de komende 5 tot 10 jaar zal er in de toekomst wel sprake kunnen zijn van eventuele herbestemming van kerkgebouwen.

Het leegraken door het verlies van de functie van de kerkgebouwen kan als een gemis worden ervaren maar het biedt ook mogelijkheden voor nieuwe initiatieven. De herbestemming van functies van het kerkgebouw kan de bezetting van het gebouw vergroten. Niet alleen wordt er de exploitatie van het gebouw gewaarborgd maar het kan ook een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en vitaliteit in het dorp. Een duurzame herbestemming heeft een positieve werking voor het behoud van een kerkgebouw in de toekomst.

Bij herbestemming ligt de nadruk op passend nieuw gebruik van het gebouw, hoogwaardige ruimtelijke en architectonische kwaliteit en het waarborgen van publieke toegankelijkheid. Een goede herbestemming kan worden bereikt door uitvoering onderzoek te doen. De nieuwe functie moet passen bij het gebouw en de omgeving. Dit vraagt om maatwerk.

Er zijn een aantal mogelijkheden tot ander gebruik voor kerkgebouwen waar sommige kerken op Texel al reeds gebruik van maken. Initiatieven om een kerk te verkopen of te herbestemmen moeten echter zeer zorgvuldig worden beoordeeld.

Het voorstel is wanneer de wens wordt geuit vanuit de kerkbesturen om hun gebouw her te bestemmen om in overleg te gaan met de gemeente. Immers is ieder kerkgebouw anders en zal er maatwerk geleverd moeten worden welke herbestemming het meest geschikt en passend is voor het kerkgebouw.

10.2 Herbestemming per kerkgebouw

Leidend voor de mogelijkheden tot herbestemming van de kerkgebouwen zijn de bestemmingsplannen. Deze bestemmingsplannen moeten meegenomen worden in het onderzoek naar een geschikte herbestemming voor het kerkgebouw.

Hier staat omschreven welk bestemmingsplannen er voor de kerkgebouwen van toepassing zijn:

- **Baptisten gemeente te Den Burg**

Julianastraat 11, 1791 AK
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 14 in Bestemmingsplan Den Burg. Terug te vinden op: Den Burg: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 3

- **De Burght te Den Burg (rijksmonument)**

Binnenburg 2, 1791 CG
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 14 in Bestemmingsplan Den Burg. Terug te vinden op: Den Burg: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

- **Doopsgezinde Vermaning te Den Burg (rijksmonument)**

Kogerstraat 18, 1791 ES
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 14 in Bestemmingsplan Den Burg. Terug te vinden op: Den Burg: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **Gereformeerde kerk te Oosterend**

Schoolstraat 29, 1794 AS
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 13 in Bestemmingsplan Oosterend. Terug te vinden op: Oosterend: REGELS (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **Kerk te De Waal (gemeentelijk monument)**

Hogereind 2, 1793 AG
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 10 in Bestemmingsplan De Waal. Terug te vinden op: De Waal: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **Koninkrijkszaal te Den Burg**

Noordwester 3, 1791 HD
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 14 in Bestemmingsplan Den Burg. Terug te vinden op: Den Burg: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 3

- **Maartenskerk te Oosterend (rijksmonument)**

Kerkplein 2, 1794 AN
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 13 in Bestemmingsplan Oosterend. Terug te vinden op: Oosterend: REGELS (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2
Waarde – Beschermd Dorpsgezicht

- **Protestantse Kerk te De Koog (rijksmonument)**

Dorpstraat 168, 1796 CG
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 13 in Bestemmingsplan De Koog. Terug te vinden op: De Koog: Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **Protestantse kerk te Den Hoorn (rijksmonument)**

Kerkstraat 5, 1797 AD
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 12 in Bestemmingsplan Den Hoorn. Terug te vinden op: Den Hoorn: REGELS (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2
Waarde – Beschermd dorpsgezicht

- **St. Francisca Romanakerk te De Cocksdorp (rijksmonument)**

Molenlaan 2, 1795 AM
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 12 in Bestemmingsplan De Cocksdorp. Terug te vinden op: De Cocksdorp: Regels (ruimtelijkeplannen.nl).

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **St. Johannes de Doperkerk te Den Burg (alleen pastorie is gemeentelijk monument)**

Molenstraat 36, 1791 DL
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 14 in Bestemmingsplan Den Burg. Terug te vinden op: Den Burg: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **St. Martinuskerk te Oudeschild**

De Ruyterstraat 129, 1792 AP
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 12 in Bestemmingsplan Oudeschild. Terug te vinden op: Oudeschild: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **Waddenkerk te De Cocksdorp (rijksmonument)**

Kikkerstraat 85, 1795 AC
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 12 in Bestemmingsplan De Cocksdorp. Terug te vinden op: De Cocksdorp: Regels (ruimtelijkeplannen.nl).

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

- **Zeemanskerkje te Oudeschild (rijksmonument)**

Trompstraat 60, 1792 BL
Bestemmingsplan: Enkel bestemming Maatschappelijk
Omschreven onder Artikel 12 in Bestemmingsplan Oudeschild. Terug te vinden op: Oudeschild: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)

Dubbelbestemming: Waarde – Archeologie 2

11. Kerkpaspoorten

Van de kerkgebouwen op Texel zijn kerkpaspoorten opgesteld om een beeld te krijgen van de kerkgebouwen, het gebruik, de gemeenschap en de huidige stand van zaken. In deze kerkpaspoorten zijn onder andere de basisgegevens, cultuurhistorische beschrijvingen, de huidige situatie en toekomstperspectief van het kerkgebouw opgenomen. Deze kerkpaspoorten geven niet alleen inzicht in de historie van het kerkgebouw maar geven met het toekomstperspectief ook een beeld hoe de kerkgebouwen er voor staan en wat de plannen zijn voor de toekomst. Op deze manier kan er gemakkelijk en beter geanticipeerd worden op de ontwikkelingen rondom de kerkgebouwen op het eiland.

Met de kerkpaspoorten kunnen de status en de plannen van de kerkgebouwen bijgehouden worden en uiteindelijk ook gedeeld worden op bijvoorbeeld de website van de gemeente of via een QR code aan de deur van de kerken. Op deze manier kunnen ook inwoners en geïnteresseerden meer te weten komen van de kerkgebouwen en hun historie. De kerkpaspoorten zullen eens in de zoveel tijd geactualiseerd worden.

De kerkpaspoorten zijn ingedeeld in paspoorten van kerkgebouwen met een religieuze functie en kerkgebouwen die al definitief of in ontwikkeling voor herbestemming zijn.

De kerkpaspoorten zijn in Bijlage 2 toegevoegd.

Kerkpaspoorten

Gemeente Texel | 2023

Inleiding

In het kader van de kerkenvisie zijn van alle kerkgebouwen op Texel kerkpaspoorten opgesteld. In deze kerkpaspoorten zijn onder andere de basisgegevens, cultuurhistorische beschrijvingen, de huidige situatie en het toekomstperspectief van het kerkgebouw opgenomen.

Deze kerkpaspoorten geven niet alleen inzicht in de historie van het kerkgebouw maar geven met het toekomstperspectief ook een beeld hoe de kerkgebouwen er voor staan en wat de plannen zijn voor de toekomst. Op deze manier kunnen ook inwoners en geïnteresseerden meer te weten komen van de kerkgebouwen en hun historie. De kerkpaspoorten zullen eens in de zoveel tijd geactualiseerd worden.

Colofon

Deze kerkpaspoorten zijn gemaakt met de gegevens die bij de Gemeente Texel en de kerkbesturen bekend zijn.
Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Juni 2023

Inhoud

I. Kerken in gebruik voor erediensten

4 Baptistengemeente - Den Burg

5 De Burgt - Den Burg

6 Doopsgezinde Vermaning - Den Burg

7 Gereformeerde kerk - Oosterend

8 Protestantse kerk - De Waal

9 Koninkrijkszaal - Den Burg

10 Maartenskerk - Oosterend

11 Protestantse kerk - De Koog

12 Protestantse kerk - Den Hoorn

13 Sint Francisca Romana kerk - De Cocksdorp

14 Sint Johannes de Doperkerk - Den Burg

15 Sint Martinuskerk - Oudeschild

16 Waddenkerk - De Cocksdorp

17 Zeemanskerk - Oudeschild

II. Kerken met een andere functie

19 De Poort - Den Burg

20 Doopsgezinde Vermaning - Den Hoorn

21 Doopsgezinde Vermaning - Oosterend

22 Gereformeerde kerk - Oosterend

23 Heilige Bonifatius - De Koog

24 Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand - Den Hoorn

25 Sint Martinuskerk - Oosterend

Legenda

Rijksmonument

Gemeentelijk monument

I. Kerken in gebruik voor erediensten

1 Baptistengemeente *te Den Burg*

Historie

Het gebouw Eben Haezer is sinds 1985 in gebruik door de Baptistengemeente Texel, die in 1977 is opgericht. Voor 1985 werden er andere activiteiten gehouden in dit gebouw. Het gaat om een kerkgebouw waar samenkomsten van de Baptistengemeente Texel in gehouden worden.

Kenmerken gebouw

Adres: Julianastraat 11, 1791 AK
Plaats: Den Burg
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: Baptistengemeente Texel
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkelbestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 3
Bouwjaar: 1910
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 20e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: 435 m²
Aantal zitplaatsen: 130 - 160
Interieur: Ruim en licht
Orgel (ja/nee): Nee
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Matig tot goed
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Vrije Baptisten
Huidige denominatie: Vrije Baptisten
Vrijwilligers: Ruim 50 vrijwilligers

Gebruik

Hoofdfunctie: Erediensten op zondag
In gebruik voor de dienst: Iedere zondag en doordeweekse dagen
Nevenruimten: Drie nevenruimten: koffiezaal, zondagschool en crèche
Nevenactiviteiten: Kringen: overdag en 's avonds, koffie-ochtenden, tienerclub
Voorzieningen: Keuken, toilet, doopbad, geluidsinstallatie, piano, gitaar, drumstel

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Sociale en religieuze ontmoetingsplek op zondag en doordeweeks
Toekomstperspectief: Komende vijf jaar een verwachtte groei in ledenaantal
Duurzaamheidsambities: Ambitie om verder te blijven verduurzamen; eerstvolgende project is nieuwe dakisolatie

2

De Burght *te Den Burg*

Historie

In Den Burg heeft aanvankelijk een Romaans tufstenen kerkje gestaan. De huidige kerk kwam in 1452 gereed. Het is een laat-gothische driebeukige kerk met ingebouwde toren. Tijdens de Russenopstand werd de kerk zwaar beschadigd. Direct na de oorlog werd met de restauratie begonnen. Deze werd na zes jaar voltooid.[1]

Kenmerken gebouw

Adres: Binnenburg 2, 1791 CG
Plaats: Den Burg
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Protestantse Gemeente Den Burg
Eigendom toren: Gemeente Texel
Bestemmingsplan: Enkelbestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 1
Bouwjaar: 1400-1500 (eerste houten kerkgebouw vermoedelijk uit de 9e eeuw)
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 15e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35327
Oppervlakte bouwvlak: 774 m²
Aantal zitplaatsen: Max 375 volgens brandveiligheid
Interieur: Zandstenen doopvont, avondmaalstel, koperen kroonluchters
Orgel (ja/nee): Ja, gesticht in 1814-1818. J.M. Gastenhouwer heeft het orgel grotendeels gebouwd maar heeft het, door zijn overlijden, niet af kunnen maken. Orgelbouwer Hillebrands heeft het werk afgemaakt
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Ja

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Gebouwd voor katholieke parochie, na de reformatie uiteindelijk Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie: Protestantse Gemeente Den Burg
Vrijwilligers: Ja

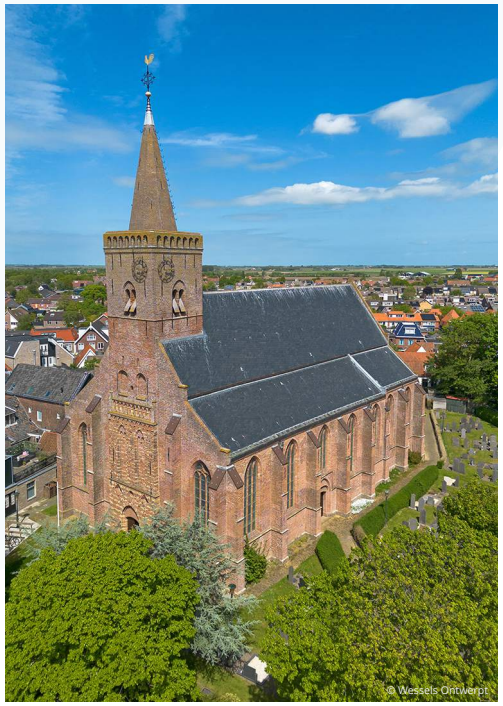
Gebruik

Hoofdfunctie: Kerk
In gebruik voor de dienst: Ja
Nevenruimten: Consistorie, geschikt voor kleine vergaderingen
Nevenactiviteiten:
- Kindernevendienst, voor de 'Schriftlezingen' gaan de kinderen naar de kindernevendienst in 'De Schakel', verenigingsgebouw bij De Burght
- De toren van de kerk kan worden beklommen
- Permanente tentoonstelling in de kerkzaal over het Religieus Erfgoed op Texel

Voorzieningen: Toiletgroep, inclusief rolstoel toegankelijk toilet, koffiekeuken, archiefruimte

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Ja, in vorm van kerkelijke rol en locatie voor niet kerkelijke bijeenkomsten
Toekomstperspectief: Redelijk gunstig
Duurzaamheidsambities: Gasgestookte verwarmingsinstallatie vervangen door niet fossiele (elektrische) verwarming, eigen stroomopwekking (in combinatie met verenigingsgebouw De Schakel) via zonnepanelen. Er is ruimte voor energieopslag wanneer dit haalbaar en betaalbaar wordt

[1] *Kerkplein Texel - Den Burg (De Burght) PKN*

3 Doopsgezinde Vermaning *te Den Burg*

Historie

Schuilkerk, oorspronkelijk gelegen achter de Kogerstraat, T-vorm, met torentje op dwarsarm zg. dakruiter, met luidklok, kerkzaal, twee kraken en diverse bijruimten.

Kenmerken gebouw

Adres: Kogerstraat 18, 1791 ES
Plaats: Den Burg
Ligging: (centrum/buiten centrum): Nabij het centrum van Den Burg

Eigendom: Doopsgezinde Gemeente Texel
Eigendom toren: Doopsgezinde Gemeente Texel
Bestemmingsplan: Maatschappelijk / sba-to specifieke bouwaanduiding toren
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: Voor 1742, uitgebreid in 1882
Architect: Onbekend
Bouwperiode: Voor 1842 en rond 1882
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35317
Oppervlakte bouwvlak: Niet precies bekend
Aantal zitplaatsen: In de kerkzaal beneden 95, op elke kraak boven max. 31 i.v.m. brandveiligheid
Interieur: Kerkzaal met banken onder het orgel en onder de beide kraken, preekstoel met aan elke zijde een bank voor leden van de kerkenraad, voorzangersbankje. Verder stoelen en tafels in middengedeelte.
Orgel (ja/nee): Ja, uit 1876. Orgelbouwer P. Flaes
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Doopsgezinde geloofsgemeenschap
Huidige denominatie: Doopsgezinde geloofsgemeenschap
Vrijwilligers: Ruim 50

Gebruik

Hoofdfunctie: Erediensten
In gebruik voor de dienst: Elke zondag een kerkdienst
Nevenruimten: Koffiezaal, klein zaaltje, aula, kabinet (kleine vergaderruimte)
Nevenactiviteiten: Zusterkring, broederkring, Bijbellezen, diverse cursussen gegeven door de voorganger
Voorzieningen: 3x toilet, keuken, aula

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Kerkdiensten, uitvaarten, zomeravond-concerten, diverse cursussen
Toekomstperspectief: In stand houden gebouw en activiteiten
Duurzaamheidsambities: Er wordt binnenkort een nieuwe cv-ketel geplaatst, dubbelglas beneden verder uitbreiden

4 Gereformeerde kerk *te Oosterend*

Historie

Kerkelijke gemeente gesticht in 1967. Het kerkgebouw was oorspronkelijk een school uit 1865. In 1969 is de school verbouwd tot een kerk met 100 zitplaatsen.

Kenmerken gebouw

Adres: Schoolstraat 29, 1794 AS
Plaats: Oosterend
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: Gereformeerde gemeente
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1865
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 19e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: Circa 300 m²
Aantal zitplaatsen: 100
Interieur: -
Orgel (ja/nee): Ja, orgel van Hendriksen & Reitsma (1979)
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Onbekend
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Onbekend
Huidige denominatie: Gereformeerde gemeente
Vrijwilligers: Ja

Gebruik

Hoofdfunctie: Kerkdiensten
In gebruik voor de dienst: Ja
Nevenruimten: Onbekend
Nevenactiviteiten: Onbekend
Voorzieningen: Onbekend

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Kerkdiensten
Toekomstperspectief: Onbekend
Duurzaamheidsambities: Onbekend

5 Protestantse kerk *te De Waal*

Historie

In het kleinste dorpje op Texel staat hoog op een terp een bijzonder voorbeeld van kerkarchitectuur uit de jaren vijftig. Waar het maar kon heeft architect Pot het principe van achthoekigheid toegepast. Het oorspronkelijke kerkje dat op de terp stond, is in april 1945 tijdens beschietingen door kanonnen vanaf het Loodsmansduin, volledig verwoest.

Kenmerken gebouw

Adres: Hogereind 2, 1793 AG
Plaats: De Waal
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Protestantse gemeente (PKN) De Waal, De Koog en Den Hoorn
Eigendom toren: Onderhoud door gemeente Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1952
Architect: J.W.H.C. Pot en J.F. Pot-Keegstra
Bouwperiode: 20e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Gemeentelijk monument
Monumentennummer: GDW12
Oppervlakte bouwvlak: 247 m²
Aantal zitplaatsen: 160
Interieur: Zie foto
Orgel (ja/nee): Ja, firma Flentrop 1952
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed, onderhoud wordt uitgevoerd 2023
Kerkhof (ja/nee): Ja

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie: Protestantse gemeente (PKN) De Waal, De Koog en Den Hoorn
Vrijwilligers: Ja

Gebruik

Hoofdfunctie: Religieus
In gebruik voor de dienst: Ja, in de wintermaanden
Nevenruimten: Consistorie kamer
Nevenactiviteiten: In de zomer wordt de kerk gebruikt voor concerten
Voorzieningen: Water, gas en elektra

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Kerkdiensten
Toekomstperspectief: Medegebruik
Duurzaamheidsambities: N.v.t.

5 Koninkrijkszaal *te Den Burg*

Historie

Sober modern gebouw zonder toren.

Kenmerken gebouw

Adres: Noordwester 3, 1791 HD
Plaats: Den Burg
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: Jehovah's Getuigen
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 3
Bouwjaar: 1994 (in gebruikname 1995)
Architect: Martini, Groningen
Bouwperiode: 20e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: 41 m²
Aantal zitplaatsen: Onbekend
Interieur: N.v.t.
Orgel (ja/nee): Onbekend
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Onbekend
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Jehovah's Getuigen
Huidige denominatie: Jehovah's Getuigen
Vrijwilligers: Ja

Gebruik

Hoofdfunctie: Religieus
In gebruik voor de dienst: Ja
Nevenruimten: Onbekend
Nevenactiviteiten: Onbekend
Voorzieningen: Onbekend

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Middels religieuze diensten
Toekomstperspectief: Onbekend
Duurzaamheidsambities: Onbekend

7 Maartenskerk *te Oosterend*

Historie

De bouw van de kerk in Oosterend, destijds gewijd aan de heilige Maarten, werd in het begin van de 11e eeuw voltooid. De Hervormde gemeente van Oosterend is door 'uitvoering van het Plan der Schikkingen der Bataafse Republiek' omstreeks 1800 eigenaar van deze kerk is geworden. Het oudste gedeelte, tussen toren en dwarsschip, dateert nog uit het eerste deel van de elfde eeuw en is opgetrokken uit tufsteen.

Kenmerken gebouw

Adres: Kerkplein 2, 1794 AN
Plaats: Oosterend
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Protestantse Waddengemeente Texel
Eigendom toren: Gemeente Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Gemengd
Dubbel bestemming:
Waarde – Archeologie 2
Waarde – Beschermd dorpsgezicht
Bouwjaar: 1750. Uit het oudste goederenregister van de St. Maartenskerk (de Dom) te Utrecht blijkt dat er zich ten tijde van Bisschop Adalbold (866-899) reeds verschillende houten kerkjes op Texel bevonden. Omdat Oosterend als enige van de vier aan St. Maarten was gewijd, zal dit de moederparochie van het eiland hebben uitgemaakt.
Architect: Onbekend
Bouwperiode: Begin 11e eeuw voltooid
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35221
Oppervlakte bouwvlak: 414 m²
Aantal zitplaatsen: 250
Interieur: Zie foto
Orgel (ja/nee): Ja, monumentaal orgel van 1906. De restauratie is in 2021 gereed gekomen.
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Ja. Er zijn ideeën om ook een urnenmuur te realiseren

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Katholiek – gereformeerd – hervormd
Huidige denominatie: Protestants
Vrijwilligers: Ja, ongeveer 40 mensen. Daarnaast is sinds 2021 de Stichting Vrienden van de Maartenskerk Texel die een bijdrage wil leveren in de financiering van het onderhoud

Gebruik

Hoofdfunctie: Erediensten
In gebruik voor de dienst: Huwelijk- begrafenis- doop- en zondagse dienst
Nevenruimten: Het kerkelijk centrum in de Parel, Oesterstraat 11
Nevenactiviteiten: In de zomer opengesteld voor bezoekers. De Stichting Vrienden van de Maartenskerk organiseert concerten en sprekers
Voorzieningen: Water, gas, elektra, cv verwarming

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Pastoraal- en diaconaal werk.
Toekomstperspectief: Het kerkbestuur streeft naar een toenemende samenwerking tussen de Protestantse gemeentes op Texel. Het kerkbestuur wil als kerk present blijven in de verschillende dorpen. Tegelijkertijd wil het kerkbestuur het gebouw verbinden met de lokale gemeenschap, ook wat betreft gebruik van het gebouw.
Duurzaamheidsambities: Het kerkbestuur wil voor eind 2023 een verbetering bewerkstelligen in het systeem om de kosten lager te krijgen en tevens een beter klimaatbeheersing te realiseren t.o.v. de huidige situatie.

8 Protestantse kerk *te De Koog*

Historie

De Protestantse kerk werd gebouwd in 1719 ter vervanging van een in de zee verdwenen middeleeuwse kerk. Samen met het huis ernaast is deze kerk het laatste restant van het dorp van vóór 1900. Het zaalkerkje is gemaakt van hergebruikte bakstenen. Boven de voorgevel bevindt zich een klokkenkoepeltje.

Kenmerken gebouw

Adres: Dorpsstraat 168, 1796 CG
Plaats: De Koog
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Protestante gemeente (PKN) De Waal, De Koog en Den Hoorn
Eigendom toren: Gemeente Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1719
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 18e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35230
Oppervlakte bouwvlak: 123 m²
Aantal zitplaatsen: 100
Interieur: -
Orgel (ja/nee): Nee
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie: Protestante gemeente (PKN) De Waal, Den Hoorn en De Koog
Vrijwilligers: -

Gebruik

Hoofdfunctie: Religieus
In gebruik voor de dienst: Ja
Nevenruimten: Schuilhut
Nevenactiviteiten: In de zomermaanden is de kerk open voor bezichtigingen op dinsdagmiddagen.
Voorzieningen: Water en elektra

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Ja, middels religieuze diensten en fungeert als mooi kerkgebouw in het straatbeeld
Toekomstperspectief: Hoop op toename van bezoek
Duurzaamheidsambities: Inzet op instandhouding

9 Protestantse kerk *te Den Hoorn*

Historie

Markant in de vrije ruimte staat het Hoornder kerkje stevig op een keileembult, waaromheen het eiland Texel in de loop van de eeuwen zich gevormd heeft. De kerk ligt aan de noordrand van het dorp. Vroeger lag de kerk echter in het centrum; er zijn de laatste eeuwen (na de bloeiperiode van het beloodsen van schepen) door leegstand veel huizen gesloopt.
Op de balustrade van de kerktoren is een schijnwerper bevestigd die dient als baken voor de scheepvaart op het Schulpengat.

Kenmerken gebouw

Adres: Kerkstraat 5, 1797 AD
Plaats: Den Hoorn
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: Protestante gemeente (PKN) De Waal, De Koog en Den Hoorn
Eigendom toren: Gemeente Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming:
Waarde – Archeologie 2
Waarde – Beschermd Dorpsgezicht
Bouwjaar: 1425
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 15e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35239
Oppervlakte bouwvlak: 253 m²
Aantal zitplaatsen: 140
Interieur: -
Orgel (ja/nee): Ja
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Ja

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie: Protestante gemeente
Vrijwilligers: Ja

Gebruik

Hoofdfunctie: Religieus
In gebruik voor de dienst: Ja
Nevenruimten: Geen
Nevenactiviteiten:
- 'Op verhaal komen' wordt georganiseerd in de zomermaanden in de kerk met een orgelconcert, een moment van stilte, een verhaal en muziek.
- Concertlocatie en trouwlocatie

Voorzieningen: Water en elektra

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Ja, middels religieuze diensten
Toekomstperspectief: -
Duurzaamheidsambities: -

Sint Francisca Romana kerk *te De Cocksdorp*

Historie

Neoromaans gebouw, zaalkerk met toren. 1905: bouw van de pastorie, 1945: tijdens de Georgische opstand raakte kerk en pastorie ernstig beschadigd, herstel oorlogsschade in 1948-1950. De glas-in-loodramen werden in 2011 gerestaureerd en de kerk in 2016.

Kenmerken gebouw

Adres: Kerkgebouw: Molenlaan 2, 1795 AM
Pastorie: Molenlaan 2, 1795 AM
Plaats: De Cocksdorp
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: R.K. parochie Texel
Eigendom toren: R.K. parochie Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1875-1877
Architect: IJ. Bijvoets Gzn.
Bouwperiode: 19e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Orgel en communiebank zijn rijksmonument
Monumentennummer: 35280
Oppervlakte bouwvlak: Circa 252 m²
Aantal zitplaatsen: 120
Interieur:

- Torenuurwerk: gemaakt door de meestersmid K. v.d. Kloot in 1890
- Luidklok: 1949, gegoten door de klokkengieters fa. Petit en Fritsen te Aarle-Rixtel
- Preekstoel: Omstreeks 1750 gemaakt en in 1972 van voetstuk ontdaan. Het is Vlaams werk met houtsnijwerk met evangelisten-figuren
- Communiebank: Nederlands houtsnijwerk omstreeks 1700
- Kruis: De kruisbalken zijn gemaakt van aangespoeld wrakhout.
- Wijwaterschelp: in 1843 al in de kerk aanwezig
- Kruiswegstaties: circa 1890
- Gebrandschilderde ramen: afbeeldingen van heiligen, 1899-1912

Orgel (ja/nee): Ja, éénklaviers orgel, 1761, gemaakt door P. van Assendelft. Afkomstig van de kerk van de Kaagerkerk (Obdam). De orgelkas met Lodewijk XV motieven uit omstreeks 1875
In 2013 is het orgel gerestaureerd
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Rooms-katholieken
Huidige denominatie: Rooms-katholieken
Vrijwilligers: Ja

Gebruik

Hoofdfunctie: Kerk
In gebruik voor de dienst: Ja
Nevenruimten: Geen
Nevenactiviteiten: Duitse Seelsorge (zomer), concerten, passende activiteiten
Voorzieningen: Ja

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Ja
Toekomstperspectief: Geen wijzigingen te verwachten
Duurzaamheidsambities: Ja

Sint Johannes de Doperkerk *te Den Burg*

Pastorie

Historie

Neoromaanse pseudobasiliek, met toren, gebouwd 1862-1864 op de plaats van een eerdere kerk. 1912: vergroot met transept, koor, sacristie - Architect Paul J. de Jongh. 1961: zijportalen aangebouwd. 1984: vergroting koorzolder met plaatsing glazen wand, hiermee ontstond de dagkapel 'De Kleine Johannes' met Mariakapel (vrij toegankelijk).

Kenmerken gebouw

Adres: Kerkgebouw: Molenstraat 36, 1791 DL
Pastorie: Molenstraat 34, 1791 DL
Plaats: Den Burg
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: R.K. parochie Texel
Eigendom toren: R.K. parochie Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1862-1864
Architect: Th. Molkenboer (overleden 1863), J.T.G. Molkenboer
Bouwperiode: 19e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Kerk: Geen
Pastorie: gemeentelijk monument
Monumentennummer: Pastorie: GDB30
Oppervlakte bouwvlak: Circa 619 m²
Aantal zitplaatsen: 450
Interieur:

- Luidklok: 612 kilo zwaar, in 1948 gegoten door Petit en Fritsen
- Kroonluchters: beide kleine exemplaren zijn uit de 17e eeuw, de grote kroonluchter uit 1865
- Marmeren hoofdaltaar: 1919
- Zijaltaren: 1961
- Gebrandschilderde ramen: de kleine ramen dateren uit de periode 1899-1902.Het grote Jozefraam is in 1947 aangebracht uit dankbaarheid voor de terugkeer van alle door de Duitsers in 1944 gedeporteerde mannen. Het grote Johannes de Doperraam is een ontwerp van Texelaar Frans Witte. Parochianen schonken het raam in 1963, ter gelegenheid van het 100 jarig bestaan van de kerk
- Mahoniehouten baldakijn in West Friese traditie uit 1922 (vermoedelijk) en ontworpen door Jan Toorop
- Schilderingen doopkapel door kapelaan Jan Koopman in 1958 (in 2014 hersteld)
- Doop van Christus in de Jordaan met links de doortocht door de Jordaan, rechts de doop van een dienaar van de koningin van Ethiopië door diaken Philippus
- Kerkbanken van diverse ouderdom

Orgel (ja/nee): Ja, Ypma orgel van 1879 (meerdere restauraties)
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Ja

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Rooms-katholieken
Huidige denominatie: Rooms-katholieken
Vrijwilligers: Ja

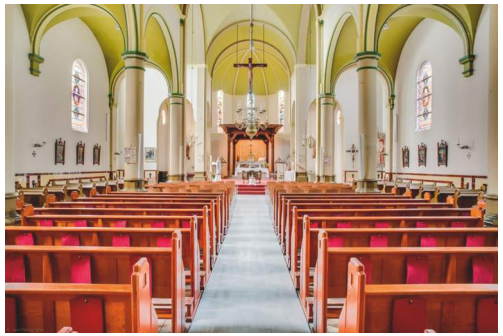
Gebruik

Hoofdfunctie: Religieuze functie
In gebruik voor de dienst: Ja
Nevenruimten: Aanwezig
Nevenactiviteiten: Concerten, gemeentelijke informatiebijeenkomsten, sociaal-maatschappelijke activiteiten.
Voorzieningen: Aanwezig

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Ja, middels religieuze diensten
Toekomstperspectief: Geen wijzigingen te verwachten
Duurzaamheidsambities: Ja

Sint Martinuskerk *te Oudeschild*

Historie

Gebouwd als een rechthoekige huiskerk achter een woning in 1712. Verlengingen aan de huidige koorzijde in 1835 en 1894. In 1094 kwam de volgende verlenging waar de toren werd gebouwd.
De pastorie werd gebouwd in 1904 en is nu een bed & breakfast in particulier bezit.
De wandbetimmering en banken zijn in 1965 vernieuwd. Renovatie van het kerkgebouw volgde in 2001. De restauratie van alle glas in lood ramen en aanbrengen voorzetramen vond plaats in 2011.

Kenmerken gebouw

Adres: De Ruyterstraat 129, 1792 AP
Plaats: Oudeschild
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: R.K. parochie Texel
Eigendom toren: R.K. parochie Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1712, met uitbreidingen in de 19e eeuw en 1904.
Architect: Huiskerk 1712: Onbekend. Uitbreiding 1835: Onbekend. Uitbreiding 1894: J.H. Tonnaer. Uitbreiding 1904: C.L.M. Robbers
Bouwperiode: 18e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: Circa 138 m²
Aantal zitplaatsen: 150
Interieur:

- Luidklok: 130 kg zwaar, gegoten door Jan Albert de Grave (Amsterdam), 1719. Afkomstig uit Loenen aan de Vecht en in 1917 overgebracht naar Oudeschild.Altaar tegelwerk priesterkoor: fa. Simon Kelken (Den Helder) 1929 naar een tekening van Pierre Cuijpers. Het tegelwerk vertelt de verhalen over 'De storm op het meer' en 'De wonderbaarlijke visvangst'
- Tabernakel: Fa. J. Lips Bzn. (Dordrecht), 1908
- Communiebank: Gemaakt in 1935, het tegelwerk vertelt het verhaal van het verloren schaap
- Het vaandel van de H. Martinus: ouderdom onbekend. De eerste vermelding dateert van 1896, een best zijden vaan met stok/kruis van de H. Martinus. Gerestaureerd in 2021
- Houten Maria-altaar: 1961, met schilderij van G. Mendlik (Aerdenhout)
- Gebrandschilderde ramen: In 1959 zijn de ramen van het priesterkoor vernieuwd door Frans Balendong, beeldhouwer en glazenier te Haarlem. Het linkerraam toont de H. Maria en het rechterraam de H. Johannes onder het kruis

Orgel (ja/nee): Ja, Pneumatisch pijporgel van fa. Bernard Pels (Alkmaar) 1912. Gerestaureerd 2011.
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): 25 % kerkhof Oudeschild

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Rooms-katholieken
Huidige denominatie: Rooms-katholieken
Vrijwilligers: Ja

Gebruik

Hoofdfunctie: Kerk
In gebruik voor de dienst: Op dit moment geen diensten, wel pastorale functie: elke dag open voor inloop.
Nevenruimten: Nee
Nevenactiviteiten: Geen
Voorzieningen: Minimale voorzieningen aanwezig

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Ja, middels religieuze diensten
Toekomstperspectief: Geen wijzigingen te verwachten
Duurzaamheidsambities: Ja

13

Waddenkerk *te De Cocksdorp*

Historie

De Waddenkerk is een z.g. zaalkerk, eenvoudig, doelmatig, ook wel bekend als een z.g. Rijkswaterstaatkerk. Speciaal gemaakt voor een klein dorp met een kleine gemeente. Komt vaak voor in Noord-Holland.

Kenmerken gebouw

Adres: Kikkertstraat 85, 1795 AC
Plaats: De Cocksdorp
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Protestantse Waddengemeente Texel
Eigendom toren: Gemeente Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1841
Architect: Dhr. Jacob van der Kloot
Bouwperiode: 1838-1841
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35281
Oppervlakte bouwvlak: 237 m²
Aantal zitplaatsen: 100
Interieur: Compleet met zitbanken
Orgel (ja/nee): Ja, de orgel is monument
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed. Voorzien van dubbel (monumenten)glas en spouwmuren.
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Protestant
Huidige denominatie: Protestant
Vrijwilligers: Ja, 9

Gebruik

Hoofdfunctie: Eredienst
In gebruik voor de dienst: Huwelijk – begrafenis – zondagse eredienst. In de zomer opengesteld voor bezoekers
Nevenruimten: Bijgebouw aanwezig (voorheen in gebruik als schooltje)
Nevenactiviteiten: Concerten, lezingen, uitvoeringen en gespreksgroepen
Voorzieningen: Water, gas, cv verwarming, elektra

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Kerkelijke- en dorpsbelevingen vormgeven, open kerk voor vakantiegangers
Toekomstperspectief: Zo lang mogelijk doorgaan
Duurzaamheidsambities: In de toekomst kijken naar mogelijkheden wat betreft zonnepanelen

Zeemanskerk *te Oudeschild*

Historie

De kerk werd tussen 1648 en 1650 gebouwd. Het kerkje dankt zijn naam aan het grote aantal zeelieden dat de kerk bezocht. Met het drukker worden van de Rede werd ook het kerkbezoek groter en werd het kerkje in 1740 uitgebreid met een uitbouw aan de noordzijde. Het kerkje bezit drie mooie kroonluchters waarvan de eerste geschonken werd door admiraal Cornelis Tromp. Michiel de Ruyter schonk de tweede, nog mooiere en grotere en de weduwe van Tromp naar alle waarschijnlijkheid de derde. Tevens bezit de kerk een zgn. Tien Gebodenbord uit 1651, geschonken door de Zaanse schipper van Glasko. De kansel in de kerk, met doopbekken-houder, is nog de originele uit 1650. Voor de kansel ligt de grafsteen van de eerste dominee: Antonius Damburgh. Het orgel is uit 1887 van Bakker & Timmenga, afkomstig uit 's-Gravenzande, staat sinds 1983 in Oudeschild. Het gebouw en interieur werden in 2022 grondig gerestaureerd.

Kenmerken gebouw

Adres: Trompstraat 60, 1792 BL
Plaats: Oudeschild
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: Protestantse Waddengemeente Texel
Eigendom toren: Gemeente Texel
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1650
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 1648-1650
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35170
Oppervlakte bouwvlak: perceelgrootte 2515 m², bebouwd circa 224 m²
Aantal zitplaatsen: 120

Interieur: Compleet met zitbanken en stoelen, historische kroonluchters, doopboog, koperen wandkandelaars, originele kansel, tiengeboden bord
Orgel (ja/nee): Ja, de orgel is monument.
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed, recent (2022) gerestaureerd
Kerkhof (ja/nee): Ja. Huidig kerkhof is niet meer rond de kerk. Deze ligt op Zuid Haffel 47. Rond de kerk ligt het voormalige kerkhof met nog onbekend aantal menselijke resten.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Protestant
Huidige denominatie: Protestant
Vrijwilligers: Ja, 7

Gebruik

Hoofdfunctie: Erediensten
In gebruik voor de dienst: Zondagse erediensten, huwelijken (ook niet kerkelijke) en begrafenissen
Nevenruimten: Bijgebouw aanwezig (voorheen in gebruik als schooltje)
Nevenactiviteiten: Concerten, lezingen, o.a. Rede van Texel, rondleidingen/openstelling voor toeristen, gespreksgroepen en oefenruimte voor het koor
Voorzieningen: Water, gas, cv verwarming, elektra, geluidsinstallatie, wifi

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Kerkelijke- en dorpsbelevingen vormgeven, open kerk voor belangstellenden
Toekomstperspectief: Zo lang mogelijk doorgaan met erediensten en het gebouw 'levend' houden voor het dorp.
Duurzaamheidsambities: Nog geen invulling bekend.

II. Kerken met een andere functie

1

De Poort *te Den Burg*

(in ontwikkeling voor galerie/expositieruimte)

Historie

De gereformeerde kerk te Den Burg is als kerkelijke gemeente gesticht door mensen die te ver van Oosterend woonden om twee maal per zondag de diensten daar bij te wonen. De gemeente is zelfstandig geworden op 6 juni 1948. Door het opheffen van de Gereformeerde Kerk in Hersteld Verband was er een kerkgebouw over in Oosterend. Deze ongeveer 20 jaar oude kerk werd aan Den Burg geschonken.

In de kerkenraadsvergadering van 3 april 1951 werd opdracht gegeven om een kerkgebouw, pastorie en vergaderlokalen te bouwen aan de Elemert voor de som van f 79.400,00. Op 30 juli 1951 is door de toenmalige predikant Ds. A.F. Goedendorp de eerste steen voor de kerk gelegd waarna op 21 februari 1952 de opening volgde.

Na ondertekening van een federatieovereenkomst op 21 december 2008 zijn de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente aan de slag gegaan om tot een fusie te komen. Op 8 mei 2011 werd deze fusie feestelijk gevierd en ontstond zo de Protestantse Gemeente Den Burg op Texel. De voormalige gereformeerde kerk heet vanaf dat moment 'De Poort', de hervormde kerk 'De Burght'.[2]

Kenmerken gebouw

Adres: Elemert 3, 1791 HD
Plaats: Den Burg
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Particulier
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2

Bouwjaar: 1952
Architect: C. van der Bom
Bouwperiode: 20e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: 210 m²
Aantal zitplaatsen: Onbekend
Interieur: Onbekend
Orgel (ja/nee): Ja
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Onbekend
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie: N.v.t.
Vrijwilligers: N.v.t.

Gebruik

Hoofdfunctie: In ontwikkeling voor galerie/expositieruimte
In gebruik voor de dienst: Nee
Nevenruimten: Onbekend
Nevenactiviteiten: Onbekend
Voorzieningen: Onbekend

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: In ontwikkeling voor galerie/expositie-ruimte
Toekomstperspectief: In ontwikkeling voor galerie/expositie-ruimte.
Duurzaamheidsambities: Onbekend

[2] *Den Burg, Elemert [1] - De Poort - Reliwiki*

2

Doopsgezinde Vermaning *te Den Hoorn*

(atelier)

Historie

Doopsgezinde schuilkerk te Den Hoorn. In 1660 werd op deze plaats een vermaning gebouwd voor de Doopsgezinde gemeente van Den Hoorn. Tot 1949 bleef de gemeente zelfstandig. Daarna werden de gemeenten samengevoegd. Gedurende de tweede wereldoorlog was er in dit gebouw een lagere school gevestigd. In die tijd is er nog brand geweest. Tot 1968 was de kerk in gebruik. Van 1971 tot 1988 is het gebouw in gebruik geweest als scheepvaartmuseum.
Nu is het een schildersatelier.[3]

Kenmerken gebouw

Adres: Diek 11A, 1797 AA
Plaats: Den Hoorn
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Particulier eigendom
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Cultuur en Ontspanning
Dubbel bestemming:
Waarde – Archeologie 2
Waarde – Beschermd dorpsgezicht
Bouwjaar: 1660
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 17e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35250
Oppervlakte bouwvlak: 220 m²
Aantal zitplaatsen: N.v.t.
Interieur: Onbekend
Orgel (ja/nee): Nee
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Matig
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie: N.v.t.
Vrijwilligers: N.v.t.

Gebruik

Hoofdfunctie: Cultureel en maatschappelijk, open atelier voor kunst en muziek
In gebruik voor de dienst: Nee
Nevenruimten: N.v.t.
Nevenactiviteiten: In gebruik voor tentoonstellingen, concerten, workshops, lezingen, cabaret en toneel
Voorzieningen: Onbekend

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Plek van samenkomst voor kunst en cultuur
Toekomstperspectief: Onbekend
Duurzaamheidsambities: Onbekend

[3] *Den Hoorn, Diek 11a - Doopsgezinde Kerk - Reliwiki*

3

Doopsgezinde Vermaning *te Oosterend*

(in gebruik voor evenementen en exposities)

Historie

Zoals veel Doopsgezinde (schuil)kerken heette deze kerk ook de 'Vermaning' en werd omstreeks 1550 gebouwd. De kerk aan de Peperstraat lag tijdens de bouw aan de buitenkant van Oosterend aan de weg richting Oost.

Vanaf het begin werd de Vermaning in Oosterend zeer druk bezocht. Omdat er geen orgel aanwezig was, moest de voorzanger er voor zorgen dat de liederen goed ten gehore werden gebracht. Omstreeks 1850 werd een klein orgel aangeschaft. Het grote kerkorgel werd in 1900 geïnstalleerd. Toen het ledental van de gemeente zienderogen terugliep werd op 10 september 1972 de laatste normale kerkdienst in het gebouw gehouden.

In 1981 werd een stichting in het leven geroepen die ervoor zorgde dat het kerkgebouw, inclusief balkon en kerkenhamer, gerestaureerd werd. In 1982 werd de restauratie voltooid en tegenwoordig doet het gebouw vooral dienst als muziekcentrum. Het is echter nog steeds geschikt voor het houden van kerkdiensten. Tevens is de Doopsgezinde Kerk een prachtige locatie voor een bijzondere en onvergetelijke huwelijksplechtigheid.[4]

Kenmerken gebouw

Adres: Peperstraat 26, 1794 AK
Plaats: Oosterend
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Hollandse Vermaning
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1774
Architect: Onbekend
Bouwperiode: 18e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Rijksmonument
Monumentennummer: 35200
Oppervlakte bouwvlak: 236 m²
Aantal zitplaatsen: N.v.t.
Interieur: -
Orgel (ja/nee): Ja, een klavier orgel, in 1905 gemaakt door van Dam
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Matig tot slecht
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Algemene Doopsgezinde Sociëteit
Huidige denominatie: N.v.t.
Vrijwilligers: N.v.t.

Gebruik

Hoofdfunctie: In gebruik voor evenementen en exposities
In gebruik voor de dienst: Nee
Nevenruimten: Kruidenierswinkeltje
Nevenactiviteiten: Verhuur van gebouw voor derden voor o.a. concerten, workshops en rouw- en trouwdiensten
Voorzieningen: Onbekend

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: In gebruik voor evenementen, exposities en verhuur voor derden
Toekomstperspectief: Onbekend
Duurzaamheidsambities: Ja, in de vorm van isolatie

[4] *Peperstraat 26, Oosterend | Stichting Dorpsherstel Texel (monumentenoptexel.nl)*

4

Gereformeerde kerk *te Oosterend*

(wordt verkocht)

Historie

Deze gereformeerde kerk en de voormalige pastorie, later in gebruik als kerkelijk centrum, zijn gebouwd in 1897 omdat de elders in het dorp aanwezige gereformeerde kerk te klein geworden was. Het gebouw is opgetrokken op een stuk grond van Simon Drost, dat na acht jaar onderhandelen voor fl. 400,-- kon worden overgenomen. De aanbesteding van de nieuwe kerk, ontworpen door architect Schuilenburg uit Alkmaar, vond plaats op 22 mei 1897. Uit de negen inschrijvers werd de bouw voor fl. 6.250,-- gegund aan Jacob Vlaming Simonsz.
Door de krimp van de kerkelijke gemeente fuseerden de gereformeerden met andere kerkelijke gemeenten op het eiland waardoor in 2004 de Protestantse Waddengemeente Texel ontstond. Deze gemeente is sinds 2014 in het bezit van een drietal kerkgebouwen t.w. in Oudeschild de Zeemanskerk, in Oosterend de Grote kerk en in De Cocksdorp de Waddenkerk.
Deze gereformeerde kerk is in 2005 verkocht aan de Texelse woningcorporatie Stichting Woontij met de bedoeling het gebouw en grond te benutten voor woningbouw. Echter is de stichting voornemens de kerk weer te verkopen.[5]

Kenmerken gebouw

Adres: Peperstraat 7, 1794 AH
Plaats: Oosterend
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Stichting Woontij
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Gemengd
Dubbel bestemming:
Waarde – Archeologie 2
Waarde – Beschermd dorpsgezicht

Bouwjaar: 1897
Architect: Schuilenburg
Bouwperiode: 19e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: 440 m²
Aantal zitplaatsen: N.v.t.
Interieur: N.v.t.
Orgel (ja/nee): Ja, orgel van Jan Proper te Kampen gebouwd in 1908. Verkocht aan Stichting Orgelfront Den Hoorn
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Goed
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie: N.v.t.
Vrijwilligers: N.v.t.

Gebruik

Hoofdfunctie: Geen
In gebruik voor de dienst: Nee
Nevenruimten: N.v.t.
Nevenactiviteiten: N.v.t.
Voorzieningen: N.v.t.

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Nee
Toekomstperspectief: Kerk zal waarschijnlijk weer worden verkocht.
Duurzaamheidsambities: Onbekend

[5] *Oosterend (T), Peperstraat 9 - Gereformeerde Kerk - Reliwiki*

4

Heilige Bonifatius *te De Koog*

(dorpshuis)

Historie

Wederopbouwkerk zonder toren. De kerk is buiten gebruik als reguliere R.K. parochiekerk sinds 2006.
Alleen in de zomer vinden er nog diensten plaats, voornamelijk in de Duitse taal.[6]

Kenmerken gebouw

Adres: Nikadel 11, 1796 BP
Plaats: De Koog
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: Stichting Tot Exploitatie Van Dorpshuis De Hof
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1962
Architect: C. F. L. van der Lubbe
Bouwperiode: 20e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: 320 m²
Aantal zitplaatsen: N.v.t.
Interieur: Onbekend
Orgel (ja/nee): Onbekend
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Onbekend
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Rooms-Katholieke kerk
Huidige denominatie: Rooms katholieken (zomerbezoek)
Vrijwilligers: Ja

Gebruik

Hoofdfunctie: Bijeenkomst functie
In gebruik voor de dienst: Nee, enkel zomerdiensten
Nevenruimten: Onbekend
Nevenactiviteiten: Zomerdiensten
Voorzieningen: Onbekend

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Bijeenkomst functie voor kerkdiensten in de zomer
Toekomstperspectief: Onbekend
Duurzaamheidsambities: Onbekend

[6] *De Koog, Nikadel 11 - St. Bonifatius - Reliwiki*

6

Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand *te Den Hoorn*

(woning)

Historie

Deze rooms-katholiek kerk werd in 1923 gebouwd als bijkerk van de parochie Den Burg. De eerste steen werd gelegd op 12 juni 1923.

In 2001 vierde de kleine rooms-katholieke gemeenschap in Den Hoorn de laatste dienst. Het kerkje is verbouwd tot woonhuis. De uiterlijke kenmerken zijn grotendeels gehandhaafd.[7]

Kenmerken gebouw

Adres: Diek 22, 1797 AB
Plaats: Den Hoorn
Ligging: (centrum/buiten centrum): Buiten centrum

Eigendom: Particulier
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Wonen - Lint
Dubbel bestemming:
Waarde – Archeologie 2
Waarde – Beschermd Dorpsgezicht
Bouwjaar: 1930
Architect: C.M. van Moorsel
Bouwperiode: 20e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: 227 m²
Aantal zitplaatsen: N.v.t.
Interieur: N.v.t.
Orgel (ja/nee): N.v.t.
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Onbekend
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Rooms-katholieken
Huidige denominatie: N.v.t.
Vrijwilligers: N.v.t.

Gebruik

Hoofdfunctie: Wonen, wonen met bedrijvigheid
In gebruik voor de dienst: Nee
Nevenruimten: N.v.t.
Nevenactiviteiten: N.v.t.
Voorzieningen: N.v.t.

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: N.v.t.
Toekomstperspectief: Onbekend
Duurzaamheidsambities: Onbekend

[7] *Den Hoorn, Diek 22 - O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand - Reliwiki*

7

Sint Martinuskerk *te Oosterend*

(in ontwikkeling voor kantoorvestiging)

Historie

De Sint Martinuskerk was een vroeg 20e-eeuwse rooms-katholieke kerk in neogotische stijl. Texel kent sinds de jaren 1970 één rooms-katholieke parochie. Oorspronkelijk behoorde de kerk van Oosterend tot de parochie Den Burg. In 2018 is in de kerk de laatste reguliere viering gehouden. Het kerkgebouw is in ontwikkeling voor een kantoorruimte.[8]

Kenmerken gebouw

Adres: Vliestraat 9, 1794 AT
Plaats: Oosterend
Ligging: (centrum/buiten centrum): Centrum

Eigendom: Assurantiekantoor Bremer
Eigendom toren: N.v.t.
Bestemmingsplan: Enkel bestemming - Maatschappelijk
Dubbel bestemming: Waarde – Archeologie 2
Bouwjaar: 1905
Architect: C.L.M. Robbers
Bouwperiode: 20e eeuw
Monumentale status (gemeentelijk/rijks/geen): Geen
Monumentennummer: N.v.t.
Oppervlakte bouwvlak: 200 m²
Aantal zitplaatsen: N.v.t.
Interieur: N.v.t.
Orgel (ja/nee): Ja
Bouwkundige staat (goed/matig/slecht): Redelijk tot goed
Kerkhof (ja/nee): Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie: Rooms-katholieken
Huidige denominatie: N.v.t.
Vrijwilligers: N.v.t.

Gebruik

Hoofdfunctie: In ontwikkeling voor kantoorruimte
In gebruik voor de dienst: Nee
Nevenruimten: N.v.t.
Nevenactiviteiten: N.v.t.
Voorzieningen: N.v.t.

Bijzonderheden

Maatschappelijke rol: Nee
Toekomstperspectief: In ontwikkeling voor kantoorruimte
Duurzaamheidsambities: Onbekend

[8] *Oosterend (T), Vliestraat 9 - Martinus - Reliwiki*

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1440
Extern Zaak ID	3341490
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	9
Titel	Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	H. Kieft
Aanleiding	Overig

Bijlagen
Bestuurlijk advies bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

Vanuit de bijdrage van het Rijk voor de aanpak energiearmoede en de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede gaat de gemeente woningeigenaren en huurders met energiearmoede helpen bij het verlagen van hun energiekosten.
Dit doet de gemeente door een drietal aanpakken; Isolatieaanpak gericht op bewoner-eigenaren en voor huurders de FIXbrigade en een witgoed-omruilactie.

Woningeigenaren
Isolatie is voor veel woningen de meest effectieve manier om energie te besparen. Hierdoor verlagen de energiekosten en de CO2-uitstoot. Isolatie wordt mogelijk gemaakt voor huishoudens met een laag inkomen en een eigen grondgebonden woning d.m.v. isolatievouchers. Bewoner-eigenaren die gebruik hebben gemaakt van de energietoeslag ontvangen een brief om deel te nemen aan het Isolatieaanbod. In totaal zijn er 100 isolatievouchers beschikbaar. Het isolatieaanbod bestaat uit een spouwmuurisolatie met als alternatieve optie vloerisolatie of bodemisolatie.
De essentie van de isolatieaanpak is het ontzorgen van de aanvrager. Het gehele proces vanaf het aanvragen van een offerte bij een uitvoerend aannemer tot aan het betalen van de factuur wordt uit handen genomen.

Huurders
Om huurders met energiearmoede te helpen heeft de gemeente een FIXbrigade gesubsidieerd die wordt opgezet en gecoördineerd door TexelEnergie. De FIXbrigade komt bij de mensen thuis en geeft informatie en advies over energiebesparing. De Fixers voeren ook kleine energiebesparende maatregelen uit. Denk aan het dichten van naden en kieren, het aanbrengen van radiatorfolie, het plakken van tochtstrippen en het installeren van ledlampen.

Ook wordt er gewerkt aan het optuigen van een witgoed-omruilactie voor huurders. Voor deze aanpak wordt gezocht naar een samenwerking met de lokale witgoedhandelaren.

Advies

Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Doelenboom

Programma	**7**	**Duurzaam, schoon en innovatief**
Maatschappelijk doel	7.2	Een duurzame samenleving bevorderen
Beleidsdoel	7.2.1	Energietransitie faciliteren en uitvoeren
Operationeel doel	7.2.1.3	Energiebesparing woningbouw stimuleren

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van € 409.928 ter uitvoering van de aanpak energiearmoede;
2. ter dekking hiervoor de Specifieke uitkering van het Rijk € 234.928 te gebruiken en ten laste van de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede €175.000 over te hevelen naar het budget aanpak energiearmoede.

Toelichting

De gemeente wil bewoner-eigenaars en huurders met een laag besteedbaar inkomen en een laag energetische woning ondersteunen en zo energiearmoede tegengaan. Hiervoor is een isolatieaanpak en een witgoed-omruilactie in ontwikkeling. Ook is een subsidie gegeven aan TexelEnergie voor het opzetten van een FIXbrigade. De uitvoeringskosten van de energiearmoede aanpak wordt voor een deel betaald vanuit de toegekende specifieke uitkering van het rijk. Voor het overige benodigde bedrag wordt de raad gevraagd om hiervoor de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede in te zetten.

Consequenties

Financieel	☑		Majeure risico's	☐	
Personeel/Organisatie	☐		Beheer	☐	
Juridisch	☐		Belanghebbenden	☐	
Beleid	☐		Structuurvisie	☐	
Inkoop/Aanbesteding	☐		Regie		
Deregulering	☐		**Zaaknummer**		3341490

Bijlagen

Geen bijlagen

Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Samenvatting

Vanuit de bijdrage van het Rijk voor de aanpak energiearmoede en de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede gaat de gemeente woningeigenaren en huurders met energiearmoede helpen bij het verlagen van hun energiekosten.
Dit doet de gemeente door een drietal aanpakken; Isolatieaanpak gericht op bewoner-eigenaren en voor huurders de FIXbrigade en een witgoed-omruilactie.

Woningeigenaren
Isolatie is voor veel woningen de meest effectieve manier om energie te besparen. Hierdoor verlagen de energiekosten en de CO2-uitstoot. Isolatie wordt mogelijk gemaakt voor huishoudens met een laag inkomen en een eigen grondgebonden woning d.m.v. isolatievouchers. Bewoner-eigenaren die gebruik hebben gemaakt van de energietoeslag ontvangen een brief om deel te nemen aan het Isolatieaanbod. In totaal zijn er 100 isolatievouchers beschikbaar. Het isolatieaanbod bestaat uit een spouwmuurisolatie met als alternatieve optie vloerisolatie of bodemisolatie.
De essentie van de isolatieaanpak is het ontzorgen van de aanvrager. Het gehele proces vanaf het aanvragen van een offerte bij een uitvoerend aannemer tot aan het betalen van de factuur wordt uit handen genomen.

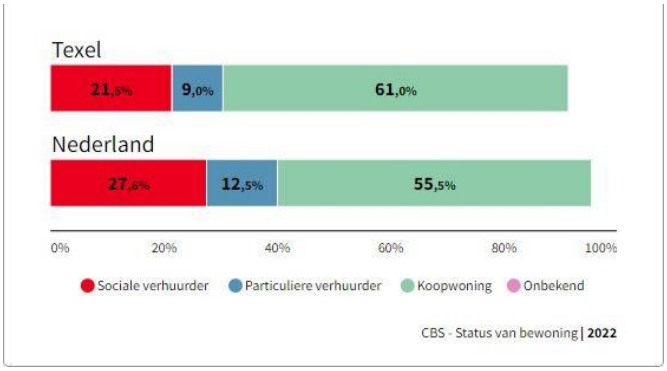
Huurders
Om huurders met energiearmoede te helpen heeft de gemeente een FIXbrigade gesubsidieerd die wordt opgezet en gecoördineerd door TexelEnergie. De FIXbrigade komt bij de mensen thuis en geeft informatie en advies over energiebesparing. De Fixers voeren ook kleine energiebesparende maatregelen uit. Denk aan het dichten van naden en kieren, het aanbrengen van radiatorfolie, het plakken van tochtstrippen en het installeren van ledlampen.
Ook wordt er gewerkt aan het optuigen van een witgoed-omruilactie voor huurders. Voor deze aanpak wordt gezocht naar een samenwerking met de lokale witgoedhandelaren.

Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Argumenten tot advies

De gemeente heeft een bedrag vanuit het rijk gekregen om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om hun energieverbruik te verminderen. De uitkering is verstrekt onder voorwaarde dat de middelen worden besteed aan ondersteuning van huishoudens (huurders en eigenaar-bewoners) met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met een lagere energetische kwaliteit van de woning.
Samen met de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede is er voor de aanpak energiearmoede een budget beschikbaar van € 409.928.
De Texelse aanpak bestaat uit drie onderdelen, waarvan één gericht op eigenaar-bewoners en twee gericht op huurders.

Woningeigenaren
Voor de Isolatieaanpak gericht op bewoner-eigenaren is € 253.600 begroot, dit is 61% van het totale beschikbare budget. Dit staat in dezelfde verhouding als het aantal koopwoningen versus het aantal woningen op het eiland.

bron: Texel in Cijfers - Gemeente Texel

Isolatie wordt mogelijk gemaakt voor huishoudens met een laag inkomen en een eigen grondgebonden woning. Bewoner-eigenaren die gebruik hebben gemaakt van de energietoeslag ontvangen een brief om deel te nemen aan het Isolatieaanbod. In totaal zijn er 100 isolatievouchers beschikbaar. Het isolatieaanbod bestaat uit een spouwmuurisolatie met als alternatieve optie vloerisolatie of bodemisolatie. Spouwmuurisolatie is de meest kosteneffectieve manier om energie te besparen en de CO2-uitstoot te verminderen. Er wordt gerekend met een gemiddeld investeringsbedrag van € 2.200 per woning, dit is inclusief het natuurvrij maken van de woning. De essentie van de isolatieaanpak is het ontzorgen van de aanvrager. Het gehele proces vanaf het aanvragen van een offerte bij een uitvoerend aannemer tot aan het betalen van de factuur wordt uit handen genomen.

Nationaal Isolatie Programma (NIP)
De Isolatieaanpak willen we ook doortrekken naar de uitwerking van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP). De gemeente kan tot 31 oktober 2023 een voorstel voor de 1e tranche indienen. Het totale bedrag dat kan worden aangevraagd in 2023 is € 323.919 voor 222 woningen. Voor het voorstel voor het Nationaal Isolatieprogramma wordt als aanvulling een cash-back regeling toegevoegd. Hierdoor is de regeling ook beschikbaar voor eigenaar-bewoners waarvan de woning geen spouwmuur of kruipruimte heeft en maatwerk nodig is. Deelname aan een inkoopactie is vanwege het benodigde maatwerk meestal niet mogelijk. De meeste woningen gebouwd voor 1920 hebben geen spouwmuur. Op Texel is 18,5% van de woningen gebouwd voor 1920. Ook de doe-het-zelvers kunnen door de cashback-regeling deelnemen aan de regeling. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt waardoor er vaak lange wachttijden bij aannemers zijn is dit een belangrijke

doelgroep om mee te nemen in de regeling. Op dit moment wordt er gewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak om de NIP-gelden aan te vragen.

Energiearmoede aanpak Huurders
Met de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) zijn in 2022 al 1409 huurders ondersteund bij het nemen van kleine maatregelen om zo hun energieverbruik te verlagen. Via de RREW-regeling konden o.a. huurders een bespaarbox of zelf kleine maatregelen bestellen t.w.v. € 90.
Om huurders met energiearmoede te helpen heeft de gemeente een FIXbrigade gesubsidieerd die wordt opgezet en gecoördineerd door TexelEnergie. De FIXbrigade heeft als doel om binnen één jaar 200 woningen te bezoeken. De kosten van de maatregelen die de FIXbrigade uitvoert in corporatiewoningen worden betaald door Woontij.
Om geen overkill aan regelingen voor kleine maatregelen te creëren kiezen we ervoor om een witgoed-omruilregeling op te zetten. De opzet is dat huurders die in aanmerking komen voor de energietoeslag en in een laag-energetische huurwoning wonen, een uitnodigingsbrief ontvangen om een voucher aan te vragen. Met deze voucher kan er een afspraak gemaakt worden bij een witgoed-ondernemer voor de witgoed-omruilactie. Evenals bij de isolatieaanpak zal er een beperkt aantal vouchers beschikbaar zijn. De wens is om de actie geheel lokaal weg te zetten. Na afronding van de werkzaamheden voor het opzetten van witgoed-omruilactie zal de regeling aan het college voorgesteld worden.

Alternatieven

- Het aantal vouchers voor de isolatieaanpak en witgoed-omruilactie kunnen vergroot worden door het bedrag per voucher te verlagen. Dit vraagt wel om een eigen bijdrage van de aanvrager om de isolatiemaatregel uit te voeren of witgoedartikel aan te schaffen. Gezien het laag besteedbaar inkomen van de doelgroep kan dit ertoe leiden dat er minder gebruik van de regelingen wordt gemaakt.
- Eén aanpak voor zowel huurders als eigenaar-bewoners. De regelingen zullen dan gericht zijn op het nemen van kleine energiebesparende maatregelen en/of witgoed. Bij het uitvoeren van "grote" maatregelen bij huurwoningen dient namelijk rekening gehouden te worden met Europese staatsteunregels, zoals vastgelegd in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (artikelen 107 tot en met 109 VWEU).

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Kosten		
Incidenteel Isolatieaanpak Subsidie FIXbrigade (collegebesluit 14 februari 2023) Witgoed-omruilactie	Voor het jaar 2023	 € 253.600 € 35.000 € 121.328
Totaal aanpak energiearmoede	672307	€ 409.928

Dekking		
Specifieke uitkering Rijk (SPUK)	672307 aanpak energiearmoede	€ 234.928

Bestemminsgreserve aanpak energiearmoede	972302 aanpak energiearmoede	€ 175.000

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Artikel 189 Gemeentewet
- Budgethoudersregeling gemeente Texel 2015

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

- Beschikking middelen aanpak energiearmoede 20 januari 2022
- Wijziging beschikking middelen aanpak energiearmoede 29 juni 2022
- Raadsbesluit Transitievide Warmte Raadsbesluit december 2021

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Doelenboom

Programma	**7**	**Duurzaam, schoon en innovatief**
Maatschappelijk doel	7.2	Een duurzame samenleving bevorderen
Beleidsdoel	7.2.1	Energietransitie faciliteren en uitvoeren
Operationeel doel	7.2.1.3	Energiebesparing woningbouw stimuleren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- artikel 189 van de Gemeentewet, en;
- de Budgethoudersregeling gemeente Texel 2015;

Overwegende

- dat de specifieke uitkering uit 's Rijks kas onder voorwaarde is verstrekt; deze middelen worden besteed aan ondersteuning van huishoudens (huurder en eigenaar-bewoners) met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen;

Besluit

1. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van € 409.928 ter uitvoering van de aanpak energiearmoede;
2. ter dekking hiervoor de Specifieke uitkering van het Rijk € 234.928 te gebruiken en ten laste van de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede € 175.000 over te hevelen naar het budget aanpak energiearmoede.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-07-2023,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3341490

Bijlagen

Geen bijlagen

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1423
Extern Zaak ID	3216707
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	10
Titel	Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen 2023
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	H. Kieft
Aanleiding	Overig

Bijlagen
Bestuurlijk advies vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023
Bijlage 1. concept verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023
Bijlage 2. Advies raad verordeningen leningen SVn - Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
B&W	23 mei 2023
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

De gemeente ondersteunt en stimuleert haar inwoners bij het verduurzamen van hun woning. Naast het geven van advies, het organiseren van inkoopacties en wijk- en jarenaanpakken, helpt de gemeente ook bij het betaalbaar maken van het nemen van energiebesparende maatregelen door het verstrekken van leningen. Door de gestegen energieprijzen en oplopende inflatie is het verduurzamen van de eigen woning nog urgenter geworden, maar tegelijkertijd voor veel inwoners financieel moeilijker.
Op 17 september 2020 stelde de raad de Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel vast. De verordening was van toepassing op de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen en de Stimuleringslening zonnepanelen 0%.
Inmiddels zijn er met behulp van de Stimuleringslening zonnepanelen 0% op ruim 74 Texelse woningen zonnepanelen gelegd. De Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen is daarentegen nog maar 9 keer aangevraagd. (d.d. 27-03-2023)
Om het gebruik van de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen te stimuleren heeft de gemeente een nieuwe verordening opgesteld waarin de twee bestaande Stimuleringsleningen zijn samengevoegd tot de Stimuleringslening Toekomstbestendig wonen. Ook is aan de verordening de Verzilverlening toekomstbestendig wonen toegevoegd.
Met de nieuwe Stimuleringslening kunnen bewoner-eigenaars met één Stimuleringslening meerdere energiebesparende maatregelen en maatregelen voor langer zelfstandig wonen financieren tegen een rente van 0%. Ook is er een verruiming van het maximale consumptieve leenbedrag van € 10.000 naar € 30.000. Vanaf € 30.001 is er sprake van een hypothecaire lening. Bijkomende kosten voor het afsluiten van een hypothecaire lening zijn afsluitkosten SVn en notariskosten. De Stimuleringslening kan ook gebruikt worden voor de financiering van asbestsanering, funderingsherstel en klimaat- en natuuradaptieve maatregelen. Deze maatregelen dienen wel onderdeel te zijn van de verduurzaming van de woning. De Stimuleringslening kan tevens gebruikt worden voor het verduurzamen van een particuliere vakantiewoning op Texel.
Het minimum leenbedrag is € 2.500 en het maximum leenbedrag is € 50.000. Voor een aantal

maatregelen geldt een maximaal leenbedrag: voor zonnepanelen maximaal € 10.000 en voor maatregelen langer zelfstandig wonen en klimaat- en natuuradapatieve maatregelen maximaal € 15.000.
Aan de nieuwe verordening is ook de Verzilverlening toegevoegd. De Verzilverlening is bedoelt voor de doelgroep bewoners-eigenaars 58+ waarbij het vermogen in stenen zit. Met de Verzilverlening kunnen dezelfde maatregelen gefinancierd worden als met de Stimuleringslening. Gedurende de looptijd betaalt men geen aflossing en rente. Aan het einde van de looptijd, bij verkoop van de woning of bij overlijden van de langstlevende schuldenaar, wordt de Verzilverlening afgelost. De rente van de Verzilverlening wordt vastgesteld door Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn) op het moment van afsluiten.
Door de aanpassingen in de nieuwe verordening verwacht de gemeente meer aanvragen voor de Stimuleringslening en de Verzilverlening. Hiervoor is een extra krediet beschikbaar gesteld van € 1.000.000.
Een Stimuleringslening of Verzilverlening aanvragen kan via www.texel.nl/stimuleringsleningen. Aan de hand van ingediende offertes bepaalt de gemeente of de aanvrager voldoet aan de voorwaarden. Na goedkeuring ontvangt de aanvrager een toewijzingsbrief waarmee de lening via Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn) kan worden aangevraagd. SVn verzorgt vervolgens de financiële toets en de afhandeling van de lening. Meer informatie over de leningen en de voorwaarden is te vinden op www.svn.nl, www.texel.nl en www.texelgeeftenergie.nl.

Vragen over het verduurzamen van de woning? Neem dan contact op met het Duurzaam Bouwloket, het gratis en onafhankelijke energieloket van de gemeente Texel. www.duurzaambouwloket.nl telefoonnummer: 0222 208001

Gemeente Texel

.txl

Advies

Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023.

Doelenboom

Programma	**7**	**Duurzaam, schoon en innovatief**
Maatschappelijk doel	7.2	Een duurzame samenleving bevorderen
Beleidsdoel	7.2.1	Texelse energie duurzaam en zelfvoorzienend maken
Operationeel doel	7.2.1.3	Energiebesparing woningbouw stimuleren

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023 vast te stellen;
2. gelijktijdig de Verordening verbeteren en verduurzamen woningen Texel, vastgesteld door de raad op 17 september 2020, in te trekken;
3. de beschikbaar gestelde kredieten voor de Stimuleringslening zonnepanelen 0% en de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen samen te voegen;
4. per 1-1-2024 een extra krediet van € 1.000.000 vrij te maken voor het verstrekken van Stimuleringsleningen en Verzilverleningen uit het revolverend fonds;
5. structureel budget vrij te maken van € 40.000 per jaar voor de rentekosten voor het aantrekken van het extra krediet van € 1.000.000, dit opnemen in de Programmabegroting vanaf 2024;
6. het begrote bedrag van € 20.000 voor te ontvangen rente uit de begroting halen. Dekking van € 10.000 in 2023 vanuit de Algemene reserve en vanaf 2024 het volledig bedrag ad € 20.000 opnemen in de Programmabegroting 2024.

Toelichting

Sinds 2020 biedt de gemeente de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen aan. Deze lening kan gebruikt worden om de eigen-woning te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Van deze regeling wordt nog weinig gebruik gemaakt dit in tegenstelling tot de Stimuleringslening zonnepanelen 0%. Om het gebruik van de lening duurzaam en langer zelfstandig wonen te stimuleren wordt aan de raad voorgesteld om de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel vast te stellen. In de nieuwe verordening zijn de bestaande stimuleringsleningen; “duurzaam en langer zelfstandig wonen” en “zonnepanelen 0%” samengevoegd tot één renteloze lening voor meerdere maatregelen. Ook is de Verzilverlening toegevoegd. De Verzilverlening is bedoeld voor de doelgroep bewoners-eigenaars 58+ waarbij het vermogen in stenen zit. De Stimuleringslening toekomstbestendig wonen wordt door het vaststellen van de nieuwe verordening gebruiksvriendelijker, flexibeler en financieel aantrekkelijker waardoor het gebruik zal toenemen. Hiervoor wordt voorgesteld om een extra krediet van € 1.000.000 beschikbaar te stellen.
In combinatie met de Rijkssubsidie ISDE, en aanstaande subsidies vanuit het Nationaal Isolatieprogramma en het nog op te zetten Gemeentelijke 4 jarig subsidiefonds van 4 x € 500.000 uit het coalitieakkoord 2022-2025 wordt het voor meer woningeigenaren financieel haalbaar om hun woning te verduurzamen.

Consequenties

Financieel	☑ Ja ☐ Nee	Majeure risico’s	☐ Ja ☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☑ Nee	Beheer	☐ Ja ☑ Nee
Juridisch	☑ Ja ☐ Nee	Belanghebbenden	☐ Ja ☑ Nee
Beleid	☐ Ja ☑ Nee	Structuurvisie	☑ Ja ☐ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☑ Nee	Regie	
Deregulering	☐ Ja ☑ Nee	**Zaaknummer**	3216707

Bijlagen

1.Concept Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023
2.Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel

Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023

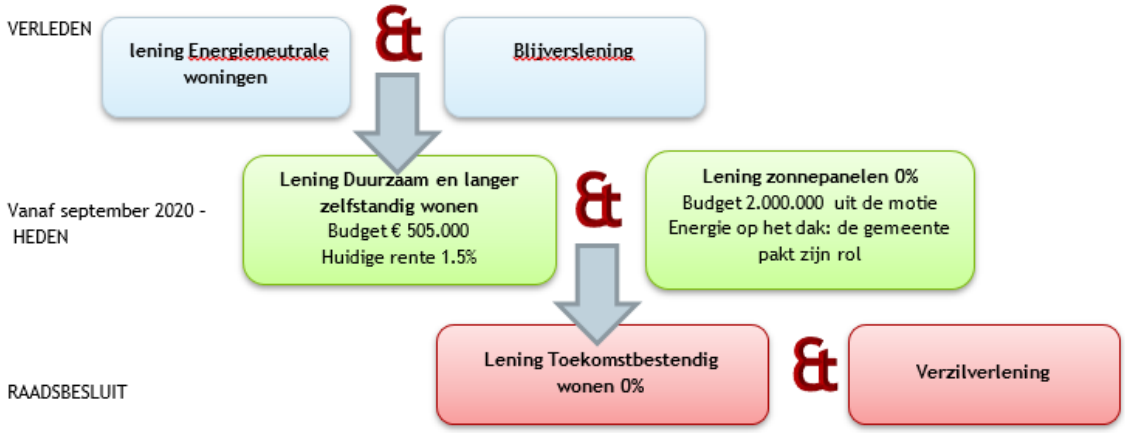
Samenvatting

De gemeente ondersteunt en stimuleert haar inwoners bij het verduurzamen van hun woning. Naast het geven van advies, het organiseren van inkoopacties en wijk- en jarenaanpakken, helpt de gemeente ook bij het betaalbaar maken van het nemen van energiebesparende maatregelen door het verstrekken van leningen. Door de gestegen energieprijzen en oplopende inflatie is het verduurzamen van de eigen woning nog urgenter geworden, maar tegelijkertijd voor veel inwoners financieel moeilijker.
Op 17 september 2020 stelde de raad de Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel vast. De verordening was van toepassing op de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen en de Stimuleringslening zonnepanelen 0%.
Inmiddels zijn er met behulp van de Stimuleringslening zonnepanelen 0% op ruim 74 Texelse woningen zonnepanelen gelegd. De Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen is daarentegen nog maar 9 keer aangevraagd. (d.d. 27-03-2023)
Om het gebruik van de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen te stimuleren heeft de gemeente een nieuwe verordening opgesteld waarin de twee bestaande Stimuleringsleningen zijn samengevoegd tot de Stimuleringslening Toekomstbestendig wonen. Ook is aan de verordening de Verzilverlening toekomstbestendig wonen toegevoegd.
Met de nieuwe Stimuleringslening kunnen bewoner-eigenaars met één Stimuleringslening meerdere energiebesparende maatregelen en maatregelen voor langer zelfstandig wonen financieren tegen een rente van 0%. Ook is er een verruiming van het maximale consumptieve leenbedrag van € 10.000 naar € 30.000. Vanaf € 30.001 is er sprake van een hypothecaire lening. Bijkomende kosten voor het afsluiten van een hypothecaire lening zijn afsluitkosten SVn en notariskosten. De Stimuleringslening kan ook gebruikt worden voor de financiering van asbestsanering, funderingsherstel en klimaat- en natuuradaptieve maatregelen. Deze maatregelen dienen wel onderdeel te zijn van de verduurzaming van de woning. De Stimuleringslening kan tevens gebruikt worden voor het verduurzamen van een particuliere vakantiewoning op Texel.
Het minimum leenbedrag is € 2.500 en het maximum leenbedrag is € 50.000. Voor een aantal maatregelen geldt een maximaal leenbedrag: voor zonnepanelen maximaal € 10.000 en voor maatregelen langer zelfstandig wonen en klimaat- en natuuradapatieve maatregelen maximaal € 15.000.
Aan de nieuwe verordening is ook de Verzilverlening toegevoegd. De Verzilverlening is bedoeld voor de doelgroep bewoners-eigenaars 58+ waarbij het vermogen in stenen zit. Met de Verzilverlening kunnen dezelfde maatregelen gefinancierd worden als met de Stimuleringslening. Gedurende de looptijd betaalt men geen aflossing en rente. Aan het einde van de looptijd, bij verkoop van de woning of bij overlijden van de langstlevende schuldenaar, wordt de Verzilverlening afgelost. De rente van de Verzilverlening wordt vastgesteld door Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn) op het moment van afsluiten.
Door de aanpassingen in de nieuwe verordening verwacht de gemeente meer aanvragen voor de Stimuleringslening en de Verzilverlening. Hiervoor is een extra krediet beschikbaar gesteld van € 1.000.000.
Een Stimuleringslening of Verzilverlening aanvragen kan via www.texel.nl/stimuleringsleningen. Aan de hand van ingediende offertes bepaalt de gemeente of de aanvrager voldoet aan de voorwaarden. Na goedkeuring ontvangt de aanvrager een toewijzingsbrief waarmee de lening via Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn) kan worden aangevraagd. SVn verzorgt vervolgens de financiële toets en de afhandeling van de lening.
Meer informatie over de leningen en de voorwaarden is te vinden op www.svn.nl, www.texel.nl en www.texelgeeftenergie.nl.
Vragen over het verduurzamen van de woning? Neem dan contact op met het Duurzaam Bouwloket, het gratis en onafhankelijke energieloket van de gemeente Texel. www.duurzaambouwloket.nl telefoonnummer: 0222 208001

Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023

Argumenten tot advies

Op 17 september 2020 stelde de raad de Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel vast. De verordening was van toepassing op de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen en de Stimuleringslening zonnepanelen 0%.
Het budget voor de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen ontstond uit het samenvoegen van de budgetten van de destijds bestaande Blijverslening (€ 287.000) en de lening Energieneutrale woningen (€ 218.000).
Het budget voor de Stimuleringslening voor zonnepanelen van € 2.000.000 werd beschikbaar gesteld ter uitvoering van de motie 'Energie op het dak: de gemeente pakt zijn rol'.

Sindsdien zijn er 74 Stimuleringsleningen zonnepanelen 0% t.w.v. € 379.085 verstrekt en 9 Stimuleringsleningen duurzaam en langer zelfstandig wonen t.w.v. € 109.934, waarvan 8 consumptief (tot € 10.000) en 1 hypothecair (vanaf € 10.001) d.d. 27-03-2023.
De aanvragen voor de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen blijven ver achter bij die van de Stimuleringslening zonnepanelen 0%. De grote verschillen tussen de twee leningen zijn het rentepercentage en de bijkomende kosten boven het leenbedrag van € 10.000.
Om bewoner-eigenaren en/of particuliere eigenaren van een Texelse vakantiewoning te ondersteunen en te stimuleren hun woning en/of vakantiewoning te verduurzamen zijn er in de voorgestelde verordening een aantal verbeterpunten doorgevoerd en zijn de bestaande Stimuleringsleningen samengevoegd waardoor de Stimuleringslening gebruiksvriendelijker, flexibeler en financieel aantrekkelijker wordt.

De verbeterpunten van de nieuwe Verordening Toekomstbestendig wonen Texel:

- Voor alle maatregelen een rentetarief van 0% hanteren en de grens van consumptief naar hypothecaire krediet verhogen van € 10.000 naar € 30.000. In de Transitievisie warmte Gemeente Texel staat als uitgangspunt dat de transitie naar aardgasvrij-klaar betaalbaar moet zijn voor iedereen. Het aanbieden van een lening die gebruiksvriendelijker, flexibeler en renteloos is en daarnaast tot het leenbedrag van € 30.000 geen bijkomende kosten (notariskosten/afsluitkosten SVn) heeft, draagt bij aan dit uitgangspunt.
- Toestaan van maatregelen op aanhorigheden van een woning. Dit biedt meer mogelijkheden tot het energieneutraal maken van de woning. Ook kan het een oplossing zijn voor het plaatsen van zonnepanelen als het dak van de woning niet geschikt is.
- Het maximale leenbedrag voor zonnepanelen is verhoogd van € 6.000 naar € 10.000. Hiervoor is gekozen doordat de prijzen van zonnepanelen de afgelopen tijd sterk zijn gestegen.
- Asbestsanering en funderingsherstel zijn toegevoegd. Deze maatregelen kunnen deel uitmaken van de verduurzaming van een woning. Indien bewoner-eigenaren dit niet mee kunnen financieren leidt dit tot stagnatie van de verduurzaming van de woning.

Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023

- Toevoegen Verzilverlening. Voor bewoner-eigenaren boven de 58 jaar met weinig of geen leenruimte maar met voldoende overwaarde op hun woning is de Verzilverlening een manier om het verduurzamen van de woning te financieren. Gedurende de looptijd wordt er geen aflossing en rente betaald, de lening heeft dus geen invloed op wat men maandelijks kan besteden. De Verzilverlening [1] heeft identieke doelstellingen als de Stimuleringslening.

Voordelen van het samenvoegen van de twee bestaande Stimuleringsleningen:

- Per afgesloten renteloze consumptieve Stimuleringslening betaalt de gemeente een bijdrage aan SVn. Het samenvoegen van de Stimuleringsleningen leidt tot lagere kosten voor de gemeente. Er zal vaker één aanvraag voor meerdere maatregelen gedaan worden.
- Om het gemeentelijk budget voor de leningen flexibeler in te kunnen zetten al naar gelang de behoefte is het samenvoegen van de leningen en daardoor de twee budgetten gunstig.
- Een aanvrager van een Stimuleringslening kan nu zonnepanelen en andere maatregelen financieren vanuit één lening dus ook één aanvraag. Hierdoor verbetert de gebruiksvriendelijkheid en de flexibiliteit.

Overige voordelen:

- Samen met de Rijkssubsidie ISDE, en de aanstaande subsidies vanuit het Nationaal Isolatieprogramma en het Gemeentelijke 4 jarig subsidiefonds van 4 x € 500.000 uit het coalitieakkoord 2022-2025 wordt het door de Stimuleringslening en de Verzilverlening duurzaam en langer zelfstandig wonen voor meer bewoner-eigenaren financieel haalbaar om hun woning te verduurzamen.
- Door bewoner-eigenaars te ondersteunen worden meer woningen verduurzaamd waardoor er uitvoering gegeven wordt aan door de raad vastgesteld plannen Texel zelfvoorzienend en duurzaam en de Transitievisie Warmte.

Door het samenvoegen van de kredieten is er op dit moment € 2.000.000 beschikbaar voor het revolverend fonds [2] voor de Stimuleringslening en Verzilverlening. Doordat meerdere maatregelen met één lening gefinancierd kunnen worden tegen betere voorwaarden zullen er meer leningen aangevraagd worden voor een hoger leenbedrag.
Als voorbeeld:
Met het op dit moment beschikbare krediet kunnen 70 leningen van € 30.000 verstrekt worden. Dit is minder dan het aantal verstrekte leningen tot nu toe. Om te blijven voldoen aan de vraag naar ondersteuning bij de financiering van het verduurzamen van de eigen-woning wordt voorgesteld om een extra krediet van € 1.000.000 vrij te maken voor het revolverend fonds.

[1] *De Verzilverlening is een standaard product van SVn, hierbij stelt SVn de productkenmerken vast, waaronder de rente, hier kan een gemeente niet van afwijken.*

[2] *In een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen.*

Alternatieven

Onderstaande alternatieven zijn veelal niet gekozen vanwege de extra benodigde mankracht en complexiteit.

- De bestaande Stimuleringsleningen niet samenvoegen. Het college is bevoegd om de rente van de bestaande Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig vanuit de bestaande Verordening vast te stellen op 0%. (artikel 2 verordening leningen verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel).

Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023

Ook is het college bevoegd om de inspiratie lijst van maatregelen uit te breiden of in te korten zoals genoemd in artikel 3 en opgenomen in bijlage A van de huidige verordening. Voor het wijzigen van de verordening, het verhogen van de grens van consumptief naar hypothecaire van € 10.000 naar € 30.000, het toevoegen van de Verzilverlening en het verruimen van het krediet is een raadsbesluit nodig.

- Aansluiten bij de mogelijkheden van het Warmtefonds. Het Warmtefonds biedt financiële ondersteuning bij het verduurzamen van de woning door middel van de Energiebespaarlening. De Energiebespaarlening is alleen bedoeld voor energiebesparende maatregelen en alleen bestemd voor bewoner-eigenaars. Het maximale leenbedrag is € 25.000. Bij het energieneutraal maken van de woning is een hoger leenbedrag mogelijk; maximaal € 65.000. Bij een verzamelinkomen beneden € 48.625 bruto leent men voor 0%. Daarboven geldt de effectieve jaarrente Energiebespaarlening. Op dit moment is de effectieve rente bij een looptijd van 15 jaar 4.40%. Eigenaar-bewoners in de leeftijd 75+ kunnen ook de Energiebespaarlening aanvragen, dit kan niet bij de Stimuleringsleningen van de gemeente. De gemeente kan ervoor kiezen om het gemeentelijk krediet aanvullend in te zetten. Woningeigenaren vragen allereerst via het Warmtefonds de Energiebespaarlening aan. De Gemeente geeft vervolgens een rentekorting aan woningeigenaren die een rentepercentage betalen. Wil men meer lenen dan € 25.000 dan biedt de gemeente een aanvullende lening van € 25.000 aan, zodat in totaal evengoed € 50.000 geleend kan worden. Het onderzoek naar de mogelijkheden en de voorbereiding van deze constructie neemt minimaal 8 maanden in beslag. Maatregelen voor langer zelfstandig wonen zijn hierbij uitgesloten, hiervoor kan de Blijverslening terug komen.
- Terug naar hoe het was in de periode voor september 2020 en apart een Stimuleringslening aanbieden voor het verduurzamen van woningen en apart een Stimuleringslening voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen (Blijverslening). Hierdoor is het mogelijk om een ander rentetarief te hanteren voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen.
- De grens tussen consumptief versus hypothecair is arbitrair. Bij een hoger consumptief leenbedrag loopt de gemeente ook over een hoger bedrag risico omdat er geen onderpand is op de lening. Het maximale consumptieve leenbedrag is nooit hoger dan de gemeente heeft vastgesteld met een wettelijk maximum van € 75.000. Het is daarom ook toegestaan om voor het maximale leenbedrag van € 50.000 een consumptieve lening te verstrekken. Er is voor een maximum van € 30.000 gekozen omdat een groot deel van de woningen met dit bedrag aardgasvrij klaar gemaakt kunnen worden. Om vanaf € 10.001 al bijkomende kosten voor SVn en notaris te betalen staat niet in verhouding met het leenbedrag.
- Het maximale leenbedrag voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen verhogen. Door de huidige gestegen prijzen volstaat het budget van € 15.000 misschien niet meer om de gewenste maatregelen uit te voeren.
- Een renteloze Stimuleringslening alleen beschikbaar stellen voor huishoudens met een nader te bepalen maximum verzamelinkomen, boven dit verzamelinkomen wel een rentepercentage hanteren. Vergelijkbaar met de Energiebespaarlening van het Warmtefonds. Het Warmtefonds hanteert een rente van 0% voor eigenaar-bewoners met een verzamelinkomen minder dan € 48.625. Bij dit alternatief dient de gemeente de inkomenstoets uit te voeren.
- Geen Verzilverlening aanbieden, mensen met beperkte leenruimte en boven de leeftijdgrens van 76 jaar kunnen ook gebruik maken van het Warmtefonds. Bij beperkte leencapaciteit is het leenbedrag echter max € 5.000 via het Warmtefonds. Het Warmtefonds hanteert een rente van 0% voor eigenaar-bewoners met een verzamelinkomen minder dan € 48.625.

Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Kosten		
Structureel vanaf 2024	Rentekosten voor aantrekken extra krediet van € 1.000.000 lagere renteopbrengsten door alle leningen op 0% te zetten.	€ 40.000 € 20.000
Krediet beschikbaar stellen		€ 1.000.000

Dekking			
Geen dekking	☑ Begroting	☐ Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening
Structureel vanaf 2024	Meenemen met de begrotingsbehandeling 2024	€ 40.000	

Door het aanpassen van de rente van de Stimuleringslening van 1,5% naar 0% loopt de gemeente per afgesloten lening in de toekomst minimaal 1% rentevergoeding mis. Deze inkomsten zijn begroot op € 20.000 per jaar.

- **Juridische consequenties**
  Verordening leningen verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel 2020 vervangen door de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023 en publiceren;

- **Structuurvisie**
  Texel op Koers structuurvisie 2020: Hoofdstuk Texel schoon, stil en energieonafhankelijk pagina 66. Texel wil het voorbeeld van een duurzaam eiland worden. De gemeente streeft naar energiebesparing en duurzame energieopwekking, afvalpreventie, milieuvriendelijk bouwen, een schonere (auto)mobiliteit en minder bestrijdingsmiddelen in het openbaar groen. Energiebesparing staat hoog op de agenda. Alle energie die wordt bespaard hoeft immers niet te worden opgewekt.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- artikel 147 en 149 van de Gemeentewet
- artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet
- de Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel, vastgesteld door de raad op 16-09-2020;

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

- Raadsbesluit 11-08-2020 Vasstellen Verordening Starterslening Texel en Verordening verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel.
- Raadsbesluit december 2021 Transitievisie warmte gemeente Texel
- Raadsbesluit 26 februari 2020 Texel zelfvoorzienend en duurzaam
- Raadsbesluit Algemeen-belang- besluit 10 november 2022
  Het nemen van een algemeen-belang-besluit is vanuit juridisch oogpunt nodig omdat met een rentepercentage van 0% wordt geconcurreerd met commerciële aanbieders van leningen. Dit mag de overheid alleen doen als het gaat om een algemeen belang. De raad heeft op 10 november 2022 reeds een algemeen-belang-besluit genomen waarbij is besloten om het verstrekken van leningen via SVn aan te wijzen als economische activiteit in het algemeen belang, als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet.

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Vasstellen van de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel.

Doelenboom

Programma	**7**	**Duurzaam, schoon en innovatief**
Maatschappelijk doel	7.2	Een duurzame samenleving bevorderen
Beleidsdoel	7.2.1	Texelse energie uiterlijk 2020 duurzaam en zelfvoorzienend maken
Operationeel doel	7.2.1.3	Energiebesparing woningbouw stimuleren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;

Overwegende

- dat het gewenst is activiteiten die bijdragen aan de versnelling en de betaalbaarheid van het verduurzamen van de woningvoorraad op Texel en het reduceren van gas-en elektriciteitsverbruik zo laagdrempelig mogelijk te stimuleren;

Besluit

1. de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023 vast te stellen;
2. gelijktijdig de Verordening verbeteren en verduurzamen woningen Texel 2020, vastgesteld door de raad op 17 september 2020, in te trekken;
3. de beschikbaar gestelde kredieten voor de Stimuleringslening zonnepanelen 0% en de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen samen te voegen;
4. een extra krediet van € 1.000.000 vrij te maken voor het verstrekken van Stimuleringsleningen en Verzilverleningen uit het revolverend fonds;
5. structureel budget vrij te maken van € 40.000 per jaar voor de rentekosten voor het aantrekken van het extra krediet van € 1.000.000, dit opnemen in de Programmabegroting vanaf 2024;
6. het begrote bedrag van € 20.000 voor te ontvangen rente uit de begroting halen. Dekking van € 10.000 in 2023 vanuit de Algemene reserve en vanaf 2024 het volledig bedrag ad € 20.000 opnemen in de Programmabegroting 2024 .

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering 21 juni 2023 ,

De griffier, De voorzitter,

1. **Zaaknummer** 3216707

Bijlagen

1. Concept Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023
2. Verordening leningen verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel 2020

Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023

De raad van de gemeente Texel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van …….

gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;

overwegende dat het gewenst is activiteiten te stimuleren die bijdragen aan de ambitie van de gemeente Texel om op duurzame wijze in haar eigen energiebehoefte te voorzien en om de bestaande woningvoorraad te verbeteren;

besluit

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023

Artikel 1 Begrippen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a.	Aanvrager	een natuurlijk persoon zoals omschreven in artikel 2 lid 2, 3 en 8 die een aanvraag doet voor een Stimuleringslening of Verzilverlening Toekomstbestendig wonen.
b.	College	het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel.
c.	Stimuleringslening Toekomstbestendig wonen	een lening die, na toewijzing door het college, door SVn consumptief of hypothecaire kan worden verstrekt aan aanvrager ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde kosten van verbeteringsmaatregelen, die worden getroffen aan de woning van aanvrager en/of vakantiewoning. Dit omvat de renteloze Stimuleringslening Toekomstbestendig wonen
	Verzilverlening Toekomstbestendig wonen	een lening volgens de productspecificaties van de Verzilverlening van SVn ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde werkelijke kosten van de verbeteringsmaatregelen die worden getroffen in of aan een bestaande woning.
d.	Maatregelen	maatregelen als bedoeld in artikel 4 en bijlage A.

e.	Kosten	de kosten inclusief BTW van materialen en werkzaamheden voor zover noodzakelijk voor het treffen en realiseren van stimuleringsmaatregelen, eventueel vermeerderd met de kosten van een maatwerkadvies verduurzaming/ergotherapeut en bijkomende kosten voor het verkrijgen van de stimuleringslening zoals de kosten voor de notaris, de kosten van door een deskundig vakbedrijf terzake van deze stimuleringsmaatregelen in rekening gebrachte arbeidsuren en leges. Kosten voor zelfwerkzaamheid zijn uitgesloten.
f.	SVn	stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort. Financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM-vergunningnummer 12013647.
g.	Woning	een woning op Texel die op grond van het bestemmingsplan is bestemd voor permanente bewoning.
h.	Vakantiewoning	een woning op Texel die op grond van het bestemmingsplan is bestemd voor recreatief verblijf.
	Bewoner-eigenaar	natuurlijk persoon die, alleen of gezamenlijk met een ander, een woning volledig in eigendom heeft en daarin zijn hoofdverblijf heeft.
i.	SCE projecten	collectief project om gezamenlijk duurzame energie op te wekken op Texel.
j.	Toewijzing	het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Stimuleringslening bij SVn.

Artikel 2 Toepassingsbereik

1. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op aanvragen voor een Stimuleringslening of een Verzilverlening die consumptief of hypothecair wordt verstrekt.
2. De aanvrager van een Stimuleringslening ‘toekomstbestendig wonen consumptief’ is een particuliere bewoner-eigenaar of particuliere eigenaar vakantiewoning van een in de gemeente Texel gelegen bestaande (vakantie)woning. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager. Eén van beide aanvragers is jonger dan 76 jaar.
3. De aanvrager van een Stimuleringslening ‘toekomstbestendig wonen hypothecair’ is een particuliere bewoner-eigenaar of particuliere eigenaar vakantiewoning van een in de gemeente Texel gelegen bestaande (vakantie)woning. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager.
4. Per aanvraag kan een particuliere bewoner-eigenaar of particuliere eigenaar vakantiewoning voor het maximale leenbedrag van € 50.000,-- gebruik maken van de regeling.

5. De verordening is uitsluitend van toepassing op leningsaanvragen voor het treffen van maatregelen in bestaande particuliere woningen en vakantiewoningen en aanhorigheden (zoals schuren) in de gemeente Texel.
6. Per aanvrager wordt voor maximaal 1 vakantiewoning een lening verleend.
7. De mogelijkheid om een lening aan te vragen voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen is uitgesloten voor vakantiewoningen.
8. De aanvrager van een Verzilverlening toekomstbestendig wonen is een particuliere bewoner-eigenaar van een in de gemeente Texel gelegen bestaande woning. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager. Beide aanvragers zijn minimaal 58 jaar oud of niet jonger dan 10 jaar voor hun pensioengerechtigde leeftijd.

Artikel 3 Kenmerken

1. **De Stimuleringslening toekomstbestendig wonen die consumptief wordt verstrekt:**

a. bedraagt minimaal € 2.500,-- en maximaal € 30.000,--;

b. heeft een looptijd van maximaal 7 jaar voor bedragen tot en met € 10.000,--,een maximale looptijd van 10 jaar voor bedragen vanaf € 10.001,-- tot en met € 15.000,-- en maximaal 15 jaar voor bedragen vanaf € 15.001,--;

c. heeft een rentepercentage van 0%;

d. de rente staat gedurende de gehele looptijd vast;

e. wordt verstrekt vanuit een bouwdepot;

f. het bedrag dat bestemd is voor zonnepanelen mag niet hoger zijn dan €10.000,--;

g. het bedrag dat bestemd is voor klimaatadaptieve maatregelen mag niet hoger zijn € 15.000,--;

h. het bedrag dat bestemd is voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen mag niet hoger zijn dan € 15.000,-- (deze regeling geldt niet voor vakantiewoningen, zie artikel 2 lid 7 van deze Verordening);

i. de Stimuleringslening toekomstbestendig wonen die consumptief wordt verstrekt is een annuïtaire lening en is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Stimuleringslening van SVn.

2. **De Stimuleringslening toekomstbestendig wonen die hypothecair wordt verstrekt:**

a. bedraagt minimaal € 2.500,-- en maximaal € 50.000,--;

b. heeft een looptijd van maximaal 15 jaar voor bedragen tot en met € 30.000,-- en maximaal 20 jaar voor bedragen vanaf € 30.001,--;

c. heeft een rentepercentage van 0%;

d. de rente staat gedurende de gehele looptijd vast;

e. wordt verstrekt vanuit een bouwdepot;

f. het bedrag dat bestemd is voor zonnepanelen mag niet hoger zijn dan € 10.000,--;

g. het bedrag dat bestemd is voor klimaatadaptieve maatregelen mag niet hoger zijn dan € 15.000,--

h. het bedrag dat bestemd is voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen mag niet hoger zijn dan € 15.000,-- (deze regeling geldt niet voor vakantiewoningen, zie artikel 2 lid 7 van deze Verordening);

i. de Stimuleringslening toekomstbestendig wonen die hypothecair wordt verstrekt is een annuïtaire lening en is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Stimuleringslening van SVn.

3. De Verzilverlening toekomstbestendig wonen:

a. wordt hypothecair verstrekt;

b. bedraagt minimaal € 2.500,-- en maximaal € 50.000,--;

c. is alleen voor maatregelen voor de eigen woning (niet voor een vakantiewoning);

d. de rente wordt vastgesteld op het moment van aanvragen bij SVn;

e. wordt verstrekt vanuit een bouwdepot;

f. het bedrag dat bestemd is voor zonnepanelen mag niet hoger zijn dan € 10.000,--;

g. het bedrag dat bestemd is voor klimaatadaptieve maatregelen mag niet hoger zijn dan € 15.000,--;

h. het bedrag dat bestemd is voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen mag niet hoger zijn dan € 15.000,--;

i. de Verzilverlening toekomstbestendig wonen kent geen rente en aflossingsverplichting gedurende de looptijd. De hoofdsom met de samengestelde rente is opeisbaar bij verkoop, overlijden (van de langstlevende schuldenaar) of einde looptijd. De Verzilverlening duurzaam en langer zelfstandig is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Verzilverlening van SVn.

Artikel 4 Stimuleringsmaatregelen

1. Onder stimuleringsmaatregelen in de zin van onderhavige verordening vallen:
    a. alle maatregelen die bijdragen aan het verduurzamen van de woning met aanhorigheden, het meer levensloopbestendig maken van de woning met aanhorigheden, asbestsanering op en/of in de woning met aanhorigheden, funderingsherstel en klimaatadaptieve aanpassingen en/of verbeteringen rondom de woning. De laatst genoemde maatregelen dienen onderdeel te zijn van het verduurzamen van de woning.
    b. alle maatregelen die bijdragen aan het verduurzamen van de particuliere vakantiewoning.
2. De maatregelen moeten voldoen aan de door de gemeente Texel gestelde voorwaarden en criteria zoals die kenbaar zijn gemaakt via de gemeentelijk informatiekanalen (zoals de website www.texel.nl).

3. Maatregelen die voorzien in verduurzamingen en langer zelfstandig wonen zijn in ieder geval de maatregelen zoals vermeld op de inspiratielijst (bijlage A) en maatregelen die naar aard daaraan gelijk te stellen zijn.

Artikel 5 Beleidsdoelen

Indien uit de aanvraag blijkt dat met het treffen van de maatregelen aantoonbaar wordt bijgedragen aan één of meer van de hiernavolgende beleidsdoelen, kan het college besluiten een aanvrager te verwijzen naar SVn voor het aanvragen van een lening:

a. een beperking van de energievraag van de bestaande woning/vakantiewoning;
b. het realiseren van duurzame energieopwekking bij de bestaande woning/vakantiewoning;
c. het verbeteren van de levensloopbestendigheid, de toegankelijkheid, de gebruikskwaliteit, de veiligheid en het comfort van de woning, eventueel in combinatie met ecologische kwaliteit, biodiversiteit en/of klimaatbestendigheid bij de bestaande woning;
d. verwijderen van asbest en funderingsherstel bij bestaande woningbouw. Deze maatregelen dienen onderdeel te zijn van het verduurzamen van de bestaande woning.

Artikel 6 Budget

1. De raad van de gemeente Texel stelt de budgetten vast voor het toewijzen van de Stimuleringslening en Verzilverlening.
2. De Stimuleringslening en Verzilverlening is alleen beschikbaar voor zover het vastgestelde budget hiervoor toereikend is.
3. Indien het vastgestelde budget niet meer toereikend is, worden de aanvragen door of namens het college afgewezen.
4. Over de toewijzing van een Stimuleringslening en Verzilverlening wordt beslist in volgorde van ontvangst van complete aanvragen. Bij over-intekening hebben woningen voorrang boven vakantiewoningen.

Artikel 7 Bevoegdheid college

1. Het college toetst de aanvraag aan de artikelen 2, 3, 4 ,5 en 6 van deze verordening en is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, de aanvrager naar SVn door te verwijzen voor het aanvragen van de Stimuleringslening toekomstbestendig wonen of Verzilverlening toekomstbestendig wonen.
2. Het college stelt de hoogte van de Stimuleringslening en Verzilverlening toekomstbestendig vast met een minimum van € 2.500,-- en een maximum van € 50.000,--.
3. Het college kan de inspiratielijst van maatregelen zoals genoemd in artikel 4 en opgenomen in bijlage A bij deze verordening uitbreiden en/of inkorten.
4. Het college kan het rentepercentage vermeld in artikel 3 wijzigen door middel van een afzonderlijk besluit.

Artikel 8 Procedure aanvraag en toewijzing

1. Een aanvraag voor een Stimuleringslening of Verzilverlening wordt bij het college ingediend op een door de gemeente beschikbaar gesteld formulier en bevat:
    a. een opgave van de te treffen maatregelen;
    b. een technische specificaties van de maatregelen en de gestelde criteria waar deze aan moeten voldoen;

c. een financiële onderbouwing van de te treffen maatregelen, bijvoorbeeld offertes;

d. een planning van de uitvoering van de werkzaamheden.

2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te complementeren.
4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecomplementeerd, verklaart het college de aanvraag niet-ontvankelijk.
5. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
6. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbrief mee aan de aanvrager.
7. Uit overschrijding van de in het zesde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
8. Tegen de toewijzing dan wel de afwijzing kan bezwaar en beroep gemaakt worden volgens de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 9 Afwijzen aanvraag/intrekken toewijzing

Het college wijst een aanvraag af of trekt een toewijzingsbesluit voor het aanvragen van een Stimuleringslening of Verzilverlening in, indien:

1. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren;
2. de maatregelen waarvoor de lening wordt aangevraagd al zijn gerealiseerd;
3. de werkelijke kosten naar zijn oordeel niet in redelijke verhouding staan tot het te verkrijgen resultaat;
4. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen;
5. de Stimuleringslening of Verzilverlening is toegekend of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens;
6. de werkelijke kosten minder bedragen dan € 2.500,--;
7. de Stimuleringslening of Verzilverlening niet tot stand komt.

Artikel 10 Financiële toets, verstrekken en beheer Stimuleringslening en Verzilverlening door SVn

1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een Stimuleringslening of Verzilverlening uit het gemeentelijke budget. De toewijzing voor het aanvragen van een Stimuleringslening of Verzilverlening vormt het startpunt voor een autonome (financiële) toetsing door SVn.
2. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Stimuleringslening en Verzilverlening SVn en de samenwerkingsafspraken tussen de gemeente Texel en SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Stimuleringslening of Verzilverlening vast en bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde Stimuleringslening of Verzilverlening. Indien de aanvrager het niet eens is met de financiële toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en vervolgens eventueel bij het KIFID. Ook kan de aanvrager zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.

Artikel 11 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 12 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college gemotiveerd afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de op de voorgeschreven wijze van bekendmaking.
2. Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Verordening Verbeteren en verduurzamen woningen Texel 2020, vastgesteld door de raad op 17 september 2020, ingetrokken.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Toekomstbestendig wonen Texel'.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van……,

De griffier,	De voorzitter,
Mevrouw M. de Porto,	de heer ir. M.C. Uitdehaag.

Bijlage a: Inspiratielijst Toekomstbestendige maatregelen

Gestelde voorwaarden dienen te blijken uit de meegestuurde offertes en facturen van de aannemer/installateur. Voor actuele voorwaarden is van toepassing de inspiratielijst gepubliceerd op de website van de gemeente Texel.

Duurzame maatregelen:

Isoleren

- Asbestsanering gebruiken voor dakisolatie; aandachtspunten:
  - gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf moet het asbest verwijderen;
  - Het is verplicht om de asbestsanering in combinatie met dakisolatie te doen.
- Dakisolatie
  - Voor aanvang moet aanwezig asbest veilig en deskundig worden weggehaald.
  - Minimale isolatiewaarde (Rd-waarde) 3,5 M2k/w
- Gevelisolatie
  - Minimale warmteweerstand (Rd-waarde) van 3,5 m2K/W
- Spouwmuurisolatie
  - Minimale warmteweerstand (Rd-waarde) van 1,1 m2K/W
- Vloer en bodemisolatie
  - minimale isolatiewaarde (Rd- waarde) van 3,5 m2K/w
- Isolerende deuren , kozijnen panelen, voorwaarden
  - Tussen het voor en achterblad van de deur (en) moet isolatiemateriaal aanwezig zijn.
  - De U-waarde van de deur is maximaal 2,0 W/m2K. De isolerende panelen mogen een maximale U-waarde hebben van 0,7W/m2K
  - Bij een aluminimum kozijn geldt dat de warmtedoorgangscoëfficiënt (U-waarde) van het kozijn profiel kleiner of gelijk aan 2,4 W/m2K is. Een Houten of kunststof kozijn voldoet altijd.
- Zoldervloer- en vlieringsisolatie
  - Minimale isolatiewaarde (Rd-waarde) van 3,5 m2K/W
- Hoog rendementsglas (HR++ glas)voorwaarden
  - Maximale warmtedoorgangscoëfficiënt (U-waarde) hebben van 1,2W/m2 K
- Triple glas (HR+++)
  - Isolatiewaarde (U-waarde) maximaal 0,7 W/m2k
- Monumentenglas **zie ook uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg 2020**
- Groen dak

Verwarmen:

- Lage temperatuurafgifte systeem(vloerverwarming, wandverwarming, lage temperatuur radiatoren.
- Warmteterugwinsysteem, met een minimaal rendement van 90%
- **(**hybride) Warmtepomp die voorkomt op de meldcodelijst warmtepompen van de ISDE-subsidie. Zie website www.rvo.nl.
- Waterzijdig inregelen van verwarmingssysteem
- Sinds 10 maart 2020 verplicht bij woningen waar de warmtebron, cv-ketel of (hybride) warmtepomp wordt vervangen of vernieuwd. Ook wanneer meer dan 30% van de afgifteapparaten zijn vervangen. Uitzondering geldt voor oudere woningen waar de temperatuurregeling per radiator niet altijd mogelijk is. Voor deze woning geldt de verplichting niet. Tevens niet verplicht als de kosten voor de apparatuur meer dan 20% is van de kosten van de verwarmingsinstallatie.
- Zonneboiler
- Infrarood verwarming

Opwekken

- Zonnepanelen
- Thuisbatterij , minimaal 2 kWh

Ventileren

- Co2 gestuurde ventilatie

- Vervangen ventilatiebox met Gelijkstroompomp *
- Balansventilatie met warmterugwinning (WTW)*
- Decentrale ventilatie met WTW*
- Douchewater WTW*

Van het Gas af

- Kosten voor het afsluiten van de woning van het gasnet indien deze aardgasvrij wordt.
- Inductiekookplaat

Klimaatadaptieve maatregelen

- Maatregelen ten behoeve van het bieden van nestgelegenheid voor zoogdieren, vogels en insecten in of aan de woning.
- Zonwering aan de buitenzijde van de woning.
- Maatregelen voor het benutten van regenwater voor het doorspoelen van wc en/of voor wasmachine.
- Groen dak

Asbestsanering *

- Asbestsanering gebruiken als onderdeel van het verduurzamen van de woning aandachtspunten:
  - gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf moet het asbest verwijderen.
- Het is verplicht om de asbestsanering in combinatie met isolerende maatregelen te doen.

Funderingsherstel*

- Verplicht in combinatie met isolerende maatregelen.

Maatwerkadvies.

- Advies over te nemen duurzame maatregelen welke in de woning tot energiebesparing leiden of het opwekken van duurzame energie.
- Advies over te nemen duurzame ecologische maatregelen ter bescherming of stimulering van de biodiversiteit zoals gevelneststenen, vogelvides, nestdakpannen en mitigerende maatregelen.
- Advies over het klimaat adaptief inrichten van de buitenruimte en/of het treffen van klimaat adaptieve maatregelen in de woning.

Overig

- Sloopwerk ten behoeve van het nemen van de maatregelen voor het verduurzamen van de woning.
- Aanbrengen dekvloer na vloerisolatie.
- Afwerking muren bij gevelisolatie aan de binnenkant en buitenkant van de woning.
- Energielabel actualiseren.

**Uitsluitend in combinatie met isolerende maatregelen*

Tot de maatregelen voor langer zelfstandig wonen wordt gerekend:

Bouwkundige aanpassingen

- Slaapkamer + badkamer op de begane grond.
- Badkamer gelijkvloers met slaapkamer.
- Geschikt maken van de badkamer voor verzorging.
- In hoogte verstelbare keuken.
- Inductie koken i.p.v. gas of elektra.
- Verbreden deuren.
- Aanbrengen traplift.
- Automatische deuropener.
- Automatische raamopener voor hoog klep-, val- of uitzetraam (met afstandsbediening).

- Camera voordeur i.c.m. automatische deuropener.
- Gemotoriseerde (rol)gordijnen met afstandsbediening.
- Extra lichtpunt (optioneel met sensor) voor looppadverlichting 's nachts naar toilet*.
- Hang- en sluitwerk conform politiekeurmerk.
- Voldoende wandcontactdozen op bereikbare plaatsen.
- Optische rookmelder op slaapverdieping (op lichtnet).
- Koolmonoxidemelder.
- Gasmelder.
- Gasafsluiter.
- Waterdetector.
- Teruggebogen deurklinken.
- Drempels weg of verlagen.
- Vervangen voordeur met dorpel en driepuntsluiting met comfortslot.
- Deurbel met geluidsversterking / lichtsignaal.
- Wandbeugel bij deur (binnenzijde).
- Wandbeugel bij de deur (buitenzijde).
- Toegangspad opgehoogd of hellingbaan om niveauverschillente compenseren.
- Stalen drempeloploop voor oplossen hoogteverschil (buiten).
- Buitenlamp (optioneel bewegingsmelder of schemerschakelaar).
- Verlicht huisnummer zonder extra stroomaansluiting.
- Verplaatsen deurslot boven deurklink
- Elektronisch slot per stuk.
- Sleutelkluisje voor thuiszorg.
- Tweede trapleuning.
- Beugel aan of vlak naast spil van de trap.
- Trapleuning verlengen.
- Monteren 2e trapleuning
- Lichtpunt met hotelschakelaar in trapgat.
- Infrezen antislip randen in traptreden.
- Verwijderen oude tegels en antisliptegels aanbrengen.
- Anti-sliplaag op bestaande tegels.
- Beugels naast de douche.
- Opklapbaar douchezitje met armleggers.
- Thermostatische douche en/of badmengkraan.
- Verdiepen douchevloer in verband met afwatering (bij cabine).
- Bad vervangen door douche inclusief leiding- en tegelwerk.
- Vast toilet/sanibroyeur realiseren in bestaande doucheruimte.
- Vast Toilet/sanibroyeur op verdieping.
- Verhoogde toiletpot plaatsen (> 46 cm).
- Opklapbare beugel aanbrengen naast het toilet.
- Geschikt maken/vergroten badkamer voor verzorging.
- Verhoger wasmachine en/of droger.
- LED-verlichting boven kookplaat en/of aanrecht.
- Eénhendelmengkraan keuken.
- Inloopdouche aanbrengen.
- Verwijderen bad.
- Sproei en fohninstallatie.

Domotica Aanpassingen:

Apparaten aan informatiesystemen koppelen:

- Mobiliteitsbewaking met behulp van bewegingssensoren en/of camera's.
- Voorprogrammeren van oven, koffiezetapparaat, magnetron etc..
- Temperatuursensors bedienen de verwarming / airconditioning per plaats al naargelang het uur van de dag en de aanwezigheid van personen en of dieren.
- Openen van deuren via mobiele telefoon.
- Verwarming automatisch op nachtstand bij verlaten woning.
- De ramen automatisch laten sluiten (na ingestelde tijd, afstandsbediening, temperatuur, enz.).
- Parlofonie met camera en beeldscherm die doorschakelt naar de gsm.
- Inbraakalarm per telefoon of SMS naar bewakingscentrale of politie.
- Bewakingscamera's voor particulier gebruik.
- Waterkranen die openen bij nabijheid van handen en sluiten bij wegtrekken ervan.
- Automatisch doorspoelen van toilet of urinoir en reiniging van de toiletbril als de gebruiker is opgestaan.
- Digitaal spiekoog.
- Draadloze video-deurintercom.
- Automatisch doorspoelen van waterkranen ter voorkoming van legionellabesmetting.
- Ramen automatisch laten openen bij CO-alarm.
- Temperatuursensors bedienen de verwarming / airconditioning/zonneschermen/rolluiken.

Verlichting

- Sensoren ontsteken de verlichting als een persoon in de buurt komt en doven ze als er niemand meer is.
- Elektronische dimmers om de sterkte van de verlichting aan te passen aan de behoefte.
- 1 schakelaar voor alle verlichting bij naar bed gaan of weggaan.

Beveiliging

- Het openen en sluiten van sloten door personen met de gepaste sleutel, bijvoorbeeld met een speciale tag
- Brand of rookalarm met geluid of telefoon naar brandweer of bewakingscentrale of in werking stellen van sprinkler op basis van rookmelders
- Bewakingscamera's voor particulier gebruik

Telecommunicatie

- Vlakke wandschermen waarop televisie, video, dvd, internet, computer, videoconferentie te zien zijn.
- Audio: geluidsboxen waarop radio, televisie, video, dvd, internet, computer, videoconferentie, telefoon te horen zijn.
- Koppeling van het domotica systeem aan het internet.
- GPS verbinden aan een persoon met een functiestoornis.

Andere maatregelen

Andere hierboven niet genoemde maatregelen die volgens oordeel van het college leiden tot (voldoende) energiebesparing of opwekking in de woning, dan wel bijdragen aan de toevoeging, het verbeteren van de levensloopbestendigheid, de toegankelijkheid , de gebruikskwaliteit, de veiligheid en het comfort van de woning, eventueel in combinatie met ecologische kwaliteit/biodiversiteit.

Verordening leningen verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel

De raad van de gemeente Texel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 augustus 2020;

gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;

overwegende dat het gewenst is activiteiten te stimuleren die bijdragen aan de ambitie van de gemeente Texel om op duurzame wijze in haar eigen energiebehoefte te voorzien en om de bestaande woningvoorraad te verbeteren.

Besluit

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening leningen verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel

Artikel 1 Begrippen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a.	Aanvrager	een eigenaar van een (vakantie)woning die een aanvraag voor een stimuleringslening indient zoals bedoeld in artikel 2. Bij twee of meer eigenaren gelden de gezamenlijke eigenaren als aanvrager.
b.	College	het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel.
c.	Stimuleringslening	een lening die, na toewijzing door het college, door SVn kan worden verstrekt aan aanvrager ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde kosten van stimuleringsmaatregelen, die worden getroffen aan de woning van aanvrager. Dit omvat de renteloze stimuleringslening voor zonnepanelen en de stimuleringslening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen.
d.	Stimuleringsmaatregelen	maatregelen als begrepen in artikel 3 en bijlage A.

e.	Kosten	de kosten inclusief BTW van materialen en werkzaamheden voor zover noodzakelijk voor het treffen van stimuleringsmaatregelen, eventueel vermeerderd met de kosten van een maatwerkadvies verduurzaming, bijkomende kosten voor het verkrijgen van de stimuleringslening en de notaris en de kosten van door een deskundig vakbedrijf terzake van deze stimuleringsmaatregelen in rekening gebrachte arbeidsuren; kosten voor zelfwerkzaamheid zijn uitgesloten.
f.	SVn	stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort. Financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM-vergunningnummer 12013647.
g.	Woning	een woning op Texel die op grond van het bestemmingsplan is bestemd voor permanente bewoning.
h.	Vakantiewoning	een woning op Texel die op grond van het bestemmingsplan is bestemd voor recreatief verblijf.
i.	Postcoderoosproject	collectief project om gezamenlijk duurzame energie op te wekken op Texel.

Artikel 2 Toepassingsbereik

Deze verordening is uitsluitend van toepassing op bestaande woningen en vakantiewoningen in de gemeente Texel. De aanvrager van een lening voor een woning moet ook bewoner zijn van die woning. Per aanvrager wordt slechts voor maximaal 1 woning en 1 vakantiewoning een lening verleend.

Algemene kenmerken Stimuleringslening:

a. De hoofdsom van de door het college toegewezen Stimuleringslening is in beginsel gelijk aan het bedrag van de door het college aanvaarde kosten.
b. De rente staat gedurende de gehele looptijd vast.
c. De leningen worden verstrekt vanuit een bouwdepot.
d. De lening is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Stimuleringslening van SVn.

Specifiek voor de Renteloze lening voor zonnepanelen (consumptieve stimuleringslening) geldt:

a. De aanvrager is een particuliere eigenaar.
b. De aanvrager of één van de aanvragers is jonger dan 76 jaar op het moment van de aanvraag.
c. Van de lening wordt een onderhandse akte opgemaakt.
d. Het rentepercentage voor de Renteloze lening voor zonnepanelen 0 %.

e. De hoofdsom van de Renteloze lening voor zonnepanelen bedraagt niet minder dan € 2.500 en niet meer dan € 6.000. De werkelijke kosten van de maatregelen kunnen hoger liggen.
f. De looptijd van de Renteloze lening voor zonnepanelen bedraagt 7 jaar.

Specifiek voor de Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen geldt:

a. De aanvrager is een particuliere eigenaar.
b. Het rentepercentage voor de Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen wordt jaarlijks vastgesteld door het college.
c. De hoofdsom van de Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen bedraagt niet minder dan € 2.500,- en niet meer dan € 50.000. De werkelijke kosten van de maatregelen kunnen hoger liggen. Het bedrag dat bestemd is voor maatregelen voor langer zelfstandig wonen beslaat maximaal € 15.000 van het totale leningsbedrag.
d. De Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen mag consumptief zijn tussen
a. € 2.500 en € 10.000 en moet hypothecair vanaf € 10.001
e. Van de consumptieve lening wordt een onderhandse akte en van de hypothecaire lening wordt een hypothecaire akte opgemaakt.
f. In geval van een consumptieve lening is de aanvrager of één van de aanvragers jonger dan 76 jaar op het moment van de aanvraag.
g. De looptijd van de Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen bedraagt voor een consumptieve lening maximaal 10 jaar en voor een hypothecaire lening maximaal 30 jaar
h. De Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen is annuïtair.
i. De hypothecaire Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen wordt bij de verkoop van de woning of vakantiewoning door de aanvrager afgelost.

Artikel 3 Stimuleringsmaatregelen

Specifiek voor de Renteloze lening voor zonnepanelen (consumptieve stimuleringslening) geldt:

1. De Renteloze lening voor zonnepanelen is bedoeld voor zonnepanelen op de eigen woning of vakantiewoning. Bij de aanvraag moet een omschrijving van de zonnepanelen worden ingediend, waarin het aantal, merk, type en vermogen van de zonnepanelen vermeld staan. EN/OF
2. De Renteloze lening voor zonnepanelen is bedoeld voor zonnepanelen op een dak dat niet of slechts deels in eigendom is van de aanvrager. Bij de aanvraag moet de overeenkomst van een postcoderoosproject op Texel worden toegevoegd.

Specifiek voor de Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen geldt:

De Lening voor duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen is bedoeld voor het treffen van een of meer maatregelen die de eigen woning of vakantiewoning van de aanvrager verduurzamen of die ertoe leiden dat een bewoner langer in zijn woning (geldt niet voor vakantiewoningen) kan blijven wonen.

Maatregelen die voorzien in verduurzaming en langer zelfstandig wonen zijn in ieder geval de maatregelen zoals vermeld op de inspiratielijst (bijlage A) en verdere maatregelen die naar aard daaraan gelijk te stellen zijn.

Artikel 4 Beleidsdoelen

Indien uit de aanvraag blijkt dat met het treffen van de maatregelen aantoonbaar wordt bijgedragen aan een of meer van de hiernavolgende beleidsdoelen, kan het college in dat geval besluiten een aanvrager te verwijzen naar SVn voor het aanvragen van een lening:

1. Een beperking van de energievraag van de woning.
2. Het realiseren van duurzame energieopwekking.
3. Het verbeteren van de levensloopbestendigheid, de toegankelijkheid , de gebruikskwaliteit, de veiligheid en het comfort van de woning, eventueel in combinatie met ecologische kwaliteit/biodiversiteit.

Artikel 5 Budget

1. De raad van de gemeente Texel stelt de budgetten vast voor het toewijzen van de verschillende stimuleringsleningen.
2. De stimuleringsleningen zijn alleen beschikbaar voor zover het vastgestelde budget hiervoor toereikend is.
3. Indien het vastgestelde budget niet meer toereikend is, worden de aanvragen door of namens het college afgewezen.
4. Over de toewijzing van een stimuleringslening wordt beslist in volgorde van ontvangst van complete aanvragen. Bij over-intekening hebben woningen voorrang boven vakantiewoningen.

Artikel 6 Bevoegdheid college

1. Het college toetst de aanvraag aan de artikelen 2, 3, 4 en 5 van deze verordening en is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, de aanvrager naar SVn door te verwijzen voor het aanvragen van de stimuleringsleningen.
2. Het college stelt de hoogte van de stimuleringslening voor renteloze zonnepanelen vast met een minimum van € 2.500,- en een maximum van € 6.000,-.
3. Het college stelt de hoogte van de stimuleringslening duurzaamheid en langer zelfstandig wonen vast met een minimum van € 2.500 en een maximum van € 50.000.
4. Het college kan de inspiratielijst van maatregelen zoals genoemd in artikel 3 en opgenomen in bijlage A bij deze verordening uitbreiden en/of inkorten.

Artikel 7 Procedure aanvraag en toewijzing

1. Een aanvraag voor een stimuleringslening wordt bij het college ingediend op een door de gemeente beschikbaar gesteld formulier en bevat:
    a. een opgave van de te treffen maatregelen;
    b. een financiële onderbouwing van de te treffen maatregelen, bijvoorbeeld offertes;
    c. een planning van de uitvoering van de werkzaamheden.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te complementeren.

4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecomplementeerd, verklaart het college de aanvraag niet-ontvankelijk.
5. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
6. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbrief mee aan aanvrager.
7. Uit overschrijding van de in het zesde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
8. Tegen de toewijzing dan wel de afwijzing kan bezwaar en beroep gemaakt worden volgens de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 8 Afwijzen aanvraag/intrekken toewijzing

Het college wijst een aanvraag af of trekt een toewijzingsbesluit voor het aanvragen van een stimuleringslening in, indien:

1. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren;
2. de maatregelen waarvoor de lening wordt aangevraagd al zijn begonnen of al zijn gerealiseerd;
3. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen;
4. de stimuleringslening is toegekend of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens;
5. de werkelijke kosten minder bedragen dan € 2.500;
6. de stimuleringslening niet tot stand komt.

Artikel 9 Financiële toets, verstrekken en beheer Stimuleringslening door SVn

1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een stimuleringslening uit het gemeentelijke budget. De toewijzing voor het aanvragen van een stimuleringslening vormt het startpunt voor een autonome (financiële) toetsing door SVn.
2. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Stimuleringslening van SVn en de samenwerkingsafspraken tussen de gemeente Texel en SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Stimuleringslening vast zodanig dat er in ieder geval niet wordt afgeweken van het bedrag dat de klant aanvraagt en bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde Stimuleringslening. Indien de aanvrager het niet eens is met de financiële toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en vervolgens eventueel bij het KIFID. Ook kan de aanvrager zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.

Artikel 10 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 11 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college gemotiveerd afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na de dag van bekendmaking.
2. Met de inwerkingtreding van de Verordening Verbeteren en verduurzamen woningen Texel wordt de Verordening Blijverslening gemeente Texel vastgesteld in de raadsvergadering van 16 november 2016 en de Verordening Energieneutrale woningen vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2016 ingetrokken.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Verordening Verbeteren en verduurzamen woningen Texel’.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 september 2020,

De griffier,

Mevrouw M. de Porto,

De voorzitter,

de heer ir. M.C. Uitdehaag.

Bijlage a: Inspiratielijst duurzame maatregelen en langer zelfstandig wonen

Tot de duurzaamheidsmaatregelen worden gerekend:

a. Biomassaketel.
- De biomassaketel moet bestemd zijn voor ruimteverwarming en/of de warmtetapvoorziening van de gehele woning.
- De ketel heeft een vermogen van minder dan 50 kW.
- Ten aanzien van fijnstof moet de biomassaketel voldoen aan het Activiteitenbesluit.

b. Dakisolatie.
- Dakisolatie moet een minimale toegevoegde warmteweerstand van het isolatiemateriaal (Rd-waarde) van 3,5m²K/W hebben.

c. Gelijkstroompomp en/of -ventilator.
- Bij de aanvraag moet een omschrijving van de gelijkstroompomp en/of gelijkstroomventilator worden ingediend, voorzien van het merk en type.

d. Gevelisolatie
- Gevelisolatie moet een minimale toegevoegde warmteweerstand van het isolatiemateriaal (Rd-waarde) van 3,5m²K/W hebben.

e. Hoogrendementsglas.
- Hoogrendementsbeglazing mag een maximale warmtedoorgangscoëfficient (U-waarde) hebben van 1,2 W/m²K.
- Bij het laten plaatsen van HR++-glas kunnen ook de kozijnen worden vervangen. Een houten of kunststof kozijn voldoet altijd, een aluminium kozijn mag een maximale U-waarde hebben van 2,4 W/m²K.
- Daarnaast is het mogelijk een thermische glasfolie op bestaande (of nieuwe) beglazing te plaatsen om te voldoen aan de gevraagde kwaliteit (maximale U-waarde van 1,2 W/m²K)

f. Monumentenglas
- Monumentenglas ter verbetering van bestaand (enkel) glas. Van toepassing bij monumentale panden of in beschermde dorpsgezichten.

g. HRe-ketel of micro-wkk
- De HRe-ketel of micro-wkk heeft een minimaal vermogen van 0,8 kWe en maximaal 5 kWe.
- Het is bestemd voor ruimteverwarming van een bestaande woning, heeft een thermisch vermogen van ten minste 100% en een elektrisch rendement van ten minste 15%.

h. Installatie voor warmte-terugwinsysteem.
- De warmteterugwinning uit ventilatielucht dient een rendement te behalen van minimaal 90%.
- Voor de warmteterugwinning uit douchewater moet een omschrijving van de unit worden aangeleverd, waarin het merk en type WTW staan.

i. Isolerende deuren, deurkozijnen en/of deurpanelen.
- De U-waarde van de deur is maximaal 2,0 W/m²K. De isolerende panelen mogen een maximale U-waarde hebben van 0,7 W/m²K.

j. Maatwerkadvies.
- Advies over te nemen duurzame maatregelen welke in de woning tot energiebesparing leiden of het opwekken van duurzame energie.
- Advies over te nemen duurzame ecologische maatregelen ter bescherming of stimulering van de biodiversiteit zoals gevelneststenen, vogelvides, nestdakpannen en mitigerende maatregelen.

k. Spouwmuurisolatie.

- De isolatie moet een minimale toegevoegde warmteweerstand van het isolatiemateriaal (Rd-waarde) van 3,5 m^2K/W hebben.

l. Vloer- en/of bodemisolatie.

- De vloer- en/of bodemisolatie moet een minimale toegevoegde warmteweerstand van het isolatiemateriaal (Rd-waarde) van 3,5 m^2K/W hebben.

m. Lage temperatuur / vloerverwarming.

- Verwarming voor grote oppervlaktes op lage temperatuur.
- Lage temperatuurverwarming gebruikt cv-water van < 40 à 55°C voor vloerverwarming, wandverwarming of laagtemperatuurradiatoren.

n. Vraaggestuurde ventilatie.

- Bij de aanvraag moet een omschrijving van de ventilatie-unit, CO^2-sensor en ventilatieschuiven worden ingediend, waarin het merk en type staan vermeld.

o. Warmtepomp.

- Een warmtepomp, zoals te vinden is op de meest recente apparatenlijst van ISDE.
- Bij de aanvraag moet een omschrijving van de warmtepomp worden ingediend, waarin het merk en type warmtepomp staan.

p. Waterzijdig inregelen.

- Bij de aanvraag van de lening moet een offerte van het bedrijf dat de werkzaamheden gaat uitvoeren worden ingediend. In de offerte moet een omschrijving van de werkzaamheden staan.

q. Zonneboiler.

- Bij de aanvraag moet een omschrijving van de zonneboiler worden ingediend, waarin het merk en type zonneboiler staan.

r. Zonnepanelen.

- Bij de aanvraag moet een omschrijving van de zonnepanelen worden ingediend, waarin het aantal, merk en type en vermogen zonnepanelen staan.
- EN/OF
- Bij de aanvraag moet een overeenkomst van een postcoderoosproject op Texel worden toegevoegd.

s. Afsluiten gasaansluiting.

- het afsluiten van de woning van het gasnet indien deze aardgasvrij wordt.

t. Sedumdak.

- Een groendak of sedumdak ten behoeve van goede afwatering en isolatie, minimale opvang van 20 liter per m2.

u. Nestgelegenheid

- Maatregelen ten behoeve van het bieden van nestgelegenheid voor zoogdieren, vogels en insecten in of aan de woning.

v. Andere maatregelen

- Andere hierboven niet genoemde maatregelen die volgens oordeel van het college leiden tot (voldoende) energiebesparing of opwekking in de woning, dan wel bijdragen aan de toevoeging, het behouden of verbeteren van de ecologische kwaliteit/biodiversiteit.

Tot de maatregelen voor langer zelfstandig wonen wordt gerekend:

Bouwkundige aanpassingen:

1. Slaapkamer + badkamer op de begane grond.
2. Badkamer gelijkvloers met slaapkamer.
3. Geschikt maken van de badkamer voor verzorging.
4. Verstelbaar keukenblok.
5. Inductie koken ipv gas of electra.
6. Verbreden deuren.
7. Aanbrengen traplift.
8. Automatische opener garage.
9. Automatische raamopener voor hoog klep-, val- of uitzetraam (met afstandsbediening).
10. Gemotoriseerde (rol)gordijnen met afstandsbediening.
11. Extra lichtpunt (optioneel met sensor) voor looppadverlichting 's nachts naar toilet*.
12. Hang- en sluitwerk conform politiekeurmerk.
13. Voldoende wandcontactdozen op bereikbare plaatsen.
14. Optische rookmelder op slaapverdieping (op lichtnet).
15. Koolmonoxidemelder.
16. Gasmelder.
17. Gasafsluiter.
18. Waterdetector.
19. Teruggebogen deurklinken.
20. Drempels weg of verlagen.
21. Vervangen voordeur met dorpel en driepuntsluiting met comfortslot.
22. Deurbel met geluidsversterking / lichtsignaal.
23. Wandbeugel bij deur (binnenzijde).
24. Wandbeugel bij de deur (buitenzijde).
25. Toegangspad opgehoogd of hellingbaan om niveauverschillente compenseren.
26. Stalen drempeloploop voor oplossen hoogteverschil (buiten).
27. Buitenlamp (optioneel bewegingsmelder of schemerschakelaar).
28. Verlicht huisnummer zonder extra stroomaansluiting.
29. Elektronisch slot per stuk.
30. Sleutelkluisje voor thuiszorg.
31. Tweede trapleuning.
32. Beugel aan of vlak naast spil van de trap.
33. Trapleuning verlengen.
34. Lichtpunt met hotelschakelaar in trapgat.
35. Infrezen antislip randen in traptreden.
36. Verwijderen oude tegels en antisliptegels aanbrengen.
37. Anti-sliplaag op bestaande tegels.
38. Beugels naast de douche.
39. Opklapbaar douchezitje met armleggers.
40. Thermostatische badmengkraan.
41. Thermostatische douchemengkraan.
42. Verdiepen douchevloer in verband met afwatering (bij cabine).
43. Bad vervangen door douche inclusief leiding- en tegelwerk.
44. Tweede toilet realiseren in bestaande doucheruimte.
45. Toilet op verdieping.
46. Verhoogde toiletpot plaatsen (> 46 cm).
47. Opklapbare beugel aanbrengen naast het toilet.

48. Geschikt maken/vergroten badkamer voor verzorging.
49. LED-verlichting boven kookplaat en/of aanrecht.
50. Eénhendelmengkraan keuken.
51. Inloopdouche aanbrengen.

Domotica Aanpassingen:

Apparaten aan informatiesystemen koppelen:

1. Mobiliteitsbewaking met behulp van bewegingssensoren en/of camera's.
2. Voorprogrammeren van oven, koffiezetapparaat, magnetron etc..
3. Temperatuursensors bedienen de verwarming / airconditioning per plaats al naargelang het uur van de dag en de aanwezigheid van personen en of dieren.
4. Openen van deuren via mobiele telefoon.
5. Verwarming automatisch op nachtstand bij verlaten woning.
6. De ramen automatisch laten sluiten (na ingestelde tijd, afstandsbediening, temperatuur, enz.).
7. Parlofonie met camera en beeldscherm die doorschakelt naar de gsm.
8. Inbraakalarm per telefoon of SMS naar bewakingscentrale of politie.
9. Bewakingscamera's voor particulier gebruik.
10. Waterkranen die openen bij nabijheid van handen en sluiten bij wegtrekken ervan.
11. Automatisch doorspoelen van toilet of urinoir en reiniging van de toiletbril als de gebruiker is opgestaan.
12. Digitaal spiekoog.
13. Draadloze video-deurintercom.
14. Automatisch doorspoelen van waterkranen ter voorkoming van legionellabesmetting.
15. Ramen automatisch laten openen bij CO-alarm.
16. Temperatuursensors bedienen de verwarming / airconditioning/zonneschermen/rolluiken.

Verlichting

1. Sensoren ontsteken de verlichting als een persoon in de buurt komt en doven ze als er niemand meer is.
2. Elektronische dimmers om de sterkte van de verlichting aan te passen aan de behoefte.
3. 1 schakelaar voor alle verlichting bij naar bed gaan of weggaan.

Beveiliging

1. Het openen en sluiten van sloten door personen met de gepaste sleutel, bijvoorbeeld met een speciale tag
2. Brand of rookalarm met geluid of telefoon naar brandweer of bewakingscentrale of in werking stellen van sprinkler op basis van rookmelders
3. Bewakingscamera's voor particulier gebruik

Telecommunicatie

1. Vlakke wandschermen waarop televisie, video, dvd, internet, computer, videoconferentie te zien zijn.

2. Audio: geluidsboxen waarop radio, televisie, video, dvd, internet, computer, videoconferentie, telefoon te horen zijn.
3. Koppeling van het domotica systeem aan het internet.
4. GPS verbinden aan een persoon met een functiestoornis.

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1432
Extern Zaak ID	3339974
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	11
Titel	Mandaat voor budget starterslening
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	R. van de Belt
Aanleiding	Toezegging

Bijlagen
Bestuurlijk advies starterslening 2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
B&W	30 mei 2023
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

Het college besluit de raad voor te stellen om het college mandaat te geven om extra budget voor de starterslening beschikbaar te stellen. In de woningbouwplannen van de buitendorpen zijn 42 betaalbare koopwoningen opgenomen. Deze woningen zijn onder meer geschikt voor starters op de woningmarkt. Om snel te kunnen handelen wanneer het budget bij SVn op dreigt te raken vraagt het college mandaat aan de raad om extra budget beschikbaar te stellen tot een maximum van totaal € 2.000.000,- De raad zal middels een RIB geïnformeerd worden wanneer er extra budget naar SVn wordt overgemaakt. Sinds september 2013 zijn er 103 woningen met behulp van een starterslening aangekocht. Inmiddels zijn er van deze leningen al 44 afgelost. De starterslening voorziet duidelijk in een behoefte bij de start op de woningmarkt.

Gemeente Texel

.txl

Advies

Mandaat voor budget starterslening

Doelenboom

Programma	**8**	**Goed wonen, goede bereikbaarheid**
Maatschappelijk doel	8.3	Voor voldoende goede woningen zorgen
Beleidsdoel	8.3.2	Meer perspectief op de woningmarkt creëren
Operationeel doel	8.3.2.1	Mogelijkheden voor starters op de woningmarkt creëren

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

- Het college mandaat geven voor aanvullende budgetten voor de starterslening met een maximum van € 2.000.000,-.

Toelichting

De Startersregeling is een succes en de komende jaren komen er veel (nieuwbouw) starterswoningen op de markt. Om aan de vraag voor starterslening te kunnen voldoen, wordt de raad gevraagd het college te mandateren om extra budget vrij te maken voor de starterslening tot een maximum van totaal € 2.000.000,-. De kosten die gepaard gaan met extra budget kunnen meegenomen worden in de begroting van 2024.

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee	Majeure risico's	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja	☑ Nee	Beheer	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee	Belanghebbenden	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee	Structuurvisie	☐ Ja	☑ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja	☑ Nee	Regie		
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee	**Zaaknummer**	3339974	

Bijlagen

Geen bijlagen.

Mandaat voor budget starterslening

Samenvatting

Het college besluit de raad voor te stellen om het college mandaat te geven om extra budget voor de starterslening beschikbaar te stellen. In de woningbouwplannen van de buitendorpen zijn 42 betaalbare koopwoningen opgenomen. Deze woningen zijn onder meer geschikt voor starters op de woningmarkt. Om snel te kunnen handelen wanneer het budget bij SVn op dreigt te raken vraagt het college mandaat aan de raad om extra budget beschikbaar te stellen tot een maximum van totaal € 2.000.000,-

De raad zal middels een RIB geïnformeerd worden wanneer er extra budget naar SVn wordt overgemaakt.

Sinds september 2013 zijn er 103 woningen met behulp van een starterslening aangekocht. Inmiddels zijn er van deze leningen al 44 afgelost. De starterslening voorziet duidelijk in een behoefte bij de start op de woningmarkt.

Mandaat voor budget starterslening

Argumenten tot advies

De starterslening, bedoeld voor starters op de woningmarkt, is een succes! Inmiddels heeft de raad heeft zes keer budget vrij gemaakt voor de starterslening. Vier keer een bedrag van € 300.000,- (exclusief beheerskosten SVn) bijgedragen voor het verstrekken van de Starterslening, te weten in september 2013, september 2014, mei 2016 en in november 2016. In maart 2021 heeft de raad een bedrag van € 400.000,- (exclusief beheerkosten SVn) bijgedragen voor het verstrekken van de Starterslening en de laatste keer in juni 2022 heeft de raad € 600.000,- (exclusief beheerkosten SVn) vrij gemaakt. In totaal € 2.200.000,-. Dit budget is ondergebracht in een revolverend fonds bij SVn.

Sinds september 2013 zijn er 103 woningen met behulp van een starterslening aangekocht. Inmiddels zijn er van deze leningen al 44 afgelost. De starterslening voorziet duidelijk in een behoefte bij de start op de woningmarkt.

In juni 2022 is er voor het laatst budget aangevraagd en afgesproken dat wanneer er nog ca. € 200.000,- in het fonds zit er een aanvullende advisering zal plaatsvinden. Dit om te voorkomen dat de starterslening (tijdelijk) stopgezet moet worden. Ten tijde van het schrijven van dit advies is er nog een budget van ca. € 300.000,-.

Mandaat

Gezien de huidige woningmarkt en de betaalbare koopwoningen die in de buitendorpen gebouwd gaan worden, wordt voorgesteld om het college te mandateren om extra budget beschikbaar te stellen tot een maximum van totaal € 2.000.000,-. Extra budget wordt in delen, van € 300.000,-, overgemaakt naar het fonds. Zodra dit gebeurt wordt de raad op de hoogte gebracht middels een Rib. Het voordeel hiervan is dat het college snel kan handelen wanneer het budget bij SVn op dreigt te raken. Op het moment dat het nu ter beschikking te stellen extra budget van € 2.000.000 weer richting de € 200.000,- gaat, zal er weer advisering plaatsvinden.

In de plannen van de woningbouw in de buitendorpen (Den Hoorn, Oudeschild, Oosterend en De Cocksdorp) zijn 42 betaalbare koopwoningen opgenomen. Deze woningen zijn uitermate geschikt voor starters op de woningmarkt. Daarnaast blijft Woontij ook huurwoningen verkopen. Veel kopers van deze woningen maken gebruik van de Starterslening.

Alternatieven

1. Geen extra budget meer beschikbaar stellen. Op dit moment zit er nog voldoende budget in het fonds voor ca. 7 startersleningen. Wanneer dit budget op is kunnen er weer startersleningen worden gegeven op het moment dat er voldoende bestaande leningen zijn afgelost.
2. Of periodiek blijven aanvragen zoals tot heden, bijvoorbeeld opnieuw € 600.000. Wanneer er nog € 200.000,- budget is opnieuw extra budget aanvragen. Hierbij bestaat eerder de kans dat er soms (tijdelijk) geen leningen uitgegeven kunnen worden.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Dekking			
Geen dekking * Lening 2 miljoen m.i.v 2024, meenemen met de Prog begr 2024 Beheerskosten SVN, meenemen met de Prog begr 2024	☑ Begroting € 80.000,- structureel vanaf 2024 € 10.000,- extra m..i.v 2024 structreel	☐ Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening

*** Toelichting**
De gemeente Texel heeft een revolverend fonds geopend bij SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting). Het uit te geven bedrag wordt geboekt als 'vordering', zodat geen beslag op de Algemene Reserve gelegd hoeft te worden. Wel heeft het gevolgen voor onze liquiditeitspositie.
De structurele lasten zijn 0,5% van de uitstaande hoofdsom (aan startersleningen) te betalen aan de SVN. Dus als alle startersleningen zijn verstrekt, betaalt de gemeente 0,5% van € 4.200.000,- = 21.000,- per jaar. In de begroting 2023 is al voor beheerskosten een structureel bedrag opgenomen van € 11.000,-, dit moet worden verhoogd tot € 21.000,-.

Daarnaast moet er rente betaald worden over het vrijgemaakte budget. De gemeente leent voor 4% van € 2.000.000,- = € 80.000,-. In de jaarrekening zal verantwoording afgelegd worden over de verstrekte leningen en daar bijbehorende kosten. De rente en aflossing over de verstrekte leningen vloeien terug in het revolverend fonds.

De leningen zijn op basis van hypothecaire zekerheid met NHG, dus er is geen financieel risico voor de gemeente.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Verordening Starterslening.

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Mandaat voor budget Starterslening

Doelenboom

Programma	**8**	**Goed wonen, goede bereikbaarheid**
Maatschappelijk doel	8.3	Voor voldoende goede woningen zorgen
Beleidsdoel	8.3.2	Meer perspectief op de woningmarkt creëren
Operationeel doel	8.3.2.1	Mogelijkheden voor starters op de woningmarkt creëren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Besluit

1. Akkoord te gaan met het voorstel om het college te mandateren om extra budget vrij te maken voor de starterslening tot een maximum van totaal € 2.000.000,-.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van ,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3339974

Bijlagen

Geen bijlagen.

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1433
Extern Zaak ID	3346938
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	12
Titel	Nota Verbonden Partijen Texel 2023
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	C. Hooijschuur
Aanleiding	Overig

Bijlagen
Bestuurlijk advies
Bijlage 1. Nota verbonden partijen Texel 2023 - 29/6/2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
B&W	30 mei 2023
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

De vorige nota dateerde uit 2015 en was mede door nieuwe ontwikkelingen in relevante wetgeving aan vervanging toe. Deze geactualiseerde Nota verbonden partijen Texel 2023 biedt een beleidskader bij het aangaan of oprichten van verbonden partijen.

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nota verbonden partijen 2023

Doelenboom

Programma	**1**	**Voor en door bewoners**
Maatschappelijk doel	1.1.	Dienstverlening optimaliseren
Beleidsdoel	1.1.3	Op taakvelden met andere instellingen samenwerken

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. de Nota verbonden partijen Texel 2023 vast te stellen.

Toelichting

De vorige nota dateerde uit 2015 en was mede door nieuwe ontwikkelingen in relevante wetgeving aan vervanging toe. Deze geactualiseerde Nota verbonden partijen Texel 2023 biedt een beleidskader bij het aangaan of oprichten van verbonden partijen.

Consequenties

Financieel	☐ Ja ☑ Nee	Majeure risico's	☐ Ja ☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☑ Nee	Beheer	☐ Ja ☑ Nee
Juridisch	☐ Ja ☑ Nee	Belanghebbenden	☐ Ja ☑ Nee
Beleid	☐ Ja ☑ Nee	Structuurvisie	☐ Ja ☑ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☑ Nee	Regie	
Deregulering	☐ Ja ☑ Nee	**Zaaknummer**	3346938

Bijlagen

1. Nota verbonden partijen Texel 2023

Nota verbonden partijen 2023

Samenvatting

Het college heeft besloten de raad voor te stellen de nota Verbonden Partijen 2023 vast te stellen.
Deze geactualiseerde nota biedt een beleidskader bij het aangaan of oprichten van verbonden partijen en geeft een kader voor sturing op verbonden partijen. Omdat de gemeente steeds vaker actief is en zal zijn als deelnemer in verbonden partijen en daarbij stuurt op afstand, groeit het belang om zo optimaal mogelijk grip te houden op de activiteiten en realisatie van doelen. Duidelijke kaders en inzicht in beschikbare sturingsinstrumenten dragen bij aan het realiseren van deze ambitie. Ook zijn er nieuwe ontwikkelingen in de relevante wetgeving. Dit vormt mede de aanleiding om de nota verbonden partijen actualiseren.

Het doel van de nota is het bieden van een beleidskader dat de gemeente kan gebruiken voor het aangaan van of het oprichten van verbonden partijen en het bieden van mogelijkheden om sturing te geven aan verbonden partijen.

Nota verbonden partijen 2023

Argumenten tot advies

De vorige nota verbonden partijen dateert uit 2015 en was mede gelet op ontwikkelingen in relevante wetgeving verouderd. Deze geactualiseerde nota biedt een beleidskader bij het aangaan of oprichten van verbonden partijen en geeft een kader voor sturing op verbonden partijen. Omdat de gemeente steeds vaker actief is en zal zijn als deelnemer in verbonden partijen en daarbij stuurt op afstand, groeit het belang om zo optimaal mogelijk grip te houden op de activiteiten en realisatie van doelen. Duidelijke kaders en inzicht in beschikbare sturingsinstrumenten dragen bij aan het realiseren van deze ambitie. Dit vormt mede de aanleiding om de nota verbonden partijen actualiseren.

Het doel van de nota is:

- het bieden van een beleidskader dat de gemeente kan gebruiken voor het aangaan van of het oprichten van verbonden partijen;
- het bieden van mogelijkheden om sturing te geven aan verbonden partijen, waarbij de nadruk ligt op instrumenten die de raad, met of zonder hulp van andere gemeenten, in kan zetten om hun grip op verbonden partijen en dan met name gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

In de nota komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Het begrip verbonden partijen. Allereerst zal ingegaan worden wat een verbonden partij is. Daarnaast wordt het wettelijk kader rond verbonden partijen geschetst en wordt een overzicht gegeven van de verschillende vormen van verbonden partijen.
- Het bieden van kaders geboden voor het aangaan van een relatie met een verbonden partij. Omschreven wordt wanneer de gemeente kiest voor het aangaan of wijzigingen van een relatie met een verbonden partij.
- Het bieden van kaders voor de **sturing op verbonden partijen**. Hierbij zal niet alleen ingegaan worden wat de rollen van de gemeenteraad, het college en het ambtelijk apparaat zijn. Ook zullen de verschillende sturingsinstrumenten aan bod komen.

Alternatieven

Besloten kan worden de geactualiseerde nota niet vast te stellen en de nota uit 2015 te handhaven. Gelet op veranderende omstandigheden en regelgeving ligt dit niet voor hand.

Consequenties van het advies

Het vaststellen van de nota Verbonden Partijen Texel 2023 biedt de gemeente een actueel beleidskader bij het aangaan of oprichten van verbonden partijen en geeft een kader voor sturing op verbonden partijen.

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nota verbonden partijen 2023

Doelenboom

Programma	**1**	**Voor en door bewoners**
Maatschappelijk doel	1.1.	Dienstverlening optimaliseren
Beleidsdoel	1.1.3	Op taakvelden met andere instellingen samenwerken

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- Dat de oude nota Verbonden Partijen dateert uit 2015;
- Dat de regelgeving (Wet Gemeenschappelijke Regelingen) gewijzigd is;
- Dat het wenselijk is de nota te actualiseren.

Besluit

1. de Nota verbonden partijen Texel 2023 vast te stellen.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-07-2023,

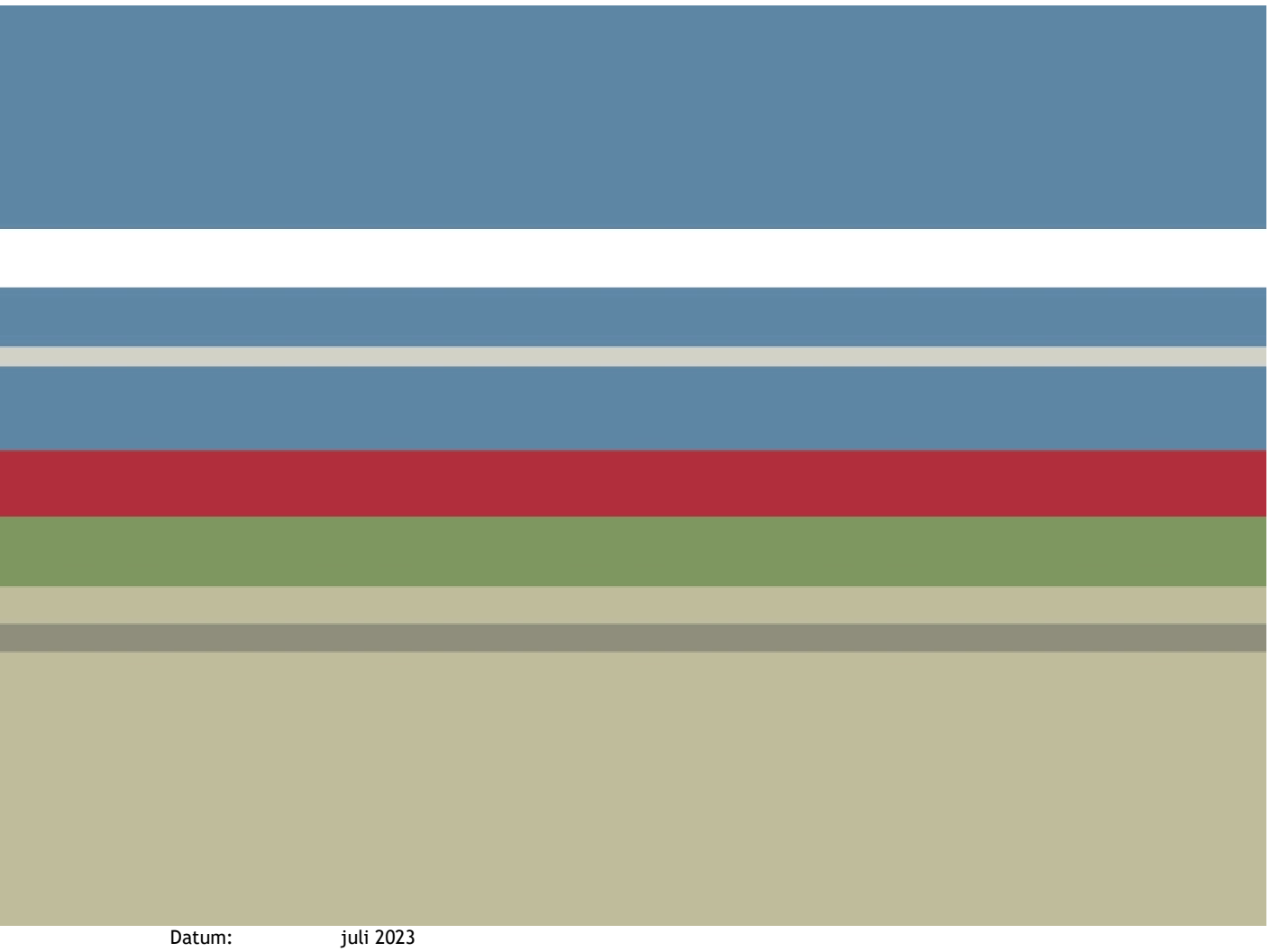
De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3346938

Bijlagen

1. Nota verbonden partijen Texel 2023

Nota verbonden partijen Texel 2023

Datum: juli 2023
Versie: definitief

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

Leeswijzer 3

1. Het begrip verbonden partijen **4**

1.1 Wat zijn verbonden partijen ? 4
1.2 Wettelijk kader 5

2. Het aangaan van een verbonden partij **8**

2.1 Wanneer kiest de gemeente voor het aangaan van een nieuwe verbonden partij? 8
2.2 Beslisboom voor het aangaan van verbonden partijen 9
2.3 Hoe wordt de verbinding aangegaan, gewijzigd of opgeheven? 11
2.3.1 Gemeenschappelijke regelingen 11
2.3.2 Verbonden partijen naar privaatrecht 12
2.4 Hoe wordt de raad betrokken bij de oprichting of deelneming aan een verbonden partij? 13
2.5 Verlengen of beëindigen van financiële en bestuurlijke relaties 14
2.6 Hoe wordt de bestuurlijke vertegenwoordiging ingevuld? 14
2.7 Met welke verbonden partijen zijn wij een relatie aangegaan? 15
2.8 Hoe wordt de publicatie van deelname aan gemeenschappelijke regelingen uitgevoerd? 15
2.9 Bestuurlijke vertegenwoordiging bij andere organisaties dan verbonden partijen 16

3 Sturing op verbonden partijen **17**

3.1 Wat willen wij met sturing op verbonden partijen bereiken? 18
3.2 Welke rollen hebben de gemeenteraad, het college en het ambtelijk apparaat? 18
3.3 Op welke wijze wordt in de paragraaf verbonden partijen informatie verstrekt? 19
3.4 Hoe vindt de sturing op verbonden partijen plaats? 20
3.5 Algemene uitgangspunten 20
3.6 Nieuwe wetgeving 20

Inleiding

Deze geactualiseerde nota biedt een beleidskader bij het aangaan of oprichten van verbonden partijen en geeft een kader voor sturing op verbonden partijen. Omdat de gemeente steeds vaker actief is en zal zijn als deelnemer in verbonden partijen en daarbij stuurt op afstand, groeit het belang om zo optimaal mogelijk grip te houden op de activiteiten en realisatie van doelen. Duidelijke kaders en inzicht in beschikbare sturingsinstrumenten dragen bij aan het realiseren van deze ambitie. Ook zijn er nieuwe ontwikkelingen in de relevante wetgeving, namelijk wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (zie §3.6). Dit vormt mede de aanleiding om de nota verbonden partijen actualiseren.

Het doel van de nota is:

- het bieden van een beleidskader dat de gemeente kan gebruiken voor het aangaan van of het oprichten van verbonden partijen;
- het bieden van mogelijkheden om sturing te geven aan verbonden partijen, waarbij de nadruk ligt op instrumenten die de raad, met of zonder hulp van andere gemeenten, in kan zetten om hun grip op verbonden partijen en dan met name gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is er aandacht voor **het begrip verbonden partijen**. In het hoofdstuk wordt allereerst uitgelegd wat een verbonden partij is. Daarnaast wordt het wettelijk kader rond verbonden partijen geschetst en wordt een overzicht gegeven van de verschillende vormen van verbonden partijen.

In hoofdstuk 2 worden kaders geboden voor het **aangaan van een relatie met een verbonden partij**. Hiertoe wordt allereerst omschreven wanneer de gemeente kiest voor het aangaan of wijzigingen van een relatie met een verbonden partij. Tot slot wordt een overzicht gegeven van de verbonden partijen van Texel.

In hoofdstuk 3 worden kaders geboden voor de **sturing op verbonden partijen**. Hiertoe wordt allereerst omschreven wat het doel is van sturing op verbonden partijen. Vervolgens worden de rollen van de gemeenteraad, het college en het ambtelijk apparaat omschreven. Ook is een omschrijving opgenomen van de sturingsinstrumenten die de gemeenteraad, het college en het ambtelijk apparaat voorhanden hebben.

1. Het begrip verbonden partijen

1.1 Wat zijn verbonden partijen ?

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbindt. Verbonden partijen bestaan uit deelnemingen door de gemeente in gemeenschappelijke regelingen, NV's, BV's, stichtingen, verenigingen, coöperaties en Publiek Private Samenwerking constructies. Verbonden partijen voeren maatschappelijke/publieke taken voor de gemeente uit zoals bijvoorbeeld de Veiligheidsregio. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) waarin algemene regels voor de verantwoording door gemeenten en provincies staan, geeft als definitie:

Definitie

In artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) wordt een verbonden partij als volgt gedefinieerd en toegelicht:

- **Verbonden partij:** een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.
- **Financieel belang**: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- **Bestuurlijk belang**: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Subsidierelaties of relaties waarin de gemeente alleen opereert als opdrachtgever vallen daarmee niet onder het begrip 'verbonden partij'. Dat laat onverlet dat de gemeente wel (tevens) een subsidierelatie kan hebben met een verbonden partij.

Financieel belang

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, ofwel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Er is sprake van een verbonden partij als de gemeente geen verhaal heeft als de partij failliet gaat, of als de gemeente aansprakelijk wordt gesteld als de partij haar verplichtingen niet nakomt.
Bij leningen en garantstellingen is géén sprake van een verbonden partij, de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij subsidies (BCF) is er géén sprake van een verbonden partij, het gaat sec om overdrachten (subsidies).

Bestuurlijk belang

Bestuurlijk belang is zeggenschap, ofwel via vertegenwoordiging in het bestuur ofwel via stemrecht. Er is sprake van bestuurlijk belang als een bestuurder of een ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtrecht (de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen) is er géén sprake van een verbonden partij.

Géén verbonden partijen

De bovenstaande definitie van een verbonden partij betekent ook dat er relaties met partijen kunnen zijn die niet onder de verbonden partijen vallen. Dat kunnen partijen zijn waar wel sprake van een enige financiële betrokkenheid maar niet van een risicodragend (significant) financieel belang. Ook kan het zijn dat de externe partij geen (publieke/maatschappelijke) taken uitvoert voor de gemeente.

In het verleden zijn partijen als 'Verbonden Partij' aangemerkt die dit in feite niet zijn. Voorbeelden hiervan zijn TESO. De gemeente heeft weliswaar één aandeel, maar de partij voeren geen (publieke/maatschappelijke) taken uit voor de gemeente uit, daarnaast is het financiële risico en bestuurlijk belang gering. Naast emotionele redenen zijn ook het feit dat de gemeente aanwezig kan zijn tijdens aandeelhoudersvergaderingen, daar spreekrecht kan claimen en op de hoogte gehouden wordt van de organisatie voldoende voordelen om het aandeel van TESO te behouden.

Ander voorbeeld van partijen die geen 'Verbonden Partij' zijn, zijn onze Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF) partners. Als gemeente hebben we hier wel een subsidierelatie mee, verantwoording vindt plaats binnen de hiervoor gestelde kaders. Het financieel risico bij de BCF partijen is gering. Besloten kan worden de subsidierelatie te beëindigen, na een afbouwperiode zullen er daarna geen financiële verplichtingen meer zijn met een juridische afdwingbaarheid door derden.

Vliegveld Texel
Vliegveld Texel is formeel geen verbonden partij. Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeentelijk doel effectiever te bereiken. Over het algemeen gaat de gemeente een relatie met verbonden partijen aan, omdat zij verwacht dat de verbonden partij dezelfde activiteiten uit kan voeren met meer efficiency, kwaliteit of continuïteit dan de gemeente alleen kan.
Gemeente Texel is aandeelhouder van Texel Airport en het bijbehorende hotel/restaurant. In het verleden is hiervoor vanuit goede bereikbaarheid van de gemeente c.q. het eiland, extra verbindingsmogelijk in noodsituatie en de toeristische rol van het veld niet alleen voor de vervoersmogelijkheid voor bezoekers maar ook extra vermaak door activiteiten op het veld voor gekozen. De vraag kan gesteld worden of een dergelijke keuze, met inachtneming van de beslisboom zoals op genomen in paragraaf 2.2, heden ten dagen ook gemaakt zou worden.

Texel Airport is een zelfstandige NV, de directie bestuurt de NV en neemt de operationele beslissingen. De Raad van Commissarissen (met twee namens de gemeente benoemde commissarissen) houdt toezicht op de directie en treedt daarnaast op als sparringpartner voor de directie. De RvC legt weer verantwoording af aan de aandeelhouders. De gemeente wordt voor elke aandeelhoudersvergadering uitgenodigd en bepaalt zelf wie zij als vertegenwoordiger naar de AvA toestuurt. De gemeentelijke commissarissen (jaarlijks een overleg met directie, betrokken commissarissen en de burgemeester) en de gemeentelijke vertegenwoordiger(s) informeren de gemeente over het reilen en zeilen van de NV.

De aankoop van het hotel-restaurant is aan de orde geweest in de AvA van 18 mei 2017. Het restaurant is een belangrijke faciliteit voor het functioneren van het vliegveld. Oorspronkelijk was het niet de bedoeling dat de NV het hotel-restaurant zou kopen en is gezocht naar andere kopers. Die werden niet gevonden, waarna RvC en directie hebben besloten dat koop de enig overgebleven optie was. Dit is in twee zittingen aan de aandeelhouders voorgelegd 8 februari en 13 februari 2018. De aandeelhouders hebben ingestemd met de aankoop van het hotel-restaurant.

1.2 Wettelijk kader

Besluit Begroting Verantwoording (BBV)
Het BBV definieert een verbonden partij als volgt:
een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk èn financieel belang heeft.

- Een financieel belang betekent dat het bedrag dat gemeente ter beschikking stelt niet verhaalbaar is als de partij failliet gaat. Of dat de gemeente voor dat bedrag aansprakelijk kan worden gesteld als de partij haar verplichtingen niet nakomt.
  Subsidierelaties en inkooprelaties zijn op basis van deze definitie dus géén verbonden partij. De betaling door gemeente Texel vindt plaats nadat er een vooraf overeengekomen tegenprestatie is geleverd.

- Een bestuurlijk belang betekent dat een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij zit, of namens de gemeente stemt. Ook wanneer er een besluitvormende stem is bij het lidmaatschap van een toezichthoudend orgaan is er sprake van een bestuurlijk belang. Er is géén sprake van een bestuurlijk belang als er sprake is van:
    - Adviserend lidmaatschap in een toezichthoudend orgaan;
    - Alleen benoemingsrecht of voordrachtsrecht;
    - Zitting op persoonlijke titel in bestuur.

Gemeentewet

In artikel 160 van de Gemeentewet is bepaald dat het college geen verbonden partijen kan oprichten of daaraan kan deelnemen, dan nadat de raad eerst in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen over het ontwerpbesluit kenbaar te maken. De gemeente kan dus niet deelnemen aan een verbonden partij zonder dat de raad daarover is geïnformeerd en gehoord.
Artikel 169 van de Gemeentewet gaat in op de actieve informatieplicht van het college van B&W. Onder meer staat daarin het volgende: " Het college en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur. Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft". Ten aanzien van de verbonden partijen gaat dit artikel over de wijze waarop het college zich inspant om de doelstellingen of beoogde resultaten van de gemeente daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen via de verbonden partij. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook het stemgedrag van collegeleden in het bestuur van een verbonden partij en de wijze waarop het college zich inspant om een zienswijze van de raad uitgevoerd te krijgen door een verbonden partij.

Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR)

Verbonden partijen kunnen verschillende juridische vormen hebben, bijvoorbeeld een stichting, NV, BV, of gemeenschappelijke regeling (GR). Op gemeenschappelijke regelingen is de WGR van toepassing. In de WGR (artikel 51) is, de gemeentewet volgend, bepaald dat colleges of burgemeesters niet over gaan tot het treffen van een regeling (ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn) dan na verkregen toestemming van de gemeenteraad. Hetzelfde geldt voor het wijzigen van, toetreden tot of uittreden uit een regeling. De gemeenteraad kan alleen het verlenen van toestemming onthouden, wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
In de WGR (artikel 34b) is bepaald dat de gemeenschappelijke regeling (GR) voor 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten zendt. Artikel 35 lid 1 stelt dat het dagelijks bestuur van de GR de ontwerpbegroting acht weken voordat de begroting wordt vastgesteld, aan de raden van de deelnemende gemeenten zendt. In artikel 35 lid 3 is geregeld dat de gemeenteraad bij het dagelijks bestuur zijn zienswijze kan indienen op deze ontwerpbegroting van de GR.

Aanbevelingen rekenkamercommissie m.b.t. verbonden partijen

1. **Voldoe aan de wettelijke eisen uit het BBV in de paragraaf verbonden partijen**
   Zorg dat de informatievoorziening aan de raad in de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en jaarrekening voldoet aan de wettelijke voorschriften. Vooral informatie over het belang van de verbonden partij en toekomstige financiële informatie ontbreekt. Daarom kan op dit moment van de raad niet worden verwacht dat hij zijn controlerende taak kan invullen, er is te weinig adequate financiële, prospectieve informatie. Het verdient daarom aanbeveling deze informatie jaarlijks nauwgezet aan de raad te verstrekken. Daarnaast ontbreekt vermoedelijk een aantal verbonden partijen in de lijst. Als het college onzeker is of een bepaalde samenwerkingsrelatie wel of geen verbonden partij is, kan deze vraag worden voorgelegd aan de commissie BBV. Een juiste lijst is noodzakelijk om aan alle wettelijke verplichtingen te voldoen, zoals het horen van de raad bij het aangaan, wijzigen of beëindigen van deelname in een verbonden partij.

2. **Leg duidelijk uit welk openbaar belang de verbonden partij dient**
   Uit de wettelijke voorschriften blijkt dat duidelijk dient te worden gemaakt waarom de gemeente zich met de betrokken partijen heeft verbonden, maar dan vooral vanuit het gezichtspunt van het eigen gemeentelijke beleid. Dat betekent dat in de paragraaf verbonden partijen glashelder moet worden gemaakt welk gemeentelijk beleid door de verbonden partij wordt uitgevoerd en welke doelen worden gerealiseerd. Het openbaar belang van de verbonden partij dient dus niet alleen bij voornemens tot verandering te worden toegelicht maar ook bij dagelijkse bedrijfsvoering.

3. **Verstrek de raadsinformatie en leg verantwoording af over het gevoerde bestuur**

Uit het onderzoek komt naar voren dat er veel informatie wordt verstrekt aan de gemeenteraad. Dit is echter over het algemeen informatie die niet voor de raad, maar voor het college is bedoeld. De gemeenteraad heeft vanuit met name zijn controlerende taak informatie nodig over het gevoerde bestuur. De raad moet via informatieverstrekking in staat worden gesteld om te kunnen volgen in hoeverre de gemeentelijke doelen worden gerealiseerd via de verbonden partijen en in hoeverre het college zich hiertoe effectief inspant.

Gemeente Texel handelt in de geest van de wet, wij interpreteren deze niet zo stellig. Als wij bijvoorbeeld maar één of enkele aandelen hebben en/of onze invloed en financieel risico maar zeer beperkt is nemen we deze niet als verbonden partij niet op. Voorbeelden zijn TESO, Texelenergie en BNG.

2. Het aangaan van een verbonden partij

2.1 Wanneer kiest de gemeente voor het aangaan van een nieuwe verbonden partij?

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeentelijk doel effectiever te bereiken. Over het algemeen gaat de gemeente een relatie met verbonden partijen aan, omdat zij verwacht dat de verbonden partij dezelfde activiteiten uit kan voeren met meer efficiency, kwaliteit of continuïteit.

Daarnaast worden risico's gespreid en gedeeld met andere eigenaren en ontstaat er een kwaliteitsvoordeel als de verbonden partij kennis in huis heeft, die de gemeente zelf niet heeft. Ook ontstaat er vaak grotere effectiviteit en bestuurlijke kracht, waardoor nieuwe activiteiten sneller kunnen worden gerealiseerd.
In een aantal gevallen is er sprake van een verplichtend karakter op basis van wettelijke regelgeving of bestuursafspraken (bijvoorbeeld de Veiligheidsregio en Omgevingsdienst Noord-Holland Noord).

De gemeente kiest er in een aantal gevallen bij verbonden partijen tegelijk bewust voor om zelf invloed te houden omdat de activiteiten te kwetsbaar zijn om volledig uit te besteden. Voor de deelname aan een verbonden partij moet elke keer een aparte afweging gemaakt worden, aangezien de reden om een verbonden partij aan te gaan elke keer verschillend is.
Centraal daarbij staat telkens het antwoord op de vraag: is dit de geëigende vorm om de doelstelling van de gemeente te realiseren? Er kan wel een benaderingswijze worden bepaald voor de verschillende samenwerkingsvormen, een houding die richting geeft bij de afweging wel of niet deel te nemen aan een samenwerking met een partij. Bij het beantwoorden van de vraag of aan een samenwerking moet worden deelgenomen speelt het onderscheid tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke samenwerkingsvormen een belangrijke rol.

Hieronder worden eerst enkele voor- en nadelen opgesomd. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 een beslisboom gepresenteerd. Deze wordt gebruikt om te bepalen of de gemeente deel moet nemen aan een verbonden partij en of een publiekrechtelijke dan wel privaatrechtelijke vorm geschikt is.

Deelname aan verbonden partijen heeft voor- en nadelen, die hieronder worden opgesomd.

De voordelen van deelname aan verbonden partijen (kunnen) zijn:

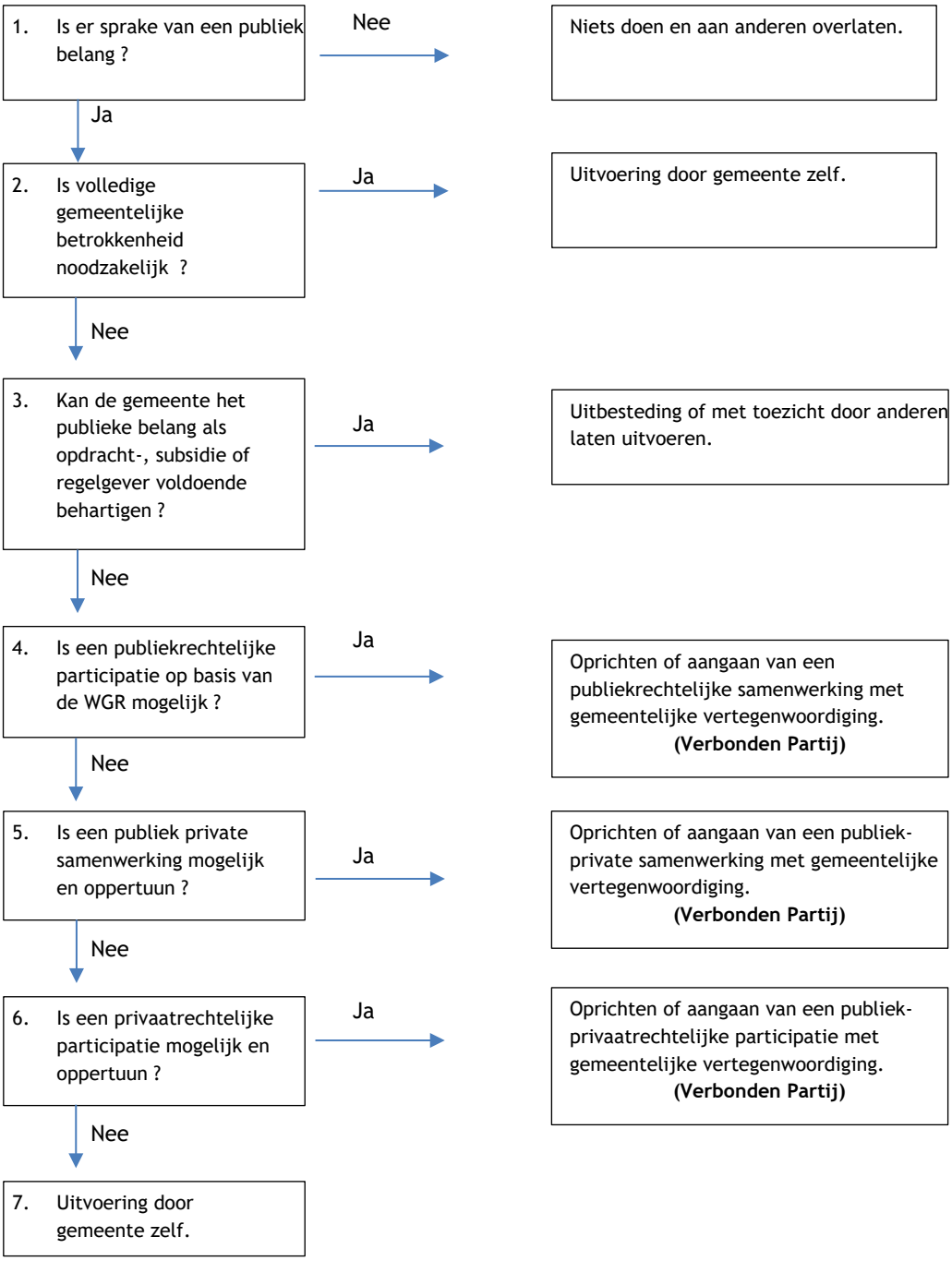
- Efficiencyvoordelen: dit is de meest voorkomende reden om een gemeentelijke taak onder te brengen in een verbonden partij.
- Risicospreiding: het delen van (financiële) risico's met andere partijen.
- Bestuurlijke kracht en effectiviteit: de deelnemers staan samen sterker ten opzichte van hun omgeving.
- Kennisvoordeel: de gemeente kan gebruik maken van kennis en expertise die niet in huis is.
- Katalysatorfunctie: de gemeente brengt samen met andere (semi)publieke en private organisaties activiteiten op gang die zonder de initiërende rol van de gemeente niet of veel moeilijker van de grond zouden komen.

De nadelen van deelname aan verbonden partijen (kunnen) zijn:

- De beïnvloedingsmogelijkheden en de informatievoorziening zijn door de afstand minder vanzelfsprekend dan bij uitvoering door de eigen gemeentelijke organisatie.
- De gemeente moet meer moeite doen om zijn rol als klant/opdrachtgever waar te maken.
- Tegelijkertijd is zij als bestuurder/eigenaar medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de verbonden partij.
- Financiële risico's, zoals het opdraaien voor mogelijke tekorten.
- Bestuurdersaansprakelijkheid.
- Eigen beleid van de gemeente is lastiger uit te voeren, aangezien er meerdere partijen betrokken zijn.
- Tegenstelling tussen de belangen van de gemeente en de belangen van de verbonden partij. Dit komt tot uitdrukking in de verschillende belangen die kunnen spelen voor de gemeente als klant van de verbonden partij en de rol als bestuurder van de verbonden partij.
- Tegenstelling van belangen tussen deelnemers: door de democratische besluitvorming in de besturen van de verbonden partijen zullen de deelnemende gemeenten concessies moeten doen ten aanzien van hun eigen belangen en zich moeten conformeren aan meerderheidsbesluiten waar we het niet mee eens zijn.

2.2 Beslisboom voor het aangaan van verbonden partijen

Voor het afwegen voor het al dan niet aangaan van nieuwe verbonden partijen heeft de gemeente Texel een afwegingskader.

Het afwegingskader geldt als beleidslijn wanneer de vraag speelt of de gemeente een nieuwe financiële én bestuurlijke relatie aan zou moeten gaan. Dit kader vormt een handreiking waarin het gemeentelijk beleid ten aanzien van verbonden partijen een plaats heeft gekregen. Het is geen ‘digitaal’ instrument dat onafwendbaar tot een bepaalde keuze moet leiden. Een keuze voor het aangaan van een nieuwe financiële én bestuurlijke relatie zal in alle gevallen een bestuurlijk-politieke keuze moeten zijn.

Voorkeur voor publiekrechtelijke samenwerking en afweging privaatrechtelijke participaties

De deelname in private partijen is voor Texel beperkt en kent in veel gevallen een historische achtergrond. De Gemeentewet bevat criteria voor de privaatrechtelijke weg. Het gebruik van privaatrechtelijke bevoegdheden is alleen toegestaan als daarmee niet de onderliggende publiekrechtelijke regeling op onaanvaardbare wijze wordt doorkruist.
Van belang is of de overheid een vergelijkbaar resultaat kan bereiken door de publiekrechtelijke regeling te gebruiken. Indien dat namelijk het geval is, dan is dat een belangrijke aanwijzing dat voor de publiekrechtelijke weg gekozen moet worden, omdat deze meer waarborgen biedt voor de democratische controle en verantwoording, waardoor het overheidshandelen een grotere mate van transparantie kent.

De invloedsfeer bij private partijen is namelijk over het algemeen beperkter dan de invloedsfeer bij publiekrechtelijke partijen. Bij privaatrechtelijke participaties vertegenwoordigt de gemeente immers over het algemeen een kleiner aandeel in de organisatie. Bovendien is de doelstelling van een privaatrechtelijke instelling veelal minder gericht op publieke belangen. Daarnaast is er sprake van andere beperkende kaders, andere wet en regelgeving kan de invloedsfeer van aandeelhouders beperken.

De gemeentewet heeft hiertoe een basis in artikel 160. In onderstaande kader zijn de relevante zinsneden van het artikel opgenomen:

> Gemeentewet, artikel 160
> 2. Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Tegelijk kunnen privaatrechtelijke participaties in gevallen effectiever zijn om het publieke belang te behartigen. Dit bijvoorbeeld omdat andere organisatievormen soms sneller kunnen schakelen en anticiperen op de markt. In dat geval kan de gemeente geen vergelijkbaar resultaat bereiken door de publiekrechtelijke regeling te gebruiken en is het gebruik van privaatrechtelijke vormen een afweging.

Keuze tot het aangaan van een relatie met een (nieuwe) verbonden partij

Gemeente Texel hanteert het afwegingskader op het moment dat de vraag zich voordoet of er een relatie met een (nieuwe) verbonden partij moeten worden aangegaan.

Afweging publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerking

Gemeente Texel heeft een voorkeur voor deelname aan een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm. Deze voorkeur kan worden aangeduid als *"ja mits"* aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden liggen op het terrein van het leveren van een extra bijdrage aan het publiek belang, het kunnen uitoefenen van voldoende invloed en/of sturing en het adequaat kunnen invullen van democratische controle.
Gemeente Texel is terughoudend als het gaat om de vraag of de gemeente aan een privaatrechtelijke samenwerkingsvorm wil deelnemen. Deze terughoudendheid kan worden aangeduid als *"nee tenzij"* er bijzondere redenen zijn die een uitzondering op deze regel rechtvaardigen. Deze bijzondere redenen kunnen bijvoorbeeld liggen op het vlak van slagvaardigheid, effectiviteit of efficiëntie.

Functiescheiding

Als er sprake is van bestuurlijke vertegenwoordiging in een privaatrechtelijke vorm (of eventueel een PPS-samenwerkingsvorm) en als er sprake is van een financieel belang in combinatie met een bestuursfunctie op persoonlijke titel, vindt een afweging plaats over het niveau en de manier waarop aan functiescheiding wordt gedaan. Daarbij kan een keuze worden gemaakt tussen functiescheiding op bestuurlijk niveau, op ambtelijk

niveau of het maken van afspraken over functiescheiding in concrete situaties. Dergelijke afspraken worden in het collegebesluit vastgelegd.

Voor het benoemen van een gemeentelijke commissaris in een privaatrechtelijke verbonden partij geldt voor Texel het 'nee, tenzij'- principe. Dit geldt temeer voor het aanstellen van ambtenaren als commissaris. Indien er toch voor wordt gekozen om een gemeentelijke commissaris te benoemen in een privaatrechtelijke verbonden partij, wordt bij de benoeming daarvan een bewuste keuze gemaakt tussen een interne gemeentelijke vertegenwoordiger en een externe gemeentelijke vertegenwoordiger. Die keuze wordt gebaseerd op de volgende criteria:

- een inschatting van het politieke en persoonlijke risico dat aan de functie is verbonden, en de vakinhoudelijke kennis die nodig is om de functie van commissaris bij de specifieke verbonden partij te kunnen vervullen;
- de vraag of de aansprakelijkheid voor het functioneren als commissaris een risico vormt dan wel voldoende kan worden afgedekt;
- de mogelijkheid om voldoende checks and balances in te kunnen bouwen in het onderliggende proces, bijvoorbeeld door een andere wethouder verantwoordelijk te maken voor het toetsen van beleidsvoorstellen en jaarstukken dan de wethouder die de functie van commissaris vervult bij de verbonden partij waar de stukken betrekking op hebben.

2.3 Hoe wordt de verbinding aangegaan, gewijzigd of opgeheven?

In een duaal stelsel voert het college uit; de raad stelt kaders en controleert. Dat geldt ook als het om verbonden partijen gaat. In de aanloopfase (en/of bij wijzigingen) wordt toegewerkt naar een besluit tot deelname aan een verbonden partij. In deze paragraaf wordt ingegaan op de aanloopfase voor het aangaan van gemeenschappelijke regelingen en privaatrechtelijke verbonden partijen.

2.3.1 Gemeenschappelijke regelingen

De wetgever heeft beschreven dat in principe het college beslist tot deelname aan een verbonden partij naar privaatrecht. Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen ook de raad of de burgemeester besluiten om delen van hun takenpakket en bevoegdheden in een gemeenschappelijke regeling onder te brengen. De raad moet zijn toestemming geven bij deelname aan een gemeenschappelijke regeling conform art. 1 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Wet gemeenschappelijke regelingen, Artikel 1

1. De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of tezamen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.

2. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters zenden het ontwerp van de regeling toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, met uitzondering van het ontwerp van een regeling die getroffen of mede getroffen wordt door de raden.

3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van hun gemeente binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.

4. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Dit is het geschikte moment voor de raad om:

- zich ervan te vergewissen dat de taken die de verbonden partij voor de gemeente uitvoert tot het publiek belang behoren,
- meerjarige kaders voor de verbonden partij vast te stellen (gemeentelijke doelen, kosten e.d.) en
- te controleren of het college 'in control' is (beïnvloedingsmogelijkheden, informatievoorziening enz.)

Deze en hieronder opgesomde punten dienen door het college opgenomen te worden in het voorstel voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling.

Welke punten worden in een voorstel van het college opgenomen bij de afweging voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling?

Sturing op inhoud

- doel van de gemeenschappelijke regeling
- taakomschrijving
- over te dragen bevoegdheden

Sturing van de gemeenschappelijke regeling

- de aansturing van de verbonden partij
- de bestuurlijke vertegenwoordiging
- ambtelijke begeleiding van de gemeenschappelijke regeling
- werkafspraken tussen gemeenschappelijke regeling en de ambtelijke begeleiding
- de (meerjarige) financiële gevolgen van deelneming gekoppeld aan de gevraagde prestaties
- een uittredingsregeling
- aan de deelneming verbonden risico's
- op welke wijze vorm is gegeven aan de waarborgen van de openbaarheid en de democratische controle
- afspraken over informatievoorziening (explicitering informatiebehoefte raad; informatie over doelbereiking, prestaties, kosten, risicobeheersing).
- de koppeling van de P&C cyclus van de verbonden partij aan de gemeentelijke P&C cyclus

Aan elke gemeenschappelijke regeling ligt een regeling ten grondslag. Deze is vergelijkbaar met de statuten van een stichting. In deze regeling dienen voor zover mogelijk de eerdergenoemde punten te worden opgenomen.
Daarnaast dient een heldere doelomschrijving van de gemeenschappelijke regeling op genomen te worden en is het belangrijk de bevoegdheden die de gemeente overdraagt zeer nauwkeurig in de regeling op te nemen. Als de gemeente wil dat de gemeenschappelijke regeling de bevoegdheid krijgt om verordeningen op te stellen, die gelden voor onze gemeente, dan moet dit expliciet in de regeling staan. Hetzelfde geldt voor het opstellen van beleid. Indien dit niet expliciet in de regeling opgenomen is, moet de gemeente dit zelf verzorgen. Veelal wordt met de andere deelnemende gemeenten afgesproken welke taken de gemeenschappelijke regeling uit gaat voeren. Om voor iedereen duidelijkheid te krijgen moeten deze duidelijk omschreven worden.

2.3.2 Verbonden partijen naar privaatrecht

Het college voert op grond van artikel 160 lid 2 Gemeentewet privaatrechtelijke handelingen uit. Hieronder valt ook het aangaan van een verbonden partij. Voordat het college een definitief besluit neemt moet de raad (artikel 160 lid 2 gemeentewet) om wensen en bedenkingen worden gevraagd.
Op grond van artikel 160 moet een besluit tot deelname aan niet-publiekrechtelijke verbonden partijen worden goedgekeurd door gedeputeerde staten van de provincie. De goedkeuring kan overigens slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

In het voorgenomen besluit dient het college op te nemen hoe de verbonden partij vormgegeven gaat worden. Hierbij moeten de volgende punten aangehaald worden:

Welke punten worden in een voorstel van het college opgenomen bij de afweging voor het aangaan van een verbonden partij naar privaatrecht?

Sturing op inhoud

- heldere doelomschrijving
- taakomschrijving, welke bevoegdheden worden hiervoor toegekend

Sturing van de verbonden partij

- de aansturing van de verbonden partij
- de bestuurlijke vertegenwoordiging
- ambtelijke begeleiding van de verbonden partij
- de (meerjarige) financiële gevolgen van deelneming gekoppeld aan de gevraagde prestaties
- de beëindigingregeling
- aan de deelneming verbonden risico's en indien het betreft een deelneming in een partij als bedoeld in artikel 160 lid 2 Gemeentewet een nauwkeurige omschrijving van de motivering van de keuze voor deze vorm van samenwerking
- op welke wijze vorm is gegeven aan het waarborgen van de openbaarheid en de democratische controle
- afspraken over informatievoorziening (explicitering informatiebehoefte raad; informatie over doelbereiking, prestaties, kosten, risicobeheersing).
- de koppeling van de P&C-cyclus van de verbonden partij aan de gemeentelijke P&C-cyclus

De hierboven genoemde punten moeten ook, voor zover dit mogelijk is, opgenomen worden in de statuten van de verbonden partij of in overeenkomsten met andere deelnemers.

2.4 Hoe wordt de raad betrokken bij de oprichting of deelneming aan een verbonden partij?

In navolging van de Gemeentewet besluit het college slechts tot oprichting van en deelneming in verbonden partijen indien dat nodig wordt geacht voor de behartiging van het openbaar belang. De raad wordt bij een voorgenomen besluit tot het aangaan van een deelneming door het college tijdig geïnformeerd en in staat gesteld zijn wensen en bedenkingen in te brengen. Ook over belangrijke wijzigingen van de deelneming wordt de raad door het college actief geïnformeerd.

Om de raad in staat te stellen om haar kaderstellende en controlerende taak uit te voeren, maakt het college bij het aangaan, beëindigen of wijzigen van een relatie met een (nieuwe) verbonden partij voor de raad inzichtelijk:

- welk publiek belang wordt behartigd
- waarom betrokkenheid van de gemeente noodzakelijk is
- waarom niet wordt volstaan met een rol als facilitator, subsidieverstrekker of opdrachtgever
- wat de voordelen zijn van het aangaan van de verbonden partij aan te gaan
- welke taken worden overgedragen (uitvoering/beleidsvorming) en welke consequenties dit voor de gemeente heeft
- welk financieel belang in de nieuwe verbonden partij wordt belegd
- hoe financieringsstromen zullen gaan lopen
- hoe de bestuurlijke invloed is geborgd
- welke risico's aan de deelname zijn verbonden
- waarom voor de specifieke organisatievorm is gekozen
- of er sprake is van functiescheiding op bestuurlijk of ambtelijk niveau
- op welke wijze verantwoording wordt afgelegd

- wat het op termijn beëindigen van de relatie zal betekenen (inclusief het juridisch borgen hiervan en inzicht in de exit strategie)

2.5 Verlengen of beëindigen van financiële en bestuurlijke relaties

Over het algemeen geldt dat Texel een financiële en bestuurlijke relatie aangaat voor onbepaalde tijd. Dit betekent echter niet dat deze relatie zonder meer en/of stilzwijgend tot het einde der tijden wordt voortgezet.

Er zijn potentiële veranderingen die per definitie moeten leiden tot een heroverweging van de aangegane financiële en bestuurlijke relaties. De belangrijkste veranderingen c.q. ontwikkelingen die hiertoe aanleiding geven zijn:

- het (voornemen tot) beëindiging van een bestaande relatie met c.q. deelname in een verbonden partij;
- een wijziging van de doelstelling(en) van een relatie c.q. verbonden partij;
- een (komende) wijziging van het voortbestaan en eigenstandigheid van de relatie c.q. verbonden partij als gevolg van fusie of integratie;
- een afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten of prestaties, nieuwe risico's en ontwikkelingen in relatie tot het weerstandsvermogen;
- een wijziging van de doelstelling(en) van de gemeente, waardoor de verbonden partij niet langer bijdraagt aan de het realiseren van de doelstelling(en);
- het realiseren van de vooraf geformuleerde gemeentelijke beleidsdoelstelling.

Zoals bij het aangaan van een deelneming wordt de raad ook bij de beëindiging daarvan tijdig geïnformeerd en in staat gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis aan het college te brengen. Op deze wijze kan de raad zich uitspreken over de toekomst van de deelnemingen en blijft de zakelijke slagkracht van de gemeente onaangetast.

2.6 Hoe wordt de bestuurlijke vertegenwoordiging ingevuld?

In de gedualiseerde Gemeentewet zijn de bestuursbevoegdheden overgedragen aan burgemeester en wethouders. In de Wet gemeenschappelijke regelingen is dit niet gebeurd. Ieder orgaan (raad, college en burgemeester) kan een gemeenschappelijke regeling in het leven roepen op die terreinen, waartoe het bevoegd is. Het bestuursorgaan dat de gemeenschappelijke regeling aangaat, wijst een bestuurslid (uit zijn midden) aan om de gemeente te vertegenwoordigen. De raad benoemt vervolgens de leden van de besturen van de gemeenschappelijke regelingen. In gemeenschappelijke regelingen, die door het college en de raad gezamenlijk zijn aangegaan heeft de raad ook raadsleden benoemd als bestuurslid. Dit is conform de Wet gemeenschappelijke regelingen. De bestuursleden worden door de gemeenteraad aangesteld en stemmen daarom met last. Om deze reden dienen zij verantwoording aan de raad af te leggen over het gevoerde beleid van de gemeenschappelijke regeling.

Bij het aangaan van een verbonden partij en bij wisselingen in het college (bijvoorbeeld na verkiezingen) wordt bepaald welke bestuurder namens de gemeente Texel vertegenwoordiger is.
In beginsel volgt de bestuurlijke betrokkenheid bij de verbonden partijen de afspraken die gemaakt worden bij de verdeling van portefeuilles. Aan het begin van elke bestuursperiode doet het college een voorstel aan de raad op de portefeuilleverdeling.

Voor een aantal verbonden partijen geldt dat er een raadsbesluit nodig is om een vertegenwoordigend bestuurder aan te wijzen (bijvoorbeeld GGD), voor andere verbonden partijen is dit niet het geval.
Omwille van eenvoud en transparantie is aanwijzing van vertegenwoordigers naar de verbonden partijen gebeurd op basis van het college aan de raad waarbij de afgesproken portefeuilleverdeling uitgangspunt is. Voorstel is deze lijn te blijven volgen.

Omdat er aan vertegenwoordiging van de gemeente in privaatrechtelijke organisaties bestuurlijke risico's zijn verbonden, kiest de gemeente hier alleen voor als kan worden aangetoond dat juist vertegenwoordiging in een privaatrechtelijke rechtspersoon het publieke belang dient voor de gemeente.

2.7 Met welke verbonden partijen zijn wij een relatie aangegaan?

Gemeente Texel participeert momenteel in de onderstaande verbonden partijen. Meer gedetailleerde informatie over deze verbonden partijen is opgenomen in paragraaf Verbonden Partijen van de programmabegroting en de programmajaarrekening.

Gemeenschappelijke regelingen	1. GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord; 2. GR GGD Hollands Noorden; 3. GR Omgevingsdienst Noord-Holland Noord; 4. GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar; 5. GR Samenwerkingsverband De Waddeneilanden; 6. GR Regionale archeologie West-Friesland; 7. GR Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden.
Naamloze vennootschappen	• N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland;
Stichtingen	• V.V.V. / Stichting Texel Promotie
Overige, niet zijnde verbonden partijen. Wel groot belang voor samenwerking - mogelijk op termijn wel een formele verbonden partij	• *Bestuursovereenkomst NoordKop Afvalwaterketen;* • *'De Kop Groeit';* • *Samenwerking op het gebied Sociaal Domein.*

2.8 Hoe wordt de publicatie van deelname aan gemeenschappelijke regelingen uitgevoerd?

Gemeente Texel neemt (momenteel) deel aan 7 gemeenschappelijke regelingen. Op basis van artikel 136 van de wet Gemeenschappelijke regelingen dient de gemeente een register bij te houden van de regelingen waaraan de gemeente deelneemt.
Volgens artikel 136 van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet dit register het volgende vermelden:

a. de deelnemers;
b. de wettelijke voorschriften met de bevoegdheden van het samenwerkingsverband;
c. het bestuursorgaan, bedoeld in artikel 26, tweede lid, artikel 41, eerste lid, artikel 50a, eerste lid, artikel 52, eerste lid, artikel 62, artikel 74, eerste lid, of artikel 84, eerste lid;
d. de wettelijke voorschriften waardoor de bevoegdheden van het samenwerkingsverband worden beheerst;
e. de bevoegdheden die bij de regeling dan wel, met toepassing van artikel 10, tweede lid, tweede zin, krachtens de regeling zijn overgedragen;
f. Het adres, gegevens over bereikbaarheid en de plaats van vestiging;
g. of een openbaar lichaam, een bedrijfsvoeringsorganisatie of een gemeenschappelijk orgaan is ingesteld en onder welke naam, dan wel toepassing of overeenkomstige toepassing wordt gegeven aan artikel 8, vierde lid, alsmede de datum van hun instelling onderscheidenlijk vanaf welke datum toepassing of overeenkomstige toepassing wordt gegeven;
h. een verwijzing naar de geconsolideerde tekst van de regeling;
i. een overzicht van de wijzigingen van de regeling en een verwijzing naar de bijbehorende geconsolideerde versies van de regeling.

Dit register kan iedereen kosteloos inzien. Op verzoek worden afschriften van of uittreksels uit hetgeen in het register is ingeschreven ter beschikking gesteld. In bijlage 7 is het register verbonden partijen opgenomen. Dit register wordt door het college gepubliceerd op de gemeentelijke website en/of het gemeenteblad.

2.9 Bestuurlijke vertegenwoordiging bij andere organisaties dan verbonden partijen

Naast de formele vertegenwoordiging van de gemeente Texel bij de verbonden partijen zijn leden van het college betrokken als vertegenwoordiger bij andere organen. Dit kan een structureel karakter hebben of een incidenteel karakter (bijvoorbeeld Nationale Sportweek, 600 jaar Texel). [1]
De inzet van leden van het college gericht op de uitvoering van de taken of bewerkstellingen van de beleidslijnen van de gemeente Texel en dit past binnen de kaders van beleidsvoorbereiding en uitvoering.

Welke vorm van vertegenwoordiging het ook betreft, het college maakt vooraf een afweging om rolconflicten en functievermenging te voorkomen. Op basis van deze afweging vooraf kan worden bepaald of het voordeel van het (beter) behartigen van het publieke belang (hetgeen beoogd wordt) opweegt tegen de risico's die geïnventariseerd zijn.

Gemeentewet, artikel 160

1. Het college is in ieder geval bevoegd:
   a. het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of de burgemeester hiermee is belast;
   b. beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren, tenzij bij of krachtens de wet de burgemeester hiermee is belast;

De inzet van bestuurders is daarbij gericht op onderhouden van relevant netwerk en contacten, invloed uitoefenen namens de gemeente en realiseren van bestuurlijke afstemming met partners.
Het college heeft daarbij een zelfstandige handelingsbevoegdheid en ook hierbij volgt het college in beginsel de afgesproken portefeuilleverdeling.

3 Sturing op verbonden partijen

Verbonden partijen voeren vaak taken uit met een groot maatschappelijk en daarmee politiek belang. Het deelnemen in verbonden partijen levert gemeenten naast voordelen echter ook financiële en bestuurlijke risico's op. Om de voordelen optimaal te benutten en risico's te beheersen is het belangrijk om als gemeente voldoende aandacht te hebben voor sturing op de verbonden partijen. Tegelijk is de sturing op verbonden partijen vaak complex, waardoor gemeenten juist het gevoel van grip verliezen.
De complexiteit van sturing op verbonden partijen zit in:

- de verminderde invloed ten opzichte van de interne organisatie;
- de balans tussen vertrouwen en controle;
- de afhankelijkheid van regionale partners en de verbonden partij zelf.

Daarnaast zit de complexiteit in de dubbele petten problematiek die ontstaat door tegengestelde belangen die bij verbonden partijen op kunnen treden doordat gemeente zowel (mede-) eigenaar als opdrachtgever is.

Verminderde invloed en afhankelijkheid

De afstand van het bestuur van de gemeente tot de verbonden partij is vanzelfsprekend groter dan de afstand naar de eigen interne organisatie. Deze afstand zorgt voor een andere dynamiek voor de samenwerking en de aansturing, waar gemeenten rekening mee moeten houden.
Bovendien heeft de gemeente bij verbonden partijen ook vanwege de overige eigenaren in het netwerk te maken met een andere dynamiek en mogelijke tegengestelde belangen. Over het algemeen geldt, dat de gemeente in verhouding meer invloed uit kan oefenen op publiekrechtelijke participaties en minder op privaatrechtelijke organisaties. Bij publiekrechtelijke participaties vertegenwoordigt de gemeente immers doorgaans een groter aandeel in de organisatie. Bovendien is de doelstelling van een privaatrechtelijke instelling veelal minder gericht op openbare belangen.
Om efficiënt met deze andere dynamiek om te gaan moet de gemeente voldoende inzicht in het netwerk en de verschillende belangen hebben en haar invloed op de juiste manier en na de juiste afweging uitoefenen.

Mogelijk tegengestelde belangen (dubbele petten)

Bij verbonden partijen heeft de gemeente in veel gevallen zowel het belang van mede-eigenaar als het belang van opdrachtgever.
Als mede-eigenaar opereert de gemeente als ware zij een aandeelhouder van de organisatie. Zij formuleert in deze rol kaders voor de verbonden partij en houdt toezicht op de realisatie binnen de gestelde kaders. Hierbij ligt de nadruk op het bewaken van de continuïteit van de verbonden partij en het beheersen van de risico's die daarmee gepaard gaan. Zo kan het verhogen van de inwonerbijdrage of het verzoeken tot een aanvullende bijdrage bijvoorbeeld bijdragen aan de continuïteit van de verbonden partij.
Als opdrachtgever opereert de gemeente als klant van de verbonden partij. In deze rol formuleert de gemeente afspraken over te leveren producten en diensten en bewaakt zij de prijs, kwantiteit en kwaliteit hiervan. Deze diensten dragen bij aan de realisatie van de gemeentelijke bestuurlijke doelen. In deze rol is de gemeente juist gebaat bij lage kosten en het verhogen van de inwonerbijdrage draagt hier vanzelfsprekend juist niet aan bij. Hier staat meer de wijze van taakuitvoering voor de gemeenschap centraal.

Tussen beide rollen ontstaan mogelijk tegengestelde belangen, omdat wat goed is voor de continuïteit (eigenaar) van de verbonden partij niet altijd bijdraagt aan het realiseren van de gemeentelijke doelen (opdrachtgever). Ook kunnen er tegengestelde belangen ontstaan omdat de ambitie van de verbonden partijen afwijkt van de gemeentelijke ambitie. Steeds als er tegengestelde belangen ontstaan en bestuurlijke besluitvorming nodig is, zal een bestuurlijke afweging binnen de gemeente moeten volgen.

Inzicht in sturing

De kunst van effectieve sturing op verbonden partijen is het op de juiste manier toepassen van de verschillende sturingsinstrumenten vanuit de juiste rol en de juiste afweging. Dit alles met inachtneming van de verminderde invloed, afhankelijkheid en dynamiek van het netwerken én de mogelijk tegengestelde

belangen. De sturing op verbonden partijen vindt het effectiefst plaats, als de gemeenteraad, het college en het ambtelijk apparaat vanuit de eigen rol blijven opereren.

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de rol van zowel de gemeenteraad, het college als het ambtelijk apparaat in de sturing op verbonden partijen. Daarnaast geeft dit hoofdstuk inzicht in de instrumenten die zij hebben om hun rol in te vullen en daarmee de sturing op verbonden partijen vorm te geven en te versterken.

3.1 Wat willen wij met sturing op verbonden partijen bereiken?

Het uitgangspunt blijft gelijk: ongeacht of het college ervoor kiest om taken binnen de interne ambtelijke organisatie of bij verbonden partijen te beleggen: de gemeentelijke begrotingsdoelstellingen moeten met minimale risico's zo efficiënt en effectief mogelijk worden gerealiseerd.

Met de sturing op verbonden partijen wil de gemeente dan ook in de kern bereiken dat de verbonden partij de overeengekomen opdracht realiseert binnen de daarover afgesproken beleidsinhoudelijke en financiële kaders. Om dit mogelijk te maken dient de verbonden partij kansen en bedreigingen tijdig te signaleren en hier middels risicomanagement op te sturen. Daarnaast moet zij rechtmatig opereren, adequaat reageren op nieuwe ontwikkelingen en transparant zijn in de informatievoorziening. Op het moment dat blijkt dat een verbonden partij niet in staat is om het bovenstaande te realiseren zal bijsturing vanuit de gemeente plaats moeten vinden. De gemeenteraad, het college en het ambtelijk apparaat hebben allen een eigen rol in relatie tot de verbonden partijen.

3.2 Welke rollen hebben de gemeenteraad, het college en het ambtelijk apparaat?

Rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad heeft binnen de gemeente zoals gesteld een kaderstellende en controlerende taak. Zij stelt de bestuurlijke kaders vast doormiddel van de gemeentelijke begroting. De gemeentelijke begroting vormt samen met de gemeentelijke jaarrekening de basis voor de controlerende taak. De verbonden partij is immers slechts een (gezamenlijk) middel om de (lokale) bestuurlijke ambities te realiseren en moet worden gezien als ware het een onderdeel van de gemeente.

De controlerende taak met betrekking tot verbonden partijen houdt in, dat de gemeenteraad controleert of de verbonden partij de afgesproken taak binnen de gestelde kaders uitvoert én of het college dit goed bewaakt en waar nodig bijstuurt.

Kernvragen voor de raad zijn in deze context of de doelstellingen van de verbonden partij (nog steeds) corresponderen met die van de gemeente. Of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen binnen de kaders worden gerealiseerd en of er aanleiding is om de deelname aan of sturing op de verbonden partij te wijzigen of te beëindigen.

Rol van het college

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van de gemeentelijke begroting binnen de bestuurlijke kaders. Het college kiest er in enkele gevallen vanuit efficiency, effectiviteit of andere overwegingen voor om de uitvoering van dat beleid over te laten aan een verbonden partij.
Indien het college kiest voor uitvoering door een verbonden partij is het de taak van het college om als opdrachtgever zicht te houden op de uitvoering, prestaties, kosten en risico's van de verbonden partij. In relatie tot verbonden partijen heeft het college bovendien als eigenaar de taak om de continuïteit en de risico's van de verbonden partij te bewaken en te beheersen en hier waar nodig op bij te sturen.
Tegelijk komt het college bij verbonden partijen meer op afstand te staan van de uitvoering. Hierdoor heeft het college in verhouding tot de interne organisatie minder directe invloed en meer aandacht voor toezicht en verantwoording.

Het college heeft de taak om de gemeenteraad goed te informeren over het reilen en zeilen van de verbonden partijen. Bovendien is het belangrijk dat zij raadsleden vroegtijdig betrekt bij belangrijke besluiten of ontwikkelingen. In feite is er voor de informatieplicht van het college richting de gemeenteraad geen verschil tussen taken die zijn belegd binnen de eigen organisatie of die van een verbonden partij.

Rol van het ambtelijk apparaat

Het ambtelijke apparaat heeft een belangrijke rol om het bestuur optimaal in staat te stellen om op verbonden partijen te sturen. Zij ondersteunt het bestuur met informatieverstrekking, advisering en onderhoudt contact met de verbonden partij.
Naast de bestuurlijke afstemming met de verbonden partij vindt er ambtelijke afstemming en beheersing over producten en diensten plaats. Medewerkers treden op als accounthouder en komen tot afspraken met de verbonden partij. Het ambtelijke apparaat werkt hierbij met betrekking tot publiekrechtelijke participaties waar mogelijk samen met regionale gemeenten en organiseert regionale samenwerking.

3.3 Op welke wijze wordt in de paragraaf verbonden partijen informatie verstrekt?

De gemeenteraad wordt over verbonden partijen geïnformeerd via de Programmabegroting en de Jaarrekening. Dit gebeurt in de paragraaf verbonden partijen (paragraaf C).

Artikel 15 (BBV) schrijft voor dat er een lijst van verbonden partijen is opgenomen in de programmabegroting en jaarrekening en dat deze per verbonden partij minimaal de volgende gegevens bevat:

1. de naam en de vestigingsplaats;
2. het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;
3. de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft;
4. het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
5. het resultaat van de verbonden partij.

Met ingang van begrotingsjaar 2016 wordt een uitgebreid standaardformaat als basis gebruikt voor de informatievoorziening per verbonden partij in de Programmabegroting en het Jaarverslag.

Naam	Officiële naam van de verbonden partij
Rechtsvorm	Welke rechtsvorm (publiek, privaat, PPS)
Vestigingsplaats	Vestigingsplaats van de verbonden partij
Doelstelling en openbaar belang	Wat is de doelstelling van de verbonden partij en hoe is dit gelinkt met het gemeentelijk (of regionaal) openbaar belang?
Relatie met beleidsprogramma	Bij welke doelen in de programmabegroting is de verbonden partij betrokken?
Deelnemende partijen	Wie nemen deel aan de verbonden partij (namen van de gemeenten of eenduidige omschrijving van de regio)
Bestuurlijk belang • portefeuillehouder	Welke portefeuillehouder (en vervanger) betrokken? In welke hoedanigheid (lid DB, AB, etc. etc.)
• bestuurlijk aandeel	Hoe zijn stemverhoudingen geregeld? Welk aandeel van de stemmen heeft de gemeente Texel
Financieel belang • omvang begroting	Wat is de omvang van de totale begroting (wat van gemeenten, wat van derden)?
• bijdrage gemeente	Welk aandeel levert de gemeente Texel?
Vermogen • Eigen vermogen	Eigen vermogen van begrotingsjaar voorgaande jaar Eigen vermogen van begrotingsjaar komende jaar
• Vreemd vermogen	Vreemd vermogen van begrotingsjaar voorgaande jaar Vreemd vermogen van begrotingsjaar komende jaar
• Solvabiliteit (EV/VV)	Solvabiliteitsindex voorgaande jaar

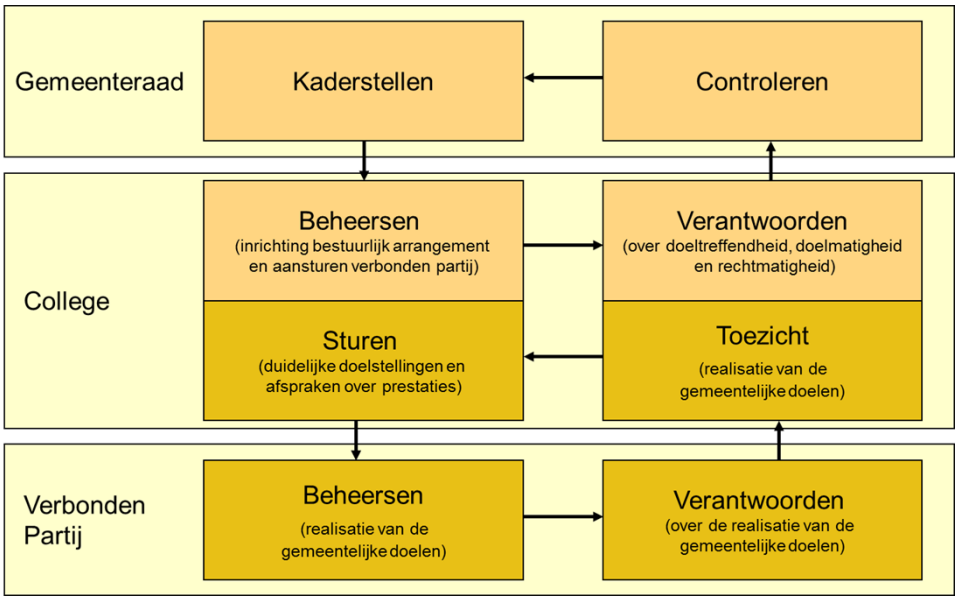
Financieel resultaat	Jaarresultaat (plus of min), zo nodig korte toelichting over achtergrond (incidenteel/structureel)
Risico's	Info vanuit de risicoparagraaf van de verbonden partij Aandeel van mogelijk risico gemeente Texel
Ontwikkelingen	Welke ontwikkelingen zij er m.b.t. de verbonden partij (zowel qua organisatie als takenpakket, bezuinigingen etc.)

3.4 Hoe vindt de sturing op verbonden partijen plaats?

De verschillende verbonden partijen van de gemeente zijn verdeeld over de portefeuilles van de collegeleden. Hoewel de verbonden partijen over de portefeuilles zijn verdeeld, blijft het college als collectief verantwoordelijk voor alle verbonden partijen.
De effectiviteit van sturing op verbonden partijen door het college is mede afhankelijk van het aandeel van de gemeente in de verbonden partij en de positie die zij inneemt binnen het bestuur daarvan. Daarnaast heeft gemeentelijke vertegenwoordiging een versterkend effect op het kunnen uitoefenen van voldoende invloed en/of sturing en het adequaat kunnen invullen van democratische controle.

3.5 Algemene uitgangspunten

Een belangrijke factor bij de inrichting van de sturingsrelatie is de organisatorische scheiding van de rollen van de gemeente als enerzijds 'eigenaar' en anderzijds als 'opdrachtgever/klant' van de verbonden partij.
Onze verbonden partijen lopen sterk uiteen in (financiële) omvang en vorm. De informatievoorziening en het toezichtarrangement dient ervoor om binnen de organisatie om op basis van de risicoanalyse vorm en inhoud te geven aan de aansturing, het beheer en de controle van de specifieke, financiële en bestuurlijke relatie.
Samengevat kan de rolverdeling tussen gemeenteraad, college en de verbonden partij als volgt worden weergegeven:

3.6 Nieuwe wetgeving

De afgelopen jaren is uit verschillende onderzoeken gebleken dat volksvertegenwoordigers (gemeenteraden en -raadsleden) een te grote afstand ervaren tot gemeenschappelijke regelingen. Daardoor komt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen onder druk te staan. Daarom is 1 juli 2022 de wijzing van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers is op 1 juli 2022 ingegaan. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar. Met deze wijziging wordt de

betrokkenheid van volksvertegenwoordigers (gemeenteraden, provinciale staten en besturen van waterschappen) bij het bestuur van een samenwerkingsverband verbeterd. Zo krijgen zij meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling.
De gemeenschappelijke regelingen van de gemeente Texel worden nog dit jaar ter wijziging aangeboden aan de raad. Dit wordt regionaal voorbereid. De wijzigingen gaan over de verplichte en facultatieve zienswijze procedure van de raad bij collegeregelingen, participatie van ingezetenen en belanghebbenden, evaluatie van gemeenschappelijke regelingen, de invulling van de actieve informatieplicht van het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen aan de raden, de mogelijkheid van het instellen van gemeentelijke adviescommissies en wijzigingen in de planning- en controlcyclus.

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1422
Extern Zaak ID	3220366
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	13
Titel	Kaders recycleplan
Organisatieonderdeel	Gemeentewerken
Portefeuillehouder	H. Kieft
Aanleiding	Overig

Bijlagen
Bestuurlijk advies kadernotitie - 29/6/2023
Kadernotitie Recycleplan Texel 11.05.2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

De rijksoverheid heeft een uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG) opgesteld om gemeenten te helpen in de transitie naar een circulaire economie van grondstoffen. De VANG-doelstelling voor 2020 combineert de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval en de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval tot een maximum van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Het vervolgprogramma streeft naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk grondstoffen van goede kwaliteit.

Op Texel werd in 2022 per inwoner gemiddeld 225 kilo fijn huishoudelijk restafval en 30 kilo grof huishoudelijk restafval ingezameld. Dit is ver verwijderd van de VANG-doelstelling van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Om deze doelstelling te bereiken is een trendbreuk nodig. Hiervoor wordt nieuw grondstoffenbeleid opgesteld in de vorm van een recycleplan. In deze kadernotitie worden de kaders vastgelegd voor het opstellen van dit recycleplan.

Bij het opstellen van deze kaders houden we rekening met het unieke karakter van het Waddeneiland. We betrekken de inwoners, de scholen, de toeristische sector, de inzamelaar en de verwerker bij het samenstellen van een pakket aan maatregelen om deze trendbreuk te ondersteunen.

Advies

Kaders recycleplan

Doelenboom

Programma	**7**	**Duurzaam, schoon en innovatief**
Maatschappelijk doel	7.1	Een gezond milieu bevorderen
Beleidsdoel	7.1.2	Texel schoon houden

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. De Kadernotitie Recycleplan 2024 - 2030 vast te stellen.
2. Een nieuw Recycleplan voor de periode 2024 – 2030 uit te werken op basis van de volgende kaders:
    a. Milieu: We sluiten aan bij de landelijke VANG-doelstellingen die gericht zijn op een forse vermindering van de hoeveelheid ongescheiden aangeboden restafval, met de ambitie van maximaal 100 kilo restafval per inwoner in 2026. Daarnaast optimaliseren we de gescheiden inzameling van de grondstoffen en streven we naar maximaal 30 kilo restafval per inwoner in 2030.
    b. Service: We ondersteunen onze inwoners met maatregelen die gericht zijn op een gedragswijziging. Dit betekent dat we het aanbieden van grondstoffen makkelijker maken en het aanbieden van ongescheiden restafval minder aantrekkelijk. Voor doelgroepen richten we maatwerk in. Binnen het nieuwe recycleplan hebben we aandacht voor het toeristisch afval dat op Texel ontstaat en effect heeft op de resultaten.
    c. Kosten: De afvalstoffenheffing is 100% dekkend. We zetten in het recycleplan in op het beheersen van de alsmaar stijgende kosten.

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee	Majeure risico's	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja	☑ Nee	Beheer	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee	Belanghebbenden	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☑ Ja	☐ Nee	Structuurvisie	☐ Ja	☑ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja	☑ Nee	Regie		
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee	**Zaaknummer**	3220366	

Bijlagen

1. Kadernotitie Recycleplan Texel

Kaders recyleplan

Samenvatting

De rijksoverheid heeft een uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG) opgesteld om gemeenten te helpen in de transitie naar een circulaire economie van grondstoffen. De VANG-doelstelling voor 2020 combineert de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval en de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval tot een maximum van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Het vervolgprogramma streeft naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk grondstoffen van goede kwaliteit.

Op Texel werd in 2022 per inwoner gemiddeld 225 kilo fijn huishoudelijk restafval en 30 kilo grof huishoudelijk restafval ingezameld. Dit is ver verwijderd van de VANG-doelstelling van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Om deze doelstelling te bereiken is een trendbreuk nodig. Hiervoor wordt nieuw grondstoffenbeleid opgesteld in de vorm van een recycleplan. In deze kadernotitie worden de kaders vastgelegd voor het opstellen van dit recycleplan.

Bij het opstellen van deze kaders houden we rekening met het unieke karakter van het Waddeneiland. We betrekken de inwoners, de scholen, de toeristische sector, de inzamelaar en de verwerker bij het samenstellen van een pakket aan maatregelen om deze trendbreuk te ondersteunen.

Kaders Recycleplan

Argumenten tot advies

1. De Kadernotitie Recycleplan 2024 - 2030 vast te stellen.

In Nederland hebben we het afval- en grondstoffenbeleid ingericht binnen het uitvoeringsprogramma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en de wetgeving van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP)3. Deze twee kaders sluiten bij elkaar aan en vormen samen met de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen het beleidsframe voor het vormgeven van afval- en grondstoffenbeleid. Het eerder vastgestelde afval- en grondstoffenbeleid van gemeente Texel is geëvalueerd. Document Texel - 2020-11-11 RIB 20-103 Evaluatie grondstoffenplan 2014-2020 - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)
Nieuw beleid is nodig om vervolgstappen te kunnen zetten naar een circulaire economie.

De kadernotitie is opgesteld samen met onze ketenpartner HVC. Op deze wijze combineren we kennis van de markt en de landelijke ontwikkelingen met behoeftes en specifieke couleur locale van Texel. Dit geeft ons de meest optimale basis voor de uitwerking van het nieuwe recycleplan.

2. Een nieuw Recycleplan voor de periode 2024 - 2030 uit te werken op basis van de volgende kaders:

a. Milieu: We sluiten aan bij de landelijke VANG-doelstellingen die gericht zijn op een forse vermindering van de hoeveelheid ongescheiden aangeboden restafval, met de ambitie van maximaal 100 kilo restafval per inwoner in 2026. Daarnaast optimaliseren we de gescheiden inzameling van de grondstoffen en streven we naar maximaal 30 kilo restafval per inwoner in 2030.
b. Service: We ondersteunen onze inwoners met maatregelen die gericht zijn op een gedragswijziging. Dit betekent dat we het aanbieden van grondstoffen makkelijker maken en het aanbieden van ongescheiden restafval minder aantrekkelijk. Voor doelgroepen richten we maatwerk in. Binnen het nieuwe recycleplan hebben we aandacht voor het toeristisch afval dat op Texel ontstaat en effect heeft op de resultaten.
c. Kosten: De afvalstoffenheffing is 100% dekkend. We zetten in het recycleplan in op het beheersen van de alsmaar stijgende kosten.

Voorafgaand aan het opstellen van de kadernotitie is een sessie georganiseerd voor raadsleden rondom de grondstoffendriehoek. Tijdens deze sessie is duidelijk geworden dat alle maatregelen langs deze driehoek geduid kunnen worden en dat veel keuzes onderling samenhangen. Daarom is de kadernotitie ook opgesteld op basis van de grondstoffendriehoek, waarbij de belangrijkste kaders zijn vastgelegd op de zijden van de driehoek: milieu, service en kosten.

Voor de kaders van milieu sluiten we aan bij de landelijke doelstellingen uit het VANG-programma dat zich richt op de vermindering van restafval en de optimalisatie van de hoeveelheid en de kwaliteit van de grondstoffen. Voor de kaders van service richten we ons op een maatregelenpakket dat een gedragsverandering teweegbrengt en dat ertoe leidt dat het aanbieden van grondstoffen aantrekkelijker wordt dan het aanbieden van restafval, zonder dat we uit het oog verliezen welke consequenties deze maatregelen kunnen hebben voor bepaalde doelgroepen. Voor de financiële kaders handhaven we de afspraak dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend moet blijven. De ontwikkelingen op de (grondstoffen)markt leiden al een aantal jaar tot hogere kosten voor afvalinzameling. Het kader voor het recycleplan is om deze alsmaar stijgende kosten te beheersen.

Alternatieven

Bij het opstellen van de kadernotitie zijn geen alternatieven overwogen. Bij de uitwerking van het recycleplan zullen mogelijke alternatieven duidelijk worden aangegeven en voorzien worden van de verwachtte consequenties.

Consequenties van het advies

- **Beleidsmatige consequenties**

Er wordt een nieuw recycleplan opgesteld. De opgave voor dit recycleplan is een gedragsverandering van inwoners. Om dit te bewerkstelligen maken we gebruik van een inzamelsysteem gericht op het voorkomen van afval, het verminderen van restafval en op maximaal hergebruik van grondstoffen en maken we gebruik van participatie, communicatie en educatie, coaching, nudging en handhaving en maatwerk. Deze onderwerpen zijn nader uitgewerkt in de kadernotitie.

Gemeente Texel

.txl

KADERNOTITIE RECYCLEPLAN 2024 – 2030

Opdracht(geverschap)

Bestuurlijk: Wethouder R. Kieft
Ambtelijk: Manager afdeling Gemeentewerken J.J. Brouwer

Team **Gemeentewerken**
MEI 2023
Zaaknummer
322066

Inhoudsopgave

Samenvatting **5**

1. Samen aan de slag met een circulair Texel **7**
1.1 Omgaan met schaarste 7
1.2 Van Afval Naar Grondstof (VANG) 7
1.3 De uitdaging op Texel 8
1.4 De grondstoffendriehoek 8

2. Huidige situatie **9**
2.1 Inzameling 9
2.2 Tonnages 9
Restafval 9
Grondstoffen 11

3 Trends en ontwikkelingen **12**
3.1 Wet en regelgeving 12
Van LAP3 naar CMP1 12
Programma Nederland circulair 2050 13
Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) 13
3.2 Bron- vs. nascheiding 13
3.3 Ontwikkeling kosten 14
Grondstoffen 14
Restafval 14

4 Voorgestelde kaders en op te leveren producten **15**
4.1 Voorgestelde kaders recycleplan 15
Milieu 15
Service 15
Kosten 16
4.2 Op te leveren product(en) 16
1. Gedragsverandering 16
2. Inzamelsysteem dat gericht is op het voorkomen van afval 17
3. Inzamelsysteem dat gericht is op het verminderen van restafval 17
4. Inzamelsysteem dat gericht is op maximaal hergebruik van grondstoffen 17
5. Participatie, Communicatie en Educatie 18
6. Coaching, Nudging en Handhaving 18
7. Maatwerk 19
4.3 Toeristisch en bedrijfsafval 19

5 Hoe doen we het **21**
5.1 Geld 21
5.2 Succesfactoren 21
5.3 Risico's en beheersmaatregelen 21

Samenvatting

De rijksoverheid heeft een uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG) opgesteld om gemeenten te helpen in de transitie naar een circulaire economie van grondstoffen. De VANG-doelstelling voor 2020 combineert de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval en de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval tot een maximum van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Het vervolgprogramma streeft naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk grondstoffen van goede kwaliteit.

Op Texel werd in 2022 per inwoner gemiddeld 225 kilo fijn huishoudelijk restafval en 30 kilo grof huishoudelijk restafval ingezameld. Dit is ver verwijderd van de VANG-doelstelling van 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Om deze doelstelling te bereiken is een trendbreuk nodig. Hiervoor wordt nieuw grondstoffenbeleid opgesteld in de vorm van een recycleplan. In deze kadernotitie worden de kaders vastgelegd voor het opstellen van dit recycleplan.

Bij het opstellen van deze kaders houden we rekening met het unieke karakter van het Waddeneiland. We betrekken de inwoners, de scholen, de toeristische sector, de inzamelaar en de verwerker bij het samenstellen van een pakket aan maatregelen om deze trendbreuk te ondersteunen.

We adviseren om bij het vaststellen van de kaders gebruik te maken van de grondstoffendriehoek en de volgende kaders vast te leggen voor het nieuwe Recycleplan

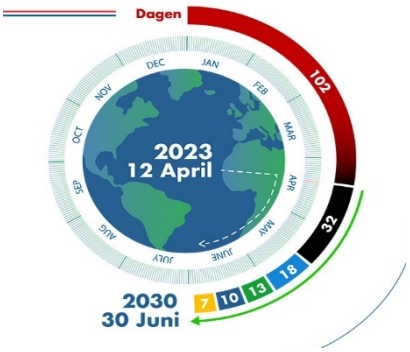
1. Milieu: We sluiten aan bij de landelijke VANG-doelstellingen die gericht zijn op een forse vermindering van de hoeveelheid ongescheiden aangeboden restafval, met de ambitie van maximaal 100 kilo restafval per inwoner in 2026. Daarnaast optimaliseren we de gescheiden inzameling van de grondstoffen en streven we naar maximaal 30 kilo restafval per inwoner in 2030.
2. Service: We ondersteunen onze inwoners met maatregelen die gericht zijn op een gedragswijziging. Dit betekent dat we het aanbieden van grondstoffen makkelijker maken en het aanbieden van ongescheiden restafval minder aantrekkelijk. Voor doelgroepen richten we maatwerk in. Binnen het nieuwe recycleplan hebben we aandacht voor het toeristisch afval dat op Texel ontstaat en effect heeft op de resultaten.
3. Kosten: De afvalstoffenheffing is 100% dekkend. We zetten in het recycleplan in op het beheersen van de alsmaar stijgende kosten.

Het op te leveren product is een samenhang van maatregelen, gericht op het voorkomen van afval, het verminderen van restafval en op maximaal hergebruik van grondstoffen. Aanvullend op deze maatregelen werken we in het recycleplan het flankerend beleid uit op het gebied van participatie, communicatie en educatie, coaching, nudging en handhaving en werken we uit waar aanvullend maatwerk (doelgroepenbeleid) nodig is.

1. Samen aan de slag met een circulair Texel

1.1 Omgaan met schaarste

Op 12 april 2023 was het Dutch National Overshoot Day. Dit betekent dat we in Nederland op 12 april 2023 alle grondstoffen hebben opgebruikt die voor een jaar beschikbaar zijn. Anders gezegd: met ons Nederlandse leefpatroon gebruiken we in 2023 3,6 keer de hoeveelheid grondstoffen die de aarde in een jaar kan genereren.

Figuur 1: Nederlandse Overshoot Day 2023

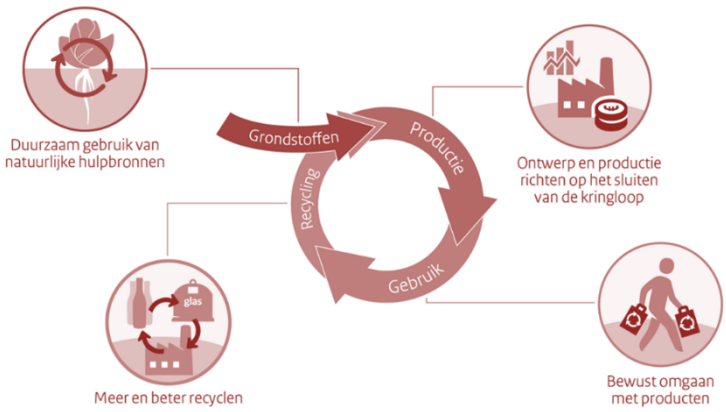
We zien de effecten van deze grondstoffenschaarste in allerlei facetten van ons dagelijks leven. De huidige energiecrisis onderstreept de behoefte aan alternatieve vormen van energie die continuïteit kunnen waarborgen binnen het geopolitieke landschap.

De schaarste van energiebronnen hangt direct samen met de schaarste van grondstoffen wereldwijd. De grondstoffen die nodig zijn voor het opwekken van alternatieve energie zijn – net als de fossiele brandstoffen – schaars en bevinden zich vaak binnen landen die politiek niet stabiel zijn of waarmee het handelsverkeer een uitdaging heeft.

Het rijk heeft een groot programma opgesteld om op een andere wijze om te gaan met grondstoffen. Voor 2030 is het doel om Dutch National Overshoot Day op te schuiven naar 30 juni. Eén van de vijf maatregelen is de implementatie van de circulaire economie. Binnen de circulaire economie focussen we ons op het terugwinnen van grondstoffen uit ons afval voor het maken van nieuwe producten.

1.2 Van Afval Naar Grondstof (VANG)

Binnen het programma VANG werken de rijksoverheid (Rijkswaterstaat), gemeenten, brancheorganisaties en producenten samen aan de implementatie van een circulaire economie. Het doel voor heel Nederland is om in 2050 volledig circulair te zijn. Voor het huishoudelijk afval (HHA) ligt de focus op het nog beter scheiden van restafval en het verbeteren van de kwaliteit van deelstromen. Het programma VANG-HHA beslaat de periode van 2015 - 2025. De ambitie was om in 2020 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar te realiseren. Dit doel is niet gehaald. Gemeenten hebben wel forse stappen gezet voor het verbeteren van huishoudelijke afvalscheiding. De ambities van 2020 zijn duidelijk dichterbij gekomen: in de periode 2015 - 2020 daalde de gemiddelde hoeveelheid restafval van 240 kilo naar 180 kilo per inwoner per jaar. 31% van de gemeenten behaalde ook de recycledoelstelling van 75%. Om te komen tot kwalitatief nóg betere recycling richt het uitvoeringsprogramma VANG-HHA zich in de periode 2021 – 2025 op twee belangrijke aspecten:

Figuur 2: Circulaire economie

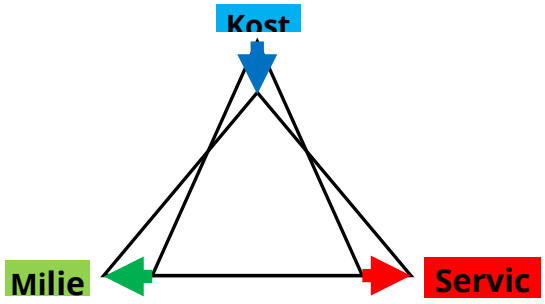
- Het nog beter scheiden van restafval.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de deelstromen.

1.3 De uitdaging op Texel

Voor de VANG-doelstelling telt de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval, vermeerderd met de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval. Vanaf 2010 daalde de gemiddelde hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval op Texel van 301 naar 225 kilo per inwoner in 2022. De hoeveelheid grof huishoudelijk restafval bleef in deze periode min of meer constant. Gedurende de coronaperiode steeg de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval tijdelijk fors, maar inmiddels heeft deze hoeveelheid zich weer hersteld. In 2022 werd 30 kilo grof huishoudelijk restafval per inwoner ingezameld.

Texel is met ca. 255 kilo restafval per inwoner per jaar nog ver verwijderd van de VANG-doelstelling 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Hetzelfde geldt voor alle Waddeneilanden. De gemiddelde hoeveelheid restafval ligt fors hoger dan in gemeenten van vergelijkbare omvang en stedelijkheid in de rest van Nederland. Een groot deel van de verklaring is te vinden in het toeristische karakter van deze gemeenten. Jaarlijks vinden er ca. 4 miljoen toeristische overnachtingen plaats op Texel.[1] Voor het afval van deze toeristische sector moet nadrukkelijk aandacht zijn bij het opstellen van nieuw beleid.

1.4 De grondstoffendriehoek

Figuur 3 Grondstoffendriehoek

Op 22 februari 2023 is er een raadsinformatieavond georganiseerd voor raads- en commissieleden. Tijdens deze avond werd de grondstoffendriehoek geïntroduceerd. Alle keuzes die gemaakt kunnen worden binnen het nieuwe beleid hebben effect op één of meer knoppen uit deze driehoek: milieu, service en/of kosten.

In een ideale wereld streven we naar betere milieuresultaten en meer service tegen lagere kosten. Dit blijkt echter niet altijd mogelijk. Hogere milieuresultaten kunnen soms alleen behaald worden met een lagere service en een hogere service is vaak niet mogelijk binnen gelijkblijvende kosten. Daarom zullen we steeds keuzes moeten maken in het nieuwe grondstoffenbeleid: aan welke knoppen willen we draaien?

[1] Dit is in verhouding met het aantal inwoners 1:292. Ter vergelijking: in de gemeente Amsterdam zijn jaarlijks ca. 18 miljoen toeristische overnachtingen, maar in verhouding met het aantal inwoners is die druk slechts 1:21.

2. Huidige situatie

2.1 Inzameling

Figuur 4: inzameling aan huis Texel

De inwoners op Texel hebben drie bakken aan huis (restafval, gft en etensresten en plastic, blik en drinkpakken). Elke bak kunnen ze elke drie weken aanbieden om te legen. In het centrum van Den Burg staat een aantal appartementencomplexen. Inwoners van deze complexen kunnen hun afval aanbieden in ondergrondse verzamelcontainers.

Het oud papier en glas moeten de inwoners wegbrengen naar verzamellocaties in de kernen. Textiel kunnen inwoners inleveren in de kledingcontainers van de Rotary.

Voor het grof afval is het afvalbrengstation de Hamster ingericht in Oudeschild. De Hamster is elke weekdag geopend van 08.00 – 12.15 uur en van 13.00 - 16.15 uur en elke tweede zaterdag van de maand van 09.00 – 12.00 uur. Inwoners die hun grof afval niet zelf kunnen wegbrengen, kunnen een afspraak maken om het op te latenhalen.

2.2 Tonnages

Om een goed inzicht te kunnen krijgen in de prestaties van de gemeente Texel op dit moment vergelijken we de cijfers van Texel met de cijfers van andere gemeenten in 2021. We gebruiken de volgende groepen als vergelijkingsreferenties: de andere gemeenten in Noord-Holland, de andere Waddeneilanden en de andere gemeenten die net als Texel zeer weinig stedelijk zijn (stedelijkheidsklasse 5).

Restafval

1 Fijn huishoudelijk restafval

Restafval Kg/inwoner/jaar	2019	2020	2021	2022
Texel	**220,7**	**235,8**	**231,3**	**225**
Noord-Holland (47 gemeenten)[2]			**175,7**	
Gemiddeld op de andere Waddeneilanden[3]			**486**	
Stedelijkheidsklasse 5 gemeenten(49 gemeenten)			**149,8**	

Tabel 1: Texel Ontwikkeling huishoudelijk restafval in kg/inw/jr

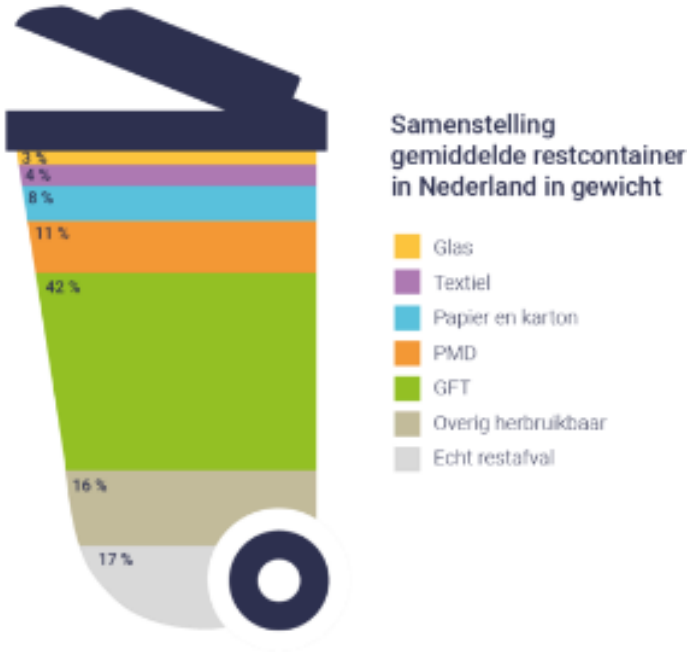
De hoeveelheid huishoudelijk restafval is terug op hetzelfde niveau als voor de coronapandemie. De gemeente Texel heeft in vergelijking met zeer weinig stedelijke gemeenten fors meer huishoudelijk restafval aan huis. In vergelijking met de gemeenten in Noord-Holland worden deze verschillen kleiner. In vergelijking met de andere Waddeneilanden doet Texel het beter. Omdat de andere eilanden kleiner zijn kan dit laatste ook te maken hebben met de verhouding tussen het aantal inwoners en toeristen.

[2] We geven zowel voor Noord-Holland als voor stedelijkheidsklasse 5 aan hoeveel gemeenten hun gegevens hebben aangeleverd bij het CBS. Sommige gemeenten hebben hun cijfers (nog) niet aangeleverd.
[3] Ameland levert geen gegevens aan het CBS. Voor Terschelling is gerekend met de cijfers van 2020.

Samenstelling restafval

In Nederland checken we regelmatig de samenstelling van het huishoudelijk restafval. Dit doen we door monsters te nemen van het huishoudelijk afval dat is ingezameld en deze monsters uit te sorteren in de verschillende grondstoffen. Op basis van de gesorteerde grondstoffen kunnen we de gemiddelde samenstelling van het restafval in Nederland bepalen. We kunnen op basis van deze cijfers de volgende conclusies trekken:

- De grootste fractie in het restafval is gft en etensresten. Dit zijn met name etensresten, die uiteenvallen in twee categorieën
  - Eten over de datum in verpakking
  - Resten van eten dat is klaargemaakt
- Nog zo'n 20% van het restafval bestaat uit oud papier en plastic, blik en drinkpakken
- Slechts 17% van het restafval is echt restafval

2 Grof huishoudelijk restafval

Grof Restafval Kg/inwoner/jaar	2019	2020	2021	2022
Texel	**82**	**80**	**71**	**57[4]**
Noord-Holland (47 gemeenten)[5]			**35,7**	
Gemiddeld op de andere Waddeneilanden[6]			**64,3**	
Stedelijkheidsklasse 5 gemeenten(49 gemeenten)			**24**	

Tabel 2: Texel Ontwikkeling Grof restafval in kg/inw/jr

De gemeente Texel heeft de hoeveelheid grof restafval fors naar beneden gebracht van ruim 80 kilo per inwoner per jaar voorafgaand aan de coronapandemie naar 57 kilo[7] per inwoner per jaar in 2022. Toch is ook hier nog verbetering mogelijk. De Noord-Hollandse gemeenten zitten op een gemiddelde van 35,7 kilo per inwoner per jaar en de weinig stedelijke gemeenten doen het nog iets beter met 24 kilo per inwoner per jaar.

[4] Op Texel is in 2022 51 kilo grof huishoudelijk restafval ingezameld op het afvalbrengstation en 6 kilo grof huishoudelijk afval aan huis ingezameld. Van deze 57 kilo konden we nog 27 kilo grondstoffen nascheiden. Zodoende staat op p. 5 en op p. 8 30 kilo (57 - 27 kilo) vermeld aan grof huishoudelijk restafval.

[5] We geven zowel voor Noord-Holland als voor stedelijkheidsklasse 4 aan hoeveel gemeenten hun gegevens hebben aangeleverd bij het CBS. Sommige gemeenten hebben hun cijfers (nog) niet aangeleverd.

[6] Ameland levert geen gegevens aan het CBS. Voor Terschelling is gerekend met de cijfers van 2020

[7] Zie voetnoot 4.

Grondstoffen

De andere Waddeneilanden geven geen inzicht in de grondstoffen. Zij zijn daarom uit deze vergelijking gehaald.

Kg/inwoner/jaar	2019	2020	2021	2022
GFT	**106**	**110**	**112**	**101**
Noord-Holland (47 gemeenten)[8]			**105,1**	
Stedelijkheidsklasse 5 gemeenten(49 gemeenten)			**161,6**	
PBD	**38,5**	**41,3**	**38,4**	**34,6**
Noord-Holland (47 gemeenten)[9]			**25,8**	
Stedelijkheidsklasse 5 gemeenten(49 gemeenten)			**32**	
OPK	**55,6**	**54**	**52,8**	**44,5**
Noord-Holland (47 gemeenten)[10]			**58,6**	
Stedelijkheidsklasse 5 gemeenten(49 gemeenten)			**65**	

Tabel 3: Texel Ontwikkeling grondstoffen in kg/inw/jr

De hoeveelheden gescheiden ingezamelde grondstoffen zijn iets afgenomen in 2022. Dit heeft meerdere verklaringen:

- Gft en etensresten: Het afgelopen jaar was een enorm droog jaar. Dit betekent dat er in het hele land een forse afname is te zien van met name het tuinafval. De afname op Texel past in het landelijke beeld. De hoeveelheid gft en etensresten wordt met name bepaald door de grootte van de tuinen. De uitdaging is om meer etensresten in gft en etensresten te krijgen dan in het restafval. Hierbij speelt de inzamelfrequentie een grote rol.
- Plastic, blik en drinkpakken (PBD): De hoeveelheid PBD is licht afgenomen, maar is in verhouding met Noord-Holland en met de andere weinig stedelijke gemeenten nog steeds heel fors. De inwoners van de gemeente Texel zitten in de koppositie voor het scheiden van PBD. Een aandachtspunt hierbij is wel de kwaliteit van deze grondstof. In 2022 werd er iets meer dan 4 kilo per inwoner afgekeurd door vervuiling.
- Oud papier en karton: De hoeveelheid oud papier neemt af. Ook dit is een landelijke ontwikkeling die veroorzaakt wordt doordat er steeds minder reclamefolders worden gedrukt en de abonnementen op papieren kranten en tijdschriften fors zijn teruggelopen. In vergelijking met Noord-Holland en andere kleine gemeenten scoort Texel minder goed. Verbeteringen kunnen worden bereikt door een andere keuze te maken in het inzamelsysteem.
- Glas en textiel blijven nagenoeg constant. Er wordt ca. 40 kilo glas ingezameld per inwoner per jaar. Dit is in vergelijking met heel Nederland enorm hoog. De hoeveelheden textiel bedragen ca. 3,5 - 4 kilo per inwoner per jaar. Dit is in vergelijking met Nederland vrij normaal.

[8] We geven zowel voor Noord-Holland als voor stedelijkheidsklasse 4 aan hoeveel gemeenten hun gegevens hebben aangeleverd bij het CBS. Sommige gemeenten hebben hun cijfers (nog) niet aangeleverd.
[9] We geven zowel voor Noord-Holland als voor stedelijkheidsklasse 4 aan hoeveel gemeenten hun gegevens hebben aangeleverd bij het CBS. Sommige gemeenten hebben hun cijfers (nog) niet aangeleverd.
[10] We geven zowel voor Noord-Holland als voor stedelijkheidsklasse 4 aan hoeveel gemeenten hun gegevens hebben aangeleverd bij het CBS. Sommige gemeenten hebben hun cijfers (nog) niet aangeleverd.

3 Trends en ontwikkelingen

3.1 Wet en regelgeving

In Nederland hebben we het afval- en grondstoffenbeleid zoals al eerder aangegeven ingericht binnen het uitvoeringsprogramma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en de wetgeving van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP)3. Deze twee kaders sluiten bij elkaar aan en vormen samen met de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen het beleidsframe voor het vormgeven van afval- en grondstoffenbeleid.

Van LAP3 naar CMP1

De basis voor de landelijke afvalbeheerplannen is het zo hoogwaardig mogelijk verwerken van afvalstromen. Met LAP1 en LAP2 heeft Nederland bereikt dat materialen beter worden hergebruikt. Dit gebeurt vooral door recycling. Binnen het programma van de circulaire economie zetten we nu de volgende stap. Recycling is niet langer het doel, maar wordt nu de minimale standaard.

Het uitgangspunt binnen de circulaire economie is dat producten en materialen zo lang mogelijk zoveel mogelijk waarde houden. De oude ladder van Lansink voldoet niet meer aan de nieuwe aspiraties. Daarom is er een nieuw model ontwikkeld dat meer treden kent.

Figuur 5: R-Ladder met strategieën van circulariteit

De staatssecretaris heeft in 2021 aangekondigd dat het Landelijk afvalbeheerplan (LAP3) zal worden opgevolgd door een Circulair Materialenplan (CMP1). De staatssecretaris wil met het CMP de reikwijdte van het huidige LAP uitbreiden met meer sturing op de hogere treden van de afvalhiërarchie die van belang zijn voor een circulaire economie, zoals hergebruik en preventie.

Programma Nederland circulair 2050

Veel natuur- en milieuproblemen komen voort uit verspilling en schaarste. Met een circulaire economie worden het grondstoffengebruik en de negatieve effecten hiervan verminderd. In het programma wordt ingezet op:

- Minder (primaire) grondstoffen gebruiken door af te zien van producten, deze te delen of ze efficiënter te maken.
- Primaire grondstoffen vervangen door secundaire grondstoffen of andere duurzame alternatieven.
- Producten en onderdelen langer en intensiever gebruiken door hergebruik en reparatie.
- De kringloop sluiten door recycling van materialen en grondstoffen, zodat er minder afval wordt verbrand of gestort én er meer hoogwaardig aanbod van secundaire grondstoffen ontstaat.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV)

Binnen de UPV zijn producenten van producten financieel en vaak ook organisatorisch verantwoordelijk voor het afvalbeheer van de producten die door hen in de handel worden gebracht. Door deze verantwoordelijkheid probeert het rijk producenten te bewegen om hun producten te innoveren, zodat ze beter aansluiten bij een circulaire economie. Op dit moment is er een UPV voor de afvalstromen elektrische en elektronische apparaten, batterijen en accu's, auto's, autobanden, verpakkingen en wegwerpplastic. De UPV voor textiel treedt in werking in 2023 en voor de stromen matrassen is er op dit moment door de producenten een vrijwillige UPV ingericht. De afvalstroom luiers is in voorbereiding.

Door de inrichting van de UPV's worden gemeenten geholpen in de kosten van afvalbeheer en schuiven de producten meer in de richting van circulair grondstoffenbeheer. Gemeenten moeten echter ook rekening houden met de wensen en eisen van steeds meer partijen bij de inrichting van hun wettelijke zorgtaak voor de inzameling van huishoudelijk afval.

3.2 Bron- vs. nascheiding

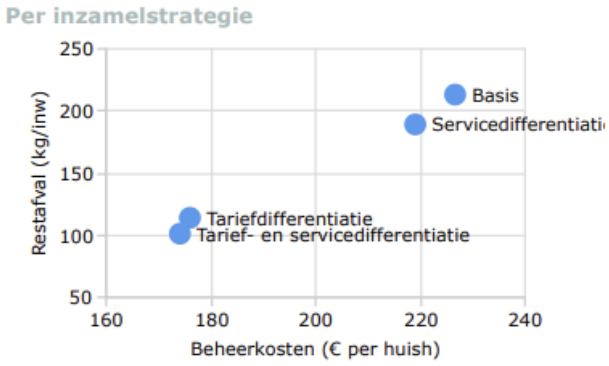
Een discussie die regelmatig in (met name sterk verstedelijkte) gemeenten gevoerd wordt is de discussie welk systeem beter is voor afvalscheiding: bron- of nascheiding. Bij bronscheiding biedt de inwoner alle grondstoffen gescheiden aan. Het brongescheiden materiaal wordt na inzameling direct aangeboden aan de sorteerder/recycler. Bij nascheiding scheidt de inwoner geen plastic, blik en drinkpakken. Dit wordt samen met het fijn huishoudelijk restafval aangeboden. Dit restafval wordt bij de verwerker door machines nagescheiden. De meeste gemeenten in Nederland doen aan bronscheiding. Nascheiding is met name in zeer verstedelijkte gebieden met een groot percentage hoogbouw in opkomst.

Niet elke afvalstroom kán worden nagescheiden. Dit heeft te maken met de samenstelling van de restafvalbak. In Nederland gooien inwoners veel nat afval weg. De gemiddelde inhoud van een restafvalbak bedraagt ca. 42% etensresten en 8% luiers. Dit is een natte smurrie die ervoor zorgt dat afval aan elkaar gaat kleven en versmeerd raakt. Deze verkleving heeft twee onwenselijke effecten:

- Het nascheiden van de meeste grondstoffen is niet mogelijk: alleen plastic, blik en drinkpakken (PBD) kan worden nagescheiden. Papier en textiel zijn ongeschikt voor nascheiding. Etensresten kunnen wel worden gefilterd, maar kunnen alleen nog maar worden ingezet als schone brandstof, niet meer als compost. Dit betekent dat gemeenten die overgaan op nascheiding, hiernaast ook altijd aan bronscheiding van oud papier, gft en etensresten, textiel en glas blijven doen.
- De afzet en daarmee de opbrengst van het nagescheiden PBD is lager dan van het brongescheiden materiaal doordat het materiaal 'minder schoon' is.

Nascheiding wordt om deze redenen met name ingezet in gebieden waar er weinig ruimte is voor bronscheiding. In de meeste niet verstedelijkte gemeenten zijn de resultaten van bronscheiding zowel qua hoeveelheden als qua kosten vele malen gunstiger.

3.3 Ontwikkeling kosten

Figuur 6: Benchmark Afval 2021 - Uitkomsten beheerskosten vs. inzamelresultaat van systemen

In de uitkomsten van de landelijke benchmark afvalinzameling zien we dat gemeenten die minder restafval hebben gemiddeld lagere afvalbeheerskosten hebben. Afval scheiden loont.

Toch lopen in alle gemeenten de afvalbeheerskosten fors op, ook in de gemeenten die goed afval scheiden. Dit komt door toenemende kosten voor het verwerken van grondstoffen en toenemende kosten voor de verwerking van restafval.

De trend is van ‘afval scheiden loont’ naar ‘minder meer’. Een betere afvalscheiding kan helpen om de kosten beheersbaar te houden.

Grondstoffen

Voor bijna alle grondstoffen geldt dat de verwerking minder opbrengt of meer kost. De oorzaken hiervan verschillen per grondstof. In algemene zin zien we dat de grondstoffenmarkt onrustig is (sterk in waarde op en neer bewegend) mede onder invloed van externe factoren, zoals de schaarste die mede door de coronapandemie en de oorlogssituatie in de Oekraïne is ontstaan. De verwachting is dat externe ontwikkelingen de komende jaren vaker voor plotselinge schommelingen in de verwerkingskosten zullen zorgen.

Restafval

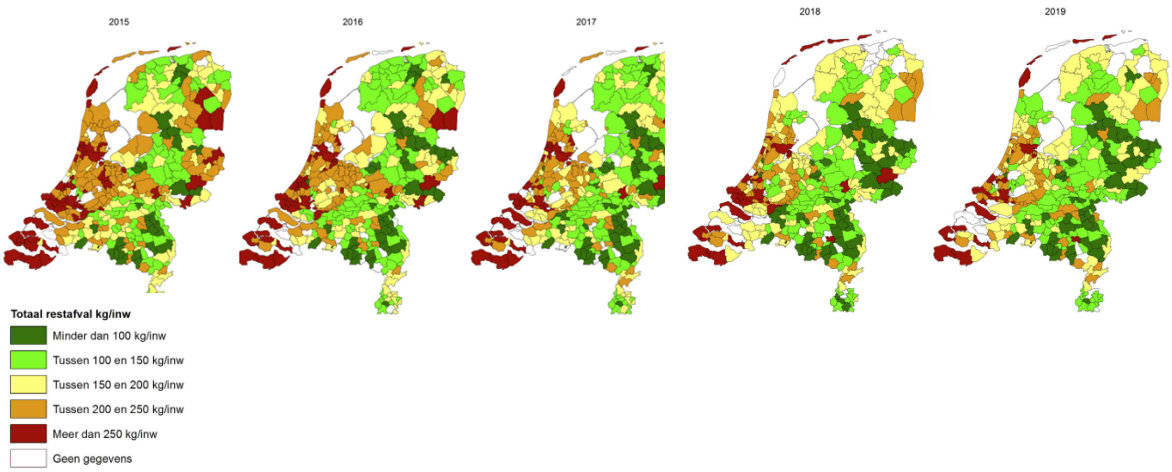
De kosten voor de verwerking van restafval worden hoger. De overheid heft sinds 2017 een afvalstoffenbelasting per ton restafval die verbrand wordt. Bedroeg dit bedrag in 2017 € 13,11 per ton, inmiddels (in 2023) staat de teller op € 35,70 per ton. De verwachting is dat dit bedrag jaarlijks verder zal oplopen. Hier bovenop heeft het kabinet in 2021 een CO2-heffing geïntroduceerd. De CO2-heffing koppelt een prijs aan de industriële emissie van een ton CO2[11]. Op dit moment vallen nog veel bedrijven binnen de vrijstelling die het kabinet tijdelijk heeft ingesteld, zodat bedrijven hun processen anders kunnen inrichten. Er is nog niet duidelijk op welk moment dit een financieel effect gaat hebben op het huishoudelijk afval en hoe hoog deze kosten zijn. De verwachting is dat de bijtelling vanaf 2024/2025 effect gaat hebben. Het rijk heeft wel al besloten dat afvalverbranders niet zullen worden uitgesloten van deze heffing. De verwachting is dat binnen de termijn van het nieuwe recycleplan de kosten voor deze heffingen meer dan de helft zullen worden van de totale kosten voor de verwerking van het restafval; een exponentiële stijging. Dit benadrukt het belang van beleidsmaatregelen om het restafval te verlagen om daarmee te kosten te beheersen.

[11] In het klimaatakkoord wordt uitgegaan van een oplopende CO2-heffing van € 30 bij de introductie tot ca. € 150 per ton uitgestoten CO2 in 2030.

4 Voorgestelde kaders en op te leveren producten

4.1 Voorgestelde kaders recycleplan

Het Rijksbrede Programma VANG is ter ondersteuning aan gemeenten bij het opstellen van nieuw grondstoffenbeleid, maar biedt de raden van deze gemeenten de ruimte om hun eigen ambities en agenda te bepalen. De Rijksoverheid maakt het door het introduceren en verhogen van de financiële prikkels wel steeds aantrekkelijker om de VANG-doelstellingen te volgen. We zien dit terug in de ontwikkelingen tijdens de eerste periode van het programma:

Figuur 7: Ontwikkeling VANG periode 2015-2019

Wij stellen voor om voor het recycleplan de volgende kaders vast te stellen:

Milieu

1. Aansluiten bij de landelijke VANG-doelstellingen die gericht zijn op een forse vermindering van de hoeveelheid ongescheiden aangeboden restafval, met de ambitie van maximaal 100 kilo restafval in 2026 en maximaal 30 kilo restafval per inwoner in 2030.

2. Optimalisatie van het hergebruik van grondstoffen. Het heeft weinig nut om gescheiden in te zamelen als de grondstoffen vervolgens niet opnieuw kunnen worden gebruikt. Uitgangspunt voor het beleid is om zoveel mogelijk grondstoffen uit het restafval te halen. Door grondstoffen zo schoon mogelijk aan te bieden aan de verwerkende industrie wordt het financieel en praktisch voordelig om er nieuwe producten van te maken.

Service

1. Voor onze inwoners ontwikkelen we een programma dat gericht is op het veranderen van gedrag. De kaders voor dit programma zijn:
    a. We maken het aanbieden van grondstoffen makkelijker: We gaan verder met het op orde brengen van de basisvoorzieningen voor het gescheiden aanbieden van grondstoffen. Waar mogelijk breiden we deze voorzieningen ook uit. Hierbij kijken we niet alleen naar de inzameling aan huis, maar ook naar de inzameling van de grove afvalstromen op afvalbrengstation de Hamster. We maken hierbij steeds de afweging tussen uitbreiding van de service, het verwachte milieuresultaat en de bijbehorende kosten.
    b. We maken het aanbieden van ongescheiden restafval minder aantrekkelijk. Hierbij werken we twee varianten uit. In de eerste variant zetten we alleen serviceprikkels in om het

aanbieden van restafval te ontmoedigen. In de tweede variant zetten we naast deze serviceprikkels ook een tariefprikkel in, waarbij inwoners die minder restafval aanbieden financieel gunstiger uit zijn dan mensen die veel restafval ongescheiden aanbieden.

c. We gaan onze inwoners maximaal ondersteunen bij het aanbieden van schone grondstofstromen.

2. De gemeente Texel kent zoals hierboven al aangegeven een unieke uitdaging in het toeristische afval. Hierdoor zijn best practices in andere gemeenten niet zonder meer te implementeren. Waar mogelijk moet het nieuwe recycleplan oplossingen aandragen om het vermengen van huishoudelijk afval met bedrijfs- en toeristisch afval terug te dringen. Hierbij moet speciale aandacht worden gegeven aan afval dat ontstaat door het recreëren in huishoudens (logiesverstrekkers) en afval in de openbare ruimte.
3. We richten maatwerk in waar nodig. In principe werkt afvalinzameling vaak via het principe ‘one size fits all’. Voor sommige afvalstromen (bijvoorbeeld luiers en incontinentiemateriaal) en voor sommige doelgroepen (bijvoorbeeld inwoners met een medische indicatie) biedt een standaard dienstverlening niet altijd uitkomst. Voor deze uitzonderingen wordt gekeken of en op welke wijze er maatwerk (doelgroepenbeleid) mogelijk is.

Kosten

1. De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
2. De insteek van het recycleplan is om de verwachte kostenstijging beheersbaar te houden. Het belangrijkste mechanisme hiervoor is afvalpreventie en het ombuigen van de dure restafvalstroom naar grondstofstromen. De verwachtingen op het gebied van kosten zijn niet rooskleurig:
   a) De verhoging van de belasting op verbranding zet naar verwachting door. Het huidige tarief zal naar verwachting in de toekomst verder stijgen.
   b) De kosten van de logistieke dienstverlening stijgen door personeels- en brandstoffenschaarste.
   c) De kosten voor de verwerking nemen toe. Dit wordt veroorzaakt door:
      1. Hogere kosten voor de verwerking van restafval en grondstoffen.
      2. Lagere opbrengsten voor de recycling van grondstoffen die geld opbrengen door de ontwikkelingen op de wereldmarkt.

   Doordat het verwerken van grondstoffen echter goedkoper blijft dan het verwerken van restafval, zorgt de ombuiging van restafval naar grondstoffen voor de demping van de kostenstijging, waardoor de stijging van de afvalstoffenheffing beheersbaar kan worden gehouden. Anders gezegd: de afvalstoffenheffing stijgt minder hard dan wanneer je niets doet en de kosten voor afval zijn lager in vergelijking met gemeenten die niets doen om de hoeveelheid restafval te verminderen.

4.2 Op te leveren product(en)

Om de gemeente en raad bij te staan en haar beleidskeuzes zorgvuldig te formuleren maken we dankbaar gebruik van de kennis en ervaring van onze ketenpartner HVC. Zij ondersteunen meerdere gemeenten bij de ontwikkeling van nieuw beleid. Samen ontwikkelen we nieuw grondstoffenbeleid in de vorm van een recycleplan. Dit is een combinatie van maatregelen om restafval te verminderen en de inzameling van gescheiden grondstoffen te verbeteren, een ondersteunend programma met participatie, communicatie en educatie en een pakket van maatregelen dat de implementatie in goede banen gaat leiden.

De maatregelen worden voorzien van een voorspelling op het gebied van de grondstoffendriehoek. Op basis van landelijke modellen en de eigen ontwikkeling op Texel doen we een voorspelling voor de effecten op milieugebied, de ontwikkeling van de kosten en beschrijven we de effecten voor de service. Op deze wijze kan op basis van een uitgebreide business case een onderbouwde afweging worden gemaakt over de koers voor de komende jaren.

1. Gedragsverandering

Centraal binnen dit beleid staat een gedragsverandering van inwoners. Het leeuwendeel van ons gedrag komt onbewust en automatisch tot stand. Een schatting van de verhouding: 5% bewust, gepland gedrag, tegenover 95% onbewust, automatisch gedrag. Dit is handig wanneer het ‘business as usual’ is, maar wanneer er

veranderd moet worden vormen deze ingesleten gedragspatronen juist een belemmering. Er moet naar een manier gezocht worden om gewoontegedrag (onbewust gedrag) te veranderen. Bij afvalscheiding komt hier nog bij dat (bijna) iedereen ervan overtuigd is dat hij het 'al goed doet'. Dit betekent dat we vooral met onbewust gedrag en normenpatronen aan de slag moeten en mensen bewust moeten maken van het gegeven dat hun inschatting van 'goed' gedrag nog onvoldoende is om ook een goed resultaat te halen. Om dit te bewerkstelligen maken we gebruik van een inzamelsysteem gericht op het voorkomen van afval, het verminderen van restafval en op maximaal hergebruik van grondstoffen, participatie, communicatie en educatie, coaching, nudging en handhaving en maatwerk.

2. Inzamelsysteem dat gericht is op het voorkomen van afval

Iedereen kent wel de uitspraak 'voorkomen is beter dan genezen'. Dit is uiteraard ook waar voor afval. Het opnieuw gebruiken van een product is de meest mooie vorm van hergebruik. Dan hoeft er geen energie te worden gebruikt om de materialen of de grondstoffen uit het afval terug te winnen. Mooie vormen van producthergebruik vinden we in Nederland terug via:

- Vintage kledingwinkeltjes of digitale ruilsites, zoals Vinted.
- Kringloopwinkels en meer gespecialiseerde zaakjes zoals antiek, tweedehands boeken en platenzaken en brocantespeciaalzaakjes of ruilbeurzen.
- Repaircafés voor elektrische apparaten en specialisten voor het opknappen van oude fietsen.
- Bouwstoffenmarkten voor het opnieuw gebruiken van tegels ed.

We bekijken voor welke van deze initiatieven er ruimte en kansen zijn voor de gemeente Texel, eventueel in combinatie met het afvalbrengstation de Hamster en/of particuliere initiatieven.

3. Inzamelsysteem dat gericht is op het verminderen van restafval

We werken twee varianten uit waaruit gekozen kan worden. Eventueel kunnen prikkels aanvullend aan elkaar worden ingevoerd.

- Het aanbieden van restafval maken we minder aantrekkelijk door serviceprikkels. Dit kan bijvoorbeeld door een aanpassing in de inzamelfrequentie.
- Het aanbieden van restafval maken we minder aantrekkelijk door een tariefprikkel, waarbij inwoners die minder restafval aanbieden financieel gunstiger uit zijn dan mensen die veel restafval ongescheiden aanbieden.

Daarnaast werken we de implicaties van geregistreerd inzamelen uit, zodat er een betere scheiding kan worden gemaakt tussen huishoudelijk afval en toeristisch afval en bedrijfsafval.

4. Inzamelsysteem dat gericht is op maximaal hergebruik van grondstoffen

We werken in het recycleplan minimaal de volgende grondstoffen verder uit:

- De inzameling van gft en etensresten (GFTE).
    - De effecten van de driewekelijkse inzameling op de hoeveelheden en de kwaliteit van de grondstofstromen en de alternatieven.
    - Het verbeterpotentieel van de afvalstroom etensresten die nu voornamelijk in het restafval verdwijnt.
- De inzameling van plastic, blik en drinkpakken (PBD).
    - De effecten van de driewekelijkse inzameling op de hoeveelheden en de kwaliteit van de grondstofstromen en de alternatieven.
- De professionalisering van de inzameling van oud papier en karton (OPK).
- De inzameling van textiel.
    - Maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en vermindering van de afkeur.
- De inzameling van de grove afvalstromen.
    - De mogelijkheden om de milieustraat meer circulair in te richten om te voorkomen dat afval ontstaat.
    - Een goede scheiding van bedrijfsafval en huishoudelijk afval, waarbij het afvalbrengstation alleen wordt ingezet voor de huishoudelijke afvalstromen.

  - Openingstijden, afvalstromen en acceptatiecriteria bij de Hamster.
  - De inrichting op het terrein bij de Hamster.
  - De mogelijke alternatieven voor de huidige grof afval inzameling aan huis.
  - Hulpmiddelen voor inwoners voor het aanbieden van grof afval op het afvalbrengstation.
- De ontwikkeling van de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal.

De inzamelrespons van glas en chemisch afval is net als in de meeste gemeenten ook in Texel al vrij hoog. Dit komt doordat inwoners de urgentie van deze twee afvalstromen beter omarmen dan bijvoorbeeld de urgentie van het scheiden van plastic, gft en etensresten of oud papier. Hier is naar verwachting weinig verbetering te behalen, maar waar mogelijk zullen we ook op deze afvalstromen optimalisaties inzetten.

5. Participatie, Communicatie en Educatie

Bij de opstelling van het nieuwe recycleplan betrekken we onze inwoners. Zij zijn immers de ervaringsdeskundigen en zij maken het verschil of het nieuwe beleid een succes wordt. Daarom bekijken we samen met hen op welke wijze het nieuwe beleid het beste past op Texel. Hierbij maken we onder meer gebruik van ons platform “Texel Spreekt”. Andersom bekijkt de gemeente of zij kan participeren in initiatieven van inwoners. Een goed voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld “Texel Plastic Vrij”.

De communicatiecampagne is gericht op het ontwikkelen van nieuw gedrag. Dit doen we niet alleen met voorlichtingsmaterialen, maar ook met projecten waarin we de inwoners nieuw gedrag laten beleven. Daarmee starten we al vroeg. Op de basisscholen en op de Hogeberg voeren we educatieve programma’s uit die gericht zijn op het verbeteren van afvalscheiding. We introduceren ook de praktische invulling van gescheiden inzameling in de klas. Immers: jong geleerd is oud gedaan.

Voorafgaand aan deze notitie is er ook een korte inventarisatie uitgevoerd onder brugklasleerlingen over hun eigen gedrag. Het geeft goed aan welke belevingswereld aansluit bij de ervaringen van kinderen en afvalscheiding. Een bloemlezing:

- ***De gemeente Texel zou een speeltuin kunnen maken van al het afval. Femke (13)***
- ***Ik neem weleens een tas mee naar het strand en daar stop ik vuil in wat ik tegenkom. Liv (12)***
- *Ik heb nog nooit meegedaan aan een cleanup en ik heb er ook niet zoveel zin in, maar onder schooltijd vind ik het niet zo erg om te doen. Roos (13)*
- *Ik zou wel meer flessen en zwerfvuil inzamelen als je er een grote beloning voor kreeg, bijvoorbeeld een trampoline. Matthijs (13)*
- *Ik gebruik een Dopper om uit te drinken. Jurre (13)*
- ***Thuis scheid ik zelf geen afval, maar mijn zus is wel heel fanatiek. Dirk (13)***

Figuur 8: Inventarisatie afvalscheiding de Hogeberg april 2023

6. Coaching, Nudging en Handhaving

De aanpassing van het gedrag vindt voor het grootste deel plaats ‘achter de voordeur’. De hierboven geschetste maatregelen begeleiden deze aanpassing. De effecten van afvalbeleid zijn echter ook vaak zichtbaar in de openbare ruimte. Daarom kijken we naar een effectieve mix van coaching, nudging en handhaving om de implementatie van het recycleplan te begeleiden. Uit andere gemeenten weten we dat we de meeste mensen kunnen verleiden tot goed gedrag door coaching en nudging (kleine aanpassingen in de openbare ruimte die verleiden tot goed gedrag). Slechts bij een notoire groep werkt deze aanpassing onvoldoende en leidt handhaving mogelijk wel tot een aanpassing.

We werken in ieder geval het volgende uit:

- De inzet van afvalcoaches om de kwaliteit van grondstoffen te monitoren en te verbeteren waar nodig.
- Aanpak voor bijplaatsingen (afval dat naast een verzamelcontainer wordt geplaatst) en dumpingen in de openbare ruimte.

- Een nul- en effectmeting van zwerfafval en bijplaatsingen om datagestuurd te monitoren welke effecten nieuw beleid heeft in de openbare ruimte.

7. Maatwerk

Waar nodig werken we aanvullend maatwerk uit voor speciale doelgroepen. De volgende doelgroepen worden in ieder geval uitgewerkt binnen het recycleplan:

- Inwoners die onvermijdbaar restafval hebben door een medische aandoening.
- Inwoners die in aanmerking komen voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing.

4.3 Toeristisch en bedrijfsafval

Het toeristisch en het bedrijfsafval is strikt genomen geen huishoudelijk afval en maakt geen onderdeel uit van gemeentelijk grondstoffenbeleid. Toch is het door de huidige verwevenheid wel belangrijk om na te denken op welke wijze dit toeristisch afval het beste kan worden gescheiden van het huishoudelijk afval. Een strikte scheiding kan mogelijk tot ongewenste neveneffecten leiden, zoals meer vervoersbewegingen op het eiland en is in een aantal situaties waarschijnlijk niet gemakkelijk te implementeren en/of te handhaven.

Wij stellen daarom voor om in het recycleplan dit onderwerp te behandelen in een apart hoofdstuk. We schetsen zo goed als mogelijk de omvang van het afval, de mogelijkheden en kansen voor een andere aanpak en geven ook aan waar een andere aanpak tot knelpunten kan gaan leiden. Ook ontwikkelen we naast de communicatie die gericht is op inwoners een communicatieaanpak voor de openbare ruimte die gericht is op tijdelijk verblijf en recreatie.

5 Hoe doen we het

5.1 Geld

De kosten voor het uitwerken van deze maatregelen kunnen voor een belangrijk deel worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. De gemeente ontvangt tevens via de uitvoeringsorganisatie NEDVANG vergoedingen en een zwerfafvalvergoeding afkomstig van de verpakkingsindustrie.

Voor grotere investeringen, zoals de aanschaf van ondergrondse afvalcontainers of tractie worden investeringsvoorstellen gedaan.

5.2 Succesfactoren

We willen dat de maatregelen die we nemen om onze doelen te bereiken succes hebben. Dat gaan we doen door tussentijdse evaluaties. Dit hoeven niet per se kostbare onderzoeken door derden te zijn. We stellen voor om momenten te kiezen waarin we terugblikken en de resultaten vergelijken met onze verwachtingen. De conclusies kunnen ons dan helpen om te verbeteren en waar nodig bij te sturen.

Onze nauwe samenwerking met HVC geeft ons de mogelijkheid om te vergelijken met gemeenten in de omgeving. Daarnaast voorziet de dienstverlening van HVC in kwartaalrapportages en brancheinformatie die nuttig is voor het maken van keuzes.

5.3 Risico's en beheersmaatregelen

Afvalgrondstoffen beslaan een zeer breed spectrum aan facetten en onderdelen.

Er wordt heel veel over het onderwerp gepubliceerd en er zijn dagelijks wijzigingen en veranderingen in het speelveld. Bijna iedereen heeft wel ideeën en heeft een mening, vaak op onderdelen van het onderwerp, zodat het ook politiek gevoelig is. Bovendien hebben we in het speelveld te maken met veel stakeholders, belangenpartijen en betrokkenen.
Integrale afstemming is van belang voor gedragen nieuw beleid, maar ook voor de uitvoerbaarheid en beheersbaarheid voor de areaalhouders.

Door mondiale, Europese, landelijke en lokale commerciële, maar ook technische oorzaken kunnen plannen en maatregelen ineens zijn gedateerd. Daarom is monitoring en adequaat reageren op verschuivingen en veranderingen heel belangrijk.

De bestuurlijke besluitvorming is essentieel, de juiste bestuurlijke kaders vormen de handvatten.
Als de kaders helder zijn, kan de uitvoering vlot en effectief worden doorgevoerd.

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1439
Extern Zaak ID	3357313
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	14
Titel	Tussenrapportage 2023
Organisatieonderdeel	Advies & Ondersteuning
Portefeuillehouder	C. Hooijschuur
Aanleiding	Programmabegroting

Bijlagen
Bestuurlijk advies
Bijlage 1. Tussenrapportage raadscommissie - 20/6 /2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
B&W	6 juni 2023
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

De Auditcommissie heeft vorig jaar geadviseerd om de P&C-planning aan te passen en deze mutatie vast te leggen in de verordening. Het resultaat hiervan is dat de halfjaarrapportage is vervangen door de tussenrapportage. De besluitvorming van dit P&C-product vindt hierdoor plaats vóór het zomerreces in plaats van daarna, zoals bij de halfjaarrapportage het geval was.
Daarnaast zijn, op eerdere aanbeveling van de Auditcommissie, samenhangende onderwerpen zoveel mogelijk op één plaats gepresenteerd en is er gelet op de leesbaarheid en begrijpelijkheid van (met name) financiële passages.

Per saldo sluit de tussenrapportage met een structureel voordeel van € 159.994 en een incidenteel nadeel van € 1.093.832. Het structurele voordeel bestaat voornamelijk uit extra opbrengst toeristenbelasting
en lagere kapitaallasten als gevolg van ontvangen subsidies voor de reconstructie van de fietspaden SBB. Daarnaast zijn er structureel hogere kosten voor onder andere aanschaf van een nieuw financieel pakket, vroeg- en voorschoolse educatie en aanpassingen van de verzekeringsportefeuille. Het incidentele nadeel bestaat voornamelijk uit hogere salariskosten (nieuwe CAO), verwachte hogere kosten voor jeugdhulp en hogere kosten in verband met bodemvervuiling bij bermverharding Mienerglop/Lageveld. Daarnaast zijn er lagere kapitaallasten als gevolg van nog niet (geheel) uitgevoerde investeringen.

De tussenrapportage geeft de stand weer van de uitvoering van de programmabegroting 2023. Het is een afwijkingen rapportage op hoofdlijnen. Er wordt niet gerapporteerd over de investeringen waarbij geen afwijkingen ten opzichte van de planning, budget en resultaat zijn.

De algemene reserve is ruim € 10,5 miljoen, dit is inclusief het rekeningresultaat 2022 (na bestemming) van bijna € 3,9 miljoen en na verwerking van de financiële consequenties van deze tussenrapportage 2023.

Gemeente Texel

.txl

Advies

Tussenrapportage 2023

Paragraaf

Paragraaf	D Bedrijfsvoering

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Akkoord te gaan met:

a. verhoging van het krediet met € 55.000 voor de aanschaf van een tractor;
b. verhoging van het krediet met € 35.000 voor de vervanging van een veegmachine;
c. verhoging van het krediet met € 60.000 voor aanleg verlichting Ada van Hollandstraat;
d. verhoging van het krediet met € 11.500 voor de aanschaf van een Iseki tractor;
e. vrijval krediet ad. € 8.000 door geen vervanging stoomcleaner;
f. aanpassen van het krediet voor de reconstructie fietspaden SBB 3e tranche met € 1.209.333 in verband met ontvangen subsidies van provincie Noord-Holland (€ 909.333) en Stift (€ 300.000);
g. opsplitsen krediet (€ 2.000.000) ten behoeve van het gewenste inzicht voor de reconstructie fietspaden SBB 4e tranche in € 1.200.000 fietspad Rommelpot en € 800.000 fietspad Rozendijk;

In totaliteit geeft dit per saldo een voordeel van € 61.659 aan kapitaallasten.

2. Akkoord te gaan met de financiële consequenties opgenomen in hoofdstuk 2.1:

a. incidenteel nadeel 2023 € 1.093.832 ten laste van de algemene reserve te brengen;
b. structurele voordeel 2023 € 159.994 ten gunste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2024 structureel mee te nemen in de programmabegroting 2024.

3. Kennis te nemen van de stand van de algemene reserve (2.3) van € 10.597.546.
4. Akkoord te gaan met een hogere onttrekking uit de bestemmingsreserve de Bolder van € 140.000.
5. Intrekken oude verordeningen:
   a. verordening baatbelasting rioleringsaanleg Buitengebied;
   b. verordening baatbelasting rioleringsaanleg Westerweg e.o.;
   c. verordening baatbelasting rioleringsaanleg Meyertebos.
6. De tussenrapportage 2023 vast te stellen.

Toelichting

De tussenrapportage geeft de stand weer van de uitvoering van de programmabegroting 2023. Het is een afwijkingenrapportage op hoofdlijnen. Er wordt niet gerapporteerd over de investeringen waarbij geen afwijkingen ten opzichte van de planning, budget en resultaat zijn.
De wijziging ten opzichte van voorgaand jaar is, op advies van de Auditcommissie, dat de halfjaarrapportage is vervangen door de tussenrapportage. Dit is aangepast in de financiële verordening.

Consequenties

Financieel	☑ Ja ☐ Nee	Majeure risico's	☐ Ja ☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☑ Nee	Beheer	☐ Ja ☑ Nee
Juridisch	☐ Ja ☑ Nee	Belanghebbenden	☐ Ja ☑ Nee
Beleid	☐ Ja ☑ Nee	Structuurvisie	☐ Ja ☑ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☑ Nee	Regie	
Deregulering	☐ Ja ☑ Nee	**Zaaknummer 3357313**	

Bijlagen

1. tussenrapportage 2023

Tussenrapportage 2023

Samenvatting

De Auditcommissie heeft vorig jaar geadviseerd om de P&C-planning aan te passen en deze mutatie vast te leggen in de verordening. Het resultaat hiervan is dat de halfjaarrapportage is vervangen door de tussenrapportage. De besluitvorming van dit P&C-product vindt hierdoor plaats vóór het zomerreces in plaats van daarna, zoals bij de halfjaarrapportage het geval was.
Daarnaast zijn, op eerdere aanbeveling van de Auditcommissie, samenhangende onderwerpen zoveel mogelijk op één plaats gepresenteerd en is er gelet op de leesbaarheid en begrijpelijkheid van (met name) financiële passages.

Per saldo sluit de tussenrapportage met een structureel voordeel van € 159.994 en een incidenteel nadeel van € 1.093.832. Het structurele voordeel bestaat voornamelijk uit extra opbrengst toeristenbelasting en lagere kapitaallasten als gevolg van ontvangen subsidies voor de reconstructie van de fietspaden SBB. Daarnaast zijn er structureel hogere kosten voor onder andere aanschaf van een nieuw financieel pakket, vroeg- en voorschoolse educatie en aanpassingen van de verzekeringsportefeuille.
Het incidentele nadeel bestaat voornamelijk uit hogere salariskosten (nieuwe CAO), verwachte hogere kosten voor jeugdhulp en hogere kosten in verband met bodemvervuiling bij bermverharding Mienerglop/Lageveld. Daarnaast zijn er lagere kapitaallasten als gevolg van nog niet (geheel) uitgevoerde investeringen.

De tussenrapportage geeft de stand weer van de uitvoering van de programmabegroting 2023. Het is een afwijkingen rapportage op hoofdlijnen. Er wordt niet gerapporteerd over de investeringen waarbij geen afwijkingen ten opzichte van de planning, budget en resultaat zijn.

De algemene reserve is ruim € 10,5 miljoen, dit is inclusief het rekeningresultaat 2022 (na bestemming) van bijna € 3,9 miljoen en na verwerking van de financiële consequenties van deze tussenrapportage 2023.

Tussenrapportage 2023

Argumenten tot advies

In de tussenrapportage wordt de raad geïnformeerd over de stand van de programmabegroting 2023 en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Kosten		
Incidenteel	Voor het jaar 2023	€ -1.093.832 + € 159.994 = -€ 933.838
Structureel	Vanaf 2024	€ 159.994

Dekking			
Geen dekking *	☑ Begroting	☐ Tussenrapportage	☑ Algemene reserve

*** Toelichting**

Het incidentele nadeel van € 1.093.832 en het structurele voordeel van € 159.994 wordt per saldo (€ 933.838) in 2023 ten laste van de algemene reserve gebracht.

Het structurele voordeel van € 159.994 wordt vanaf 2024 in de programmabegroting opgenomen.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Financiële verordening gemeente Texel (artikel 212 Gemeentewet)

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Tussenrapportage 2023

Paragraaf

Paragraaf	D Bedrijfsvoering

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Financiële verordening gemeente Texel (artikel 212 Gemeentewet)

Overwegende

- Actualisatie van de budgetten van de programmabegroting 2023

Besluit

1. Akkoord te gaan met:

a. verhoging van het krediet met € 55.000 voor de aanschaf van een tractor;
b. verhoging van het krediet met € 35.000 voor de vervanging van een veegmachine;
c. verhoging van het krediet met € 60.000 voor aanleg verlichting Ada van Hollandstraat;
d. verhoging van het krediet met € 11.500 voor de aanschaf van een Iseki tractor;
e. vrijval krediet ad. € 8.000 door geen vervanging stoomcleaner;
f. aanpassen van het krediet voor de reconstructie fietspaden SBB 3e tranche met € 1.209.333 in verband met ontvangen subsidies van provincie Noord-Holland (€ 909.333) en Stift (€ 300.000);
g. opsplitsen krediet (€ 2.000.000) ten behoeve van het gewenste inzicht voor de reconstructie fietspaden SBB 4e tranche in € 1.200.000 fietspad Rommelpot en € 800.000 fietspad Rozendijk;

In totaliteit geeft dit per saldo een voordeel van € 61.659 aan kapitaallasten.

2. Akkoord te gaan met de financiële consequenties opgenomen in hoofdstuk 2.1:

a. incidenteel nadeel 2023 € 1.093.832 ten laste van de algemene reserve te brengen;
b. structurele voordeel 2023 € 159.994 ten gunste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2024 structureel mee te nemen in de programmabegroting 2024.

3. Kennis te nemen van de stand van de algemene reserve (2.3) van € 10.597.546.
4. Akkoord te gaan met een hogere onttrekking uit de bestemmingsreserve de Bolder van € 140.000.
5. Intrekken oude verordeningen:
    a. verordening baatbelasting rioleringsaanleg Buitengebied;
    b. verordening baatbelasting rioleringsaanleg Westerweg e.o.;
    c. verordening baatbelasting rioleringsaanleg Meyertebos.
6. De tussenrapportage 2023 vast te stellen.

Ondertekening **Bijlagen**

Raadsbesluit van : Halfjaarrapportage 2022

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-07-2023,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3357313

1. Tussenrapportage 2023

Gemeente Texel

.txl

Tussenrapportage 2023

Raadscommissie 5/6 juli 2023

Inhoudsopgave

Leeswijzer **3**

Bestuurlijke boodschap **4**

Hoofdstuk 1 – Actuele zaken **5**

Hoofdstuk 2 – Financieel **13**
2.1 Uitkomsten financieel tussenrapportage 13
2.2 Resultaat programmarekening 2022 13
2.3 Tussenstand algemene reserve 13

Hoofdstuk 3 – Investeringen en overheveling projectbudgetten **14**
3.1 Voortgang in de realisatie van investeringen 14
3.2 Voortgang overheveling projectbudgetten 19

Hoofdstuk 4 – Leer- Werkbedrijf De Bolder **20**

Leeswijzer

Het doel van de tussenrapportage is de raad te informeren over de inhoudelijke en financiële afwijkingen over de eerste vier maanden van 2023.

De afspraak met de gemeenteraad is dat over de afwijkingen gerapporteerd moet worden, naast dat de rapportage de mogelijkheid biedt om extra budget te vragen. Dit laatste is alleen mogelijk als dit voldoet aan de drie O's, onvoorzien, onuitstelbaar en onoverkomelijk.

In deze tussenrapportage komt aan de orde:

- Hoofdstuk 1: Actuele zaken
- Hoofdstuk 2: Financieel
  2.1 Uitkomsten financieel tussenrapportage
  2.2 Resultaat programmarekening 2022
  2.3 Tussenstand algemene reserve
- Hoofdstuk 3: Investeringen en projectbudgetten
  3.1 Voortgang in de realisatie van investeringen
  3.2 Voortgang overheveling projectbudgetten
- Hoofdstuk 4: Leer- Werkbedrijf De Bolder

In hoofdstuk 1 zijn, conform de gemaakte afspraken, per programma de financiën gecombineerd met de beleidsmatige toelichting op mogelijke afwijkingen.

In hoofdstuk 2 zijn de financiële consequenties in totaliteit opgenomen van deze tussenrapportage. In dit hoofdstuk ook een korte terugblik naar de programmarekening 2022 en de stand van de algemene reserve. Een toelichting op de uitkomsten van de meicirculaire 2023 volgt op een later moment.

In hoofdstuk 3 is de voortgang in de realisatie van investeringen en overheveling budgetten opgenomen, waarbij ook een aantal investeringen worden afgesloten.

Planning tussenrapportage

Tussenrapportage 2023	Onderwerp	Betrokken
29-06-2023	Vergadering Auditcommissie	Auditcommissie
05-07 / 06-07-2023	Bespreking Tussenrapportage in raadscommissie	Raadscommissie
19-07-2023	Vaststelling Tussenrapportage in raad	Raad

Bestuurlijke boodschap

Als college presenteren wij u deze bestuurlijke rapportage, de tussenrapportage over de eerste 4 maanden van 2023. In eerdere jaren was dit de halfjaarrapportage, welke over de eerste 6 maanden ging. Vorig jaar is besloten om dit over de eerste 4 maanden van het jaar te laten gaan.

Deze rapportage, op inhoudelijke en financiële afwijkingen, laat per programma zien welke mutaties er op dit moment zijn ten aanzien van het vastgestelde beleid in de programmabegroting 2023. De afwijkingen die we benoemen in dit stuk zijn, op de meeste programmaonderdelen, beperkt. We lopen als gemeente tegen enkele onvoorziene tegenvallers (bodemvervuiling) en onvoorziene meevallers (toeristenbelasting) aan.

Voor wat betreft het sociaal domein zijn er wijzigingen in de begroting. Aan de ene kant is er sprake van tekort aan 'handjes' in de zorg, bij WMO aanbieders in de huishoudelijke hulp en ook bijvoorbeeld in de uitvoering van de jeugdbescherming. Tegelijkertijd is de zorgvraag stijgend, vragen in de jeugdzorg zijn complexer en zwaarder en mensen wonen langer thuis. We zetten wel in op voorliggende voorzieningen zoals bijvoorbeeld schoolmaatschappelijk werk om op de langere termijn te proberen de zware zorgvragen terug te dringen.

In het verlengde hiervan zien we ook het structurele tekort van De Bolder verder oplopen. Dit wordt nu nog gedekt uit de algemene reserve. We zijn zoals u weet bezig met een voorstel voor een toekomstbestendige Bolder, maar de doorrekening hiervan kunnen we nog niet in deze rapportage meenemen. Deze wordt verwacht in de raad van december.

Als laatste nog een toelichting op een verandering ten opzichte van eerdere jaren. Omdat deze rapportage toen later in het jaar verscheen, konden we daarin de meicirculaire (over het Gemeentefonds) meenemen. Dit is traditioneel een van de belangrijkste documenten in de budgetcyclus van de gemeente. Omdat de tussenrapportage eerder verschijnt, kunnen we die daarin nog niet meenemen.

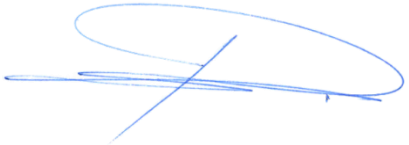
Omdat naast het sociaal domein het aantal aanpassingen beperkt is, kunnen we vaststellen dat het ook in de eerste 4 maanden van 2023 is gelukt om veel doelstellingen te realiseren of daar een begin mee te maken en onze ambities als gemeente toch goed vorm te geven.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van gemeente Texel,

namens de secretaris,	de burgemeester,
W.J. Zwart	Drs. R. van der Zwaag

Hoofdstuk 1 - Actuele zaken

In het hoofdstuk actuele zaken wordt u geïnformeerd over (financiële) afwijkingen van het beleid per programma.

Programma 1: Voor en door bewoners

Structureel voordeel € 133.000 en Incidenteel nadeel € 537.362

Arbeidsvoorwaarden/Organisatie

- De gemeentelijke CAO is recentelijk vastgesteld en heeft incidentele en structurele financiële consequenties. De (extra) structurele financiële consequenties voor de salarissen zijn al structureel meegenomen in de perspectiefnota 2024 en verder (in juni in de raad). Daardoor kan nu worden volstaan met het incidenteel meenemen van dit bedrag, ad. € 600.000.
- Ook zijn de thuiswerkvergoedingen verhoogd, van € 2 naar € 3 per dag. De extra structurele lasten voor onze gemeente zijn € 10.000 op jaarbasis.
- In 2022 is een voorziening ingesteld voor verlofsparen. Dit naar aanleiding van nieuwe wetgeving waarin is opgenomen dat medewerkers max. 2 jaar bovenwettelijk verlof mogen sparen. Om deze voorziening op niveau te houden is structureel budget nodig. De omvang van deze storting is € 20.000. De kosten van verlofsparen komen t.z.t. ten laste van deze voorziening.
- Om adequaat in te kunnen blijven spelen op de arbeidsmarkt, door het tijdig vervullen van de bestaande vacatures, is € 10.000 extra structureel noodzakelijk. Dit wordt onder andere gebruikt voor ons (uitgebreide) abonnement Gemeentebanen en meerkosten advertenties.
- Incidenteel zijn de lasten afgerond € 59.000 hoger door de werving van onze nieuwe gemeentesecretaris en onze burgemeester. Dit is inclusief de succesvolle uitgevoerde enquête die we bij onze inwoners hebben uitgezet.

Mutaties budgetten

- Ook over 2023 heeft de raad middelen beschikbaar gesteld om de gestegen prijsinflatie (deels) te compenseren. Aan de organisatie is gevraagd welke uitgaven zij (gemotiveerd) verhoogd zouden willen hebben. Op basis van het beschikbare budget en de gevraagde aanpassingen blijkt dat het gehele budget niet nodig is. Het restant ad ruim € 122.000 wordt voor 2023 weer beschikbaar gesteld voor de algemene middelen. In de perspectiefnota is het structureel vanaf 2024 verantwoord, nu over 2023 incidenteel.
- Voor de doorgang van de Meierblissen heeft de gemeente extra advieskosten moeten maken om de diverse natuurtoetsen met de verplichte (Aerius) berekeningen te kunnen onderbouwen. De extra kosten over 2023 zijn € 8.500.
- De begroting is gestoeld op één verkiezing per jaar. Dit jaar hebben er echter twee verkiezingen, t.w. de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen, plaatsgevonden. Het begrote budget is hierdoor te laag in 2023. De extra incidentele kosten hiervoor bedragen € 27.000.
- Door een hoger aantal bezwaren WOZ ingediend door no cure no pay -bureaus (NCNP) is de verwachting dat we meer aan (wettelijk verplichte) vergoedingen moeten afdragen. Onze inschatting over dit jaar is € 15.000.
- Na ruim 20 jaar gewerkt te hebben met het huidige financiële pakket, wordt het onderhoud van dit pakket met ingang van 2024 stopgezet. De aanbesteding voor een nieuw financieel pakket is geslaagd. Om het nieuwe pakket te kunnen koppelen met de bestaande applicaties is het onvermijdbaar dat er aantal licenties moeten worden aangeschaft. Voor deze licenties en het onderhoud van de diverse koppelingen zijn extra structurele middelen noodzakelijk ad € 32.000. De planning van de ingebruikname van het nieuwe pakket aan het einde van het jaar, ligt op schema.
- Er is vervuiling op het terrein van gemeentewerken aan de Reijer Keijserstraat 7 Den Burg geconstateerd tijdens het asfalteren. De diepte van het te saneren stuk is nog niet exact bekend.

Uitgaande van 1 meter diep saneren, zoals ook op het Wezenland is gebeurd, dan komen de éénmalige extra kosten uit op ongeveer € 200.000.

Belastingen en Heffingen

Er kunnen twee incidentele aanpassingen van de belastingopbrengsten worden doorgevoerd.

- Voor de Forensenbelasting is de verwachte hogere opbrengst door de veranderde heffingssystematiek niet volledig gerealiseerd. Voorgesteld wordt om het begrote bedrag aan te passen aan de gerealiseerde opbrengsten door de opbrengst met € 45.000 naar beneden bij te stellen.
- Voor de opbrengsten Toeristenbelasting geldt dat de gerealiseerde opbrengsten over 2022 hoger liggen dan de verwachting. Vooralsnog kan € 250.000 worden ingeboekt als structurele extra inkomsten. De oorzaken hiervoor zijn te vinden door de marktinvloeden (goed toeristisch jaar) en de hogere aangiftebereidheid van de toeristische ondernemers.

De structurele financiële consequenties zijn structureel meegenomen in de perspectiefnota 2024 en verder.

Rente

Als incidenteel voordeel over het jaar 2023 kunnen we de post rentelasten met € 250.000 verlagen. We kunnen later een nieuwe lening afsluiten dan verwacht. Enerzijds doordat we een rekeningoverschot hebben en anderzijds dat, net als in andere jaren, de uitvoering van het investeringsplan achterblijft bij de planning. Hierdoor kunnen de nota's voor het uitgevoerde werk later betaald worden en is dus minder geld nodig. Overigens is de te betalen rente voor langlopende leningen t.o.v. voorgaande jaren wel gestegen naar 3 á 4%.

Programma 2: Zorg voor elkaar, veiligheid op orde

Structureel nadeel € 24.165 en Incidenteel nadeel € 419.129

Subsidies & bijdragen

- In april heeft de raad ingestemd met de motie "Bandjessysteem Horeca". Langs deze weg, met een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage van € 6.000, blijft het bandjessysteem zowel in De Koog als in Den Burg bestaan. De ervaringen van dit systeem zijn positief.
- Dit jaar zijn de dorpswachten opnieuw aanbesteed. De aanbesteding is € 10.000 duurder dan het beschikbare budget ad € 35.000. Het begrote bedrag zal structureel met € 10.000 verhoogd moeten worden.
- De kosten voor de bijstandsuitkeringen worden via een specifieke uitkering gecompenseerd door het Rijk (Buig budget). Deze uitkering loopt altijd 2 jaar achter (T-2). De uitkering over 2023 is gebaseerd op het begrotingsjaar 2023 min 2 (jaar) is dus 2021. Om administratief de rijksbijdragen aan te laten sluiten bij de werkelijke opbrengsten kan bij de sociale uitkering afgerond € 48.000 structureel worden bijgeplust en bij de bijstandsuitkeringen afgerond € 79.000. Daarnaast voor het Loon Kosten Subsidie (LKS) budget structureel een nadeel van ongeveer € 75.000.
- Via de decembercirculaire 2022 heeft het rijk afgerond € 44.000 beschikbaar gesteld voor meerkosten sociaal domein Oekraïne. Destijds is besloten om dit bedrag niet te labelen maar t.g.v. de algemene middelen te laten komen. Het was op dat moment namelijk niet duidelijk hoeveel middelen er nodig waren voor de uitvoering van de extra taken hieromtrent. Inmiddels is er een factuur van de GGD ontvangen van ruim € 19.000 voor een bijdrage aan de werkzaamheden die zij hebben gehad i.v.m. de Jeugdgezondheidszorg voor opvang Oekraïense kinderen. Zo hebben ze drie contactmomenten gehad waarna de kinderen doorstromen in de reguliere jeugdgezondheidszorg en hebben er vaccinaties plaatsgevonden.
- De tendens uit het jaar 2022 zet zich voort: de vraag naar vroeg- en voorschoolse educatie neemt structureel toe, door meer geïndiceerde (o.a. statushouders) kinderen dan voorzien. De verwachting is dat de extra lasten € 60.000 op jaarbasis zijn (begroot was € 26.000).

Minimabeleid

Energietoeslag

De wetswijziging die het mogelijk maakt voor gemeenten om in 2023 opnieuw een eenmalige energietoeslag uit te keren aan minimahuishoudens, treedt naar verwachting in juni 2023 in werking. Dit betekent dat gemeenten pas na die datum kunnen beginnen met uitkeren. Vooruitlopend op deze wetswijziging is er voor gekozen een gedeelte (€ 500) van de energietoeslag al uit te keren aan de inwoners die in 2022 de volledige energietoeslag hebben ontvangen.
De uitwerking van deze wet laat zich vertalen in een financiële toelage via het Gemeentefonds. Of deze toelage afdoende is om ook de toeslag voor inwoners die vallen in de verruiming van de inkomensgrens van 120% naar 140% op te vangen, is nog niet bekend. Mocht blijken dat dit niet toereikend is, dan zal er een financiële bijdrage door de gemeente gedragen moeten worden.

Jeugdhulp

In 2023 wordt, net als in 2022 en 2021 een tekort verwacht op de begroting voor jeugdhulp van circa € 400.000. Dit wordt onder andere veroorzaakt door zwaardere jeugdhulpvragen en de inzet van schoolmaatschappelijk werk. Omdat het om één kwartaal aan gedeclareerde kosten gaat is het nog wel onzeker of dit tekort ook daadwerkelijk gaat ontstaan.
Er is sprake van grotere complexere jeugdhulpvragen en langere wachtlijsten bij zorgaanbieders. Ook zijn er langere wachtlijsten bij de Jeugd- en Gezinsbeschermers en de Raad voor de Kinderbescherming, waardoor andere (extra) hulp ter overbrugging moet worden ingezet.
Vooralsnog wordt voor het begrotingsjaar 2023 voorgesteld om het verwachte tekort ad € 400.000 incidenteel mee te nemen. In 2023 worden de uitgaven verder gemonitord en wordt op basis van de analyse al dan niet een structureel voorstel gedaan bij de programmabegroting 2024.

We hebben over 2023/2024 afspraken gemaakt met het Schoolmaatschappelijk Werk (SMW). De ondersteuning vanuit het SMW wordt ingevuld in zowel het primair onderwijs, als het voortgezet onderwijs. In de tweede helft van dit jaar wordt de inzet van het SMW geëvalueerd. Dit kan leiden tot structurelere BCF- subsidie afspraken. Verwacht wordt dat de inzet van de personen in het onderwijs een preventieve werking zal hebben en daardoor zal leiden tot lagere uitgaven voor specialistische hulp.

WMO

Door langere wachttijden bij de zorgaanbieders (krapte op de arbeidsmarkt) bleef het aanbod wederom, net als in 2022, achter bij de gevraagde zorg. Recent hebben wij het bericht ontvangen dat een zorgaanbieder van huishoudelijke hulp extra personeel heeft kunnen aantrekken, wat de kosten weer doet stijgen. De arbeidsmarkt is grillig, dus of er in 2023 geen wachtlijsten blijven bestaan, is nog onzeker.

De Bolder

In het jaar 2023 wordt hard gewerkt aan het “bouwen” van het Huis van Ontwikkeling en aan de doorontwikkeling en implementatie van de plannen voor een duurzame toekomstbestendige Bolder. De tussenrapportage komt voor De Bolder eigenlijk te vroeg. Doordat gerapporteerd moet worden voordat de meicirculaire uitkomt zijn belangrijke gegevens nog niet bekend en kan de exploitatie aan het einde van het jaar wel enkele tonnen afwijken van deze tussenrapportage. In hoofdstuk 4 (De Bolder) wordt op basis van de huidige inzichten een financieel perspectief geschetst.

Het resultaat volgens de oorspronkelijke begroting bedroeg negatief € 80.000. Bij de behandeling van de begroting heeft de raad ingestemd met het voorstel om dit resultaat te onttrekken uit de algemene reserve van De Bolder. Op basis van de huidige inschatting moet rekening gehouden worden met € 140.000 extra structureel nadelig tekort. Het voorstel is om, conform het bestaande beleid, ook dit bedrag te dekken uit de algemene reserve van De Bolder. Het gevolg hiervan is wel dat de reserves van De Bolder eerder op zijn, waardoor de bijdrage van de algemene dienst ook eerder (en hoger) beschikbaar moet worden gesteld.

In de perspectiefnota is aangegeven dat de tekorten van De Bolder in de komende jaren oplopen. Deels is dit al zichtbaar gemaakt in het meerjarenoverzicht, deels nog niet. In afwachting van de behandeling van de notitie “Toekomst De Bolder” door college en raad worden voor 2024 al investeringen verwacht die nu niet langer uitgesteld kunnen worden. Immers, het bedrijf moet op een veilige en adequate wijze invulling kunnen blijven geven aan de missie en taakstelling. Met deze noodzakelijke investeringen zal een toename van de kapitaallasten gemoeid zijn van zo’n € 50.000 jaarlijks.

Als vervolgens het college en de raad instemmen met de notitie “Toekomst De Bolder” dienen we rekening te houden met een inhaalslag voor wat betreft investeringen. Dit gaat zeker in verhouding met de afgelopen jaren hoge kapitaallasten met zich meebrengen, denk hierbij al snel aan enkele tonnen. Het totaalbeeld zal kunnen worden geschetst wanneer de notitie “Toekomst De Bolder” ook financieel is doorgerekend.

Meerjarenbeeld De Bolder op basis van de bovengenoemde informatie, c.q. huidige inzichten:		
Begroot exploitatie tekort jaar 2026 huidige exploitatie		€ 756.000
Aanpassing exploitatie o.b.v. deze Tussenrapportage		€ 140.000
Lasten noodzakelijke investeringen	€ 50.000	
Lasten voortvloeiende uit “Toekomst De Bolder” (richtbedrag)	€ 200.000	
		€ 250.000
Financiële gevolgen advisering “Huis van Ontwikkeling”		€ nog niet bekend
Indicatie toekomstige exploitatie De Bolder op basis van huidige inzichten		€ 1.146.000

Programma 3: Mooi en gastvrij Texel

Structureel voordeel € 5.000 en Incidenteel nadeel € 110.000

Kust

- Vooruitlopend op het project ‘Betrekken inwoners bij ontwikkelingen rond de kust’ zijn kosten gemaakt in het kader van de communicatie & voorlichting in 2023. Deze kosten ad € 5.000 waren niet begroot in dit jaar.
- Bij Paal 20 zijn door de aangroei van de kust op last van HHNK de strandpaviljoens zeewaarts verplaatst. Voor de gemeente betekent dit extra uitgaven in het kader van de bereikbaarheid, er is een nieuwe verharding aangelegd, nadat de benodigde vergunningen ontvangen zijn. De uitvoering is in betonplaten, de kosten bedragen € 65.000.

Openbaar Groen

- Eén van de maaimachines heeft onverwacht een grote reparatie gehad. De bestaande budgetten zijn ontoereikend om deze extra uitgave te dekken. Het onderhoudsbedrag dient met € 5.000 incidenteel te worden verhoogd.
- Daarnaast blijkt de Japanse Duizendknoop een zeer lastig te bestrijden plant. Om de extra kosten van de met de Japanse Duizendknoop “vervuilde” grond af te kunnen voeren, is € 10.000 extra nodig in 2023.

Omgevingswet

- De Omgevingswet is wederom uitgesteld maar lijkt nu per 1 januari 2024 definitief in te gaan. De gemeentelijke voorbereidingen lopen door en hebben ook aanvullende kosten tot gevolg. Om de invoering van de Omgevingswet goed te kunnen uitvoeren, zijn € 5.000 meerkosten gemaakt aan digitale inzet en opstart/ontwerpkosten dan vooraf begroot. Ook zal de OER/planMER beoordeling van de Omgevingsvisie voor het derde kwartaal € 20.000 duurder uitvallen dan vooraf was ingeschat.

Mutaties budgetten

- Binnen onze begroting leidt een aanpassing van de huuropbrengsten met € 5.000 tot een structureel voordeel.

Programma 4: Texel werkt!

- Geen mededelingen

Programma 5: Toekomst voor de Jeugd

Incidenteel nadeel € 30.669

Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid (GOAB)

In 2023 begint de nieuwe GOAB-periode (Rijksbeleid). De bekostiging loopt in 2023 door en derhalve worden er geen financiële wijzigingen verwacht.

Beheer Leegstand schoolgebouwen

Vooruitlopend op de definitieve (uitwerking van de) plannen, is voor een aantal scholen het beheer i.h.k.v. de leegstand uitbesteed aan een extern bedrijf. Dit is het voortzetten van het ingezette beleid in 2022. Met het beheer zijn incidenteel extra kosten gemoeid, waardoor de gemeentelijke begroting moet worden aangepast. Het gaat om de volgende afgeronde bedragen: De Fontein (+ € 6.300), Jozefschool (+ € 20.700) en de Vrije School (+ € 3.700) voor het jaar 2023.

Programma 6: Samen beleven en bewegen

Structureel voordeel € 2.500 en Incidenteel nadeel € 80.000

Eenmalige subsidies sport

In het eerste kwartaal van 2023 zijn er aan twee sportverenigingen een eenmalige subsidie sport verstrekt onder toepassing van de hardheidsclausule. Beide verenigingen vielen onder de gewenste ‘veegactie’, zoals bij de behandeling van de Programmabegroting 2022 door de raad is voorgesteld. Onder de veegactie vielen sportverenigingen die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2022 tevergeefs een beroep hebben gedaan, op de oude per 1 januari 2020 wegbezuinigde subsidieregeling Sportinvesteringen, voor het groot onderhoud aan hun accommodaties. De aanvragen zijn met terugwerkende kracht getoetst aan de criteria van de op 31 augustus 2022 in werking getreden ‘Uitvoeringsregeling subsidie sport 2022’. Bij de toepassing van de hardheidsclausule is het criterium dat een aanvraag moet zijn ingediend vóórdat met de activiteiten is aangevangen, buiten beschouwing gelaten. Conform artikel 18 van de Algemene Subsidieverordening Texel 2020 wordt een besluit welke onder toepassing van de hardheidsclausule door het college is verstrekt, ter kennisgeving aan de raad gebracht. Het betreffen:

- € 20.000 voor de vernieuwing van het dak van een manege
- € 2.600 voor de vervanging van oude tennisbaanverlichting door LED-verlichting

Informatiepunt Digitale Overheid

Met ingang van 1 januari 2023 heeft het Rijk de Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) vastgesteld. Op 15 februari 2023 ontving de gemeente een beschikking van iets meer dan € 13.300 met als beleidsdoelstelling; 'ter bekostiging van de realisatie of de instandhouding van de Informatiepunten Digitale Overheid'. Stichting KopGroep Bibliotheken verzorgt dit IDO op Texel. De subsidie is daarom één op één doorgezet aan de stichting.

Subsidies & bijdragen

Als voordeel kan worden ingeboekt de begrote subsidie aan de Sportraad Texel. Deze bestaat niet meer en daarom kan dus ook deze structurele bijdrage ad € 2.500 worden geschrapt. In het kader van de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord wordt bekeken of er behoefte bestaat aan een (dergelijk) overkoepelende organisatie of dat deze behoefte op een andere wijze kan worden ingevuld.

Kerktorens

Voor de verplichte stikstofberekeningen worden er boven op de reparatiekosten en kosten van de monumentenvergunningen aanvullende kosten gemaakt. Het saldo van de voorziening is daarom ontoereikend geworden. Er is € 80.000 extra nodig om de uitgaven voor de kerktorens te kunnen dekken. Op korte termijn zal er groot onderhoud gepleegd moeten worden aan de kap van de toren aan Hogereind 2 in De Waal, omdat is gebleken dat de kap van de toren in zeer slechte staat is. De kerktoren is in eigendom van de gemeente waardoor de kosten voor het onderhoud dus ook voor de gemeente zijn.

Programma 7: Duurzaam, schoon en innovatief

Incidenteel nadeel € 8.672

Subsidies & bijdragen

Met name voor duurzaamheid, energietransitie, verduurzaming etc. zijn er in de afgelopen jaren vele mogelijkheden ontstaan om provinciale-, rijks- dan wel Europese subsidies aan te vragen. Ook vanuit het rijk werden/worden regelmatig middelen beschikbaar gesteld om de opgaves ook op gemeentelijk niveau uit te kunnen voeren. De gemeente Texel maakt daar ook regelmatig gebruik van door zich aan te melden bij de beschikkende instantie om zodoende subsidies en bijdragen te ontvangen. De gemeentelijke (boekhoud)voorschriften verplichten ons om deze ontvangen bedragen te verantwoorden binnen de door de raad goedgekeurde begroting over dat jaar. De raad heeft immers het budgetrecht en dient enerzijds de inkomstenpost te verhogen met de ontvangen subsidie/bijdrage en anderzijds de uitgavenpost met de verwachte uitgave voor datzelfde bedrag te verhogen. Dit voorkomt dat er een "begrotingsonrechtmatigheid" ontstaat. Dat gebeurd als er meer wordt uitgegeven als dat er door de raad beschikbaar is gesteld.

Onderstaand worden met die achtergrond een aantal voorstellen gedaan met afgeronde bedragen:

- Om activiteiten te organiseren ter ondersteuning van woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning, sluit de gemeente aan bij het regionaal energiebesparingsprogramma Noord-Holland Noord 2023 (REP).

  Voorgesteld wordt om € 25.350 eenmalig beschikbaar te stellen voor een gratis advies over het verduurzamen van woningen aan woningeigenaren (via het energieloket), planning jaren aanpakken, inkoopacties, informatiecampagnes etc. Deze kosten kunnen deels gedekt worden uit de bijdrage van het REP (jaren 2023-2026) ad € 16.700.
  Het REP eist echter een 50% co-financiering, waardoor ook de gemeente eenzelfde bedrag gedurende die jaren moet bijdragen. Binnen de eigen begroting is € 8.000 beschikbaar, waardoor er nog € 8.700 gedurende de jaren 2023-2026 uit de algemene middelen moeten worden bijgedragen. Voor het begrotingsjaar 2023 kan € 8.700 gedekt worden uit de begrotingspost "Warmtevisie". Voor de jaren 2024,2025 en 2026 wordt voorgesteld dit een bijdrage uit de algemene middelen te laten zijn.

- Wij willen uitvoering kunnen geven aan Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven. Dit willen we doen door het creëren van awareness en activatie bij ondernemers op het gebied van energiebesparing, wet- en regelgeving en duurzame energieopwekking door het uitvoeren van energiescans.
  Over 2022 hebben we € 19.880 ontvangen om hier uitvoering aan te kunnen geven. De 2e tranche is in april 2023 van de provincie ontvangen. Dit bedrag willen we ook inzetten om de kosten van uitvoering voor het energiebesparingsakkoord Texel te kunnen dekken.
- Om het isoleren van woningen te stimuleren doet de gemeente mee met het Nationaal isolatie programma, het NIP. Wij doen dit door het opzetten van een lokale aanpak om de bewoner-eigenaren te helpen, die moeite hebben met het verduurzamen van hun woning via administratieve ondersteuning én het beschikbaar stellen van financiële middelen. De uitkering NIP gelden 1e tranche voor dat doel is € 324.000, die wij dus integraal voor de beschreven werkzaamheden willen gaan inzetten.
- Om klimaat en energiebeleid uit te voeren, gericht op het behalen van de doelstellingen genoemd in artikel 2 eerste en tweede lid van de Klimaatwet, is er door de gemeente bij het Rijk een Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimmaat- en Energiebeleid (CDOKE) aanvraag gedaan. Deze aanvraag is voor € 1.382.100 goedgekeurd. Deze bijdrage gaan wij inzetten voor het inhuren van specifieke personele capaciteit, ter uitvoering voor klimaat- en energiebeleid. Het ontvangen bedrag ad. € 456.500 (1ste tranche) moet uiterlijk 31-12-2025 besteed zijn. Het totale bedrag wordt uitgekeerd in 3 tranches: de 2e uitkering volgt in januari 2024 en de 3e in januari 2025. In verband met de co-financiering komt er in de tweede helft van 2023 een voorstel naar de raad.

Programma 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid

Incidenteel nadeel € 408.000

Grondexploitaties

Voor de laatste stand van zaken van de grondexploitaties is de raad separaat geïnformeerd.

Wegen, bodemvervuiling

Zowel bij de uitvoering van de werkzaamheden bermverhardingen aan de Mienterglop/Lageveld alsook bij het aanleggen van het Robbepad, is vervuiling van bodem geconstateerd. De bestaande budgetten hebben niet voorzien in deze extra uitgaven, waardoor de begrote uitgaven naar boven toe moeten worden bijgesteld. Voor Mienterglop/Lageveld gaat het om incidenteel € 400.000 en bij het Robbepad om € 8.000 extra kosten om de vervuilde grond af te kunnen voeren.

Programma 99 Overhead

Structureel nadeel € 18.000 en Incidenteel voordeel € 500.000

Vrijval afschrijvingslasten

Jaarlijks stelt de raad middelen beschikbaar om bepaalde uitgaven te kunnen doen. Een aantal van deze uitgaven worden beschikbaar gesteld in de vorm van een krediet. Het kenmerk van een krediet is dat deze administratief over meerdere jaren moet worden/wordt afgeschreven. In de begroting worden aan deze investeringen rente en afschrijvingslasten doorgerekend, waarbij er vanuit gegaan wordt dat de uitgave/investering ook in een bepaald jaar wordt gerealiseerd/afgerond. Als de investering vertraging door welke redenen dan ook oploopt, mag een investering niet worden afgesloten, waardoor er geen daadwerkelijke rente en afschrijvingen geboekt mogen worden, terwijl deze wel zijn begroot. Door deze vertragingen ontstaat er dus een voordeel ten opzichte van de vastgestelde begroting. Voor het jaar 2023 is dit voordeel ook weer berekend en dit komt, mede door de grote investeringsbedragen van de laatste jaren, uit op een incidenteel voordeel van € 700.000.

Verzekeringen

Actualisatie van de verzekeringsportefeuille. Aangezien dit in relatie tot de begroting vaak om geringe mutaties ging, is lang niet altijd de begroting aangepast aan de nieuwe situatie. Voorgesteld wordt nu om de begroting 2023 aan te passen aan de realiteit, door over en weer door de gehele begroting de begrote bedragen voor de verzekeringen in overeenstemming te brengen met de te betalen premies. Per saldo moeten de kosten voor de diverse verzekeringen verhoogd worden met € 18.000 structureel. De ruim 80 begrote posten voor onze gemeentelijke verzekeringsportefeuille zullen worden aangepast.

Vervanging wegens ziekte

Door langdurig zieken in combinatie met de krappe arbeidsmarkt lopen de kosten voor inhuur wegens ziekte op. Hiervoor wordt eenmalig € 200.000 gevraagd.

Algemeen:
Intrekken oude verordeningen

Om een actueel verordeningen bestand te hebben dienen er periodiek enkele verordeningen te worden ingetrokken. Normaliter worden oude(re) verordeningen ingetrokken als de nieuwe wordt vastgesteld. Als voor een bepaald onderwerp echter geen nieuwe verordening meer komt, zal deze separaat moeten worden ingetrokken. Het college van burgemeester & wethouders stelt daarom voor om de volgende verordeningen in te trekken:

1. Verordening baatbelasting rioleringsaanleg Buitengebied (1-1-2009);
2. verordening baatbelasting rioleringsaanleg Westerweg e.o. (1-1-2009);
3. Verordening baatbelasting rioleringsaanleg Meyertebos (1-1-2009);

Door het vaststellen van de genoemde verordeningen Baatbelasting kon een deel van de kosten die gemoeid was met de aanleg van riolering in het buitengebied, verhaald worden op de percelen die daardoor gebaat waren. Bovengenoemde verordeningen kunnen worden ingetrokken omdat de baatbelasting voor de benoemde gebieden conform de verordening is ontvangen en verwerkt.

Meicirculaire 2023

Op het moment van het opstellen van deze tussenrapportage is de meicirculaire 2023 nog niet ontvangen. Over de uitkomsten van deze circulaire wordt u separaat geïnformeerd.

Hoofdstuk 2 - Financieel

2.1 Uitkomsten financieel tussenrapportage

Onderstaand resumé per programma van de uitkomsten van de tussenrapportage.

Resumé	Totaal structureel	Totaal incidenteel
Programma 1	**€ 133.000**	**€ -537.362**
Programma 2	**€ -24.165**	**€ -419.129**
Programma 3	**€ 5.000**	**€ -110.000**
Programma 4	**€ 0**	**€ 0**
Programma 5	**€ 0**	**€ -30.669**
Programma 6	**€ 2.500**	**€ -80.000**
Programma 7	**€ 0**	**€ -8.672**
Programma 8	**€ 0**	**€ -408.000**
Programma 99	**€ -18.000**	**€ 500.000**
Subtotaal programma's	**€ 98.335**	**€ - 1.093.832**
Voordeel kapitaallasten kredietwijzigingen	**€ 61.659**	**€ 0**
Overhevelingen	**€ 0**	**€ 0**
Totaal tussenrapportage	**€ 159.994**	**€ -1.093.832**

* -Min is nadeel

De verwerking van de tussenrapportage geeft onderstaande tussenstand van de algemene reserve (2.3).

2.2 Resultaat programmarekening 2022

Het jaar 2022 is afgesloten met een positief rekeningresultaat. Bij de analyse van het rekeningresultaat zijn er een aantal posten die structureel financiële consequenties hebben. Deze zijn verwerkt in de tussenrapportage en deels al meegenomen in de perspectiefnota 2024 en verder.
Het betreft o.a. een aantal uitgaven binnen het sociaal domein, waaronder de WMO (vervoer en woningaanpassingen) de Vroeg en Voorschoolse Educatie, de Jeugdhulp, rente leningen en diverse belastingopbrengsten.

2.3 Tussenstand algemene reserve

Tussenstand per perspectiefnota 2024	**7.658.766**
Raad 21/06/2023 Rekeningresultaat 2022	3.872.618
Financiële consequenties tussenrapportage 2023 incidenteel	-1.093.832
Financiële consequenties tussenrapportage 2023 structureel (2023 t.g.v. de algemene reserve en v.a. 2024 structureel t.g.v. de begroting 2024)	159.994
Tussenstand per tussenrapportage 2023	**10.597.546**

Dit is bijna € 8,6 miljoen boven de afgesproken ondergrens van € 2 miljoen.

Hoofdstuk 3 - Investeringen en overheveling projectbudgetten

Onderstaand wordt u geïnformeerd over de realisatie van de investeringen en de overheveling van de projectbudgetten door middel van onderstaande toelichting op de kleuren.
Ook is met de gemeenteraad afgesproken dat er alleen gerapporteerd wordt over afwijkingen. Staat de investering/overheveling projectbudget op drie keer groen, dan is de investering niet opgenomen, behalve langer lopende investeringen (kredietaanvraag - overheveling voor 2018).

-/- = subsidie en/of eigen bijdrage
**De stand van zaken per investering wordt met kleurtjes weergeven

- Budget
  - groen = krediet van de raad is toereikend;
  - oranje = krediet wordt minimaal overschreden (minder dan 10% van het krediet en in ieder geval minder dan € 50.000,-);
  - rood = krediet wordt ruimschoots overschreden (meer dan 10% van het krediet of meer dan € 50.000,-).
- Resultaat
  - groen = resultaat / product is conform raadsvoorstel;
  - oranje = resultaat / product wijkt minimaal af van het raadsvoorstel;
  - rood = resultaat / product wijkt significant af van het raadsvoorstel.

- Planning
  - groen = de planning zoals die aan de raad is voorgelegd wordt gehaald,
  - oranje = de planning wordt minimaal overschreden,
  - rood = de planning wordt ruimschoots overschreden;

3.1 Voortgang in de realisatie van investeringen

Omschrijving krediet	Raadskrediet	Jaar raads-besluit	Werkelijk uitgegeven per 2/6	Jaar afronding	Stand van zaken**			Toelichting
					B	R	P	
Bluswatervoorziening natuurgebied aanleggen	100.000	2017	39.021					Van de 5 geboorde putten zijn er 2 geslagen. Vanwege lage grondwaterstand is gebleken dat bij de gerealiseerde putten een onderwaterpomp nodig was. Onderzocht wordt of zo'n pomp ook bij de overige 3 locaties nodig is, en of er op die locaties voedingskabels voor electra in de buurt liggen. Voor dit laatste is medewerking van Liander vereist. Verwachting is dat er in Q4 hierover uitsluitsel is. Afhankelijk de uitkomst kunnen in 2024 de resterende putten geslagen worden.
Afvalbakken voor zwerfvuil vervangen	33.057	2018	30.600					Dit jaar zijn de laatste bakken besteld en geplaatst.

Omschrijving krediet	Raadskrediet	Jaar raads-besluit	Werkelijk uitgegeven per 2/6	Jaar afronding	Stand van zaken**			Toelichting
					B	R	P	
Houtversnipperaar (2019)	40.500	2019	0					Houtsnipperaar wordt in 2024 vervangen, is nog technisch in orde, kan langer mee dan voorzien.
Auto plantsoen 2021	39.500	2021	0					Wacht op electrificering (separaat raadsvoorstel).
Vervangen vrachtwagen bz-vr-29	320.000	2022	20.240					Door lange levertijden in de automotive industrie duurt levering langer.
Bestelauto ongediertebestrijding	31.000	2023	0					Wacht op electrificering (separaat raadsvoorstel).
Pick-up pompen onderhoud	67.000	2023	0					Verwachte aanbesteding dit jaar, levertijden nog onbekend.
Electrisch voertuig toezicht	40.000	2023	0					Wacht op electrificering (separaat raadsvoorstel).
Electrisch voertuig parkeerbeheer	40.000	2023	0					Wacht op electrificering (separaat raadsvoorstel).
Verv.bestelauto plantsoen 8vlk22	52.000	2023	0					Voertuig is nog technisch in orde, uitstel aanschaf 2025.
Verv.pick up strandbeheer vn997x	52.000	2023	0					Aanbesteding wordt gestart. Levertijd onbekend.
Iseki vervangen	45.000	2022	2.208					Aanbesteding geslaagd, levering 2023. Verhoogde kosten door aanbestedingsbegeleidng en kostenstijging automotive industrie i.c.m aanpassing appendages (werktuigen).
Heftruck vervangen	43.000	2022	477					Vertraagde aanbesteding door overgang naar electrische variant.
Tractor aanschaffen	65.000	2022	6.216					Bij aanbesteding is uitgekomen dat er geen 2e hands machine qua budget en kwaliteit voor het beschikbaar gestelde budget beschikbaar is.
Verv. veegmachine	215.000	2023	10.775					Aanbesteding loopt, onvoldoende budget voor aanschaf veegmachine.
Stoomcleaner	8.000	2023	0					Wordt niet vervangen, budget kan vervallen, wordt t.z.t. opnieuw opgenomen.
Alarmsysteem balie en spreekkamers	25.000	2020	0					Wordt dit jaar gerealiseerd.
Digitale aansluiting op omgevingswet	35.000	2020	34.337					Graag toelichting door Hans de Vries
Vervangen digitale handtekening	20.000	2020	9.707					Dit jaar wordt geanalyseerd of hier nog behoefte is bij de vak afdelingen.

Omschrijving krediet	Raadskrediet	Jaar raads-besluit	Werkelijk uitgegeven per 2/6	Jaar afronding	Stand van zaken**			Toelichting
					B	R	P	
Ict omgeving vervangen 2022 rest	42.000	2020	0					Dit jaar wordt krediet benut voor vergroten capaciteit van de ICT-omgeving zoals verwacht in 2020.
Zaaksyst aansl regionaal e-depot	10.000	2022	2.162					Testaansluiting gerealiseerd. Wachten op definitieve aansluiting door software-leverancier.
Rotonde keesomlaan	254.000	2018	13.783					De provincie is de uitvoerende instantie van dit project. De planning ligt bij hen.
Iconische trap aanleggen	24.793	2019	11.009					Er wordt samen met de dorpscommissie nog een wandelpad gerealiseerd, in uitvoering.
Verharding rehabiliteren(PB2021)	1.527.750	2021	1.248.146					Te weinig personeels-capaciteit heeft tot enige vertraging geleid.
Plevierstraat herinrichten	198.000	2021	8.925					Door personele krapte is dit project vertraagd. Verwacht wordt dat het in 2024 uitgevoerd wordt.
Oost herinrichten	660.000	2021	35.283					In uitvoering, veel werk voor nutsbedrijven, oplevering na zomer 2023
Trompstraat buurtje herinrichting	435.000	2021	1.650					In voorbereiding, start na zomer 2023
De vang ijsdijk reconstrueren	177.500	2021	0					Door personele krapte is dit project nog niet opgepakt.
Boodtlaan reconstrueren	631.250	2022	59.026					Door personele krapte is de uitvoering vertraagd. Verwacht wordt dat het in 2024 gerealiseerd wordt.
Fietspaden SBB reconstr 3e tranche	2.000.000	2022	1.547.668					Grotendeels afgerond, planvorming rondom Tureluur loopt nog, uitvoering later dit jaar.

Omschrijving krediet	Raadskrediet	Jaar raads-besluit	Werkelijk uitgegeven per 2/6	Jaar afronding	Stand van zaken**			Toelichting
					B	R	P	
Parkeerterreinen strandslagen	200.000	2022	0					Door stikstof is natuurvergunning noodzakelijk waardoor uitvoering wordt vertraagd. Inrichting aangepast om stikstofuitstoot te minimaliseren. Uitvoering gepland Q1 2024.
Parkeerterreinen strandslagen aanpakken	200.000	2023	0					Zie hierboven
De Ruyterstraat herinrichten	1.200.000	2023	0					Uitvoering door wisseling personeel vertraagd.
Herinrichting Wilhelminalaan ontwerpen en voorbereiden	100.000	2023	0					Aangehouden i.v.m. riolering Waalderstraat. Waalderstraat moet uitgevoerd zijn voordat Wilhelmina-laan kan worden heringericht.
Verlichting kruisp.pontweg-calweg+dorpen	118.000	2018	73.344					Uitvoering heeft langer geduurd dan voorzien, mede veroorzaakt door personele wisselingen
Investering haven oudeschild 2022	1.554.254	2022	117.297					Anodes aanbesteed, uitvoering 2023. Renovatie toiletgebouw naar verwachting gereed in 2023.
Haven Oudeschild 2023 investeren	425.000	2023	0					Projectleider is aan de slag met een voorbereiding.
Inbraak-,brand- en toegangscontr.systemen	45.000	2023	0					We zullen onze aandacht in eerste instantie richten op het alarmsysteem voor de balie en de spreekkamers. We trachten daarnaast ook dit jaar nog aandacht aan deze vervanging te kunnen besteden

Voor het complete overzicht zie Voortgang realisatie investeringen

Resumé

De volgende kredieten worden met de tussenrapportage 2023 afgesloten:

- Wegenverf door koudplast vervangen (3e tranche).

Resumé

Investeringen waarvoor kredietwijziging wordt gevraagd

	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Extra krediet nodig	Verwachte extra kapitaallasten	Stand van zaken en bijzonderheden
Tractor aanschaffen	65.000	2022	55.000 N	6.783 N	Na 2 aanbestedingen zonder inschrijvers wordt gekozen de aanbesteding te veranderen van een 2e hands tractor naar een nieuw aan te schaffen tractor. 2e Hands tractoren zijn qua uitrusting vaak over gedimensioneerd voor het soort werk dat uitgevoerd wordt en prijstechnisch is het toegekende budget niet toereikend. Dit wordt mede veroorzaakt door de sterk gestegen prijzen in de automotive industrie en schaarste op de 2e hands markt.
Verv. veegmachine	215.000	2023	35.000 N	5.775 N	Door de sterk gestegen prijzen in de automotive industrie is het noodzakelijk het budget te verhogen om de machine aan te schaffen.
Aanleg Eigen Openbaar Verlichting netwerk Ada van Hollandstraat	0		60.000 N	3.900 N	Bestaande kabelnetten van Liander en gemeente zijn met elkaar verweven en geven frequent veel (ondergrondse) storingen en zijn niet veilig om aan te werken. Liander heeft geen bemoeienis met het openbare verlichtingsnet, gaat steeds verder met uitfaseren van vermaasde netten en laat het aan de gemeente om een nieuw net aan te leggen. De veiligheid en betrouwbaarheid van de openbare verlichting ligt bij de gemeente als OV beheerder. Tijdens een reconstructie wordt een combinatie van werkzaamheden gemaakt. Voor het project herinrichting Ada van Hollandstraat (uitvoering 2023) wordt budget gevraagd voor de aanleg van een eigen net.
Iseki aanschaffen	45.000	2022	11.500 N	1.610 N	Aanbesteding geslaagd, levering 2023. Verhoogde kosten door aanbestedings begeleidng en kostenstijging automotive industrie i.c.m aanpassing appendages (werktuigen).
Stoomcleaner	8.000	2023	8.000 V	1.120 V	Wordt niet vervangen, budget kan vervallen, wordt t.z.t. opnieuw opgenomen.
Fietspaden SBB reconstructie 3e tranche	2.000.000	2022	909.333 V 300.000 V	59.107 V 19.500 V	Subsidie provincie Noord-Holland Subsidie Stift Texel
Fietspaden SBB reconstructie 4e tranche	2.000.000	2023	0	0	Voor beter beheer en inzicht in de kosten en afhandeling van de subsidie aanvragen dit krediet splitsen in: Fietspad SBB 2023 Rommelpot € 1.200.000 Fietspad SBB 2023 Rozendijk € 800.000
Totaal structureel				**61.659 V**	

3.2 Voortgang overheveling projectbudgetten

Bij de behandeling van de programmabegroting 2022 en de behandeling van de programmarekening 2021 heeft de raad besloten een aantal projectbudgetten over te hevelen van 2021 naar 2022 waarvan de uitvoering langer duurt dan één jaar. In het onderstaande overzicht wordt de stand van zaken weergegeven.

Project	Pr	Datum raads-besluit	Kpl.	Over-heveling	Stand van zaken			Toelichting
					B	R	P	
Uitvoeren rapporten "Heffingssystematiek" Legitiem bv	1	2019	694005	€ 58.673				Opdrachten zijn uitgezet
Strand (onderhoud heiningen/afrit)	3	2020	656404	€ 29.995				Opdracht verleend aan ingenieursdienst
Stimulering Economische projecten		Raad 21-09-2022		€ 59.204				Budget wordt in 2023 verder besteed. Uitgaven zijn afhankelijk van concrete verzoeken. Onlangs was er zo'n verzoek. Gemeente initieert zelf niet.
Retailvisie	4		631006	€ 50.255				Er blijven verzoeken komen.
Havenbeleid algemeen	4		631005	€ 33.948				Beheer en exploitatiemogelijk heden haven zijn in onderzoek

Voor het complete overzicht zie Overheveling projectbudgetten

Inleveren; budget niet meer nodig:					
Kosten administratieve afhandeling					
Totaal vrijval overhevelingen budgetten					

Hoofdstuk 4 - Leer- Werkbedrijf De Bolder

TUSSENRAPPORTAGE LEER-WERKBEDRIJF DE BOLDER 2023

Bijdrage resultaat WSW			
Lagere bijdrage dan begroot (structureel)		-/- 170.000	
Vanwege niet volledige compensatie verhoging WML			
Minder loonkosten WSW, door hogere uitstroom dan voorzien (s)		100.000	
en meer loonkostensubsidie LIV dan begroot (incidenteel)		9.000	
Hogere personeelskosten WSW, vanwege verplichtingen			
voortvloeiend uit RI&E en ARBO (i)		-/- 10.000	
Meer loonkostensubsidie Begeleid Werken (s)		-/- 10.000	
Per saldo lager bijdrageresultaat WSW			**-/- 81.000**
Bijdrage resultaat PW			
Hogere bijdrage dan begroot wegens meer loonkostensubsidie			
extern door meer plaatsingen (s)	6.000		
Lagere bijdrage door minder begeleidingsvergoeding extern (s)	-/- 7.000		
Hogere bijdrage door meer inburgeringstrajecten (s)	60.000		
Per saldo hogere bijdrage vanuit gemeente		59.000	
Meer loonkosten intern (s)	20.000		
Meer loonkostensubsidie aan externe werkgevers (s)	6.000		
		-/- 26.000	
Per saldo hoger bijdrageresultaat PW			**33.000**
Bijdrage resultaat overige trajecten			
Hogere bijdrage door meer trajecten dan begroot (i)			**5.000**
Bedrijfsopbrengsten			
Lagere opbrengst verkoop en productie, door hogere directe			
kosten voor energie (s)		-/- 61.000	
Minder afschrijvingskosten t.l.v. productie (s)		7.000	
		-/- 54.000	
Minder overige bedrijfskosten t.b.v. productie, enerzijds			
vanwege hogere kosten onderhoud vervoermiddelen (i)	-/- 13.000		
anderzijds minder kosten productontwikkeling (i)	40.000		
		27.000	
Per saldo lager bedrijfsresultaat			**-/- 27.000**
			-/- 70.000
Kosten bedrijfsvoering			
Meer salariskosten ambtelijk personeel vanwege cao-aanpassing (s)		58.000	
Hogere overige bedrijfskosten, t.w. meer onderhoudskosten			
gebouwen en installaties (i)	4.000		
Meer kosten energie, na doorrekening deel aan productie (s)	48.000		
Minder overige algemene kosten, enerzijds door afname kosten			
hardware en anderzijds toegenomen kosten kantine en			
begeleiding ondernemingsraad (s)	-/- 5.000		
		47.000	
Meer kosten bedrijfsvoering			**-/-105.000**
Per saldo lager bedrijfsresultaat dan in oorspronkelijke begroting			**-/-175.000**

Transport			**-/-175.000**
Financiële baten en lasten			
Per saldo hoger door wijziging rentepercentage gemeente			**8.000**
			-/-167.000
Wijzigingen onttrekkingen bestemmingsreserves			
Lager bedrag onttrekking investeringsreserve 2018	-/-	5.000	
Lager bedrag onttrekking reserve transformatiekosten	-/-	40.000	
Hoger bedrag onttrekking reserve egalisatie rekeningresultaten		72.000	
Per saldo hogere onttrekking bestemmingsreserves			**27.000**
Per saldo wijziging begroot resultaat			**-/-140.000**

Het resultaat volgens de oorspronkelijke begroting bedroeg negatief € 80.000. Bij de behandeling van de begroting heeft de raad ingestemd met het voorstel om dit resultaat te onttrekken uit de algemene reserve van De Bolder. Voorgesteld wordt daarom ook de wijziging van het begrote resultaat ad negatief € 140.000 te onttrekken uit de algemene reserve van De Bolder. Dit is in lijn met de besluitvorming over de perspectiefnota 2023 – 2027.

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1452
Extern Zaak ID	3350897
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	15
Titel	Actualisatie Nota Grondbeleid
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	R. van de Belt
Aanleiding	

Bijlagen
Bestuurlijk advies nota grondbeleid - versie 20/6/2023
Bijlage 1. 20230601 Nota Grondbeleid Gemeente Texel - versie 20/6/2023
OUD - Bestuurlijk advies Nota grondbeleid
Bijlage 2. Beleidsregel Didam Snippergroen, restgrond en pacht
OUD - Bijlage 1. 20230601 Nota Grondbeleid Gemeente Texel

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Advies

Actualisatie Nota Grondbeleid

Doelenboom

Programma Maatschappelijk doel Beleidsdoel	**8** 8.2	**Goed wonen, goede bereikbaarheid** Gebiedsontwikkelingen faciliteren

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. de Nota Grondbeleid 'met en voor elkaar' vast te stellen;
2. de versie van de Nota Grondbeleid, te weten de Notitie grondbeleid 2009-2012 in te trekken.
3. een incidenteel budget van € 700.000 euro beschikbaar te stellen voor strategische grondaankopen, te verdelen in € 200.000 voor agrarische gronden en € 500.000 voor overige gronden. Dit budget gaat ten laste van de algemene reserve;

Toelichting

De handelingen die de gemeente momenteel doet op de grondmarkt zijn gebaseerd op de Notitie Grondbeleid 2009-2012, de paragraaf Grondbeleid en een tweetal beleidsregels. Deze notitie is toe aan een actualisatie, om de regelingen te consolideren en omdat de gebiedsontwikkeling sinds 2009 is veranderd. Daarom is de Nota Grondbeleid opgesteld, waarin het grondbeleid dat de gemeente wenst te voeren is omschreven. Het vaststellen van deze nota is een bevoegdheid van de raad.

Consequenties

Financieel	☑ Ja ☐ Nee	Majeure risico's	☐ Ja ☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☑ Nee	Beheer	☐ Ja ☑ Nee
Juridisch	☑ Ja ☐ Nee	Belanghebbenden	☐ Ja ☑ Nee
Beleid	☑ Ja ☐ Nee	Structuurvisie	☐ Ja ☑ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☑ Nee	Regie	
Deregulering	☐ Ja ☑ Nee	**Zaaknummer**	3350897

Bijlagen

1. Nota Grondbeleid 'met en voor elkaar'
2. Beleidsregel 'wanneer ben je de enige serieuze gegadigde voor snippergroen/restgrond en pacht?

Actualisatie Nota Grondbeleid

Samenvatting

De gemeente Texel wil flexibel omgaan met de vraagstukken die op het gebied van grondzaken spelen. Daarom kiest de gemeente ervoor om situationeel grondbeleid te voeren en daarbij per situatie te beschouwen wat de best passende vorm is. In het ene geval kan een meer actieve rol gewenst zijn, in het andere geval een meer faciliterende rol. De kaderstellende taak van de gemeenteraad wijzigt hierin niet. Bijvoorbeeld bij het vaststellen van een grondexploitatie of het vaststellen van bestemmingsplannen wordt de raad om besluitvorming gevraagd.

De gemeente heeft verschillende instrumenten tot haar beschikking om te handelen op de grondmarkt. Deze staan in de Nota Grondbeleid beschreven. Een aantal belangrijke punten wordt hieronder belicht.

- Bij het verwerven van niet-agrarische gronden wordt afgesproken dat indien de oppervlakte groter is dan 100 m2 hiertoe een taxatie wordt gemaakt om zo de marktconformiteit van de prijs te bepalen.
- Wanneer gronden verworven moeten worden, is het uitgangspunt dat dit op minnelijke wijze plaatsvindt. Alleen indien noodzakelijk wordt een voorkeursrecht volgens de Wet Voorkeursrecht Gemeenten geplaatst. Onteigening wordt vermeden, maar kan nooit helemaal worden uitgesloten.
- Soms doen zich kansen voor op de grondmarkt. Bijvoorbeeld grond die wordt aangeboden op een strategische locatie of voor een voordelige prijs. Vaak is er dan geen mogelijkheid om de raad vooraf om goedkeuring voor de aankoop te vragen. Daarom is in de Nota Grondbeleid opgenomen dat de raad het college de bevoegdheid geeft om € 200.000,- aan agrarische, en € 500.000,- aan overige gronden te kopen zonder vooraf toestemming te vragen aan de raad. De raad wordt dan achteraf zo snel als mogelijk geïnformeerd over de aankoop. Bij het eerstvolgende product in de P&C cyclus wordt de raad gevraagd het budget weer aan te vullen tot maximaal € 700.000. De bedragen zijn gebaseerd op enerzijds wat gangbare bedragen zijn, anderzijds waarvan we inschatten dat we er goed mee uit de voeten kunnen.
- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledige eigendom wordt daarmee overgedragen. Bij uitzondering wordt uitgifte via verhuur, (erf-)pacht of recht van opstal overwogen.
- De grondprijzen die de gemeente hanteert zijn marktconform. Voor sociale woningbouw en de verkoop van snippergroen of restgrond hanteert de gemeente een normatieve grondprijs. In overige situaties wordt de grondprijs door middel van berekening en taxatie bepaald.
- Zoals in de afgelopen jaren reeds is gedaan worden de grondexploitaties tweemaal per jaar geactualiseerd. Bij aanzienlijke wijzigingen wordt de raad geïnformeerd en waar nodig om een voorziening gevraagd. Bij de herziening van de grondexploitaties wordt jaarlijks een (financiële) risicoanalyse uitgevoerd.

Met bovenstaande punten verandert de nieuwe Nota Grondbeleid ten opzichte van de oude versie. Met deze veranderingen sluit de nieuwe Nota beter aan bij de huidige werkwijze van de gemeente.

In 2024 gaat de Omgevingswet in werking. In de periode daarna stelt de gemeenteraad naar verwachting ook de daarbij behorende Omgevingsvisie vast. Op dat moment wordt beoordeeld of de voorliggende Nota Grondbeleid daarop moet worden aangepast. Gezien de ouderdom van de huidige Notitie Grondbeleid 2009-2012 wordt voorgesteld de ontwikkelingen rondom de invoering van de Omgevingswet en het opstellen van de Omgevingsvisie niet af te wachten maar te besluiten om na gereedkomen van de Omgevingsvisie de Nota Grondbeleid daaraan te spiegelen.

Actualisatie Nota Grondbeleid

Argumenten tot advies

De Notitie Grondbeleid 2009-2012 is verouderd. Deze sluit niet meer voldoende aan bij de huidige situatie op de grondmarkt en de manier waarop de gemeente zich daarin beweegt. Met deze nieuwe Nota Grondbeleid wordt hierbij weer aansluiting gevonden. De verschillen zijn echter niet wezenlijk. De Nota Grondbeleid biedt een integraal overzicht van de instrumenten die de gemeenten tot haar beschikking heeft. Het gaat dan voornamelijk om instrumenten die horen bij de aan- en verkoop van gronden. In de Nota Grondbeleid worden die instrumenten toegelicht en benoemt de gemeente hoe ze die instrumenten gebruikt.
Verder worden in de Nota enkele keuzes gemaakt om ad hoc handelen op het gebied van grondbeleid te voorkomen, de Nota is dus kaderstellend. Hiermee is de gemeente bovendien transparant hoe ze invulling geeft aan haar grondbeleid. Tot slot is met de nieuwe nota voorgesorteerd op de komst van de Omgevingswet. De Nota zal naar verwachting hiertoe in 2025 een update ondergaan.

Alternatieven

De huidige Notitie Grondbeleid 2009-2012 aanhouden totdat de Omgevingswet en de Omgevingsvisie voldoende zijn geïmplementeerd. Ook al heeft de Rijksoverheid de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgesteld op 1 januari 2024, de planning van de implementatie en het opstellen van de Omgevingsvisie is niet in beton gegoten. Het risico is dat er dan ongewild nog langer gewerkt moet worden met de huidige en verouderde Notitie Grondbeleid.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Kosten		
Incidenteel	Voor het jaar -afhankelijk wanneer kans op grondmarkt zich voordoet-	Maximaal € 700.000,-

Geen dekking *	☐ Begroting	☐ Halfjaarrapportage	☑ Jaarrekening

- **Juridische consequenties**
  Geen belangrijke consequenties

- **Beleidsmatige consequenties**
  De nota betreft een vastlegging van de wijze waarop wij te werk gaan en er zijn dus geen ingrijpende beleidsmatige consequenties.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Omgevingswet en Didam arrest

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Actualisatie Nota Grondbeleid

Doelenboom

Programma Maatschappelijk doel Beleidsdoel	**8** 8.2	**Goed wonen, goede bereikbaarheid** Gebiedsontwikkelingen faciliteren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- de veranderingen in de wijze waarop de gemeente acteert op de grondmarkt sinds 2009

Overwegende

- de noodzaak om de Notitie Grondbeleid 2009-2012 te actualiseren

Besluit

1. de Nota Grondbeleid 'met en voor elkaar' vast te stellen;
2. de versie van de Nota Grondbeleid, te weten de Notitie grondbeleid 2009-2012 in te trekken.
3. een incidenteel budget van € 700.000 euro beschikbaar te stellen voor strategische grondaankopen, te verdelen in € 200.000 voor agrarische gronden en € 500.000 voor overige gronden. Dit budget gaat ten laste van de algemene reserve;

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-07-2023,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3350897

Bijlagen

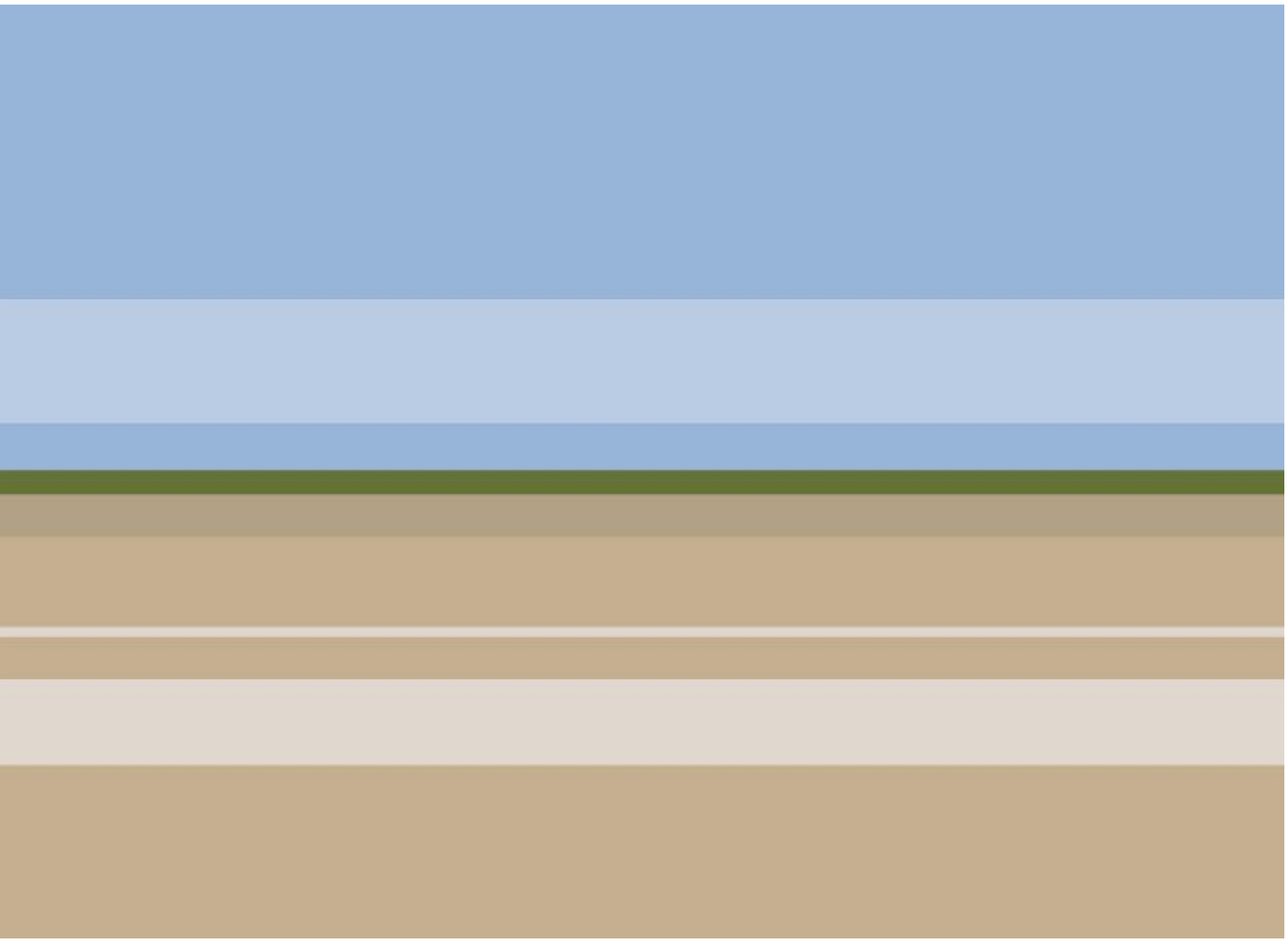
1. 20230601 Nota Grondbeleid Gemeente Texel
2. Beleidsregel Didam snippergroen, restgrond en pacht

Gemeente Texel

.txl

Nota Grondbeleid

met en voor elkaar

Gemeente Texel

Grondzaken
April 2023
Zaaknummer

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Grondbeleid van de gemeente Texel 5

2.1. Actief 5
2.2. Faciliterend 5
2.3. Tussenvormen 5
2.4. Keuze grondbeleid 7

3. Organisatie grondbeleid 9

4. Instrumenten grondbeleid 11

4.1. Inleiding 11
4.2. Verwerving 11
4.3. Tijdelijk beheer 13
4.4. Uitgifte 13
4.5 Grondprijzen 14
4.6 Kostenverhaal 16

5. Beheersing en verantwoording 18

5.1. Grondexploitaties 18
5.2. Risicomanagement 19

Bijlage 1: huidige wet- en regelgeving 20

Bijlage 2: Omgevingswet en Aanvullingswet grondeigendom 23

1. Inleiding

Grondbeleid is een belangrijk middel om ruimtelijke ambities te realiseren. Grondbeleid is dan ook geen doel op zich, maar omvat een instrumentarium om (ruimtelijke) doelen op bijvoorbeeld het gebied van wonen, werken, maatschappelijk en onderwijs te behalen. De gemeente heeft zelf de keuze om zich meer actief te gedragen en gronden zelf te verwerven en te ontwikkelen, of juist een meer faciliterende en ondersteunende rol op te pakken. Die keuze wordt vastgelegd in deze nota Grondbeleid. Het huidige grondbeleid staat in basis beschreven in de notitie Grondbeleid 2009-2012 en is verder uitgewerkt in de paragraaf Grondbeleid in de programmabegroting en in een aantal beleidsregels ('uitgifte grond in erfpacht gemeente Texel' en 'wanneer ben je enige serieuze gegadigde voor verkoop snippergroen/restgrond?'). De huidige nota is verouderd en niet voldoende geconsolideerd. Ook is gebiedsontwikkeling sinds de vaststelling van de vorige nota sterk veranderd. Dit komt onder andere door nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de komst van de Omgevingswet. Omdat de Omgevingswet op het moment van schrijven nog niet in werking is getreden, wordt deze in bijlage 2 separaat behandeld. Tot slot sluit de vorige nota niet meer voldoende aan bij de huidige uitvoering van het grondbeleid. Dit alles geeft aanleiding voor een nieuwe nota Grondbeleid.

Deze nota heeft de volgende doelstellingen:

- Het bieden van een integraal overzicht: Grondbeleid is instrumenteel van aard. Dit betekent dat de gemeente een gereedschapskist heeft met financiële en juridische instrumenten. In deze nota worden keuzes gemaakt over hoe de gemeente die instrumenten inzet en met welke doeleinden. De instrumenten zelf zijn vaak complex en specialistisch van aard en worden daarom waar nodig nader toegelicht.
- Het stellen van kaders: Voor alle onderwerpen in deze nota worden keuzes gemaakt. De nota vormt daarmee een kader voor toekomstig handelen. Daarmee wordt ad hoc handelen en willekeur zoveel mogelijk voorkomen. De vastlegging van dit kader geeft invulling aan de kaderstellende rol die de gemeenteraad ten opzichte van het college heeft.
- Transparantie: Zowel intern als extern is door middel van deze nota Grondbeleid bekend hoe invulling wordt gegeven aan het grondbeleid, waardoor de gemeente transparant en consequent handelt.

2. Grondbeleid van de gemeente Texel

De gemeente begeeft zich op de grondmarkt om beleidsdoelen te realiseren, zoals op het gebied van wonen, werken, maatschappelijk en onderwijs. Grondbeleid is daarmee geen doel op zich, het is ondersteunend aan de beleidsdoelen. In het grondbeleid ligt vast op welke wijze en binnen welke kaders de gemeente zich op de grondmarkt begeeft. De manier waarop gemeenten dat kunnen doen verschilt. In basis zijn er twee hoofdvormen van grondbeleid: *actief* en *faciliterend*. In de praktijk lopen de vormen in elkaar over en zijn er meerdere tussenvarianten denkbaar. Elke vorm heeft voor- en nadelen die hieronder worden benoemd.

2.1. Actief

Bij actief grondbeleid treedt een gemeente actief op in de grondmarkt om beleidsdoelen te realiseren. Ze handelt dan, tot op zekere hoogte, als een private partij. De gemeente koopt gronden en maakt deze bouw- en woonrijp. Daarna worden de gronden bijvoorbeeld door middel van een tender doorverkocht aan ontwikkelaars, een corporatie of particulieren. Die ontwikkelen vervolgens het vastgoed op de gronden. De kenmerken zijn in het kort:

- de gemeente heeft totale regie over de ontwikkeling en kan maximaal sturen op de realisatie, fasering en kwaliteit van het project;
- de gemeente draagt zelf de (financiële) kansen en risico's die horen bij de grondexploitatie; een ontwikkelende partij is verantwoordelijk voor de vastgoedexploitatie;
- bij een grondexploitatie met een positief saldo komt de winst de gemeente ten goede;
- bij een grondexploitatie met een negatief saldo moet de gemeente het verlies dekken.

2.2. Faciliterend

In tegenstelling tot actief grondbeleid gedraagt een gemeente zich bij faciliterend grondbeleid uitsluitend als een publieke organisatie. De gemeente faciliteert dan de markt om beleidsdoelen te realiseren, bijvoorbeeld door het maken of aanpassen van ruimtelijke plannen. De gemeente moet daar kosten voor maken. Die verhaalt ze bij faciliterend grondbeleid op de ontwikkelaar(s) van de locatie. De kenmerken zijn in het kort:

- de gemeente is afwachtend op de markt;
- de gemeente loopt weinig financieel risico;
- voor de regie is de gemeente beperkt tot haar publiekrechtelijke instrumentarium.

2.3. Tussenvormen

Actief en faciliterend grondbeleid zijn de uiterste vormen van grondbeleid. Daartussen zijn meerdere vormen denkbaar. Onderstaand worden enkele voorbeelden gegeven. Deze lijst is niet uitputtend, er zijn meerdere tussenvormen te bedenken.

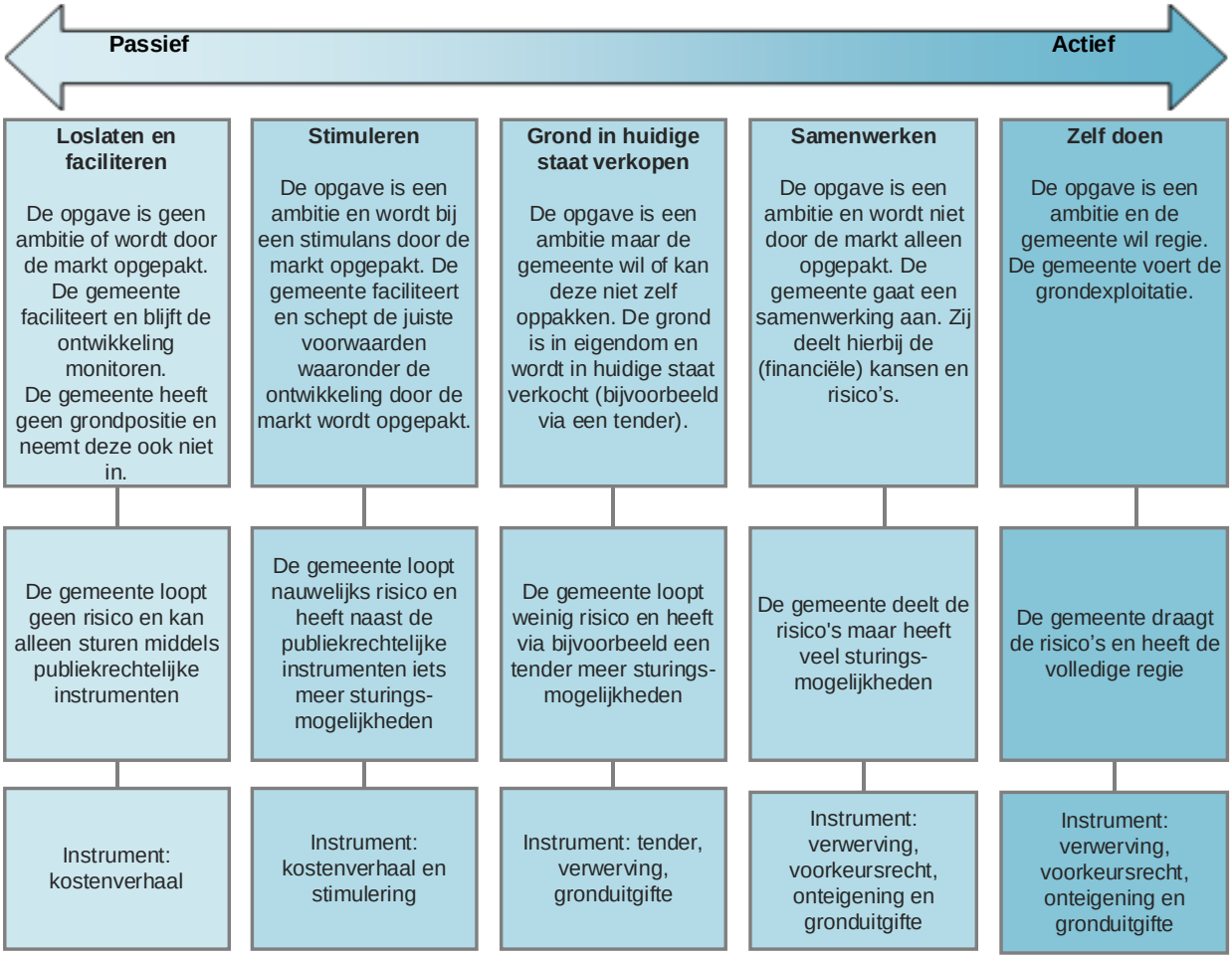
1. De gemeente kan ook een **stimulerende** rol innemen. Daarbij neemt de gemeente geen afwachtende rol aan maar gaat ze actief op zoek naar manieren om marktpartijen te stimuleren een bepaalde ontwikkeling op te pakken. Dat kan bijvoorbeeld met een financiële stimulans, maar ook door simpelweg uitnodigend te zijn en actief met partijen in gesprek te gaan. De gemeente is dan actief bezig met het creëren van de juiste voorwaarden en het zoeken naar de juiste partij om de ontwikkeling mogelijk te maken.

Dit is een meer faciliterende tussenvorm. De gemeente laat de markt ontwikkelen, maar creëert wel de juiste randvoorwaarden.

2. Een meer actieve tussenvorm is mogelijk als de gemeente zelf wel gronden in bezit heeft, maar deze niet zelf wil ontwikkelen. **De gemeente verkoopt dan de grond in huidige staat**, bijvoorbeeld via een tender, aan een partij die niet alleen de vastgoed- maar ook de grondexploitatie uitvoert. Hiermee heeft de gemeente meer regie en sturingsmogelijkheden dan bij faciliterend grondbeleid, maar draagt ze niet de risico's en kansen die horen bij een grondexploitatie. Toch kan de gemeente hier minder sturen op de fasering en uiteindelijke kwaliteit van het project dan bij een puur actief grondbeleid.
3. Een andere tussenvorm is **samenwerken**. Hiervoor kan worden gekozen wanneer blijkt dat een marktpartij een bepaalde ontwikkeling niet zelfstandig wil of kan oppakken en de gemeente geen puur actieve rol wenst te hebben. De gemeente werkt dan samen met de marktpartij aan de ontwikkeling, bijvoorbeeld via een publiek-privaat samenwerkingsmodel (PPS). Het is belangrijk dat hierbij duidelijke afspraken worden gemaakt over regie en risico's.

Bij elke (tussen)vorm van grondbeleid heeft de gemeente diverse grondbeleidsinstrumenten tot haar beschikking. Bij faciliterend grondbeleid is de gemeente beperkt tot haar publiekrechtelijke grondbeleidsinstrumentarium, met name kostenverhaal. Met kostenverhaal verhaalt de gemeente bij de initiatiefnemer kosten die de gemeente maakt om projecten te faciliteren. Bij een actievere vorm van grondbeleid kan de gemeente zelf gronden verwerven, ontwikkelen en uitgeven. De diverse vormen worden in onderstaand schema samengevat. Links staan de meer passieve vormen van grondbeleid en rechts de meer actieve vormen.

Figuur 1: vormen van grondbeleid

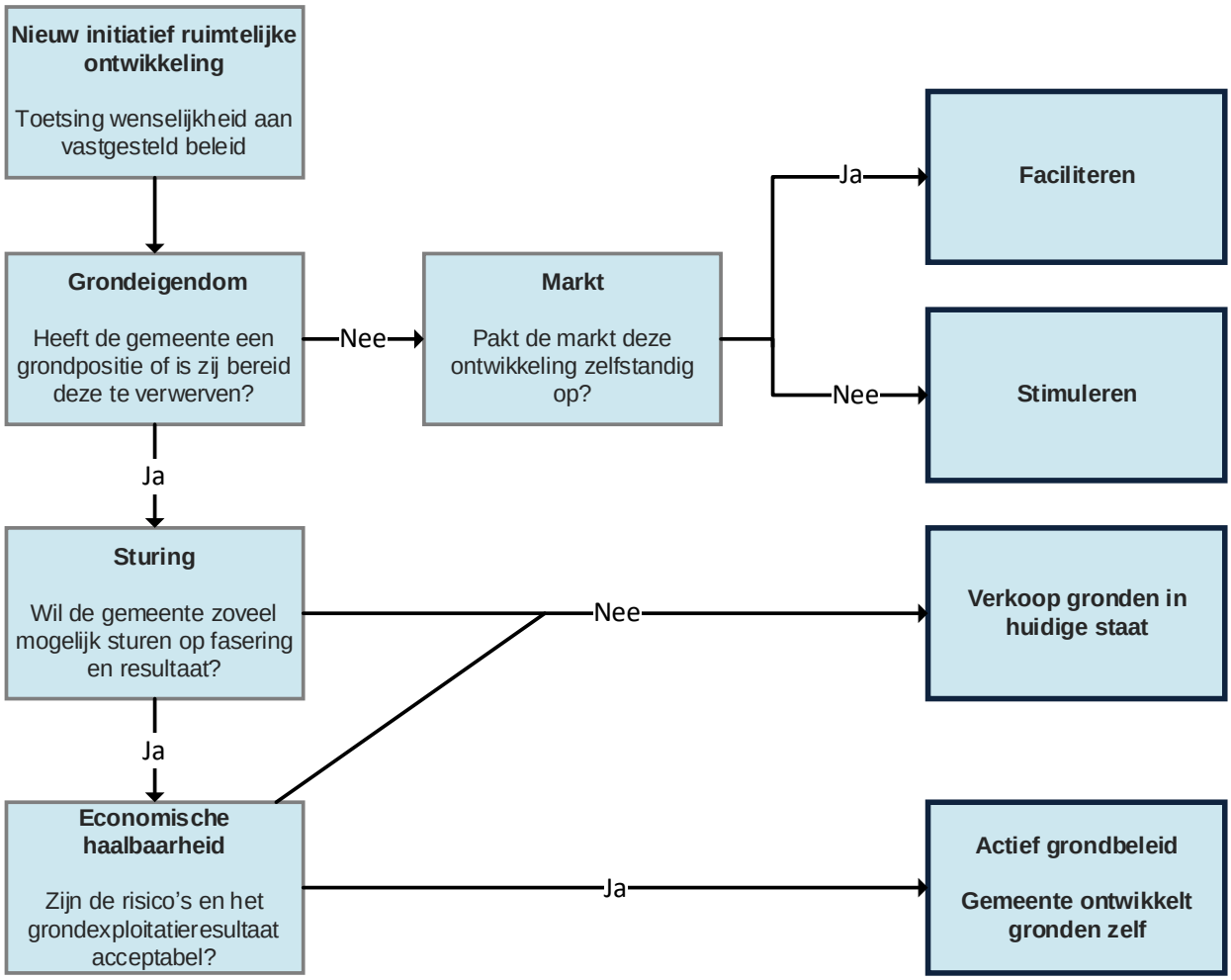

2.4. Keuze grondbeleid

De gemeente Texel wil flexibel kunnen omgaan met de vraagstukken die spelen. De gemeente Texel kiest er daarom voor om situationeel grondbeleid te voeren. Dat betekent dat de gemeente geen voorkeur uitspreekt voor actief of faciliterend grondbeleid, of een van de tussenvormen, maar per situatie kijken wat de best passende vorm is. Om willekeur en ad hoc handelen te voorkomen is het bij situationeel grondbeleid van belang om transparant te zijn over hoe de gemeente tot een bepaalde keuze komt. Er moet van tevoren worden bepaald met welke variabelen de gemeente rekening houdt bij het bepalen van de grondbeleid strategie. Dit zijn in ieder geval:

- de wenselijkheid van het project, hierbij wordt gekeken naar het reeds vastgestelde beleid en de daarin genoemde doelen en ambities van de gemeente;
- de eigendomssituatie van de grond;
- in welke mate sturing op kwaliteit en/of fasering gewenst is;
- de financiële haalbaarheid en de risico's;
- of en hoe de ontwikkeling door de markt wordt opgepakt.

De belangrijkste keuzes staan aangegeven in onderstaand stroomschema:

Er zijn vanzelfsprekend meer variabelen te bedenken die een rol kunnen hebben bij de keuze om meer actief of meer faciliterend grondbeleid te voeren. Als voorbeeld kan een subsidie of ondersteuning anderszins vanuit het rijk of de provincie ervoor zorgen dat de gemeente een project gemakkelijker zelf actief kan oppakken. Ook de ambtelijke capaciteit kan een rol spelen.

In bovenstaand schema zijn de belangrijkste keuzes weergegeven die voor elk project gelden. Per project kijkt de gemeente vervolgens of er andere factoren zijn die de keuze beïnvloeden.

Uiteraard worden alleen wenselijke projecten opgepakt. Wanneer een ontwikkelende partij (planologische) medewerking van de gemeente nodig heeft, wordt het project dus eerst getoetst aan het vastgestelde beleid van de gemeente. Wanneer een initiatiefnemer met eigen grond een project voorstelt dat past binnen de visie en kaders, kan de gemeente dit project planologisch faciliteren. In een anterieure overeenkomst kunnen dan randvoorwaarden worden vastgelegd. Ook verhaalt de gemeente haar kosten via deze overeenkomst (kostenverhaal is wettelijk verplicht, zie paragraaf 4.6 en bijlage 1). Wanneer de gemeente een project wenselijk vindt maar de grond niet wil verwerven en er (nog) geen initiatiefnemers zijn, kan worden geprobeerd om de markt te stimuleren of vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

Wanneer de gemeente de grond zelf in eigendom heeft of kan verkrijgen, zijn er meer mogelijkheden tot sturing. Wanneer een grote invloed op fasering en resultaat niet noodzakelijk is, de gemeente de risico's niet acceptabel vindt of simpelweg geen capaciteit kan krijgen om het project zelf op te pakken, kan worden gekozen om de gronden in huidige staat via een tender te verkopen. De gemeente kan dan in relatief grote mate sturen op het resultaat, maar blijft hier afhankelijk van de markt. Indien er meer sturing is gewenst pakt de gemeente het project zelf op. De raad wordt geïnformeerd over welk type grondbeleid in een bepaalde situatie wordt gevoerd. Dit wordt in ieder geval gedaan in de halfjaarlijkse rapportage 'grote projecten en grondexploitaties', maar in voorkomende gevallen ook in het verzoek om een grondexploitatie te openen.

Beleidsregel: Keuze grondbeleid
De gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Per situatie wordt gekeken of de gemeente een meer faciliterend of een meer actief grondbeleid voert.

3. Organisatie grondbeleid

In onderstaand schema worden de taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het grondbeleid weergegeven. De gemeenteraad stelt de beleidskaders vast en het college voert het beleid uit binnen deze kaders. De raad controleert achteraf of de uitvoering van het grondbeleid door het college binnen de vastgestelde kaders heeft plaatsgevonden.

Figuur 3: Taken raad, college en ambtelijke organisatie

Wie	Taak	Instrument/bevoegdheid
Gemeenteraad	Kaders stellen	• Ruimtelijke kaders vaststellen (Structuur-/Omgevingsvisie; Bestemmings-/Omgevingsplan) • Beleidskaders, waaronder vaststellen nota Grondbeleid, nota Grondprijzen, Woonvisie • P&C cyclus, waaronder vaststellen, herzien en afsluiten grondexploitaties • Kredietverstrekking
College van B&W	Uitvoeren en beheren	• Grondexploitaties beheren • Verwerven gronden (zie paragraaf 4.2) • Uitgifte gronden • Sluiten privaatrechtelijke overeenkomsten (o.a. anterieure overeenkomsten, samenwerkingsovereenkomsten, intentieovereenkomsten, verkoopovereenkomsten) • Beleidsvoorstellen/kaders voorbereiden • De raad informeren • Krediet/budget aanvragen bij de raad
Ambtelijke organisatie	Uitvoeren werkzaamheden	• Zorg dragen voor uitvoering verantwoordelijkheden college

De gemeenteraad stelt de kaders van het te voeren grondbeleid vast. Dat doet de raad door het vaststellen van kaderstellende nota´s zoals de nota Grondbeleid en door middel van bevoegdheden zoals het openen van grondexploitaties, het vaststellen van bestemmingsplannen (in de toekomst omgevingsplannen) en het beschikbaar stellen van krediet. Door de vaststelling van de gemeentelijke begroting stemt de raad in met het voorgenomen beleid van het college zoals dat is verwoord in de verplichte paragraaf Grondbeleid van de gemeentebegroting. Achteraf keurt de raad op vergelijkbare wijze het gevoerde grondbeleid van het college goed door in te stemmen met de jaarrekening (en bijlagen).

Het college voert het grondbeleid uit binnen de door de raad gestelde kaders. Het college beheert de grondexploitaties, koopt en geeft gronden uit en kan overeenkomsten sluiten.

De werkzaamheden waarvoor het college verantwoordelijk is, worden uitgevoerd door de ambtelijke organisatie. Denk hierbij aan het actualiseren van de grondexploitaties en het opstellen van (kostenverhaals)overeenkomsten (de zogenaamde ‘anterieure overeenkomsten’).

4. Instrumenten grondbeleid

4.1. Inleiding

De gemeente heeft een instrumentarium voor zowel een meer actief als een meer faciliterend grondbeleid. Dit hoofdstuk gaat daar op in. Daarbij is een indeling naar het proces van gebiedsontwikkeling gehanteerd, wat begint bij de verwerving en eindigt met uitgifte of kostenverhaal. Met de komst van de Omgevingswet blijven de genoemde instrumenten grotendeels gelijk. De veranderingen die van belang zijn worden behandeld in bijlage 2.

4.2. Verwerving

Bij een actief grondbeleid zal de gemeente in sommige gevallen gronden moeten verwerven. Wanneer die gronden groter zijn dan 100 m² worden deze getaxeerd door een onafhankelijk en gecertificeerde taxateur, met uitzondering van gronden met een agrarische bestemming. Bij gronden kleiner dan 100 m² staan de kosten van een taxatie niet in verhouding tot de kosten van de aankoop.

Beleidsregel: Taxatie
Uitgangspunt is dat een taxatie wordt uitgevoerd bij percelen > 100 m2.

4.2.1. Minnelijke verwerving

Voor het verwerven van gronden (en/of opstallen) zijn verschillende routes mogelijk. Minnelijke verwerving is hierbij het uitgangspunt. De gemeente en eigenaar treden in onderhandeling over de aan-/verkoop en proberen op minnelijke basis overeenstemming te bereiken over de prijs en overige voorwaarden, waaronder schadeloosstelling.

4.2.2. Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg)

De Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) verschaft gemeenten de mogelijkheid af te dwingen dat een eigenaar, bij een voorgenomen verkoop van grond (al dan niet met opstal), deze eerst aan de gemeente moet aanbieden: het voorkeursrecht. De gemeente en eigenaar moeten het dan vervolgens eens worden over de prijs en bijkomende verkoopvoorwaarden. Indien nodig wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Wvg biedt.

4.2.3. Onteigening

Het kan voorkomen dat minnelijke verwerving (al dan niet via een voorkeursrecht) niet mogelijk blijkt. Indien de gronden toch nodig zijn voor realisatie van een belangrijke ontwikkeling kan de gemeente besluiten om over te gaan tot onteigening: een gedwongen eigendomsoverdracht naar de gemeente. Gezien de ingrijpende gevolgen gelden bij een onteigening strikte procedures waar vanzelfsprekend kosten en gemeentelijke capaciteit mee gemoeid zijn. Daarmee is dit type verwerving minder aantrekkelijk en wordt dit instrument waar mogelijk vermeden. Indien het niet mogelijk blijkt de gronden anderszins te verwerven wordt het gebruik van dit instrument echter niet uitgesloten.

Beleidsregel: Onteigening en Wvg
Wanneer gronden worden verworven is minnelijke verwerving het uitgangspunt. Indien noodzakelijk wordt gebruik gemaakt van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Het gebruik van onteigening wordt vermeden; het gebruik kan echter niet worden uitgesloten.

4.2.4. Strategische grondverwerving

Verwervingen kunnen zowel projectmatig als strategisch worden gedaan. Bij projectmatige verwervingen is reeds bekend welk plan de gemeente voor de grond heeft. De grond wordt dan verworven om dat plan uit te voeren. Daartegenover staan strategische verwervingen, ook wel gelegenheidsaankopen genoemd. Het kan voorkomen dat zich plotseling kansen voordoen op de grondmarkt, bijvoorbeeld als grond tegen een voordelige prijs of op een goede locatie wordt aangeboden. Zeker gronden met een strategische locatie zijn aantrekkelijk om te verwerven als de juiste kans zich voortdoet. Op die manier houdt de gemeente maximale grip op de functie van de gronden.

Als gemeenten gronden kopen zonder een plan te hebben voor de betreffende grond, wordt gesproken van strategische verwerving. Om op kansen in te spelen moet vaak snel gehandeld worden. Er is dan te weinig tijd om vooraf toestemming aan de raad te vragen. Het is dus van belang om een budget te hebben waarbinnen het college strategische grond kan verwerven. Uitgangspunt is om alleen gronden strategisch te verwerven die een belangrijke potentie voor een toekomstige ontwikkeling hebben, of vanwege een voor de gemeente strategische ligging belangrijk zijn om te verwerven. De raad wordt in die gevallen achteraf zo snel mogelijk door het college geïnformeerd over de aankoop. Bij het eerstvolgende product in de P&C cyclus wordt de raad gevraagd het budget weer aan te vullen.

In sommige gevallen zullen de strategische gronden een agrarische bestemming hebben. De waarde van agrarische grond is relatief gezien laag. Hierdoor kan een budget van € 200.000 volstaan om in te spelen op kansen. Voor overige functies hebben de gronden vaak een veel hogere waarde. Denk hierbij aan strategisch gelegen gronden met een bedrijfsfunctie in of nabij de dorpskernen. Om hier in te kunnen spelen op kansen en gronden snel aan te kopen is een hoger budget benodigd van € 500.000. Deze bedragen worden waar nodig jaarlijks geïndexeerd op basis van vigerende indexcijfers. Ze zijn gebaseerd op enerzijds wat gangbare bedragen zijn, anderzijds waarvan we inschatten dat we er goed mee uit de voeten kunnen. Er is gekozen voor een splitsing in een bedrag voor agrarische grond en overige gronden om zo transparanter te zijn in de achtergrond en het bestedingsdoel.

Beleidsregel: strategische grondverwerving
Het college is bevoegd om tot € 200.000,- aan agrarische, en € 500.000 aan overige gronden te kopen zonder vooraf toestemming aan de raad te vragen wanneer zich kansen voordoen. De raad wordt dan achteraf zo snel als mogelijk geïnformeerd over de aankoop.

N.B. Wanneer gronden worden aangekocht, moeten deze tegen de verwervingswaarde op de balans worden opgenomen. In het geval van een strategische verwerving worden de gronden echter niet op korte termijn ontwikkeld. Omdat de gronden dan nog geen bestemming hebben

gekregen als bouwgrond, kan het zijn dat de verwervingswaarde hoger is dan de huidige waarde. In dat geval moeten de gronden conform regelgeving (het BBV) worden afgewaardeerd naar de huidige waarde.

Om onnodige afwaarderingen te voorkomen mag onder voorwaarden bij de waardering uitgegaan worden van de toekomstige bestemming in plaats van de huidige bestemming. Het moet dan wel om woningbouwgronden gaan.

4.3. Tijdelijk beheer

Wanneer de gemeente gronden aankoopt, kan het zijn dat deze niet direct na verwerving ontwikkeld kunnen worden. In die gevallen zal de grond tijdelijk beheerd moeten worden. Uitgangspunt is daarbij dat de grond/het vastgoed tijdig beschikbaar is indien nodig voor een gebiedsontwikkeling. Een gangbare vorm die hiervoor ingezet kan worden is tijdeljke pacht.

4.4. Uitgifte

Gronduitgifte is een verzamelnaam voor de manier waarop (bouw)grond ter beschikking wordt gesteld aan particulieren en marktpartijen. Ook gronduitgifte is een instrument dat voornamelijk past bij een actiever grondbeleid, maar is in dit geval ook van belang voor de lopende projecten van de gemeente. De verschillende instrumenten die daarbij worden gehanteerd worden hierna behandeld.

4.4.1. Grondverkoop

De meest gebruikelijke vorm van gronduitgifte is verkoop van de grond en eventuele opstallen aan een koper. Het volledig eigendomsrecht wordt daarmee overgedragen. Bij gronduitgifte is dit het uitgangspunt van de gemeente Texel.

4.4.2. Erfpacht

Erfpacht is gronduitgifte middels een recht van erfpacht. Het zogenaamde *bloot eigendom* blijft bij de gemeente. De erfpachter krijgt nagenoeg dezelfde rechten als een eigenaar, op het bloot eigendom na. Uitgifte van grond in erfpacht wordt bij uitzondering overwogen. Erfpacht als instrument is bedoeld om gemeenten grip op de toekomstige bestemming en gebruik van de grond te laten houden (bijvoorbeeld voor maatschappelijke functies of remmen van verstening). Erfpacht heeft echter ook nadelen. Zeker wanneer het op kleine schaal wordt toegepast zijn de administratieve lasten relatief hoog tegen opzichte van de voordelen. Hierom wordt het slechts bij uitzondering toegepast.

In geval van erfpacht wordt geen grond verkocht maar betaalt de pachter een erfpachtcanon, oftewel een vergoeding voor het gebruik van de grond. Deze erfpachtcanon wordt bepaald door jaarlijks een percentage van de grondwaarde in rekening te brengen. In bepaalde gevallen, zoals bij eeuwigdurende erfpacht, kan dit ook worden afgekocht.

Wanneer de gemeente erfpacht gebruikt wordt het te hanteren canonpercentage gebaseerd op het advies van een onafhankelijk bureau. Jaarlijks wordt het uitgiftepercentage vastgelegd in de paragraaf grondbeleid. Hoe de gemeente verder omgaat met erfpacht staat nader toegelicht in onze ‘Beleidsregels uitgifte grond in erfpacht gemeente Texel’.

4.4.3. Verhuur

In plaats van de gronden in erfpacht uit te geven, kan ook gekozen worden voor verhuur. Ook hierbij blijft de grond in eigendom van de gemeente en betaalt de huurder een marktconforme

vergoeding voor de grond. Onder andere gronden voor sportvelden worden middels verhuur uitgegeven.

4.4.4. Pacht

Pacht is een overeenkomst waarbij agrarische gronden door de verpachter (eigenaar) in gebruik worden gegeven aan de pachter. Er dient sprake te zijn van economische activiteit gericht op winst door uitoefening van landbouw. Het in gebruik verstrekken van bijvoorbeeld grasland ten behoeve van een hobby is dus geen pacht. De opbrengst van het verpachte komt in beginsel toe aan de pachter. De meest voorkomende vormen van een pachtovereenkomst zijn de reguliere pachtovereenkomst en de geliberaliseerde pachtovereenkomst.

Gemeente Texel hanteert voor haar agrarische pachtpercelen een “geliberaliseerde pachtovereenkomst”, een tijdelijke pachtovereenkomst voor los land van 6 jaar of korter.

4.4.5. Recht van opstal

Recht van opstal is een beperkt zakelijk recht om in, op of boven een onroerende zaak van een ander gebouw, werken of beplantingen in eigendom te hebben. Er ontstaat een juridische scheiding tussen de ondergrond en hetgeen erop is gebouwd. Op die manier wordt bij een grondregeling duidelijk wie eigenaar is van de grond en wie eigenaar is van het opstal. Het vestigen van een recht van opstal kan bijvoorbeeld worden gebruikt bij de plaatsing van zendmasten of laadpalen.

4.4.6. Selectie van marktpartijen

Didam-arrest

De Hoge Raad heeft op 26 november 2021 uitspraak gedaan over de manier waarop overheden marktpartijen moeten selecteren bij de verkoop van vastgoed (Didam-arrest). Als er meerdere gegadigden zijn voor de aankoop of te verwachten is dat er meerdere gegadigden zijn, dan moet de gemeente de gelegenheid bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar de aankoop. Deze verplichting vloeit voort uit het gelijkheidsbeginsel en houdt in dat de gemeente de koper moet selecteren op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria. De gemeente moet dan ook voldoende inzicht geven in de beschikbaarheid van de onroerende zaak, de selectieprocedure, het tijdschema en de toe te passen selectiecriteria. Dit moet dan tijdig worden aangeven en op een zodanige manier zodat potentiële gegadigden de informatie ook kunnen vinden. De gemeente moet altijd een vorm van mededinging borgen; ook in situaties waarbij marktpartijen op eigen initiatief interesse tonen in gemeentelijk vastgoed en de gemeente geneigd is dit te verkopen. De gemeente moet dan nagaan of er niet ook andere geïnteresseerden zijn. Dit geldt niet alleen bij verkoop, maar ook bij andere vormen van uitgifte zoals (erf)pacht of verhuur.

Als de gemeente verwacht dat er slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt, moet bekend gemaakt worden op dusdanige wijze dat eenieder daarvan kennis kan nemen. Ook moet de gemeente dan aangeven waarom er naar het oordeel van de gemeente slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de uitgifte.

Hoe de gemeente specifiek omgaat met het Didam arrest in relatie tot de uitgifte van snippergroen, restgrond en pacht staat nader toegelicht in de beleidsregels ‘Wanneer ben je de ‘enige serieuze gegadigde’ voor snippergroen/restgrond en pacht?’.

Beleidsregel: Uitgiftebeleid

- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledige eigendom wordt daarmee overgedragen;
- Bij uitzondering wordt uitgifte via verhuur/(erf)pacht of recht van opstal overwogen;
- Bij uitgifte van vastgoed aan marktpartijen houdt de gemeente rekening met het Didam arrest.

4.5 Grondprijzen

Bij gronduitgifte speelt de marktconformiteit van de grondprijzen een belangrijke rol. De gemeente mag in beginsel geen (ongeoorloofde) staatsteun verlenen door bijvoorbeeld gronden tegen een te lage prijs te verkopen waardoor vervalste concurrentie optreedt. Onder bepaalde omstandigheden, zoals bijvoorbeeld maatschappelijk belang, kan hier onderbouwd van worden afgeweken.

Marktconforme grondprijzen kunnen op diverse manieren worden benaderd. De meest gebruikelijke zijn de comparatieve en residuele waarderingsmethode, in sommige specifieke gevallen wordt een normatieve (vaste) grondprijs of een kostenbenadering gehanteerd.

4.5.1 Residuele methode

Om marktconforme grondprijzen te bepalen is de residuele grondwaardemethode een veelgebruikte methode. Met deze methode wordt allereerst gekeken naar de potentiële opbrengst van het vastgoed. Bij woningbouw wordt hier bijvoorbeeld gekeken naar de VON-prijs exclusief BTW; dit is de opbrengst die ten goede komt aan de ontwikkelende partij. Vervolgens wordt gekeken naar de kostenkant, allereerst naar de directe bouwkosten. Dit zijn de kosten voor het materiaal en de arbeid om het vastgoed te kunnen realiseren. Daarbovenop komen dan nog de bijkomende kosten. Dit zijn bijvoorbeeld de verschillende advies/projectkosten en winst en risico voor de ontwikkelaar. Het totaal aan directe en bijkomende kosten worden de stichtingskosten genoemd. Vervolgens worden de berekende stichtingskosten van de opbrengsten afgehaald. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten (het residu) is de prijs die een ontwikkelende partij kan betalen voor de grond.

Er gaat relatief veel rekenwerk vooraf aan deze methode. Zo zal de marktwaarde van het vastgoed moeten worden bepaald. Voor woningbouw is dat relatief eenvoudig, maar voor commercieel vastgoed niet. Daarnaast moet een compleet overzicht worden gemaakt van de stichtingskosten. Daarmee is dit een methode die relatief veel werk kost en waar veel informatie voor benodigd is, maar wel nauwkeurig is.

4.5.2 Comparatieve methode

Grondprijzen voor bepaalde locaties of type gronden kunnen worden vastgesteld door naar vergelijkbare projecten op Texel of in de regio te kijken. Voor het berekenen van de grondprijs voor sociale woningbouw doen gemeenten bijvoorbeeld vaak comparatief onderzoek. Er wordt dan gekeken wat omliggende gemeenten als vaste grondprijs hanteren voor dit type woningbouw. Ook bij bedrijventerreinen is het gebruikelijk om de grondprijs te vergelijken met soortgelijke bedrijventerreinen in de regio. De comparatieve methode is geschikt bij gronden met een bestemming waarvoor voldoende marktreferentie beschikbaar is. De methode is ook aangemerkt om residueel berekende grondprijzen te toetsen.

4.5.3. Taxatie

Om een eerste haalbaarheidsberekening voor een project te maken, wordt een van de bovenstaande methodieken op globaal niveau gebruikt om een inschatting van de grondopbrengsten te krijgen. Deze worden dan meegenomen in de grondexploitatie. Zodra er genoeg duidelijkheid bestaat over het uit te geven ontwikkelprogramma worden de gronden door een onafhankelijke en gecertificeerde taxateur getaxeerd. Voor categorieën met een vaste/normatieve grondprijs is een taxatie niet nodig.

4.5.4. Normatieve(vaste)grondprijs

Het is gangbaar om voor enkele functies die vaak geen vrije marktwerking kennen, zoals niet-commerciële maatschappelijke functies, een kostprijs of vaste prijs te hanteren die van te voren wordt bepaald. De gemeente Texel hanteert een vaste grondprijs voor sociale woningbouw, tuin en/of erf en parkeren bij wonen of bedrijf.

De gemeente gebruikt de volgende methodieken voor de volgende categorieën:

- **Sociale woningbouw**
  Hiervoor wordt met een normatieve grondprijs gewerkt (voor woningbouwcorporaties).
- **(Projectmatige) woningbouw in de vrije sector**
  Deze grondprijs wordt residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Vrije kavels (PO/CPO-kavels)**
  Deze grondprijs wordt comparatief, residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Maatschappelijke functies**
  Deze grondprijs wordt comparatief, residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Bedrijventerreinen**
  Deze grondprijs wordt comparatief, residueel en/of middels een taxatie berekend.
  Hiervoor gelden grondprijzen per m^2 uit te geven grond dan wel per m^2 BVO.
- **Kantoren/commerciële voorzieningen**:
  Deze grondprijs wordt residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Overige gronden**
  Voor de verkoop van snippergroen/restgrond bij een woning en voor parkeren/erf bij een bedrijfsmatige bestemming hanteert de gemeente een normatieve grondprijs. Er wordt een uitzondering gemaakt als naar het oordeel van de gemeente de grond een duidelijk andere marktwaarde heeft dan de vaste grondprijs.

De methodieken en normatieve grondprijzen worden jaarlijks geactualiseerd in de grondprijzenbrief die door het college wordt vastgesteld..

Beleidsregel: Grondprijzen

- Uitgangspunt is dat gemeentelijke grondprijzen marktconform zijn;
- Voor sociale woningbouw hanteert de gemeente een normatieve grondprijs;
- Voor overige categorieën gebruikt de gemeente de residuele of comparatieve methode om de grondprijs te bepalen. Indien nodig wordt een taxatie uitgevoerd;
- Voor snippergroen/restgrond bij een woning en parkeren/erf bij een bedrijfsbestemming wordt een normatieve grondprijs gehanteerd.

4.6 Kostenverhaal

Wanneer de gemeente kosten maakt om een project te realiseren, is de gemeente wettelijk verplicht deze kosten te verhalen, tenzij de dekking van de kosten anderszins verzekerd is (zie bijlage 1). In de praktijk komt het er op neer dat bij grondverkoop de kosten gedekt worden door de uitgifte van de grond. Wanneer geen grond verkocht wordt, bijvoorbeeld in het geval van faciliterend grondbeleid, moeten de kosten verhaald worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de ambtelijke (plan)kosten die gemaakt worden of om direct toerekenbare kosten. Ook kosten buiten het projectgebied die (deels) toe te rekenen zijn aan het project moeten verhaald worden (zogeheten bovenwijkse kosten).

Kostenverhaal kan publiek- of privaatrechtelijk geregeld worden. Uitgangspunt is om kostenverhaal via de privaatrechtelijke route te doen, via een zogeheten anterieure overeenkomst (de wetgever gaat hier ook vanuit). Alleen indien nodig wordt gebruik gemaakt van de publiekrechtelijke route[1]. In dat geval moet een exploitatieplan opgesteld worden, of worden kostenverhaalsregels opgenomen in het omgevingsplan (zodra de Omgevingswet is ingevoerd). Dit zal alleen gebeuren wanneer een anterieure overeenkomst niet tot stand is gekomen.

Een nadere toelichting staat in Bijlage 1 onder ‘Wet ruimtelijke ordening Afdeling 6.4’

Beleidsregel: Kostenverhaal

- Uitgangspunt voor het kostenverhaal is om waar mogelijk dit privaatrechtelijk via een anterieure overeenkomst te regelen (dit is ook het wettelijk uitgangspunt);
- Alleen indien nodig wordt een exploitatieplan of worden kostenverhaalsregels vastgesteld om het kostenverhaal te regelen.

[1] Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien een te ontwikkelen gebied meerdere eigenaren kent en een of meer geen anterieure overeenkomst willen sluiten.

5. Beheersing en verantwoording

5.1. Grondexploitaties

Wanneer de gemeente een gebiedsontwikkeling actief oppakt, stelt de gemeente zelf een grondexploitatie op. Een grondexploitatie (grex) is een specifieke begroting die de grondkosten en grondopbrengsten van een gebiedsontwikkeling in kaart brengt. De grondexploitatie geeft partijen inzicht in de financiële haalbaarheid van een gebiedsontwikkeling. Op basis van de grondexploitatie vindt financiële bewaking plaats. Bij het opstellen van grondexploitaties wordt rekening gehouden met de stellige uitspraken van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken). Dit betekent onder andere dat grondexploitaties de volgende kosten- en opbrengstensoorten en elementen bevatten:

- Verwerving
- Tijdelijk beheer
- Bouwrijp maken
- Woonrijp maken
- Planontwikkeling
- Overige kosten
- Grondopbrengsten en overige opbrengsten (subsidies en bijdragen)
- Rente en kosten- en opbrengstenstijging (tijdseffecten)

De looptijd van een grondexploitatie is in beginsel maximaal 10 jaar. In het geval dat een gebiedsontwikkeling een langere looptijd heeft, wordt de grondexploitatie gesplitst of worden maatregelen genomen om het risico te beperken. Zodra een verlies op een grondexploitatie wordt verwacht, wordt door de raad een voorziening getroffen ter hoogte van het verwachte verlies.

Grondexploitaties worden periodiek herzien. De eerste herziening wordt in het eerste kwartaal uitgevoerd. De raad wordt na de eerste herziening geïnformeerd over het verloop van de boek- en eindwaarden en de verschillen met het voorgaande jaar. De grondexploitaties dienen vastgesteld te worden door de raad.

De grondexploitaties worden tussentijds nogmaals geactualiseerd. Halverwege het jaar wordt gekeken naar de tot dan toe gerealiseerde kosten en opbrengsten en worden nieuwe inzichten in de grondexploitaties verwerkt. De raad stelt deze tussentijdse actualisatie niet vast; de tussentijdse actualisatie heeft een informerend karakter.

Bij aanzienlijke wijzigingen binnen een grondexploitatie wordt de raad tussentijds, oftewel buiten de actualisaties om, geïnformeerd.

Beleidsregel: Grondexploitaties

- Bij het opstellen van grondexploitaties wordt rekening gehouden met de stellige uitspraken van de commissie BBV.
- Grondexploitaties worden tweemaal per jaar geactualiseerd. Bij aanzienlijke wijzigingen wordt de raad tussentijds geïnformeerd. Indien nodig wordt een voorziening getroffen.

5.2. Risicomanagement

Grondexploitaties brengen risico's en kansen met zich mee die een grote impact kunnen hebben op de financiële haalbaarheid van de projecten en de financiële weerbaarheid van de gemeente. De manier waarop daarmee wordt omgegaan staat ook beschreven in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen. De (projectgebonden) risico's en kansen worden bij elke grondexploitatie per herziening geïnventariseerd. Na de inventarisatie wordt per grondexploitatie doorgerekend wat het daadwerkelijke financiële risico is dat de gemeente met haar grondexploitaties loopt. Het financiële risico wordt indien nodig afgedekt in het weerstandsvermogen.

Beleidsregel: Risicomanagement

- Bij de herzieningen van de grondexploitaties wordt gelijktijdig een risicoanalyse uitgevoerd conform de nota risicomanagement en weerstandsvermogen.

Bijlage 1: huidige wet- en regelgeving

Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid is vormgegeven binnen een bestaand wettelijk kader. De belangrijkste wettelijke kaders worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Aanbestedingswet

De voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving is nader uitgewerkt in het gemeentelijk inkoop en aanbestedingsbeleid. Waar van toepassing wordt dit ook opgelegd aan private ontwikkelende partijen.

Het gemeentelijk inkoop en aanbestedingsbeleid formuleert regels voor wanneer en op welke wijze zogeheten overheidsopdrachten aanbesteed moeten worden. Het aanbestedingsbeleid formuleert dit voor alle soorten overheidsopdrachten die de gemeente kent. Binnen gebiedsontwikkeling is hiervan sprake als bijvoorbeeld werken worden gerealiseerd of diensten worden verricht in opdracht van de gemeente. Van overheidsopdrachten kan ook sprake zijn als de werken niet op gemeentelijk eigendom worden gerealiseerd en ook niet direct in opdracht van de gemeente, maar de gemeente bijvoorbeeld wel het gerealiseerde openbaar gebied binnen een gebiedsontwikkeling geleverd krijgt. Ook dan is het gemeentelijk aanbestedingsbeleid van toepassing.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Met name met betrekking tot het financiële deel van het grondbeleid is het zogeheten Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van belang. Specifiek is de door de commissie BBV uitgebrachte “Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)” van belang. Hierin zijn richtlijnen opgenomen waar gemeentelijke grondexploitaties[2] aan moeten voldoen bij gebiedsontwikkelingen waar de gemeente zelf financieel verantwoordelijk is en hoe financieel omgegaan moet worden met gebiedsontwikkelingen waarbij de gemeente geen eigenaar is van de grond.

De grondexploitaties van de gemeente voldoen aan deze richtlijnen en ook op de andere punten handelt de gemeente conform deze richtlijnen. Waar van toepassing komt dit in de volgende hoofdstukken concreter aan de orde.

In dit kader staan we ook kort stil bij de ”Notitie Grondexploitaties” van de commissie BADO (d.d. 3 september 2019). In deze notitie wordt stilgestaan bij het proces van gebiedsontwikkeling en hoe een en ander financieel optimaal verantwoord kan worden door het aanleggen van dossiers. Deze nota Grondbeleid draagt voor een groot deel bij aan het werken conform de in de notitie opgenomen systematiek en vult op onderdelen de notitie verder in.

[2] De financiële vertaling van het productieproces dat (ruwe) grond omzet in grond voor een (andere) gewenste bestemming. Dit is een overzicht van grondopbrengsten en grondkosten uitgezet in de tijd, rekening houdend met opbrengsten- en kostenstijgingen en rentetoerekening

Staatssteun

Het als gemeente verlenen van zogeheten “Staatssteun”[3] kan ongeoorloofd zijn en dit moet voorkomen worden. Zeker binnen het grondbeleid is dit een belangrijk aandachtspunt bij met name de verwerving en verkoop van gronden en ander vastgoed door de gemeente. Het verlenen van staatssteun kan dan aan de orde zijn als de gemeente voor meer dan de marktwaarde vastgoed verwerft dan wel voor minder dan de marktwaarde verkoopt.

Wet ruimtelijke ordening afdeling 6.4

Gemeenten zijn verplicht om kosten die zij maken ten behoeve van een zogeheten ”bouwplan”[4] te verhalen op de partij die het profijt ervan ondervindt. Dit is vastgelegd in afdeling 6.4 Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Waar het bouwplan wordt gerealiseerd op gemeentelijk eigendom kan de gemeente de kosten verhalen via de grondopbrengsten bij verkoop van dat eigendom. Dat kan niet wanneer de gemeente de gronden niet zelf in eigendom heeft, maar wel het bouwplan faciliteert en daar kosten voor maakt (zoals bijvoorbeeld het in procedure brengen van een bestemmingsplan). Dan moet het kostenverhaal via een andere route plaatsvinden. Hiervoor bestaan in hoofdzaak twee routes:

- Minnelijke route via een overeenkomst (uitgangspunt wetgever): De gemeente en private partij sluiten vóór het vaststellen van een bestemmingsplan voor het bouwplan een overeenkomst waarin het kostenverhaal is vastgelegd en verzekerd, de zogeheten anterieure overeenkomst. Een posterieure overeenkomst is ook mogelijk, maar die dient dan te voldoen aan het dan vastgestelde exploitatieplan (zie hierna). Anterieur bestaat er meer vrijheid.
- Dwingende route via een exploitatieplan: De gemeente is verplicht om gelijktijdig met het vaststellen van een bestemmingsplan waarmee het bouwplan planologisch mogelijk wordt gemaakt een zogeheten exploitatieplan vast te stellen, indien vóór vaststelling van het bestemmingsplan geen overeenkomst over het kostenverhaal is gesloten. Het kostenverhaal is dan, met het vaststellen van het exploitatieplan, op afdwingbare wijze geregeld op basis van de regels uit afdeling 6.4 Wro. De route van het kostenverhaal verloopt dan door het, op basis van het dan vastgestelde exploitatieplan, opnemen van een betalingsvoorschrift als onderdeel van de omgevingsvergunning voor het bouwen. Deze route kent minder vrijheden dan de minnelijke route omdat het exploitatieplan moet voldoen aan de regels uit afdeling 6.4 Wro.

[3] Staatssteun is aan de orde wanneer cumulatief aan de onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
- De steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht
- De steun wordt met staatsmiddelen bekostigd
- Staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (nonmarktconformiteit)
- De steunmaatregel is selectief; het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio
- De maatregel de mededinging (in potentie) vervalst en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU

[4] De realisatie, uitbreiding of verbouwing van vastgoed. Art. 6.2.1 Bro presenteert de concrete lijst met ontwikkelingen die als bouwplan worden beschouwd.

Deze “kostenverhaalsregels” uit de Wro zijn voor het grondbeleid van belang. Waar van toepassing worden ze in deze nota aangehaald en nader ingevuld.

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet (Ow). Het stelsel met betrekking tot het kostenverhaal zoals opgenomen in afdeling 6.4 Wro komt dan te vervallen en wordt vervangen door een nieuw stelsel vastgelegd in afdeling 13.6 van de Ow.

Bovenstaande toelichting blijft ook in dat stelsel relevant. De twee genoemde routes inclusief bijbehorende kenmerken blijven namelijk bestaan. De zelfstandige figuur van het exploitatieplan komt te vervallen, maar wordt vervangen door zogeheten kostenverhaalregels waarmee in voorkomende gevallen hetzelfde wordt bereikt; het plegen van afdwingbaar kostenverhaal. Alsdan verloopt dit vervolgens niet via een betalingsvoorschrift op de omgevingsvergunning, maar via een door de initiatiefnemer zelf aan te vragen kostenverhaalsbeschikking. Een relevante aanvulling in de afdwingbare route is een keuze daarbinnen tussen twee modellen; een model met en zonder tijdvak. Beide modellen vallen onder de route van het afdwingbaar kostenverhaal. Het model met tijdvak is grofweg gelijk aan het model onder de Wro. Het model zonder tijdvak is geïntroduceerd als beter passend bij meer globale, organische ontwikkelingen.

Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Overheidslichamen zijn per 1 januari 2016 verplicht tot het betalen van vennootschapsbelasting voor de activiteiten waarmee zij een onderneming drijven en winst behalen. Op basis van de daarvoor vastgestelde criteria[5] gelden de geclusterde grondexploitaties als een dergelijke onderneming. Daarmee ontstaat de verplichting tot het doen van aangifte. Om die reden wordt een jaarlijkse indicatie van de te betalen vennootschapsbelasting in de begroting weergegeven.

[5] Een activiteit wordt gezien als een onderneming indien cumulatief sprake is van:

- een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid
- waarmee wordt deelgenomen aan het economisch verkeer
- waarmee winst wordt beoogd (het winstoogmerk wordt geacht reeds aanwezig te zijn indien structureel overschotten worden behaald of als incidenteel overschotten worden behaald en in concurrentie wordt getreden met private partijen)

Bijlage 2: Omgevingswet en Aanvullingswet grondeigendom

In 2015 is de Omgevingswet (Ow) door de Tweede Kamer aanvaard. De inwerkingtreding ervan wordt, op moment van opstellen van deze nota, medio 2023 verwacht. De Ow faciliteert een meer vraaggericht, uitnodigend en flexibel grondbeleid met meer ruimte voor initiatieven uit de markt ten opzichte van de huidige regels uit met name de Wro. Zo wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten en biedt de Ow betere mogelijkheden voor zogeheten uitnodigingsplanologie. De gemeente zal zich op grond van deze wet moeten richten op het opstellen van een omgevingsvisie en een omgevingsplan (grofweg: de vervanger van het bestemmingsplan).
De omgevingsvisie geeft de gemeente meer ruimte om in samenspraak met de samenleving na te denken over de gewenste ontwikkelingen. Met het omgevingsplan kan de gemeente vervolgens de juiste randvoorwaarden meegeven en ruimte geven aan (markt)partijen. Tijdens het opstellen van deze nota is het college bezig met het voorbereiden van een omgevingsvisie.

Voor het grondbeleid is een belangrijk gegeven de integratie van de zogeheten Aanvullingswet grondeigendom in de Ow bij inwerkingtreding ervan. Met de integratie van deze wet in de Ow komen de zogeheten Wet voorkeursrecht gemeenten, de Onteigeningswet en de kostenverhaalsregels uit de Wro afdeling 6.4 te vervallen. De instrumenten blijven echter beschikbaar, maar kennen op onderdelen (enigszins) andere procedures en mogelijkheden en soms andere terminologie. In het onderstaande wordt op de belangrijkste veranderingen en onderwerpen ingegaan.

Omgevingswet

Nadeelcompensatie

In de Omgevingswet wordt, via de Invoeringswet Omgevingswet, wel een integrale regeling opgenomen voor planschade en nadeelcompensatie onder de naam “Nadeelcompensatie”. Belangrijke verschillen zijn:

1. Het opnemen van een regeling van zowel nadeelcompensatie als planschade in één wettelijke regeling.
2. De verschuiving van het moment waarop de indirecte schade kan worden geclaimd van het moment van de vaststelling van het bestemmingsplan naar het moment waarop de activiteit, bijvoorbeeld het bouwen van een woning, daadwerkelijk plaatsvindt.
3. De verhoging van de aftrek van het normaal maatschappelijk risico van 2% naar 4%.

Aanvullingswet grondeigendom

De Aanvullingswet brengt dan een aantal wijzigingen met zich ten aanzien van de huidige regels m.b.t. het grondbeleid.

Voorkeursrecht

De uitgangspunten van de gewijzigde regeling zijn:

- de reikwijdte van het voorkeursrecht blijft in beginsel ongewijzigd.
- de vestigingsgrondslagen worden zo min mogelijk verruimd of beperkt.
- de positie van de eigenaar wordt verbeterd.

Samengevat, zullen de volgende wijzigingen optreden ten opzichte van de huidige regeling in de Wet voorkeursrecht gemeenten:

- De bevoegdheid tot intrekking van de voorkeursrechtbeschikking wordt toegekend aan het bestuursorgaan dat de beschikking heeft gegeven, dus op gemeentelijk niveau aan de gemeenteraad (en niet aan het college van burgemeester en wethouders) en op provinciaal niveau aan provinciale staten (en niet aan gedeputeerde staten). De bevoegdheid kan worden gemandateerd.
- Door de overgang van de Wet ruimtelijke ordening naar de Omgevingswet, ontstaan er nieuwe instrumenten in het omgevingsrecht en wijzigen de grondslagen voor het geven van een voorkeursrechtbeschikking. Er is gekozen voor die kerninstrumenten die zo dicht mogelijk blijven bij de oude grondslagen voor vestiging van een voorkeursrecht, namelijk de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan.
- De voorrangsregeling voor provinciale- en nationale voorkeursrechten is aangevuld met een regeling die bepaalt dat een gemeentelijk voorkeursrecht niet als gevolg van een door gedeputeerde staten gevestigd voorkeursrecht komt te vervallen, maar buiten toepassing blijft gedurende de geldingsduur van het voorkeursrecht van gedeputeerde staten.
- De regels voor bekendmaking en mededeling van de voorkeursrechtbeschikking worden beter afgestemd op de Awb. Bekendmaking vindt plaats door toezending aan de vervreemder, mededeling gaat via publicatie. Het ingaan van het voorkeursrecht wordt gekoppeld aan het moment van registratie van de beschikking in de openbare registers.
- Alle voorkeursrechtbeschikkingen worden ingeschreven in de openbare registers. De inschrijving van voorkeursrechten in het gemeentelijke beperkingenregister komt daarmee te vervallen.
- De regeling die vereist dat het bestuursorgaan van de intrekking en het verval van het voorkeursrecht mededeling doet aan de eigenaren en de beperkt gerechtigden is uitgebreid met een verplichting om mededeling te doen van de vernietiging van de voorkeursrechtbeschikking.
- Wanneer een vervreemder zijn onroerende zaak wenst te vervreemden en hij deze aanbiedt aan het orgaan dat kan handelen namens de publiekrechtelijke rechtspersoon op naam waarvan een voorkeursrecht is gevestigd, maar deze de onroerende zaak niet wenst te verwerven, vervalt het voorkeursrecht op de aangeboden onroerende zaak van rechtswege, mits het voorkeursrecht al vijf jaar is gebaseerd op een omgevingsplan waarin de betrokken functie aan de locatie is toegedeeld.
- De termijn waarbinnen, na het verval of de intrekking van een voorkeursrecht, niet een nieuwe voorkeursrechtbeschikking kan worden gegeven, wordt drie jaar in plaats van twee jaar.
- In uitzondering op de hoofdregel, dat de onroerende zaak ter verkrijging moet worden aangeboden aan het bevoegde orgaan van de publiekrechtelijke rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht is gevestigd, worden overeenkomsten toegestaan, die leiden tot vervreemding aan een derde en het verwezenlijken van de nieuwe functie door die derde, in overeenstemming met de wijze zoals die bij of op grond van het omgevingsplan is voorzien. De criteria waaraan

moet worden voldaan, hebben een vergelijkbare strekking als de criteria die worden gesteld aan een zelfrealisatieverweer bij onteigening.

- De mogelijkheid bestaat om in bepaalde gevallen een schadevergoeding te vorderen. Het recht op schadevergoeding bestaat als aan de hieronder genoemde vereisten is voldaan:
    - er heeft een vervreemding plaatsgevonden aan de rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht was gevestigd,
    - waarbij de functie waarvoor het voorkeursrecht is gevestigd, niet tot uitvoering is gebracht, en
    - een omgevingsplan onherroepelijk is geworden, waarin aan de locatie een functie wordt toegedeeld die de vestiging van een voorkeursrecht verhinderd zou hebben, omdat de nieuwe functie toch een agrarische functie is of omdat het gebruik niet meer strijdig is met de nieuwe functie.

  Daarnaast bestaat er ook aanspraak op schadevergoeding in de volgende situaties:
    - er heeft een vervreemding plaatsgevonden aan de rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht was gevestigd, terwijl sprake was van een voorkeursrecht voor een niet-agrarische functie die nog niet in een omgevingsvisie, programma of omgevingsplan aan de locatie was toegedacht of toegedeeld en het bestuursorgaan heeft niet tijdig een omgevingsvisie, programma of omgevingsplan met die functie vastgesteld,
    - er heeft een vervreemding plaatsgevonden aan de rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht was gevestigd, terwijl een kortdurend voorkeursrecht was gevestigd door het college van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten en de gemeenteraad of provinciale staten heeft niet binnen drie maanden een voorkeursrecht gevestigd. Het recht op schadevergoeding is geregeld in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet. De schadevergoeding kan worden gevorderd bij de burgerlijke rechter.

Onteigening

Bij de uitwerking van een nieuwe regeling voor onteigening is rekening gehouden met de volgende specifieke uitgangspunten:

- het verscherpen van de procedurele scheiding tussen de besluitvorming over de onteigening en het vaststellen van de schadeloosstelling;
- het moderniseren van de besluitvorming over de onteigening;
- het behoud van de burgerlijke rechter als schadeloosstellingsrechter.

In onderstaand een overzicht van de huidige en nieuwe regeling.

	Huidige regeling (Onteigeningswet)	Voorgestelde regeling (Omgevingswet)
0	Redelijke pogingen tot minnelijke verwerving lukken niet of niet tijdig	Redelijke pogingen tot minnelijke verwerving lukken niet of niet tijdig
1	Verzoek (door bestuursorgaan aan de Kroon)	
2	Besluit (door de Kroon) *Belanghebbenden kunnen bij de Kroon een zienswijze naar voren brengen*	Besluit (door het bestuursorgaan) *Belanghebbenden kunnen bij het bestuursorgaan een zienswijze naar voren brengen*

3		Verzoek aan de bestuursrechter om de onteigeningsbeschikking te bekrachtigen *Belanghebbenden kunnen bij de rechtbank een bedenking indienen*
4		De bestuursrechter bekrachtigt de onteigeningsbeschikking *Belanghebbenden kunnen bij de Raad van State hoger beroep instellen tegen de bekrachtiging*
5	Dagvaarding voor de burgerlijke rechter om de onteigening uit te horen spreken en de schadeloosstelling te horen bepalen *Belanghebbenden kunnen bij de rechtbank een verweerschrift indienen*	Verzoek aan de burgerlijke rechter om de schadeloosstelling te bepalen *Belanghebbenden kunnen bij de rechtbank een verweerschrift indienen*
6a	De burgerlijke rechter stelt het voorschot op de schadeloosstelling vast (op 90% van het aanbod)	De burgerlijke rechter stelt de voorlopige schadeloosstelling vast (op 100% van het aanbod)
6b	De burgerlijke rechter spreekt de onteigening uit *Belanghebbenden kunnen verzoeken de rechtmatigheid van de onteigening te toetsen* *Belanghebbenden kunnen bij de Hoge Raad beroep in cassatie instellen tegen de onteigening*	
7	Inschrijving van het vonnis waarbij de onteigening is uitgesproken in de openbare registers (waardoor de eigendom overgaat) *Voorwaarden voor de inschrijving:* *(1) onteigeningsbesluit is onherroepelijk* *(2) planologisch besluit is onherroepelijk* *(3) voorschot is vastgesteld en betaald*	Inschrijving van een door de notaris op te maken onteigeningsakte in de openbare registers (waardoor de eigendom overgaat) *Voorwaarden voor de inschrijving:* *(1) onteigeningsbesluit is onherroepelijk* *(2) planologisch besluit is onherroepelijk* *(3) voorlopige schadeloosstelling is vastgesteld en betaald*
8	De burgerlijke rechter stelt de definitieve schadeloosstelling vast *Belanghebbenden kunnen bij de Hoge Raad beroep in cassatie instellen tegen de schadeloosstelling*	De burgerlijke rechter stelt de definitieve schadeloosstelling vast *Belanghebbenden kunnen bij de Hoge Raad beroep in cassatie instellen tegen de schadeloosstelling*

De nieuwe regeling heeft, samengevat, de volgende wijzigingen t.o.v. de Onteigeningswet:

- Er wordt een scheiding aangebracht tussen de onteigeningsprocedure en de schadeloosstellingsprocedure. Beide procedures worden afzonderlijk van elkaar doorlopen.
- De mogelijkheid om zakelijke rechten afzonderlijk te onteigenen komt te vervallen.
- Onteigening vindt niet langer plaats op grond van een koninklijk besluit maar op grond van een onteigeningsbeschikking genomen door het bestuursorgaan dat het aangaat.
- De onteigeningscriteria worden wettelijk vastgelegd.
- Het onderscheid in onteigeningstitels verdwijnt, alle onteigeningen in de Omgevingswet volgen dezelfde procedure.
- De bestuursrechter zal bij alle onteigeningen betrokken zijn. Het bevoegd gezag zal de bestuursrechter verzoeken om de onteigeningsbeschikking te bekrachtigen.
- De verkrijging van de onroerende zaak vindt plaats door de inschrijving van een notariële onteigeningsakte in de openbare registers. Deze akte kan worden opgemaakt nadat aan een aantal wettelijke voorwaarden is voldaan. De rechtbank spreekt niet langer de onteigening uit.
- De schadeloosstelling wordt vastgesteld in een verzoekprocedure, en niet langer als vordering in een dagvaardingsprocedure.
- De rechtbank stelt niet langer het voorschot op de schadeloosstelling vast op negentig procent, maar kent een voorlopige schadeloosstelling toe die in beginsel gelijk is aan het aanbod.
- De bezwaarschriftenprocedure bij het deskundigenbericht komt te vervallen. In plaats daarvan zenden de deskundigen een concept van het deskundigenbericht toe aan de belanghebbenden en de verzoeker en wordt aan hen de gelegenheid gegeven voor het maken van opmerkingen en het doen van verzoeken.
- De wijze om beroep in cassatie in te stellen wordt gewijzigd. In de nieuwe regeling wordt aangesloten bij de reguliere termijnen en procedures van een verzoekprocedure.
- Overbodige regelingen zijn geschrapt, de regeling is gemoderniseerd en de leesbaarheid is verbeterd.

Landinrichting

De belangrijkste doelstelling van de voorgestelde regeling voor landinrichting is dat de provincies het landelijk gebied kunnen inrichten met een vergelijkbaar instrumentarium als onder de huidige regeling. Ook de regeling voor vrijwillige kavelruil, die zowel wordt ingezet voor de ruil tussen een beperkt aantal eigenaren als voor meer grootschalige, planmatige kavelruil, wordt onderdeel van de Omgevingswet.

De belangrijkste wijzigingen t.o.v. de Wet inrichting landelijk gebied (Wilg) zijn:

- In de voorgestelde regeling zijn geen specifieke afstemmingsverplichtingen opgenomen. Dit sluit aan bij de Omgevingswet die uitgaat van vertrouwen tussen de overheden.
- Het inrichtingsplan wordt vervangen door het inrichtingsprogramma en het inrichtingsbesluit.
- In de huidige regeling kan het inrichtingsplan voorzien in de toedeling van eigendom van waterlopen met de bijbehorende kunstwerken en in de toedeling en regeling van

het beheer en het onderhoud van waterlopen, dijken of kaden met de bijbehorende kunstwerken. De Omgevingswet bevat een generieke regeling voor de toedeling van het beheer van waterstaatswerken. Daarom hoeft de specifieke regeling van de Wilg niet te worden omgezet in de Omgevingswet.

- In het inrichtingsbesluit wordt een tijdstip vastgesteld waarop de rechtsgevolgen ingaan van het onttrekken van een weg aan het openbaar verkeer of het aanduiden van een weg als openbare weg.
- Wijziging van de in het inrichtingsbesluit opgenomen begrenzing van een herverkavelingsblok gebeurt door een wijziging van het inrichtingsbesluit zelf, niet langer door een afzonderlijk besluit dat het oorspronkelijke besluit (onder de Wilg het inrichtingsplan) niet wijzigt.
- Er wordt uitdrukkelijk in de wet verankerd dat bij het toepassen van de korting en bij de verrekening niet alleen het verschil in oppervlakte tussen de ingebrachte percelen en de toegewezen kavels met de eigenaren in geld wordt verrekend, maar ook het verschil in hoedanigheid of gebruiksfunctie. Dit sluit aan bij de bepaling dat aan iedere eigenaar een recht wordt toegewezen voor onroerende zaken van gelijke hoedanigheid en gebruiksfunctie als door hem is ingebracht.
- Rechtsopvolgers van rechthebbenden op de lijst van rechthebbenden in het ruilbesluit worden uitdrukkelijk erkend als rechtverkrijgenden, waardoor zij ook voor de herverkaveling in de plaats kunnen treden van hun rechtsvoorgangers.
- De afzonderlijke regeling voor landinrichting wanneer deze samenhangt met de realisatie van een infrastructurele voorziening komt te vervallen. Volgens de evaluatie is deze procedure nooit toegepast en wordt in de praktijk de procedure van de Tracéwet doorlopen, gevolgd door ruilverkaveling bij overeenkomst of door onteigening. Deze werkwijze kan worden voortgezet onder de Omgevingswet, waarin ook de Tracéwet opgaat.
- De afzonderlijke titel voor onteigening ten behoeve van landinrichting keert in de voorgestelde regeling voor onteigening niet terug. Onteigening in het belang van landinrichting blijft mogelijk, aan de hand van de functies die aan de in te richten locaties zijn toegedeeld waarmee de landinrichting in overeenstemming is.
- Het verbod om zonder ontheffing handelingen te verrichten die de verwezenlijking van het inrichtingsplan ernstig belemmeren van artikel 35, eerste lid, Wilg, zal worden omgezet in algemene regels voor landinrichtingsactiviteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving.
- Het verbod om zonder ontheffing van gedeputeerde staten waardeveranderingen aan te brengen van artikel 35, tweede lid, Wilg, zal ook worden omgezet in algemene regels voor landinrichtingsactiviteiten.
- De voorgestelde regeling bevat een definitie van het begrip «kavel». Het gaat om een basisbegrip voor de toepassing van herverkaveling. Het is niet alleen van belang voor het voorgestelde hoofdstuk 12 van de Omgevingswet, maar werkt ook door in de uitvoeringsregelgeving, waarin bij de omzetting van het Besluit inrichting landelijk gebied begrippen als «huiskavel» en «veldkavel» opgenomen zullen worden. De voorgestelde begripsbepaling is ontleend aan de uitvoeringspraktijk van herverkaveling en de rechtspraak daarover.
- Voor een goede aansluiting op het stelsel van de Omgevingswet is de terminologie op diverse plaatsen aangepast.

Kavelruil

De regeling voor kavelruil staat nu in de Wet inrichting landelijk gebied (hierna: de Wilg). Deze wet bevat een regeling voor ruilverkaveling bij overeenkomst, die in de praktijk vrijwillige kavelruil wordt genoemd. Deze regeling biedt agrarische ondernemers een snel en eenvoudig alternatief voor herverkaveling die door de overheid wordt opgelegd. Zij kunnen met kavelruil de agrarische bedrijfsomstandigheden verbeteren, onder andere door kavels samen te voegen en beter bereikbaar te maken. Daarnaast kan kavelruil ook een bijdrage leveren aan de realisatie van beleidsdoelen voor natuur, landschap, waterbeheer en recreatie. Vanwege die beleidsdoelen kunnen naast agrarische ondernemers bijvoorbeeld ook provincies, gemeenten, waterschappen en natuur- en landschapsorganisaties bij een kavelruil betrokken zijn.
Nieuw aan de regeling is dat kavelruil ook mogelijk wordt gemaakt in het stedelijk gebied.
De doelstellingen van de regeling voor kavelruil zijn:

- eigenaren waar mogelijk in staat stellen om hun woon-, werk- en leefomgeving zelf in te richten,
- ruil van grond en gebouwen vergemakkelijken en versnellen
- overheden ruimere mogelijkheden bieden om een faciliterend grondbeleid te voeren.

Deze doelstellingen gelden zowel voor kavelruil in het landelijk gebied als voor kavelruil in het stedelijk gebied.
Met de voorgestelde regeling zullen, samengevat, de volgende wijzigingen optreden ten opzichte van de huidige regeling in de Wilg:

- De werkingssfeer van de regeling voor kavelruil wordt verruimd: kavelruil wordt ook mogelijk in het stedelijk gebied en tussen het landelijk en het stedelijk gebied.
- Het appartementsrecht wordt een te ruilen recht.

Kostenverhaal

Voor de nieuwe regeling voor kostenverhaal gelden de navolgende uitgangspunten:

- Voorrang voor overeenkomsten: het sluiten van een overeenkomst over kostenverhaal heeft bepaalde voordelen boven het publiekrechtelijk vastleggen van het kostenverhaal, omdat daarbij afspraken op maat gemaakt kunnen worden.
- Stok-achter-de-deur: het is niet wenselijk dat initiatiefnemers het verhalen van door de overheid gemaakte kosten voor de gebiedsontwikkeling kunnen ontwijken. Daarom voorziet het wetsvoorstel in een verplichte publiekrechtelijke regeling voor gevallen waarin geen overeenkomst tot stand komt.
- Integratie in kerninstrumenten Omgevingswet.
- Focus van de regeling op kostenverhaal in plaats van op grondexploitatie.
- Zo flexibel mogelijk kostenverhaal: kostenverhaal dat zowel geschikt is voor een situatie met relatief sterke sturing en daarbij behorende zekerheden (integrale gebiedsontwikkeling) als voor organische ontwikkeling, waarbij het initiatief relatief meer vanuit initiatiefnemers zal komen en het onzeker is of en hoe het gebied wordt ontwikkeld.
- Zoveel mogelijk duidelijkheid vooraf over de kostensoorten: onduidelijkheid over de kostensoorten leidt tot langere onderhandelingen en meer gerechtelijke procedures en dat is niet wenselijk.

- Maximering individuele kostenverhaalsbijdrage: de individuele kostenverhaalsbijdrage mag niet hoger zijn dan de initiatiefnemer volgens algemene, objectieve maatstaven kan dragen.
- Verhalen van werkelijk gemaakte kosten: er wordt voorzien in een eindafrekening op basis van de werkelijke kosten in plaats van ramingen.
- Geen betaalplanologie: toestemming voor het verrichten van activiteiten in de fysieke leefomgeving is niet te koop. Het creëren van (bouw)mogelijkheden door een bestuursorgaan mag niet afhankelijk worden gesteld van de vraag of er door de betrokken aanvrager een kostenverhaalsbijdrage wordt betaald.
- Geen baatafroming: afroming van de winsten van gebiedsontwikkeling door gemeenten, provincies en Rijk wordt met dit wetsvoorstel niet mogelijk gemaakt.

In de Omgevingswet was al een regeling voor kostenverhaal opgenomen. Wijzigingen t.o.v. de Wro en het Bro:

- Het kostenverhaal wordt geïntegreerd in het omgevingsplan. Daardoor is geen separaat document in de vorm van een exploitatieplan meer nodig.
- Er is geen mogelijkheid voor een intergemeentelijk kostenverhaalsgebied.
- De regeling is beter geschikt voor alle vormen van grondbeleid.
- Het toedelen van globale functies aan locaties wordt eenvoudiger doordat bij het vaststellen van het omgevingsplan er nog geen gedetailleerde raming bekend hoeft te zijn. Er is geen verplichting tot periodieke herziening van de regels of voorschriften over het verhalen van de kosten.
- Het moment en de wijze van eindafrekening is niet langer voorgeschreven. Exploitanten kunnen ook tussentijds (na vijf jaar) vragen om afrekening voor hun individuele geval.
- De kosten worden verdeeld naar rato van de opbrengsten en dat hoeft niet meer te gebeuren op basis van uitgiftecategorieën en gewogen eenheden.
- Bij organische ontwikkeling kunnen de kosten en bijdrage per activiteit op hoofdlijnen worden vastgelegd in het omgevingsplan en hoeft dit pas bij de aanvraag van de activiteit geconcretiseerd te worden.
- De macroaftopping in het model van integrale gebiedsontwikkeling moet bij vaststelling van het omgevingsplan worden bepaald; in het integrale model wordt het bepaald op het moment van de beschikking en dan alleen in het betreffende individuele geval.
- Voor de waardering van de gronden is sprake van meer keuzevrijheid; de waardering op grond van de onteigeningsregeling is niet langer verplicht.

Advies

Actualisatie Nota Grondbeleid

Doelenboom

Programma Maatschappelijk doel Beleidsdoel	**8** 8.2	**Goed wonen, goede bereikbaarheid** Gebiedsontwikkelingen faciliteren

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. de Nota Grondbeleid 'met en voor elkaar' vast te stellen;
2. de versie van de Nota Grondbeleid, te weten de Notitie grondbeleid 2009-2012 in te trekken.
3. een incidenteel budget van € 700.000 euro beschikbaar te stellen voor strategische grondaankopen, te verdelen in € 200.000 voor agrarische gronden en € 500.000 voor overige gronden. Dit budget gaat ten laste van de algemene reserve;

Toelichting

De handelingen die de gemeente momenteel doet op de grondmarkt zijn gebaseerd op de Notitie Grondbeleid 2009-2012, de paragraaf Grondbeleid en een tweetal beleidsregels. Deze notitie is toe aan een actualisatie, om de regelingen te consolideren en omdat de gebiedsontwikkeling sinds 2009 is veranderd. Daarom is de Nota Grondbeleid opgesteld, waarin het grondbeleid dat de gemeente wenst te voeren is omschreven. Het vaststellen van deze nota is een bevoegdheid van de raad.

Consequenties

Financieel	☑ Ja ☐ Nee	Majeure risico's	☐ Ja ☑ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☑ Nee	Beheer	☐ Ja ☑ Nee
Juridisch	☑ Ja ☐ Nee	Belanghebbenden	☐ Ja ☑ Nee
Beleid	☑ Ja ☐ Nee	Structuurvisie	☐ Ja ☑ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☑ Nee	Regie	
Deregulering	☐ Ja ☑ Nee	**Zaaknummer**	3350897

Bijlagen

1. Nota Grondbeleid 'met en voor elkaar'
2. Beleidsregel 'wanneer ben je de enige serieuze gegadigde voor snippergroen/restgrond en pacht?

Actualisatie Nota Grondbeleid

Samenvatting

De gemeente Texel wil flexibel omgaan met de vraagstukken die op het gebied van grondzaken spelen. Daarom kiest de gemeente ervoor om situationeel grondbeleid te voeren en daarbij per situatie te beschouwen wat de best passende vorm is. In het ene geval kan een meer actieve rol gewenst zijn, in het andere geval een meer faciliterende rol. De kaderstellende taak van de gemeenteraad wijzigt hierin niet. Bijvoorbeeld bij het vaststellen van een grondexploitatie of het vaststellen van bestemmingsplannen wordt de raad om besluitvorming gevraagd.

De gemeente heeft verschillende instrumenten tot haar beschikking om te handelen op de grondmarkt. Deze staan in de Nota Grondbeleid beschreven. Een aantal belangrijke punten wordt hieronder belicht.

- Bij het verwerven van niet-agrarische gronden wordt afgesproken dat indien de oppervlakte groter is dan 100 m2 hiertoe een taxatie wordt gemaakt om zo te waarborgen dat een marktconforme prijs wordt betaald.
- Wanneer gronden verworven moeten worden, is het uitgangspunt dat dit op minnelijke wijze plaatsvindt. Alleen indien noodzakelijk wordt een voorkeursrecht volgens de Wet Voorkeursrecht Gemeenten geplaatst. Onteigening wordt vermeden, maar kan nooit helemaal worden uitgesloten.
- Soms doen zich kansen voor op de grondmarkt. Bijvoorbeeld grond die wordt aangeboden op een strategische locatie of voor een voordelige prijs. Vaak is er dan geen mogelijkheid om de raad vooraf om goedkeuring voor de aankoop te vragen. Daarom is in de Nota Grondbeleid opgenomen dat de raad het college de bevoegdheid geeft om € 200.000,- aan agrarische, en € 500.000,- aan overige gronden te kopen zonder vooraf toestemming te vragen aan de raad. De raad wordt dan achteraf zo snel als mogelijk geïnformeerd over de aankoop. Bij het eerstvolgende product in de P&C cyclus wordt de raad gevraagd het budget weer aan te vullen tot maximaal € 700.000. De bedragen zijn gebaseerd op enerzijds wat gangbare bedragen zijn, anderzijds waarvan we inschatten dat we er goed mee uit de voeten kunnen.
- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledige eigendom wordt daarmee overgedragen. Bij uitzondering wordt uitgifte via verhuur, (erf-)pacht of recht van opstal overwogen.
- De grondprijzen die de gemeente hanteert zijn marktconform. Voor sociale woningbouw en de verkoop van snippergroen of restgrond hanteert de gemeente een normatieve grondprijs. In overige situaties wordt de grondprijs door middel van berekening en taxatie bepaald.
- Zoals in de afgelopen jaren reeds is gedaan worden de grondexploitaties tweemaal per jaar geactualiseerd. Bij aanzienlijke wijzigingen wordt de raad geïnformeerd en waar nodig om een voorziening gevraagd. Bij de herziening van de grondexploitaties wordt jaarlijks een (financiële) risicoanalyse uitgevoerd.

Met bovenstaande punten verandert de nieuwe Nota Grondbeleid ten opzichte van de oude versie. Met deze veranderingen sluit de nieuwe Nota beter aan bij de huidige werkwijze van de gemeente.

In 2024 gaat de Omgevingswet in werking. In de periode daarna stelt de gemeenteraad naar verwachting ook de daarbij behorende Omgevingsvisie vast. Op dat moment wordt beoordeeld of de voorliggende Nota Grondbeleid daarop moet worden aangepast. Gezien de ouderdom van de huidige Notitie Grondbeleid 2009-2012 wordt voorgesteld de ontwikkelingen rondom de invoering van de Omgevingswet en het opstellen van de Omgevingsvisie niet af te wachten maar te besluiten om na gereedkomen van de Omgevingsvisie de Nota Grondbeleid daaraan te spiegelen.

Actualisatie Nota Grondbeleid

Argumenten tot advies

De Notitie Grondbeleid 2009-2012 is verouderd. Deze sluit niet meer voldoende aan bij de huidige situatie op de grondmarkt en de manier waarop de gemeente zich daarin beweegt. Met deze nieuwe Nota Grondbeleid wordt hierbij weer aansluiting gevonden. De verschillen zijn echter niet wezenlijk. De Nota Grondbeleid biedt een integraal overzicht van de instrumenten die de gemeenten tot haar beschikking heeft. Het gaat dan voornamelijk om instrumenten die horen bij de aan- en verkoop van gronden. In de Nota Grondbeleid worden die instrumenten toegelicht en benoemt de gemeente hoe ze die instrumenten gebruikt.
Verder worden in de Nota enkele keuzes gemaakt om ad hoc handelen op het gebied van grondbeleid te voorkomen, de Nota is dus kaderstellend. Hiermee is de gemeente bovendien transparant hoe ze invulling geeft aan haar grondbeleid. Tot slot is met de nieuwe nota voorgesorteerd op de komst van de Omgevingswet. De Nota zal naar verwachting hiertoe in 2025 een update ondergaan.

Alternatieven

De huidige Notitie Grondbeleid 2009-2012 aanhouden totdat de Omgevingswet en de Omgevingsvisie voldoende zijn geïmplementeerd. Ook al heeft de Rijksoverheid de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgesteld op 1 januari 2024, de planning van de implementatie en het opstellen van de Omgevingsvisie is niet in beton gegoten. Het risico is dat er dan ongewild nog langer gewerkt moet worden met de huidige en verouderde Notitie Grondbeleid.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Kosten		
Incidenteel	Voor het jaar -afhankelijk wanneer kans op grondmarkt zich voordoet-	Maximaal € 700.000,-

Geen dekking *	☐ Begroting	☐ Halfjaarrapportage	☑ Jaarrekening

- **Juridische consequenties**
  Geen belangrijke consequenties

- **Beleidsmatige consequenties**
  De nota betreft een vastlegging van de wijze waarop wij te werk gaan en er zijn dus geen ingrijpende beleidsmatige consequenties.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Omgevingswet en Didam arrest

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Actualisatie Nota Grondbeleid

Doelenboom

Programma Maatschappelijk doel Beleidsdoel	**8** 8.2	**Goed wonen, goede bereikbaarheid** Gebiedsontwikkelingen faciliteren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- de veranderingen in de wijze waarop de gemeente acteert op de grondmarkt sinds 2009

Overwegende

- de noodzaak om de Notitie Grondbeleid 2009-2012 te actualiseren

Besluit

1. de Nota Grondbeleid ‘met en voor elkaar’ vast te stellen;
2. de versie van de Nota Grondbeleid, te weten de Notitie grondbeleid 2009-2012 in te trekken.
3. een incidenteel budget van € 700.000 euro beschikbaar te stellen voor strategische grondaankopen, te verdelen in € 200.000 voor agrarische gronden en € 500.000 voor overige gronden. Dit budget gaat ten laste van de algemene reserve;

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-07-2023,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3350897

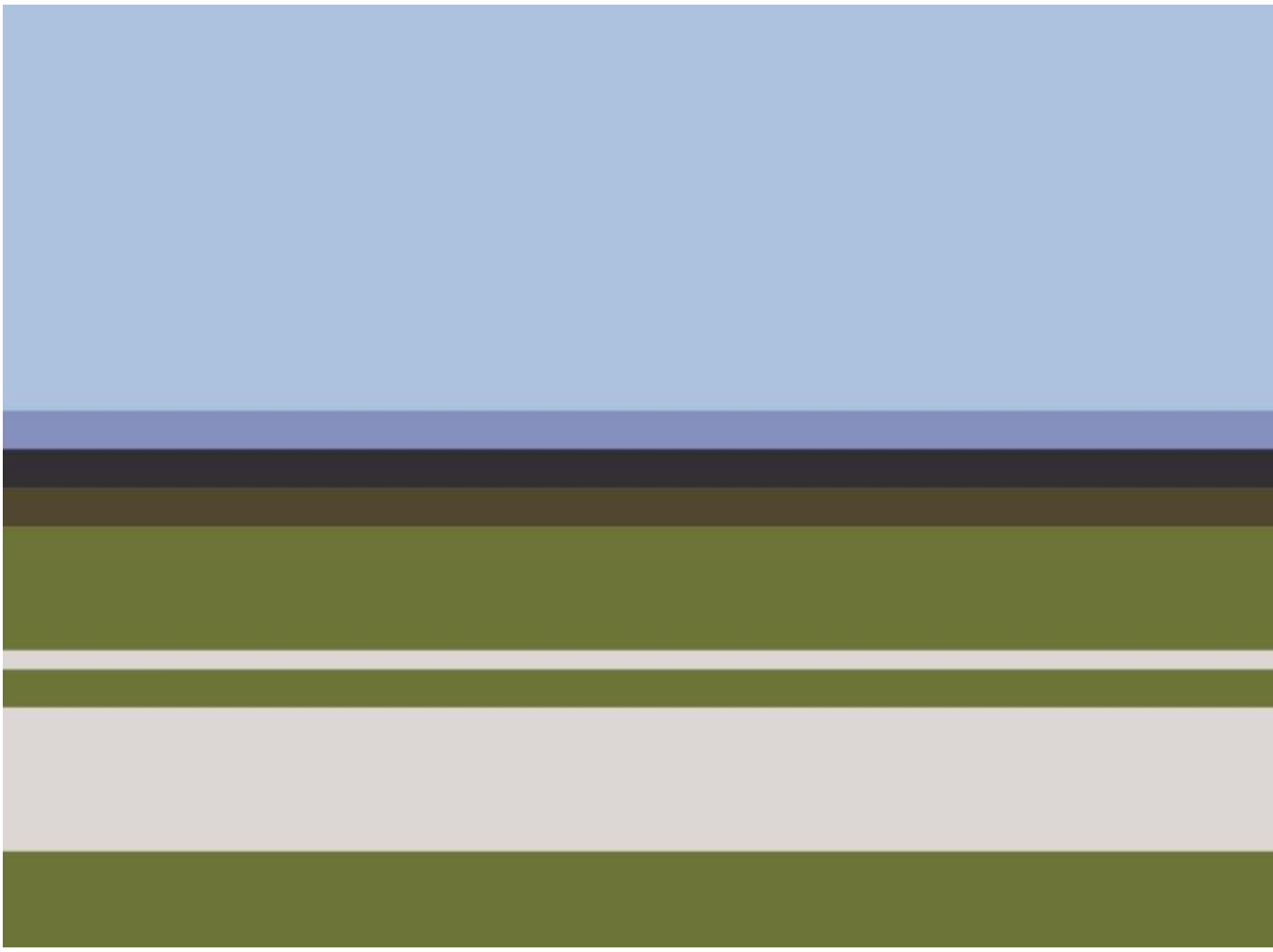
Bijlagen

1. 20230601 Nota Grondbeleid Gemeente Texel
2. Beleidsregel Didam snippergroen, restgrond en pacht

Gemeente Texel

.txl

Wanneer ben je de ‘enige serieuze gegadigde’ voor snippergroen/restgrond en pacht?

Beleidsregel

Team **Beleid**

Zaaknummer **3114276**

Vastgesteld door college van burgemeester en wethouders op 20 juni 2023

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Beleidsregel: Wanneer ben je de ‘enige serieuze gegadigde’ voor snippergroen/restgrond en pacht? 4

1 Inleiding

1.1 Wat is snippergroen/restgrond en pacht van agrarische grond?

Snippergroen/Restgrond is een verzamelnaam voor percelen grond in eigendom van de gemeente die grenzen aan particulier eigendom en die voor de gemeente geen toegevoegde waarde en/of duidelijke functie meer hebben als openbare ruimte. Deze percelen grond kunnen niet zelfstandig uitgegeven worden, maar kunnen wel worden toegevoegd aan aangrenzend particulier eigendom (bijvoorbeeld als tuin).

Een pachtovereenkomst is een grondregeling waarbij agrarische gronden door de verpachter (eigenaar) worden verpacht aan de pachter. Er dient sprake te zijn van economische activiteit gericht op winst door uitoefening van landbouw. Het in gebruik verstrekken van bijvoorbeeld grasland ten behoeve van een hobby is dus geen pacht. De opbrengst van het verpachte komt in beginsel toe aan de pachter. De meest voorkomende vormen van een pachtovereenkomst zijn de reguliere pachtovereenkomst en de geliberaliseerde pachtovereenkomst. Voor agrarische pachtpercelen hanteert gemeente Texel een “geliberaliseerde pachtovereenkomst”, d.w.z. een tijdelijke pachtovereenkomst voor los land van 6 jaar of korter.

Uitgifte van grond betreft verkoop, uitgifte in erfpacht, pacht, verhuur of bruikleen en recht van opstal.

1.2 Wat was de gebruikelijke gang van zaken met grondregelingen?

De gemeente ontvangt regelmatig verzoeken voor een grondregeling. Indien deze verzoeken passen binnen de daarvoor geldende kaders, dan kan de gemeente deze percelen uitgeven.

Tot op heden vond uitgifte van grond onderhands (gunning aan de aanvrager) plaats. Pachtovereenkomsten werden in principe opnieuw aangegaan met dezelfde pachter. Deze werkwijze voor uitgifte van gronden (dus niet alleen bij verkoop) is door een arrest van de Hoge Raad – het zogenaamde ‘Didam arrest’ - niet zonder meer mogelijk. Volgens de uitspraak van de pachtkamer van de rechtbank van Noord-Nederland op 10 januari 2023 is het Didam arrest ook van toepassing bij verpachting van agrarisch onroerend goed.

Didam arrest d.d. 26 november 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1778)
De Hoge Raad heeft geoordeeld dat overheden bij de verkoop van grond gelegenheid moeten bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen. Uit het gelijkheidsbeginsel vloeit volgens de Hoge Raad voort dat een overheidslichaam dat een onroerende zaak wil verkopen, ruimte moet bieden aan (potentiële) kopers om mee te dingen. Dit geldt alleen indien er meerdere gegadigden zijn of redelijkerwijs te verwachten is dat er meerdere gegadigden zullen zijn. In dat geval zal het overheidslichaam objectieve, toetsbare en redelijke criteria moeten formuleren, aan de hand waarvan de koper wordt geselecteerd.
De Hoge Raad formuleert hierbij ook een uitzondering. Van een selectieprocedure kan worden afgezien (en dus onderhands c.q. ‘1-op-1 gunnen’), als bij voorbaat vaststaat of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de aankoop. In dat geval dient het overheidslichaam zijn voornemen tot verkoop tijdig voorafgaand aan de verkoop op zodanige wijze bekend te maken dat eenieder daarvan kennis kan nemen, waarbij het dient te motiveren waarom naar zijn oordeel op grond van de hiervoor bedoelde criteria bij voorbaat vaststaat of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat er slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt.

1.3 Waarom deze beleidsregel?

Gebruikelijk is dat snippergroen-restgrond aan de aangrenzend eigenaar wordt uitgegeven. De gemeente vindt het niet wenselijk dat een stuk tuin- of erfuitbreiding naast een woning of bedrijf in handen komt van een derde die daar redelijkerwijs geen belang bij heeft.
Vernieuwing van de pacht gebeurt voornamelijk aan de huidige pachter omdat deze het perceel reeds meerdere jaren gebruikt en beheert.

In deze beleidsregel wordt vastgelegd wie de gemeente als enige serieuze gegadigde als bedoeld in het Didam-arrest aanmerkt voor uitgifte van snippergroen/restgrond en pacht van agrarische grond. Het vaststellen en publiceren van deze beleidsregel verandert niets aan de bestaande procedure voor de uitgifte van snippergroen/restgrond en agrarische grond.

2 Beleidsregel: Wanneer ben je de ‘enige serieuze gegadigde’ voor snippergroen/restgrond en pacht?

1. Het perceel snippergroen/restgrond:
   a. is niet zelfstandig uitgeefbaar, en;
   b. grenst aan de eigendom van een aanvrager en wordt na uitgifte integraal onderdeel van het perceel van aanvrager en wordt ook als zodanig gebruikt, en;
   c. er is geen andere aangrenzend eigenaar, die door de ligging van het perceel redelijkerwijs belang heeft bij de gronduitgifte.

2. Een agrarisch pachtperceel:
   a. wordt gebruikt door een bij de Kamer van Koophandel geregistreerd agrariër met een agrarisch bedrijf dat is gevestigd op Texel;
   b. wordt passend in het gemeentelijk beleid gebruikt: voor het weiden van schapen;
   c. ligt binnen een straal van 10 km van het agrarische bedrijf van pachter.

of

3. Er is sprake van een bestaande grondregeling en het betreft her-uitgifte/ vernieuwing of verlenging van de regeling die niet automatisch uit de bestaande grondregeling volgt.

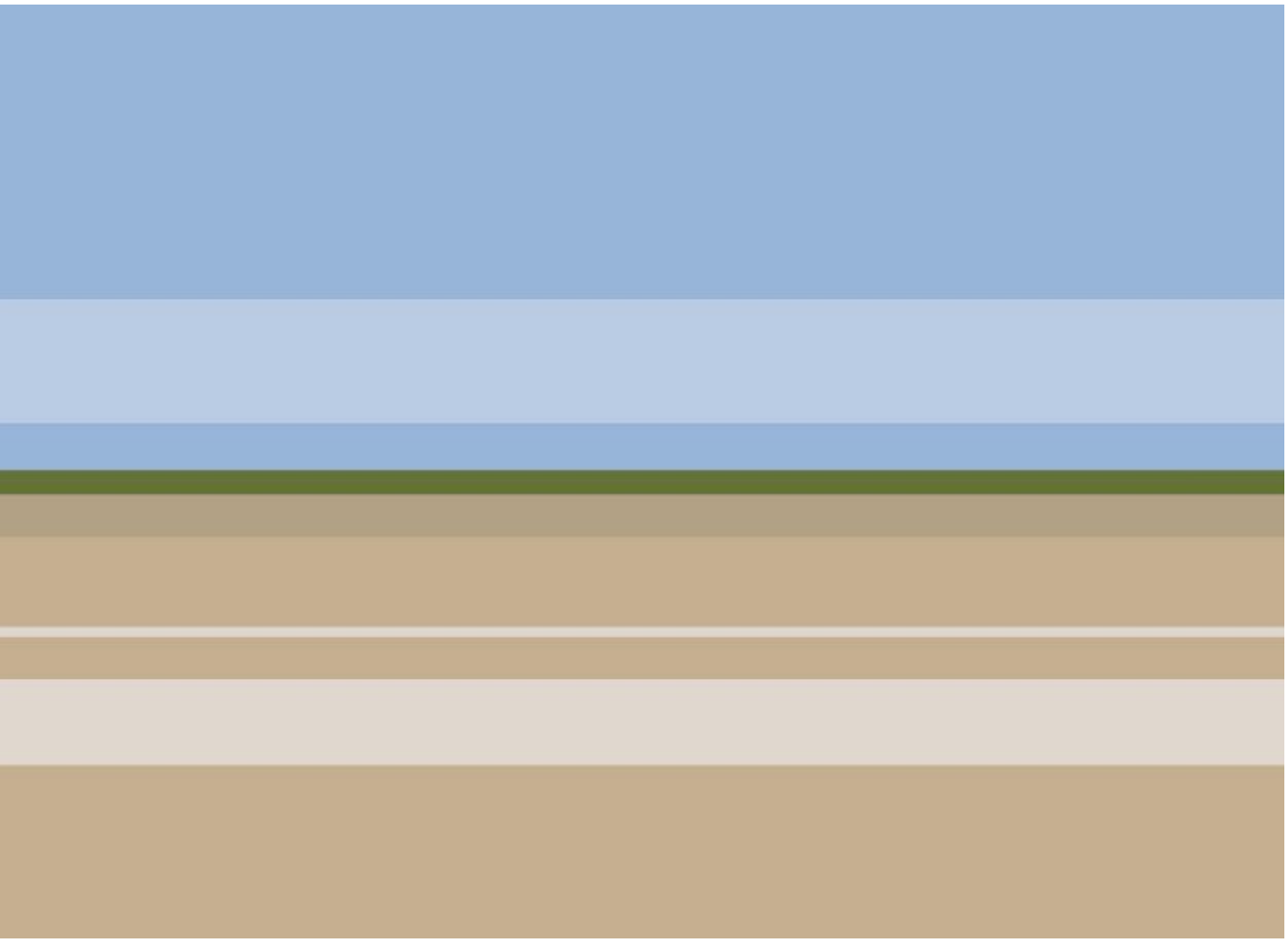
4. De beoogde grondregeling is bekendgemaakt in het Gemeenteblad waarmee de gemeente Texel uitvoering geeft aan het arrest van de Hoge Raad d.d. 26 november 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1778/zaal Didam).

Gemeente Texel

.txl

Nota Grondbeleid

met en voor elkaar

Gemeente Texel

Grondzaken
April 2023
Zaaknummer

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Grondbeleid van de gemeente Texel 5

2.1. Actief 5
2.2. Faciliterend 5
2.3. Tussenvormen 5
2.4. Keuze grondbeleid 7

3. Organisatie grondbeleid 9

4. Instrumenten grondbeleid 11

4.1. Inleiding 11
4.2. Verwerving 11
4.3. Tijdelijk beheer 13
4.4. Uitgifte 13
4.5 Grondprijzen 14
4.6 Kostenverhaal 16

5. Beheersing en verantwoording 18

5.1. Grondexploitaties 18
5.2. Risicomanagement 19

Bijlage 1: huidige wet- en regelgeving 20

Bijlage 2: Omgevingswet en Aanvullingswet grondeigendom 23

1. Inleiding

Grondbeleid is een belangrijk middel om ruimtelijke ambities te realiseren. Grondbeleid is dan ook geen doel op zich, maar omvat een instrumentarium om (ruimtelijke) doelen op bijvoorbeeld het gebied van wonen, werken, maatschappelijk en onderwijs te behalen. De gemeente heeft zelf de keuze om zich meer actief te gedragen en gronden zelf te verwerven en te ontwikkelen, of juist een meer faciliterende en ondersteunende rol op te pakken. Die keuze wordt vastgelegd in deze nota Grondbeleid. Het huidige grondbeleid staat in basis beschreven in de notitie Grondbeleid 2009-2012 en is verder uitgewerkt in de paragraaf Grondbeleid in de programmabegroting en in een aantal beleidsregels ('uitgifte grond in erfpacht gemeente Texel' en 'wanneer ben je enige serieuze gegadigde voor verkoop snippergroen/restgrond?'). De huidige nota is verouderd en niet voldoende geconsolideerd. Ook is gebiedsontwikkeling sinds de vaststelling van de vorige nota sterk veranderd. Dit komt onder andere door nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de komst van de Omgevingswet. Omdat de Omgevingswet op het moment van schrijven nog niet in werking is getreden, wordt deze in bijlage 2 separaat behandeld. Tot slot sluit de vorige nota niet meer voldoende aan bij de huidige uitvoering van het grondbeleid. Dit alles geeft aanleiding voor een nieuwe nota Grondbeleid.

Deze nota heeft de volgende doelstellingen:

- Het bieden van een integraal overzicht: Grondbeleid is instrumenteel van aard. Dit betekent dat de gemeente een gereedschapskist heeft met financiële en juridische instrumenten. In deze nota worden keuzes gemaakt over hoe de gemeente die instrumenten inzet en met welke doeleinden. De instrumenten zelf zijn vaak complex en specialistisch van aard en worden daarom waar nodig nader toegelicht.
- Het stellen van kaders: Voor alle onderwerpen in deze nota worden keuzes gemaakt. De nota vormt daarmee een kader voor toekomstig handelen. Daarmee wordt ad hoc handelen en willekeur zoveel mogelijk voorkomen. De vastlegging van dit kader geeft invulling aan de kaderstellende rol die de gemeenteraad ten opzichte van het college heeft.
- Transparantie: Zowel intern als extern is door middel van deze nota Grondbeleid bekend hoe invulling wordt gegeven aan het grondbeleid, waardoor de gemeente transparant en consequent handelt.

2. Grondbeleid van de gemeente Texel

De gemeente begeeft zich op de grondmarkt om beleidsdoelen te realiseren, zoals op het gebied van wonen, werken, maatschappelijk en onderwijs. Grondbeleid is daarmee geen doel op zich, het is ondersteunend aan de beleidsdoelen. In het grondbeleid ligt vast op welke wijze en binnen welke kaders de gemeente zich op de grondmarkt begeeft. De manier waarop gemeenten dat kunnen doen verschilt. In basis zijn er twee hoofdvormen van grondbeleid: *actief* en *faciliterend*. In de praktijk lopen de vormen in elkaar over en zijn er meerdere tussenvarianten denkbaar. Elke vorm heeft voor- en nadelen die hieronder worden benoemd.

2.1. Actief

Bij actief grondbeleid treedt een gemeente actief op in de grondmarkt om beleidsdoelen te realiseren. Ze handelt dan, tot op zekere hoogte, als een private partij. De gemeente koopt gronden en maakt deze bouw- en woonrijp. Daarna worden de gronden bijvoorbeeld door middel van een tender doorverkocht aan ontwikkelaars, een corporatie of particulieren. Die ontwikkelen vervolgens het vastgoed op de gronden. De kenmerken zijn in het kort:

- de gemeente heeft totale regie over de ontwikkeling en kan maximaal sturen op de realisatie, fasering en kwaliteit van het project;
- de gemeente draagt zelf de (financiële) kansen en risico's die horen bij de grondexploitatie; een ontwikkelende partij is verantwoordelijk voor de vastgoedexploitatie;
- bij een grondexploitatie met een positief saldo komt de winst de gemeente ten goede;
- bij een grondexploitatie met een negatief saldo moet de gemeente het verlies dekken.

2.2. Faciliterend

In tegenstelling tot actief grondbeleid gedraagt een gemeente zich bij faciliterend grondbeleid uitsluitend als een publieke organisatie. De gemeente faciliteert dan de markt om beleidsdoelen te realiseren, bijvoorbeeld door het maken of aanpassen van ruimtelijke plannen. De gemeente moet daar kosten voor maken. Die verhaalt ze bij faciliterend grondbeleid op de ontwikkelaar(s) van de locatie. De kenmerken zijn in het kort:

- de gemeente is afwachtend op de markt;
- de gemeente loopt weinig financieel risico;
- voor de regie is de gemeente beperkt tot haar publiekrechtelijke instrumentarium.

2.3. Tussenvormen

Actief en faciliterend grondbeleid zijn de uiterste vormen van grondbeleid. Daartussen zijn meerdere vormen denkbaar. Onderstaand worden enkele voorbeelden gegeven. Deze lijst is niet uitputtend, er zijn meerdere tussenvormen te bedenken.

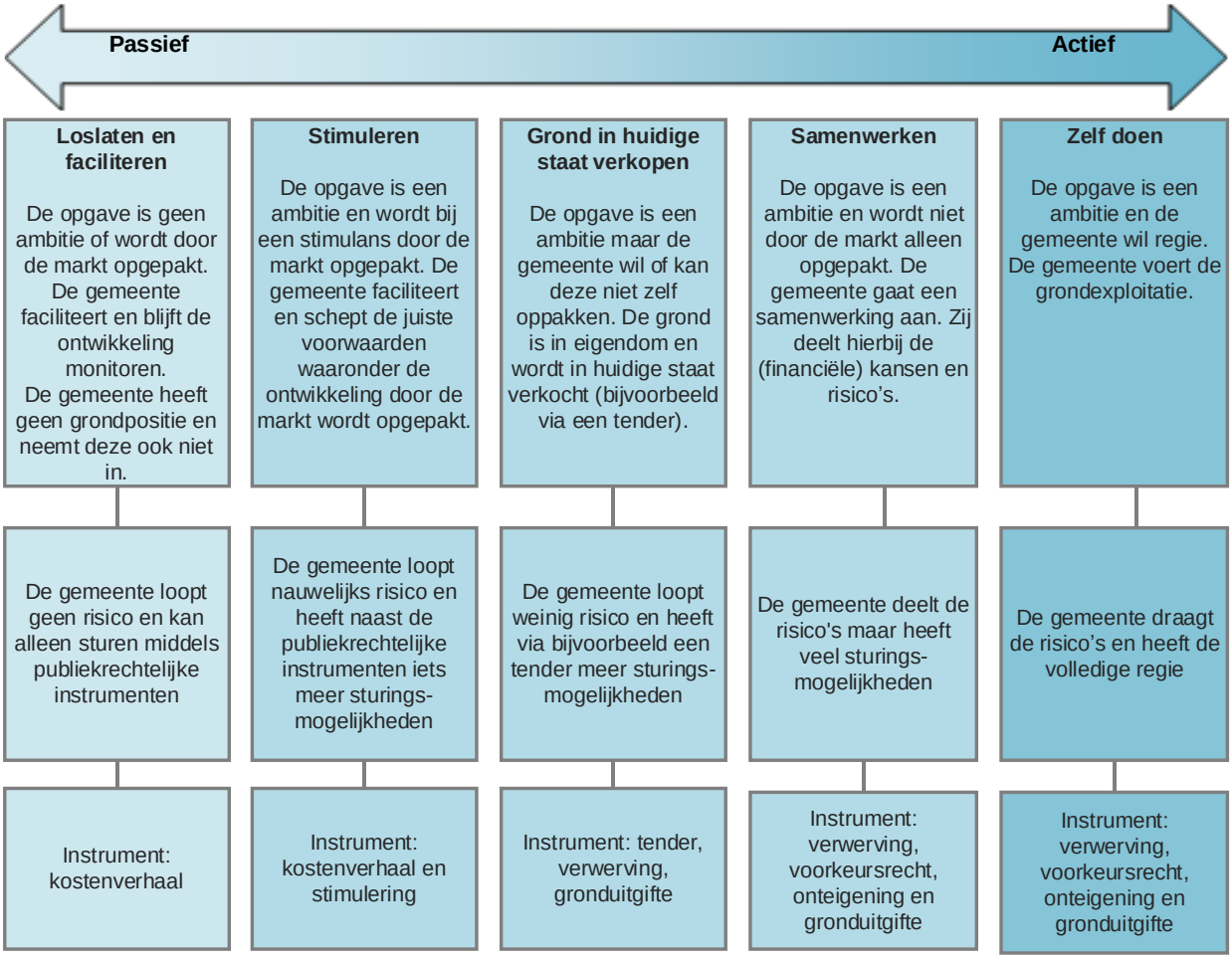
1. De gemeente kan ook een **stimulerende** rol innemen. Daarbij neemt de gemeente geen afwachtende rol aan maar gaat ze actief op zoek naar manieren om marktpartijen te stimuleren een bepaalde ontwikkeling op te pakken. Dat kan bijvoorbeeld met een financiële stimulans, maar ook door simpelweg uitnodigend te zijn en actief met partijen in gesprek te gaan. De gemeente is dan actief bezig met het creëren van de juiste voorwaarden en het zoeken naar de juiste partij om de ontwikkeling mogelijk te maken.

Dit is een meer faciliterende tussenvorm. De gemeente laat de markt ontwikkelen, maar creëert wel de juiste randvoorwaarden.

2. Een meer actieve tussenvorm is mogelijk als de gemeente zelf wel gronden in bezit heeft, maar deze niet zelf wil ontwikkelen. **De gemeente verkoopt dan de grond in huidige staat**, bijvoorbeeld via een tender, aan een partij die niet alleen de vastgoed- maar ook de grondexploitatie uitvoert. Hiermee heeft de gemeente meer regie en sturingsmogelijkheden dan bij faciliterend grondbeleid, maar draagt ze niet de risico's en kansen die horen bij een grondexploitatie. Toch kan de gemeente hier minder sturen op de fasering en uiteindelijke kwaliteit van het project dan bij een puur actief grondbeleid.
3. Een andere tussenvorm is **samenwerken**. Hiervoor kan worden gekozen wanneer blijkt dat een marktpartij een bepaalde ontwikkeling niet zelfstandig wil of kan oppakken en de gemeente geen puur actieve rol wenst te hebben. De gemeente werkt dan samen met de marktpartij aan de ontwikkeling, bijvoorbeeld via een publiek-privaat samenwerkingsmodel (PPS). Het is belangrijk dat hierbij duidelijke afspraken worden gemaakt over regie en risico's.

Bij elke (tussen)vorm van grondbeleid heeft de gemeente diverse grondbeleidsinstrumenten tot haar beschikking. Bij faciliterend grondbeleid is de gemeente beperkt tot haar publiekrechtelijke grondbeleidsinstrumentarium, met name kostenverhaal. Met kostenverhaal verhaalt de gemeente bij de initiatiefnemer kosten die de gemeente maakt om projecten te faciliteren. Bij een actievere vorm van grondbeleid kan de gemeente zelf gronden verwerven, ontwikkelen en uitgeven. De diverse vormen worden in onderstaand schema samengevat. Links staan de meer passieve vormen van grondbeleid en rechts de meer actieve vormen.

Figuur 1: vormen van grondbeleid

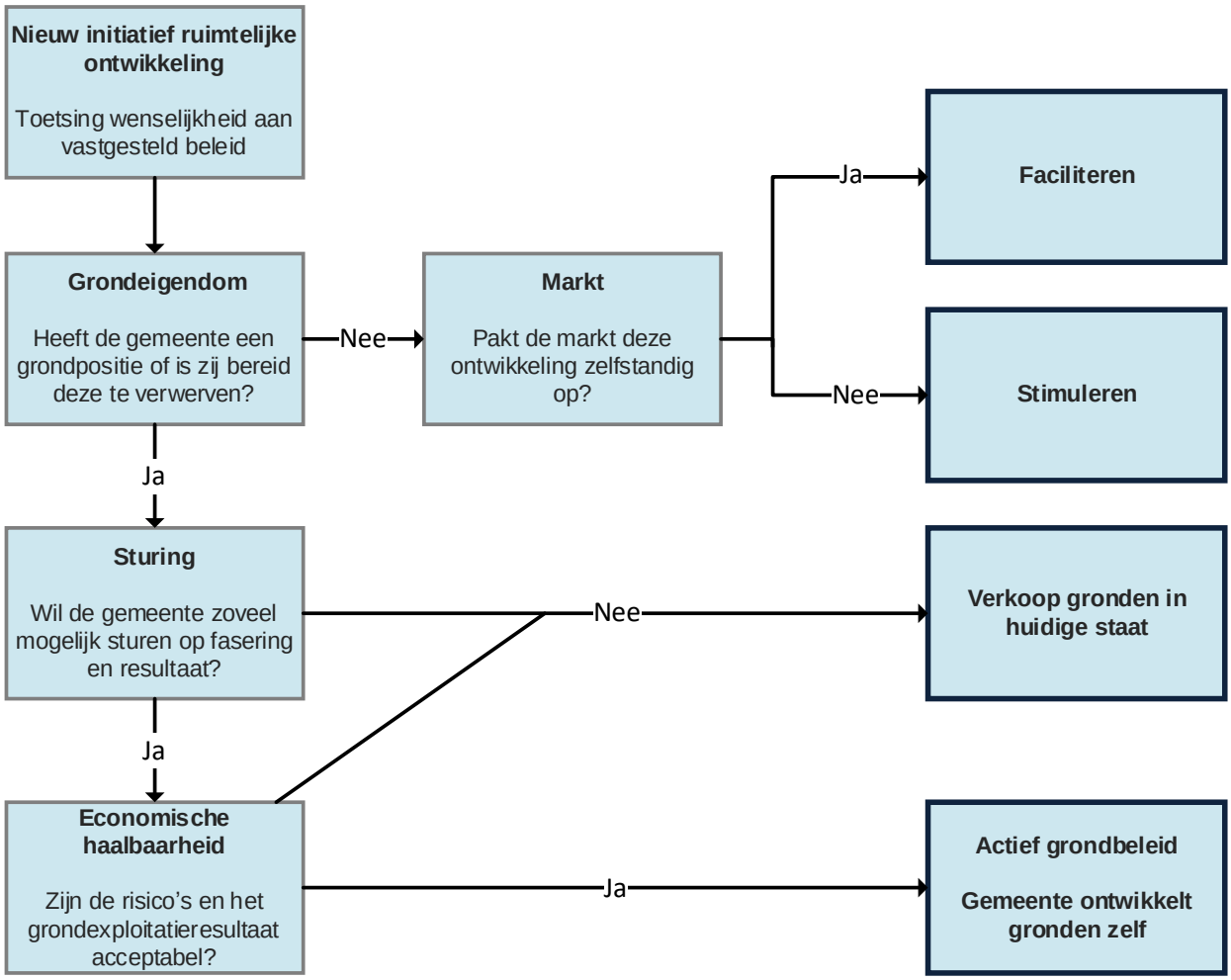

2.4. Keuze grondbeleid

De gemeente Texel wil flexibel kunnen omgaan met de vraagstukken die spelen. De gemeente Texel kiest er daarom voor om situationeel grondbeleid te voeren. Dat betekent dat de gemeente geen voorkeur uitspreekt voor actief of faciliterend grondbeleid, of een van de tussenvormen, maar per situatie kijken wat de best passende vorm is. Om willekeur en ad hoc handelen te voorkomen is het bij situationeel grondbeleid van belang om transparant te zijn over hoe de gemeente tot een bepaalde keuze komt. Er moet van tevoren worden bepaald met welke variabelen de gemeente rekening houdt bij het bepalen van de grondbeleid strategie. Dit zijn in ieder geval:

- de wenselijkheid van het project, hierbij wordt gekeken naar het reeds vastgestelde beleid en de daarin genoemde doelen en ambities van de gemeente;
- de eigendomssituatie van de grond;
- in welke mate sturing op kwaliteit en/of fasering gewenst is;
- de financiële haalbaarheid en de risico's;
- of en hoe de ontwikkeling door de markt wordt opgepakt.

De belangrijkste keuzes staan aangegeven in onderstaand stroomschema:

Er zijn vanzelfsprekend meer variabelen te bedenken die een rol kunnen hebben bij de keuze om meer actief of meer faciliterend grondbeleid te voeren. Als voorbeeld kan een subsidie of ondersteuning anderszins vanuit het rijk of de provincie ervoor zorgen dat de gemeente een project gemakkelijker zelf actief kan oppakken. Ook de ambtelijke capaciteit kan een rol spelen.

In bovenstaand schema zijn de belangrijkste keuzes weergegeven die voor elk project gelden. Per project kijkt de gemeente vervolgens of er andere factoren zijn die de keuze beïnvloeden.

Uiteraard worden alleen wenselijke projecten opgepakt. Wanneer een ontwikkelende partij (planologische) medewerking van de gemeente nodig heeft, wordt het project dus eerst getoetst aan het vastgestelde beleid van de gemeente. Wanneer een initiatiefnemer met eigen grond een project voorstelt dat past binnen de visie en kaders, kan de gemeente dit project planologisch faciliteren. In een anterieure overeenkomst kunnen dan randvoorwaarden worden vastgelegd. Ook verhaalt de gemeente haar kosten via deze overeenkomst (kostenverhaal is wettelijk verplicht, zie paragraaf 4.6 en bijlage 1). Wanneer de gemeente een project wenselijk vindt maar de grond niet wil verwerven en er (nog) geen initiatiefnemers zijn, kan worden geprobeerd om de markt te stimuleren of vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

Wanneer de gemeente de grond zelf in eigendom heeft of kan verkrijgen, zijn er meer mogelijkheden tot sturing. Wanneer een grote invloed op fasering en resultaat niet noodzakelijk is, de gemeente de risico's niet acceptabel vindt of simpelweg geen capaciteit kan krijgen om het project zelf op te pakken, kan worden gekozen om de gronden in huidige staat via een tender te verkopen. De gemeente kan dan in relatief grote mate sturen op het resultaat, maar blijft hier afhankelijk van de markt. Indien er meer sturing is gewenst pakt de gemeente het project zelf op. De raad wordt geïnformeerd over welk type grondbeleid in een bepaalde situatie wordt gevoerd. Dit wordt in ieder geval gedaan in de halfjaarlijkse rapportage 'grote projecten en grondexploitaties', maar in voorkomende gevallen ook in het verzoek om een grondexploitatie te openen.

Beleidsregel: Keuze grondbeleid
De gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Per situatie wordt gekeken of de gemeente een meer faciliterend of een meer actief grondbeleid voert.

3. Organisatie grondbeleid

In onderstaand schema worden de taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het grondbeleid weergegeven. De gemeenteraad stelt de beleidskaders vast en het college voert het beleid uit binnen deze kaders. De raad controleert achteraf of de uitvoering van het grondbeleid door het college binnen de vastgestelde kaders heeft plaatsgevonden.

Figuur 3: Taken raad, college en ambtelijke organisatie

Wie	Taak	Instrument/bevoegdheid
Gemeenteraad	Kaders stellen	• Ruimtelijke kaders vaststellen (Structuur-/Omgevingsvisie; Bestemmings-/Omgevingsplan) • Beleidskaders, waaronder vaststellen nota Grondbeleid, nota Grondprijzen, Woonvisie • P&C cyclus, waaronder vaststellen, herzien en afsluiten grondexploitaties • Kredietverstrekking
College van B&W	Uitvoeren en beheren	• Grondexploitaties beheren • Verwerven gronden (zie paragraaf 4.2) • Uitgifte gronden • Sluiten privaatrechtelijke overeenkomsten (o.a. anterieure overeenkomsten, samenwerkingsovereenkomsten, intentieovereenkomsten, verkoopovereenkomsten) • Beleidsvoorstellen/kaders voorbereiden • De raad informeren • Krediet/budget aanvragen bij de raad
Ambtelijke organisatie	Uitvoeren werkzaamheden	• Zorg dragen voor uitvoering verantwoordelijkheden college

De gemeenteraad stelt de kaders van het te voeren grondbeleid vast. Dat doet de raad door het vaststellen van kaderstellende nota´s zoals de nota Grondbeleid en door middel van bevoegdheden zoals het openen van grondexploitaties, het vaststellen van bestemmingsplannen (in de toekomst omgevingsplannen) en het beschikbaar stellen van krediet. Door de vaststelling van de gemeentelijke begroting stemt de raad in met het voorgenomen beleid van het college zoals dat is verwoord in de verplichte paragraaf Grondbeleid van de gemeentebegroting. Achteraf keurt de raad op vergelijkbare wijze het gevoerde grondbeleid van het college goed door in te stemmen met de jaarrekening (en bijlagen).

Het college voert het grondbeleid uit binnen de door de raad gestelde kaders. Het college beheert de grondexploitaties, koopt en geeft gronden uit en kan overeenkomsten sluiten.

De werkzaamheden waarvoor het college verantwoordelijk is, worden uitgevoerd door de ambtelijke organisatie. Denk hierbij aan het actualiseren van de grondexploitaties en het opstellen van (kostenverhaals)overeenkomsten (de zogenaamde ‘anterieure overeenkomsten’).

4. Instrumenten grondbeleid

4.1. Inleiding

De gemeente heeft een instrumentarium voor zowel een meer actief als een meer faciliterend grondbeleid. Dit hoofdstuk gaat daar op in. Daarbij is een indeling naar het proces van gebiedsontwikkeling gehanteerd, wat begint bij de verwerving en eindigt met uitgifte of kostenverhaal. Met de komst van de Omgevingswet blijven de genoemde instrumenten grotendeels gelijk. De veranderingen die van belang zijn worden behandeld in bijlage 2.

4.2. Verwerving

Bij een actief grondbeleid zal de gemeente in sommige gevallen gronden moeten verwerven. Wanneer die gronden groter zijn dan 100 m^2 worden deze getaxeerd door een onafhankelijk en gecertificeerde taxateur, met uitzondering van gronden met een agrarische bestemming. Bij gronden kleiner dan 100 m^2 wegen de taxatiekosten normaliter niet op tegen inkomsten uit de grondverkoop.

Beleidsregel: Taxatie
Uitgangspunt in relatie tot staatssteun is dat een taxatie wordt uitgevoerd bij percelen > 100 m2.

4.2.1. Minnelijke verwerving

Voor het verwerven van gronden (en/of opstallen) zijn verschillende routes mogelijk. Minnelijke verwerving is hierbij het uitgangspunt. De gemeente en eigenaar treden in onderhandeling over de aan-/verkoop en proberen op minnelijke basis overeenstemming te bereiken over de prijs en overige voorwaarden, waaronder schadeloosstelling.

4.2.2. Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg)

De Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) verschaft gemeenten de mogelijkheid af te dwingen dat een eigenaar, bij een voorgenomen verkoop van grond (al dan niet met opstal), deze eerst aan de gemeente moet aanbieden: het voorkeursrecht. De gemeente en eigenaar moeten het dan vervolgens eens worden over de prijs en bijkomende verkoopvoorwaarden. Indien nodig wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Wvg biedt.

4.2.3. Onteigening

Het kan voorkomen dat minnelijke verwerving (al dan niet via een voorkeursrecht) niet mogelijk blijkt. Indien de gronden toch nodig zijn voor realisatie van een belangrijke ontwikkeling kan de gemeente besluiten om over te gaan tot onteigening: een gedwongen eigendomsoverdracht naar de gemeente. Gezien de ingrijpende gevolgen gelden bij een onteigening strikte procedures waar vanzelfsprekend kosten en gemeentelijke capaciteit mee gemoeid zijn. Daarmee is dit type verwerving minder aantrekkelijk en wordt dit instrument waar mogelijk vermeden. Indien het niet mogelijk blijkt de gronden anderszins te verwerven wordt het gebruik van dit instrument echter niet uitgesloten.

Beleidsregel: Onteigening en Wvg
Wanneer gronden worden verworven is minnelijke verwerving het uitgangspunt. Indien noodzakelijk wordt gebruik gemaakt van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Het gebruik van onteigening wordt vermeden; het gebruik kan echter niet worden uitgesloten.

4.2.4. Strategische grondverwerving

Verwervingen kunnen zowel projectmatig als strategisch worden gedaan. Bij projectmatige verwervingen is reeds bekend welk plan de gemeente voor de grond heeft. De grond wordt dan verworven om dat plan uit te voeren. Daartegenover staan strategische verwervingen, ook wel gelegenheidsaankopen genoemd. Het kan voorkomen dat zich plotseling kansen voordoen op de grondmarkt, bijvoorbeeld als grond tegen een voordelige prijs of op een goede locatie wordt aangeboden. Zeker gronden met een strategische locatie zijn aantrekkelijk om te verwerven als de juiste kans zich voortdoet. Op die manier houdt de gemeente maximale grip op de functie van de gronden.

Als gemeenten gronden kopen zonder een plan te hebben voor de betreffende grond, wordt gesproken van strategische verwerving. Om op kansen in te spelen moet vaak snel gehandeld worden. Er is dan te weinig tijd om vooraf toestemming aan de raad te vragen. Het is dus van belang om een budget te hebben waarbinnen het college strategische grond kan verwerven. Uitgangspunt is om alleen gronden strategisch te verwerven die een belangrijke potentie voor een toekomstige ontwikkeling hebben, of vanwege een voor de gemeente strategische ligging belangrijk zijn om te verwerven. De raad wordt in die gevallen achteraf zo snel mogelijk door het college geïnformeerd over de aankoop. Bij het eerstvolgende product in de P&C cyclus wordt de raad gevraagd het budget weer aan te vullen.

In sommige gevallen zullen de strategische gronden een agrarische bestemming hebben. De waarde van agrarische grond is relatief gezien laag. Hierdoor kan een budget van € 200.000 volstaan om in te spelen op kansen. Voor overige functies hebben de gronden vaak een veel hogere waarde. Denk hierbij aan strategisch gelegen gronden met een bedrijfsfunctie in of nabij de dorpskernen. Om hier in te kunnen spelen op kansen en gronden snel aan te kopen is een hoger budget benodigd van € 500.000. Deze bedragen worden waar nodig jaarlijks geïndexeerd op basis van vigerende indexcijfers. Ze zijn gebaseerd op enerzijds wat gangbare bedragen zijn, anderzijds waarvan we inschatten dat we er goed mee uit de voeten kunnen. Er is gekozen voor een splitsing in een bedrag voor agrarische grond en overige gronden om zo transparanter te zijn in de achtergrond en het bestedingsdoel.

Beleidsregel: strategische grondverwerving
Het college is bevoegd om tot € 200.000,- aan agrarische, en € 500.000 aan overige gronden te kopen zonder vooraf toestemming aan de raad te vragen wanneer zich kansen voordoen. De raad wordt dan achteraf zo snel als mogelijk geïnformeerd over de aankoop.

N.B. Wanneer gronden worden aangekocht, moeten deze tegen de verwervingswaarde op de balans worden opgenomen. In het geval van een strategische verwerving worden de gronden echter niet op korte termijn ontwikkeld. Omdat de gronden dan nog geen bestemming hebben

gekregen als bouwgrond, kan het zijn dat de verwervingswaarde hoger is dan de huidige waarde. In dat geval moeten de gronden conform regelgeving (het BBV) worden afgewaardeerd naar de huidige waarde.

Om onnodige afwaarderingen te voorkomen mag onder voorwaarden bij de waardering uitgegaan worden van de toekomstige bestemming in plaats van de huidige bestemming. Het moet dan wel om woningbouwgronden gaan.

4.3. Tijdelijk beheer

Wanneer de gemeente gronden aankoopt, kan het zijn dat deze niet direct na verwerving ontwikkeld kunnen worden. In die gevallen zal de grond tijdelijk beheerd moeten worden. Uitgangspunt is daarbij dat de grond/het vastgoed tijdig beschikbaar is indien nodig voor een gebiedsontwikkeling. Een gangbare vorm die hiervoor ingezet kan worden is tijdeljke pacht.

4.4. Uitgifte

Gronduitgifte is een verzamelnaam voor de manier waarop (bouw)grond ter beschikking wordt gesteld aan particulieren en marktpartijen. Ook gronduitgifte is een instrument dat voornamelijk past bij een actiever grondbeleid, maar is in dit geval ook van belang voor de lopende projecten van de gemeente. De verschillende instrumenten die daarbij worden gehanteerd worden hierna behandeld.

4.4.1. Grondverkoop

De meest gebruikelijke vorm van gronduitgifte is verkoop van de grond en eventuele opstallen aan een koper. Het volledig eigendomsrecht wordt daarmee overgedragen. Bij gronduitgifte is dit het uitgangspunt van de gemeente Texel.

4.4.2. Erfpacht

Erfpacht is gronduitgifte middels een recht van erfpacht. Het zogenaamde *bloot eigendom* blijft bij de gemeente. De erfpachter krijgt nagenoeg dezelfde rechten als een eigenaar, op het bloot eigendom na. Uitgifte van grond in erfpacht wordt bij uitzondering overwogen. Erfpacht als instrument is bedoeld om gemeenten grip op de toekomstige bestemming en gebruik van de grond te laten houden (bijvoorbeeld voor maatschappelijke functies of remmen van verstening). Erfpacht heeft echter ook nadelen. Zeker wanneer het op kleine schaal wordt toegepast zijn de administratieve lasten relatief hoog tegen opzichte van de voordelen. Hierom wordt het slechts bij uitzondering toegepast.

In geval van erfpacht wordt geen grond verkocht maar betaalt de pachter een erfpachtcanon, oftewel een vergoeding voor het gebruik van de grond. Deze erfpachtcanon wordt bepaald door jaarlijks een percentage van de grondwaarde in rekening te brengen. In bepaalde gevallen, zoals bij eeuwigdurende erfpacht, kan dit ook worden afgekocht.

Wanneer de gemeente erfpacht gebruikt wordt het te hanteren canonpercentage gebaseerd op het advies van een onafhankelijk bureau. Jaarlijks wordt het uitgiftepercentage vastgelegd in de paragraaf grondbeleid. Hoe de gemeente verder omgaat met erfpacht staat nader toegelicht in onze ‘Beleidsregels uitgifte grond in erfpacht gemeente Texel’.

4.4.3. Verhuur

In plaats van de gronden in erfpacht uit te geven, kan ook gekozen worden voor verhuur. Ook hierbij blijft de grond in eigendom van de gemeente en betaalt de huurder een marktconforme

vergoeding voor de grond. Onder andere gronden voor sportvelden worden middels verhuur uitgegeven.

4.4.4. Pacht

Pacht is een overeenkomst waarbij agrarische gronden door de verpachter (eigenaar) in gebruik worden gegeven aan de pachter. Er dient sprake te zijn van economische activiteit gericht op winst door uitoefening van landbouw. Het in gebruik verstrekken van bijvoorbeeld grasland ten behoeve van een hobby is dus geen pacht. De opbrengst van het verpachte komt in beginsel toe aan de pachter. De meest voorkomende vormen van een pachtovereenkomst zijn de reguliere pachtovereenkomst en de geliberaliseerde pachtovereenkomst.

Gemeente Texel hanteert voor haar agrarische pachtpercelen een “geliberaliseerde pachtovereenkomst”, een tijdelijke pachtovereenkomst voor los land van 6 jaar of korter.

4.4.5. Recht van opstal

Recht van opstal is een beperkt zakelijk recht om in, op of boven een onroerende zaak van een ander gebouw, werken of beplantingen in eigendom te hebben. Er ontstaat een juridische scheiding tussen de ondergrond en hetgeen erop is gebouwd. Op die manier wordt bij een grondregeling duidelijk wie eigenaar is van de grond en wie eigenaar is van het opstal. Het vestigen van een recht van opstal kan bijvoorbeeld worden gebruikt bij de plaatsing van zendmasten of laadpalen.

4.4.6. Selectie van marktpartijen

Didam-arrest

De Hoge Raad heeft op 26 november 2021 uitspraak gedaan over de manier waarop overheden marktpartijen moeten selecteren bij de verkoop van vastgoed (Didam-arrest). Als er meerdere gegadigden zijn voor de aankoop of te verwachten is dat er meerdere gegadigden zijn, dan moet de gemeente de gelegenheid bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar de aankoop. Deze verplichting vloeit voort uit het gelijkheidsbeginsel en houdt in dat de gemeente de koper moet selecteren op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria. De gemeente moet dan ook voldoende inzicht geven in de beschikbaarheid van de onroerende zaak, de selectieprocedure, het tijdschema en de toe te passen selectiecriteria. Dit moet dan tijdig worden aangeven en op een zodanige manier zodat potentiële gegadigden de informatie ook kunnen vinden. De gemeente moet altijd een vorm van mededinging borgen; ook in situaties waarbij marktpartijen op eigen initiatief interesse tonen in gemeentelijk vastgoed en de gemeente geneigd is dit te verkopen. De gemeente moet dan nagaan of er niet ook andere geïnteresseerden zijn. Dit geldt niet alleen bij verkoop, maar ook bij andere vormen van uitgifte zoals (erf)pacht of verhuur.

Als de gemeente verwacht dat er slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt, moet bekend gemaakt worden op dusdanige wijze dat eenieder daarvan kennis kan nemen. Ook moet de gemeente dan aangeven waarom er naar het oordeel van de gemeente slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de uitgifte.

Hoe de gemeente specifiek omgaat met het Didam arrest in relatie tot de uitgifte van snippergroen, restgrond en pacht staat nader toegelicht in de beleidsregels ‘Wanneer ben je de ‘enige serieuze gegadigde’ voor snippergroen/restgrond en pacht?’.

Beleidsregel: Uitgiftebeleid

- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledige eigendom wordt daarmee overgedragen;
- Bij uitzondering wordt uitgifte via verhuur/(erf)pacht of recht van opstal overwogen;
- Bij uitgifte van vastgoed aan marktpartijen houdt de gemeente rekening met het Didam arrest.

4.5 Grondprijzen

Bij gronduitgifte speelt de marktconformiteit van de grondprijzen een belangrijke rol. De gemeente mag in beginsel geen (ongeoorloofde) staatsteun verlenen door bijvoorbeeld gronden tegen een te lage prijs te verkopen waardoor vervalste concurrentie optreedt. Onder bepaalde omstandigheden, zoals bijvoorbeeld maatschappelijk belang, kan hier onderbouwd van worden afgeweken.

Marktconforme grondprijzen kunnen op diverse manieren worden benaderd. De meest gebruikelijke zijn de comparatieve en residuele waarderingsmethode, in sommige specifieke gevallen wordt een normatieve (vaste) grondprijs of een kostenbenadering gehanteerd.

4.5.1 Residuele methode

Om marktconforme grondprijzen te bepalen is de residuele grondwaardemethode een veelgebruikte methode. Met deze methode wordt allereerst gekeken naar de potentiële opbrengst van het vastgoed. Bij woningbouw wordt hier bijvoorbeeld gekeken naar de VON-prijs exclusief BTW; dit is de opbrengst die ten goede komt aan de ontwikkelende partij. Vervolgens wordt gekeken naar de kostenkant, allereerst naar de directe bouwkosten. Dit zijn de kosten voor het materiaal en de arbeid om het vastgoed te kunnen realiseren. Daarbovenop komen dan nog de bijkomende kosten. Dit zijn bijvoorbeeld de verschillende advies/projectkosten en winst en risico voor de ontwikkelaar. Het totaal aan directe en bijkomende kosten worden de stichtingskosten genoemd. Vervolgens worden de berekende stichtingskosten van de opbrengsten afgehaald. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten (het residu) is de prijs die een ontwikkelende partij kan betalen voor de grond.

Er gaat relatief veel rekenwerk vooraf aan deze methode. Zo zal de marktwaarde van het vastgoed moeten worden bepaald. Voor woningbouw is dat relatief eenvoudig, maar voor commercieel vastgoed niet. Daarnaast moet een compleet overzicht worden gemaakt van de stichtingskosten. Daarmee is dit een methode die relatief veel werk kost en waar veel informatie voor benodigd is, maar wel nauwkeurig is.

4.5.2 Comparatieve methode

Grondprijzen voor bepaalde locaties of type gronden kunnen worden vastgesteld door naar vergelijkbare projecten op Texel of in de regio te kijken. Voor het berekenen van de grondprijs voor sociale woningbouw doen gemeenten bijvoorbeeld vaak comparatief onderzoek. Er wordt dan gekeken wat omliggende gemeenten als vaste grondprijs hanteren voor dit type woningbouw. Ook bij bedrijventerreinen is het gebruikelijk om de grondprijs te vergelijken met soortgelijke bedrijventerreinen in de regio. De comparatieve methode is geschikt bij gronden met een bestemming waarvoor voldoende marktreferentie beschikbaar is. De methode is ook aangemerkt om residueel berekende grondprijzen te toetsen.

4.5.3. Taxatie

Om een eerste haalbaarheidsberekening voor een project te maken, wordt een van de bovenstaande methodieken op globaal niveau gebruikt om een inschatting van de grondopbrengsten te krijgen. Deze worden dan meegenomen in de grondexploitatie. Zodra er genoeg duidelijkheid bestaat over het uit te geven ontwikkelprogramma worden de gronden door een onafhankelijke en gecertificeerde taxateur getaxeerd. Voor categorieën met een vaste/normatieve grondprijs is een taxatie niet nodig.

4.5.4. Normatieve(vaste)grondprijs

Het is gangbaar om voor enkele functies die vaak geen vrije marktwerking kennen, zoals niet-commerciële maatschappelijke functies, een kostprijs of vaste prijs te hanteren die van te voren wordt bepaald. De gemeente Texel hanteert een vaste grondprijs voor sociale woningbouw, tuin en/of erf en parkeren bij wonen of bedrijf.

De gemeente gebruikt de volgende methodieken voor de volgende categorieën:

- **Sociale woningbouw**
  Hiervoor wordt met een normatieve grondprijs gewerkt (voor woningbouwcorporaties).
- **(Projectmatige) woningbouw in de vrije sector**
  Deze grondprijs wordt residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Vrije kavels (PO/CPO-kavels)**
  Deze grondprijs wordt comparatief, residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Maatschappelijke functies**
  Deze grondprijs wordt comparatief, residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Bedrijventerreinen**
  Deze grondprijs wordt comparatief, residueel en/of middels een taxatie berekend.
  Hiervoor gelden grondprijzen per m^2 uit te geven grond dan wel per m^2 BVO.
- **Kantoren/commerciële voorzieningen**:
  Deze grondprijs wordt residueel en/of middels een taxatie berekend.
- **Overige gronden**
  Voor de verkoop van snippergroen/restgrond bij een woning en voor parkeren/erf bij een bedrijfsmatige bestemming hanteert de gemeente een normatieve grondprijs. Er wordt een uitzondering gemaakt als naar het oordeel van de gemeente de grond een duidelijk andere marktwaarde heeft dan de vaste grondprijs.

De methodieken en normatieve grondprijzen worden jaarlijks geactualiseerd in de grondprijzenbrief die door het college wordt vastgesteld..

Beleidsregel: Grondprijzen

- Uitgangspunt is dat gemeentelijke grondprijzen marktconform zijn;
- Voor sociale woningbouw hanteert de gemeente een normatieve grondprijs;
- Voor overige categorieën gebruikt de gemeente de residuele of comparatieve methode om de grondprijs te bepalen. Indien nodig wordt een taxatie uitgevoerd;
- Voor snippergroen/restgrond bij een woning en parkeren/erf bij een bedrijfsbestemming wordt een normatieve grondprijs gehanteerd.

4.6 Kostenverhaal

Wanneer de gemeente kosten maakt om een project te realiseren, is de gemeente wettelijk verplicht deze kosten te verhalen, tenzij de dekking van de kosten anderszins verzekerd is (zie bijlage 1). In de praktijk komt het er op neer dat bij grondverkoop de kosten gedekt worden door de uitgifte van de grond. Wanneer geen grond verkocht wordt, bijvoorbeeld in het geval van faciliterend grondbeleid, moeten de kosten verhaald worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de ambtelijke (plan)kosten die gemaakt worden of om direct toerekenbare kosten. Ook kosten buiten het projectgebied die (deels) toe te rekenen zijn aan het project moeten verhaald worden (zogeheten bovenwijkse kosten).

Kostenverhaal kan publiek- of privaatrechtelijk geregeld worden. Uitgangspunt is om kostenverhaal via de privaatrechtelijke route te doen, via een zogeheten anterieure overeenkomst (de wetgever gaat hier ook vanuit). Alleen indien nodig wordt gebruik gemaakt van de publiekrechtelijke route[1]. In dat geval moet een exploitatieplan opgesteld worden, of worden kostenverhaalsregels opgenomen in het omgevingsplan (zodra de Omgevingswet is ingevoerd). Dit zal alleen gebeuren wanneer een anterieure overeenkomst niet tot stand is gekomen.

Een nadere toelichting staat in Bijlage 1 onder ‘Wet ruimtelijke ordening Afdeling 6.4’

Beleidsregel: Kostenverhaal

- Uitgangspunt voor het kostenverhaal is om waar mogelijk dit privaatrechtelijk via een anterieure overeenkomst te regelen (dit is ook het wettelijk uitgangspunt);
- Alleen indien nodig wordt een exploitatieplan of worden kostenverhaalsregels vastgesteld om het kostenverhaal te regelen.

[1] Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien een te ontwikkelen gebied meerdere eigenaren kent en een of meer geen anterieure overeenkomst willen sluiten.

5. Beheersing en verantwoording

5.1. Grondexploitaties

Wanneer de gemeente een gebiedsontwikkeling actief oppakt, stelt de gemeente zelf een grondexploitatie op. Een grondexploitatie (grex) is een specifieke begroting die de grondkosten en grondopbrengsten van een gebiedsontwikkeling in kaart brengt. De grondexploitatie geeft partijen inzicht in de financiële haalbaarheid van een gebiedsontwikkeling. Op basis van de grondexploitatie vindt financiële bewaking plaats. Bij het opstellen van grondexploitaties wordt rekening gehouden met de stellige uitspraken van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken). Dit betekent onder andere dat grondexploitaties de volgende kosten- en opbrengstensoorten en elementen bevatten:

- Verwerving
- Tijdelijk beheer
- Bouwrijp maken
- Woonrijp maken
- Planontwikkeling
- Overige kosten
- Grondopbrengsten en overige opbrengsten (subsidies en bijdragen)
- Rente en kosten- en opbrengstenstijging (tijdseffecten)

De looptijd van een grondexploitatie is in beginsel maximaal 10 jaar. In het geval dat een gebiedsontwikkeling een langere looptijd heeft, wordt de grondexploitatie gesplitst of worden maatregelen genomen om het risico te beperken. Zodra een verlies op een grondexploitatie wordt verwacht, wordt door de raad een voorziening getroffen ter hoogte van het verwachte verlies.

Grondexploitaties worden periodiek herzien. De eerste herziening wordt in het eerste kwartaal uitgevoerd. De raad wordt na de eerste herziening geïnformeerd over het verloop van de boek- en eindwaarden en de verschillen met het voorgaande jaar. De grondexploitaties dienen vastgesteld te worden door de raad.

De grondexploitaties worden tussentijds nogmaals geactualiseerd. Halverwege het jaar wordt gekeken naar de tot dan toe gerealiseerde kosten en opbrengsten en worden nieuwe inzichten in de grondexploitaties verwerkt. De raad stelt deze tussentijdse actualisatie niet vast; de tussentijdse actualisatie heeft een informerend karakter.

Bij aanzienlijke wijzigingen binnen een grondexploitatie wordt de raad tussentijds, oftewel buiten de actualisaties om, geïnformeerd.

Beleidsregel: Grondexploitaties

- Bij het opstellen van grondexploitaties wordt rekening gehouden met de stellige uitspraken van de commissie BBV.
- Grondexploitaties worden tweemaal per jaar geactualiseerd. Bij aanzienlijke wijzigingen wordt de raad tussentijds geïnformeerd. Indien nodig wordt een voorziening getroffen.

5.2. Risicomanagement

Grondexploitaties brengen risico's en kansen met zich mee die een grote impact kunnen hebben op de financiële haalbaarheid van de projecten en de financiële weerbaarheid van de gemeente. De manier waarop daarmee wordt omgegaan staat ook beschreven in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen. De (projectgebonden) risico's en kansen worden bij elke grondexploitatie per herziening geïnventariseerd. Na de inventarisatie wordt per grondexploitatie doorgerekend wat het daadwerkelijke financiële risico is dat de gemeente met haar grondexploitaties loopt. Het financiële risico wordt indien nodig afgedekt in het weerstandsvermogen.

Beleidsregel: Risicomanagement

- Bij de herzieningen van de grondexploitaties wordt gelijktijdig een risicoanalyse uitgevoerd conform de nota risicomanagement en weerstandsvermogen.

Bijlage 1: huidige wet- en regelgeving

Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid is vormgegeven binnen een bestaand wettelijk kader. De belangrijkste wettelijke kaders worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Aanbestedingswet

De voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving is nader uitgewerkt in het gemeentelijk inkoop en aanbestedingsbeleid. Waar van toepassing wordt dit ook opgelegd aan private ontwikkelende partijen.

Het gemeentelijk inkoop en aanbestedingsbeleid formuleert regels voor wanneer en op welke wijze zogeheten overheidsopdrachten aanbesteed moeten worden. Het aanbestedingsbeleid formuleert dit voor alle soorten overheidsopdrachten die de gemeente kent. Binnen gebiedsontwikkeling is hiervan sprake als bijvoorbeeld werken worden gerealiseerd of diensten worden verricht in opdracht van de gemeente. Van overheidsopdrachten kan ook sprake zijn als de werken niet op gemeentelijk eigendom worden gerealiseerd en ook niet direct in opdracht van de gemeente, maar de gemeente bijvoorbeeld wel het gerealiseerde openbaar gebied binnen een gebiedsontwikkeling geleverd krijgt. Ook dan is het gemeentelijk aanbestedingsbeleid van toepassing.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Met name met betrekking tot het financiële deel van het grondbeleid is het zogeheten Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van belang. Specifiek is de door de commissie BBV uitgebrachte “Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)” van belang. Hierin zijn richtlijnen opgenomen waar gemeentelijke grondexploitaties[2] aan moeten voldoen bij gebiedsontwikkelingen waar de gemeente zelf financieel verantwoordelijk is en hoe financieel omgegaan moet worden met gebiedsontwikkelingen waarbij de gemeente geen eigenaar is van de grond.

De grondexploitaties van de gemeente voldoen aan deze richtlijnen en ook op de andere punten handelt de gemeente conform deze richtlijnen. Waar van toepassing komt dit in de volgende hoofdstukken concreter aan de orde.

In dit kader staan we ook kort stil bij de ”Notitie Grondexploitaties” van de commissie BADO (d.d. 3 september 2019). In deze notitie wordt stilgestaan bij het proces van gebiedsontwikkeling en hoe een en ander financieel optimaal verantwoord kan worden door het aanleggen van dossiers. Deze nota Grondbeleid draagt voor een groot deel bij aan het werken conform de in de notitie opgenomen systematiek en vult op onderdelen de notitie verder in.

[2] De financiële vertaling van het productieproces dat (ruwe) grond omzet in grond voor een (andere) gewenste bestemming. Dit is een overzicht van grondopbrengsten en grondkosten uitgezet in de tijd, rekening houdend met opbrengsten- en kostenstijgingen en rentetoerekening

Staatssteun

Het als gemeente verlenen van zogeheten “Staatssteun”[3] kan ongeoorloofd zijn en dit moet voorkomen worden. Zeker binnen het grondbeleid is dit een belangrijk aandachtspunt bij met name de verwerving en verkoop van gronden en ander vastgoed door de gemeente. Het verlenen van staatssteun kan dan aan de orde zijn als de gemeente voor meer dan de marktwaarde vastgoed verwerft dan wel voor minder dan de marktwaarde verkoopt.

Wet ruimtelijke ordening afdeling 6.4

Gemeenten zijn verplicht om kosten die zij maken ten behoeve van een zogeheten ”bouwplan”[4] te verhalen op de partij die het profijt ervan ondervindt. Dit is vastgelegd in afdeling 6.4 Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Waar het bouwplan wordt gerealiseerd op gemeentelijk eigendom kan de gemeente de kosten verhalen via de grondopbrengsten bij verkoop van dat eigendom. Dat kan niet wanneer de gemeente de gronden niet zelf in eigendom heeft, maar wel het bouwplan faciliteert en daar kosten voor maakt (zoals bijvoorbeeld het in procedure brengen van een bestemmingsplan). Dan moet het kostenverhaal via een andere route plaatsvinden. Hiervoor bestaan in hoofdzaak twee routes:

- Minnelijke route via een overeenkomst (uitgangspunt wetgever): De gemeente en private partij sluiten vóór het vaststellen van een bestemmingsplan voor het bouwplan een overeenkomst waarin het kostenverhaal is vastgelegd en verzekerd, de zogeheten anterieure overeenkomst. Een posterieure overeenkomst is ook mogelijk, maar die dient dan te voldoen aan het dan vastgestelde exploitatieplan (zie hierna). Anterieur bestaat er meer vrijheid.
- Dwingende route via een exploitatieplan: De gemeente is verplicht om gelijktijdig met het vaststellen van een bestemmingsplan waarmee het bouwplan planologisch mogelijk wordt gemaakt een zogeheten exploitatieplan vast te stellen, indien vóór vaststelling van het bestemmingsplan geen overeenkomst over het kostenverhaal is gesloten. Het kostenverhaal is dan, met het vaststellen van het exploitatieplan, op afdwingbare wijze geregeld op basis van de regels uit afdeling 6.4 Wro. De route van het kostenverhaal verloopt dan door het, op basis van het dan vastgestelde exploitatieplan, opnemen van een betalingsvoorschrift als onderdeel van de omgevingsvergunning voor het bouwen. Deze route kent minder vrijheden dan de minnelijke route omdat het exploitatieplan moet voldoen aan de regels uit afdeling 6.4 Wro.

[3] Staatssteun is aan de orde wanneer cumulatief aan de onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
- De steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht
- De steun wordt met staatsmiddelen bekostigd
- Staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (nonmarktconformiteit)
- De steunmaatregel is selectief; het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio
- De maatregel de mededinging (in potentie) vervalst en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU

[4] De realisatie, uitbreiding of verbouwing van vastgoed. Art. 6.2.1 Bro presenteert de concrete lijst met ontwikkelingen die als bouwplan worden beschouwd.

Deze “kostenverhaalsregels” uit de Wro zijn voor het grondbeleid van belang. Waar van toepassing worden ze in deze nota aangehaald en nader ingevuld.

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet (Ow). Het stelsel met betrekking tot het kostenverhaal zoals opgenomen in afdeling 6.4 Wro komt dan te vervallen en wordt vervangen door een nieuw stelsel vastgelegd in afdeling 13.6 van de Ow.

Bovenstaande toelichting blijft ook in dat stelsel relevant. De twee genoemde routes inclusief bijbehorende kenmerken blijven namelijk bestaan. De zelfstandige figuur van het exploitatieplan komt te vervallen, maar wordt vervangen door zogeheten kostenverhaalregels waarmee in voorkomende gevallen hetzelfde wordt bereikt; het plegen van afdwingbaar kostenverhaal. Alsdan verloopt dit vervolgens niet via een betalingsvoorschrift op de omgevingsvergunning, maar via een door de initiatiefnemer zelf aan te vragen kostenverhaalsbeschikking. Een relevante aanvulling in de afdwingbare route is een keuze daarbinnen tussen twee modellen; een model met en zonder tijdvak. Beide modellen vallen onder de route van het afdwingbaar kostenverhaal. Het model met tijdvak is grofweg gelijk aan het model onder de Wro. Het model zonder tijdvak is geïntroduceerd als beter passend bij meer globale, organische ontwikkelingen.

Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Overheidslichamen zijn per 1 januari 2016 verplicht tot het betalen van vennootschapsbelasting voor de activiteiten waarmee zij een onderneming drijven en winst behalen. Op basis van de daarvoor vastgestelde criteria[5] gelden de geclusterde grondexploitaties als een dergelijke onderneming. Daarmee ontstaat de verplichting tot het doen van aangifte. Om die reden wordt een jaarlijkse indicatie van de te betalen vennootschapsbelasting in de begroting weergegeven.

[5] Een activiteit wordt gezien als een onderneming indien cumulatief sprake is van:

- een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid
- waarmee wordt deelgenomen aan het economisch verkeer
- waarmee winst wordt beoogd (het winstoogmerk wordt geacht reeds aanwezig te zijn indien structureel overschotten worden behaald of als incidenteel overschotten worden behaald en in concurrentie wordt getreden met private partijen)

Bijlage 2: Omgevingswet en Aanvullingswet grondeigendom

In 2015 is de Omgevingswet (Ow) door de Tweede Kamer aanvaard. De inwerkingtreding ervan wordt, op moment van opstellen van deze nota, medio 2023 verwacht. De Ow faciliteert een meer vraaggericht, uitnodigend en flexibel grondbeleid met meer ruimte voor initiatieven uit de markt ten opzichte van de huidige regels uit met name de Wro. Zo wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten en biedt de Ow betere mogelijkheden voor zogeheten uitnodigingsplanologie. De gemeente zal zich op grond van deze wet moeten richten op het opstellen van een omgevingsvisie en een omgevingsplan (grofweg: de vervanger van het bestemmingsplan).
De omgevingsvisie geeft de gemeente meer ruimte om in samenspraak met de samenleving na te denken over de gewenste ontwikkelingen. Met het omgevingsplan kan de gemeente vervolgens de juiste randvoorwaarden meegeven en ruimte geven aan (markt)partijen. Tijdens het opstellen van deze nota is het college bezig met het voorbereiden van een omgevingsvisie.

Voor het grondbeleid is een belangrijk gegeven de integratie van de zogeheten Aanvullingswet grondeigendom in de Ow bij inwerkingtreding ervan. Met de integratie van deze wet in de Ow komen de zogeheten Wet voorkeursrecht gemeenten, de Onteigeningswet en de kostenverhaalsregels uit de Wro afdeling 6.4 te vervallen. De instrumenten blijven echter beschikbaar, maar kennen op onderdelen (enigszins) andere procedures en mogelijkheden en soms andere terminologie. In het onderstaande wordt op de belangrijkste veranderingen en onderwerpen ingegaan.

Omgevingswet

Nadeelcompensatie

In de Omgevingswet wordt, via de Invoeringswet Omgevingswet, wel een integrale regeling opgenomen voor planschade en nadeelcompensatie onder de naam “Nadeelcompensatie”. Belangrijke verschillen zijn:

1. Het opnemen van een regeling van zowel nadeelcompensatie als planschade in één wettelijke regeling.
2. De verschuiving van het moment waarop de indirecte schade kan worden geclaimd van het moment van de vaststelling van het bestemmingsplan naar het moment waarop de activiteit, bijvoorbeeld het bouwen van een woning, daadwerkelijk plaatsvindt.
3. De verhoging van de aftrek van het normaal maatschappelijk risico van 2% naar 4%.

Aanvullingswet grondeigendom

De Aanvullingswet brengt dan een aantal wijzigingen met zich ten aanzien van de huidige regels m.b.t. het grondbeleid.

Voorkeursrecht

De uitgangspunten van de gewijzigde regeling zijn:

- de reikwijdte van het voorkeursrecht blijft in beginsel ongewijzigd.
- de vestigingsgrondslagen worden zo min mogelijk verruimd of beperkt.
- de positie van de eigenaar wordt verbeterd.

Samengevat, zullen de volgende wijzigingen optreden ten opzichte van de huidige regeling in de Wet voorkeursrecht gemeenten:

- De bevoegdheid tot intrekking van de voorkeursrechtbeschikking wordt toegekend aan het bestuursorgaan dat de beschikking heeft gegeven, dus op gemeentelijk niveau aan de gemeenteraad (en niet aan het college van burgemeester en wethouders) en op provinciaal niveau aan provinciale staten (en niet aan gedeputeerde staten). De bevoegdheid kan worden gemandateerd.
- Door de overgang van de Wet ruimtelijke ordening naar de Omgevingswet, ontstaan er nieuwe instrumenten in het omgevingsrecht en wijzigen de grondslagen voor het geven van een voorkeursrechtbeschikking. Er is gekozen voor die kerninstrumenten die zo dicht mogelijk blijven bij de oude grondslagen voor vestiging van een voorkeursrecht, namelijk de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan.
- De voorrangsregeling voor provinciale- en nationale voorkeursrechten is aangevuld met een regeling die bepaalt dat een gemeentelijk voorkeursrecht niet als gevolg van een door gedeputeerde staten gevestigd voorkeursrecht komt te vervallen, maar buiten toepassing blijft gedurende de geldingsduur van het voorkeursrecht van gedeputeerde staten.
- De regels voor bekendmaking en mededeling van de voorkeursrechtbeschikking worden beter afgestemd op de Awb. Bekendmaking vindt plaats door toezending aan de vervreemder, mededeling gaat via publicatie. Het ingaan van het voorkeursrecht wordt gekoppeld aan het moment van registratie van de beschikking in de openbare registers.
- Alle voorkeursrechtbeschikkingen worden ingeschreven in de openbare registers. De inschrijving van voorkeursrechten in het gemeentelijke beperkingenregister komt daarmee te vervallen.
- De regeling die vereist dat het bestuursorgaan van de intrekking en het verval van het voorkeursrecht mededeling doet aan de eigenaren en de beperkt gerechtigden is uitgebreid met een verplichting om mededeling te doen van de vernietiging van de voorkeursrechtbeschikking.
- Wanneer een vervreemder zijn onroerende zaak wenst te vervreemden en hij deze aanbiedt aan het orgaan dat kan handelen namens de publiekrechtelijke rechtspersoon op naam waarvan een voorkeursrecht is gevestigd, maar deze de onroerende zaak niet wenst te verwerven, vervalt het voorkeursrecht op de aangeboden onroerende zaak van rechtswege, mits het voorkeursrecht al vijf jaar is gebaseerd op een omgevingsplan waarin de betrokken functie aan de locatie is toegedeeld.
- De termijn waarbinnen, na het verval of de intrekking van een voorkeursrecht, niet een nieuwe voorkeursrechtbeschikking kan worden gegeven, wordt drie jaar in plaats van twee jaar.
- In uitzondering op de hoofdregel, dat de onroerende zaak ter verkrijging moet worden aangeboden aan het bevoegde orgaan van de publiekrechtelijke rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht is gevestigd, worden overeenkomsten toegestaan, die leiden tot vervreemding aan een derde en het verwezenlijken van de nieuwe functie door die derde, in overeenstemming met de wijze zoals die bij of op grond van het omgevingsplan is voorzien. De criteria waaraan

moet worden voldaan, hebben een vergelijkbare strekking als de criteria die worden gesteld aan een zelfrealisatieverweer bij onteigening.

- De mogelijkheid bestaat om in bepaalde gevallen een schadevergoeding te vorderen. Het recht op schadevergoeding bestaat als aan de hieronder genoemde vereisten is voldaan:
    - er heeft een vervreemding plaatsgevonden aan de rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht was gevestigd,
    - waarbij de functie waarvoor het voorkeursrecht is gevestigd, niet tot uitvoering is gebracht, en
    - een omgevingsplan onherroepelijk is geworden, waarin aan de locatie een functie wordt toegedeeld die de vestiging van een voorkeursrecht verhinderd zou hebben, omdat de nieuwe functie toch een agrarische functie is of omdat het gebruik niet meer strijdig is met de nieuwe functie.

  Daarnaast bestaat er ook aanspraak op schadevergoeding in de volgende situaties:
    - er heeft een vervreemding plaatsgevonden aan de rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht was gevestigd, terwijl sprake was van een voorkeursrecht voor een niet-agrarische functie die nog niet in een omgevingsvisie, programma of omgevingsplan aan de locatie was toegedacht of toegedeeld en het bestuursorgaan heeft niet tijdig een omgevingsvisie, programma of omgevingsplan met die functie vastgesteld,
    - er heeft een vervreemding plaatsgevonden aan de rechtspersoon op naam waarvan het voorkeursrecht was gevestigd, terwijl een kortdurend voorkeursrecht was gevestigd door het college van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten en de gemeenteraad of provinciale staten heeft niet binnen drie maanden een voorkeursrecht gevestigd. Het recht op schadevergoeding is geregeld in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet. De schadevergoeding kan worden gevorderd bij de burgerlijke rechter.

Onteigening

Bij de uitwerking van een nieuwe regeling voor onteigening is rekening gehouden met de volgende specifieke uitgangspunten:

- het verscherpen van de procedurele scheiding tussen de besluitvorming over de onteigening en het vaststellen van de schadeloosstelling;
- het moderniseren van de besluitvorming over de onteigening;
- het behoud van de burgerlijke rechter als schadeloosstellingsrechter.

In onderstaand een overzicht van de huidige en nieuwe regeling.

	Huidige regeling (Onteigeningswet)	Voorgestelde regeling (Omgevingswet)
0	Redelijke pogingen tot minnelijke verwerving lukken niet of niet tijdig	Redelijke pogingen tot minnelijke verwerving lukken niet of niet tijdig
1	Verzoek (door bestuursorgaan aan de Kroon)	
2	Besluit (door de Kroon) *Belanghebbenden kunnen bij de Kroon een zienswijze naar voren brengen*	Besluit (door het bestuursorgaan) *Belanghebbenden kunnen bij het bestuursorgaan een zienswijze naar voren brengen*

3		Verzoek aan de bestuursrechter om de onteigeningsbeschikking te bekrachtigen *Belanghebbenden kunnen bij de rechtbank een bedenking indienen*
4		De bestuursrechter bekrachtigt de onteigeningsbeschikking *Belanghebbenden kunnen bij de Raad van State hoger beroep instellen tegen de bekrachtiging*
5	Dagvaarding voor de burgerlijke rechter om de onteigening uit te horen spreken en de schadeloosstelling te horen bepalen *Belanghebbenden kunnen bij de rechtbank een verweerschrift indienen*	Verzoek aan de burgerlijke rechter om de schadeloosstelling te bepalen *Belanghebbenden kunnen bij de rechtbank een verweerschrift indienen*
6a	De burgerlijke rechter stelt het voorschot op de schadeloosstelling vast (op 90% van het aanbod)	De burgerlijke rechter stelt de voorlopige schadeloosstelling vast (op 100% van het aanbod)
6b	De burgerlijke rechter spreekt de onteigening uit *Belanghebbenden kunnen verzoeken de rechtmatigheid van de onteigening te toetsen* *Belanghebbenden kunnen bij de Hoge Raad beroep in cassatie instellen tegen de onteigening*	
7	Inschrijving van het vonnis waarbij de onteigening is uitgesproken in de openbare registers (waardoor de eigendom overgaat) *Voorwaarden voor de inschrijving:* *(1) onteigeningsbesluit is onherroepelijk* *(2) planologisch besluit is onherroepelijk* *(3) voorschot is vastgesteld en betaald*	Inschrijving van een door de notaris op te maken onteigeningsakte in de openbare registers (waardoor de eigendom overgaat) *Voorwaarden voor de inschrijving:* *(1) onteigeningsbesluit is onherroepelijk* *(2) planologisch besluit is onherroepelijk* *(3) voorlopige schadeloosstelling is vastgesteld en betaald*
8	De burgerlijke rechter stelt de definitieve schadeloosstelling vast *Belanghebbenden kunnen bij de Hoge Raad beroep in cassatie instellen tegen de schadeloosstelling*	De burgerlijke rechter stelt de definitieve schadeloosstelling vast *Belanghebbenden kunnen bij de Hoge Raad beroep in cassatie instellen tegen de schadeloosstelling*

De nieuwe regeling heeft, samengevat, de volgende wijzigingen t.o.v. de Onteigeningswet:

- Er wordt een scheiding aangebracht tussen de onteigeningsprocedure en de schadeloosstellingsprocedure. Beide procedures worden afzonderlijk van elkaar doorlopen.
- De mogelijkheid om zakelijke rechten afzonderlijk te onteigenen komt te vervallen.
- Onteigening vindt niet langer plaats op grond van een koninklijk besluit maar op grond van een onteigeningsbeschikking genomen door het bestuursorgaan dat het aangaat.
- De onteigeningscriteria worden wettelijk vastgelegd.
- Het onderscheid in onteigeningstitels verdwijnt, alle onteigeningen in de Omgevingswet volgen dezelfde procedure.
- De bestuursrechter zal bij alle onteigeningen betrokken zijn. Het bevoegd gezag zal de bestuursrechter verzoeken om de onteigeningsbeschikking te bekrachtigen.
- De verkrijging van de onroerende zaak vindt plaats door de inschrijving van een notariële onteigeningsakte in de openbare registers. Deze akte kan worden opgemaakt nadat aan een aantal wettelijke voorwaarden is voldaan. De rechtbank spreekt niet langer de onteigening uit.
- De schadeloosstelling wordt vastgesteld in een verzoekprocedure, en niet langer als vordering in een dagvaardingsprocedure.
- De rechtbank stelt niet langer het voorschot op de schadeloosstelling vast op negentig procent, maar kent een voorlopige schadeloosstelling toe die in beginsel gelijk is aan het aanbod.
- De bezwaarschriftenprocedure bij het deskundigenbericht komt te vervallen. In plaats daarvan zenden de deskundigen een concept van het deskundigenbericht toe aan de belanghebbenden en de verzoeker en wordt aan hen de gelegenheid gegeven voor het maken van opmerkingen en het doen van verzoeken.
- De wijze om beroep in cassatie in te stellen wordt gewijzigd. In de nieuwe regeling wordt aangesloten bij de reguliere termijnen en procedures van een verzoekprocedure.
- Overbodige regelingen zijn geschrapt, de regeling is gemoderniseerd en de leesbaarheid is verbeterd.

Landinrichting

De belangrijkste doelstelling van de voorgestelde regeling voor landinrichting is dat de provincies het landelijk gebied kunnen inrichten met een vergelijkbaar instrumentarium als onder de huidige regeling. Ook de regeling voor vrijwillige kavelruil, die zowel wordt ingezet voor de ruil tussen een beperkt aantal eigenaren als voor meer grootschalige, planmatige kavelruil, wordt onderdeel van de Omgevingswet.

De belangrijkste wijzigingen t.o.v. de Wet inrichting landelijk gebied (Wilg) zijn:

- In de voorgestelde regeling zijn geen specifieke afstemmingsverplichtingen opgenomen. Dit sluit aan bij de Omgevingswet die uitgaat van vertrouwen tussen de overheden.
- Het inrichtingsplan wordt vervangen door het inrichtingsprogramma en het inrichtingsbesluit.
- In de huidige regeling kan het inrichtingsplan voorzien in de toedeling van eigendom van waterlopen met de bijbehorende kunstwerken en in de toedeling en regeling van

het beheer en het onderhoud van waterlopen, dijken of kaden met de bijbehorende kunstwerken. De Omgevingswet bevat een generieke regeling voor de toedeling van het beheer van waterstaatswerken. Daarom hoeft de specifieke regeling van de Wilg niet te worden omgezet in de Omgevingswet.

- In het inrichtingsbesluit wordt een tijdstip vastgesteld waarop de rechtsgevolgen ingaan van het onttrekken van een weg aan het openbaar verkeer of het aanduiden van een weg als openbare weg.
- Wijziging van de in het inrichtingsbesluit opgenomen begrenzing van een herverkavelingsblok gebeurt door een wijziging van het inrichtingsbesluit zelf, niet langer door een afzonderlijk besluit dat het oorspronkelijke besluit (onder de Wilg het inrichtingsplan) niet wijzigt.
- Er wordt uitdrukkelijk in de wet verankerd dat bij het toepassen van de korting en bij de verrekening niet alleen het verschil in oppervlakte tussen de ingebrachte percelen en de toegewezen kavels met de eigenaren in geld wordt verrekend, maar ook het verschil in hoedanigheid of gebruiksfunctie. Dit sluit aan bij de bepaling dat aan iedere eigenaar een recht wordt toegewezen voor onroerende zaken van gelijke hoedanigheid en gebruiksfunctie als door hem is ingebracht.
- Rechtsopvolgers van rechthebbenden op de lijst van rechthebbenden in het ruilbesluit worden uitdrukkelijk erkend als rechtverkrijgenden, waardoor zij ook voor de herverkaveling in de plaats kunnen treden van hun rechtsvoorgangers.
- De afzonderlijke regeling voor landinrichting wanneer deze samenhangt met de realisatie van een infrastructurele voorziening komt te vervallen. Volgens de evaluatie is deze procedure nooit toegepast en wordt in de praktijk de procedure van de Tracéwet doorlopen, gevolgd door ruilverkaveling bij overeenkomst of door onteigening. Deze werkwijze kan worden voortgezet onder de Omgevingswet, waarin ook de Tracéwet opgaat.
- De afzonderlijke titel voor onteigening ten behoeve van landinrichting keert in de voorgestelde regeling voor onteigening niet terug. Onteigening in het belang van landinrichting blijft mogelijk, aan de hand van de functies die aan de in te richten locaties zijn toegedeeld waarmee de landinrichting in overeenstemming is.
- Het verbod om zonder ontheffing handelingen te verrichten die de verwezenlijking van het inrichtingsplan ernstig belemmeren van artikel 35, eerste lid, Wilg, zal worden omgezet in algemene regels voor landinrichtingsactiviteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving.
- Het verbod om zonder ontheffing van gedeputeerde staten waardeveranderingen aan te brengen van artikel 35, tweede lid, Wilg, zal ook worden omgezet in algemene regels voor landinrichtingsactiviteiten.
- De voorgestelde regeling bevat een definitie van het begrip «kavel». Het gaat om een basisbegrip voor de toepassing van herverkaveling. Het is niet alleen van belang voor het voorgestelde hoofdstuk 12 van de Omgevingswet, maar werkt ook door in de uitvoeringsregelgeving, waarin bij de omzetting van het Besluit inrichting landelijk gebied begrippen als «huiskavel» en «veldkavel» opgenomen zullen worden. De voorgestelde begripsbepaling is ontleend aan de uitvoeringspraktijk van herverkaveling en de rechtspraak daarover.
- Voor een goede aansluiting op het stelsel van de Omgevingswet is de terminologie op diverse plaatsen aangepast.

Kavelruil

De regeling voor kavelruil staat nu in de Wet inrichting landelijk gebied (hierna: de Wilg). Deze wet bevat een regeling voor ruilverkaveling bij overeenkomst, die in de praktijk vrijwillige kavelruil wordt genoemd. Deze regeling biedt agrarische ondernemers een snel en eenvoudig alternatief voor herverkaveling die door de overheid wordt opgelegd. Zij kunnen met kavelruil de agrarische bedrijfsomstandigheden verbeteren, onder andere door kavels samen te voegen en beter bereikbaar te maken. Daarnaast kan kavelruil ook een bijdrage leveren aan de realisatie van beleidsdoelen voor natuur, landschap, waterbeheer en recreatie. Vanwege die beleidsdoelen kunnen naast agrarische ondernemers bijvoorbeeld ook provincies, gemeenten, waterschappen en natuur- en landschapsorganisaties bij een kavelruil betrokken zijn.
Nieuw aan de regeling is dat kavelruil ook mogelijk wordt gemaakt in het stedelijk gebied.
De doelstellingen van de regeling voor kavelruil zijn:

- eigenaren waar mogelijk in staat stellen om hun woon-, werk- en leefomgeving zelf in te richten,
- ruil van grond en gebouwen vergemakkelijken en versnellen
- overheden ruimere mogelijkheden bieden om een faciliterend grondbeleid te voeren.

Deze doelstellingen gelden zowel voor kavelruil in het landelijk gebied als voor kavelruil in het stedelijk gebied.
Met de voorgestelde regeling zullen, samengevat, de volgende wijzigingen optreden ten opzichte van de huidige regeling in de Wilg:

- De werkingssfeer van de regeling voor kavelruil wordt verruimd: kavelruil wordt ook mogelijk in het stedelijk gebied en tussen het landelijk en het stedelijk gebied.
- Het appartementsrecht wordt een te ruilen recht.

Kostenverhaal

Voor de nieuwe regeling voor kostenverhaal gelden de navolgende uitgangspunten:

- Voorrang voor overeenkomsten: het sluiten van een overeenkomst over kostenverhaal heeft bepaalde voordelen boven het publiekrechtelijk vastleggen van het kostenverhaal, omdat daarbij afspraken op maat gemaakt kunnen worden.
- Stok-achter-de-deur: het is niet wenselijk dat initiatiefnemers het verhalen van door de overheid gemaakte kosten voor de gebiedsontwikkeling kunnen ontwijken. Daarom voorziet het wetsvoorstel in een verplichte publiekrechtelijke regeling voor gevallen waarin geen overeenkomst tot stand komt.
- Integratie in kerninstrumenten Omgevingswet.
- Focus van de regeling op kostenverhaal in plaats van op grondexploitatie.
- Zo flexibel mogelijk kostenverhaal: kostenverhaal dat zowel geschikt is voor een situatie met relatief sterke sturing en daarbij behorende zekerheden (integrale gebiedsontwikkeling) als voor organische ontwikkeling, waarbij het initiatief relatief meer vanuit initiatiefnemers zal komen en het onzeker is of en hoe het gebied wordt ontwikkeld.
- Zoveel mogelijk duidelijkheid vooraf over de kostensoorten: onduidelijkheid over de kostensoorten leidt tot langere onderhandelingen en meer gerechtelijke procedures en dat is niet wenselijk.

- Maximering individuele kostenverhaalsbijdrage: de individuele kostenverhaalsbijdrage mag niet hoger zijn dan de initiatiefnemer volgens algemene, objectieve maatstaven kan dragen.
- Verhalen van werkelijk gemaakte kosten: er wordt voorzien in een eindafrekening op basis van de werkelijke kosten in plaats van ramingen.
- Geen betaalplanologie: toestemming voor het verrichten van activiteiten in de fysieke leefomgeving is niet te koop. Het creëren van (bouw)mogelijkheden door een bestuursorgaan mag niet afhankelijk worden gesteld van de vraag of er door de betrokken aanvrager een kostenverhaalsbijdrage wordt betaald.
- Geen baatafroming: afroming van de winsten van gebiedsontwikkeling door gemeenten, provincies en Rijk wordt met dit wetsvoorstel niet mogelijk gemaakt.

In de Omgevingswet was al een regeling voor kostenverhaal opgenomen. Wijzigingen t.o.v. de Wro en het Bro:

- Het kostenverhaal wordt geïntegreerd in het omgevingsplan. Daardoor is geen separaat document in de vorm van een exploitatieplan meer nodig.
- Er is geen mogelijkheid voor een intergemeentelijk kostenverhaalsgebied.
- De regeling is beter geschikt voor alle vormen van grondbeleid.
- Het toedelen van globale functies aan locaties wordt eenvoudiger doordat bij het vaststellen van het omgevingsplan er nog geen gedetailleerde raming bekend hoeft te zijn. Er is geen verplichting tot periodieke herziening van de regels of voorschriften over het verhalen van de kosten.
- Het moment en de wijze van eindafrekening is niet langer voorgeschreven. Exploitanten kunnen ook tussentijds (na vijf jaar) vragen om afrekening voor hun individuele geval.
- De kosten worden verdeeld naar rato van de opbrengsten en dat hoeft niet meer te gebeuren op basis van uitgiftecategorieën en gewogen eenheden.
- Bij organische ontwikkeling kunnen de kosten en bijdrage per activiteit op hoofdlijnen worden vastgelegd in het omgevingsplan en hoeft dit pas bij de aanvraag van de activiteit geconcretiseerd te worden.
- De macroaftopping in het model van integrale gebiedsontwikkeling moet bij vaststelling van het omgevingsplan worden bepaald; in het integrale model wordt het bepaald op het moment van de beschikking en dan alleen in het betreffende individuele geval.
- Voor de waardering van de gronden is sprake van meer keuzevrijheid; de waardering op grond van de onteigeningsregeling is niet langer verplicht.

Gemeente Texel .txl

Raadscommissie

Dossiernummer	1454
Extern Zaak ID	3357998
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2023
Agendapunt	16
Titel	Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	R. van de Belt
Aanleiding	

Bijlagen
Bestuurlijk advies onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadscommissie	**5 juli 2023**
Raadsvergadering	19 juli 2023

Toelichting

Een aantal sportverenigingen en organisaties heeft wensen aangegeven voor (nieuwe) sportvoorzieningen in en rond Sportpark Den Burg-Zuid. De ontwikkeling beïnvloeden de functies en de inrichting van het sportpark, de schoolomgeving en de ontwikkelingen op de IJsbaan. Daarom wordt geadviseerd om een onderzoek te houden naar de gewenst gebruiksmogelijkheden in het sportpark en de directe omgeving.

Advies

Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Doelenboom

Programma	**6**	**Samen beleven en bewegen**
Maatschappelijk doel	6.1	Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren
Beleidsdoel	6.1.1	Voorzieningen en activiteiten voor sport stimuleren
Operationeel doel	6.1.1.2	Voldoende goede sportaccommodaties faciliteren

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. voor een onderzoek naar de toekomstige gebruiksmogelijkheden van Sportpark Den Burg-Zuid een krediet beschikbaar te stellen van € 30.000 en
2. het krediet te dekken via de Algemene Reserve.

Toelichting

Een aantal sportverenigingen en organisaties heeft wensen aangegeven voor (nieuwe) sportvoorzieningen in en rond Sportpark Den Burg-Zuid. De ontwikkeling beïnvloeden de functies en de inrichting van het sportpark, de schoolomgeving en de ontwikkelingen op de IJsbaan. Daarom wordt geadviseerd om een onderzoek te houden naar de gewenst gebruiksmogelijkheden in het sportpark en de directe omgeving.

Consequenties

Financieel	☑		Majeure risico's	☐	
Personeel/Organisatie	☐		Beheer	☐	
Juridisch	☐		Belanghebbenden	☑	
Beleid	☐		Structuurvisie	☐	
Inkoop/Aanbesteding	☑		Regie		
Deregulering	☐		**Zaaknummer**		3357998

Bijlagen

Geen bijlagen

Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om bij de gemeenteraad een krediet aan te vragen voor een onderzoek naar de toekomstige gebruiksmogelijkheden van sportpark Den Burg-Zuid.
Er is een aantal initiatieven, ideeën en ontwikkelingen, waaronder leegstand, die een onderzoek wenselijk maken. Uit het onderzoek moet een beknopte visie volgen voor het gebruik en de inrichting van het sportpark. De gemeente streeft op basis van de structuurvisie 2020 naar goed geoutilleerde gemeentelijke sportaccommodaties en het doel is dat ook het sportpark in Den Burg optimaal gebruikt kan worden.

Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Argumenten tot advies

De aandacht voor buitensport groeit. Dat is een landelijke trend. Daarmee ook het belang voor een juiste invulling van de buitenruimte voor sport en bewegen. Dat kan zijn de openbare ruimte, maar ook de invulling van bestaande sportvoorzieningen. In dit geval gaat de aandacht uit naar Sportpark Den Burg-Zuid en omgeving. Er is een aantal initiatieven en wensen die om een actuele visie vragen voor de gebruiksmogelijkheden in het sportpark. Dat zijn de volgende:

- Leegstand C-veld:
  Er is overcapaciteit in de voetbalvelden die gebruikt worden door voetbalvereniging Texel'94. Het C-veld wordt nog minimaal gebruikt.

- Tennisvereniging Deuce wil 2 velden aanleggen voor padel.
  Padel is een zeer populaire sport waar op Texel nog geen banen voor zijn. Het geluidsniveau dat padel voortbrengt ligt hoger dan dat van tennis. Landelijk is daar veel over te doen. Op dit moment is het nog niet zeker of Deuce vanwege de geluidsnormen padelbanen kan realiseren op haar huidige locatie. Deze locatie is ook interessant voor (her-)ontwikkelingen die passen in het gebied en aansluiten op de nabij gelegen scholen en het Gezondheidsplein en -centrum dat in ontwikkeling is. Deze factoren maken het interessant om te onderzoeken of het haalbaar is om tennisvereniging Deuce te verplaatsen naar de locatie C-veld in het sportpark.

- Renovatie wielerbaan:
  De Wielerbaan is toe aan renovatie. Op dit moment worden daarvoor opties in kaart gebracht.

- Obstacle baan: AVT:
  De Atletiekvereniging heeft belangstelling voor de realisatie van een obstacle-baan in het sportpark.

- Pumptrack: Wielersport Texel:
  Wielervereniging Wielersport Texel heeft de wens voor een pumptrack in het sportpark.

- Beachvolleybalveld:
  Volleybalvereniging Tevoko heeft belangstelling voor een beachvolleybalveld nabij de TXL-Sporthal. Vanuit ruimtelijk perspectief is een beachvolleybalveld buiten het sportpark, nabij/naast de TXL-Sporthal niet mogelijk.

- Pannavelden en basketbalveld bij OSG De Hogeberg en De Skool:
  OSG De Hogeberg en De Skool hebben belangstelling voor pannavelden en een basketbalveld voor de leerlingen op het schoolterrein of nabij de schoolomgeving.

- Sport- en beweegvoorzieningen op de voormalige IJsbaan:
  De nabij gelegen IJsbaanlocatie wordt her-ontwikkeld met o.a. sport, speel-, beleef en beweegvoorzieningen. Het is raadzaam om op basis van de aard van de voorzieningen ook balans te vinden in en met de voorzieningen in het sportpark.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot vragen die een onderzoek naar de mogelijkheden, initiatieven en wensen voor mogelijke herinrichting van het sportpark rechtvaardigen. Uit het onderzoek moet een beknopte visie volgen voor het gebruik en de inrichting van het sportpark. Het gaat om vragen zoals:

- welke zijn de voorzieningen inpasbaar?

- hoe verdragen de wensen zich met de huidige voorzieningen en inrichting van het park?
- zijn het logische voorzieningen op een logische locatie?
- welke gebruikseffecten zijn er te verwachten?
- wat is naar aard en omvang een juiste balans met de wensen in de omgeving?
- wat zijn de investeringslasten en exploitatielasten (op QuickScan niveau)? en
- wat zijn op basis van het tarievenbeleid van de gemeente voor de sportaccommodaties de financiële consequenties voor de verenigingen?

In structuurvisie 2020 is opgenomen dat de gemeente goed geoutilleerde binnen- en buitensportaccommodaties nastreeft. Vanuit maatschappelijk perspectief vraagt leegstand en onderbenutting daarom om een heroriëntatie op de gebruiksmogelijkheden en een visie daarop. In dit geval van het sportpark Den Burg-Zuid. Optimaal gebruiksrendement van de voorzieningen is het doel.

Alternatieven

Geen onderzoek houden voor de toekomstige gebruiksmogelijkheden van het sportpark. Dit wordt niet aangeraden, omdat leegstand en het niet benutten van de mogelijkheden van het sportpark leidt tot maatschappelijk rendementsverlies.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Kosten € 30.000

Geen dekking *	☐ Begroting	☐ Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening

*** Toelichting**
De kosten voor het onderzoek zijn globaal geschat. Voorgesteld wordt om het krediet te dekken via de Algemene Reserve.

- **Inkoop- en aanbestedingsbeleid**
  Het uitzetten van de opdracht zal volgens het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsreglement verlopen.

Belanghebbenden

- **Externe belanghebbende(n)**
  Het voornemen van het onderzoek is aangekondigd bij de partners/verenigingen die (regelmatig) gebruik maken van het Sportpark Den Burg-Zuid. Zij worden ook betrokken bij het onderzoek, maar dat wordt onderdeel van het onderzoek zélf.

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid

Doelenboom

Programma	**6**	**Samen beleven en bewegen**
Maatschappelijk doel	6.1	Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren
Beleidsdoel	6.1.1	Voorzieningen en activiteiten voor sport stimuleren
Operationeel doel	6.1.1.2	Voldoende goede sportaccommodaties faciliteren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat de gemeente streeft naar goed geoutilleerde binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente,
- dat buitensport populair is en dat de buitenruimte daar in toenemende mate voor wordt benut,
- de voetbalvelden overcapaciteit hebben, waardoor ruimtelijke mogelijkheden voor het sportpark Den Burg-Zuid onbenut blijven,
- leegstand en onderbenutting leidt tot maatschappelijk rendementsverlies voor sporten en bewegen,
- de gemeente er naar streeft om het sportpark zo optimaal mogelijk te benutten,
- er verschillende wensen, ideeën en ontwikkelingen zijn die hier invulling aan kunnen geven,
- er een (beknopte) visie nodig is om de gebruiksmogelijkheden in het sportpark en in de directe omgeving in een juiste balans (doelgroepen, gebruiksmogelijkheden, aard van de voorzieningen, aantallen, kosten, etc.) te bezien

Besluit

1. voor een onderzoek naar de toekomstige gebruiksmogelijkheden van Sportpark Den Burg-Zuid een krediet beschikbaar te stellen van € 30.000 en
2. het krediet te dekken via de Algemene Reserve.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van
19-07-2023,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3357998

Bijlagen

Geen bijlagen

Van:
Verzonden op: donderdag 29-06-2023 08:36
CC: Tanno Klijn; Joeri; Jan Murk; Carla Lebesque
Onderwerp: Urgent: inkomende post t.a.v. de Gemeenteraad/Raadsfracties
Bijlagen: Oproep snel meer opvang nodig voor jongeren op de vlucht.pdf, 20230627 Oproep COA en Nidos voor AMV Opvang.pdf

Geachte Gemeenteraad/Raadsfracties,

Middels dit bericht stel ik u op de hoogte van bijgaande verzoek van COA, Nidos - jeugdbescherming voor vluchtelingen â€“ en de contractpartners van Nidos om eerder dan gepland dit jaar, opvang te regelen voor jonge vluchtelingen die alleen naar Nederland zijn gekomen. Dit verzoek is deze week gedaan aan de Provinciale en Regionale regietafels en alle Colleges van B&W. Wij willen ook u dringend vragen om aan deze urgente oproep gehoor te geven.

Deze brief â€“ en daarmee de grote urgentie - wordt ondersteund door een brede maatschappelijke oproep van veel NGOâ€™s en diverse burgemeesters en wethouders die ook betrokken zijn bij de opvang, begeleiding en hulpverlening aan alleenreizende kinderen en jongeren. Deze oproep vindt u bijgevoegd. Ook hierin wordt aan de gemeenten om dringende hulp verzocht om deze jongeren duurzame humane en kindvriendelijke opvang en begeleiding te bieden en wordt de oproep gedaan de geplande opvang voor deze jongeren sneller te organiseren, om te zorgen dat iedere jongere deze zomer een bed, bescherming en begeleiding heeft.

Wij hopen dat u gehoor zult geven aan deze oproep.

Mede namens Joeri Kapteijns, Lid en plv. voorzitter Bestuur COA

Met vriendelijke groet,

Tanno Klijn

Bestuurder Nidos

NIDOS
jeugdbescherming voor vluchtelingen

Maliebaan 99 | 3581 CH | Utrecht |

NIDOS
jeugdbescherming voor vluchtelingen

en de contractpartners van Nidos

COA

OPROEP

Noodklok geluid: snel meer opvang nodig voor jongeren op de vlucht

Alleenreizende kinderen en jongeren dreigen in Nederland zonder bed, bescherming en begeleiding te komen

Jongeren die alleen als vluchteling naar Nederland komen willen iets maken van hun leven. Veruit de meesten kunnen in Nederland blijven. Ze zijn gemotiveerd om de taal te leren, naar school te gaan, te werken en een bestaan op te bouwen. Wij willen deze jongeren begeleiden naar zelfstandigheid en wanneer nodig ook helpen en beschermen. Dat vraagt wat van ons als samenleving, en dat start met voldoende en geschikte opvang.

"We willen heel graag iets bijdragen, een leven starten, maar krijgen nu helaas de kans niet…" *

Momenteel is dagelijks vrijwel ieder bed voor kinderen en jongeren op de vlucht (de zogenoemde alleenstaande minderjarige vreemdelingen) bezet. Dit speelt in het hele land en wordt heel zichtbaar in Ter Apel waar de maximale opvangcapaciteit voor deze jongeren dagelijks onder druk staat. Als er niet snel maatregelen worden genomen zal een grote groep kinderen en jongeren deze zomer geen bed, bescherming en begeleiding hebben of in het beste geval zonder goede begeleiding in de crisisnoodopvang terecht komen. Voorzieningen als onderwijs en medische en psychische zorg voor deze jongeren is dan vaak beperkt of niet beschikbaar. Dat heeft direct impact op het welzijn en de ontwikkeling van deze jongeren en is in strijd met kinderrechten.

"Ik zou graag binnen een opvang willen wonen waar ik mij thuis en veilig kan voelen" *

Er zijn grote zorgen over de opvang van jonge vluchtelingen. Daarom luiden Nidos, de contractpartners van Nidos en het COA - gesteund door de hieronder genoemde bestuurders - de noodklok. Wij zijn in staat de benodigde zorg en begeleiding te bieden, maar hebben dan wel opvangplekken nodig.

"Ik zou heel graag in een wijk tussen de Nederlandse mensen willen wonen, zij kunnen mij helpen met de taal en het leren kennen van Nederland" *

Samen vragen we gemeenten dringend ons te helpen om deze jongeren duurzame humane en kindvriendelijke opvang en begeleiding te bieden en doen we de oproep de geplande opvang voor deze jongeren sneller te organiseren. Hoe? Dat leest u in **de brief** die COA en Nidos aan alle gemeenten in Nederland hebben verstuurd. Alleen met snelle acties van burgemeesters en wethouders voorkomen we dat een grote groep kinderen en jongeren in Nederland zonder bed, bescherming en begeleiding komen.

Lees **hier** meer over hoe u kunt helpen.

* Uitspraak van een jonge alleenreizende vluchteling

ONDERSCHREVEN DOOR:

Gemeenten:

Rutger Groot Wassink, *Wethouder Gemeente Amsterdam*. Lucas Bolsius, *Burgemeester Gemeente Amersfoort*. Joan Veldhuizen, *Wethouder Gemeente Goes*. Koen Schuiling, *Burgemeester Gemeente Groningen*. Manouska Molema, *Wethouder Gemeente Groningen*. Harm-Jan van Schaik, *Burgemeester Gemeente Harderwijk*. Gerrie Rozema, *Wethouder Gemeente Heerenveen*. Elly Blanksma-van den Heuvel, *Burgemeester Gemeente Helmond*. Marieke Moorman, *Burgemeester Gemeente Land van Cuijk*. Henri Lenferink, *Burgemeester Gemeente Leiden*. Annemarie Penn-te Strake, *Burgemeester Gemeente Maastricht*. Anita Bastiaans, *Wethouder Gemeente Maastricht*. Hans Janssen, *Burgemeester Gemeente Oisterwijk*. Hans Vroomen, *Burgemeester Gemeente Ommen*. Mark Buijs, *Burgemeester Gemeente Oosterhout*. Carol van Eert, *Burgemeester Gemeente Rheden*. Gea Hofstede, *Wethouder Gemeente Rheden*. Yusuf Celik, *Wethouder Gemeente Tilburg*. Rachel Streefland, *Wethouder Gemeente Utrecht*. Daan Prevoo, *Burgemeester Gemeente Valkenburg ad Geul*. Floor Vermeulen, *Burgemeester Gemeente Wageningen*. Maud Hulshof, *Wethouder Gemeente Wageningen*. Rikus Jager, *Burgemeester Gemeente Westerveld*.

NGO's:

Pim Kraan, *Directeur Save the Children*. Els van Driel + Eefje Blankevoort + Sajid Khan Nasiri, *Filmmakers Shadow Game*. Esther Vonk, *Directeur Stichting Bootvluchteling*. Marcella Simons, *Foundation Director People for People Foundation*. Andrea Vonkeman, *Hoofd UNHCR Nederland*. Tessa Terpstra, *Voorzitter Werkgroep Kind in AZC*. Frank Candel, *Voorzitter Raad van Bestuur Vluchtelingenwerk Nederland*. Mirjam Blaak, *Directeur Defence for Children*. Dianne Paarhuis, *Directeur Ned.Ver. voor Kindergeneeskunde*. Heleen van den Berg, *Directeur Rode Kruis*. Adimka Uzozie, *Directeur Stichting Samah*. Suzanne Laszlo, *Directeur UNICEF Nederland*.

Aan:

Colleges van B&W
Voorzitters van de Provinciale Regie Tafels
Voorzitters van de Regionale Regie Tafels

Datum : 28 juni 2023
Ons kenmerk : dir/up/23.055
Bij correspondentie ons kenmerk vermelden
Uw kenmerk :
Onderwerp : Oproep COA en Nidos voor AMV Opvang

Geachte Colleges van B&W, Voorzitters van de Provinciale Regie Tafels en Regionale Regie Tafels,

Dringende oproep COA en Nidos voor plek voor alleenreizende kinderen en jongeren deze zomer

Momenteel is dagelijks vrijwel ieder bed voor alleenreizende kinderen en jongeren tot en met 17 jaar (alleenstaande minderjarige vreemdelingen, afgekort amv) bij het COA en Nidos bezet. Als de capaciteitsgroei voor opvang van deze alleenstaande minderjarige vluchtelingen niet snel en drastisch versnelt, bestaat het risico dat een grote groep kinderen en jongeren tijdens de zomer van 2023 geen bed, bescherming en begeleiding heeft. We verzoeken u dringend ons te helpen om dit te voorkomen door te versnellen op de huidige opgaven (asielopvang amv en huisvesting/taakstelling amv).

Huidige stand van zaken opvang amv

De instroom in de maanden april en mei is hoger geweest dan de maanden ervoor en zal naar verwachting de komende periode verder toenemen. Ondanks alle inspanningen vanuit het COA, Nidos, de contractpartners van Nidos en gemeenten om de opvang uit te breiden, moeten we constateren dat de hoeveelheid beschikbare bedden voor deze doelgroep steeds verder achterloopt op de aantallen die nodig zijn om deze groep van opvang te kunnen voorzien. Het COA, Nidos en de contractpartners van Nidos verwachten de komende maanden nog wel iets uit te breiden, maar de verwachte aantallen gaan zeker met de huidige instroom niet toereikend zijn om alle jongeren een bed en begeleiding te kunnen bieden. Daarnaast bestaat een groot deel van de huidige COA-locaties uit noodopvang en is dus (zeer) tijdelijk. Ook voor deze locaties dienen duurzame plekken gevonden te worden.

Verzoek tot versnelling

Om te voorkomen dat anders dan nu een beroep gedaan moet worden op crisisnoodopvang voor amv – zonder adequate begeleiding, dit vereist immers een voorbereidingstijd van twee tot drie maanden – of dat deze zomer kinderen en jongeren zelfs zonder bed en begeleiding komen te zitten, verzoeken het COA en

Nidos u dringend om de bestaande opgave (‘Opgaven opvang en huisvesting’, versie 2 mei 2023) voor de tweede helft van 2023 te versnellen en in de maanden juni, juli en augustus reeds te realiseren.

- Voor het COA gaat het om een versnelling op de opvangopgave amv met ten minste 200-250 plekken in de maanden juli en augustus van de gevraagde 700 additionele plekken voor 2023. Bij voorkeur met duurzame, dus langdurige opvangplekken en zo min mogelijk noodopvanglocaties.

- Voor Nidos betekent dit een versnelling op de opgave huisvesting (taakstelling amv) t.b.v. de uitbreiding van het aantal kleinschalige opvangplekken voor amv met status. Het verzoek is om per direct, maar uiterlijk in juli en augustus, 10 kleinschalige opvanglocaties per provincie ter beschikking te stellen aan Nidos en haar contractpartners. Dit is geen aanvullend verzoek, maar onderdeel van de opgave die er al ligt per 1 juli 2023, te weten 2.000 extra kleinschalige opvangplekken voor amv met status.

Met vriendelijke groet,

A.P.J. Klijn
Bestuurder Nidos

J. Kapteijns
Lid en plv. voorzitter Bestuur COA

Onderwerp	Raad kwartaal	Datum Raad	Programma	Portefeuillehouder	Stand van zaken
Vaststellen bestemmingsplan Akenbuurt 12	2023-3	20230920 - 20 september 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	Ontwerp bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen. Reacties verwerken en advies maken voor college. Oorspronkelijke planning was raad oktober 2022 vaststellen. Dan moet wel de vaststellingsovereenkomst zijn ondertekend. Dat is niet gebeurd. Er blijft contact met de initiatiefnemers hierover en zij zijn op de hoogte dat de ondertekening voorwaarde is voor verdere behandeling. 3 mei 2023 overleg met initiatiefnemers over de vastsellingsovereenkomst en plan.
verklaring van geen bedenkingen verplaatsen bierbrouwerij van Spinbaan naar Meyertebos	2023-3	20230920 - 20 september 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	Een aanvraag omgevingsvergunning is ingediend en in behandeling voor het verplaatsen van een bierbrouwerij van de Spinbaan naar bestaande bedrijfsbebouwing aan het Meyertebos. Hiervoor moet de uitgebreide afwijkingsprocedure gevolgd worden inclusief een verklaring van geen bedenkingen.
verklaring geen bedenkingen verleggen fietspad Tuureluur/schetterweid	2023-3	20230920 - 20 september 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	Aanvraag omgevingsvergunning is ingediend voor het verleggen van het fietspad in het bos bij de Tuureluur en Schetterweid. De uitgebreide afwijkingsprocedure moet hiervoor gevolgd worden, inclusief een verklaring van geen bedenkingen.
vaststellen bestemmingsplan 'Woonzorglocatie Gasthuisstraat II'	2023-3	20230920 - 20 september 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	Ontwerp plan heeft ter inzage gelegen. Twee zienswijzen ingediend. verwerk in een nota van zienswize en nu ter vaststelling naar de raad.
6.4 Schapenboetenbeleid	2023-3	20230920 - 20 september 2023	6 Samen beleven en bewegen	Remko van de Belt	Beleidsnotitie wordt aangeleverd bij de raad in derde kwartaal 2023.
Nieuwe nota gezondheidsbeleid 2023-2026	2023-3	20230920 - 20 september 2023	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	van 2022-3 naar 2022-4; verplaatst van 2022-4 naar 2023-1. Van 2023-1 naar 2023-2 i.v.m. ontwikkelingen in gezondheidsbeleid. Verplaatst naar 2023-3 i.v.m. relatie uitvoering pva SPUK gelden
Opstellen Groenbeheerplan (incl. 3.14 Groen- en bomenbeleid	2023-3	20230920 - 20 september 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	Op de planning.
Opstellen Beheerplan Straatmeubilair 2024-2028 (inclusief evaluatie)	2023-3	20230920 - 20 september 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	Op de planning.
Actualisatie en evaluatie Beheerplan Wegen - met voorstel voor de aanleg van nieuwe bermverharding	2023-3	20230920 - 20 september 2023	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Cees Hooijschuur	Op de planning.
Plan van aanpak Brede SPUK regeling	2023-3	20230920 - 20 september 2023	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	
Texelse aanpak burgerparticipatie - Terugkoppeling en evaluatie	2023-3	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Cees Hooijschuur	Er is een coördinator Burgerparticipatie begonnen in juni 2022. Deze is begonnen met de implementatie en uitvoering van de burgerparticipatie. In Q3 van 2023 wordt dit geëvalueerd.
Compensatieregeling extra energielasten maatschappelijke organisaties	2023-4	20231018 - 18 oktober 2023	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	De inventarisatie onder maatschappelijke, culturele en sportorganisaties met een eigen accommodatie is afgerond. Gelet op de beperkingen van de organisatie op de uitvoering van een uitgebreide regeling, het feit dat de duidelijkheid van de (inzet van de) middelen van het Rijk pas eind mei verwacht wordt en de toch gewenste vlotte afwikkeling, wordt nu ingezet om met een direct voorstel tot verdeling van de gelden in oktober naar de raad te komen.
Participatieverordening (i.v.m. Omgevingswet)	2023-4	20231018 - 18 oktober 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	Betreft koppeling met burgerparticipatie als participatie onder de Omgevingswet.
Plan van aanpak Parkeerterreinen Strandslagen	2023-4	20231109 - 9 november 2023 (Pl	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	Voor het ophogen en opnieuw inrichten van een aantal parkeerterreinen aan de strandslagen wordt een Plan van Aanpak voorbereid. Daarbij spelen stikstof en natuur uiteraard een belangrijke rol. Nadere info volgt via een RIB en de eventuele financiële consequenties worden meegenomen in de begroting van 2024.

Onderwerp	Raad kwartaal	Datum Raad	Programma	Portefeuillehouder	Stand van zaken
Exploitatieplan Onderwijshuisvesting vaststellen m.n. buitendorpen	2023-4	20231109 - 9 november 2023 (P	5 Toekomst voor de jeugd	Remko van de Belt	In Den Burg is de huisvesting op orde (OCT en OSG). In overleg met Kopwerk wordt op dit moment een concept-plan gemaakt voor de scholen in de buitendorpen waarin in elk geval de aspecten duurzaamheid en capaciteit aan de orden zullen komen. Naar verwachting ligt er in Q4 2023 een definitief plan dat aan de raad kan worden voorgelegd.
Programmabegroting 2024	2023-4	20231109 - 9 november 2023 (P	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Cees Hooijschuur	-
Verordening Nadeelcompensatie (i.r.t. Omgevingswet)	2023-4	20231220 - 20 december 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	In voorbereiding. Komt in december naar de raad.
Mobiliteitsvisie Texel - Den Helder	2023-4	20231220 - 20 december 2023	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	College	In voorbereiding.
Realiseren JOP-plek en uitvoering van daarbij behorend plan voor beheer en handhaving (2023)	2023-4	20231220 - 20 december 2023	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	Er moet een raadsadvies worden opgesteld
Implementatieplan HvO - toekomst van de Bolder	2023-4	20231220 - 20 december 2023	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	Fase 2 Inrichtingsvoorstel Huis van Ontwikkeling en Toekomst de Bolder
Aanpassen verwijzingen in gemeentelijke verordeningen en beleidsregels (i.r.t. Omgevingswet)	2023-4	20231220 - 20 december 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Rob van der Zwaag	3-2-2023: Inmiddels duidelijk dat beoogde invoeringsdatum 1-1-2024 wordt. Wijziging van de benodigde verordeningen (vooral APV) kan dan in laatste kwartaal 2023.
8.28 Evaluatie van het fietspadenbeleid, gericht op capaciteit en veiligheid	2023-4	20231220 - 20 december 2023	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Cees Hooijschuur	Het proces moet nog opgestart worden.
Legesverordening 2024 (i.r.t. Omgevingswet)	2023-4	20231220 - 20 december 2023	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	
7.2 Oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame investeringen in woningen	2023-4	20231220 - 20 december 2023	7 Duurzaam, schoon en innovatief	Rikus Kieft	
1.2, 1.7 en 7.1 Burgerberaad	2023-4	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Rob van der Zwaag	We willen weten wat onze inwoners vinden van de grote uitdagingen op het gebied van klimaat en energie en welke rol Texel daarin zou moeten spelen. Daarom gaan we hierover een Texels Burgerberaad organiseren. Dit willen we zorgvuldig voorbereiden en uitvoeren. De uitkomsten van het Texels Burgerberaad over klimaat/ energie liggen aan het einde van deze raadsperiode op tafel. In juli 2023 start de kwartiermaker Burgerberaad, naar verwachting zal het Burgerberaad eind 2023/ begin 2024 starten
Paraplu bestemmingsplan Verblijfsrecreatie	2023-4	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	Het ontwerp parapluplan is ter inzage gelegd per 30 januari 2023. De verwachting is dat het paraplu bestemmingsplan na de zomer naar het college en vervolgens de raad gaat.
Aanbieden notitie over Rioolheffing/ nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing	2023-4	-	7 Duurzaam, schoon en innovatief	Cees Hooijschuur	Om voor de verschillende heffingsgrondslagen/varianten de financiële en juridische consequenties in beeld te brengen om een afgewogen besluit te kunnen (laten) nemen, zullen er diverse inventarisaties in o.a. ons WOZ bestand plaats moeten vinden. In het eerste kwartaal 2023 zal gestart worden met de uitvoering.
Verordening gezamenlijke Rekenkamercommissie aanpassen (nieuwe regels) en aanpassen financiele bijdr	2023-4	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Rob van der Zwaag	
Opstellen woonzorgvisie	2024-1	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	Er moet een woonzorgvisie worden opgesteld als onderdeel van de overkoepelende woonvisie.

Onderwerp	Raad kwartaal	Datum Raad	Programma	Portefeuillehouder	Stand van zaken
8.7 Woonvisie 2024 opstellen.	2024-1	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	Start in 2023.Hierbij worden ook de punten 2.6 en 8.14 betrokken. Onderdeel hiervan is ook een analyse van het effect van de 'Notitie Kansen en kaders huisvesting (tijdelijke) werknemers'. Zie ook beantwoording raadsvraag van 9 mei 2023, zaaknr. 3339826
8.16 Ontwikkeling Groene Plaats fase 2	2024-1	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	Inventarisatie kaders, wensen en uitgangspunten bespreken met de raad. In principe in een ria, geen raadsvoorstel.
Actualisatie Archeologische verwachtingskaart	2024-1	-	6 Samen beleven en bewegen	Remko van de Belt	Archeologie West-Friesland zal de archeologische verwachtingskaart voor de gemeente Texel actualiseren. In 2023 zal AWF de taken uitvoeren om de kaart te actualiseren. Planning is om de kaart in Q1 2024 aan te leveren bij college B&W en aansluitend bij de raad.
6.6 Voorontwerp herinrichting van het IJsbaanterrein Den Burg	2024-1	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	De ingediende offerte van het onderzoeksbureau heeft gevolgen voor de verdere planning.
8.3 Inventarisatie snipperlocaties gemeentegrond kleinschalige CPO	2024-1	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	Start inventarisatie 4e kwartaal.
3.3 Uitvoering Toeristisch Toekomstplan	2024-1	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	Op 16-2-22 heeft de raad besloten om in te stemmen met de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024. Gewerkt wordt aan de 6 pijlers uit het TTP. Gestart is met het parapluplan verblijfsrecreatie Texel, onderdeel van pijler 5. We brengen in kaart hoe ver de andere actoren zijn met hun pijlers. De uitvoeringsagenda 2024-2026 gaat eerst nog naar de klankbordgroep.
MOTIE - Nieuwe democratische vormen	2024-1	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Rob van der Zwaag	i.v.m. o.a. burgemeester benoeming schuiven wat taken van de griffer op.
VRNHN - Kadernota 2025	2024-1	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Rob van der Zwaag	
RHCA - Kadernota 2025	2024-1	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Rob van der Zwaag	
ODNHN - Kadernota 2025	2024-1	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	
GGD HN - Kadernota 2025	2024-1	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	
Beleids- en beheerplan voor ‘sport, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte (0 t/m 18 jaar)	2024-2	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Cees Hooijschuur	Het proces loopt maar vanwege andere zaken is er voor gekozen dit beheerplan later op de agenda te plaatsen. Beheer aan speelplaatsen en toestellen wordt uiteraard uitgevoerd
2.6 en 8.14 concrete aanpak voor huisvesting van werknemers in essentiele beroepen	2024-2	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	De punten 2.6 en 8.14 worden betrokken bij de op te stellen Woonvisie. Onderdeel hiervan is ook een analyse van het effect van de 'Notitie Kansen en kaders huisvesting (tijdelijke) werknemers'. Zie ook beantwoording raadsvraag van 9 mei 2023, zaaknr. 3339826
Locatie Oude Ulo - programma en exploitatie	2024-2	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	Nog niet gestart. Nieuwe planning sluit aan op gewijzigde planning Thijssehuis. Nu volledige inzet op onder meer Tuunen II.
Zendmastenbeleid actualiseren	2024-2	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	door de prioriteit van de ambtelijke inzet op het gebied van versnelling van woningbouw en de reparatie van een aantal bestemmingsplannen (voordat de Omgevingswet inwerking treedt) wordt het zendmastenbeleid met een half jaar verschoven. Hierdoor ontstaan geen problemen, mede omdat de verwachting is dat tot 2026 nog geen grootschalige introductie van small cells wordt verwacht.
Tussenrapportage 2024	2024-2	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Cees Hooijschuur	(voorheen halfjaarlijkse rapportage)
Wijziging verordening materiële financiële gelijkstelling	2024-2	-	5 Toekomst voor de jeugd	Remko van de Belt	Is gestart. De gemeente en de schoolbesturen voeren de Texelse Agenda Onderwijs & Zorg uit. Onderdeel is de evaluatie van het gemeentelijk onderwijsbeleid. Dat beleid ligt vast in de Verordening Materiële Financiële Gelijkstelling. Na de evaluatie zal de verordening daar waar nodig worden aangepast.
Perspectiefnota 2025-2028	2024-2	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Cees Hooijschuur	P&C-cyclus

Onderwerp	Raad kwartaal	Datum Raad	Programma	Portefeuillehouder	Stand van zaken
Programmarekening	2024-2	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Cees Hooijschuur	P&C-cyclus
De nieuwe Omgevingswet invoeren - nieuwe Omgevingsvisie vaststellen	2024-2	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	De Kadernota Omgevingsvisie is in september 2022 vastgesteld. Begin 2023 is met de Omgevingsvisie begonnen, op basis van de Kadernota. Met de bureaus Witteveen+Bos (opstellen visie) en OverMorgen (participatie) als uitvoerders. De ontwerp omgevingsvisie zal eind 2023 aan de raad worden aangeboden.
5.1 Onderzoek voor toekomstbestendige arbeidsmarkt	2024-2	-	4 Texel werkt!	Remko van de Belt	nog starten
GGD HN - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025	2024-2	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	
ODNHN - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025	2024-2	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	
VRNHN - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025	2024-2	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Rob van der Zwaag	
RHCA - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025	2024-2	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Rob van der Zwaag	
8.8 Evaluatie Huisvestingsverordening 2020 in 2024	2024-2	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	
3.13 Actualiseren welstandsbeleid	2024-3	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	Na de afronding van de Omgevingsvisie (begin 2024) wordt het welstandsbeleid verankerend in het Omgevingsplan en in een op te stellen nota Omgevingskwaliteit (vml. Welstandsnota).
8.21 Opstellen Mobiliteitsvisie	2024-4	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Cees Hooijschuur	nog niet gestart, staat in college uitvoeringsprogramma voor 2024 opgenomen
Aanpassing Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel.	2024-4	-	5 Toekomst voor de jeugd	Remko van de Belt	De ontwikkeling van de wijzigingsvoorstellen voor de verordening is uitgesteld naar 2024. Zodra de voorstellen bekend zijn, volgt een voorstel voor wijziging van de lokale onderwijshuisvestingsverordening.
4.4 bedrijventerrein Oudeschild	2024-4	-	4 Texel werkt!	Cees Hooijschuur	bestemmingsplan wordt aangepast. Daarna planning bouw- en werkrijp maken.
Evalueren behoefte parkeerterreinen Den Burg	2024-4	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Cees Hooijschuur	Wordt in 2024 opgestart.
Evaluatie beheer en exploitatie TXL Sporthal	2025-2	-	6 Samen beleven en bewegen	Remko van de Belt	De evaluatie van het beheer en exploitatie van de TXL Sporthal door de Sportstichting Texel is verschoven naar 2025. Door COVID-19 heeft de sportstichting geen kans gehad om reële exploitatiejaren te draaien. Dit is met de sportstichting afgesproken. Sportstichting wordt t.z.t. gevraagd om een voorstel te doen voor de overname van het beheer en de exploitatie van Zwembad Molenkoog. Het voorstel van de Sportstichting wordt samen met de resultaten van de evaluatie aan de raad voorgelegd.
Brede evaluatie parkeren	2025-2	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Cees Hooijschuur	
8.11 Onderzoek naar de mogelijkheden om de tweede toeristische bestemming van woningen af te halen	2025-4	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Remko van de Belt	-
6.5 Tentoonstellingsruimte archeologie Den Burg realiseren	2025-4	-	6 Samen beleven en bewegen	Remko van de Belt	RIB verzonden 2021-2 waarin tentoonstellingsruimte gekoppeld is aan 2de fase Groeneplaats project. datum vervolg onbekend.
Evaluatie inzet extra Boa bij de handhaving betaald parkeren (in 2025)	2025-4	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Rob van der Zwaag	
Opstellen terrassenbeleid	2026-4	-	4 Texel werkt!	Rob van der Zwaag	
Recycleplan vaststellen	-	-	7 Duurzaam, schoon en innovatief	Rikus Kieft	

Onderwerp	Raad kwartaal	Datum Raad	Programma	Portefeuillehouder	Stand van zaken
Actualisatie Beleidsplan Natuur en Landschap 2018, incl evaluatie oud beleid en lopende activiteiten	-	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Rikus Kieft	-
8.23 We voeren een digitaal parkeerverwijssysteem in voor auto's in Den Burg	-	-	8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	Cees Hooijschuur	
Evaluatie bandjes en andere maatregelen terugdringen alcohol bij jongeren, integraal advies bandjes	-	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Rob van der Zwaag	
Herziening van de grondexploitatities	-	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Cees Hooijschuur	
Gemeenschappelijke regeling RHCA aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)	-	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	Rob van der Zwaag	
Gemeenschappelijke regeling GGDHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)	-	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	
Gemeenschappelijke regeling ODNHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)	-	-	3 Mooi en gastvrij Texel	Cees Hooijschuur	
Gemeenschappelijke regeling VRNHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)	-	-	1 De Gemeente Texel: voor en door bewoners	College	
Integraal plan om menstruatie-armoede tegen te gaan	-	-	2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	Remko van de Belt	
4.1 Haven Oudeschild exploitatieplan	N.v.t.	-	4 Texel werkt!	Rikus Kieft	De raad heeft aangegeven te willen wachten met besluitvorming tot er duidelijkheid is over de hoogte van de afkoopsom die Rijkswaterstaat betaald voor de overname van de haven. Het is nog onduidelijk wanneer deze definitief zal zijn, vooralsnog wordt geprobeerd in het derde kwartaal van 2023 met een herzien plan te komen.

Bondig overzicht LTP met de onderwerpen per kwartaal

Naar de raad in 2023

Derde kwartaal (alleen september)

- Actualisatie en evaluatie Beheerplan Wegen - met voorstel voor de aanleg van nieuwe bermverharding
- Texelse aanpak burgerparticipatie - Terugkoppeling en evaluatie
- Opstellen Groenbeheerplan (incl. 3.14 Groen- en bomenbeleid actualiseren)
- Opstellen Beheerplan Straatmeubilair 2024-2028 (inclusief evaluatie)
- Schapenboetenbeleid
- Nieuwe nota gezondheidsbeleid 2023-2026
- Plan van Aanpak Brede SPUK regeling
- Vaststellen bestemmingsplan Akenbuurt 12
- Verklaring van geen bedenkingen verplaatsen bierbrouwerij van Spinbaan naar Meyertebos
- Verklaring van geen bedenkingen verleggen fietspad Tuureluur/Schetterweid
- Vaststellen bestemmingsplan ‘woonzorglocatie Gasthuisstraat III’

4e kwartaal (oktober – december, waarbij in de maand november in principe alleen de Programmabegroting op de agenda staat)

- Programmabegroting 2024
- Evaluatie van het fietspadenbeleid, gericht op capaciteit en veiligheid
- Oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame investeringen in woningen
- Legesverordening 2024 (i.r.t. Omgevingswet)
- Aanbieden notitie over Rioolheffing/ nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing
- Aanpassen verwijzingen in gemeentelijke verordeningen en beleidsregels (i.r.t. Omgevingswet)
- Paraplu bestemmingsplan Verblijfsrecreatie
- Participatieverordening (i.v.m. Omgevingswet)
- Plan van aanpak Parkeerterreinen Strandslagen
- Verordening Nadeelcompensatie (i.r.t. Omgevingswet)
- Exploitatieplan Onderwijshuisvesting vaststellen m.n. buitendorpen
- Burgerberaad
- Implementatie HvO – toekomst van de Bolder
- Realiseren JOP-plek en uitvoering van daarbij behorend plan voor beheer en handhaving
- Compensatieregeling extra energielasten maatschappelijke organisaties
- Mobiliteitsvisie Texel – Den Helder
- Verordening gezamenlijke Rekenkamercommissie (nieuwe regels) en aanpassen financiële bijdrage

Naar de raad in 2024

Eerste kwartaal (tot en met maart)

- GGD HN - Kadernota 2025
- Inventarisatie snipperlocaties gemeentegrond kleinschalige CPO
- Woonvisie 2024 opstellen
- MOTIE - Nieuwe democratische vormen
- RHCA – Kadernota 2025
- VRNHN – Kadernota 2025
- ODNHN - Kadernota 2025
- Uitvoering Toeristisch Toekomstplan
- Voorontwerp herinrichting van het IJsbaanterrein Den Burg
- Ontwikkeling Groene Plaats fase 2
- Actualisatie Archeologische verwachtingskaart
- Opstellen woonzorgvisie

Tweede kwartaal (april – begin juli)

- concrete aanpak voor huisvesting van werknemers in essentiële beroepen
- Evaluatie Huisvestingsverordening 2020 in 2024
- De nieuwe Omgevingswet invoeren - nieuwe Omgevingsvisie vaststellen
- Locatie Oude Ulo - programma en exploitatie
- Zendmastenbeleid actualiseren
- Wijziging verordening materiële financiële gelijkstelling
- Onderzoek voor toekomstbestendige arbeidsmarkt
- Perspectiefnota 2025-2028
- Programmarekening
- VRHNH - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- ODNHN - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- RHCA - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- GGD HN - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- Tussenrapportage 2024
- Beleids- en beheerplan voor ‘sport, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte (0 t/m 18 jaar)

Derde kwartaal (alleen september)

- Actualiseren welstandsbeleid

Vierde kwartaal (oktober – december, waarbij in de maand november in principe alleen de Programmabegroting op de agenda staat)

- bedrijventerrein Oudeschild
- Evalueren behoefte parkeerterreinen Den Burg
- Aanpassing Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel
- Opstellen Mobiliteitsvisie

Na 2024 naar de raad

- Evaluatie beheer en exploitatie TXL Sporthal
- Brede evaluatie parkeren
- Tentoonstellingsruimte archeologie Den Burg realiseren
- Onderzoek naar de mogelijkheden om de tweede toeristische woningen af te halen
- Evaluatie inzet extra Boa bij de handhaving betaald parkeren
- Opstellen terrassenbeleid

(Nog) niet ingepland

- Actualisatie Beleidsplan Natuur en Landschap 2018
- Haven Oudeschild exploitatieplan
- We voeren een digitaal parkeerverwijssysteem in voor auto's in Den Burg
- Integraal plan om menstruatie-armoede tegen te gaan
- Evaluatie bandjes en andere maatregelen terugdringen alcohol bij jongeren, integraal advies bandjes
- Herziening van de grondexploitaties
- Gemeenschappelijke regeling RHCA aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Gemeenschappelijke regeling GGDHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Gemeenschappelijke regeling ODNHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Gemeenschappelijke regeling VRNHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Recycleplan vaststellen

Bondig overzicht LTP met de onderwerpen per kwartaal

~~Was~~/Wordt

Naar de raad in 2023

Derde kwartaal (alleen september)

- Actualisatie en evaluatie Beheerplan Wegen - met voorstel voor de aanleg van nieuwe bermverharding
- Texelse aanpak burgerparticipatie - Terugkoppeling en evaluatie
- Opstellen Groenbeheerplan (incl. 3.14 Groen- en bomenbeleid actualiseren)
- ~~Beleids- en beheerplan voor 'sport, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte (0 t/m 18 jaar)~~ *verplaatst naar 2024-2*
- Opstellen Beheerplan Straatmeubilair 2024-2028 (inclusief evaluatie)
- Schapenboetenbeleid
- Nieuwe nota gezondheidsbeleid 2023-2026
- Plan van Aanpak Brede SPUK regeling
- Vaststellen bestemmingsplan Akenbuurt 12
- Verklaring van geen bedenkingen verplaatsen bierbrouwerij van Spinbaan naar Meyertebos - NIEUW
- Verklaring van geen bedenkingen verleggen fietspad Tuureluur/Schetterweid - NIEUW
- Vaststellen bestemmingsplan 'woonzorglocatie Gasthuisstraat III' - NIEUW

4e kwartaal (oktober - december, waarbij in de maand november in principe alleen de Programmabegroting op de agenda staat)

- Programmabegroting 2024
- Evaluatie van het fietspadenbeleid, gericht op capaciteit en veiligheid
- Oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame investeringen in woningen
- Legesverordening 2024 (i.r.t. Omgevingswet)
- Aanbieden notitie over Rioolheffing/ nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing
- Aanpassen verwijzingen in gemeentelijke verordeningen en beleidsregels (i.r.t. Omgevingswet)
- Paraplu bestemmingsplan Verblijfsrecreatie
- Participatieverordening (i.v.m. Omgevingswet)
- Plan van aanpak Parkeerterreinen Strandslagen
- Verordening Nadeelcompensatie (i.r.t. Omgevingswet)
- Exploitatieplan Onderwijshuisvesting vaststellen m.n. buitendorpen
- Burgerberaad
- Implementatie HvO – toekomst van de Bolder
- Realiseren JOP-plek en uitvoering van daarbij behorend plan voor beheer en handhaving
- Compensatieregeling extra energielasten maatschappelijke organisaties
- Mobiliteitsvisie Texel – Den Helder
- Verordening gezamenlijke Rekenkamercommissie (nieuwe regels) en aanpassen financiële bijdrage

Naar de raad in 2024

Eerste kwartaal (tot en met maart)

- GGD HN - Kadernota 2025
- Inventarisatie snipperlocaties gemeentegrond kleinschalige CPO
- Woonvisie 2024 opstellen
- MOTIE - Nieuwe democratische vormen
- RHCA – Kadernota 2025
- VRNHN – Kadernota 2025
- ODNHN - Kadernota 2025
- Uitvoering Toeristisch Toekomstplan
- Voorontwerp herinrichting van het IJsbaanterrein Den Burg
- Ontwikkeling Groene Plaats fase 2
- Actualisatie Archeologische verwachtingskaart
- Opstellen woonzorgvisie - NIEUW

Tweede kwartaal (april - begin juli)

- concrete aanpak voor huisvesting van werknemers in essentiële beroepen
- Evaluatie Huisvestingsverordening 2020 in 2024
- De nieuwe Omgevingswet invoeren - nieuwe Omgevingsvisie vaststellen
- Locatie Oude Ulo - programma en exploitatie
- Zendmastenbeleid actualiseren
- Wijziging verordening materiële financiële gelijkstelling
- Onderzoek voor toekomstbestendige arbeidsmarkt
- Perspectiefnota 2025-2028
- Programmarekening
- VRHNH - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- ODNHN - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- RHCA - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- GGD HN - Jaarverantwoording 2023 en programmabegroting 2025
- Tussenrapportage 2024
- Beleids- en beheerplan voor ‘sport, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte (0 t/m 18 jaar)

Derde kwartaal (alleen september)

- Actualiseren welstandsbeleid

Vierde kwartaal (oktober - december, waarbij in de maand november in principe alleen de Programmabegroting op de agenda staat)

- bedrijventerrein Oudeschild
- Evalueren behoefte parkeerterreinen Den Burg
- Aanpassing Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel
- Opstellen Mobiliteitsvisie

Na 2024 naar de raad

- Evaluatie beheer en exploitatie TXL Sporthal
- Brede evaluatie parkeren
- Tentoonstellingsruimte archeologie Den Burg realiseren
- Onderzoek naar de mogelijkheden om de tweede toeristische woningen af te halen
- Evaluatie inzet extra Boa bij de handhaving betaald parkeren
- Opstellen terrassenbeleid

(Nog) niet ingepland

- Actualisatie Beleidsplan Natuur en Landschap 2018
- Haven Oudeschild exploitatieplan
- We voeren een digitaal parkeerverwijssysteem in voor auto's in Den Burg
- Integraal plan om menstruatie-armoede tegen te gaan
- Evaluatie bandjes en andere maatregelen terugdringen alcohol bij jongeren, integraal advies bandjes
- Herziening van de grondexploitaties
- Gemeenschappelijke regeling RHCA aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Gemeenschappelijke regeling GGDHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Gemeenschappelijke regeling ODNHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Gemeenschappelijke regeling VRNHN aanpassen (o.b.v. nieuwe Wet GR)
- Recycleplan vaststellen - NIEUW